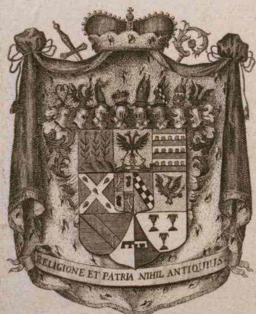
Enthält Vol. 1. fol. 261–324
u. Vol. 2. „ 1–130.

Incipit prologus in librum thobie

Chromatio et heliodoro e-
piscopis : ieronim⁹ pres-
biter in dño salutē. Mira-
ri non desino exactionis
vr̄e instantiā. Exigitis enim ut librū
chaldeo sermone conscriptū ad latinū
stilum traham: librū utiqȝ tobie: quem
hebrei de cathalago diuinaꝝ scriptu-
raꝝ secantes-hiis q̄ agyographa me-
morāt manciparūt. Feci satis deside-
rio vr̄o: nō tamen meo studio. Argu-
unt enī nos hebreoꝝ studia: et impu-
tant nobis cōtra suū canonē latinis
auribꝫ ista trāsferre. Sed melius esse
iudicās phariseoꝝ displicere iudicio-
⁊ episcopoꝝ iussionibꝫ deseruire: insti-
ti ut potui. Et quia vicina est chaldeoꝝ
lingua sermoni hebraico: utriusqȝ lin-
gue peritissimū loquacē reperiēs-uni⁹
diei laborem arripui: et quicquid ille
michi hebraicis verbis expressit-hoc
ego accito notario-sermonibꝫ latinis
exposui. Orationibꝫ vr̄is mercedē hui⁹
opis cōpēsabo: cū gratū vobis didice-
ro me qd̄ iubere estis dignati cōplesse.

Explic̄ prolog⁹. Incip̄ lib̄ thobie. i.

Tobias ex tribu et ci-
uitate neptalim-q̄
est in superioribꝫ ga-
lilee supra naason-
post viā que ducit
ad occidentē-in si-
nistro habēs ciuitatē sephet: cū capt⁹
esset i diebꝫ salmanasar regis assirio-
rum-in captiuitate tamē posit⁹ viam
veritatis nō deseruit: ita ut omīa que
habere poterat quotidie concaptiuis
fratribus qui erāt ex ei⁹ genere imper-
tiret. Cumqȝ esset iunior omnibus
in tribu neptalim: nichil tamen pueri-
le gessit i opere. Deniqȝ cū irent omēs
ad vitulos aureos quos ieroboam
fecerat rex isrl̄ hic solus fugiebat con-
sortia omniū: et pergebat ad ierusa-
lem ad templum dn̄i-et ibi adorabat
dn̄m deum isrl̄: omīa primatiua sua
et decimas suas fidelit̄ offerēs-ita ut i
tercio anno proselitis et aduenis mini-
straret omnem decimationē. Hec ⁊ hiis
similia scd̄m legē dei puerulus obser-
uabat. Cum vero fact⁹ fuisset vir acce-
pit vxorē ānam de tribu sua: et genuit
ex ea filiū nomē suū imponens ei: quē
ab infantia timere deum docuit ⁊ ab-
stinere ab omni pcc̄o. Igitur dum per
captiuitatē deuenisset cū vxore sua et
filio in ciuitatē niniuen cū omi tribu
sua-⁊ cū omēs ederent ex cibis gētiliū:
iste custodiuit aīam suā: ⁊ numqȝ cōta-
minat⁹ in escis eoꝝ. Et quoniam me-
mor fuit dn̄i in toto corde suo-dedit
illi deus gratiā in cōspectu salmana-
sar regis: ⁊ dedit illi potestatē quocūqȝ
vellet ire: habēs libertatē quecūqȝ face-
re voluisset. Pergebat ergo per omēs
qui erant in captiuitate: et monita sa-
lutis dabat eis. Cū autem venisset in
rages ciuitatem medoꝝ-et ex hiis qui-
bus honorat⁹ fuerat a rege habuisset
decem talenta argēti: ⁊ cum i multa
turba generis sui gabelū egentē videret
qui erat ex tribu eius: sub cirographo
dedit illi memoratū pondus argenti.
Post multū vero tēporis mortuo sal-
manasar rege-cū regnaret sennache-
rib filius eius pro eo-⁊ filios isrl̄ exosos
haberet in cōspectu suo: tobias perge-
bat per omnem cognationē suā-⁊ con-
solabatur eos: diuidebatqȝ vnicuiqȝ
prout poterat de facultatibus suis. E-
surientes alebat: nudisqȝ vestimenta
prebebat: et mortuis atqȝ occisis sepul-
turam sollicit⁹ exhibebat. Deniqȝ cum

reuersus esset rex sennacherib fugiens
a iudea plagā·quā circa eum fecerat
deus ꝓpter blasphemiam suā: ⁊ irat⁹
multos occideret ex filijs isrl': tobias
sepeliebat corpora eoꝝ. At ubi nunci-
atum est regi·iussit eum occidi: ⁊ tulit
omnem substāciā ei⁹. Tobias vero cū fi-
lio suo ⁊ cū uxore fugiēs nud⁹ latuit:
quia multi diligebāt eū. Post dies ve-
ro quadraginta quinq; occiderūt regē filij
ipi⁹. Et reuersus ē tobias ad domū suā:
omnisq; facultas ei⁹· restituta ē ei.

ij

Post hec vero cū esset dies festus
dn̄i ⁊ factū esset prandiū bonū
in domo tobie: dixit filio suo·vade ⁊
adduc aliquos de tribu nr̄a timētes
deū: ut epulent̄ nobiscū. Cūq; abisset:
reuersus nūciauit ei unum ex filijs isrl'
iugulatū iacere in platea. Statimq;
exiliēs de accubitu suo·relinquēs pran-
diū ieiun⁹ peruenit ad corp⁹: tollēsq; il-
lud·portauit ad domū suā occulte:
ut dum sol occubuisset caute sepeliret
eū. Cūq; occultasset corp⁹·māduca-
uit panē cū luctu ⁊ tremore: memorās
illum sermonē quē dixit dn̄s p amos
ꝓphetam. Dies festi vestri cōuertent̄
in lamentationē ⁊ luctū. Cū vero sol
occubuisset: abijt ⁊ sepeliuit eū. Argu-
ebāt aūt eū omnes ꝓximi ei⁹·dicētes.
Iam hui⁹ rei causa interfici iussus es·
et vix effugisti mortis imperiū: et iterū
sepelis mortuos? Sed tobias plus
timens deū q̄ regem·rapiebat corpo-
ra occisoꝝ ⁊ occultabat ī domo sua:
et medijs noctibȝ sepeliebat ea. Conti-
git aūt ut quadā die fatigat⁹ a sepul-
tura veniēs domum iactasset se iuxta
parietem et obdormisset: ⁊ ex nido hi-
rundinū dormienti illi calida stercora
inciderent sup oculos ei⁹: fieretq; cecus.
Hāc aūt temptationem ideo permisit
dn̄s euenire illi: ut posteris daret exem-
plū paciencie ei⁹: sicut ⁊ sancti iob. Nā
cū ab infantia sua semp deū timuerit·
et mādata ei⁹ custodierit·non est con-
tristat⁹ cōtra dn̄m q plaga cecitatis
euenerit ei: sed immobilis in dei timo-
re pmāsit: agens gratias deo omībȝ
diebus vite sue. Nam sicut beato iob
insultabāt reges: ita isti parentes ⁊ co-
gnati ei⁹ irridebāt vitam ei⁹ dicentes.
Ubi est spes tua ꝓ qua elimosinas ⁊
sepulturas faciebas? Tobias vero in-
crepabat eos dicēs. Nolite ita loqui:
quoniā filij sanctorū sum⁹·et vitam
illā expectam⁹: quā de⁹ daturus ē hijs
qui fidē suā nunq̄ mutāt ab eo. An-
na vero uxor ei⁹ ibat ad op⁹ textrinū
quotidie: et de labore manuū suarum
victum quē cōsequi potuisset deferebat.
Unde factum est: ut hedum caprarū
accipiens·detulisset domi. Cui⁹ cum
vocem balantis vir eius audisset·di-
xit. Videte ne forte furtiu⁹ sit. Reddite
eū dn̄is suis: quia nō licet nobis aut
edere ex furto aliquid aut cōtingere. Ad
hec uxor eius irata respondit. Mani-
feste vana facta est spes tua: et elemo-
sine tue paruerūt. Atq; hijs ⁊ alijs hu-
iusmodi verbis exprobrabat ei.

iij

Tunc tobias ingemuit·et cepit o-
rare cū lacrimis dicēs. Iust⁹ es
dn̄e: et omnia iudicia tua vera sunt: ⁊
omnes vie tue misericordia et veritas.
⁊ iudiciū. Et nūc dn̄e memor esto mei:
⁊ ne vindictā sumas de peccatis meis:
neq; reminiscaris delicta mea vel pa-
rentū meoꝝ. Quoniam nō obediuim⁹
p̄ceptis tuis ideo traditi sum⁹ ī direpti-
onē·et captiuitatem et mortem·et in
fabulā: et ī improperiū omībȝ natio-
nibȝ in quibus dispersisti nos. Et nūc
domine magna iudicia tua: quia nō
egimus secūdum precepta tua: et nō
ambulauim⁹ sinceriter coram te. Et
nunc domine secundū volūtatem tu-
am fac mecū: et p̄cipe in pace recipi spi-
ritū meum. Expedit enim michi mori
magis quā viuere. Eadem itaq; die
contigit ut sara filia raguelis ī rages
ciuitate medorū·et ipsa audiret im-
properium ab una ex ancillis patris
sui: quoniā tradita fuerat septē viris:
⁊ demoniū nomine asmodeus occide-
rat eos·mox ut ingressi fuissent ad eā.
Ergo cū pro culpa sua increparet pu-
ellam: respondit ei dicens. Amplius
ex te nō videamus filiū aut filiā sup
terram: interfectrix virorū tuoꝝ. Num-
quid et occidere me vis sicut etiam oc-
cidisti septē viros? Ad hanc vocem
perrexit ī superius cubiculū dom⁹ sue:
⁊ tribȝ diebȝ ⁊ tribȝ noctibȝ nō mandu-
cauit neq; bibit: sed in oratione persi-
stēs cū lacrimis deprecabat̄ deū·ut ab
isto improperio liberaret eam. Factū
est aūt die tercia dum compleret ora-
tionē: benedicens dn̄m dixit. Benedi-
ctum est nomen tuum deus patrū no-
strorū: qui cū irat⁹ fueris misericordiā
facies: et in tēpore tribulationis pccā
dimittis hijs qui inuocant te. Ad te
dn̄e faciem meā cōuerto: ad te oculos
meos dirigo. Peto dn̄e ut de vinculo
improperij huius absoluas me: aut
certe de super terram eripias me. Tu
scis dn̄e quia nunq̄ cōcupiui virum:
et mūdam seruaui aīam meam ab o-
mni concupiscentia. Nunq̄ cū luden-
tibus miscui me: neq; cū hijs qui in
leuitate ambulant participē me p̄bui.
Virū autē cum timore tuo non cum
libidine mea cōsensi suscipere. Et aut
ego indigna fui illis: aut illi forsitan
michi nō fuerunt digni: qui forsitan
viro alij cōseruasti me. Non est enim
in hominis potestate consiliū tuum.
Hoc autē pro certo habet omnis qui
colit te: quia vita eius si in ꝓbatione
fuerit coronabit̄: si autē in tribulatio-
ne fuerit liberabitur: et si in correptio-
ne fuerit ad misericordiā tuā peruenire
licebit. Non enī delectaris in perditio-
nibus nostris: quia post tempestatē
tranquillū facis: et post lacrimatio-
nem ⁊ fletū exultationē infundis. Sit
nomen tuum deus isrl' benedictum in
secula. In illo tempore exaudite sunt
p̄ces amborū in conspectu glorie sum-
mi dei: et missus est angelus dn̄i san-
ctus raphael ut curaret eos ambos
quorū uno tempore sunt orationes
in conspectu domini recitate.

iiij

Igitur cū tobias putaret orationē suā
exaudiri ut mori potuisset: vocauit
ad se tobiā filiū suū: dixitq; ei. Audi
fili mi verba oris mei: et ea ī corde qua-
si fundamentū construe. Cum accepe-
rit deus animā meam·corp⁹ meum
sepeli: et honorem habebis matri tue·
omnibȝ diebus vite eius. Memor enī
esse debes: que et quanta pericula pas-
sa sit ꝓpter te in utero suo. Cum aūt ⁊
ipa compleuerit tempus vite sue: sepe-
lias eam circa me. Omībȝ autem die-
bus vite tue ī mente habeto deū: et ca-
ue ne aliquando peccato consentias:
et pretermittas precepta dei nostri. Ex
substantia tua fac elimosinā: et noli
auertere faciē tuā ab ullo paupere. Ita
enim fiet: ut nec a te auertatur facies
dn̄i. Quomodo potueris: ita esto mise-
ricors. Si multū tibi fuerit abundan-
ter tribue: si exiguū tibi fuerit etiam exi-
guū libenter impertiri stude. Premiū
enī bonū tibi thesaurizas in die neces-
sitatis: quoniā elimosina ab omni

peccato et a morte liberat: et nō patiet̄
animā ire in tenebras. Fiducia ma-
gna erit corā summo deo elemosina:
omnibus facientibꝫ eā. Attende tibi
fili mi ab omī fornicatione: et preter
uxorem tuam nunq̄ₒ patiaris crimen
scire. Superbiam nunq̄ₒ in tuo sensu-
aut in tuo verbo dominari pmittas.
In ip̄a enim inicium sumpsit omnis
perdicio. Quicūq; tibi aliquid opatꝰ
fuerit· statim ei mercedē restitue: et mer-
ces mercenarij tui apud te omnino
non remaneat. Quod ab alio oderis
fieri tibi: vide ne tu aliquando alteri
facias. Panē tuum cum esurientibꝫ
et egenibus comede: et de vestimētis
tuis nudos tege. Panem tuū et vinū
tuū super sepulturā iusti constitue: et
noli ex eo manducare et bibere cū pec-
catoribꝫ. Consilium semper a sapiēte
perquire. Omni tēpore benedic deum:
et pete ab eo ut vias tuas dirigat: et
omnia cōsilia tua in ipso pmaneant.
Indico etiā tibi fili mi dedisse me decē
talenta argenti dum infātulus esses
gabelo i rages civitate medorū: et ci-
rographū eiꝰ apud me habeo. Et ideo
perq̄re quomodo ad eū pervenias: et re-
cipias ab eo supra memoratū pōdus
argenti: et restituas ei cirographum
suū. Noli timere fili mi: pauperē qui-
dē vitā gerimus: sed multa bona habe-
bimꝰ si timuerimꝰ deū· ⁊ recesserimꝰ ab
omī peccato: ⁊ fecerimus bene. V·

Tunc respondit tobias patri suo
et dixit. Omnia quecunq; prece-
pisti michi· faciam pater. Quomodo
autē pecuniā hāc inquiram· ignoro.
Ille me nescit: ⁊ ego eum ignoro. Qđ
signū dabo ei? Sed neq; viā per quā
pergatur illuc· aliquando cognovi.
Tunc pater suus respondit illi· ⁊ dixit.
Cirographum quidē illius apud me
habeo· qđ dum illi ostenderis statim
restituet. Sed perge nūc ⁊ inquire tibi
aliquē fidelem virū: qui eat tecū salva
mercede sua· dum adhuc vivo: ut re-
cipias eam. Tunc egressus tobias· in-
venit iuvenē stantē splendidū precin-
ctum: et quasi paratū ad ambulādū.
Et ignorās ꝙ angelꝰ dei esset: saluta-
vit eū· et dixit. Unde te habemꝰ bone
iuvenis? At ille respondit. Ex filijs
israhel. Et tobias dixit ei. Nosti viā
que ducit in regionē medorū? Cui re-
spondit. Novi: et omnia itinera eius
frequenter ambulavi: et mansi apud
gabelum fratrē nr̄m qui moratur in
rages civitate medorū que posita est
in mōte egbathanis. Cui tobias ait.
Sustine me obsecro: donec hec ipsa
nunciem patri meo. Tūc ingressus to-
bias· indicavit universa hec patri suo.
Sup que ammiratꝰ pater: rogavit ut
introiret ad eum. Ingressus itaq; sa-
lutavit eū ⁊ dixit. Gaudiū tibi sit sem-
per. Et tobias ait. Quale gaudium
michi erit: qui i tenebris sedeo· ⁊ lumē
celi nō video? Cui ait iuvenis. Forti
animo esto: in proximo est ut a deo cu-
reris. Dixit itaq; illi tobias. Numquid
poteris pducere filiū meū ad gabelum
in rages civitatē medorū? Et cū redie-
ris· restituā tibi mercedē tuā. Et dixit
ei angelus. Ego ducā: et reducā eum
ad te. Cui tobias respōdit. Rogo te:
indica michi. De qua domo: aut de
qua tribu es tu? Cui raphael angelus
dixit. Genus queris mercenarij: an
ip̄m mercenarium qui cum filio tuo
eat? Sed ne forte solicitū te reddā: ego
sū azarias· ananie magni filiꝰ. Et to-
bias respondit. Ex magno genere es
tu. Sed peto ne irascaris: ꝙ voluerim

cognoscere genus tuum. Dixit autē
illi angelus. Ego sanum ducam: et
sanum tibi reducā filium tuum. Re-
spondēs autem tobias ait. Bene am-
buletis: ⁊ sit dominus in itinere vro:
et angelus eius comitet̄ vobiscū. Tūc
paratis omnibus que erāt in via por-
tanda: fecit tobias vale patri suo· et
matri sue: et ambulaverunt ambo si-
mul. Cumq; pfecti essent: cepit mater
eiꝰ flere et dicere. Baculum senectutis
nostre tulisti: et transmisisti a nobis.
Nunq̄ₒ fuisset ipsa pecunia: pro qua
misisti eum. Sufficiebat nobis pau-
pertas nostra: ut divitias computa-
remus hoc· ꝙ videbamus filiū nr̄m.
Dixitq; ei tobias. Noli flere. Salvꝰ
perveniet filius noster: et salvꝰ revertet̄
ad nos: et oculi tui videbūt illū. Cre-
do enim ꝙ angelus dei bonꝰ comitet̄
ei: et bene disponet omnia que circa
eum geruntur: ita ut cum gaudio re-
vertatur ad nos. Ad hanc vocem ces-
savit mater eius flere· et tacuit. VI

Profectus est aūt tobias: ⁊ canis
secutus est eū: et mansit prima
mansione iuxta fluviū tigrim. Et exi-
vit ut lavaret pedes suos: et ecce piscis
immanis exivit ad devorandū eum.
Quē expavescēs tobias: clamavit vo-
ce magna dicēs. Dn̄e: invadit me. Et
dixit ei angelꝰ. Apprehende branciā
eius: et trahe eū ad te. Quod cum fecis-
set attraxit eum in siccum: et palpitare
cepit ante pedes eiꝰ. Tūc dixit ei angelꝰ.
Exentera hūc piscem: et cor eiꝰ· et fel· et
iecur repone tibi. Sunt enim hec ne-
cessaria ad medicamēta utiliter. Qđ
cum fecisset assavit carnes eiꝰ· et secū
sustulerūt in via: cetera salierunt que
sufficerēt eis: quousq; pervenirent in ra-
ges civitatem medoꝝ. Tūc interrogavit
tobias angelū: et dixit ei. Obsecro te
azaria frater: ut dicas michi quod re-
mediū habebūt ista que de pisce serva-
re iussisti. Et respondens angelꝰ dixit
ei. Cordis eius particulā si sup carbo-
nes ponas· fumꝰ eius extricat omne
genus demoniorum sive a viro sive a
muliere: ita ut ultra nō accedat ad eos.
Et dixit ei tobias. Ubi vis ut manea-
mus? Respondensq; āgelus ait. Est
hic raguel nomine vir pinquus de
tribu tua: et hic habet filiā nomine sa-
ram: sed neq; masculū neq; feminam
ullam habet aliā pter eā. Tibi debetur
omīs substātia eiꝰ: et oportet eā te ac-
cipere coniugem. Pete ergo eā a patre
eiꝰ: et dabit tibi eā uxorē. Tūc respon-
dit tobias· ⁊ dixit. Audio quia tradi-
ta est septem viris· et mortui sunt: sed
⁊ hoc audivi· quia demoniū occidit
illos. Timeo ergo ne forte et michi hec
eveniant: et cum sim unicus parētibꝫ
meis: deponam senectutem illorū cū
tristicia ad inferos. Tunc angelus ra-
phael dixit ei. Audi me: et ostendam
tibi· qui sunt quibꝫ pvalere potest de-
monium. Hij nāq; qui coniugiū ita
suscipiunt· ut deū a se et a sua mente
excludant· et sue libidini ita vacent si-
cut equus et mulus quibus non est
intellectus: habet potestatem demoni-
um super eos. Tu autem cum accepe-
ris eam· ingressus cubiculū per tres di-
es cōtinens esto ab ea: et nichil aliud
nisi orationibus vacabis cū ea. Ipsa
autē nocte· incenso iecore piscis fuga-
bitur demoniū. Secunda vero nocte·
in copulatione sanctoꝝ patriarchaꝝ
admitteris. Tercia vero nocte benedi-
ctionem consequeris: ut filij ex vobis
procreentur incolumes. Trāsacta au-
tem tercia nocte accipies virginē cum

timore dñi · amore filiorū magis q̄
libidinis ductꝰ: ut in semine abrahe
benedictionē ī filijs ↄsequaris. VII
Ingressi sunt aūt ad raguelem: et susce-
pit eos raguel cū gaudio. Intuensq;
tobiam raguel: dixit anne uxori sue.
Quā similis est iuuenis iste consobri-
no meo. Et cum hec dixisset · ait. Unde
estis iuuenes fratres nostri? At illi di-
xerunt. Ex tribu neptalim sumꝰ: ex ca-
ptiuitate niniue. Dixitq; illis raguel.
Nostis tobiam fratrem meū? Qui di-
xerunt. Nouimꝰ. Cumq; multa bona
loqueret̄ de eo: dixit angelus ad ragu-
elem. Tobias de quo interrogas · pater
istius est. Et misit se raguel · et cum la-
crimis osculatꝰ est eū: ⁊ plorās supra
collum eius dixit. Benedictio sit tibi
fili mi: quia boni ⁊ optimi viri filius
es. Et anna uxor eius ⁊ sara ipsorum
filia lacrimate sūt. Postq̄ aūt locuti
sunt: p̄cepit raguel occidi arietē · et pa-
rari conuiuium. Cumq; hortaretur eos
discumbere ad prandiū: tobias dixit.
Hic ego hodie nō māducabo neq; bi-
bam: nisi prius petitionē meam con-
firmes: et p̄mittas michi dare sarā
filiā tuam. Quo audito verbo raguel
expauit · sciens quid euenerit illis septē
viris · qui ingressi sunt ad eā: ⁊ timere
cepit · ne forte et huic similit̄ continge-
ret. Et cū nutaret et non daret ullum
petenti responsū: dixit ei angelꝰ. Noli
timere dare eā isti: quoniā huic timēti
deū debet̄ ↄiunx filia tua. Propterea
alius non potuit habere illā. Tūc di-
xit raguel. Non dubito q̄ deus p̄ces
et lacrimas meas ī conspectu suo ad-
miserit. Et credo quoniam ideo fecit
vos venire ad me: ut ⁊ ista coniunge-
retur cognationi sue · secūdum legem
moysi. Et nunc noli dubiū gerere: q̄
tibi eam tradam. Et apprehendens
dextrā filie sue: dextre tobie tradidit di-
cens. Deus abrahā et deus ysaac et
deus iacob vobiscū sit · et ipse coniun-
gat vos: impleatq; benedictionē suā
in vobis. Et accepta carta · fecerūt con-
scriptionē cōiugij. Et post hec epulati
sunt: benedicentes deū. Vocauitq; ra-
guel ad se annā uxorē suā: et precepit
ei ut p̄pararet alterū cubiculū. Et intro-
duxit illuc sarā filiā suā: et lacrimata
est. Dixitq; ei. Forti animo esto filia
mea. Dominus celi det tibi gaudium
pro tedio quod perpessa es. VIII
Postq̄ vero cenauerunt: introdu-
xerūt iuuenem ad eam. Recorda-
tus itaq; tobias sermonū angeli pro-
tulit de cassidili suo partē iecoris: po-
suitq; eam sup carbones viuos. Tūc
raphael āgelus app̄hendit demoniū:
et religauit eum in deserto superioris
egipti. Tunc hortatꝰ est virginē tobi-
as: dixitq; ei. Sara exsurge et deprece-
mur deum hodie et cras et secūdo cras:
quia his tribꝫ noctibꝫ deo iungimur:
tercia aūt transacta nocte · in nostro e-
rimus cōiugio. Filij quippe sanctorū
sumꝰ: et nō possumꝰ ita cōiungi sicut
et gentes que ignorant deū. Surgen-
tes autem pariter instanter orabant
ambo simul: ut sanitas daretur eis.
Dixitq; tobias. Dñe deꝰ patrū nr̄orū
benedicant te celi terre mareq; et fontes
et flumina: ⁊ omnes creature tue que
in eis sunt. Tu fecisti adā de limo terre:
dedistiq; ei adiutoriū euam. Et nunc
domine tu scis quia nō luxurie causa
accipio sororem meā coniugem: sed
sola posteritatis dilectione in qua be-
nedicat̄ nomē tuū ī secula seculorū. Di-
xit itaq; sara. Miserere nobis domine ·
miserere nobis: ⁊ consenescamus ābo
pariter sani. Et factum est circa pullo-
rum cantum · accersiri iussit raguel ser-
uos suos: ⁊ abierunt cum eo parit̄ ut
foderēt sepulcrum. Dicebat enī: ne sic
modo euenerit ei · quo et ceteris alijs
septem viris qui sūt ingressi ad eam.
Cumq; parassent fossam: reuersus ra-
guel ad uxorem suam · dixit ei. Mitte
unā ex ancillis tuis · et videat si mor-
tuus est: ut sepeliam eum anteq̄ illu-
cescat. At illa misit unam ex ancillis
suis. Que ingressa cubiculum reperit
eos saluos et incolumes: secum pari-
ter dormientes. Et reuersa nunciauit
bonū nunciū. Et benedixerūt dominū ·
raguel videlicet et āna uxor eiꝰ: et dixe-
rūt. Benedicimꝰ te dñe deus isrl̄ quia
nō cōtigit nobis quēadmodū puta-
bamꝰ. Fecisti enī nobiscū misericordiā
tuā: et exclusisti a nobis inimicum per-
sequentē nos. Misertꝰ es autē duobꝫ
unicis. Fac eos dñe ī plenius benedice-
re te: et sacrificiū laudis tue et sue sani-
tatis offerre: ut cognoscat uniuersitas
gentiū · quia tu es deus solꝰ in uniuer-
sa terra. Statimq; p̄cepit seruis suis
raguel ut replerēt terra fossam quam
fecerāt: priusquā illucesceret. Uxori au-
tem sue dixit ut instrueret conuiuium:
et p̄pararet oīa que in cibos erant
iter agētibꝫ necessaria. Duas quoq;
pingues vaccas · et q̄tuor arietes occi-
di fecit: et parari epulas omnibꝫ vici-
nis suis · cūctisq; amicis. Et adiurauit
raguel tobiam: ut duas ebdomodas
moraretur apud eum. De omnibus
autē que possidebat raguel dimidiā
partē dedit tobie: et fecit hāc scripturā:
ut pars dimidia q̄ supe̅rat. Post obi-
tū eorū tobie dominio deueniret. IX
Tunc vocauit tobias angelum
ad se · quem quidem hominem
existimabat: dixitq; ei. Azaria frater:
peto ut ausculi̅es verba mea. Si me
ip̄m tradā tibi seruum: non ero condi-
gnus prouidēcie tue. Tamen obsecro
te ut assumas tibi animalia siue ser-
uicia: ⁊ vadas ad gabelum in rages
ciuitatem medorū · reddasq; ei cirogra-
phum suū: et recipias ab eo pecuniā ·
et roges eū venire ad nuptias meas.
Scis enī ipse quoniā numerat pater
meus dies: ⁊ si tardauero una die plus
contristatur anima eiꝰ. Et certe vides
quomō adiurauit me raguel: cuius
adiuramentum spernere non possum.
Tūc raphael assumens quatuor ex ser-
uis raguelis et duos camelos · in ra-
ges ciuitatē medorū p̄rexit: et inueni-
ens gabelum dedit ei cirographum
suū: ⁊ recepit omnem pecuniā. Indica-
uitq; ei de tobia filio tobie oīa que
gesta sunt: fecitq; eum secū venire ad
nuptias. Cūq; ingressus esset domū
raguelis · inuenit tobiā discūbentem:
⁊ exiliens osculati sunt se inuicem. Et
fleuit gabelus: benedixitq; deū ⁊ dixit.
Benedicat te deus israhel: quia filius
es optimi viri ⁊ iusti · et timentis deū ·
et elimosinas facientis. Et dicatur be-
nedictio sup uxorem tuam · ⁊ super pa-
rentes vestros: et videatis filios vr̄os
et filios filiorū vestrorū usq; in terciā
et quartam generationem: ⁊ sit semē
vestrum benedictum a deo israhel · qui
regnat in secula seculorum. Cumq;
omnes dixissēt amen: accesserunt ad
conuiuium. Sed ⁊ cum timore domi-
ni nuptiarū conuiuiū exercebāt. X
Cum vero moras faceret tobias
causa nuptiarū: sollicitꝰ erat pa-
ter eiꝰ tobias dicēs. Putas quare mo-
ratur filius meus: aut quare detentꝰ
est ibi? Putas ne gabelus mortuus

est· et nemo reddit illi pecuniã? Cepit
autem contristari nimis ipe et anna
uxor eius cũ eo: ⁊ reperũt ambo simul
flere: eo q dies statuto minime reuerte-
retur filius eorꝫ ad eos. Flebat igitur
mater eius irremediabilibꝫ lacrimis:
atqꝫ dicebat. Heu me fili mi ut quid te
misimus peregrinari· lumen oculorũ
nostrorũ· baculum senectutis nostre:
solaciũ vite nr̃e· spem posteritatis nr̃e?
Omnia simul in te uno habentes: te
non debuim⁹ dimittere a nobis. Cui
dicebat tobias. Tace et noli turbari:
sanus est filius noster: satis fidelis ẽ
vir ille cũ quo misimus eũ. Illa autẽ
nullo modo ꝯsolari poterat sed coti-
die exiliẽs circumspiciebat· et circuibat
vias omẽs p quas spes remeandi vi-
debatur: ut procul videret eum si fieri
posset venientem. At vero raguel dice-
bat ad generum suũ. Mane hic: ⁊ ego
mittam nuncium salutis de te ad to-
biam patrẽ tuũ. Cui tobias ait. Ego
novi qa pater meus ⁊ mater mea mo-
do dies computant: ⁊ cruciatꝛ spiritus
eorum in ipis. Cumqꝫ verbis multis
rogaret raguel tobiam· et ille eũ nul-
la ratione vellet audire: tradidit ei sa-
ram et dimidiã partẽ oĩs substantie
sue· in pueris· in puellis· in pecudibꝫ·
in camelis· ⁊ in vaccis ⁊ pecunia mul-
ta: et saluum atqꝫ gaudentẽ dimisit
eum a se dicẽs. Angelus dñi sanctus
sit in itinere ṽro: pducatqꝫ vos ĩ colu-
mes· ⁊ inveniati⁹ oĩa recte circa paren-
tes ṽros: ⁊ videãt oculi mei filios ṽros
priusqꝫ moriar. Et apphendentes pa-
rentes filiam suam· osculati sũt eã· et
dimiserunt ire: monentes eam hono-
rare soceros· diligere maritũ· regere
familiam· gubernare domum: et se
ipsam irreprehensibilem exhibere. XI

Cumqꝫ reverterentꝛ: pvenerunt ad
charrã que est in medio itinere
contra niniven undecimo die. Dixitqꝫ
angelus. Tobia frater: scis quemad-
modum reliquisti patrem tuũ. Si pla-
cet itaqꝫ tibi pcedam⁹: ⁊ lento gradu
insequantꝛ iter nostrum familie simul
cum coniuge tua· ⁊ cum animalibus.
Cũqꝫ hoc placuisset ut irent: dixit ra-
phael ad tobiam. Tolle tecum ex felle
piscis· erit enim necessariũ. Tulit itaqꝫ
tobias ex felle illo: et abierunt. Anna
autem sedebat secus viam cotidie ĩ su-
percilio montis: unde respicere poterat
de longinquo. Et dum ex eodem loco
specularetꝛ adventum eius: vidit a lon-
ge et ilico cognovit venientem filium
suum· currensqꝫ nũciavit viro suo di-
cens. Ecce venit fili⁹ tuus. Dixitqꝫ ra-
phael ad tobiã. At ubi introieris do-
mum tuam· statim adora dominum
deum tuum: et gratias agens ei· acce-
de ad patrem tuũ: et osculare eũ. Sta-
timqꝫ lini super oculos ei⁹ ex felle isto pi-
scis· qd̃ portas tecũ. Scias enim qm̃
aperientur mox oculi eius: et videbit
pater tuus lumen celi: et in aspectu tuo
gaudebit. Tunc pcucurrit canis qui si-
mul fuerat ĩ via: ⁊ q̃si nunci⁹ adveniẽs
blandimento sue caude gaudebat. Et
exurgens cecus pater· cepit offendens pe-
dibus currere: et data manu puero· oc-
currit in obviam filio suo. Et suscipi-
ens osculatus est eum cũ uxore sua: et
ceperũt flere pre gaudio. Cumqꝫ ado-
rassent deũ· ⁊ gratias egissent: ꝯsede-
runt. Tunc sumens tobias de felle pi-
scis· linivit oculos patri suo. Et susti-
nuit quasi dimidiã fere horã· et cepit
albugo ex oculis eius q̃si membranũ
ovi egredi. Quod apphendens tobias
traxit ab oculis eius: statimqꝫ visum

recepit. Et glorificabant deum ipe vi-
delicet et uxor eius: et omnes qui scie-
bant eum. Dicebatqꝫ tobias. Benedi-
co te domine deus israhel quia tu ca-
stigasti me: et tu salvasti me. Et ecce
ego video tobiam filium meum. In-
gressa est etiam post septem dies sara
uxor filij eius· et omnis familia et pe-
cora sana: et cameli· et pecunia multa
uxoris: sed et illa pecunia quam rece-
perat a gabelo. Et narravit parẽtibꝫ
suis omnia beneficia dei: que fecisset
circa eum per hominem qui eum du-
xerat. Veneruntqꝫ achior ⁊ nabath con-
sobrini tobie· gaudentes ad tobiam: et
ꝯgratulantes ei de omnibus bonis
que circa illum ostenderat deus. Et
per septem dies epulantes omnes cũ
gaudio magno gavisi sunt. XII

Tunc vocavit ad se tobias filium
suum: dixitqꝫ ei. Quid possum⁹
dare viro isti sancto qui venit tecum?
Respondens tobias· dixit patri suo.
Pater quam mercedem dabimus ei:
aut quid dignum poterit esse benefi-
cijs eius? Me duxit et reduxit sanum:
pecuniam a gabelo ipe recepit: uxorẽ
ipse me habere fecit· et demonium ab
ea ipe compescuit: gaudium parenti-
bus eius fecit: me ipm a devoratione
piscis eripuit: te q̃ videre fecit lumen
celi: et bonis omnibꝫ per eum repleti
sum⁹. Quid illi ad hec poterim⁹ dignũ
dare? Sed peto te pater mi: ut roges
eum· si forte dignabitur medietatẽ de
omnibꝫ que allata sũt sibi assumere.
Et vocantes eum pater scilicet et fili⁹·
tulerunt eum in partem: et rogare ce-
perunt ut dignaretꝛ dimidiam partem
omnium que attulerãt acceptam ha-
bere. Tũc dixit eis occulte. Benedicite
deum celi: et coram omnibus viventibꝫ
confitemini ei: quia fecit vobiscum mi-
sericordiam suam. Etenim sacramen-
tum regis abscondere bonũ est: opa
aũt dei revelare et confiteri honorificũ
est. Bona est oratio cum ieiunio et ele-
mosina· magis q̃ thesauros auri re-
condere: quoniam elemosina a morte
liberat· ⁊ ipa est que purgat peccata:
et facit invenire vitam eternam. Qui
autem faciunt peccatum et iniquitatẽ:
hostes sũt anime sue. Manifesto ergo
vobis veritatem: et non abscondam
a vobis occultum sermonem. Quan-
do orabas cũ lacrimis et sepeliebas
mortuos· et derelinquebas prandiũ
tuum ⁊ mortuos abscõdebas per diẽ
in domo tua et nocte sepeliebas eos:
ego obtuli orationem tuam domino.
Et quia acceptus eras deo: necesse fuit
ut temptatio pbaret te. Et nunc misit
me dominus ut curarem te: et saram
uxorem filij tui a demonio liberarem.
Ego enim sum raphael angelus: un⁹
ex septem qui astamus ante dominũ.
Cumqꝫ hec audissent turbati sunt: et
trementes ceciderunt sup terram in fa-
ciem suam. Dixitqꝫ eis angelus. Pax
vobis. Nolite timere. Etenĩ cũ essem
vobiscum per voluntatẽ dei· ipm be-
nedicite et cantate illi: videbar quidẽ
vobiscum mãducare· ⁊ bibere: sed ego
cibo invisibili et potu q̃ ab hominibꝫ
videri nõ potest utor. Temp⁹ est ergo ut
revertar ad eũ qui me misit: vos aũt
benedicite deũ: et narrate oĩa mira-
bilia ei⁹. Et cũ hec dixisset· ab aspectu eo-
rum ablatus ẽ: ⁊ ultra eũ videre nõ po-
tuerũt. Tũc pstrati p horas tres ĩ faci-
em: benedixerũt deũ. Et exurgẽtes· nar-
raverũt omnia mirabilia ei⁹. XIII

Aperiens autem tobias senior os
suum: benedixit dominũ et dixit.

Magnus es dñe in eternū: ⁊ in om̄ia
secula regnū tuū: quoniā tu flagellas
et saluas: deducis ad inferos et redu-
cis: et non ē qui effugiat manū tuam.
Confitemini dño filij isrl: ⁊ in conspe-
ctu gentiū laudate eum: quoniā ideo
dispersit vos inter gētes que ignorāt
eū: ut vos enarretis mirabilia eius: ⁊
faciatis scire eos quia nō est alius de-
us omnipotēs preter eū. Ipse castiga-
uit nos ꝓpter iniq̄tates nr̄as: ⁊ ipē sal-
uabit nos ꝓpter misericordiam suam.
Aspicite ergo que fecit vobiscū: et cū
timore et tremore: cōfitemini illi: regē
q3 seculorū exaltate in operib3 vestris.
Ego autem in terra captiuitatis mee
confitebor illi: quoniā ostendit maie-
statem suā in gentē peccatricem. Con-
uertimini itaq3 pctōres: et facite iusti-
ciam corā dño: credētes q̄ faciat vo-
biscum misc̄diam suā. Ego autē et a-
nima mea ī eo letabimur. Benedicite
dño omnes electi ei9: et agite dies leti-
cie: ⁊ cōfitemini illi. Iherusalē ciuitas
dei: castigauit te dñs in operibus ma-
nuū tuarꝝ. Confitere dño in bonis tuis:
et benedic deū seculoꝝ: ut reedificet in
te tabernaculū suū: et reuocet ad te o-
mnes captiuos: et gaudeas in om̄ia
secula seculoꝝ. Luce splēdida fulgebis:
et om̄es fines terre adorabūt te. Nati-
ones ex longinquo ad te venient: et
munera deferētes adorabūt in te dñm:
et terrā tuā in sanctificationē habebūt.
Nomen enī magnū inuocabūt in te.
Maledicti erūt qui cōtempserint te: et
condempnati erūt om̄es qui blasphe-
mauerint te: benedictiq3 erūt qui edifi-
cauerint te. Tu autē letaberis ī filijs tuis:
quoniā om̄es benedicētur: et congre-
gabuntur ad dñm. Beati omnes qui
diligunt te: et qui gaudēt super pace
tua. Anima mea benedic dñm: quo-
niam liberauit iherusalem ciuitatem
suā. Beatus ero: si fuerint reliquie se-
minis mei ad vidēdā claritatē iherusa-
lem. Porte iherusalē ex saphiro et sma-
ragdo edificabūtur: et ex lapide preci-
oso omnis circuit9 murorū eius. Ex
lapide cādido et mundo om̄es platee
eius sternentur: et per vicos eius alle-
luia cantabitur. Benedictus dñs qui
exaltauit eam: ut sit regnum eius in
secula seculoꝝ sup eam amē. XIIII.

Et consumati sunt sermones to-
bie. Et postq̄3 illuminatus est
tobias vixit ānis quadragintaduo-
bus: ⁊ vidit filios nepotū suoꝝ. Com-
pletis itaq3 ānis centumduob3: sepul-
tus est honorifice ī niniue. Quinqua-
ginta namq3 et sex annoꝝ lumen ocu-
lorum amisit: sexagenarius vero rece-
pit. Reliquū vero vite sue in gaudio
fuit: et cum bono profectu timoris dei
perrexit in pace. In hora autē mortis
sue vocauit ad se tobiam filiū suum: ⁊
septē iuuenes filios suos nepotes: di-
xitq3 eis. Prope erit interitus niniue.
Non enim excidit verbū dñi: et fratres
nostri qui dispersi sunt a terra israhel:
reuertentꝰ ad eam. Omnis autē terra
eius deserta replebitur: et domus dei
que ī ea incensa est iterꝝ reedificabitur:
ibiq3 reuertētur om̄es timentes deum.
Et relinquent gentes ydola sua: et ve-
nient in iherusalē: et inhabitabunt in
ea: et gaudebūt in ea omnes reges ter-
re: adorātes regem isrl. Audite ergo
filij mei: patrem vestrū. Seruite dño
in veritate: et inquirite ut faciatis que
placita sunt illi. Et filijs vestris man-
date: ut faciāt iusticias ⁊ elemosinas:
ut sint memores dei: et benedicant eū
in omni tempore in veritate et ī tota
virtute sua. Nūc ergo filij audite me:
et nolite manere hic. Sed quacumq3
die sepelieritis matrē vestrā: circa me
in uno sepulcro: ex eo dirigite gressus
vestros ut exeatis hinc. Video enim:
quia iniquitas eius finē dabit ei. Fa-
ctum est aūt post obitū matris sue: to-
bias abscessit ex niniue cū uxore sua ⁊
filijs: et filioꝝ filijs: et reuersus est ad
soceros suos. Inuenitq3 eos incolu-
mes in senectute bona: et curā eorum
gessit. Et ipē clausit oculos eorū: et o-
mnem hereditatē domus raguelis ipē
percepit: viditq3 quintā generationē
filios filioꝝ suoꝝ. Et cōpletis annis
nonaginta et nouem in timore do-
mini: cum gaudio sepelierunt eum.
Omnis autē cognatio eius ⁊ omnis
generatio eius in bona vita ⁊ in san-
cta conuersatione ꝑmāsit: ita ut accepti
essēt tā deo q̄3 hominib3: ⁊ cunctis ha-
bitātib3 terram. Explicit liber tobie

Incipit prologus in libro Judith

Apud hebreos liber iudith
inter agyographa legitꝰ:
cui9 auctoritas ad robo-
randa illa que in conten-
tionem veniunt min9 ydonea iudica-
tur. Chaldeo tamē sermone cōscript9:
inter historias cōputatꝰ. Sed q̄a hūc
librū sinod9 nicena: ī numero sanctaꝝ
scripturaꝝ legitꝰ cōputasse: acquieui
postulationi vr̄e: immo exactioni: et
sepositis occupationib3 q̄bus vehemen-
ter artabar: huic unā lucubratiuncu-
lā dedi: magis sensū e sensu quā ex ver-
bo verbū transferens. Multoꝝ codicū
varietatē viciosissimā āputaui: sola
ea q̄ intelligētia integra ī verbis chal-
deis inuenire potui: latinis expressi. Ac-
cipite iudith viduam castitatis exem-
plū: et triumphali laude ꝑpetuis eam
preconijs declarate. Hāc enī nō solū
feminis sed ⁊ viris imitabilē dedit: q̄
castitatis ei9 remunerator virtutē talē
tribuit: ut inuictum om̄ibus homini-
bus vinceret: insuperabilem superaret.
Explicit prologus Incipit liber Judith I.

Arphaxat itaq3 rex me-
dorū subiugauerat
multas gentes im-
perio suo: et ipē edi-
ficauit ciuitatē po-
tentissimam quam
appellauit egbatanis. Ex lapidibus
quadratis et sectis fecit muros eius:
in altitudine cubitoꝝ septuaginta: et
in latitudine cubitoꝝ triginta: turres
vero ei9 posuit ī altitudine cubitorum
centū. Per quadrū vero earꝝ: lat9 utru-
q3 vicenoꝝ pedū spacio tendebatꝰ: posu-
itq3 portas ei9 in altitudine turriū. Et
gloriabatꝰ quasi potēs in potētia exer-
citus sui: et ī gloria quadrigarꝝ suarꝝ.
Anno igitꝰ duodecimo regni sui: na-
buchodonosor rex assirioꝝ qui regna-
bat in niniue ciuitate magna pugna-
uit contra arphaxat: ⁊ obtinuit eum
in campo magno qui appellatur ra-
gau: circa eufraten ⁊ tigrin: et yadason
in campo erioch regis elicoꝝ. Tunc ex-
altatū est regnū nabuchodonosor: et
cor eius eleuatū est. Et misit ad om̄es
qui habitabāt in cilicia: et damasco:
et libano: ⁊ ad gentes que sunt in car-
melo et cedar: et inhabitātes galileā
in cāpo magno esdrelon: et ad om̄es
qui erant in samaria: et trans flumen
iordanem: usq3 iherusalem: et omnem
terrā yesse: quousq3 ꝑuenіatꝰ ad mon-
tes ethiopie. Ad hos om̄es misit nun-
cios nabuchodonosor: rex assiriorū:
qui om̄es uno animo cōtra dixerūt: ⁊
remiserūt eos vacuos: ac sine honore

abiecerūt. Tūc indignatus nabuchodonosor rex ad omnem terram illam: iuravit per regnum et tronum suum: q̄ defenderet se de omnibꝫ hijs. II

Anno terciodecimo nabuchodonosor regis · vicesima ⁊ scd̄a die mensis primi · factum est verbū in domo nabuchodonosor regis assirioꝝ: ut defenderet se. Vocauitq; omnes maiores omnesq; duces bellatores suos: et habuit cū eis misterium consilij sui. Dixitq; cogitationē suā in eo esse: ut omnem terrā suo subiugaret imperio. Quod dictū cū placuisset omnibꝫ: vocauit nabuchodonosor rex holofernē principē milicie sue: et dixit ei. Egredere adversum omne regnū occidentis: et cōtra eos precipue qui cōtempserūt imperiū meū. Nō parcet oculus tuus ulli regno: omnemq; urbem munitam subiugabis michi. Tūc holofernes vocauit duces et magistratus virtutis assirioꝝ: et dinumerauit viros in expeditione sicut p̄cepit ei rex · centū viginti milia peditū pugnatorū · ⁊ equites sagittarios duodecim milia. Omnē q; expeditionē suam fecit preire ī multitudine innumerabiliū camelorū · cū hijs que exercitibus sufficerent copiose: boum quoq; armenta · gregesq; oviū · quoꝝ nō erat numerus. Frumentum ex omni siria in trāsitu suo parari constituit. Aurū vero ⁊ argentū de domo regis assumpsit multum nimis. Et profectus est ipse ⁊ omnis exercitꝰ cum quadrigis ⁊ equitibus et sagittarijs: qui cooperuerūt faciē terre sicut locuste. Cumq; ptransisset fines assirioꝝ venit ad magnos mōtes ange qui sunt a sinistro cilicie: ascenditq; omnia castella eoꝝ: ⁊ obtinuit omnē munitionem. Effregit aūt civitatem opinatissimā melothi: p̄dauitq; omnes filios tharsis · et filios ysmahel qui erāt cōtra faciem deserti · et ad austrum terre celeon. Et transiuit eufraten · et venit in mesopotamiam: ⁊ fregit omnes civitates excelsas que erāt ibi a torrēte mambre usquequo pueniatur ad mare: et occupauit terminos eiꝰ a cilicia usq; ad fines iapheth · qui sunt ad austrū. Adduxitq; omnes filios madian · et predauit omnem locupletationē eorum: omnesq; resistētes sibi occidit ī ore gladij. Et post hec descēdit in campos damasci in diebus messis et succendit omnia sata: omnesq; arbores ⁊ vineas fecit incidi: et cecidit timor illius super omnes inhabitantes terram. III

Tunc miserunt legatos suos universarū urbium ac puinciarū reges ac principes sirie · scilicet ⁊ mesopotamie · ⁊ sirie sobal · ⁊ libie · atq; cilicie: qui venientes ad holofernē dixerūt. Desinat indignatio tua circa nos. Melius est enim ut viuētes serviamus nabuchodonosor regi magno · ⁊ subditi simus tibi: q̄ morientes cum interitu nostro ipsi servitutis nr̄e damna patiamur. Omnis civitas nr̄a omnisq; possessio · omnes colles et montes · et campi · et armenta boū · gregesq; oviū · ⁊ capraꝝ equorūq; camelorꝝ ⁊ universe facultates nostre atq; familie ī conspectu tuo sunt. Sint omnia sub lege tua. Nos etiam et filij nostri · servi tui sumus. Veni nobis pacificus dn̄s: et utere servitio nostro sicut placuerit tibi. Tunc descendit de montibus cum equitibus · in virtute magna: et obtinuit omnē civitatē · et omnem inhabitantem terrā. De universis aūt urbibꝫ assumpsit sibi auxiliarios viros fortes et electos ad bellū. Tantusq; metus provincijs illis incubuit: ut universaꝝ urbium habitatores principes et honorati simul cū ppl̄o exirent in obviā venienti · excipientes eū cum coronis et lampadibꝫ: ducētes choros in timpanis et tibijs. Nec ista tamē facientes ferocitatem eius pectoris mitigare potuerūt. Nam ⁊ civitates eoꝝ destruxit: et lucos eoꝝ excidit. Preceperat enim illi nabuchodonosor rex · ut omnes deos terre exterminaret: videlicet ut ipse solus diceretur deus ab hijs nationibus que potuissent holofernis potentia subiugari. Pertransiens aūt siriā sobal et omnem appamiam · omnemq; mesopotamiam · venit ad ydumeos in terra gabaa: accepitq; civitates eorum · et sedit ibi per triginta dies: in quibus diebus adunari precepit universum exercitū virtutis sue. IIII

Tunc audientes hec filij israhel q̄ habitabāt terrā iudee: timuerūt valde a facie eius. Tremor etiā et horror invasit sensus eoꝝ: ne hoc faceret ierusalē et templo dn̄i: qd̄ fecerat ceteris civitatibꝫ et templis eaꝝ. Et miserunt in omnē samariā per circuitum usq; iericho: et preoccupauerūt omnes vertices mōtium. Et muris circumdederūt vicos suos: et cōgregauerūt frumenta ī preparationē pugne. Sacerdos etiam eliachim scripsit ad universos qui erāt cōtra esdrelon · que est contra faciem cāpi magni iuxta dotaim: et universis per quos vie transitus esse poterat: ut obtinerēt ascensus montiū per quos via esse poterat ad ierusalē: et illic custodirent ubi angustum iter esse poterat inter mōtes. Et fecerūt filij israhel: secundū qd̄ constituerat eis sacerdos dn̄i eliachim. Et clamavit omnis ppl̄s ad dn̄m instātia magna: et humiliauerūt animas suas in ieiunijs · ipsi et mulieres eoꝝ. Et induerūt se sacerdotes cilicijs: et infantes prostrauerūt contra faciem templi domini: ⁊ altare dn̄i operuerūt cilicio. Et clamauerunt ad dominū deū israhel unanimiter: ne darent̄ in predā infantes eoꝝ · ⁊ uxores eoꝝ in divisionē · ⁊ civitates eoꝝ in exterminiū · et sancta eorum in pollutionē: et fierēt in obprobrium gentibꝫ. Tūc eliachim sacerdos dn̄i magnus circuiuit omnē isrl̄: allocutusq; est eos dicēs. Scitote quoniā exaudiuit dn̄s preces vestras: si manentes pmanseritis in ieiunijs et orationibus in cōspectu domini. Memores estote moysi servi dn̄i: q̄ amalech confidentem in virtute sua et in potentia sua et in exercitu suo · et in clipeis suis et in curribus suis ⁊ in equitibꝫ suis non ferro pugnādo: sed precibus sanctis orando deiecit. Sic erūt universi hostes israhel: si pseveraveritis in hoc opere qd̄ cepistis. Ad hanc igitur exhortationē eius deprecantes dn̄m · permanebāt in conspectu dn̄i: ita ut etiā hij qui offerebant dn̄o olocausta · precincti cilicijs offerrent sacrificia dn̄o: et erat cinis sup capita eoꝝ. Et ex toto corde suo omēs orabant deum: ut visitaret populum suum israhel. V

Nunciatumq; est holoferni principi milicie assiriorū q̄ filij isrl̄ prepararent se ad resistendū · ac montium itinera conclusissent · et furore nimio exarsit in iracūdia magna. Vocauitq; omnes principes moab ⁊ duces ammon: et dixit eis. Dicite michi quis sit pplus iste qui montana obsidet: aut que et quales et quante sint civitates eorū que etiam sit virtus eorum aut que sit multitudo eorum vel

quis rex milicie illorū. Quare pre o-
mnibus qui habitāt in oriēte isti con-
tempserūt me·et nō exierūt in obuiam
nobis: ut susciperent nos cū pace? Tūc
achior dux omnium filiorū amon re-
spondens ait. Si digneris audire do-
mine·dicam veritatē in conspectu tuo
de ppl'o isto qui in montanis habitat:
et nō egredietur verbū falsum ex ore
meo. Populus iste ex progenie calde-
orum ē. Hic primū in mesopotamia
habitauit: quoniā noluerūt sequi de-
os patrū suorꝫ qui erāt in terra calde-
orum. Deserentes itaqꝫ cerimonias
patrū suorꝫ que in multitudine deorꝫ
erāt unū deum celi coluerūt: qui ꝛ pre-
cepit eis ut exirent inde: et habitarent
in carram. Cumqꝫ operuisset omnem
terrā fames· descenderūt in egiptum:
illicqꝫ per quadringentos annos sic
multiplicati sunt: ut dinumerari eorꝫ
nō posset exercitus. Cūqꝫ grauaret eos
rex egipti atqꝫ in edificationibꝫ urbiū
suarꝫ in luto et latere subiugasset eos:
clamauerūt ad dñm suū et percussit to-
tam terrā egipti·plagis variis. Cūqꝫ
eiecissent eos egipti a se·ꝛ cessasset pla-
ga ab eis ꝛ iterꝫ eos vellent capere ꝛ ad
suum seruitiū reuocare·fugientibꝫ his
deus celi mare aperuit: ita ut huic in-
de aque quasi murus solidarentē: et
isti pede sicco fundū maris perambu-
lando trāsirent. In quo loco dū innu-
merabilis exercitꝰ egiptiorꝫ eos perse-
queretur·ita aquis coopertus est: ut nō
remaneret vel unus·qui factum poste-
ris nūciaret. Egressi etiam mare ru-
brum deserta syna mōtis occurrerūt:
in quibus nunqꝫ homo habitare potuit:
vel filius hominis requieuit. Illic fon-
tes amari obdulcati sunt eis ad bi-
bendum: ꝛ per annos quadraginta

annonam de celo cōsecuti sunt. Ubi-
cumqꝫ ingressi sūt: sine arcu et sagitta·
et absqꝫ scuto et gladio·deus eorū pu-
gnauit pro eis et vicit. Et nō fuit qui
insultaret ppl'o isti: nisi quādo recessit
a cultu dñi dei sui. Quocienscūqꝫ aūt
preter ipm deum suū alterū coluerunt:
dati sunt in p̄dam et in gladiū et in
obprobriū. Quocienscūqꝫ aūt penitu-
erunt se recessisse a cultura dei sui: dedit
eis deus celi virtutē resistendi. Deniqꝫ
cananeum regem et iebuseum·et phe-
rezeum et eueum ꝛ etheū et amorreum
et omēs potētes in esebon ꝓstrauerūt:
et terras eorꝫ et ciuitates eorꝫ ipsi posse-
derūt: et usqꝫ dum nō peccarent i con-
spectu dei sui erāt cum illis bona. Deus
enim illorū odit iniquitatē. Nam et
ante hos ānos cum recessissent a via
quā dederat illis deus ut ambularēt
in ea·exterminati sūt preliis a multis
nationibꝫ: et plurimi eorꝫ captiui ab-
ducti sūt in terrā non suā. Nuper autē
reuersi ad dñm deum suū ex dispersio-
ne qua dispersi fuerāt adunati sunt: ꝛ
ascenderunt montana hec omnia: et
iterum possident ierusalē·ubi sūt san-
cta sanctorꝫ. Nunc ergo mi dñe perqre
si est aliqua iniquitas eorꝫ in cōspectu
dei eorꝫ: ascendamꝰ ad illos quoniā
tradens tradet illos deus eorꝫ tibi: et
subiugati erunt sub iugo potentie tue.
Si vero nō est offensio ppl'i huiꝰ corā
deo suo non poterimus resistere illis:
quoniā deus eorū defendet illos: et eri-
mus in obprobrium uniūse terre. Et
factum est cū cessasset loqui achior ver-
ba hec: irati sunt omnes magnates
holofernis·et cogitabāt interficere eū
dicentes ad alterutrū. Quis est iste q̄
filios isrl' posse dicat resistere regi na-
buchodonosor·et exercitibꝫ eiꝰ: homines

inermes et sine virtute·et sine peritia
artis pugne? Ut ergo agnoscat achi-
or quoniā fallit nos·ascendamus in
mōtana: et cū capti fuerint potentes e-
orum tunc cū eisdem gladio transuer-
berabitur: ut sciant omēs gentes quo-
niam nabuchodonosor deus terre est·
et preter ipsum alius non est. **VI**

Factum est autem cū cessassent lo-
qui: indignatꝰ holofernes vehe-
menter dixit ad achior. Quoniā pro-
phetasti nobis dicens qꝫ gens isrl' de-
fendatur a deo suo: ut ostendam tibi
quoniā nō est deus nisi nabuchodo-
nosor: cū percusserimꝰ eos omēs sicut
hominē unū·tunc et ipe cum illis assi-
riorum gladio interibis: et omīs isrl'
tecū ꝑdicione disperiet: et ꝓbabis quo-
niam nabuchodonosor dominus sit
uniuerse terre. Tuncqꝫ gladius milicie
mee trāsiet per latera tua: ꝛ cōfixus ca-
des inter vulneratos israhel: et nō re-
spirabis ultra donec extermineris cū
illis. Porro aūt si ꝓpheciā tuam verā
existimas nō concidat vultus tuus:
et pallor qui faciem tuā obtinet absce-
dat a te: si verba mea hec putas imple-
ri nō posse. Ut aūt noueris q̄a simul
cū illis hec experieris: ecce ex hac hora
illorū ppl'o sociaberis: ut dū dignas
mei gladii penas exceperint·ipe simul
ultioni subiaceas. Tūc holofernes pre-
cepit seruis suis: ut comprehenderent
achior et ducerent eum in bethuliā: et
traderent eū in manus filiorū israhel.
Et accipientes eū serui holofernis·pro-
fecti sunt ꝑ campestria: sed cum appro-
pinquassent ad mōtana·exierūt cōtra
eos fundibularii. Illi aūt diuertentes
a latere mōtis·ligauerunt achior ad
arborem manibꝫ et pedibꝫ: et sic vin-
ctum de restibꝫ dimiserūt eum: ꝛ reuersi

sunt ad dñm suum. Porro filii isrl' de-
scendentes de bethulia·venerūt ad eū.
Quem soluentes duxerūt ad bethuliā:
atqꝫ in mediū ppl'i illum statuētes per-
cunctati sūt·quid rerum esset qꝫ illum
vinctum assirii reliquissent. In diebus
illis erant illic principes·ozias filius
micha de tribu symeon: et charmi qui
et gothoniel. In medio itaqꝫ seniorū
et in cōspectu oīm achior dixit omīa
que locutꝰ fuerat ab holoferne interro-
gatus: et qualiter ppl's holofernis vo-
luisset ꝓpter hoc verbū interficere eū: et
quēadmodum ipe holofernes iratus
iusserit eū israhelitis hac de causa tra-
di: ut dū vinceret filios isrl'·tūc et ipm
achior diuersis iubeat suppliciis interi-
re: ꝓpter hoc qꝫ dixisset·deus celi defen-
sor eorū est. Cumqꝫ achior vniūsa hec
exposuisset: omīs ppl's cecidit in faciē
adorātes dñm: et communi lamentati-
one et fletu unanimes p̄ces suas dño
effuderūt dicentes. Domine deus celi
et terre intuere supbiam eorū ꝛ respice
ad nostrā humilitatē·ꝛ faciē sanctorꝫ
tuorꝫ attende: et ostende quoniā non
derelinquis presumentes de te: et pre-
sumētes de se et de sua virtute glorian-
tes humilias. Finito itaqꝫ fletu: ꝛ per
totū diem oratione ppl'orꝫ completa:
consolati sunt achior dicentes. Deus
patrum nostrorꝫ cuiꝰ tu virtutē predi-
casti·ipe tibi hāc dabit vicissitudinē:
ut eorꝫ magis tu interitū videas. Cū
vero dñs deus noster dederit hanc li-
bertatem seruis suis: sit et tecum deus
in medio nostri·ut sicut placuerit tibi
ita cū tuis omnibꝫ conuerseris nobiscū.
Tunc ozias finito concilio suscepit eū
in domū suam: et fecit cenā magnam.
Et vocatis omnibꝫ presbiteris·simul
repleto ieiunio refecerūt. Postea vero

conuocatus est om̄is ꝑplis:et per totā
noctem intra ecclesiam orauerunt: pe-
tentes auxilium a deo israhel. vij

Holofernes aūt altera die ꝑcepit
exercitibus suis:ut ascenderent
cōtra bethuliā. Erant aūt pedites bel-
latorum centūuiginti milia ⁊ equites
uigintiduo milia: ꝑter ꝑparationes
viroꝝ illorū quos occupauerat capti-
uitas:et adducti fuerāt de ꝓuinciis ⁊
urbibus uniūse iuuentutis. Omnes
parauerūt se pariter ad pugnā cōtra
filios isrl̄:et venerunt per crepidinem
mōtis usq; ad apicem qui respicit su-
per dothaim a loco qui dicit̄ belma:
usq; ad chelmon qui est cōtra esdrelon.
Filij aūt israhel ut viderūt multitudi-
nem illoꝝ prostrauerūt se sup terram
mittētes cinerē sup capita sua:unani-
mes orantes ut deus isrl̄ misericordiā
suā ostenderet sup populum suū. Et
assumentes arma sua bellica-sederūt
per loca q̄ angusti itineris tramitem
dirigūt inter montuosa:et erāt custo-
dientes ea tota die et nocte. Porro ho-
lofernes dū circuit ꝑ gyrum-repperit
q̄ fons qui influebat aqueductū illoꝝ
a parte australi extra ciuitatem dirige-
ret:et incidi ꝑcepit aqueductum illoꝝ.
Erāt tamē nō longe fontes a muris
ex quibus furtim videbātur haurire
aquā: ad refocillādum potius quā
ad potandum. Sed filij ammon et
moab-accesserūt ad holofernem dicen-
tes. Filij isrl̄ nō in lancea nec in sagit-
ta cōfidūt:sed mōtes defendūt illos:
et muniunt illos colles in precipitio
constituti. Vt ergo sine congressione
pugne possis superare eos pone custo-
des fontium ut non hauriant ex eis:
et sine gladio interficies eos: uel certe
fatigati tradent ciuitatem suam quā

putant in mōtibus positam superari
non posse. Et placuerūt verba hec corā
holoferne et corā satellitibꝫ eiꝰ:et con-
stituit per gyrum centenarios per sin-
gulos fontes. Cūq; ista custodia per
dies viginti fuisset expleta-defecerunt
cisterne ⁊ collectiones aquaꝝ omnibꝫ
inhabitantibus bethuliā: ita ut non
esset intra ciuitatem unde satiarentur
uel una die:quoniā ad mensurā daba-
tur ꝑplis aqua cotidie. Tūc ad ozi-
am congregati omnes viri feminęq;
iuuenes ⁊ paruuli-omnes simul una
voce dixerūt. Judicet deus inter nos
et te:quoniā fecisti in nos mala-no-
lens loqui pacifice cū assirijs: et ꝓpter
hoc vendidit nos deus in manibus
eoꝝ. Et ideo non est qui adiuuet:cum
prosternamur ante oculos eoꝝ in siti
⁊ ꝑditione magna. Et nūc cōgregate
uniūsos qui in ciuitate sunt:ut spōte
tradamus nos om̄es ꝑplo holofernis.
Melius est enī ut captiui benedicamꝰ
dn̄m viuētes:quā moriamur et simꝰ
obprobriū omni carni:cū videamus
uxores nostras et infantes nr̄os mo-
ri āte oculos nostros. Contestamur
hodie celū ⁊ terrā et deū patrū nostroꝝ
qui ulciscitur nos secūdū pc̄ta nostra:
ut iam tradatis ciuitatem in manū
militie holofernis: ut sit finis noster
breuis i ore gladij: qui longior effici-
tur in ariditate sitis. Et cum hec dixis-
sent: factus est fletus et ululatus ma-
gnus in ecclesia omnibꝫ:et ꝑ multas
horas una voce clamauerunt ad deū
dicentes. Peccauimꝰ cū patribꝫ nr̄is:
iniuste egimus:iniquitatem fecimus.
Tu quia pius es miserere nostri-et in
tuo flagello vindica iniquitates no-
stras:et noli tradere cōfitentes te ꝑplo
qui ignorat te:ut nō dicāt inter gētes

ubi est deus eoꝝ. Et cum fatigati hijs
clamoribus-et hijs fletibꝫ lassati silu-
issent: exurgens ozias infusus lacri-
mis dixit. Equo animo estote frēs:et
hos quinq; dies expectemus a domi-
no misericordiā. Forsitan enim indi-
gnationem suā abscidet:et dat gloriā
nomini suo. Si aūt trāsactis quinq;
diebus non venerit adiutoriū: facie-
mus hec verba q̄ locuti estis. viij

Et factum est cū audisset hec ver-
ba iudith vidua-que erat filia
merari-filij ydo filij ioseph filij ozie fi-
lij elai filij iamnor-filij gedeon filij
rafaim filij achitob filij melchie filij e-
nam filij nathanie filij salathiel filij
symeon filij ruben:et vir eius fuit ma-
nasses:qui mortuꝰ est in diebꝫ messis
ordeacee:instabat enim sup alligātes
manipulos in cāpo et venit estꝰ sup
caput eius:⁊ mortuus est in bethulia
ciuitate sua et sepultus ē illic cū patri-
bus suis. Erat aūt iudith relicta eius
vidua iam annis tribus et mensibꝫ
sex. Et in superioribus domus sue fe-
cit sibi secretū cubiculū in quo cū puel-
lis suis clausa morabat̄: et habens
sup lumbos suos cilicium-ieiunabat
om̄ibus diebus vite sue:ꝑter sabbata
et neomenias-⁊ festa domus isrl̄. Erat
aūt elegāti aspectu nimis:cui vir suus
reliquerat diuitias multas et famili-
am copiosam:ac possessiones armen-
tis boum et gregibꝫ ouiū plenas. Et
erat hec in omnibus famosissima-
quoniā timebat dominū valde: nec
erat qui loqueret̄ de illa verbū malū.
Hec itaq; cū audisset quoniā ozias
promisisset q̄ trāsacto quinto die tra-
deret ciuitatem: misit ad presbiteros
chabri ⁊ charmi. Et venerunt ad illā:
et dixit illis. Quod est hoc verbum in

quo cōsensit ozias-ut tradat ciuitatē
assyrijs: si intra quinq; dies nō vene-
rit vobis adiutoriū? Et qui estis vosˀ
qui temptatis dn̄m? Non ē iste sermo
qui misericordiā prouocet:sed potius
qui iram excitet-et furorem accendat.
Posuistis vos tempꝰ miserat̄onis do-
mini:et in arbitriū vestrū diem consti-
tuistis ei. Sed quia patiens dn̄s est-in
hoc ip̄o peniteamus:et in dulgentiā
eius lacrimis postulemus. Nō enim
quasi homo deus sic cōminabit̄:neq;
sicut filius hominis ad iracundiā in-
flammabitur. Et ideo humiliemus
illi animas nr̄as:et in spiritu cōstituti
humiliato-seruientes illi-dicamꝰ flen-
tes dn̄o-ut scd̄m volūtatem suam sic
faciat nobiscū cito misericordiā suā:
ut sicut cōturbatū est cor nostrū in su-
perbia eorū ita etiā de nostra humili-
tate glorietur: quoniā non sumus
secuti peccata patrū nostroꝝ qui dere-
liquerunt deum suū-et adorauerūt de-
os alienos: ꝑ quo scelere dati sunt in
gladium-et in rapinā-⁊ in cōfusionē
inimicis suis. Nos aūt alterū deum
nescimus ꝑter ip̄m. Expectemꝰ humilesˀ
consolationē eius-et exquiret sangui-
nem nostrū de afflictionibꝫ inimicoꝝ
nostroꝝ:et humiliabit om̄es gentes
quecumq; in surgūt cōtra nos:et faciet
illas sine honore dn̄s deus noster. Et
nunc fratres quoniam vos qui estis
presbiteri in ꝑplo dei-et ex vobis pendet
anima illoꝝ: ad eloquiū vr̄m corda
eoꝝ erigite:ut memores sint quia tem-
ptati sunt patres nostri-ut probarentur
si vere colerent deū suū. Memores esse
debent quomodo pater noster abra-
ham temptatꝰ est:et ꝑ multas tribula-
tiones probatus-dei amicus effectus
est. Sic ysaac-sic iacob-sic moyses:et

oĩes qui placuerũt deo·per multas
tribulationes transierunt fideles. Illi
aũt qui temptationes nõ susceperũt
cum timore dñi·et in patientiã suã et
improperiũ murmurationis sue ɔtra
dñm ꝓtulerũt: exterminati sunt ab ex-
terminatore: et a serpẽtibus perierunt.
Et nos ergo nõ ulciscamur nos pro
hijs que patimur: sed reputãtes pctis
nostris hec ipa supplicia minora esse:
flagella dñi quasi servi q̃ corripimur
ad emendationẽ et nõ ad pditionem
nostrã evenisse credamus. Et dixerũt
illi ozias et presbiteri. Omnia que lo-
cuta es vera sunt: et nõ est in sermoni-
bus tuis ulla rephensio. Nunc ergo
ora ꝑ nobis: quoniam mulier sãcta
es·et timens deũ. Et dixit illis iudith.
Sicut qd̃ potui loqui dei esse cognosci-
tis: ita quod facere disposui ꝓbate si ex
deo est·et orate ut firmũ faciat deus
consiliũ meũ. Stabitis vos ad portã
nocte ista: et ego exeam cũ abra mea:
⁊ orate ut sicut dixistis in diebꝫ quinqꝫ
respiciat dñs ppłm suũ isrł. Vos aũt
nolo scrutemini actũ meum: ⁊ usqꝫ dũ
renunciem vobis·nil aliud fiat nisi o-
ratio pro me ad dñm deũ nostrũ. Et
dixit ad eã ozias princeps iude. Vade
i pace: ⁊ dñs sit tecũ i ulcionẽ inimicoꝝ
nroꝝ. Et revertentes abierunt. ix

Quibus abscedentibus·iudith in-
gressa est oratoriũ suum: et in-
duens se cilicio posuit cinerẽ super ca-
put suũ: ⁊ ꝓsternens se dño clamabat
ad dñm dicens. Domine deus pris
mei symeon·qui dedisti illi gladium
in defensionẽ alienigenaꝝ qui viola-
tores extiterũt in coinquinatione sua:
et denudaverũt femur virginis i con-
fusionem: et dedisti mulieres illoꝝ in
pdam·⁊ filias illoꝝ in captivitatẽ·et
omnẽ predã in divisionem servis tuis
qui zelaverũt zelum tuũ: subveni que-
so te dñe deus meus michi vidue. Tu
enim fecisti priora: et illa post illa co-
gitasti: et hoc factum est·qd̃ ipe volui-
sti. Omnes enim vie tue parate sunt: ⁊
tua iudicia in tua ꝓvidentia posuisti.
Respice castra assirioꝝ nunc·sicut tũc
castra egiptiorũ videre dignatus es:
quãdo post servos tuos armati cur-
rebãt·confidentes in quadrigis et in
equitatu suo ⁊ in multitudine bellato-
rum. Sed aspexisti sup castra eoꝝ: ⁊ te-
nebre fatigaverũt eos. Tenuit pedes e-
orum abissus: et aque operuerũt eos.
Sic fiant et isti dñe·qui confidunt in
multitudine sua·et in curribꝫ suis·et i
contis·⁊ in sagittis suis·et in lanceis
gloriãtur: et nesciunt q̃a tu ipe es deꝰ
noster qui cõteris bella ab inicio·⁊ do-
minus nomen est tibi. Erige brachiũ
tuũ sicut ab inicio: et allide virtutem e-
orum in virtute tua. Cadat virtus e-
orum in iracũdia tua·qui promittũt
se violare sancta tua: et polluere taber-
naculum nominis tui: et deicere gladi-
o suo cornu altaris tui. Fac domine:
ut gladio proprio eius superbia am-
putetur. Capiatur laqueo oculorum
suoꝝ in me: ⁊ percuties eũ ex labijs cari-
tatis mee. Da michi i animo ɔstanti-
am ut contemnã illum: ⁊ virtutẽ ut e-
vertam illum. Erit enim hoc memori-
ale nominis tui: cũ manus femine de-
iecerit eum. Non enim in multitudine
est virtus tua dñe: neqꝫ in equoꝝ viri-
bus voluntas tua. Nec sugbi ab inici-
o placuerũt tibi: sed humiliũ et man-
suetoꝝ semper tibi placuit deprecatio.
Deus celorum·creator aquaꝝ·et dñs
totius creature·exaudi me miseram de-
precantẽ: et de tua misericordia ꝓsumentẽ.
Memento domine testamenti tui·et
da verbum in ore meo·et i corde meo
consilium corrobora: ut domus tua
in sanctificatione tua permaneat: et
omnes gentes agnoscant quia tu es
deus et non est alius preter te. x

Factum est aũt cũ cessasset clama-
re ad dominũ: surrexit de loco
in quo iacuerat ꝓstrata ad dñm. Vo-
cavitqꝫ abram suã: et descendẽs in do-
mum suã·abstulit a se ciliciũ: et exuit
se vestimẽtis viduitatis sue. Et lavit
corpus suũ·⁊ unxit se mirro optimo:
et discriminavit crinem capitis sui·et
imposuit mitrã super caput suũ: et in-
duit se vestimentis iocunditatis sue.
Et induit sandalia pedibus suis: as-
sumpsitqꝫ dextraliola·et lilia·et inau-
res et anulos: et omnibus ornamẽtis
suis ornavit se. Cui etiã dñs contulit
splendorem: quoniã omnis ista com-
positio non ex libidine·sed ex virtute
pendebat. Et ideo dñs hanc in illam
pulchritudinẽ ampliavit: ut incom-
parabili decore omniũ oculis appare-
ret. Imposuit itaqꝫ abre sue ascopã vi-
ni·⁊ vas olei et polentã et lapates·et
panes et caseum: ⁊ profecta est. Cumqꝫ
venisset ad portas civitatis: invene-
runt expectãtem oziã·et presbiteros ci-
vitatis. Qui cũ vidissent eam: stupen-
tes mirati sunt nimis pulchritudinẽ
eius. Nichil tamẽ interrogãtes eam:
dimiserũt transire dicentes. Deus pa-
trum nostroꝝ det tibi graciã: ⁊ omne
cõsilium tui cordis sua virtute corro-
boret: et glorietur sup te iherusalem·⁊
sit nomen tuũ in numero sanctorum
⁊ iustoꝝ. Et dixerũt hij qui illic erant
oĩes una voce fiat fiat. Iudith vero
orans dñm: transiuit ꝑ portas·ipa ⁊
abra eius. Factũ est aũt cũ descenderet
montem circa ortũ diei: occurrerunt ei
exploratores assirioꝝ: et tenuerunt eã
dicẽtes. Unde venis: aut quo vadis?
Que respõdit. Filia sum hebreoꝝ. Ide-
o ego fugi a facie eoꝝ: quoniã futurũ
agnovi qꝫ dentẽ vobis in depredatio-
nem·pro eo qꝫ cõtemnentes vos nolu-
erunt ultro tradere seipsos: ut invení-
rent misericordiam in cõspectu vestro.
Hac de causa cogitavi mecum dicens.
Vadam ad faciem principis holofer-
nis ut indicẽ illi secreta illoꝝ: et osten-
dam illi quo aditu possit obtinere eos:
ita ut nõ cadat vir unꝰ de exercitu eius.
Et cũ audissent viri illi verba eiꝰ·con-
siderabãt faciem eius: et erat in oculis
eorũ stupor: quoniã pulchritudinem
eius mirabãtur nimis. Et dixerũt ad
eam. Cõservasti animã tuã: eo qꝫ tale
repperisti consiliũ ut descenderes ad do-
minũ nostrũ. Hoc aũt scias: quoniã
cũ steteris in conspectu eius bene tibi fa-
ciet: ⁊ eris gratissima i corde eius. Du-
xeruntqꝫ illam ad tabernaculũ holofer-
nis: nunciantes eam. Cumqꝫ intrasset
ante faciem eius: statim captus est in
suis oculis holofernes. Dixerũtqꝫ ad
eum satellites eius. Quis contemnat
ppłm hebreoꝝ qui tam decoras mulie-
res habent: ut nõ pro hijs merito pu-
gnare ɔtra eos debeamꝰ? Videñs itaqꝫ
iudith holofernem sedentem in cono-
peo qd̃ erat ex purpura et auro·⁊ sma-
ragdo ⁊ lapidibꝫ p̃ciosis intextum: et
cũ in faciẽ eiꝰ intendisset·adoravit eũ
prosternẽs se sup terrã: ⁊ elevaverũt eã
servi holofernis iubẽte dño suo. xi·

Tunc holofernes dixit ei. Equo a-
nimo esto et noli pavere in corde
tuo: quoniã ego nũquam nocui virũ
qui voluit servire nabuchodonosor re-
gi. Populꝰ aũt tuus si nõ ɔtempsisset

me: nõ alleuassem lanceã meam sup
eũ. Nunc autẽ dic michi qua ex causa
recessisti ab illis: et placuit tibi ut ve-
nires ad nos. Et dixit illi iudith. Su-
me verba ancille tue: quoniã si secut⁹
fueris verba ancille tue: pfectam rem
faciet dñs tecũ. Viuit enĩ nabuchodo-
nosor rex terre · et viuit virtus eius que
est ĩ te ad correptionẽ omniũ anima-
rum errantiũ: quoniã nõ solũ homi-
nes seruient illi p te: sed et bestie agri
obtemperãt illi. Nũciat̃ enĩ animi tui
industria · uniũsis gẽtibꝫ: et indicatũ ẽ
omĩ seculo quoniã tu sol⁹ bonus et po-
tens es in omĩ regno ei⁹: et disciplina
tua omĩbꝫ prouincijs predicat̃. Nec
hoc latet qđ locut⁹ est achior: nec illud
ignoratur qđ ei iusseris euenire. Con-
stat enĩ deũ nostrũ sic peccatis offensũ:
ut mãdauerit per pphetas suos ad po-
pulum: q; tradat eum pro pccĩs suis.
Et quoniã sciunt se offendisse deũ suũ
filij isrł: tremor tuus sup ipos ẽ. Insu-
per etiam fames inuasit eos: et ab ari-
ditate aque · iam inter mortuos com-
putantur. Deniq; hoc ordinãt · ut in-
terficiant pecora sua et bibãt sangui-
nem eorũ: et sancta dñi sui que pcepit
deus nõ contingi · in frumẽto vino et
oleo. Hec cogitauerũt impendere: et vo-
lunt cõsumere · que nec manibꝫ debe-
rẽt cõtingere. Ergo quoniã hec faciũt:
certũ est qđ in perditionẽ dabũtur. Qđ
ego ancilla tua cognoscens fugi ab il-
lis: et misit me dñs hec ipa nunciare
tibi. Ego enĩ ancilla tua deũ colo etiã
nunc apud te: et exiet ancilla tua · et o-
rabo deum: et dicet michi · quãdo eis
reddet pctm suum · et veniens nũciabo
tibi: ita ut ego adducã te per mediam
iherusalem. Et habebis omnem ppłm
isrł sicut oues quibus nõ ẽ pastor:
et nõ latrabit vel unus contra te: quoni-
am hec michi dicta sũt per pvidentiã
dei. Et quoniã iratus est illis de⁹: hec
ipsa missa sum nunciare tibi. Placue-
runt aũt omnia verba hec coram ho-
loferne et corã pueris eius · et mirabã-
tur ad sapientiã eius: et dicebãt alter
ad alterum. Non est talis mulier sup
terram in aspectu · in pulchritudine et
in sensu verborum. Et dixit ad illã ho-
lofernes. Benefecit de⁹ qui misit te an-
te pplm · ut des illum tu in manibꝫ no-
stris. Et quoniã bona est promissio
tua: si fecerit michi hoc · deus tuus erit
et meus deus · et tu in domo nabucho-
donosor magna eris: et nomen tuum
nominabitur ĩ uniuersa terra. XII

Tunc iussit eam introire ubi repo-
siti erãt thesauri eius · et iussit il-
lic manere eã et constituit quid daret̃
illi de conuiuio suo. Cui respõdit iudith
et dixit. Nunc nõ potero mãducare ex
hijs que michi pcipis tribui · ne veniat
super me offensio. Ex hijs aũt q̃ michi
detuli manducabo. Cui holofernes
ait. Si defecerint tibi ista que tecũ detu-
listi: quid faciem⁹ tibi? Et dixit iudith.
Viuit anima tua dñe meus · quoniã
non expendet omĩa hec · ancilla tua: do-
nec faciat deus in manu mea hec que
cogitaui. Et induxerũt illã serui eius
in tabernaculũ · quod pceperat: et petijt
dum introiret ut daretur ei copia no-
cte · et ante lucem egredi foras ad ora-
tionem · et depcandi dñm. Et precepit
cubicularijs suis ut sicut placeret illi
exiret et introiret ad adorãdum deum
suum per triduũ. Et exibat noctibꝫ in
vallem bethulie: et baptisabat se in fon-
te aque. Et ut ascendebat · orabat dñm
deũ isrł ut dirigeret viam eius ad libe-
rationem ppłi sui. Et introiens mũda

manebat in tabernaculo · usq; dum ac-
ciperet escam suã in vesprũ. Et factũ ẽ
quarta die. Holofernes fecit cenã ser-
uis suis: et dixit ad vagao eunuchũ.
Vade et suade hebreã illã ut sponte
consentiat habitare mecũ. Fedum est
enim apud assirios si femina irrideat
virũ agendo ut immunis ab eo trans-
eat. Tunc introiuit vagao ad iudith
et dixit. Non vereatur bona puella in-
troire ad dñm meũ ut honorificetur
ante faciem eius: et manducet cum eo
et bibat vinum in iocũditate. Cui iu-
dith respõdit. Que ego sum ut contra-
dicam dño meo? Omne qđ erit ante
oculos eius bonũ et optimũ faciam.
Quicquid aũt illi placuerit hoc michi
erit optimũ omĩbꝫ diebꝫ vite mee. Et
surrexit et ornauit se vestimẽto suo: et
ingressa stetit ante faciẽ eius. Cor aũt
holofernis concussum est: erat enĩ ar-
dens ĩ cõcupiscentia eius. Et dixit ad
eam holofernes. Bibe nũc et accumbe
in iocũditate: quoniã inuenisti grati-
am corã me. Et dixit iudith. Bibam
dñe: quoniã magnificata est anima
mea hodie pre omnibꝫ diebus meis.
Et accepit et mãducauit et bibit corã
ipo ea que parauerat illi ancilla eius.
Et iocũdus factus est holofernes ad
eam: bibitq; vinũ multũ nimis quan-
tum nũquã biberat ĩ vita sua. XIII

Ut aũt sero factũ est festinauerunt
serui illi⁹ ad hospitia sua: et con-
clusit vagao ostia cubiculi et abijt. E-
rant aũt omnes fatigati a vino. Erat-
q; iudith sola in cubiculo. Porro ho-
lofernes iacebat ĩ lecto nimia ebrietate
sopitus. Dixitq; iudith puelle sue · ut
staret foris ãte cubiculũ et obseruaret.
Stetitq; iudith ante lectum · orans cũ
lacrimis et labiorum motu ĩ silentio
dicẽs. Confirma me dñe deus israhel ·
et respice in hac hora ad opera manu-
um mearũ: ut sicut pmisisti iherusalẽ
ciuitatem tuã erigas: et hoc qđ credẽs
per te posse fieri cogitaui pficiam. Et cũ
hec dixisset: accessit ad columnã que e-
rat ad caput lectuli ei⁹: et pugionem
eius qui in ea ligatus pendebat exsol-
uit. Cumq; euaginasset illũ · apprehen-
dit comã capitis eius et ait. Cõfirma
me dñe deus in hac hora. Et percussit
bis in ceruicem eius · et abscidit caput
eius: et abstulit canopeum eius a colu-
mnis · et euoluit corp⁹ eius truncũ. Et
post pusillũ exiuit et tradidit caput ho-
lofernis ancille sue: et iussit ut mitte-
ret illud in perã suã. Et exierũt due se-
cundum consuetudinẽ suã quasi ad
orationẽ · et trãsierũt castra: et girãtes
vallem venerũt ad portã ciuitatis. Et
dixit iudith a longe custodibꝫ muro-
rum. Aperite portas quoniã nobiscũ
est deus: qui fecit virtutẽ in israhel. Et
factũ est cũ audissent viri vocem eius ·
vocauerunt presbiteros ciuitatis. Et
occurrerũt ad eam omnes · a minimo
usq; ad maximũ: quoniã sperauerũt
eam iam nõ esse venturã. Et accenden-
tes luminaria congirauerũt circa eã
uniũsi. Illa aũt ascendens in eminen-
tiorem locũ: iussit fieri silentiũ. Cumq;
omnes tacuissent: dixit iudith. Lauda-
te dñm deũ nostrũ qui nõ deseruit spe-
rantes in se: et in me ancillã suã · ad-
impleuit misericordiã suam · quã pro-
misit domui israhel: et interfecit in ma-
nu mea hostem ppłi sui in hac nocte.
Et pferens de pera caput holofernis ·
ostendit illis dicens. Ecce caput holo-
fernis principis militie assiriorũ. Et ecce
canopeũ illius in quo recumbebat in
ebrietate sua: ubi et per manũ femine

percussit illū dn̄s deus noster. Vivit
aūt ipse dominus quoniam custodi-
uit me angelus eius et hinc euntem ⁊
ibi cōmorantem et inde huc reuerten-
tem: et non pmisit me dn̄s ancillam
suam coinquinari: sed sine pollucōne
peccati reuocauit me vobis · gauden-
tem in victoria sua in euasione mea ·
in liberatione vestra. Cōfitemini illi
omnes quoniā bonus: quoniā in se-
culum misericordia eius. Vniūsi aūt
adorātes dn̄m dixerūt ad eam. Bene-
dixit te dn̄s in virtute sua: qui p te ad
nichilū redegit inimicos nr̄os. Por-
ro ozias princeps pp̄li israhel dixit ad
eam. Benedicta es tu filia a dn̄o deo
excelso · pre omnibꝫ mulieribus super
terrā. Benedictus dn̄s qui creauit celū
et terrā · qui te direxit in vulnera capi-
tis principis inimicoꝝ nostroꝝ: quia
hodie nomē tuū ita magnificauit · ut
nō recedat laus tua de ore hominū
qui memores fuerint virtutis domini
ineternū: pro quibus non pepercisti a-
nime tue ꝓpter angustias et tribulati-
onem generis tui: sed subuenisti ruine
ante conspectū dei nostri. Et dixit om̄s
popul⁹ fiat fiat. Porro achior voca-
tus venit. Et dixit ei. Deus isr̄l cui tu
testimoniū dedisti qd̄ vlciscatur se de
inimicis suis: ipse caput omniū incre-
dulorū incidit in hac nocte in manu
mea. Et ut probes quia ita est: ecce ca-
put holofernis qui in contemptu super-
bie sue deum isr̄l contempsit · ⁊ tibi in-
teritum minabatur dicens: cū captus
fuerit popul⁹ israhel gladio perforari
precipiā latera tua. Videns aūt achior
caput holofernis angustiat⁹ p pauo-
re cecidit i faciem suā sup terrā: et estu-
auit anima eius. Postea vero quam
resūpto spiritu recreatus ē: procidit ad
pedes eius · et adorauit eā ⁊ dixit. Be-
nedicta tu a deo tuo in omni taberna-
culo iacob: quoniam in omni gente
que audierit nomen tuum · magnifi-
cabitur super te deus israhel. xiiii

Dixit aūt iudith ad omnem pp̄lm.
Audite me fratres. Suspendite
caput hoc super muros nostros: et e-
rit cum exierit sol · accipiat vnusquisqꝫ
arma sua et exite cum impetu: non ut
descendatis deorsum sed quasi impe-
tum facientes. Tūc exploratores neces-
se erit ut fugiant ad principem suum
excitandum ad pugnā. Cūqꝫ duces
eorū concurrerint ad tabernaculū ho-
lofernis · ⁊ inuenerint eū truncū in suo
sanguine volutatū: decidet sup eos ti-
mor. Cūqꝫ cognouerit⁹ fugere eos ite
post illos securi: qm̄ dn̄s conteret eos
sub pedibꝫ vestris. Tunc achior vidēs
virtutem quā fecit deus israhel relicto
gentilitatis ritu credidit deo · et circunci-
dit carnem ꝓpucij sui · et appositus est
ad pp̄lm isr̄l: et omnis successio gene-
ris eius · usqꝫ in hodiernū diem. Mox
aūt ut ortus est dies · suspenderūt sup
muros caput holofernis: accepitqꝫ v-
nusquisqꝫ vir arma sua: ⁊ egressi sūt
cum grandi strepitu ⁊ vlulatu. Quod
videntes exploratores · ad tabernacu-
lum cucurrerūt. Porro hij qui in taber-
naculo erant venientes et ante ingressū
cubiculi perstrepentes · excitandi gratia
inquietudinē arte moliebātur: ut nō
ab excitantibꝫ sed a sonantibus holo-
fernes euigilaret. Nullus enim aude-
bat cubiculū virtutis assirioꝝ pulsan-
do aut intrando aperire. Sed cū venis-
sent · eius duces ac tribuni et uniuersi
maiores exercitus assirioꝝ: dixerūt cu-
bicularijs. Intrate et excitate illū: quo-
niam egressi mures de cauernis suis
ausi sūt ꝓuocare nos ad preliū. Tūc
ingressus vagao cubiculū eius stetit
ante cortinā · ⁊ plausum fecit manibꝫ
suis: suspicabat̄ enī illū cū iudith dor-
mire. Sed cū nullū motū iacentis sen-
su auriū caperet · accessit ꝓximans ad
cortinā: et eleuās eam vidit cadauer
absqꝫ capite holofernis i suo sangui-
ne tabefactū iacere sup terrā · exclama-
uit voce magna cū fletu · et scidit vesti-
menta sua. Et ingressus tabernaculū
iudith nō inuenit eā. Et exiliuit foras
ad pp̄lm · et dixit. Vna mulier hebrea
fecit confusionem in domo regis na-
buchodonosor. Ecce enim holofernes
iacet in terra · et caput eius nō est i illo.
Qd̄ dum audissent principes virtutis
assiriorum · sciderūt omnes vestimen-
ta sua: ⁊ intollerabilis timor ⁊ tremor
cecidit sup eos: et turbati sunt animi
eoꝝ valde. Et fact⁹ est clamor i compa-
rabilis i medio castroꝝ eoꝝ. xv.

Cumqꝫ omnis exercitus decollatū
holofernē audisset · fugit mens
et consilium ab eis: et solo tremore et
metu agitati fuge presidium sumūt:
ita ut nullus loqueretur cum ꝓximo
suo · sed inclinato capite relictis omni-
bus euadere festinabāt hebreos · quos
armatos sup se venire audierāt: fugi-
entes per vias campoꝝ ⁊ semitas col-
lium. Videntes itaqꝫ filij israhel fugi-
entes secuti sunt illos · descenderuntqꝫ
clangentes tubis et vlulantes post i-
psos. Et quoniā assirij nō adunati i
fugam ibant precipites: filij aūt isra-
hel vno agmine ꝑsequentes · debilita-
bant omnes quos inuenire potuissent.
Misitqꝫ ozias nuncios per omnes ci-
uitates et regiones israhel. Omnis
itaqꝫ regio · omnisqꝫ urbs electam iu-
uentutem armatam misit post eos:
et persecuti sunt eos in ore gladij quo-
usqꝫ peruenirēt ad extremitatem finiū
suorum. Reliqui autem qui erant in
bethulia · ingressi sūt castra assiriorū:
et predā quā fugientes assirij reliqu-
rant abstulerunt · ⁊ onustati sunt val-
de. Hij vero qui victores reuersi sūt ad
bethuliam · omnia queqꝫ erant illorū
abstulerunt secū: ita ut nō esset nume-
rus in pecoribꝫ in iumentis et uniuer-
sis mobilibus eoꝝ: ut a minimo usqꝫ
ad magnum om̄es diuites fierent de
ꝑdationibus eoꝝ. Ioachim aūt sum-
mus pontifex de iherusalē venit in be-
thuliam cū vniuersis presbiteris suis ·
ut videret iudith. Que cū exisset ad illū ·
benedixerunt illā omnes vna voce di-
centes. Tu gloria iherusalem · tu leticia
israhel · tu honorificentia pp̄li nostri:
quia fecisti viriliter et confortatum est
cor tuū eo qd̄ castitatem amaueris · et
post virum tuū alterum nescieris: ideo
et manus dn̄i confortauit te · et ideo e-
ris benedicta ineternū. Et dixit om̄is
populus fiat fiat. Per dies aūt trigin-
ta vix collecta sunt spolia assiriorum
a pp̄lo israhel. Porro aūt uniuersa q̄
holofernis peculiaria fuisse probata
sunt · dederūt iudith in auro et argen-
to et vestibus et gemmis et omni sup-
pellectili: et tradita sunt omnia illi a
populo. Et omnes pp̄li gaudebant
cum mulieribus et virginibus ⁊ iuue-
nibꝫ · i organis ⁊ cytharis. xvi

Tunc cātauit canticū hoc dn̄o iu-
dith dicēs. Incipite dn̄o in tym-
panis · cātate dn̄o in cymbalis: modu-
lamini illi psalmū nouum: exultate et
inuocate nomen eius. Domin⁹ con-
terens bella · dn̄s nomen est illi: qui po-
suit castra sua in medio populi sui · ut
eriperet nos de manu omniū inimicoꝝ

nostrorum. Venit assur ex montibus
ab aquilone in multitudine fortitudi-
nis sue: cuius multitudo obturauit tor-
rentes et equi eorum cooperuerūt valles.
Dixit se incensurū fines meos: et iuue-
nes meos occisurū gladio: infantes
meos dare in predā: et virgines in ca-
ptiuitatē. Dominus autē omnipotens
nocuit eum: et tradidit eū in manus
feminē: et confudit eū. Non enim cecidit
potens eorū a iuuenibus: nec filii titan
percusserunt eū nec excelsi gigātes impo-
suerūt se illi: sed iudith filia merari in
specie faciei sue dissoluit eū. Exuit enim se
vestimēta viduitatis: et induit se vesti-
menta leticie in exultatione filiorū israel.
Unxit faciem suā vnguēto: colligauit
cincinnos suos mitra ad decipiendū
illū. Sandalia eius rapuerūt oculos eius:
pulcritudo eius captiuā fecit animam
eius: amputauit pugione ceruicē eius.
Horruerūt perse constanciā eius: et medi
audaciā eius. Tunc vlulauerūt castra
assiriorū quādo apparuerūt humiles
mei: arescentes in siti. Filii puellarum
compunxerūt eos: et sicut pueros fugi-
entes occiderūt eos: perierunt in prelio
a facie dñi dei mei. Ymnum cantemus
domino: ymnum nouum cantemus
deo nostro. Adonai dñe magnus es tu
et preclarus in virtute: et quem superare
nemo potest. Tibi seruiat omnis creatu-
ra tua: quia dixisti et facta sūt: misisti
spiritū tuum et creata sunt: et nō est q
resistat voci tue. Montes a fundamē-
tis mouebuntur cum aquis: petre sicut
cera liquescent ante faciē tuā. Qui au-
tem timent te magni erunt apud te per
omnia. Ve genti insurgenti super genus
meū. Dominus enim omnipotens vindi-
cauit in eis: in die iudicii visitabit illos.
Dabit enim ignē et vermes in carnes

eorum: ut vrantur et senciant vsque in
sempiternū. Et factū est post hec: omnis
populus post victoriā venit in iheru-
salem adorare dñm: et mox ut purifi-
cati sunt obtulerūt omnes olocausta:
et vota et repromissiones suas. Por-
ro iudith vniuersa vasa bellica holo-
fernis que dedit illi populus: et conopeū
quod ipsa sustulerat posuit in anathema
obliuionis. Erat autē populus iocundus
secundum faciem sanctorum: et per tres menses
gaudium huius victorie celebratū est
cum iudith. Post dies autē illos vnus-
quisque rediit in sua: et iudith magnifi-
cata est in bethulia: et preclarior erat vni-
uerse terre israel. Erat etiam virtuti casti-
tatis adiuncta: ita ut nō cognosceret
virum omnibus diebus vite sue: ex quo
defunctus est manasses vir eius. Erat
autē diebus festis procedens cū magna
gloria. Mansit autē in domo viri sui
annos centūquinque: et dimisit abram
suam liberam: et defuncta est ac sepul-
ta cum viro suo in bethulia: luxitque il-
lam omnis populus diebus septem. In o-
mni autē spacio vite eius non fuit qui
perturbaret israhel: et post mortem eius
annis multis. Dies autem victorie hu-
ius festiuitatis: ab hebreis in numero
sanctorū dierum accipitur: et colitur
a iudeis ex illo tempore vsque in presentem diē.

Explicit liber Judith. Incipit pro
logus in librum hester.

Librum hester variis trans-
latoribus constat esse vi-
ciatū: quē ego de archiuis
hebreorū releuans verbū
e verbo expressius transtuli. Quē librū
editio vulgata laciniosis hinc inde
verborum funibus trahit: addens ea que
ex tempore dici poterāt et audiri: sicut
solitū est scolaribus disciplinis sūpto

themate excogitare: quibus verbis vti
potuit qui iniuriam passus est: vel ille
qui iniuriā fecit. Vos autē o paula et
eustochium quoniam et bibliothecas
hebreorum studuistis intrare: et interpre-
tum certamina comprobastis: tenen-
tes hester hebraicū librum per singula
verba nostram translationē aspicite:
ut possitis agnoscere me nichil etiam
augmentasse addendo: sed fideli testi-
monio simpliciter sicut in hebreo ha-
betur: historiā hebraicam latine lin-
gue tradidisse. Nec affectamus laudes
hominū nec vituperationes expauesci-
mus: deo enim placere curantes minas
hominū penitus nō timemus: quoniā
deus dissipat ossa eorum qui hominibus
placere desiderāt: et secundum apostolum
qui eiusmodi sunt serui cristi esse non
possunt. Rursum in libro hester alpha-
betum ex minio vsque ad theta litteram
fecimus diuersis in locis: volētes scilicet
septuagita interpretū ordinē per hec in-
sinuare studioso lectori. Nos enim
iuxta morē hebraicū ordinem prosequi
etiā in septuagita editione maluimus.

Explicit prologus. Incipit liber hester. I.

In diebus assueri qui regnauit ab india
vsque ethiopiā super centūuigintiseptem
prouincias: quando sedit in solio re-
gni sui: susa ciuitas regni eius exordi-
um fuit. Tercio igitur anno imperii sui
fecerat grande conuiuiū cunctis prin-
cipibus: et pueris suis fortissimis per-
sarum et medorum inclitis et prefectis pro-
uinciarum coram se: ut ostenderet di-
uicias glorie regni sui ac magnitudi-
nem: atque iactanciā potentie sue multo
tempore: centū videlicet et octoginta
diebus. Cumque implerentur dies conuiuii:
inuitauit omnē populum qui inuentus est
in susis a maximo vsque ad minimū:

et iussit septem diebus conuiuiū prepa-
rari in vestibulo orti et nemoris: quod
regio cultu et manu consitum erat. Et
pendebāt ex omni parte tentoria aerii co-
loris et carbasini ac iacinctini: susten-
tata funibus bissinis atque purpureis:
qui eburneis circulis inserti erāt et co-
lumnis marmoreis fulciebantur. Le-
tuli quoque aurei et argentei: super pauimen-
tum smaragdino et pario stratū lapi-
de dispositi erant: quod mira varietate
pictura decorabat. Bibebant autē qui
inuitati erant: aureis poculis: et aliis
atque aliis vasis cibi inferebantur. Vi-
num quoque ut magnificētia regia di-
gnum erat habundans et precipuū po-
nebatur: nec erat qui nolentes cogeret
ad bibendū: sed sic rex statuerat prepo-
nens mensis singulos de principibus
suis: ut sumeret vnusquisque quod vellet.
Vasthi quoque regina fecit conuiuiū femi-
narum in palacio vbi rex assuerus ma-
nere cōsueuerat. Itaque die septimo cū
rex esset hilarior et post nimiā potio-
nem incaluisset mero: precepit mauman
et bazatha et arbona et bagatha et
abgatha et zarath et charchas septem
eunuchis qui in cōspectu eius ministra-
bant: ut introducerent vasthi reginā
corā rege: posito super caput eius diade-
mate: ut ostenderet cunctis populis et prin-
cipibus eius pulcritudinem. Erat enim
pulcra valde. Que renuit et ad regis
imperiū quod per eunuchos manda-
uerat venire contempsit. Unde iratus
rex et nimio furore succensus: interroga-
uit sapientes qui ex more regio semp
ei adherebāt et illorum faciebat cūcta con-
silio: scientiū leges ac iura maiorum:
erant autē primi et proximi charsena et
sethar et admatha et tharsis et mares
et marsana et mamucha septē duces

persarum atq; medorū· qui videbant faciem regis et primi post eum reside re soliti erant: cui sententie vasthi regi na subiaceret que assueri regis imperi um qđ per eunuchos mandauerat· fa cere noluisset. Respondit q; mamucha audiente rege atq; principibus. Non solum regem lesit regina vasthi· sed o mnes ppłos et pricipes qui sūt in cun dis prouinciis regis assueri. Egredie tur enim sermo regine ad omēs muli eres ut contemnāt viros suos ⁊ dicāt. Rex assuerus iussit ut regina vasthi in traret ad eum· et illa noluit: atq; hoc exemplo omnes principū cōiuges per sarum atq; medorꝫ paruipendent im peria maritorū. Unde regis iusta est indignacio. Si tibi placet egrediatur edictū a facie tua· et scribat̃ iuxta legē persarū atq; medorū quā preteriri illi citum est: ut nequaq; ultra vasthi in grediatur ad regem· sed regnū illius altera que melior est illa accipiat. Et hoc in omne qđ latissimū est prouin ciarum tuarū diuulgetur imperium: ⁊ cūcte uxores tam maiorꝫ quā mino rum deferant maritis suis honorem. Placuit consiliū eiꝰ regi ⁊ principibꝫ: fecitq; iuxta cōsiliū mamucha et misit epistolas ad uniūsas ꝑuincias regni sui: ut queq; gēs audire et legere pote rat diūsis linguis ⁊ litteris· esse viros pricipes ac maiores in domibꝫ suis: et hec per cunctos ppłos diuulgari. II

His ita gestis postq; regis assueri indignatio defebuerat· recorda ta est vasthi que fecisset uel que passa esset· dixeruntq; pueri regis ac ministri eiꝰ. Querantur regi puelle virgines ac speciose· ⁊ mittantur qui considerant per uniūsas prouincias puellas speci osas et virgines: ⁊ adducant eas ad

ciuitatem susan· et tradant in domū feminarū sub manu egei eunuchi qui est prepositus et custos mulierū regia rum: et accipiāt mundū muliebrem ⁊ cetera ad usus necessaria. Et quecūq; inter omēs oculis regis placuerit· ipa regnet ꝓ vasthi. Placuit sermo regi: ⁊ ita ut suggesserāt iussit fieri. Erat vir iudeꝰ in susis ciuitate vocabulo mar docheus filius iair filii semei· filii cis de stirpe iemini· qui translatus fuerat de iherusalem· eo tpe quo iechoniam regem iuda nabuchodonosor rex ba bilonis trāstulerat: qui fuit nutricius filie fratris sui edisse que altero nomi ne vocabat̃ hester· et utrūq; parentem amiserat· pulcra nimis et decora facie. Mortuisq; patre eius ac matre· mar docheus sibi eam adoptauit in filiam. Cumq; percrebruisset regis imperium· ⁊ iuxta mandatum illius multe pulcre virgines adducerentur susan· et egeo traderētur eunucho: hester quoq; inter ceteras puellas ei tradita est ut serua retur in numero feminarꝫ. Que placu it ei et inuenit gratiā in cōspectu illius. Et ꝑcepit eunucho ut acceleraret mun dum muliebrē et traderet ei partes su as· et septem puellas speciosissimas de domo regis: ⁊ tam ipam quā pedisse quas eius ornaret atq; excoleret. Que noluit indicare ei ppłm ⁊ patriā suam Mardocheus eni precepat ei ut de hac re omnino reticeret: qui deambulabat cotidie ante vestibulū domus in qua electe virgines seruabātur: curā agens salutis hester· et scire volēs quid ei ac cideret. Cum autem venisset tempꝰ sin gularū per ordinē puellarꝫ ut intrarēt ad regem· expletis omibꝫ que ad cultū muliebrem pertinebāt mensis duode cimus vertebatur: ita dūtaxat ut sex

menses oleo ungerent̃ mirtino· et aliis sex quibusdam pigmentis et aroma tibus uterentur. Ingredientesq; ad re gem· quicquid postulassent ad orna tum pertinēs accipiebāt et ut eis pla cuerat: cōposite de triclinio feminarū ad regis cubiculū transiebat. Et que intrauerat vespere egrediebat̃ mane: atq; inde in scdas edes deducebantur que sub manu salagazi eunuchi erāt· qui cōcubinis regis ꝑsidebat: nec ha bebat potestatem ad regem ultra rede undi nisi voluisset rex· et eā venire ius sisset ex nomine. Euoluto aūt tēpore per ordinem: instabat dies quo hester filia abiahil fratris mardochei· quā sibi adoptauerat in filiā· deberet intra re ad regem. Que non quesiuit mulie brem cultū: sed quecūq; voluit egeus eunuchus custos virginum· hec ei ad ornatū dedit. Erat eni formosa valde et incredibili pulcritudine: omnium oculis graciosa et amabilis videbat̃. Ducta ē itaq; ad cubiclm regis assue ri mense decimo qui vocatur thebeth· septimo anno regni eiꝰ: et adamauit eā rex plusquā omēs mulieres: habu itq; graciā et misericordiā corā eo sup omnes mulieres: et posuit diadema regni in capite eius: fecitq; eā regnare in loco vasthi. Et iussit conuiuiū pre parari permagnificū cunctis principi bus et seruis suis· pro coniūctione et nuptiis hester. Et dedit requiē vniuer sis ꝑuinciis: ac dona largitꝰ est iuxta magnificentiā principalem. Cumq; ⁊ scdo quererētur virgines· ⁊ congrega rentur· mardocheus manebat ad ia nuam regis: necdūq; ꝓdiderat hester patriā et populū suū· iuxta mandatū eius. Quicquid eni ille precipiebat ob seruabat hester: et ita cūcta faciebat ut

eo tempore solita erat quo eā paruulā nutriebat. Eo igitur tēpore quo mar docheus ad regis ianuā morabatur· irati sunt bagathan et thares duo eu nuchi regis· qui ianitores erāt et ī pri mo palacii limine residebant: volue runtq; insurgere ī regem et occidere eū. Quod mardocheum non latuit. Sta timq; nunciauit regine hester: et illa regi ex nomine mardochei q̄ ad se ren tulerat. Quesitū est et inuentum: et appensus est uterq; eorum in patibulo. Et iussit rex ut in libro memoriali scri beretur: ut pro vita sua aliquid repen saret ei. Mandatumq; est historiis ⁊ annalibꝫ traditum coram rege. III

Post hec rex assuerus exaltauit a man filiū amadathi qui erat de stirpe agag: et posuit soliū eius super omēs principes quos habebat. Cun ctiq; serui regis qui in foribus palacii versabātur flectebant genua· et adora bant aman. Sic eni ꝑceperat eis impe rator. Solus mardocheus non flecte bat genu· neq; adorabat eum. Cui di xerunt pueri regis qui ad fores palacii residebāt. Cur ꝑter ceteros non obser uas mādatum regis? Cumq; hoc cre brius dicerēt· ⁊ ille nollet audire: nun ciauerūt aman scire cupientes utrum perseueraret in sententia: dixerat enim eis se esse iudeū. Quod cum audisset a man· et experimēto probasset qđ mar docheus nō sibi flecteret genu nec se a doraret· iratus est valde: et pro nichi lo duxit in unū mardocheum mittere manus suas: audierat eni quod esset gentis iudee: magisq; voluit omnem iudeorꝫ qui erant in regno assueri per dere nationē. Mense primo cuius vo cabulum est nisan· anno duodecimo regni assueri· missa est sors in urnam

que hebraice dicit̃ phur corā aman.
quo die et quo mense gens iudeoꝝ de-
beret interfici: et exiuit mensis duode-
cimus q̃ vocat̃ adar. Dixitq; aman
regi assuero. Est pplͥs per omnes pro-
uincias regni tui dispersus ⁊ a se mu-
tuo separatus. nouis vtens legibꝫ et
cerimonijs. insuper et regis scita con-
temnens: et optime nosti qd̃ nō expe-
diat regno tuo ut insolescat per licen-
tiam. Si tibi placet decerne ut pereat:
et decem milia talētorum appendam
archarijs gaze tue. Tulit ergo rex anu-
lum quo utebat̃ de manu sua ⁊ dedit
eum aman filio amadati de ꝓgenie
agag hosti iudeoꝝ: dixitq; ad eū. Ar-
gentum qd̃ tu polliceris tuum sit: de
pplͦ age quod tibi placet. Vocatiq;
sunt scribe regis mense primo nisan
terciadecima die eiusdē mensis: et scri-
ptum est ut iusserat aman ad oīnes
satrapas regis. et iudices prouincia-
rum diuersarūq; gentiū. ut queq; gēs
legere poterat et audire. pro varietate
linguaꝝ ex nomine regis assueri: et lit-
tere signate ipsius anulo misse sunt ꝑ
cursores regis ad uniūsas ꝓuincias.
ut occiderēt atq; delerent omnes iude-
os a puero usq; ad senem paruulos ⁊
mulieres. uno die hoc est terciodecimo
mensis duodecimi qui vocatur adar:
et bona eoꝝ diriperent. Summa autē
epistolarū hec fuit: ut oīnes prouincie
scirent et pararent se ad p̄dictam diē.
Festinabāt cursores qui missi erāt re-
gis imperium explere. Statimq; in su-
sis pependit edictum regis: et aman
celebrante conuiuium ⁊ cunctis iude-
is qui erāt in urbe flentibus. iiij

Que cū audisset mardochꝰ scidit
uestimenta sua: et indutꝰ est sac-
co. spargens cinerē capiti: et in platea
medie ciuitatis voce magna clama-
bat ostendens amaritudinem animi
sui: et hoc eiulatu usq; ad fores pala-
tij gradiens. Non enim erat licitum
indutū sacco aulā regis intrare. In o-
mnibꝫ quoq; ꝓuincijs oppidis ac lo-
cis ad q̃ crudele regis dogma peruene-
rat. planctꝰ ingens erat apud iudeos.
ieiuniū. ululatꝰ ⁊ fletus. sacco ⁊ cinere
multis pro strato utentibus. Ingresse
aūt sunt puelle hester et eunuchi: nun-
ciaueruntq; ei. Quod audiēs consterna-
ta est: et vestem misit ut ablato sacco
induerent eam. Quam accipere noluit.
Accitoq; athach eunucho quem rex mi-
nistrum ei dederat: precepit ut iret ad
mardocheū ⁊ disceret ab eo cur hoc face-
ret. Egressusq; athach iuit ad mardoch-
eum: et inuenit eum stantem in platea
ciuitatis ante ostiū palacij. Qui indi-
cauit ei omnia que acciderāt. quomō
aman ꝓmisisset ut in thesauros regis
pro iudeorum nece inferret argentū: ex-
emplarq; edicti qd̃ pendebat in susis
dedit ei ut regine ostenderet: ⁊ moneret
eam ut intraret ad regem. et depcaret̃
eum pro populo suo. Regressus athach
nūciauit hester oīa que mardochꝰ
dixerat. Que respōdit ei: et iussit ut di-
ceret mardocheo. Omnes serui regis
et cūcte que sub dicione eius sūt norūt
prouincie. qd̃ siue vir siue mulier non
vocatus interius atriū regis intraue-
rit. absq; ulla cūctatione statim interfi-
ciatur: nisi forte rex aureā virgam ad
eum extenderit. pro signo clemētie. atq;
ita possit viuere. Ego igitur quomō
ad regem intrare potero: que triginta
iam diebus nō sum vocata ad eum?
Quod cū audisset mardocheus rursū
mandauit hester dicens. Ne putes qd̃
animā tuam tantum liberes: quia in
domo regis es pre cunctis iudeis. Si
enī nunc sic silueris ꝑ aliā occasionē
liberabūtur iudei: et tu et domus patris
tui peribitis. Et quis nouit vtrū idcir-
co ad regnū veneris: ut in tali tempore
parareris? Rursumq; hester hec mar-
docheo verba mandauit. Uade et
congrega omnes iudeos quos in su-
sis reperieris: et orate pro me. Non co-
medatis et non bibatis tribus diebus
et tribus noctibꝫ. et ego cū ancillulis
meis similiter ieiunabo: et tunc ingre-
diar ad regem contra legem faciens
non vocata. tradensq; me morti et
periculo. Iuit itaq; mardocheus et fe-
cit omnia que hester preceperat. v

Die aūt tercio induta est hester re-
galibus vestimentis: et stetit in
atrio domus regie quod erat interius
contra basilicā regis. Et ille sedebat
sup soliū suum in consistorio palacij
contra ostiū domus. Cumq; vidisset
hester reginā stantem placuit oculis
eius: et extendit cōtra eam virgā aure-
am quā tenebat manu. Que accedēs
osculata est summitatē virge eius: di-
xitq; ad eam rex. Quid vis hester regi-
na? Que est peticio tua? Etiā si dimi-
diam partem regni petieris dabitur ti-
bi. At illa respōdit. Si regi placet ob-
secro ut venias ad me hodie et aman
tecū ad conuiuiū qd̃ paraui. Statim-
q; rex. vocate inquit cito aman ut he-
ster obediat voluntati. Venerunt itaq;
rex et aman ad cōuiuiū qd̃ eis regina
parauerat. Dixitq; ei rex postq̃ vinū
biberat habundanter. Quid petis ut
detur tibi et ꝓ qua re postulas? Etiā
si dimidiā partē regni mei petieris im-
petrabis. Cui respondit hester. Peti-
tio mea et p̄ces sunt iste Si inueni in
conspectu regis graciā ⁊ si regi placet
ut det michi quod postulo et meā im-
pleat peticionem: veniat rex et aman
ad cōuiuiū qd̃ paraui eis: et cras aperi-
am regi voluntatem meā. Egressus ē
itaq; illo die amā letꝰ et alacer. Cūq;
vidisset mardocheū sedentem ante fo-
res palacij ⁊ nō solū non assurrexisse
sibi sed nec motū quidē de loco sessio-
nis sue. indignatus est valde: et dissi-
mulata ira reūsus ī domū suā conuo-
cauit ad se amicos suos et zares uxo-
rem suam: et exposuit illis magnitudi-
nem diuitiaꝝ suarū filiorūq; turbam:
et quanta eū gloria sup oīnes princi-
pes ⁊ seruos suos rex eleuasset. Et post
hec ait. Regina q̃q; hester nullū aliū vo-
cauit ad conuiuiū cū rege preter me: a-
pud quā etiam cras cū rege pransurꝰ
sum. Et cū hec omnia habeam nichil
me habere puto q̃q; diu video mardoch-
eum iudeū sedentem ante fores regias.
Responderuntq; ei zares uxor eius. et
ceteri amici. Iube parari excelsā trabē
habentem altitudinis quīquaginta
cubitos: ⁊ dic mane regi ut appendat̃
sup eā mardochꝰ: et sic ibis cū rege le-
tus ad conuiuiū. Placuit ei cōsilium:
et iussit excelsam p̄parari crucē. vj

Noctem illā duxit rex ī somnē: ius-
sitq; sibi afferri historias et an-
nales priorū temporū. Que cum illo
presente legerentur: ventū est ad illum
locū ubi scriptū erat quomodo nunci-
asset mardocheus insidias bagathā
et thares eunuchoꝝ. regem assuerū iu-
gulare cupientium. Qd̃ cū audisset rex
ait. Quid pro hac fide honoris ac pre-
mij mardocheus consecutꝰ est? Dixe-
runt ei serui illius ac ministri. Nichil
omnino mercedis accepit. Statimq;
rex. quis ē inquit ī atrio? Aman quip-
pe interius atriū domꝰ regie intrauerat.

ut suggereret regi et iuberet mardoche-
um affigi patibulo qđ ei fuerat prepa-
ratū. Responderūt pueri. Aman stat
in atrio. Dixitq; rex. Ingrediat̄. Cūq;
esset ingressus ait illi. Quid debet fieri
viro quē rex honorare desiderat? Co-
gitans aūt in corde suo aman et repu-
tans qđ nullū aliū rex nisi se vellet ho-
norare: respondit. homo quem rex ho-
norare cupit debet indui vestibus re-
gijs et imponi super equū qui de sella
regis est: et accipere regium diadema
sup caput suū: ⁊ prim⁹ de regijs prin-
cipibus ac tirānis teneat equū eius:
et per plateam civitatis incedens cla-
met ⁊ dicat. Sic honorabit̄ quemcun-
q; rex voluerit honorare. Dixitq; ei rex.
Festina et sumpta stola et equo fac ut
locutus es mardocheo iudeo qui sedet
ante fores palatij. Cave ne quicquā
de hijs que locut⁹ es pretermittas. Tu-
lit itaq; aman stolā et equū: indutū-
q; mardocheum in platea civitatis ⁊
impositū equo precedebat atq; clama-
bat. Hoc honore condignus ē quem-
cunq; rex voluerit honorare. Reversusq;
est mardocheus ad ianuam palatij:
et aman festinavit ire in domū suam
lugens et operto capite: narravitq;
zares uxori sue et amicis omnia que
evenissent sibi. Cui responderūt sapi-
entes quos habebat in cōsilio et uxor
ei⁹. Si de semine iudeoꝝ est mardocheus
ante quē cadere cepisti: nō ei poteris re-
sistere: sed cades in conspectu eius. Ad-
huc illis loquentibus venerūt eunuchi
regis: et cito eū ad convivīū qđ regina
paraverat pgere compulerūt. vij

Intravit itaq; rex et aman ut biberēt cū
regina. Dixitq; ei rex etiā secunda die
postq̄ vino incaluerat. Que ē petitio
tua hester ut detur tibi: et quid vis fieri?
Etiam si dimidiā partē regni mei pe-
tieris impetrabis. Ad quē illa respōdit.
Si inveni gratiā in oculis tuis o rex
et si tibi placet: dona michi animam
meā pro qua rogo: et populū meum
pro quo obsecro. Traditi enim sumus
ego ⁊ ppls meus ut cōteramur iugule-
mur et peream⁹. Atq; utinā in servos
et famulas venderemur esset tolerabi-
le malū ⁊ gemens tacerē: nunc autem
hostis noster est cui⁹ crudelitas redūdat
in regem. Respondensq; rex assuerus
ait. Quis est iste et cuius potencie: ut
hec audeat facere? Dixitq; hester. Ho-
stis et inimicus noster pessimus iste ē
aman. Quod ille audiens ilico obstu-
puit: vultū regis et regine ferre non su-
stinens. Rex aūt surrexit iratus: ⁊ de lo-
co cōvivij intravit in ortū arboribus
consitū. Aman q̄ surrexit ut rogaret
hester reginā pro anima sua: intellexit
enim a rege paratum sibi malū. Qui
cū reversus esset de orto nemoribz con-
sito: et intrasset convivij locū: repperit
aman sup lectum corruisse i quo iace-
bat hester: et ait. Etiā reginā vult op-
primere me presente i domo mea. Nec-
dum verbū de ore regis exierat: et sta-
tim operuerūt faciem ei⁹. Dixitq; arbo-
na unus de eunuchis qui stabant in
ministerio regis. En lignū qđ parave-
rat mardocheo qui locut⁹ est pro rege:
stat i domo aman: habēs altitudinis
quinquaginta cubitos. Cui dixit rex.
Appendite eū in eo. Suspensus est itaq;
aman i patibulo qđ paraverat mar-
docheo: ⁊ regis ira requievit. viij

Die illo dedit rex assuerus hester re-
gine domum aman adversarij
iudeoꝝ: ⁊ mardocheus ingressus ē an-
te faciem regis. Confessa est enim ei he-
ster: quod esset patruus suus. Tulitq;
rex anulū quem ab aman recipi iusse-
rat: et tradidit mardocheo. Hester au-
tem cōstituit mardocheū sup domum
suam. Nec hijs cōtenta pcidit ad pe-
des regis: flevitq; et locuta ad eū ora-
vit ut maliciam aman agagite ⁊ ma-
chinationes ei⁹ pessimas quas exco-
gitaverat cōtra iudeos: iuberet irritas fi-
eri. At ille ex more sceptrū aureū pre-
tendit manu quo signū clemēcie mon-
strabat̄. Illaq; cōsurgens stetit āte eū:
et ait. Si placet regi ⁊ si inveni gratiā
in oculis ei⁹ et deprecatio mea nō ei vi-
detur esse contraria: obsecro ut novis
epistolis veteres aman littere insidia-
toris ⁊ hostis iudeoꝝ: quibz eos in cun-
ctis regis provincijs perire preceperat
corrigātur. Quomodo enim potero su-
stinere necem et interfectionē ppli mei?
Respondit q; rex assuerus hester regine
et mardocheo iudeo. Domum aman
concessi hester et ipm iussi affigi cruci:
q̄a ausus est manū mittere in iudeos.
Scribite ergo iudeis sicut vobis pla-
cet ex regis nomine: signātes litteras
anulo meo. Hec enī cōsuetudo erat: ut
epistolis q̄ ex regis nomine mittebā-
tur et illius anulo signate erāt nemo
auderet contradicere. Accitisq; scribis
et librarijs regis: erat autem tempus
tercij mensis qui appellat̄ siban: vice-
sima et tercia illi⁹ die scripte sūt episto-
le ut mardocheus voluerat ad iudeos
et ad principes: procuratoresq; et iu-
dices: qui centūvigintiseptē pvincijs
ab india usq; ethiopiam presidebant:
provincie atq; pvincie: ppło et popu-
lo: iuxta linguas et litteras suas: ⁊ iu-
deis put legere poterāt et audire. Ipse
q; epistole que ex regis noīe mittebā-
tur: anulo illius obsignate sūt et mis-
se p veredarios: q̄ per oīnes pvincias
discurrētes: veteres litteras novis nun-
cijs preuenirent. Quibus imperavit
rex: ut convenirēt iudeos per singulas
civitates: et in unū precipperent congre-
gari: ut starent p animabz suis: et o-
mnes inimicos suos cum cōiugibus
ac liberis: et universis domibus interfi-
cerent atq; delerent. Et constituta ē per
omnes provīcias una ulcionis dies:
id est terciadecima die mensis duode-
cimi adar. Sūmaq; epistole fuit ut in
omnibz terris ac pplis qui regis assue-
ri subiacebant imperio: notū fieret pa-
ratos esse iudeos ad capiendā vindi-
ctam de hostibus suis. Egressiq; sunt
veredarij celeres nūcios perferentes: et
edictum regis ppendit in susis. Mar-
docheus aūt de palacio et de cōspectu
regis egrediens fulgebat vestibz regijs
iacinctinis videlicet et aerinis: coronā
auream portans capite: et amictus se-
rico pallio atq; purpureo. Omnisq; ci-
vitas exultavit atq; letata est. Iudeis
aūt nova lux oriri visa est: gaudium:
honor: et tripudium. Apud omnes
populos urbes atq; provincias quo-
cunq; regis precepta veniebant: mira
exultatio epule atq; convivia et festus
dies: intantum ut alterius plures gen-
tis et secte eorū religioni et cerimonijs
iungerentur. Grādis enim cūctos iu-
daici nominis terror invaserat. ix

Igitur duodecimi mensis quem adar
vocari ante iam diximus: terciadecima
die quādo cūctis iudeis interfectio pa-
rabatur et hostes eorū inhiabant san-
guini: versa vice iudei superiores esse
ceperunt: et se de adversarijs vindica-
re. Congregatiq; sunt per singulas ci-
vitates: et oppida et loca: ut extenderēt
manū cōtra inimicos ⁊ psecutores su-
os. Nullusq; ausus est resistere eo qđ

omnes populos magnitudinis eoꝝ
formido penetraret. Nam et prouin-
ciarum iudices duces et ꝓcuratores·
omnisq; dignitas que singulis locis
et operibus preerat·extollebāt iudeos
timore mardochei: quē principē esse
palatij et plurimū posse cognouerāt.
Fama quoq; nominis eius crescebat quo-
tidie:et per cunctorum ora volitabat.
Itaq; ꝑcusserunt iudei inimicos suos
plaga magna et occiderunt eos· red-
dentes eis qđ sibi parauerāt facere:in-
tantū ut etiā in susis quingētos viros
interficerēt·extra decem filios aman a-
gagite hostis iudeoꝝ. Quoꝝ ista sūt
nomina: pharsandathan et delphon
et esphata et phorata et adalia ⁊ ari-
datha et phermestha arisai et aridai
et vaisatha. Quos cū occidissent ꝑdas
de substantijs eoꝝ tangere noluerunt.
Statimq; numer⁹ eorū qui occisi erāt
in susis ad regem relat⁹ est. Qui dixit
regine. In urbe susis interfecerūt iudei
quingentos viros·et alios decem fili-
os aman: quantā putas eos exercere
cedem in uniūsis ꝓuincijs? Quid ul-
tra postulas: ⁊ quid vis ut fieri iubeā?
Cui illa respondit. Si regi placet det
potestas iudeis·ut sicut fecerūt hodie
in susis sic et cras faciāt:et decem filij
aman in patibulis suspendātur. Pre-
cepit rex ut ita fieret. Statimq; in susis
ppendit edictum:et decem filij aman
suspensi sūt. Cōgregatis iudeis quar-
tadecima die mēsis adar interfecti sūt
in susis trecenti viri: nec eorū ab illis
direpta substātia est:sed et per omnes
prouincias· que ditioni regis subia-
cebant pro animabus suis steterunt
iudei·interfectis hostibꝫ ac ꝑsecutoribꝫ
suis:intantū ut septuagintaquinq; mi-
lia occisorum implerentur·et nullus

de substancijs eorū quicq; contingeret.
Dies aūt terciusdecimus mensis adar
unus apud om̄es interfectionis fuit:
et quartadecima die cedere desierunt.
Quem cōstituerunt esse solemnem: ut
in eo omni tēpe deinceps vacarent epu-
lis gaudio atq; cōuiuijs. At hij qui
in urbe susis cedē exercuerant terciode-
cimo et quartodecimo die eiusdē men-
sis in cede versati sunt:decimoquinto
aūt die percutere desierūt. Et idcirco e-
undem diem constituerunt solemnem
epularū atq; leticie. Hij vero iudei qui
in oppidis non muratis ac villis mo-
rabātur·quartūdecimū diem mensis
adar cōuiuiorū ⁊ gaudij decreuerunt:
ita ut exultent in eo et mittant sibi mu-
tuo partes epularū et ciborū. Scripsit
itaq; mardocheus omnia hec·et litte-
ris comprehensa misit ad iudeos qui
in omnibus regis prouincijs mora-
bantur: tam in vicino positis quā pro-
cul:ut quartādecimam et quintamde-
cimam diē mensis adar pro festis sus-
ciperent·et reuertente semper anno sole-
mni honore celebrarent:quia in ipsis
diebꝫ se ulti sūt iudei de inimicis suis·
et luct⁹ atq; tristicia in hilaritatē gau-
diumq; cōuersi sunt:essentq; dies isti
epistolaꝝ atq; leticie·et mitterēt sibi in-
uicem ciborū partes:et pauperibꝫ mu-
nuscula largirentur. Susceperūtq; iu-
dei in solemnē ritum cuncta que eo tēpe
facere ceperāt: ⁊ que mardocheus litte-
ris facienda mandauerat. Aman enī
filius amadati stirpis agag hostis et
aduersarius iudeoꝝ cogitauit contra
eos malū·ut occideret illos atq; deleret:
et misit phur qđ nostra lingua vertitē
in sortem: et postea ingressa est hester
ad regem obsecrans ut conatus eius
litteris regis irriti fierēt:et malū quod

contra iudeos cogitauerat reuerteretur
in caput eius. Deniq; et ipm̄ et filios
eius affixerūt cruci:atq; ex illo tēpore
dies isti appellati sunt phurim id est
sortium:eo qđ phur id est sors i urnā
missa fuerit. Et cuncta que gesta sunt
epistole id est libri huius volumine
continentur:queq; sustinuerint ⁊ que
deinceps immutata sint·susceperūt iu-
dei sup se et semen suū·et super cunctos
qui religioni eoꝝ voluerint copulari:
ut nulli liceat duos hos dies absq;
solemnitate trāsigere quos scriptura
testatur: et certa expetūt tempora an-
nis sibi iugiter succedentibꝫ. Isti sunt
dies quos nulla unq̄ delebit obliuio·
et per singulas generationes cūcte in
toto orbe ꝓuincie celebrabunt:nec est
ulla ciuitas in qua dies phurim id ē
sortium nō obseruent̄ a iudeis·⁊ ab e-
orum ꝓgenie que hijs cerimonijs ob-
ligata est. Scripseruntq; hester regina
filia abiahil et mardocheus iudeus e-
tiam secundam epistolā·ut omni studio
dies ista solemnis sanxiretur in poste-
rum. Et miserūt ad om̄es iudeos qui
in centumuigintiseptem ꝓuincijs regis
assueri versabant̄·ut haberent pacem
et susciperēt veritatē· obseruātes dies
sortiū: et suo tēpe cū gaudio celebrarēt·
sicut cōstituerat mardocheus et hester.
Et illi obseruāda susceperūt a se ⁊ a se-
mine suo ieiunia·atq; clamores ⁊ sor-
tium dies:et om̄ia que libri hui⁹ qui
vocat̄ hester historia continent̄. X

Rex vero assuerus om̄em terrā et
cunctas maris insulas fecit tri-
butarias: cuius fortitudo et imperiū
et dignitas atq; sublimitas qua exal-
tauit mardocheum scripta sūt in libris
medoꝝ atq; persarū: et quomō mar-
docheus iudaici generis secundus a
rege assuero fuerit et magn⁹ apud iu-
deos· ⁊ acceptabilis plebi fratrū suoꝝ·
querens bona ꝑplo suo· ⁊ loquens ea
que ad pacem seminis sui pertinerent.
Que habentur in hebreo plena fide ex-
pressi: hec aūt que secūtur scripta repp-
ri in editione vulgata que grecoꝝ lin-
gua et litteris cōtinent̄: et interim post
finem libri hoc capitulū ferebatur·qđ
iuxta consuetudinem nostrā obelo id
est veru ꝓnotauim⁹. Dixitq; mardoch-
eus. A deo facta sūt ista. Recordatus sū
somnij qđ videram hec eadem signifi-
cantis: nec eorū quicquā irritum fuit.
Paruus fons qui creuit in fluuium ⁊
in lucem solemq; conuersus est·et in a-
quas plurimas redundauit·hester ē:
quam rex accepit uxorē et voluit esse
reginā. Duo autē dracones ego sum
et aman. Gentes que cōuenerant· hij
sunt qui conati sunt delere nomen iu-
deorum. Gens aūt mea isrl' est que cla-
mauit ad dn̄m: et saluū fecit dn̄s po-
pulum suū·liberauitq; nos ab om̄ibꝫ
malis·et fecit signa magna atq; por-
tenta inter gentes: et duas sortes esse
precepit· unam ꝑpli dei ⁊ alteram cun-
ctarū gentium. Venitq; utraq; sors in
statutū ex illo iam tempore corā deo
uniuersis gentibus: et recordatus est
dn̄s ꝑpli sui·ac miser⁹ hereditatis sue.
Et obseruabūtur dies isti i mēse adar
quartadecima et quintadecima die e-
iusdē mēsis· cū om̄i studio ⁊ gaudio i
vnū cetum ꝑpli congregati in cūctas de-
inceps generatiōes ꝑpli israhel. XI

Anno quarto regnantibꝫ ptolo-
meo et cleopatra· attulerūt dosi-
theus qui se sacerdotem ⁊ leuitici gene-
ris ferebat· ⁊ ptolomeus fili⁹ eius hāc
epistolam phurim: quā dixerūt inter-
pretatū esse lisimachū ptolomei filiū

in iherusalem. Hoc q̄; principiū erat
in editione vulgata: qđ nec in hebreo
nec apud ullū fertur interpretum. An-
no secundo regnante artarxerxe maxi-
mo. prima die mensis nisan: vidit so-
mnium. mardocheus filius iaheri fi-
lij semei. filij cis de tribu beniamin. ho-
mo iudeus qui habitabat in urbe su-
sis: vir magnus. ⁊ inter primos aule
regie. Erat aūt de eo numero captivo-
rum quos trāstulerat nabuchodono-
sor rex babilonis de iherusalem cum ie-
conia rege iuda: et hoc eius somnium
fuit. Apparuerunt voces ⁊ tumultus.
tonitrua et terre motus ⁊ conturbatio
sup terrā: et ecce duo dracones magni
parati contra se in pliū: ad quoꝝ
clamorē cūcte concitate sūt nationes.
ut pugnarent contra gentē iustorum.
Fuitq; dies illa tenebrarū et discrimi-
nis. tribulationis ⁊ angustie. et ingēs
formido sup terrā. Conturbataq; est
gens iustoꝝ timentiū mala sua et pre-
parata ad mortem. Clamaveruntq;
ad deū: et illis vociferātibꝫ fons par-
vus crevit in fluviū maximum. et in
aquas plurimas redundavit. Lux et
sol ortus est et humiles exaltati sunt.
et devoraverunt inclitos. Quod cum
vidisset mardocheus et surrexisset de
strato. cogitabat quid deus facere vel-
let: et fixū habebat in animo scire cu-
piēs quid significaret somniū. xij

Morabatur aūt eo tempore in au-
la regis. cū bagatha et thara eu-
nuchis regis qui ianitores erāt pala-
tij. Cūq; intellexisset cogitationes eoꝝ
⁊ curas diligentius pvidisset: didicit
qđ conarentꝛ in regem artarxerxem ma-
nus mittere: et nūciavit super eo regi.
Qui de utroq; habita questione. con-
fessos iussit duci ad mortem. Rex aūt
quod gestū erat scripsit in commenta-
rijs. Sed ⁊ mardocheus rei memoriā
literis tradidit. Precepitq; ei rex ut in
aula palatij moraretur. datis ei pro de-
latione muneribꝫ. Amon vero filius
amadathi bugeus erat gloriosissim⁹
corā rege: ⁊ voluit nocere mardocheo
et pplo eius pro duobus eunuchis re-
gis qui fuerāt interfecti. Huc usq; pro-
emium. Que secunt̄ in eo loco posita
erant ubi scriptū est in volumine et di-
ripuerūt bona vel substantias eorum.
Que ī sola vulgata editione reperiunt̄.
Epistole aūt hoc exēplar fuit. xiij

Rex maximus artarxerxes ab in-
dia usq; ethiopiā centūvigintī-
septem provinciaꝝ principibus et du-
cibus. qui eius imperio subiecti sūt sa-
lutem. Cū plurimis gentibus impera-
rem. et universum orbem mee ditioni
subiugassem: volui nequaquā abuti
potentie magnitudine. sed clemētia et
lenitate gubernare subiectos: ut absq;
ullo terrore vitā silentio transigentes.
optata cūctis mortalibus pace fruerent-
tur. Querente aūt me a cōsiliarijs me-
is quomō posset hoc impleri: unus q̄
sapientia et fide ceteros precellebat. et
erat post regem scđs aman nomine.
indicavit michi in toto orbe terrarum
populū esse dispersum qui novis ute-
retur legibus: et contra omniū gentiū
cōsuetudinem faciens. regū iussa con-
temneret: et universaꝝ concordiā nati-
onum sua dissensione violaret. Quod
cum didicissemus. vidētes unam gen-
tem rebellem adversus omne hominū
genus perversis uti legibus. nostrisq;
iussionibus contraire. et turbare sub-
iectarum nobis provinciaꝝ pacē atq;
concordiā: iussim⁹ ut quoscūq; aman
qui omnibus provincijs prepositus

est et scđs a rege. et quem patris loco
colimus mōstraverit. cū coniugibus
ac liberis deleantur ab inimicis suis
nullusq; eoꝝ misereat̄. quartadecima
die duodecimi mēsi͛ adar āni p̄sentis:
ut nepharij homines uno die ad infe-
ros descendētes. reddāt imperio nr̄o
pacem quem turbaverant. Huiusq; ex-
emplar epistole. Que secuntur post e-
um locum scripta repperi ubi legitur.
pergensq; mardocheus fecit omīa que
ei mandaverat hester: nec tamē haben-
tur in hebraico et apud nullū penit⁹
feruntur interpretū. Mardocheus aūt
deprecatus est dn̄m. memor omnium
operum eius ⁊ dixit. Domine dn̄e rex
omnipotēs. in ditione enī tua cuncta
sunt posita: et nō est q̄ possit tue resiste-
re voluntati. si decreveris salvare isrl̄.
Tu fecisti celū et terrā et quicquid celi
ambitu cōtinetur dn̄s omniū es. nec
est qui resistat maiestati tue. Cūcta no-
sti et scis quia non pro supbia et con-
tumelia et aliqua glorie cupiditate fe-
cerim hoc. ut non adorarem aman su-
perbissimū: libenter enī pro salute isrl̄
etiā vestigia pedū eius deosculari pa-
ratus essem: sed timui ne honorem
dei mei transferrem ad hominē. et ne
quemquā adorarem excepto deo meo.
Et nunc domine rex deus abraham
miserere populi tui: qui volunt nos
inimici nostri perdere et hereditatē tu-
am delere. Ne despicias partem tuam
quam redemisti de egipto. Exaudi de-
precationem meam et propicius esto
sorti et funiculo tuo: et converte luctū
nostrū in gaudiū. ut vivētes laudem⁹
nomē tuū dn̄e: et ne claudas ora te ca-
nentiū. Omīs quoq; isrl̄ pari mente
et obsecratione clamavit ad dn̄m: eo
qđ eis certa mors impēderet. xiiij

Hester quoq; regina confugit ad
dn̄m pavens periculū qđ immi-
nebat. Cumq; deposuisset vestes regi-
as. fletibus et luctu apta indumenta
suscepit: et pro ungentis varijs cinere
et stercore implevit caput. et corpus
suū humiliavit ieiunijs: omniaq; lo-
ca in quibus ante letari cōsueverat cri-
nium laceratione cōplevit. Et depreca-
batur dn̄m deū isrl̄ dicens. dn̄e mi qui
rex noster es solus adiuva me solita-
riam: ⁊ cuius preter te nullus auxilia-
tor est alius. Periculū meū in manibꝫ
meis est. Audivi a patre meo qđ tu do-
mine tulisses israhel de cūctis gentibꝫ.
et patres nostros ex omnibus retro ma-
ioribus suis. ut possideres hereditatē
sempiternā: fecistiq; eis sicut locut⁹ es.
Peccavimus in conspectu tuo: et idcir-
co tradidisti nos in man⁹ inimicorū
nostroꝝ. Coluimus enī deos eorum.
Iustus es dn̄e. Et nūc non eis sufficit
qđ durissima nos opprimunt servitu-
te: sed robur manuū suarū ydolorū
potentie deputantes volūt tua muta-
re promissa. et delere hereditatem tuā:
et claudere ora laudantiū te. atq; extin-
guere gloriā templi et altaris tui: ut
aperiant ora gentiū et laudent ydolo-
rum fortitudinem. et predicent carna-
lem regem in sempiternū. Ne tradas
dn̄e sceptrū tuū hijs qui non sunt. ne
rideant ad ruinam nostrā: sed conver-
te cōsilium eorū sup eos. et eum qui in
nos cepit sevire disperde. Memēto do-
mine ⁊ ostende te nobis in tempore tri-
bulationis nostre: et da michi fiduciā
dn̄e rex deoꝝ et universe potestatis: tri-
bue sermonē cōpositum in ore meo in
conspectu leonis. et transfer cor illius
in odium hostis nostri: ut et ipse pere-
at et ceteri qui ei consentiūt. Nos aūt

libera in manu tuā: ⁊ adiuua me nul-
lū aliū auxiliū habētem nisi te dn̄e. q̄
habes omniū sciētiā. et nosti quia
oderim gloriā iniquoꝝ: ⁊ detester cu-
bile incircūcisorum et omīs alienige-
ne. Tu scis necessitatem meā quod ab-
ominer signū superbie et glorie mee
qđ est sup caput meū in diebus osten-
tationis mee: et detester illud q̄si pan-
num menstruate. et non portē in dieb₃
silencij mei: et quod nō comederim in
mensa aman. nec michi placuerit con-
uiuium regis. ⁊ nō biberim vinū liba-
minū: et nunq̄ȝ leta sit ancilla tua
ex quo huc trāslata sū usq̄ȝ i presentē
diē. nisi in te dn̄e deus abrahā. Deus
fortis super omnes exaudi vocem ea-
rum qui nullam aliam spem habent
et libera nos de manu iniquorum: et
erue me a timore meo. Hec q̄ȝ addita
reppeti in editione vulgata. xv

Et mandauit ei haut dubiū quin
hester mardocheus. ut ingrede-
retur ad regem: ut rogaret pro popu-
lo suo et ꝑ patria sua. Memorare in-
quit dieꝝ humilitatis tue. quomodo
nutrita sis in manu mea: quia aman
scd̄s a rege locut⁹ est ↄtra nos in mor-
tem: et tu inuoca dn̄m et loquere regi
pro nobis. et libera nos de morte. Nec
non et ista que subdita sūt. Die autē
tercio deposuit vestimenta ornat⁹ sui:
et circūdata est gloria sua. Cūq̄ȝ regio
fulgeret habitu et inuocasset omnium
rectorē et saluatorem deū: assumpsit
duas famulas. et sup unā quidē inni-
tebatur quasi pre delicijs et nimia te-
neritudine corp⁹ suū ferre nō sustinēs:
altera aūt famularū sequebať dn̄am
defluentia in humū indumēta susten-
tans. Ipsa aūt roseo colore vultū per-
fusa. et gratis ac nitentib₃ oculis tristē

celabat animū. et nimio timore con-
tractum. Ingressa igitur cuncta per or-
dinem ostia stetit ↄtra regem. ubi ille
residebat sup soliū regni sui. indut⁹ ve-
stibus regijs auroq̄ȝ fulgens ⁊ precio-
sis lapidibus: eratq̄ȝ terribilis aspectu.
Cumq̄ȝ eleuasset faciē et ardentib₃ ocu-
lis furorē pectoris indicasset: regina
corruit et in pallorem colore mutato.
lassum sup ancillulam reclinauit ca-
put. Conuertitq̄ȝ deus spiritū regis in
mā suetudinē: et festinus ac metuens
exiluit de solio ⁊ sustentās eā ulnis su-
is donec rediret ad se. hijs verbis blan-
diebatur. Quid habes hester? Ego sū
frater tuus noli metuere. Non morie-
ris. Non enī pro te sed pro oīb₃ hec
lex constituta est. Accede igiť et tange
sceptrū. Cumq̄ȝ illa reticeret. tulit aureā
virgā et posuit sup collū eius: et oscu-
latus est eam ⁊ ait. Cur michi non lo-
queris? Que respondit. Vidi te dn̄e
quasi angelū dei: et conturbatum est
cor meū pre timore glorie tue. Valde
enī mirabilis es dn̄e: et facies tua ple-
na est gratiaꝝ. Cūq̄ȝ loqueretť rursus
corruit et pene exanimata est. Rex aūt
turbabatur et omnes ministri ei⁹ con-
solabātur eum. Exemplar epistole re-
gis artaxerxis quā ꝑ iudeis ad totas
regni sui ꝑuincias misit: qđ ⁊ ipm in
hebraico volumine nō habeť. xvi

Rex magn⁹ artaxerxis ab india
usq̄ȝ ethiopiā centūvigintiseptē
prouinciaꝝ ducibus ac principibus.
qui nostri iussioni obediūt: salutē di-
cit. Multi bonitate principū et hono-
re qui i eos collatus est abusi sunt in
superbiā: et nō solū subiectos regibus
nituntur opprimere. sed datā sibi glo-
riam nō ferentes in ipsos qui dederunt
moliūtur insidias. Nec contenti sunt

gratias nō agere beneficijs. et huma-
nitatis i se iura violare: sed dei q̄ȝ cun-
cta cernentis arbitrantur se posse fuge-
re sententiā. Et intantū vesanie pro-
ruperunt ut eos qui credita sibi officia
diligenter obseruāt. et ita cūcta agunt
ut omniū laude digni sint. mendaci-
orum cuniculis conentē subuertere: dū
aures principū simplices ex sua natu-
ra alios estimātes callida fraude deci-
piunt. Que res et ex veteribus ꝓbatur
historijs. et ex hijs que gerūtur cotti-
die: quomō malis quorundā sugge-
stionibus regū studia deprauentē. Un-
de prouidendū est paci omnium pro-
uinciarū. Nec putare debetis si diūsa
iubeam⁹ ex animi nostri venire leuita-
te: sed pro qualitate et necessitate tem-
porum. ut rei publice poscit utilitas
ferre sententiam. Et ut manifestius qđ
dicimus intelligatis. aman fili⁹ ama-
dathi et animo et gente macedo alie-
nusq̄ȝ a persarū sanguine. et pietatem
nostram sua crudelitate cōmaculans.
peregrin⁹ a nobis susceptus est: et tan-
tam in se expertus humanitatē ut pa-
ter noster vocaretur et adoraretť ab o-
mnib₃ post regem scd̄s: qui intantū
arrogantie tumorē sublatus est ut re-
gno priuare nos niteretur et spiritu.
Nam mardocheum cui⁹ fide et benefi-
cijs viuim⁹ et consortē regni nostri he-
ster. cū oīni gēte sua nouis quibusdā
atq̄ȝ inauditis machinis expetiuit in
mortem: hoc cogitās ut illis interfectis
insidiaretur nostre solitudini. ⁊ regnū
persarum transferret in macedonas.
Nos aūt a pessimo mortaliū iudeos
neci destinatos. in nulla penit⁹ culpa
repperimus: sed econtrario iustis uten-
tes legibus et filios altissimi et maxi-
mi semperq̄ȝ viuētis dei. cui⁹ beneficio

et patrib₃ nostris. et nobis regnū est
traditū et usq̄ȝ hodie custodiť. Unde
eas litteras quas sub nomine nr̄o ille
direxerat sciatis esse irritas. Pro quo
scelere ante portas hui⁹ urbis id est su-
sis. et ipē qui machinatus est et oīs
cognatio eius pendet in patibulis: nō
nobis sed deo reddēte ei quod meruit.
Hoc aūt edictū qđ nunc mittimus in
cūctis urbibus ꝓponatur. ut liceat iu-
deis uti legib₃ suis: quib₃ debetis esse
amminiculo ut eos qui se ad necem e-
orum parauerant possint interficere.
terciadecima die mensis duodecimi q̄
vocatur adar. Hanc enī diem deus o-
mnipotens meroris et luctus eis ver-
tit i gaudiū. Unde et vos inter ceteros
festos dies. Hanc habitote diē. et cele-
brate eam cū omni leticia: ut et in po-
sterū cognoscantur oīes qui fideliter
persis obediūt dignā pro fide recipere
mercedem: qui aūt insidianť regno e-
orum perire ꝑ scelere. Omnis aūt pro-
uincia et ciuitas q̄ noluerit solēnitatis
hui⁹ esse particeps gladio et igne pere-
at: et sic deleatur ut non solū homini-
bus sed etiam inuia bestijs sit in sem-
piternum. pro exemplo contemptus
et inobediētie. Explicit liber hester.
Incipit ꝓlog⁹ in libro iob.

Cogor per singulos scriptu-
re diuine libros aduersa-
riorū respondere maledi-
ctis. qui interpretacionem
meam reprehensionē septuaginta in-
terpretum criminānť: q̄si nō et apud
grecos aquila simmachus et theodo-
cion. vel verbū e verbo vel sensum e sen-
su vel ex utroq̄ȝ cōmixtum ⁊ medie tem-
peratum. genus translationis expres-
serint: et omnia veteris instrumenti
volumina origenes obelis asteriscisq̄ȝ

distinxerit: quos uel additos uel theo-
dotione sumptos translationi antiq̄
inseruit: probans defuisse qd̄ additū
est. Discāt igitur obtrectatores mei re-
cipere in toto qd̄ in partibꝫ susceperūt:
aut interpretationē meā cum asteriscis
suis radere. Neq; enim fieri potest ut
quos plura intermisisse susceperīt: nō
eosdē etiam in quibusdā errasse fate-
antur: precipue in iob: cui si ea que sub
asteriscis addita sūt subtraxeris pars
maxima detrūcabitur: et hoc dūtaxat
apud grecos. Ceterum apud latinos
ante eam translationē quā sub asteri-
scis et obelis nuper edidimus: septin-
genti ferme aut octingenti versus de-
sunt: ut decurtatꝰ et laceratꝰ corrosus
q; liber feditatē sui publice legentibꝫ
prebeat. Hec aūt trāslatio nullū de ve-
teribus sequitur interpretē: sed ex ipo
hebraico arabicoq; s̄mone et interdū
siro: nūc verba nūc sensus: nunc simł
utrūq; resonabit. Obliquꝰ enī apud
hebreos totus liber fertur et lubricus:
et qd̄ greci rethores vocant sc̄ematis
menos: dūq; aliud loquit̄ aliud agit.
Ut si velis anguillā vel murenulā stri-
ctis tenere manibꝫ: quāto fortius pres-
seris tanto citius elabit̄. Memini me
ob intelligētiam huiꝰ voluminis lid-
deum quendam p̄ceptorem: qui apud
hebreos primꝰ haberi putabatur: nō
parvis redemisse nūmis: cuius doctri-
na an aliquid p̄fecerim nescio. Hoc v-
num scio nō potuisse me interpretari
nisi qd̄ ante intellexeram. A principio
itaq; voluminis usq; ad verba iob: a-
pud hebreos prosa oratio est. Porro
a verbis iob in quibꝫ ait: pereat dies
in qua natus sum: et nox ī qua dictū
est conceptus est homo: usq; ad illum
locū ubi ante finē voluminis scriptū
est: idcirco ipse me reprehendo et ago
penitentiā in favilla ⁊ cinere: exametri
versus sunt: dactilo spondeoq; curren-
tes: ⁊ propter lingue ydioma crebro re-
cipientes et alios pedes: nō earūdem sil-
labarū sed eorūdem tempor. Interdū
quoq; richmus ipse dulcis et tinnulꝰ
fertur numeris lege resolutis qd̄ metri-
ci magis quā simplex lector intelligūt.
A supradicto aūt versu usq; ad finem
libri parvū comma qd̄ remanet prosa
oratione contexitur. Quod si cui videt̄
incredulum metra scilicet esse apud he-
breos: et ī morem nostri flacci grecīq;
pindari et alchei et saphos vel psalte-
rium vel lamentationes ieremie: vel o-
mnia ferme scripturarū cātica compre-
hendi: legat philonē iosephum orige-
nem: cesariensem eusebium: et eorū testi-
monio me verū dicere comprobabit.
Audiāt quapropter canes mei idcirco
me in hoc volumine laborasse: nō ut
interpretationē antiquā reprehenderē:
sed ut ea que in illa aut obscura sunt
aut omissa: aut certe scriptorū vicio de-
pravata: manifestiora nr̄a interpreta-
tione fierent: qui et hebreum sermonē
ex parte didicimus: et in latino pene
ab ipsis cunabulis inter gramaticos
et rethores et philosophos detriti su-
mus. Quod si apud grecos post septu-
aginta editionem: iam xp̄i euange-
lio choruscante iudeus aquila et sim-
machus ac theodocion iudaizantes
heretici sūt recepti: qui multa misteria
salvatoris subdola interpretatōne ce-
larunt: et tamē in exaplois habentur
apud ecclesias: et explanātur ab eccle-
siasticis viris: quāto magis ego xp̄i-
anus et de parentibus xp̄ianis na-
tus: et vexillū crucis in mea fronte por-
tans: cuiꝰ studiū fuit omissa repperire

depravata corrigere: et sacramenta ec-
clesie puro et fideli aperire sermone: vel
a fastidiosis vel a malignis lectoribꝫ
non debeo reprobari. Habeāt qui vo-
lunt veteres libros vel ī membranis
purpureis: auro argentoq; descriptos:
vel uncialibus ut vulgo aiunt litteris
onera magis exarata quam codices:
dūmodo michi meisq; permittant pau-
peres habere scedulas: et non tam pul-
cros codices quam emēdatos. Utra-
q; autem editio et septuaginta iuxta
grecos et mea iuxta hebreos: ī latinū
meo labore trāslata est. Eligat unus-
quisq; qd̄ vult: et studiosū me magis
quā malivolū p̄bet. Scd's prologꝰ

Si aut fiscellā iunco texerem
aut palmarū folia compli-
carem aut in sudore vultꝰ
mei comederem panem: et
ventris opus sollicita mēte pertracta-
rem: nullus morderet nemo reprehen-
deret. Nūc aūt quia iuxta sententiam
salvatoris volo operari cibū qui nō
perit et antiquā divinorū voluminū
viam sentibus virgultisq; purgare:
error michi geminus infligitur: corre-
ctor viciorum falsarius vocor: et errores
non auferre sed serere. Tanta est enim
vetustatis consuetudo ut etiā confessa
plerisq; vicia placeant: dū magis pul-
cros volūt habere codices quā emen-
datos. Quapropter o fratres dilecti-
ssimi vnicū nobilitatis et humilitatis
exemplar et pro flabello calatis spor-
tellisq; munusculis monachorum: spiri-
tualia hec et mansura dona suscipite:
ac beatū iob qui adhuc apud latinos
iacebat in stercore et vermibꝫ scatebat
errorum: integrū et immaculatūq; gaude-
te. Quomō enim post probationem
atq; victoriā duplicia sunt ei universa
reddita: ita ego in linguā nostram ut
audacter loquar: feci eū habere que a-
miserat igitur et vos et unūquenq; le-
ctorem solita p̄fatione commoneo et in
principiis librorum eadē semp̄ annectēs
rogo: nec ubicūq; semp̄ precedētes vir-
gulas videritis: sciatis ea que subiecta
sunt in hebraicis voluminibꝫ non ha-
beri. Porro ubi stelle ymago p̄fulserit:
ex hebreo in sermone nr̄o addita sunt.
Necnon et illa que haberi videban-
tur: et ita corrupta erant ut sensum le-
gentibus tollerent: orantibus vobis
magno labore correxi: magis utile
quid ex odio meo ecclesiis xp̄i venu-
rum ratus: quā ex aliorum negocio.

Explicit plogꝰ. Incipit liber iob .i.

Vir erat in terra hus
nomine iob. Et erat
vir ille simplex et re-
ctus ac timens deū:
et recedens a malo.
Natiq; sūt ei septē fi-
lii ⁊ tres filie. Et fuit possessio eiꝰ septē
milia oviū: et tria milia camelorum:
quingenta q̄ iuga boum et quingen-
te asine: ac familia multa nimis. Erat
q; vir ille magnus inter omnes orien-
tales. Et ibant filii eius et faciebant
conviviū per domos: unusquisq; in die
suo. Et mittentes vocabant tres soro-
res suas: ut comederent et biberēt cum
eis. Cumq; in orbem transissent dies
convivii mittebat ad eos iob et sancti-
ficavit illos: consurgensq; diluculo offe-
rebat olocausta per singulos. Dice-
bat enim. Ne forte peccaverint filii mei:
et benedixerint deo in cordibꝫ suis. Sic
faciebat iob cunctis diebus. Quadā
aūt die cū venissent filii dei ut assisterēt
coram dn̄o: affuit inter eos etiam sa-
than. Cui dixit dn̄s. Unde venis? Qui

respondens ait. Circuiui terram et per-
ambulaui eam. Dixitq; dñs ad eum.
Nunquid considerasti seruū meū iob
qd non sit ei similis ī terra: homo sim-
plex et rectus et timens deū ac recedēs
a malo? Cui respondens sathan ait.
Nūquid frustra timet iob deū? Non-
ne tu vallasti eū ac domū eius: vniuer-
samq; substanciā per circuitū? Operi-
bus manuū eius benedixisti: et posses-
sio eius creuit ī terra. Sed extende pau-
lulum manū tuā et tange cuncta que
possidet: nisi ī faciē benedixerit tibi. Di-
xit ergo dñs ad sathan. Ecce vniūsa
que habet ī manu tua sūt: tantū in eū
ne extendas manū tuā. Egressusq; est
sathan a facie dñi. Cū aūt quadā die
filij et filie eius comederent et biberent
vinū in domo fratris sui primogeni-
ti: nūcius venit ad iob qui diceret. Bo-
ues arabāt et asine pascebātur iuxta
eos: et irruerūt sabei tuleruntq; omīa. et
pueros percusserunt gladio: ⁊ euasi ego
solus ut nūciarem tibi. Cumq; adhuc
ille loqueret. venit alter et dixit. Ignis
dei cecidit e celo: et tactas oues pueros
q; cōsumpsit: et effugi ego sol⁹ ut nun-
ciarem tibi. Sed ⁊ adhuc illo loquēte:
venit alius et dixit. Chaldei fecerunt
tres turmas et inuaserūt camelos et
tulerūt eos: nec non ⁊ pueros percusse-
runt gladio: et ego fugi solus ut nun-
ciarem tibi. Adhuc loquebatur ille: ⁊
ecce alius intrauit et dixit. Filijs tuis
et filiabus vescentibs et bibentibs vinū
in domo fratris sui primogeniti. repen-
te vent⁹ vehemens irruit a regione de-
serti et concussit quatuor angulos do-
mus: que corruēs oppressit liberos tu-
os. et mortui sunt: et effugi ego solus
ut nūciarem tibi. Tunc surrexit iob. ⁊
scidit tunicam suam: et tonso capite
corruens in terram. adorauit et dixit.
Nudus egressus sum de vtero matris
mee: et nud⁹ reuertar illuc. Dñs dedit
dñs abstulit: sicut dño placuit ita fa-
ctū est: sit nomē dñi benedictū. In om̄i-
bus hijs nō peccauit iob labijs suis:
neq; stultū qd cōtra deū locut⁹ est. ij

Factum est aūt cum quadam die
venissent filij dei et starent corā
dño: venisset quoq; sathan inter eos
et staret in conspectu eius: ut diceret do-
minus ad sathan. Unde venis? Qui
respondēs ait. Circuiui terrā: et peram-
bulaui eam. Et dixit dñs ad sathan.
Nunquid considerasti seruum meum
iob q̄ nō sit ei similis in terra. vir sim-
plex et rectus et timens deū ac recedens
a malo: et adhuc retinēs innocentiā?
Tu aūt cōmouisti me aduersus eum:
ut affligerem eū frustra. Cui respondēs
sathan ait. Pellem pro pelle: et cūcta
que habet homo dabit ꝑ anima sua.
Alioquin mitte manū tuā et tāge os
eius. et carnem: et tunc videbis quod
in faciem benedicat tibi. Dixit ergo do-
minus ad sathan. Ecce in manu tua
est: verumtamen animam illius serua.
Egressus igit̄ sathan a facie domini
percussit iob vlcere pessimo: a planta
pedis usq; ad verticem eius. Qui testa
saniem radebat: sedens in sterquilinio.
Dixit aūt illi vxor sua. Adhuc tu per-
manes in simplicitate tua? Benedic
deo et morere. Qui ait ad illā. Quasi
una de stultis mulieribs locuta es. Si
bona suscepim⁹ de manu dñi: mala
quare nō sustineam⁹? In om̄ibs hijs
non peccauit iob labijs suis. Igit̄ au-
dientes tres amici iob om̄e malū qd
accidisset ei venerūt singli de loco suo:
eliphaz themanites et baldad suites
et sophar naamathites. Condixerāt

enim: ut pariter veniētes visitarent eū
et cōsolarentur. Cūq; eleuassent ꝓcul
oculos suos: non cognouerūt eū. Et
exclamātes plorauerunt: scissisq; vesti-
bus sparserūt puluerem sup caput su-
um in celum. Et sederūt cum eo ī terra
septem diebus et septem noctibus: et
nemo loquebatur ei verbū. Videbant
enim dolorem esse vehemētem. iij

Post hec aperuit iob os suum: et
maledixit diei suo: ⁊ locutus est.
Pereat dies in qua nat⁹ sum: et nox
in qua dictū est cōcept⁹ est homo. Di-
es illa vertetur in tenebras. Nō requi-
rat eum deus desuper et non illustret
lumine. Obscurēt eū tenebre ⁊ umbra
mortis. Occupet eū caligo ⁊ inuolua-
tur amaritudine. Noctem illam tene-
brosus turbo possideat. Non compu-
tetur in diebus anni nec numeretur ī
mensibus. Sit nox illa solitaria: nec
laude digna. Maledicant ei qui male-
dicunt diei: qui parati sunt suscitare
leuiathan. Obtenebrent̄ stelle caligine
eius. Expectet lucem ⁊ non videat: nec
ortū surgētis aurore. Quia nō conclu-
sit ostia ventris qui portauit me: nec
abstulit mala ab oculis meis. Quare
non in vulua mortuus sum. egressus
ex vtero non statim perij? Quare exce-
ptus genibus: cur lactat⁹ vberibus?
Nunc enī dormiens silerem. et somno
meo requiescerē cum regibs et cōsulibs
terre. qui edificāt sibi solitudines: aut
cū principibus qui possident aurum:
et replent domos suas argento. Aut
sicut abortiuum absconditū non sub-
sisterem: vel qui concepti non viderunt
lucem. Ibi impij cessauerūt a tumultu:
et ibi requieuerūt fessi robore: et quon-
dam vincti pariter sine molestia. Nō
exaudierūt vocem exactoris. Paruus
et magnus ibi sunt: et seruus et liber a
dño suo. Quare misero data est lux. ⁊
vita hijs qui in amaritudine anime
sunt? Qui expectāt mortem et non ve-
nit: quasi effodientes thesaurū: gaudēt
q; vehemēter cū inuenerint sepulcrum.
Uiro cuius abscondita est via: et cir-
cumdedit eum de⁹ tenebris. Antequā com-
edam suspiro. ⁊ quasi inundātes aque sic
rugit⁹ me⁹: quia timor quē timebā eue-
nit michi: et qd verebar accidit. Nōne
dissimulaui? Nōne silui? Nōne quieui?
Et venit super me indignatio. iiij

Respondens aūt eliphas thema-
nites dixit. Si ceperim⁹ loqui ti-
bi: forsitan moleste accipies. Sed con-
ceptum sermonē quis tenere poterit. Ecce
docuisti multos: et manus lassas ro-
borasti. Uacillātes confirmauerunt
sermones tui: et genua trementia con-
fortasti. Nūc aūt venit super te plaga
et defecisti: tetigit te et cōturbat⁹ es. Ti-
mor tuus. fortitudo tua. et patientia
tua: et perfectio viarū tuarū. Recordare
obsecro te. quis unquā innocēs perijt:
aut quādo recti deleti sunt? Quin pot⁹
vidi eos q̄ operātur iniquitatē et semi-
nant dolores et metūt eos flante deo
perisse: et spiritu ire ei⁹ esse cōsumptos.
Rugitus leonis et vox leene. et dentes
catulorū leonū cōtriti sūt. Tigris perijt
eo qd non haberet ꝓdam: et catuli leo-
nis dissipati sunt. Porro ad me dictū
est verbū absconditū: et quasi furtiue
suscepit auris mea venas susurrij ei⁹.
In horrore visionis nocturne quādo
solet sopor occupare homines. pauor
tenuit me et tremor: et om̄ia ossa mea
perterrita sunt. Et cū spiritus me pre-
sente trāsiret: inhorruerūt pili carnis
mee. Stetit quidā cui⁹ nō agnoscebā
vultū: ymago corā oculis meis: et vocē

quasi aure lenis audiui. Nūquid ho-
mo dei comparatione iustificabit̄: aut
factore suo purior erit vir? Ecce qui ser-
uiunt ei nō sūt stabiles: et in angelis
suis repperit prauitatem. Quāto ma-
gis hij qui habitant domos luteas
qui terrenum habent fundamentum
consumentur velut a tinea: de mane
usq; ad vesperam succidentur: et quia
nullꝰ intelligit in eternū peribunt. Qui
autem reliqui fuerint auferentur ex eis:
morientur et non in sapientia. V

Voca ergo si est qui tibi respōdeat:
et ad aliquē sanctoꝝ conuertere.
Virū stultū interficit iracūdia: et par-
uulum occidit inuidia. Ego vidi stul-
tum firma radice: et maledixi pulcri-
tudini eius statim. Lōge fient filij eiꝰ
a salute: et cōterentur in porta: et non
erit qui eruat. Cuiꝰ messem famelicus
comedet: et ipm rapiet armatus: et bi-
bent sitientes diuitias eius. Nichil in
terra sine causa fit: ⁊ de humo nō oriet̄
dolor. Homo ad laborem nascitur: ⁊
auis ad volatū. Quāobrē ego depre-
cabor dūm: et ad deū ponā eloquium
meum. Qui facit magna ⁊ inscrutabi-
lia: et mirabilia absq; numero. Qui
dat pluuiā sup faciē terre: et irrigat a-
quas uniūsas. Qui ponat humiles
in sublime: et merētes erigit sospitate.
Quid dissipat cogitatōnes maligno-
rum: ne possint implere manus eorū
qd ceperāt. Qui apprehendit sapiētes
in astucia eoꝝ: et cōsiliū prauorū dissi-
pat. Per diem incurrent tenebras: et
quasi in nocte sic palpabūt in meridie.
Porro saluū faciet egenum a gladio
oris eoꝝ: et de manu violenti paupe-
rem. Et erit egeno spes: iniquitas aūt
contrahet os suū. Beatus homo qui
corripitur a dūo. Increpationem ergo
dūi ne reprobes: quia ipse vulnerat
et medetur: percutit et manus eius sana-
bunt. In sex tribulationibꝫ liberabit
te: et i septima nō tanget te malū. In fa-
me eruet te de morte: et in bello de ma-
nu gladij. A flagello lingue abscōde-
ris: ⁊ non timebis calamitatē cū vene-
rit. In vastitate et fame ridebis: et be-
stias terre nō formidabis. Sed cū lapi-
dibus regionū pactū tuū: et bestie terre
pacifice erūt tibi. Et scies qd pacē habe-
at tabernaculum tuū: et visitans speciem
tuam nō peccabis. Scies quoq; quo-
niam multiplex erit semē tuū: ⁊ progenies
tua q̄si herba terre. Ingredieris i abun-
dantia sepulcrū: sicut infert̄ aceruꝰ in tp̄e
suo. Ecce hoc ut inuestigauimus ita
est: quod auditū mente pertracta. VI

Respōdens aūt iob dixit. Utinā
appenderentur pctā mea quibus
iram merui: et calamitas quā patior
in statera: quasi arena maris hec gra-
uior appareret. Unde ⁊ verba mea dolo-
re sunt plena: quia sagitte dūi in me
sunt: quarū indignatio ebibit spiritū
meū: et terrores dūi militant cōtra me.
Nunquid rugiet onager cū habuerit
herbam: aut mugiet bos cū ante prese-
pe plenū steterit? Aut poterit comedi
insulsum: qd nō est sale cōditū? Aut
potest aliquis gustare: qd gustatum
affert mortem? Anime enim esurienti
etiā amara dulcia esse videntur. Que
prius nolebat tangere anima mea:
nūc pre angustia cibi mei sunt. Quis
det ut veniat petitio mea: ⁊ qd expecto
tribuat michi deus: et qui cepit ipse me
cōterat? Soluat manū suā et succidat
me: et hec michi sit consolatio ut affli-
gens me dolore nō parcat: nec contra-
dicam sermonibus sancti. Que est eni
fortitudo mea ut sustineam: aut quis

finis meus ut patienter agā? Nec for-
titudo lapidū fortitudo mea: nec caro
mea enea est. Ecce nō est auxiliū michi
in me: ⁊ necessarij quoq; mei recesserūt
a me. Qui tollit ab amico suo miseri-
cordiā: timorē dūi derelinquit. Fratres
mei preterierūt me: sicut torrēs q raptim
trāsit in cōuallibꝫ. Qui timēt pruinā:
irruet sup eos nix. Tēpore quo fuerint
dissipati peribūt: et ut incaluerint sol-
uentur de loco suo. Inuolute sunt se-
mite gressuū eoꝝ: ābulabūt in vacuū
et peribūt. Cōsiderate semitas theman
itinera saba: et expectate paulisper. Con-
fusi sunt: quia speraui. Uenerūt quoq;
usq; ad me: ⁊ pudore cooperti sūt. Nūc
venistis: et modo videntes plagā meā
timetis? Nūquid dixi afferte michi: ⁊
de substātia vestra donate michi: vel
liberate me de manu hostis et de ma-
nu robustoꝝ eruite? Docete me et ego
tacebo: ⁊ si quid forte ignoraui instrui-
te me. Quare detraxistis sermonibus
veritatis: cū e vobis nullꝰ sit qui possit
arguere? Ad increpandū tantum elo-
quia cōcinnatis: ⁊ in ventū verba pfer-
tis. Super pupillū irruitis: et subūtere
nitimini amicum vestrū. Verūtamen
qd cepistis explere. Prebete aurē: et vi-
dete an mentiar. Respondete obsecro
absq; contentione: et loquentes id qd
iustum est iudicate. Et non inuenietis
in lingua mea iniquitatem: nec in fau-
cibus meis stulticia psonabit. VII

Militia ē vita hominis sup terrā:
et sicut dies mercenarij dies eiꝰ.
Sicut ceruus desiderat umbrā et sicut
mercenarius prestolat̄ finē operis sui:
sic et ego habui menses vacuos: ⁊ no-
ctes laboriosas enumeraui michi. Si
dormiero dico quādo consurgam: et
rursum expectabo vesperā et replebor
doloribus usq; ad tenebras. Induta
est caro mea putredine et sordibꝫ pul-
ueris: cutis mea aruit et contracta est.
Dies mei velocius trāsierunt quā a te-
xente tela succiditur: et cōsumpti sunt
absq; ulla spe. Memēto quia ventus
est vita mea: et nō reuertet̄ oculꝰ meus
ut videat bona: nec aspiciet me visus
hominis. Oculi tui in me: et nō subsi-
stam. Sicut cōsumit̄ nubes et pertran-
sit: sic qui descenderit ad inferos non
ascendet: nec reuertetur ultra in domum
suā: neq; cognoscet eū amplius locus
eius. Quapropter et ego nō parcā ori
meo: loquar in tribulatione spiritus
mei: confabulabor cum amaritudine
anime mee. Nūquid mare ego sū aut
cetus: quia circūdedisti me carcere? Si
dixero consolabit̄ me lectulus meus ⁊
releuabor loquēs mecū in stratu meo:
terrebis me per somnia: et p visiones
horrore cōcuties. Quāobrem elegit su-
spendiū anima mea: et mortē ossa mea.
Desperaui. Nequaq; ultra iam viuā.
Parce michi: nichil enī sunt dies mei.
Quid est homo quia magnificas eū:
aut quid apponis erga eū cor tuū? Vi-
sitas eū diluculo: et subito pbas illū.
Usquequo nō parcis michi: nec dimit-
tis me ut gluciā saliuā meā? Peccaui.
Quid faciā tibi o custos hominum?
Quare posuisti me contrariū tibi: ⁊ fa-
ctus sum michimetipsi grauis? Cur
non tollis peccatum meum: et quare
non aufers iniquitatem meam? Ecce
nunc in puluere dormiam: et si mane
me quesieris non subsistam. VIII

Respondēs aūt baldath suites di-
xit. Usquequo loqueris talia: et
spiritus multiplex sermonis oris tui?
Nūquid deus supplantat iudiciū: aut
omnipotens subuertit quod iustū ē?

Etiā si filij tui peccauerūt ei et dimisit
eos in manu iniquitatis sue: tu tamē
si diluculo cōsurrexeris ad deū et omni-
potentē fueris deprecatus. si mūdus et
rectus incesseris statim euigilabit ad
te: et pacatū reddet habitaclm iusticie
tue: intantū ut si priora tua fuerit par-
ua: et nouissima tua multiplicent ni-
mis. Interroga enī generationē pristi-
nam et diligenter inuestiga patrū me-
moriā: hesterni quippe sumus et ignora-
mus. quoniam sicut umbra dies nri
sunt sup terrā: et ipi docebūt te. loquē-
tur tibi: et de corde suo pferent eloquia.
Nūquid uiuere potest scirpus absq; hu-
more: aut crescere carectū sine aqua?
Cū adhuc sit in flore nec carpat ma-
nu ante omnes herbas arescit: sic vie
omniū qui obliuiscuntur deū: et spes
ypocrite peribit. Nō ei placebit uecor-
dia sua et sicut tela aranearū fiducia
eius. Innitet sup domū suā et nō sta-
bit: fulciet eā et non consurget. Hume-
ctus uidetur anteq; ueniat sol: et in or-
tu suo germen eius egredietur. Super
aceruū petrarū radices ei' densabūtur:
et inter lapides cōmorabit. Si absor-
buerit eū de loco suo: negabit eū et di-
cet. Nō noui te. Hec est enī leticia vie
eius: ut rursum de terra alij germinen-
tur. Deus nō piciet simplicē: nec por-
riget manū malignis: donec implea-
tur risu os tuum. et labia tua iubilo.
Qui oderūt te induent cōfusione: et ta-
bernaclm impiorum nō subsistet. IX

Et respōdēs iob ait. Vere scio qd
ita sit: et q nō iustificetur homo
cōpositus deo. Si voluerit cōtendere
cū eo: non poterit respondere ei unum
pro mille. Sapiens corde est: et fortis
robore. Quis restitit ei: et pacē habuit?
Qui transtulit mōtes: et nescierūt hij
quos subuertit i furore suo. Qui com-
mouet terram de loco suo: et columne
eius cōcuciūtur. Qui pcipit soli et nō
oritur: et stellas claudit qsi sub signa-
culo. Qui extendit celos solus: et gra-
ditur sup fluctus maris. Qui facit ar-
cturū et oriona et hyadas: et interiora
austri. Qui facit magna et incōprehen-
sibilia: et mirabilia quorum non est nu-
merus. Si venerit ad me non videbo
eū: si abierit nō intelligā. Si repēte in-
terroget: quis respōdebit ei? Vel quis
dicere potest cur facis? Deus cuius ire
nemo resistere potest: et sub quo curuā-
tur qui portant orbem. Quātus ergo
sum ego ut respondeam ei: et loquar
verbis meis cū eo? Qui etiā si habuero
quippiā iustū non respōdebo. sed meū
iudicem deprecabor: et cum inuocantē
me exaudierit: nō credo quod talis au-
dierit vocem meam. In turbine enim
conteret me: et multiplicabit vulnera
mea etiā sine causa. Nō cōcedit requi-
escere spiritum meum: et implet me a-
maritudinibus. Si fortitudo queritur: ro-
bustissimus ē. Si equitas iudicij: nemo
audet p me testimoniū dicere. Si iu-
stificare me voluero: os meū cōdemna-
bit me. Si innocentem ostendero: pra-
uum me comprobabit. Etiā si simplex
fuero. hoc ipm ignorabit anima mea:
et tedebit me vite mee. Vnū est qd locu-
tus sum: et innocentē et impiū ipe con-
sumit. Si flagellat occidat semel: et nō
de penis innocentū rideat. Terra data
est in manus impij: vultū iudicū eius o-
perit. Qd si non ille est. quis ergo est?
Dies mei velociores fuerūt cursore. fu-
gerunt et non viderūt bonū. Pertransi-
erunt quasi naues poma portantes:
sicut aquila volans ad escam. Cum
dixero nequaq; ita loquar commuto

faciem meā: et dolore torqueor. Vere-
bar omnia opera mea sciens q non
parceres delinquēti. Si aūt et sic impi-
us sum quare frustra laboraui? Si
lotus fuero quasi aquis niuis. et ful-
serint velut mūdissime manus mee: ta-
men sordibus intingues me: et abomi-
nabūtur me vestimēta mea. Neq; enī
viro qui similis mei est respondebo:
nec qui mecū in iudicio ex equo possit
audiri. Nō ē qui utrūq; valeat argu-
ere: et ponere manū suā in ambobus.
Auferat a me virgā suā: et pauor eius
nō me terreat. Loquar et nō timebo eū.
Neq; enī possū metuēs respōdere. X

Tedet animā meā vite mee: dimit-
tam aduersū me eloquiū meū.
Loquar in amaritudine anime mee:
dicā deo. noli me cōdemnare. Indica
michi: cur me ita iudices? Nūquid bo-
nū tibi videt si calumnieris me et op-
primas me. opus manuū tuarum: et cō-
siliū impiorum adiuues? Nūquid ocli
carnei tibi sunt aut sicut videt homo
et tu videbis? Nūquid sicut dies ho-
minis dies tui. et anni tui sicut huma-
na sunt tēpora: ut queras iniquitatē
meā et pctm meū scruteris? Et scias qa
nichil impiū fecerim. cū sit nemo q de
manu tua possit eruere. Manus tue fe-
cerūt me et plasmauerūt me totū in cir-
cuitu: et sic repēte pcipitas me. Memē-
to qso qd sicut lutū feceris me: et in pul-
uerē reduces me. Nōne sicut lac mul-
sisti me. et sicut caseū me coagulasti?
Pelle et carnibus vestisti me: ossibus
et neruis cōpegisti me. Vitā et miseri-
cordiā tribuisti michi: et visitatio tua
custodiuit spiritū meū. Licet hec celes
in corde tuo: tamē scio quia uniuerso-
rum memineris. Si peccaui et ad horā
pepercisti michi: cur ab iniquitate mea
mundū me esse non pateris? Et si im-
pius fuero ve michi est: et si iustus nō
leuabo caput saturatus afflictione et mi-
seria. Et pter superbiā quasi leena ca-
pies me: reuersusq; mirabiliter me cru-
cias. Instauras testes tuos cōtra me. et
multiplicas irā tuā aduersū me: et pene
militant in me. Quare de vulua edu-
xisti me? Qui utinā cōsumptus essem ne
oculus me videret. Fuissem quasi q nō
essem: de utero translatus ad tumulum.
Nūquid non paucitas dierum meorum fini-
etur breui? Dimitte ergo me ut plāgā
paululū dolorē meū anteq; vadā et nō
reuertar ad terrā tenebrosā et opertā mor-
tis caligine: terrā miserie et tenebrarū:
ubi umbra mortis et nullus ordo. sed
sempiternus horror inhabitās. XI

Respondēs autē sophar naama-
thites dixit. Nūquid qui multa
loquitur nō audiet: aut vir verbosus
iustificabitur? Tibi soli tacebūt homi-
nes: et cū ceteros irriseris a nullo con-
futaberis? Dixisti enī. Purus est sermo
meus: et mundus sum in conspectu tuo.
Atq; utinā deus loqueretur tecū et a-
periret labia sua tibi: ut ostenderet tibi
secreta sapiētie et q multiplex esset lex
eius: et intelligeres q multo minora
exigaris ab eo quā meretur iniquitas
tua. Forsitan vestigia dei cōprehendes:
et usq; ad pfectū omnipotentem reperies?
Excelsior celo ē. et qd facies? Profun-
dior inferno: et unde cognosces? Lon-
gior terra mēsura eius: et latior mari.
Si subuerterit omnia vel in unū coar-
tauerit qs cōtradicet ei: vel quis dicere
ei potest cur ita facis? Ipse enī nouit
hominū vanitatem: et vidēs iniquita-
tem nōne considerat? Vir vanus in
suppbiam erigit: et tanq; pullū onagri
se liberū natū putat. Tu autē firmasti

cor tuū et expandisti ad eū manus tu-
as. Si iniquitatē que est ī manu tua
abstuleris a te et nō māserit ī taberna-
culo tuo iniusticia: tūc leuare poteris
faciē tuā absq; macula: et eris stabilis
et non timebis. Miserie quoq; obliui-
sceris: ⁊ quasi aquaꝝ que preterierunt
non recordaberis: ⁊ quasi meridianꝰ
fulgor cōsurget tibi ad vesperā. Et cū
te consumptū putaueris orieris ut lu-
cifer: ⁊ habebis fiduciā ꝓposita tibi spe:
et defossꝰ securꝰ dormies. Requiesces ⁊
nō erit q̄ te exterreat: et dep̄cabunt̄ faciē
tuā plurimi. Oculi aūt impiorū defici-
ent: et effugium peribit ab eis: et spes
illorum abominatio anime. xii

Respondens aūt iob dixit. Ergo
vos estis soli homines: ⁊ vobis-
cum orietur sapiētia? Et michi est cor si-
cut et vobis: nec inferior vr̄i sū. Quis
enī hec que nostis ignorat? Qui deri-
detur ab amico suo sicut ego: inuoca-
bit deū ⁊ exaudiet eū. Deridetur enim
iusti simplicitas: lampas cōtempta a-
pud cogitationes diuitū: parata ad
tempꝰ statutū. Abundāt tabernacula
predonū: et audacter ꝓuocāt deū: cū
ipse dederit oīa in manꝰ eoꝝ. Nimi-
rum interroga iumēta ⁊ docebūt te: ⁊
volatilia celi ⁊ indicabūt tibi. Loque-
re terre ⁊ respōdebit tibi: ⁊ narrabunt
pisces maris. Quis ignorat q̄ oīa
hec manus dn̄i fecit? In cuius manu
anima oīs viuētis: et spiritꝰ vniuer-
se carnis hominis. Nōne auris verba
diiudicat: ⁊ fauces comedētis saporē?
In ātiquis est sapiētia: ⁊ in multo tp̄e
prudentia. Apud ipm̄ est sapiētia et
fortitudo: et ipe habet cōsiliū et intelli-
gentiā. Si destruxerit nemo ē qui edifi-
cet: si incluserit hominē nullꝰ est qui a-
periat. Si continuerit aquas omnia
siccabunt̄: si emiserit eas subuertēt ter-
ram. Apud ipm̄ est fortitudo ⁊ sapien-
tia. Ipse nouit et decipientē: et eū qui
decipit̄. Adducit cōsiliarios in stultū
finē: et iudices in stuporē. Balteū re-
gū dissoluit: et p̄cingit fune renes eoꝝ.
Ducit sacerdotes inglorios: et opti-
mates supplantat. Cōmutans labiū
veracium: et doctrinā senum auferens.
Effundit despectionē super principes:
et eos qui oppssi fuerāt releuans. Qui
reuelat ꝓfunda de tenebris: et ꝓducit
in lucē umbrā mortis. Qui multipli-
cat gentes ⁊ ꝑdit eas: et subuersas in
integrum restituit. Qui immutat cor
principum populi terre: et decipit eos
ut frustra incedant per inuium. Pal-
pabūt quasi in tenebris et nō in luce:
et errare eos faciet q̄si ebrios. xiii

Ecce oīa hec vidit ocłs meus et
audiuit auris mea: et intellexi
singła. Scdm̄ scientiā vestrā ⁊ ego
noui: nec inferior vr̄i sum. Sed tamē
ad omnipotentē loquar: ⁊ disputare
cū deo cupio: prius vos ostendens fa-
bricatores mendacij et cultores peruer-
sorū dogmatū. Atq; utinā taceretis:
ut putaremini sapientes esse. Audite
ergo correptiones meas: et iudicium
labioꝝ meorū attendite. Nūquid deꝰ
indiget vestro mendacio: ut pro illo
loquamini dolos? Nūquid faciē eiꝰ
accipitis: et pro deo iudicare nitimini?
Aut placebit ei quem celare nichil po-
test: aut decipietur ut homo vr̄is frau-
dulentijs? Ipse vos arguet: quoniā
in abscōdito faciē eius accipitis. Sta-
tim ut se cōmouerit turbabit vos: ⁊ ter-
ror eiꝰ irruet sup vos. Memoria vr̄a
comparabit̄ cineri: et redigent̄ in lutū
ceruīces vestre. Tacete paulisper: ut lo-
quar quodcūq; michi mēs suggesserit.

JOB

Quare lacero carnes meas dētibꝫ me-
is: ⁊ animā meā porto ī manibꝫ meis?
Etiam si occiderit me: in ipo sperabo.
Veruntamen vias meas in conspectu
eius arguā: et ipe erit saluator meus.
Non enī veniet in cōspectu eius oīs
ypocrita. Audite sermonē meū: et enī-
gmata percipite auribꝫ vestris. Si fu-
ero iudicatus: scio q̄ iustus inueniar.
Quis est qui iudicetur mecū? Veniat.
Quare tacens consumor? Duo tantū
ne facias michi: et tūc a facie tua non
abscondar. Manū tuam longe fac
a me: et formido tua non me terreat.
Voca me et respondebo tibi: aut certe
loquar: et tu respōde michi. Quātas
habeo iniquitates et pctā: scelera mea
et delicta ostende michi. Cur faciē tuā
abscondis: et arbitraris me inimicū
tuū? Contra foliū qd̄ vento rapitur o-
stendis potentiā tuā: ⁊ stipulā siccam
persequeris. Scribis enī ɔtra me ama-
ritudines: ⁊ cōsumere me vis pctīs ad-
olescentie mee. Posuisti in neruo pe-
dem meū: et obseruasti oēs semitas
meas: et vestigia pedū meoꝝ conside-
rasti. Qui quasi putredo cōsumendus
sum: ⁊ quasi vestimētū qd̄ comeditur
a tinea. Homo natꝰ de muliere breui
viuens tempore: repletur multis mise-
rijs. Qui quasi flos egredit̄ et cōterit̄:
et fugit velut umbra: ⁊ nunq̄ in eodē
statu permanet. Et dignū ducis sup
huiuscemodi aperire oculos tuos: et ad-
ducere eū tecū in iudiciū? Quis potest
facere mūdū de immūdo cōceptū semi-
ne? Nonne tu qui solus es. xiiii

Breues dies hominis sunt: nume-
rus mensiū eius apud te est. Cō-
stituisti terminos eiꝰ q̄ pterire nō poterūt.
Recede paululum ab eo ut quiescat:
donec optata veniat sicut mercenarij
dies eius. Lignū habet spem. Si p̄cisū
fuerit· rursū virescit: ⁊ rami eius pullu-
lant. Si senuerit in terra radix eius et
in puluere emortuus fuerit truncus il-
lius: ad odorem aque germinabit: et
faciet comā quasi cū primū plantatū
est. Homo vero cū mortuꝰ fuerit et nu-
datus atq; consumptꝰ: ubi queso est?
Quomodo si recedāt aque de mari et
fluuius vacuefactus arescat: sic homo
cū dormierit· non resurget. Donec at-
teratur celū non euigilabit: nec cōsur-
get de somno suo. Quis michi hoc tri-
buat ut in inferno protegas me et ab-
scondas me donec pertranseat furor
tuus: et cōstituas michi tempꝰ in quo
recorderis mei? Putasne mortuus ho-
mo rursum viuet? Cūctis diebꝫ quibꝫ
nunc milito: expecto donec veniat im-
mutatio mea. Vocabis me: ⁊ ego re-
spōdebo tibi. Operi manuū tuarum
porriges dexterā. Tu quidē gressus me-
os dinumerasti: sed parce pctīs meis.
Signasti quasi in sacculo delicta mea:
sed curasti iniquitatē meā. Mons ca-
dens defluit: ⁊ saxum trāsfertur de lo-
co suo. Lapides excauāt aque: ⁊ alluui-
one paulatim terra cōsumit̄: et homi-
nes ergo similiter ꝑdes. Roborasti eū pau-
lulū: ⁊ in ꝑpetuū trāsiret. Immutabis
faciē eiꝰ: ⁊ emittes eū. Siue nobiles fue-
rit filij eiꝰ siue ignobiles: nō intelliget.
Attamē caro eiꝰ dū viuet dolebit: ⁊ ani-
ma illiꝰ sup semetipō lugebit. xv

Respondens autē eliphaz thema-
nites dixit. Nūquid sapiens re-
spondebit quasi in ventum loquens:
et implebit ardore stomachum suū?
Arguis verbis eum qui non est equa-
lis tui: ⁊ loqueris quod tibi nō expedit.
Quantū in te est euacuasti timorem:
et tulisti preces corā deo. Docuit enī

iniquitas tua os tuū: et imitaris lin-
guam blasphemantiū. Cōdemnabit
te os tuū et nō ego: et labia tua respō-
debunt tibi. Numquid primꝰ homo
tu natus es et ante colles formatus?
Nūquid cōsiliū dei audisti: et inferior
te erit eius sapientia? Quid nosti qđ
ignoremꝰ: qđ intelligis quod nescia-
mus? Et senes ⁊ āntiqui sunt ī nobis:
multo vetustiores quā pr̄es tui. Nū-
quid grande est ut consoletur te deꝰ?
Sed verba tua praua hoc prohibent.
Quid te eleuat cor tuū: et q̄si magna
cogitans attonitos habes oculos?
Quid tumet cōtra deū spiritus tuus:
ut ꝓferas de ore tuo huiuscemodi ser-
mones? Quid est homo ut immacula-
tus sit: ⁊ ut iustus appareat natus de
muliere? Ecce inter sanctos eius nemo
immutabilis: ⁊ celi non sunt mūdi in
conspectu eius: quāto magis abomi-
nabilis ⁊ inutilis homo q̄ bibit quasi
aquā iniquitatem. Ostendā tibi audi
me: qđ vidi narrabo tibi. Sapientes
confitentur: et non abscondūt patres
suos. Quibꝫ solis data est terra: et nō
trāsiuit alienus ꝑ eos. Cunctis diebꝫ
suis impius superbit: et numerus an-
norū incertꝰ est tyrannidis eiꝰ. Soni-
tus terroris semꝑ in auribꝫ illiꝰ: et cū
pax sit ille semper insidias suspicatur.
Non credit qđ reūti possit de tenebris
ad lucē circūspectās undiqꝫ gladiū: cū
se mouerit ad querendū panē. Nouit
qđ paratꝰ sit in manu eius tenebrarū
dies. Terrebit eū tribulatio: et āgustia
vallabit eū sicut regē qui ꝑparatur ad
preliū. Tetendit aduśus deū manum
suā: et contra omnipotentē roboratꝰ
est. Cucurrit aduśus eū erecto collo: et
pingui ceruice armatꝰ est. Operuit fa-
ciem eius crassitudo: et de lateribꝫ eius

arvina dependit. Habitauit in ciuita-
tibus desolatis: et in domibꝫ desertis
que in tumulos sunt redacte. Non di-
tabit nec perseuerabit substātia eius:
nec mittet in terrā radicē suam. Nō re-
cedet de tenebris. Ramos eius arefa-
ciet flāma: ⁊ auferet spiritu oris eiꝰ. Nō
credet frustra errore deceptꝰ: q̄ aliquo
precio redimendus sit. Anteq̄ dies eiꝰ
impleātur peribit: et manus eius are-
scent. Ledetur quasi vinea ī primo flo-
re botrus eius: et quasi oliua proiciēs
florē suū. Congregatio eni ypocrite ste-
rilis: et ignis deuorabit tabernacula
eorum qui munera libenter accipiunt.
Concepit dolorem ⁊ peperit iniquita-
tem: et uterꝰ eiꝰ ꝑparat dolos. xvi

Respōdens aūt iob dixit. Audiui
frequēter talia. Consolatores o-
nerosi om̄es vos estis. Nūquid habe-
bunt finē verba vētosa? Aut aliquid
tibi molestū est si loquaris? Poterā et
ego similia vestri loqui. Atq̄ utinā esset
anima vestra pro anima mea. Cōso-
larer et ego vos sermonibus et moue-
rem caput meū sup vos. Roborarem
vos ore meo: et mouerem labia mea
quasi parcens vobis. Sed quid agā?
Si locutꝰ fuero: nō quiescit dolor me-
us: et si tacuero non recedet a me. Nūc
aūt oppressit me dolor meus: et in ni-
chilū redacti sūt om̄es artus mei. Ru-
ge mee testimoniū dicūt ɔtra me: et su-
scitatꝰ falsiloquus aduersus faciē meā
contradicēs michi. Collegit furorem
suū in me: ⁊ cōminās michi infremuit
contra me dentibus suis. Hostis meꝰ
terribilibus oculis me intuitus est. Ap-
peruerūt sup me ora sua: et exprobrā-
tes percusserūt maxillā meā: saciati sunt
penis meis. Conclusit me deus apud
iniquum: et manibus impiorum me

tradidit. Ego ille quondā opulentus
repente cōtritus sum: tenuit ceruicem
meā. Cōfregit me: et posuit sibi quasi
in signū. Circūdedit me lanceis suis:
cōuulnerauit lūbos meos. Nō peper-
cit: et effudit in terra viscera mea. Con-
cidit me vulnere sup vulnus: irruit ī
me quasi gygas. Saccū consui super
cutem meā: et operui cinere carnē meā.
Facies mea intumuit fletu: et palpe-
bre mee caligauerūt. Hec passus sum
absq̄ iniquitate manꝰ mee: cū haberē
mūdas ad deū preces. Terra ne operi-
as sanguinem meū: neq̄ inueniat in te
locū latendi clamor meus. Ecce eni in
celo testis meus: et cōscius meus in ex-
celsis. Verbosi amici mei: ad deū stillat
oculus meus. Atq̄ utinam sic iudica-
retur vir cum deo: quomō iudicatur
filius hominis cum collega suo. Ecce
enim breues anni transeunt: ⁊ semitā
per quam non reuertar ābulo. xvii

Spiritus meus attenuabit: dies
mei breuiabūt: ⁊ solū michi su-
perest sepulcrū. Nō peccaui: et ī amaritu-
dinibꝫ moratur oculꝰ meꝰ. Libera me
et pone me iuxta te: et cuiusuis manꝰ
pugnat ɔtra me. Cor eorū lōge fecisti
a disciplina: propterea non exaltabū-
tur. Predā pollicetur sociis: et oculi fi-
liorū eius deficient. Posuit me quasi
in prouerbiū vulgi: ⁊ exemplū sum co-
ram eis. Caligauit ad indignationē
oculus meus: et mēbra mea quasi in
nichilū redacta sunt. Stupebūt iusti
super hoc: et innocens contra ypocri-
tam suscitabitur. Et tenebit iustus vi-
am suā: et mūdis manibꝫ addet forti-
tudinē. Igit omnes vos cōuertimini
et venite: ⁊ non inueniā in vobis ullū
sapientē. Dies mei trāsierūt: cogitatio-
nes mee dissipate sunt torquētes cor
meū. Noctem verterūt in diem: ⁊ rursū
post tenebras spero lucē. Si sustinue-
ro infernus domus mea est: et in tene-
bris straui lectulū meū. Putredini dixi
pater meus es: mater mea ⁊ soror mea
vermibus. Ubi est ergo nūc prestola-
tio mea: ⁊ patientiam meā quis consi-
derat? In profundissimum infernum
descendent omnia mea. Putasne sal-
tem ibi erit requies michi? xviii

Respōdens aūt baldad suites di-
xit. Usq̄ ad quē finē verba iacta-
bis? Intellige prius: et sic loquamur.
Quare reputati sumꝰ ut iumēta: et sor-
duimꝰ corā te? Qui perdis animam
tuā in furore tuo. Nūquid ꝓpter te dere-
linquetur terra: et trāsferētur rupes de
loco suo? Nōne lux impii extinguet:
nec splendebit flāma ignis eius? Lux
obtenebrescet in tabernaclo illiꝰ: et lu-
cerna que super eū est extinguet. Arta-
buntur gressus virtutis eius: et p̄cipi-
tabit eū ɔsiliū suū. Immisit eni in rete
pedes suos: et in maculis eius āmbulat.
Tenebitur plāta illiꝰ laqueo: et exarde-
scet ɔtra eū sitis. Abscondita est ī ter-
ra pedica eiꝰ: ⁊ decipula illiꝰ sup semi-
tam. Undiq̄ terrebūt eū formidines:
et involuēt pedes eius. Attenuetur fa-
me robur eius: et inedia inuadat co-
stas illius. Deuoret pulcritudinē cutis
eius: ⁊ consumat brachia illiꝰ primo-
genita mors. Auellat de tabernaclo
suo fiducia eiꝰ: et calcet super eū quasi
rex interitꝰ. Habitent in tabernaclo il-
lius socii eius qui non est: aspergatur
in tabernaculo eiꝰ sulphur. Deorsum
radices eius siccentur: sursum autē atte-
ratur messis eius. Memoria illiꝰ pere-
at de terra: et nō celebretur nomē eius
in plateis. Expellet eū de luce in tene-
bras: et de orbe transferet eū. Nō erit

semē eꝰ neq; ꝑgenies in ꝑplo suo: nec
ulle reliquie i regionibꝫ eꝰ. In die eꝰ
stupebūt nouissimi: ⁊ primos inuadet
horror. Hec sūt ergo tabernacla iniqui:
⁊ iste locꝰ eꝰ qui ignorat deū. xix

Respondens aūt iob dixit. Usque-
quo affligitis animā meā: ⁊ at-
teritis me sermonibꝫ? En decies cōfun-
ditis me: ⁊ nō erubescitis opprimētes
me. Nempe et si ignorauī: mecū erit igno-
rantia mea. At vos contra me erigi-
mini: et arguitis me opprobrijs meis.
Saltem nunc intelligite quia deꝰ nō
equo iudicio afflixerit me: et flagellis
suis me cinxerit. Ecce clamabo vim pa-
tiens et nemo audiet: vociferabor: et
nō ē qui iudicet. Semitā meam circū-
sepsit et trāsire non possum: et in calle
meo tenebras posuit. Spoliauit me
gloria mea: et abstulit coronā de ca-
pite meo. Destruxit me undiq; ⁊ pereo:
et q̄si euulse arbori abstulit spem meā.
Iratus est contra me furor eius: et sic
me habuit quasi hostem suū. Simul
venerūt latrones eius: ⁊ fecerūt sibi vi-
am per me: et obsederūt in gyro taber-
naculū meū. Fratres meos lōge fecit
a me: ⁊ noti mei quasi alieni recesserūt
a me. Dereliquerūt me ꝓpinqui mei: et
qui me nouerant obliti sunt mei. In-
quilini domus mee ⁊ āncille mee sicut
alienum habuerunt me: et quasi peri-
grinus fui in oculis eorum. Seruum
meū vocaui et non respōdit: ore pro-
prio deprecabar illū. Halitū meū exhor-
ruit uxor mea: et orabam filios uteri
mei. Stulti quoq; despiciebāt me: et
cū ab eis recessissem detrahebāt michi.
Abominati sunt me quondā cōsilia-
rij mei: ⁊ quē maxime diligebā auersa-
tus est me. Pelli mee cōsumptis carni-
bus adhesit os meū: et derelicta sunt
tantūmodo labia circa dentes meos.
Miseremini mei miseremini mei saltē
vos amici mei: quia manus domini
tetigit me. Quare persequimini me sicut
deꝰ: ⁊ carnibꝫ meis saturamini? Quis
michi tribuat ut scribantur sermones
mei? Quis michi det ut exarentur in
libro stilo ferreo et plūbi lamina: vel
certe sculpātur in silice? Scio enī q̄ re-
demptor meus viuat et in nouissimo
de terra surrecturꝰ sim. Et rursum circū-
dabor pelle mea: ⁊ i carne mea videbo de-
um. Quē visurꝰ sū ego ipse: ⁊ oculi mei
cōspecturi sunt: ⁊ non alius. Reposita
est hec spes mea in sinu meo. Quare er-
go nunc dicitis ꝑsequamur eū: ⁊ radi-
cem verbi inueniamꝰ cōtra eū? Fugite
ergo a facie gladij: qm̄ ultor iniq̄tatū
gladiꝰ ē: ⁊ scitote esse iudiciū. xx

Respondens aūt sophar naama-
thites dixit. Idcirco cogitatōnes
mee varie succedūt sibi: ⁊ mēs in diuer-
sa rapitur. Doctrinam qua me arguis
audiā: et spiritus intelligentie mee re-
spondebit michi. Hoc scio a principio
ex quo est positus homo sup terrā: q̄
laus impiorꝫ breuis sit: et gaudiū hy-
pocrite ad instar pūcti. Si ascenderit usq;
ad celū supbia eius: et caput eius nu-
bes tetigerit: quasi sterquiliniū in fine
perdetur: et qui eū viderāt dicent. Ubi
est? Velut somniū auolans nō inue-
nietur: trāsiet sicut visio nocturna. O-
culus q̄ eū viderat non videbit: neq;
ultra intuebit eū locus suus. Filij eiꝰ
atterentur egestate: ⁊ manus illiꝰ red-
dent ei dolorem suū. Ossa eius imple-
buntur vicijs adolescentie eius: ⁊ cum
eo in puluere dormient. Cū enī dulce
fuerit in ore eius malū: abscōdit illud
sub lingua sua. Parcet illi et non de-
relinquet illud: ⁊ celabit i gutture suo.

Panis eius in utero illius vertetur in
fel aspidū intrinsecus. Diuitias quas
deuorauit euomet: et de ventre illius
extrahet eas deus. Caput aspidum su-
get: et occidet eū lingua vipere. Non
videat riuulos fluminis torrētis mel-
lis et butiri. Luet que fecit omnia: nec
tamen cōsumetur. Iuxta multitudinē
adinuentionū suarū sic et sustinebit:
quoniā cōfringens nudauit pauperis
domū: rapuit ⁊ nō edificauit eā. nec ē
satiatꝰ venter eius. Et cū habuerit que
cōcupierat: possidere nō poterit. Non
remāsit de cibo eius: et ꝓpterea nichil
permanebit de bonis eꝰ. Cū satiatus
fuerit artabit̄: estuabit: ⁊ omīs dolor
irruet sup eū. Utinā impleatur venter
eius ut emittat in eū irā furoris sui: ⁊
pluat sup illū bellū suū. Fugiet arma
ferrea et irruet in arcū ereum: eductꝰ et
egrediens de vagina sua: et fulgurās
in amaritudine sua. Vadēt ⁊ venient
sup eū horribiles: omēs tenebre abscō-
dite sunt in occultis eius. Deuorabit
eū ignis qui nō succendit̄: affliget̄ reli-
ctus in tabernaculo suo. Reuelabūt celi
iniquitatē eius: et terra ꝯsurget aduer-
sus eū. Apertū erit germē domꝰ illiꝰ:
detrahetur in die furoris dei. Hec est
pars hominis impij a deo: et heredi-
tas verborum eꝰ a domino. xxi

Respōdens aūt iob dixit. Audite
queso sermones meos: ⁊ agetis
penitentiam. Sustinete me ut ⁊ ego lo-
quar: et post mea si videbitur verba
ridete. Numquid cōtra hominē disputa-
tio mea est: ut merito non debeā cōtri-
stari? Attendite me et obstupescite: et
superponite digitū ori vestro. Et ego
quādo recordatus fuero pertimesco: ⁊
cōcutit carnē meā tremor. Quare ergo
impij viuūt subleuati sūt cōfortatiq;
diuitijs? Semē eorꝫ permanet coram
eis: propinquorꝫ turba et nepotum in
cōspectu eorꝫ. Domus eorꝫ secure sūt et
pacate: et non est virga dei super illos.
Bos eorꝫ cōcepit ⁊ nō abortiuit: vacca
peperit et nō est priuata fetu suo. Egre-
diūtur quasi greges paruuli eorū: et
infantes eorꝫ exultāt lusibus. Tenent
tympanū et cytharam: ⁊ gaudent ad
sonitū organi. Ducunt in bonis dies
suos et in pūcto ad infernū descendūt.
Qui dixerūt deo recede a nobis: et scien-
tiam viarꝫ tuarū nolumus. Quis est
omnipotēs ut seruiamus ei? Et quid
nobis prodest si orauerimꝰ illū? Ve-
runtamen quia non sunt in manu e-
orū bona sua: cōsiliū impiorū longe
sit a me. Quotiens lucerna impiorꝫ ex-
tinguetur: ⁊ superueniet eis inundatio:
et dolores diuidet furoris sui. Erunt
sicut palee ante faciē venti: ⁊ sicut fauil-
la quā turbo dispergit. Deus seruabit
filijs illius dolorē patris: et cū reddide-
rit tunc sciet. Videbūt oculi eius inter-
fectionē suā: ⁊ de furore omnipotentis
bibet. Quid enī ad eū pertinet de domo
sua post se? Et si numerus mensium
eius dimidietur? Numquid deū docebit
quispiā scientiā qui excelsos iudicat?
Iste moritur robustus ⁊ sanus diues
et felix: viscera eius plena sunt adipe:
⁊ medullis ossa illiꝰ irrigātur. Alius
vero morit̄ in amaritudine anime sue
absq; ullis opibꝫ: ⁊ tamē simul in pul-
uere dormient: et vermes operient eos.
Certe noui cogitationes vestras: ⁊ sen-
tentias ꝯtra me iniquas. Dicitis enī.
Ubi est domus principis: ⁊ ubi taber-
nacula impiorꝫ? Interrogate quēlibet
de viatoribꝫ: ⁊ hec eadē illū intelligere
cognoscetis. Quia in diē perditionis
seruatur malꝰ: ⁊ ad diē furoris ducet̄.

Quis arguet corā eo vias eius:⁊ que
fecit quis reddet illi? Ipse ad sepulcra
ducetur:et in cōgerie mortuoꝝ vigila
bit. Dulcis fuit glareis cocyti:et post
se omnem hominem trahet:et ante se
innumerabiles. Quomō igitur cōso
lamini me frustra: cū responsio vr̄a re
pugnare ostēsa sit veritati? xxij

Respondēs aūt eliphas themani
tes dixit. Numquid deo potest
cōparari homo:etiā cū pfecte fuerit sci
entie? Quid prodest deo si iustus fue
ris:aut qd ei cōfers si immaculata fue
rit vita tua? Numquid timens arguet
te:⁊ veniet tecū in iudiciū:⁊ non ꝓpter
maliciā tuā plurimā et infinitas ini
quitates tuas? Abstulisti eni pign⁹
fratrū tuoꝝ sine causa:et nudos spoli
asti vestib;. Aquā lasso nō dedisti:et
esurienti subtraxisti panē. In fortitudi
ne brachij tui possidebas terrā:et poten
tissimus obtinebas eā. Viduas dimi
sisti vacuas:⁊ lacertos pupilloꝝ com
minuisti. Propterea circūdatus es la
queis:et conturbat te formido subita.
Et putabas te tenebras nō visurū:et
impetu aquaꝝ inundantiū nō oppres
sum iri. An cogitas q deus excelsior
celo sit. et sup stellarū verticē sublime
tur? Et dicis. Quid eni novit de⁹? Et
quasi p caliginē iudicat. Nubes lati
bulū eius:nec nostra cōsiderat:et circa
cardines celi perambulat. Numquid se
mitam seculoꝝ custodire cupis quam
calcaverūt viri iniqui qui sublati sūt
ante tempus suū:et fluvius subvertit
fundamentū eoꝝ? Qui dicebāt deo re
cede a nobis: et quasi nichil posset fa
cere omnipotēs estimabāt eū:cum ille
implesset domos eorū bonis. Quoꝝ
sententia ꝓcul sit a me. Videbūt iusti
et letabūtur:⁊ innocens subsannabit
eos. Nōne succisa est erectio eoꝝ:et reli
quias eoꝝ devoravit ignis? Acquies
ce igitur ei et habeto pacem:et per hec
habebis fructus optimos. Suscipe ex
ore illius legem:et pone sermones ei⁹
in corde tuo. Si reversus fueris ad o
mnipotentē edificaberis:et longe faci
es iniquitatē a tabernaculo tuo. Dabit
pro terra silicē:et p silice torrentes au
reos. Eritq; omnipotens cōtra hostes tu
os:⁊ argentū coacervabitur tibi. Tūc sup
omnipotentē delicijs affluēs:et eleva
bis ad deū faciē tuā. Rogabis eū et ex
audiet te:⁊ vota tua reddes. Decernes
rem ⁊ veniet tibi:et in vijs tuis splende
bit lumē. Qui eni humiliat⁹ fuerit erit
in gl'ia:⁊ q inclinaverit oculos ipse sal
vabit. Salvabitur innocēs:salvabitur
aūt mūdicia manuū suaꝝ. xxiij

Respōdens aūt iob ait. Nūc q in
amaritudine est sermo meus:et
manus plage mee aggravata est sup
gemitū meum. Quis michi tribuat ut
cognoscā et inveniā illū:et veniā usq;
ad soliū eius? Ponā corā eo iudiciū:
et os meū replebo increpacionib;:ut sci
am verba que michi respondeat:⁊ in
telligā quid loquatur michi. Nolo mul
ta fortitudine cōtendat mecū:nec ma
gnitudinis sue mole me premat. Pro
ponat equitatem cōtra me:⁊ perveniet
ad victoriā iudiciū meū. Si ad orien
tem iero nō apparet:si ad occidentem
non intelligā eū. Si ad sinistrā quid
agam? Nō apprehendā eū. Si me ver
tam ad dexterā:non videbo illū. Ipse
vero scit viā meā:et pbabit me quasi
aurū qd p ignē transit. Vestigia eius se
cutus est pes me⁹:viā eius custodivi:⁊
non declinavi ex ea. A mādatis labi
oꝝ ei⁹ nō recessi:et in sinu meo abscon
di verba oris eius. Ipse eni solus est:

et nemo avertere potest cogitationem
eius:et anima eius quodcūq; voluit
hoc fecit. Cūq; expleverit in me volun
tatem suā:⁊ alia multa similia presto
sunt ei. Et idcirco a facie eius turbat⁹
sum: et cōsiderās eū timore sollicitor.
Deus mollivit cor meum:⁊ omnipo
tens conturbavit me. Non enim perij
propter imminentes tenebras: nec fa
ciē meam operuit caligo. xxiiij

Ab omnipotente nō sunt abscon
dita tempora: qui aūt noverūt
eū ignorāt dies illius. Alij terminos
transtulerūt:diripuerūt greges: et pa
verūt eos. Asinū pupilloꝝ abegerūt:
et abstulerūt p pignore bovem vidue.
Subverterūt pauperū viā:et oppresse
runt pariter mansuetos terre. Alij q̄si
onagri in deserto egrediūtur ad opus
suū: vigilātesq; ad predā ꝑparant pa
nem liberis. Agrū nō suū demetūt:et
vineā eius quē vi oppresserūt vindemi
ant. Nudos dimittūt homines indu
menta tollentes:quib; nō est operimē
tum in frigore. quos ymbres montiū
rigant: et nō habētes velamē ample
xantur lapides. Vim fecerūt depredan
tes pupillos:⁊ vulgū pauperē spolia
verūt. Nudis et incedētib; absq; vesti
tu et esurientib; tulerūt spicas. Inter
acervos eoꝝ meridiati sunt:qui calca
tis torcularib; sitiūt. De civitatib; fe
cerūt viros gemere:⁊ anima vulnera
torū clamabit. et de⁹ inultū abire nō
patitur. Ipsi fuerūt rebelles luminis. Ne
scierūt vias ei⁹:nec reversi sunt p semi
tas illius. Mane primo consurgit
homicida: interficit egenum et pau
perem:p noctem vero erit quasi fur. O
culus adulteri observat caliginē dicēs
nō me videbit ocul⁹:⁊ operiet vultum
suū. Perfodit in tenebris domos sicut
in die cōdixerant sibi:⁊ ignoraverunt
lucem. Si subito apparuerit aurora
arbitrantur umbrā mortis: et sic in te
nebris quasi in luce ambulāt. Levis
est sup faciē aque. Maledicta sit pars
eius in terrā:nec ābulet p viam vinea
rum. Ad nimium calorē transeat ab a
quis nivium:et usq; ad inferos peccatū
illius. Obliviscatur eius misericordia.
Dulcedo ill⁹ vermes. Nō sit in recor
datione:sed conteratur sicut lignū infru
ctuosum. Pavit eni sterilem ⁊ que nō
parit:et vidue bene nō fecit. Detraxit
fortes i fortitudine sua:et cū steterit nō
credet vite sue. Dedit ei deus locū peni
tentie:et ille abutitur eo in supbia. Ocu
li aūt ei⁹ sunt in vijs illius. Elevati sūt
ad modicū et nō subsistent:et humili
abūtur sicut omnia et auferentur: et
sicut summitates spicaꝝ cōterentur. Qd si
nō ita ē qs me potest arguere esse menti
tū:⁊ ponere āte deū verba mea? xxv

Respōdens aūt baldad suites di
xit. Potestas et terror apud eū ē:
q facit cōcordiā i sublimib; suis. Nū
quid est numer⁹ militū ei⁹: et sup quē
non surget lumen illius? Numquid iu
stificari potest homo cōparatus deo:
aut apparere mundus natus de mu
liere? Ecce luna etiam non splendet ⁊
stelle non sunt munde in conspectu e
ius: quanto magis homo putredo
et filius hominis vermis? xxvi.

Respondens aūt iob dixit. Cuius
adiutor es? Numquid imbecilli?
et sustentas brachiū ei⁹ qui non ē for
tis? Cui dedisti consiliū? Forsitan illi
qui nō habet sapientiā:prudentiam
tuā ostendisti plurimā. Quem docere
voluisti? Nōne eū q fecit spiramētū?
Ecce gigantes gemūt sub aquis:et q
habitant cū eis. Nudus est infernus

corā illo: et nullū est operimentū perditioni. Qui extendit aquilonē super vacuum: ⁊ appēdit terrā sup nichili. Qui ligat aquas in nubibus suis: ut nō erumpant pariter deorsum. Qui tenet vultum solij sui: ⁊ expandit sup illud nebulam suā. Terminū circundedit aquis: usq; dum finiant̄ lux et tenebre. Colūne celi cōtremiscūt: et pavent ad nutū eius. In fortitudine illius repente maria cōgregata sunt: et prudētia eius percussit supbum. Spiritus eiꝰ ornavit celos: et obstetricāte manu eius eductus est coluber tortuosus. Ecce hec ex parte dicta sunt viarum eius. Et cum vix parvam stillam sermonis eius audierimꝰ: q̄s poterit tonitruū magnitudinis illius intueri? xxvij

Addidit q̄ȝ iob assumēs parabolam suā et dixit. Vivit deus qui abstulit iudiciū meū et omnipotens q̄ ad amaritudinē adduxit animā meam: quia donec superest halitus in me et spiritus dei in naribꝫ meis non loquētur labia mea iniquitatē: nec lingua mea meditabit̄ mendaciū. Absit a me ut iustos esse vos iudicē. Donec deficiā nō recedā ab innocentia mea. Iustificationē meā quā cepi tenere nō deseram. Neq; enī reprehendit me cor meū: in omni vita mea. Sicut impius inimicus meus: ⁊ adversarius meus quasi iniquꝰ. Que est enī spes ypocrite si avare rapiat: et non liberet deus animā eiꝰ? Nūquid deꝰ audiet clamorem eius cū venerit sup eū angustia? Aut poterit in omnipotēte delectari: et invocare deū omni tempore? Docebo vos p manū dei que omnipotens habeat: nec abscōdam. Ecce omnes vos nostis: ⁊ quid sine causa vana loquimini? Hec est pars hominis impij apud deū: et hereditas violentorum quā ab omnipotēte suscipient. Si multiplicati fuerint filij eius ī gladio erūt: et nepotes eius nō saturabūtur pane. Qui reliqui fuerint ex eo sepelientur in interitu: ⁊ vidue illiꝰ nō plorabūt. Si cōportaverit quasi terra argentū et sicut lutū preparaverit vestimenta: preparabit quidē sed iustꝰ vestietur illis: et argentū innocens dividet. Edificavit sicut tinea domū suā: et sicut custos fecit umbraculū. Dives cū dormierit nichil secū auferet: aperiet oculos suos et nichil inveniet. Apprehendet eū q̄si aqua inopia: nocte opprimet eū tempestas. Tollet eū ventꝰ urens et auferet: et velut turbo rapiet eū de loco suo. Et mittet sup eū: et nō parcet: de manu eiꝰ fugiēs fugiet. Stringet sup eū manꝰ suas: ⁊ sibilabit sup illū intuēs locū eiꝰ.

Habet argentū venarū xxviij suarū pricipia: et auro locus est in quo conflat̄. Ferrū de terra tollitur: et lapis solutus calore in es vertitur. Tempus posuit tenebris: et universorū finem ipse cōsiderat. Lapidem quoq; caliginis et umbram mortis dividit torrens a ꝑplo peregrinātē: eos quos oblitus est pes egentis hominis ⁊ invios. Terra de qua oriebatur panis: in loco suo igni subversa est. Locus saphiri lapides eius: ⁊ glebe illiꝰ aurum. Semitā ignoravit avis: nec intuitus est oculus vulturis. Nō calcaverūt eā filij institorū: nec pertrāsivit per eā leena. Ad silicē extendit manū suā: subvertit a radicibꝫ mōtes. In petris rivos excidit et omne p̄ciosū vidit oculꝰ eiꝰ. Profunda q̄ȝ fluviorū scrutatus est: ⁊ abscōdita produxit in lucē. Sapientia vero ubi invenitur: et quis est locus intelligentie? Nescit homo preciū eius: nec invenit̄ in terra suaviter viventiū. Abissus dicit nō est ī me: et mare loquitur nō est mecū. Non dabitur aurum obrizum pro ea: nec appendet̄ argentum in cōmutatione eius. Nō cōferet̄ tinctis indie coloribꝫ: nec lapidi sardonico p̄ciosissimo vel saphiro. Nō adequabit̄ ei aurū vel vitrū: nec cōmutabūtur vasa ꝑ ea auri excelsa et eminentia: nō cōmemorabūtur comperatione eius. Trahit̄ aūt sapientia de occultis. Non adequabit̄ ei topasion de ethiopia: nec tincture mūdissime componetur. Unde ergo sapientia venit: et quis est locꝰ intelligentie? Abscondita est ab oculis omniū viventium: volucres q̄ȝ celi latet. Perdicō ⁊ mors dixerūt: auribꝫ nostris audivimꝰ famā eius. Deus intelligit viā eius: et ipse novit locū illius. Ipse enī fines mundi intuetur: et omnia que sub celo sunt respicit. Qui fecit ventis pondus: et aquas appendit mēsura. Quādo ponebat pluvijs legem ⁊ viā ꝑcellis sonātibus: tūc vidit illā et enarravit: ⁊ preparavit et investigavit. Et dixit homini. Ecce timor dn̄i ip̄a est sapientia: et recedere a malo intelligētia. xxix

Addidit quoq; iob assumens parabolā suā et dixit. Quis michi tribuat ut sim iuxta mēses pristinos: secundū dies quibꝫ deus custodiebat me? Quādo splendebat lucerna eius sup caput meū: et ad lumē eiꝰ ambulabā in tenebris. Sicut fui in diebus adolescentie mee: quādo deus secreto erat in tabernaculo meo. Quādo erat omnipotēs mecū: ⁊ in circuitu meo pueri mei. Quādo lavabā pedes meos butiro: et petra fundebat michi rivos olei. Quādo procedebā ad portā civitatis: et in platea parabant cathedram michi. Videbant me iuvenes ⁊ abscōdebantur: et senes stabant assurgentes. Principes cessabant loqui: et digitum superponebant ori suo. Vocem suam cohibebant duces: et lingua eorū gutturi suo adherebat. Auris audiens beatificabat me: ⁊ oculus videns testimoniū reddebat michi: eo q̄ liberassem pauperē vociferantē: et pupillū cui nō esset adiutor. Benedictio perituri sup me veniebat: et cor vidue consolatus sum. Iusticia indutus sum: ⁊ vestivi me sicut vestimento ⁊ diademate iudicio meo. Oculus fui ceco: et pes claudo. Pater eram pauperum: et causam quā nesciebā diligentissime investigabam. Conterebam molas iniqui: et de dentibꝫ illius auferebā predam. Dicebamq; in nidulo meo moriar: et sicut palma multiplicabo dies. Radix mea aperta est secꝰ aquas: et ros morabit̄ in messione mea. Gloria mea semper innovabitur: ⁊ arcus meus in manu mea instaurabitur. Qui me audiebāt expectabāt sententiā: et intenti tacebāt ad consiliū meū. Verbis meis addere nichil audebant: et sup illos stillabat eloquiū meū. Expectabāt me sicut pluviam: et os suū aperiebant quasi ad ymbrem serotinū. Si quando ridebā ad eos nō credebant: et lux vultus mei non cadebat in terrā. Si voluissē ire ad eos sedebam primus. Cumq; sederem quasi rex circūstāte exercitu: eram tamen merentiū consolator. xxx

Nunc aūt derident me iuniores tp̄e: quorū non dignabar patres ponere cū canibꝫ gregis mei. Quorū virtus manuū michi erat pro nichilo: et vita ip̄a putabantur indigni. Egestate et fame steriles: qui rodebant in solitudine squalētes calamitate ⁊ miseria.

Et mādebant herbas et arborū cor-
tices: ⁊ radix iuniperoꝝ erat cibus eoꝝ.
Qui de cōuallibus ista rapientes: cū
singula repperissent · ad ea cū clamore
currebant. In desertis habitabāt tor-
rentium: et in cauernis terre · uel super
glareā. Qui inter huiuscemodi letabā-
tur: et esse sub sentibꝫ delicias cōputa-
bant. Filij stultorū et ignobiliū: et in
terra penitus non parentes. Nunc in
eoꝝ canticum uersus sum: et factus sū
eis in prouerbiū. Abominantur me et
longe fugiūt a me: et faciē meam con-
spuere nō uerent̄. Pharetram enī suā
aperuit et afflixit me: ⁊ frenū posuit in
os meū. Ad dexterā orientis calamita-
tis mee ilico surrexerunt. Pedes meos
subuerterunt: oppresserūt quasi fluctibꝫ
semitisˢ suis. Dissipauerūt itinera mea:
insidiati sunt michi et preualuerūt: et
non fuit q̄ ferret auxiliū. Quasi rupto
muro ⁊ aperta ianua irruerūt sup me:
et ad meas miserias deuoluti sūt. Re-
dactus sum in nichilū. Abstulisti qua-
si uentus desiderium meum: et uelut
nubes pertransiit salus mea. Nunc
autem in memetipso marcescit anima
mea: et possident me dies afflictionis.
Nocte os meum pforatur doloribꝫ:
et qui comedunt me non dormiunt.
In multitudine eoꝝ cōsumit̄ uestimē-
tum meum: ⁊ quasi capitio tunice sic
cinxerūt me. Comparatꝰ sum luto: et
assimulatꝰ sum fauille et cineri. Cla-
mo ad te ⁊ nō exaudis me: sto ⁊ nō re-
spicis me. Mutatus es michi in crude-
lem: ⁊ in duricia manus tue aduersarisˢ
michi. Eleuasti me: et quasi sup uentū
ponens elisisti me ualide. Scio quia
morti tradas me: ubi cōstituta est do-
mus omī uiuēti. Veruntamē non ad
consumptionē eorum emittis manū

tuā: et si corruerint ipse saluabis. Flebā
quondā sup eo qui afflictus erat: ⁊ cō-
paciebatur anima mea pauperi. Expe-
ctabā bona ⁊ uenerūt michi mala: pre-
stolabar lucē ⁊ eruperūt tenebre. Interi-
ora mea efferbuerūt absq; ulla requie: p-
uenerūt me dies afflictionis. Merens in-
cedebā: sine furore cōsurgens · in turba
clamaui. Frater fui draconū: et sociꝰ
strucionum. Cutis mea denigrata est
super me: et ossa mea aruerūt pre cau-
mate. Versa ē in luctū cythara mea: et
organū meū ī uocē flentiū. xxxi.

Pepigi fedus cū oculis meis: ut ne
cogitarē quidē de uirgine. Quā
enim partem haberet in me deus desu-
per: et hereditatem omnipotens de ex-
celsis? Numquid non perditio est ini-
quo: et alienatio operantibus iniusti-
ciam? Nonne ipse cōsiderat uias me-
as: et cunctos gressus meos dinume-
rat? Si ambulaui in uanitate et festi-
nauit in dolo pes meus: appendat me
in statera iusta: et sciat deus simplicita-
tem meam. Si declinauit gressus me-
us de uia · et si secutus est oculus meus
cor meum · et si in manibꝫ meis adhe-
sit macula: seram ⁊ alius comedat: et
progenies mea eradicetur. Si deceptū
est cor meū sup muliere: et si ad hostiū
amici mei insidiatus sum: scortū alte-
rius sit uxor mea · et sup illā incuruent̄
alij. Hoc enī nephas est et iniquitas
maxima: ignis usq; ad pditionē deuo-
rans: ⁊ omīa eradicās genimina. Si
contempsi subire iudiciū cū seruo meo
et ancilla mea: cū disceptarent aduer-
sum me. Quid enī faciā cum surrexerit
ad iudicādū deus: ⁊ cū quesierit quid
respondebo illi? Nūquid nō in utero
fecit me qui et illū operatus est · et for-
mauit me in uulua unꝰ? Si negaui

IOB

qđ uolebāt pauperibꝫ: et oculos uidue
expectare feci. Si comedi buccellā meā
solus: et non comedit pupillus ex ea.
Quia ab infancia mea creuit mecum
miseratio: ⁊ de utero matris mee egres-
sa est mecū. Si despexi pretereuntem eo
qđ nō habuerit indumētū: et absq; o-
perimento pauperem. Si nō benedixe-
runt michi latera eius: et de uelleribꝫ
ouiū meaꝝ calefactus est. Si leuaui
sup pupillū manū meā etiā cū uiderē
me in porta superiorē: humerus meꝰ
a iunctura sua cadat: et brachiū meū
cū suis ossibꝫ cōfringatur. Semp enī
quasi tumentes sup me fluctus timui
deū: et pōdus eius ferre nō potui. Si
putaui aurū robur meū: et obrizo di-
xi fiducia mea. Si letatus sū sup mul-
tis diuicijs meis: ⁊ quia plurima rep-
perit manꝰ mea. Si uidi solem cū ful-
geret ⁊ lunā incedentē clare · et letatum
est in abscondito cor meū: et osculatusˢ
sum manū meā ore meo · q̄ est iniqui-
tas maxima · et negatio contra deum
altissimū. Si gauisus sum ad ruinā
eius qui me oderat: et exultaui q̄ inue-
nisset eū malū. Nō enī dedi ad peccā-
dum guttur meū: ut expeterem maledi-
cens animā eius. Si non dixerūt uiri
tabernaculi mei: quis det de carnibus
eius ut saturemur. Foris nō mansit
peregrinus: ostiū meū uiatori patuit.
Si abscondi quasi homo peccm̄ meū:
et celaui in sinu meo iniquitatē meā.
Si expaui ad multitudinē nimiam:
et despectio ꝓpinquoꝝ terruit me: ⁊ nō
magis tacui nec egressus sum ostiū.
Quis michi tribuat adiutorē ut desi-
deriū meū audiat omīpotens · et librū
scribat ipe qui iudicat: ut in humero
meo portem illū et circūdem illū quasi
coronā michi? Per singlos gradus

meos pronūciabo illū: et quasi princi-
pi offerem eum. Si aduersum me ter-
ra mea clamat: et cum ipsa sulci eius
deflent. Si fructus eius comedi absq;
pecunia: et animam agricolarum e-
ius afflixi: pro frumēto oriatur michi
tribulꝰ: et p ordeo spina. xxxii

Cessauerūt aūt tres uiri isti respon-
dere iob: eo q̄ iustꝰ sibi uideretur.
Et iratus indignatusq; est heliu filꝰ
barachel buzites de cognatione ram.
Iratꝰ est autē aduersū iob: eo q̄ iustū
se esse diceret corā deo. Porro aduersū
amicos eius indignatꝰ est eo q̄ nō in-
uenissent responsionē rationabilem:
sed tantummodo cōdemnassent iob.
Igitur heliu expectauit iob loquentem:
eo q̄ seniores essent qui loquebantur.
Cū aūt uidisset qđ tres respōdere non
potuissent: iratus est uehementer. Re-
spondensq; heliu filius barachel buzi-
tes dixit. Junior sum tpe: uos aūt an-
tiquiores. Idcirco dimisso capite ue-
ritus sum uobis indicare meā senten-
tiam. Sperabā enī q̄ etas prolixior
loqueretur: et annoꝝ multitudo doce-
ret sapientiā. Sed ut uideo spiritꝰ est
in hominibꝫ: et inspiratio omīpotētis
dat intelligentiā. Non sunt longeui
sapientes: nec senes intelligūt iudiciū.
Ideo dicam audite me: ostendā uobisˢ
etiā ego meā scientiā. Expectaui enim
sermones uestros: audiui prudentiā
uestrā. Donec disceptaremini sermoni-
bus uestris: ⁊ donec putabā uos aliqđ
dicere cōsiderabā. Sed ut uideo nō est
qui possit arguere iob: ⁊ respondere ex
uobis sermonibꝫ eius. Ne forte dicatisˢ
inuenimus sapientiā: deꝰ ꝓiecit eum
non homo. Nichil locutꝰ est michi:
et ego nō scdm sermones uros respō-
debo illi. Extimuerūt · nec responderūt

ultra: abstulerūtq; a se eloquiū. Quo-
niam igitur expectaui et non sunt locu-
ti· steterūt nec respōderūt ultra: respon-
debo et ego partem meā: et ostendam
scientiā meā. Plenus sum enī sermo-
nibus: et coartat me spiritꝰ uteri mei.
En venter meus quasi mustum absq;
spiraculo: qd laguunculas nouas dirū-
pit. Loquar et respirabo paululū: ap-
riam labia mea et respondebā. Non
accipiam personam viri: et deum ho-
mini non equabo. Nescio enim quā-
diu subsistam: et si post modicum
tollat me factor meus. xxxiii

Audi igitur iob eloquia mea: ⁊ o-
mnes sermones meos ausculta.
Ecce aperui os meū: loquatur lingua
mea in faucibꝫ meis. Simplici corde
meo sermones mei: ⁊ sententiā labia
mea purā loquētur. Spiritus dei fecit
me: et spiraculū omīpotentis viuifica-
uit me. Si potes responde michi: et
aduersus faciē meā cōsiste. Ecce et me
sicut et te fecit deus: et de eodē luto ego
quoq; formatus sum. Uerūtamen mi-
raculū meū nō te terreat: ⁊ eloquentia
mea non sit tibi grauis. Dixisti ergo
in auribꝫ meis: et vocē verborū tuoꝝ
audiui. Mūdus sum ego et absq; de-
licto: immaculatꝰ· et nō est iniquitas
in me. Quia querelas in me repperit:
ideo arbitratꝰ ē me inimicū sibi. Posu-
it ī neruo pedes meos: custodiuit oīnes
semitas meas. Hoc ē ergo in quo nō
es iustificatꝰ. Respondebo tibi: quia
maior sit deus homine. Aduersum
eū cōtendis: q nō ad omnia verba re-
sponderit tibi. Semel loquit̄ deus: et
secūdo idipm̄ nō repetit. Per somniū
in visione nocturna: quādo irruit so-
por super homines: et dormiūt in le-
ctulo. Tunc aperit aures virorum et
erudiens eos instruit disciplina: ut a-
uertat hominē ab hiis que fecit· et libe-
ret eū de superbia: eruens animā eius
a corruptione· et vitā illius ut nō trās-
eat in gladiū. Increpat quoq; per do-
lorem ī lectulo: ⁊ omīa ossa eius mar-
cescere facit. Abhominabilis ei fit in vi-
ta sua panis: ⁊ anime illius cibus ante
desiderabilis. Tabescet caro eius: et os-
sa que tecta fuerant nudabuntur. Ap-
propinquabit corruptiōni anima eiꝰ:
et vita illius mortiferis. Si fuerit pro
eo angelꝰ loquens unū de similibꝫ ut
annūciet hominis equitatem: misere-
bitur eius ⁊ dicet. Libera eū: ut non de-
scendat in corruptionē. Inueni ī quo
ei ꝓpicier. Cōsumpta est caro eiꝰ a sup-
pliciis: reuertat̄ ad dies adolescentie
sue. Deprecabit̄ deum et placabilis ei
erit: ⁊ videbit faciē eius in iubilo: ⁊ red-
det hoīni iusticiā suā. Respiciet hoī-
nes et dicet. Peccaui et vere deliqui: et
ut erā dignus nō recepi. Liberauit ani-
mam suā ne pergeret in interitū: sed vi-
uens lucem videret. Ecce hec omīa op-
eratur deus tribꝫ vicibus per singulos:
ut reuocet animas eoꝝ a corruptōne:
et illuminet luce viuētiū. Attende iob
et audi me: et tace dum ego loquor.
Si autem habes quod loquaris re-
spōde michi. Loquere. Volo enī te ap-
parere iustū. Qd si nō habes audi me:
tace ⁊ docebo te sapientiā. xxxiiii

Pronūcians itaq; heliu etiam hec
locutꝰ est. Audite sapiētes ver-
ba mea: et eruditi auscultate me. Au-
ris enī verba probat: et guttur escas
gustu diiudicat. Iudiciū eligamꝰ no-
bis: et inter nos videamꝰ quid sit me-
lius. Quia dixit iob iustus sum: et deꝰ
subuertit iudiciū meū. In iudicando
enim me mēdaciū est: violēta sagitta

mea absq; ullo peccō. Quis est vir ut
est iob qui bibit subsannationē qua-
si aquam: qui gradit̄ cū operātibus
iniquitatē et ābulat cū viris impiis?
Dixit enim non placebit vir deo: etiā
si cucurrerit cū eo. Ideo viri cordati au-
dite me. Absit a deo impietas: et ab
omnipotente iniquitas. Opus enim
hominis reddet ei: et iuxta vias singu-
lorū restituet eis. Uere enī deus nō cō-
dempnabit frustra: nec omīpotens sub-
uertet iudiciū. Quē cōstituit aliū sup
terram: aut quē posuit super orbē quē
fabricatꝰ est? Si direxerit ad eū cor su-
um: spiritū illius et flatū ad se trahet.
Deficiet omnis caro simul: et homo
in cinerem reuertet̄. Si habes ergo in-
tellectū audi qd dicit̄: et ausculta vocē
eloquii mei. Nūquid qui nō amat iu-
dicium sanari potest? Et quomodo
tu eū qui iustꝰ est intantū condempnas?
Qui dicit regi apostata: qui vocat du-
ces impios. Qui non accipit ꝑsonas
principū: nec cognouit tyrannū cum
disceptaret contra pauperē. Opus enī
manuū eius sunt uniuersi. Subito mo-
rientur: et in media nocte turbabūtur
ꝑpl̄i et ꝑtransibūt et auferēt violentum
absq; manu. Oculi enī eius sup vias
hominū: et omnes gressus eoꝝ consi-
derat. Non sunt tenebre et nō est um-
bra mortis: ut abscondantur ibi qui o-
perantur iniquitatē. Neq; enim ultra
in hominis potestate est: ut veniat ad
deum in iudiciū. Conteret multos in-
numerabiles: ⁊ stare faciet alios pro
eis. Nouit enī opera eoꝝ: et idcirco in-
ducet noctem ⁊ conterent̄. Quasi impi-
os· percussit eos in loco videntiū. Qui
quasi de industria recesserunt ab eo· ⁊
omīs vias eius intelligere noluerūt:
ut ꝑuenire facerent ad deū clamorem
egeni: et audiret vocem pauperū. Ipso
enī concedente pacem: quis est qui con-
dempnet? Ex quo absconderit vultum:
quis est qui contempletur eū? Et sup
gentes: et sup omnes homines. Qui
regnare facit hoīnē ypocritam ꝓpter
peccata ppl̄i. Quia ergo ego locutꝰ sū
ad deū: te q̄ȝ non ꝓhibebo. Si erraui
tu doce me. Si iniquitatē locutꝰ sum:
ultra non addā. Nūquid a te deus ex-
petit eam: quia displicuit tibi? Tu enī
cepisti loqui et nō ego. Quod si qd no-
sti melius loquere. Uiri intelligentes
loquātur michi: ⁊ vir sapiens audiet
me. Iob aūt stulte locutꝰ est: et verba
illius nō sonant disciplinam. Pater
mi probetur iob usq; ad finem: ne de-
sinas ab hoīe iniquitatis: q̄ addit
sup pctā sua blasphemiā. Inter nos
interī cōstringat̄: et tūc ad iudiciū pro-
uocet sermonibꝫ suis deū. xxxv

Igitur heliu hec rursum locutꝰ est. Nū-
quid equa videtur tibi tua cogitatio:
ut diceres iustior deo sum? Dixisti enī.
Non tibi placet qd rectū est. Uel quid
tibi ꝓderit: si ego peccauero? Itaq; ego
respondebo sermonibꝫ tuis: et amicis
tuis tecum. Suspice celū et intuere: et
contemplare ethera q alcior te sit. Si
peccaueris: qd ei nocebis? Et si multipli-
cate fuerit iniquitates tue: quid facies
contra eū? Porro si iuste egeris· quid
donabis ei: aut qd de manu tua acci-
piet? Homini qui similis tui est noce-
bit impietas tua: et filiū hominis ad-
iuuabit iusticia tua. Propter multitu-
dinem calumniatoꝝ clamabūt: et eiu-
labūt ꝓpter vim brachii tyrānorū. Et
nō dixit ubi est deus qui fecit me: qui
dedit carmina ī nocte. Qui docet nos
sup iumēta terre: et sup volucres celi e-
rudit nos? Ibi clamabūt ⁊ nō exaudiet

propter supbiam maloꝝ. Non ergo
frustra audiet deus: et omīpotēs cau-
sas singloꝝ intuebit̄. Etiā cum dixeriˀ
non cōsiderat: iudicare corā illo: ⁊ ex-
pecta eū. Nūc enī non infert furorem
suū: nec ulciscitur scelus valde. Ergo
iob frustra aperit os suum: et absq; sci-
entia verba multiplicat. xxxvi

Addens quoq; heliu hec locutus
est. Sustine me paululū: ⁊ indi-
cabo tibi. Adhuc enī habeo qd̄ pro
deo loquar. Repetā scientiā meam a
principio: et operatorē meū probabo
iustum. Vere enim absq; mēdatio ser-
mones mei: et pfecta scientia pbabit̄
tibi. Deus potentes nō abicit cū ⁊ ipē
sit potens: sed nō saluat impios: ⁊ iu-
diciū pauperibꝫ tribuit. Non auferet
a iusto oculos suos: et reges in solio
collocat in ppetuū: et illic erigūtur. Et
si fuerint in cathenis ⁊ vinciātur funi-
bus paupertatis: indicabit eis opera e-
orum ⁊ scelera eoꝝ: quia violēti fuerūt.
Revelabit quoq; aurem eoꝝ ut corripiat:
et loquet̄ ut revertātur ab iniquitate.
Si audierit et obseruauerint cōplebūt
dies suos in bono: et annos suos in
gloria. Si aūt nō audierint trāsibūt
per gladiū: et consumentur in stulticia.
Simulatores ⁊ callidi pvocāt iram
dei: neq; clamabūt cum vincti fuerint.
Morietur in tempestate anima eorū:
et vita eoꝝ inter effeminatos. Eripiet
de angustia sua pauperē: et reuelabit
in tribulatione aurē eius. Igit̄ salua-
bit te de ore angusto latissime: ⁊ non
habētē fundamentū subter se. Requies
aūt mense tue erit plena pinguedine.
Causa tua quasi impii iudicata est:
causā iudiciūq; recipies. Non te ergo
superet ira ut aliquem opprimas: nec
multitudo donorū inclinet te. Depone
magnitudinē tuā absq; tribulatione:
⁊ omnes robustos fortitudine. Ne pro-
trahas noctē: ut ascendāt ppli pro eis.
Caue ne declines ad iniquitatē. Hāc
enim cepisti sequi post miseriā. Ecce deꝰ
excelsus in fortitudine sua: ⁊ nullus ei
similis in legislatoribꝫ. Quis poterit
scrutari vias eius: aut quis potest ei
dicere operatus es iniquitatē? Memen-
to q̄ ignores opus eius: de quo cecī-
nerūt viri. Omnes homines vident eū:
unusquisq; intuetur procul. Ecce deꝰ
magnus vincēs scientiā nostrā. Nu-
merus annorū eiꝰ inestimabilis. Qui
aufert stellas pluuie ⁊ effūdit ymbres
ad instar gurgitū. Qui de nubibus
fluunt: que pretexunt cūcta desup. Si
voluerit extendere nubes quasi tento-
riū suū ⁊ fulgurare lumine suo desup:
cardines quoq; maris operiet. Per hec enī
iudicat pplos: ⁊ dat escam multis mor-
talibus. In manibus abscondit lucē:
et pcipit ei ut rursus adueniat. Annū-
ciat de ea amico suo q̄ possessio eiꝰ sit:
et ad eā possit ascendere. xxxvii

Super hoc expauit cor meū: et emo-
tum est de loco suo. Audite au-
ditionē in terrore vocis eius: et sonū
de ore illiꝰ procedentem. Subter omnes
celos ipse considerat: et lumē illiꝰ sup ter-
minos terre. Post eū rugiet sonitꝰ: to-
nabit voce magnitudinis sue: et nō
investigabit̄ cū audita fuerit vox eius.
Tonabit deus in voce sua mirabiliter:
qui facit magna ⁊ inscrutabilia. Qui
precipit niui ut descendat in terram: et
hiemis pluuiis et imbri fortitudinis
sue. Qui in manu omniū hominum
signat ut nouerint singuli opera sua.
Ingredietur bestia latibulū suū: et in
antro suo morabitur. Ab interioribꝫ
egredietur tempestas: et ab arcturo frigus.

flante deo cōcrescit gelu: et rursum la-
tissime funduntur aque. Frumentū desi-
derat nubes: et nubes spargūt lumē su-
um. Que lustrāt cūcta per circuitū quo-
cūq; eas volūtas gubernātis duxerit
ad omne qd̄ preceperit illis sup faciē or-
bis terraꝝ: siue in una tribu siue in ter-
ra sua: siue in quocūq; loco misericor-
die sue eas iusserit inveniri. Ausculta
hec iob: sta et cōsidera mirabilia dei.
Nūqd scis quādo preceperit deꝰ pluuiis:
ut ostenderēt lucem nubiū eiꝰ? Nūqd
nosti semitas nubiū magnas: et per-
fectas scientias? Nōne vestimēta tua
calida sunt cū perflata fuerit terra au-
stro? Tu forsitan cū eo fabricatꝰ es ce-
los: qui solidissimi quasi ere fusi sunt.
Ostēde nobis quid dicamꝰ illi. Nos
quippe involuimur tenebris. Quis nar-
rabit ei que loquor? Etiā si locutꝰ fue-
rit homo devorabit̄: at nūc nō vident
lucem. Subito aer cogetur in nubes:
et ventus trāsiens fugabit eas. Ab a-
quilone aurū veniet: et a deo formido-
losa laudatio. Digne eum inveniri
non possumus. Magnus fortitudi-
ne et iudicio et iusticia: et enarrari nō
potest. Ideo timebunt eum viri: et nō
audebunt cōtemplari omnes q̄ sibi vi-
dentur esse sapientes. xxxviii.

Respondēs aūt dominus iob de
turbine dixit. Quis ē iste invol-
vens sententias sermonibꝫ imperitis?
Accinge sicut vir lumbos tuos: inter-
rogabo te: ⁊ respōde michi. Ubi eras
quādo ponebā fundamēta terre? In-
dica michi si habes intelligētiā. Quis
posuit mēsuras eius si nosti: vel quis
tetendit sup eā lineā? Super quo ba-
ses illius solidate sunt? Aut quis di-
misit lapidem angularē eiꝰ cū me lau-
darēt simul astra matutina: ⁊ iubilarēt
omnes filii dei? Quis conclusit ostiis
mare quādo erumpebat quasi de vul-
va procedens: cū ponerem nubem vesti-
mentū eius: ⁊ caligine illud sicut pānis
infantie obvoluerē? Circūdedi illud
terminis meis: et posui vectē et ostia:
et dixi. Usq; huc venies ⁊ non procedes
amplius: et hic confringes tumentes
fluctus tuos. Nūquid post ortū tuū
precepisti diluculo et ostendisti auro-
re locū suū: et tenuisti concutiēs extrema
terre: excussisti impios ex ea? Restituet̄
ut lutū signaculū: et stabit sicut vesti-
mentū. Auferetur ab impiis lux sua:
et brachiū excelsum confringetur. Nū-
quid ingressus est profundū maris: ⁊
in novissimis abissi deābulasti? Nū-
quid aperte sunt tibi porte mortis: et
ostia tenebrosa vidisti? Nūquid con-
siderasti latitudinem terre? Indica mi-
chi si nosti omnia in qua via lux habi-
tet ⁊ tenebrarū quis locꝰ sit: ut ducas
unūquodq; ad terminos suos: et intel-
ligas semitas domus eius. Sciebas
tūc qd̄ nasciturus esses: ⁊ numerū die-
rum tuoꝝ noveras? Nūqd ingressus
es thesauros nivis aut thesauros grā-
dinis aspexisti: que preparavi in tēpus
hostis: in diē pugne ⁊ belli? Per quā
viam spargitur lux: dividitur estus su-
per terrā? Quis dedit vehemētissimo
ymbri cursum ⁊ viā sonātis tonitrui:
ut plueret super terrā absq; homine in
deserto ubi nullꝰ mortaliū cōmoratur: ut
impleret inviā et desolatā: ⁊ produceret
herbas virentes? Quis est pluuie pa-
ter: vel quis genuit stillas roris? De
cuius utero egressa est glacies: et gelu
de celo quis genuit? In similitudinē
lapidis aque durantur: ⁊ superficies a-
bissi cōstringitur. Nūquid coniungere
valebis micantes stellas pliades: aut

girū arcturi poteris dissipare? Nun-
quid producis luciferū in tp̄e suo: ⁊ ve-
sperum sup filios terre cōsurgere facis?
Nūquid nosti ordinem celi: et pones
rationē eius in terra? Nūqd elevabis
in nebulā vocem tuā: et impet⁹ aqua-
rum operiet te? Nunquid mittes ful-
gura et ibūt: ⁊ revertentia dicēt tibi as-
sumus? Quis posuit in visceribȝ ho-
minis sapientiā: vel quis dedit gallo
intelligentiā? Quis enarrabit celorū
rationē: et cōcentū celi quis dormire
faciet? Quando fundabat̄ pulvis in
terrā: et glebe cōpingebātur? Nunqd
capies leene predā: et animā catulorȝ
eius implebis: quādo cubāt in antris
et in speluncis insidiant̄? Quis pre-
parat corvo escam suā: quando pul-
li eius clamant ad deum vagātes eo
ꝙ non habeant cibos? xxxix.

Nunquid nosti tempus partus
ibicū in petris: vel parturientes
cervas observasti? Dinumerasti men-
ses cōceptus earȝ: et scisti tempus par-
tus earȝ? Incurvātur ad fetū ⁊ pariūt:
et rugitus emittūt. Separantur filij
earū et pergūt ad pastū: egrediūt̄ ⁊ nō
revertētur ad eas. Quis dimisit ona-
grum liberū: et vincla ei⁹ quis solvit?
Cui dedi in solitudine domū: et taber-
nacula eius in terra salsuginis. Con-
temnit multitudinē civitatis: clamorē
exactoris nō audit. Circūspicit mōtes
pascue sue: ⁊ virentia queqȝ perquirit.
Nunqd volet rinoceros servire tibi:
aut morabit̄ ad p̄sepe tuū? Nūquid
alligabis rinocerotā ad arādū loro
tuo: aut cōfringet glebas valliū post
te? Nunquid fiduciā habebis in ma-
gna fortitudine eius? Et derelinques
ei labores tuos? Nunquid credes illi
quoniā sementem reddet tibi: et areā
tuā cōgreget? Penna struthionis simi-
lis est pēnis herodij et accipitris. Quā-
do derelinquit ova sua in terra: tu for-
sitan in pulvere calefacies ea? Obliui-
scitur ꝙ pes conculcet ea: aut bestia a-
gri conterat. Duratur ad filios suos
quasi non sint sui: frustra laboravit
nullo timore cogēte. Privavit enim
eam de⁹ sapientia: nec dedit illi intelli-
gentiā. Cū tempus fuerit in altū alas
erigit: deridet equū et ascensorem eius.
Nūquid p̄bebis equo fortitudinē: aut
circūdabis collo eius hinnitū? Nun-
qd suscitabis eū q̄si locustas? Gloria
nariū eius terror: terrā ungula fodit.
Exultat audacter: in occursum pergit
armatis. Contemnit pavorē: nec cedit
gladio. Sup ipm sonabit pharetra:
vibrabit hasta et clipeus. Fervens et
fremens sorbet terrā: nec reputat tube
sonare clangorem. Ubi audierit bucci-
nam dicit vah: procul odoratur bel-
lum exhortationē ducū ⁊ ululatū exer-
citus. Nūquid p sapientiā tuā plume-
scit accipiter: expandens alas suas ad
austrū? Nūquid ad p̄ceptū tuū eleva-
bitur aquila: et in arduis ponet nidū
suū? In petris manet: et in preruptis
silicibȝ cōmorat̄: atqȝ inaccessis rupi-
bus. Inde cōtemplat̄ escam: et de lon-
ge oculi eius prospiciūt. Pulli ei⁹ lam-
bunt sanguinē: et ubicūqȝ cadaver fu-
erit statim adest. Et adiecit dominus:
et locutus est ad iob. Nunquid qui
contendit cum deo: tam facile conqui-
escit? Utiqȝ qui arguit deum: debet et
respondere ei. Respondens aūt iob do-
mino dixit. Qui leviter locutus sum:
respondere quid possum? Manum
meam ponam super os meum. Unū
locut⁹ sum qd̄ utinā nō dixissem: ⁊ al-
terū: quibus ultra non addā. xl

Respondēs aūt dn̄s iob de turbi-
ne dixit. Accinge sicut vir lum-
bos tuos: interogabo te: et indica mi-
chi. Nūquid irritū facies iudiciū meū:
et cōdemnabis me ut iustificeris? Et
si habes brachiū sicut deus et voce si-
mili tonas: circūda tibi decorē ⁊ in sub-
lime erigere: et esto gloriosus et specio-
sus induere vestibȝ. Disperge supbos
in furore tuo et cōfunde eos: et respici-
ens omnē arrogantē humilia. Respi-
ce cūctos supbos et cōfunde eos: et cō-
tere impios in loco suo. Abscōde eos
in pulvere simul: et facies eorȝ demerge
in foveam: et ego cōfitebor ꝙ salvare
te possit dextera tua. Ecce behemoth
quē feci tecū: fenū quasi bos comedet.
Fortitudo ei⁹ in lumbis eius: et virt⁹
ill⁹ in umbilico ventris ei⁹. Stringit
caudā suā quasi cedrū: nervi testiculo-
rum eius pplexi sunt. Ossa ei⁹ velut fi-
stule eris: cartilago illius quasi lami-
ne ferree. Ipē est principiū viarum dei.
Qui fecit eū applicabit gladium eius:
huic mōtes herbas ferūt. Omēs bestie
agri ludēt ibi: sub umbra dormit in
secreto calami ⁊ locis humētibȝ. Pro-
tegunt umbre umbrā eius: circunda-
bunt eū salices torrentis. Ecce absor-
bebit fluviū et nō mirabit̄: et habet fi-
duciā ꝙ influat iordanis in os eius.
In oculis eius quasi hamo capiet eū:
et in sudibȝ pforabit nares ei⁹. An ex-
trahere poteris leviathan hamo: ⁊ fu-
ne ligabis linguā eius? Nūquid po-
nes circulū in naribȝ eius: aut armil-
la pforabis maxillā eius? Nunquid
multiplicabit ad te preces: ut loquet̄
tibi mollia? Nūqd feriet tecū pactū: et
accipies eū servū sempiternū? Nunqd
illudes ei quasi avi: aut ligabis eum
ancillis tuis? Concident eum amici:
divident illū negociatores. Nunquid
implebis sagenas pelle ei⁹: et gurgu-
stiū pisciū capite ill⁹? Pones sup eū
manū tuā? Memēto belli: nec ultra ad-
das loqui. Ecce spes ei⁹ frustrabit̄ eū:
et vidētibȝ cunctis p̄cipitabit̄. xli.

Non quasi crudelis suscitabo eū.
Quis enī resistere potest vultui
meo: et q̄s ante dedit michi ut reddā
ei? Omīa q̄ sub celo sunt mea sūt. Nō
parcā ei verbis potētibus: et ad depre-
candū cōpositis. Quis revelabit faciē
indumēti ei⁹? Et in mediū oris ei⁹ q̄s
intrabit? Portas vult⁹ eius quis ap-
eriet? Per girū dentiū eius formido: cor-
pus ill⁹ quasi scuta fusilia: cōpactum
squamis se prementibus. Una uni cō-
iungitur: et ne spiraculū quidē incedit
per eas. Una alteri adherebit: ⁊ tenen-
tes se nequaq̄ȝ seperabūtur. Sternuta-
tio eius splendor ignis: et oculi eius ut
palpebre diluculi. De ore eius lampa-
des procedūt: sicut tede ignis accense de
naribus ei⁹ procedit fum⁹: sicut olle suc-
cense atqȝ ferventis. Halitus eius pru-
nas ardere facit: et flāma de ore eius
egredit̄. In collo eius morabit̄ fortitu-
do: et faciē ei⁹ p̄cedit egestas. Mēbra
carniū eius coherentia sibi. Mittet cō-
tra eū fulmina: ⁊ ad locū aliū nō feren-
tur. Cor eius indurabit̄ tāq̄ȝ lapis: et
stringetur q̄si malliatoris incus. Cū
sublat⁹ fuerit timebūt angeli: et territi
purgabūtur. Cū apprehenderit eū gla-
dius subsistere nō poterit: neqȝ hasta
neqȝ torax. Reputabit enī quasi paleas
ferrū: et quasi lignū putridū es. Non
fugabit eū vir sagittarius: in stipulā
versi sunt ei lapides funde. Quasi sti-
pulam estimabit malleū: et deridebit
vibrantem hastam. Sub ipo erūt ra-
dij solis: ⁊ sternet sibi aurū quasi lutū.

ffervescere faciet q̃si ollã profũdum
maris: ponet quasi cũ ungenta bulli-
unt. Post eum lucebit semita: estima-
bit abissum quasi senescentem. Non
est super terram potestas que compa-
retur ei: qui factus est ut nullum ti-
meret. Omne sublime videt: ipse est rex
sup universos filios supbie. xlij

Respondens autem iob dño dixit.
Scio q̃a omĩa potes: et nulla te
latet cogitacio. Quis est iste qui celat
cõsiliũ absq; sciencia? Ideo insipienter
locut⁹ sum: et que ultra modũ excede-
rent sciẽtiã meã. Audi et ego loquar:
interrogabo te et respõde michi. Au-
ditu auris audivi te: nũc aũt oculus
meus videt te. Idcirco ip̃e me rep̃hen-
do: et ago penitentiã in favilla ⁊ cine-
re. Postq; aũt locut⁹ est de⁹ verba hec
ad iob: dixit ad eliphaz themaniten.
Iratus est furor meus in te et in duos
amicos tuos: quoniã nõ estis locuti
corã me rectũ sicut serv⁹ me⁹ iob. Su-
mite ergo vobis septem thauros ⁊ se-
ptem arietes: et ite ad servũ meũ iob:
⁊ offerte olocaustum pro vobis. Iob
aũt serv⁹ me⁹ orabit pro vobis. Faci-
em ei⁹ suscipiã: ut nõ vobis imputet
stulticia. Neq; eñi locuti estis ad me
recta: sicut serv⁹ me⁹ iob. Abierũt ergo
eliphaz themanites et baldach suites
et sophar naamatites et fecerũt sicut
locutus fuerat dñs ad eos: et suscepit
deus faciem iob. Dñs q̃z conversus
est ad penitentiã iob: cũ oraret pro a-
micis suis. Et addidit domin⁹ om̃ia
quecũq; fuerãt iob duplicia. Venerũt
aũt ad eũ om̃es fratres sui ⁊ universe
sorores sue et cũcti qui noverãt eũ pri-
us: ⁊ comederũt cũ eo panẽ in domo
eius. Et noverũt sup eũ caput: et cõso-
lati sũt eũ sup om̃i malo qd̃ intulerat
dñs sup eum: et dederũt ei unusquisq;
ovem unam ⁊ inaurem auream unã.
Dñs autẽ benedixit novissimis iob
magis quã principio ei⁹. Et facta sũt
ei quatuordecim milia oviũ et sex mi-
lia camelorũ: et mille iuga boũ ⁊ mil-
le asine: et fuerũt ei septẽ filij ⁊ tres filie.
Et vocavit nomẽ uni⁹ diẽ: et nomen
secũde cassiam: ⁊ nomẽ tercie cornusti-
bij. Nõ sunt aũt invente mulieres spe-
ciose sicut filie iob: in uniṽsa terra. De-
ditq; eis pater suus hereditatẽ inter fra-
tres eaȝ. Vixit aũt iob post hec centũ
q̃dragita ãnis: ⁊ vidit filios suos ⁊ fi-
lios filioȝ suoȝ usq; ad quartã gene-
ratõnẽ: ⁊ mortu⁹ ẽ senex et plen⁹ dierũ.

Explicit liber iob. Incipit plogus
beati ieronimi pbri in psalterium.

Psalteriũ rome dudũ posi-
tus emẽdarã: ⁊ iuxta septu-
aginta inẽpretes, licet cur-
sim, magna tamẽ ex parte
correxerã. Quod quia rursum videtis
o paula et eustochiũ scriptoȝ vicio de-
pravatũ, plusq; antiquum errorem q̃
novã emẽdationẽ valere: me cogitis
ut veluti quodam novali, scissũ iam
arvũ exerceam, et obliquis sulcis rena-
scentes spinas eradicem: equũ esse dicẽ-
tes, ut qd̃ crebro pullulat crebrius suc-
cidatur. Unde consueta p̃fatione cõ-
moneo, tam vos quib; forte labor iste
desudat, quã eos qui exemplaria isti-
usmodi habere voluerĩt: ut q̃ diligen-
ter emendavi: cũ cura et diligẽtia trã-
scribantur. Notet sibi unusquisq; vel
iacẽtem lineã, vel radiãtia signa, id
est obelos, vel asteriscos: et ubicũq;
viderit virgulã p̃cedentem, ab ea usq;
ad duo pũcta que impressim⁹, sciat in
septuaginta translatoribus plus ha-
beri: ubi aũt p̃spexerit stelle similitudinẽ,
de hebreis voluminib; additũ nove-
rit eque usq; ad duo pũcta, iuxta theo-
docionis dumtaxat editionẽ: qui sim-
plicitate s̃monis a septuaginta inter-
pretibus nõ discordat. Hec ergo et vo-
bis et studioso cuiq; fecisse me sciens,
nõ ambigo multos fore, qui vel invi-
dia vel supercilio malent contemnere
et videre preclara quam discere: et de
turbulento magis rivo quam de pu-
rissimo fõte potare. Explic̃ plog⁹. Incip̃
liber ymnoȝ vel soliloquioȝ.

Beatus vir qui nõ
abijt in cõsilio im-
piorũ: et in via pec-
catorum nõ stetit:
et in cathedra pesti-
lẽcie nõ sedit. Sed
in lege domini volũtas eius: ⁊ in lege
eius meditabit̃ die ac nocte. Et erit
tamq; lignũ quod plãtatum est secus
decursus aquarũ: qd̃ fructũ suũ dabit
in t̃pe suo. Et foliũ eius nõ defluet: ⁊
omnia quecũq; faciet prosperabũtur.
Non sic impij nõ sic: sed tanq; pul-
vis quẽ proicit ṽtus a facie terre. I-
deo nõ resurgũt impij ĩ iudicio: neq;
peccatores in cõsilio iustorũ. Quoni-
am novit dominus viã iustoȝ: ⁊ iter
impiorum peribit. Psalmus david

Quare fremuerũt gẽtes: et p̃pli me-
ditati sunt inania? Astiterũt
reges terre et principes cõvenerunt in
unũ: adṽsus dñm ⁊ adṽsus xp̃m ei⁹.
Dirumpam⁹ vincla eoȝ: ⁊ p̃iciam⁹
a nobis iugũ ip̃oȝ. Qui habitat ĩ ce-
lis irridebit eos: ⁊ dñs subsãnabit eos.
Tunc loquet̃ ad eos in ira sua: ⁊ in
furore suo cõturbabit eos. Ego au-
tem cõstitut⁹ sum rex ab eo super syon
montem sanctũ ei⁹: p̃dicãs preceptũ
eius. Dominus dixit ad me filius
meus es tu: ego hodie genui te. Po-
stula a me et dabo tibi gentes heredi-
tatem tuã: et possessionẽ tuã t̃minos
terre. Reges eos ĩ virga ferrea: ⁊ tan-
q̃ vas figuli cõfringes eos. Et nũc
reges intelligite: erudimini q̃ iudica-
tis terrã. Servite dño ĩ timore: et ex-
ultate ei cũ tremore. Apprehendite di-
sciplinam: ne quãdo irascatur domi-
nus ⁊ pereatis de via iusta. Cum ex-
arserit in brevi ira eius: beati omnes
qui confidunt in eo. Ps david cum
fugeret a facie absalon filij sui.

Domine q̃d multiplicati sunt qui
tribulãt me? multi insurgũt ad-
versum me. Multi dicũt anime mee:
nõ est salus ipsi in deo eius. Tu aũt
dñe susceptor me⁹ es: gloria mea ⁊ ex-
altãs caput meũ. Voce mea ad do-
minũ clamavi: ⁊ exaudivit me de mõ-
te sãcto suo. Ego dormivi ⁊ soporat⁹
sum: ⁊ exurrexi quia dñs suscepit me.
Non timebo milia populi circũdan-
tis me: exurge dñe salvũ me fac deus
meus. Quoniam tu p̃cussisti om̃es
adṽsantes michi sine causa: dentes
peccatorũ cõtrivisti. Domini est sal⁹:
et super populũ tuum benedictio tua.
In finem in carminib; ps david.

Cum invocarẽ exaudivit me deus
iusticie mee: ĩ tribulatione dila-
tasti michi. Miserere mei: et exaudi o-
rationẽ meã. Filij hominũ usq; quo
gravi corde: ut quid diligitis vanita-
tem et queritis mẽdacium? Et scitote
quoniã mirificavit dñs sãctum suũ:
dñs exaudiet me cũ clamavero ad eũ.
Irascimini et nolite peccare: qui di-
citis in cordibus vestris in cubilibus
vestris compungimini. Sacrificate
sacrificiũ iusticie ⁊ sp̃ate in domino:
multi dicunt q̃s ostendit nobis bona.

Signatum est super nos lumen vultus tui domine: dedisti leticiam in corde meo. A fructu frumenti vini ⁊ olei sui: multiplicati sunt. In pace in idipsum: dormiā et requiescam. Quoniā tu domine: singulariter in spe cōstituisti me. *Jn finē pro ea que hereditatem consequitur ps david.*

Verba mea auribus percipe domine: intellige clamorem meum. Intende voci orationis mee: rex meus et deus meus. Quoniā ad te orabo dñe: mane exaudies vocem meā. Mane astabo tibi ⁊ videbo: quoniam nō deus volens iniquitatem tu es. Neq₃ habitabit iuxta te malignus: neq₃ permanebūt iniusti ante oculos tuos. Odisti omnes qui operantur iniquitatē: perdes omēs qui loquuntur mendaciū. Virum sanguinū et dolosum abominabit dñs: ego autē in multitudine misericordie tue. Introibo in domū tuam: adorabo ad templū sanctū tuū i timore tuo. Dñe deduc me in iusticia tua: propter inimicos meos dirige i cōspectu meo viam meā. Quoniā nō est in ore eorū veritas: cor eorū vanū est. Sepulcrū patēs est guttur eorū: linguis suis dolose agebāt: iudica illos deus. Decidant a cogitationibꝫ suis: secundū multitudinē impietatū eorū expelle eos: quoniā irritauerūt te dñe. Et letentur omnes qui sperant in te: in eternū exultabūt et habitabis in eis. Et gloriabūtur in te omnes qui diligūt nomen tuum: quoniam tu benedices iusto. Domine: ut scuto bone voluntatis tue coronasti nos. *Jn finem in carminibus pro octava ps david.*

Domine ne in furore tuo arguas me: neq₃ i ira tua corripias me. Miserere mei dñe quoniam infirmus sum: sana me dñe quoniā cōturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata ē valde: ⁊ tu dñe usq₃ quo? Conuertere dñe et eripe animā meā: saluū me fac ꝓpter misericordiā tuā. Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autē quis cōfitebit tibi? Laboraui in gemitu meo: lauabo per singlas noctes lectū meū: lacrimis meis stratū meū rigabo. Turbatus est a furore oculus meus: inveteraui inter omēs inimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quā exaudiuit dñs vocē fletus mei. Exaudiuit dñs deprecatonē meā: dñs orationē meā suscepit. Erubescāt et conturbent vehemēter omēs inimici mei: cōuertant et erubescāt valde velociter. *Jn finem ps david quē cantauit dño pro vbis chusi filii gemini.*

Domine deus meus in te speraui: saluū me fac ex omibus ꝑsequētibus me et libera me. Nequādo rapiat ut leo animā meā: dū non est q̄ redimat neq₃ qui saluū faciat. Dñe deus meus si feci istud: si est iniquitas in manibꝫ meis. Si reddidi retribuentibus michi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus animā meā et cōprehendat: et conculcet in terra vitā: et gloriam meā in pulverem deducat. Exsurge domine in ira tua: et exaltare in finibus inimicorū meorū. Et exsurge domine deus meus in p̄cepto quod mādasti: ⁊ synagoga ꝑplorū circūdabit te. Et propter hāc in altū regredere: dñs iudicat populos. Iudica me dñe secdm iusticiā meā: et secundū innocentiā meam sup me. Consumet nequicia peccatorū: et diriges iustum scrutans corda et renes deus. Iustū adiutoriū meū a dño: q̄ saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis et patiens: nūquid irascit per singulos dies? Nisi conuersi fueritis gladiū suū vibrauit: arcū suū tetendit et parauit illū. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. Ecce parturit iniusticiā: cōcepit dolorem et peperit iniquitatē. Lacū aperuit et effodit eū: et incidit in foueā quā fecit. Conuertetur dolor eius in caput eius: et in verticē ipsius iniquitas eius descendet. Confitebor dño scdm iusticiā eius: ⁊ psallā nomini dñi altissimi. *Jn finē ps david pro torcularibus.*

Domine dñs noster: quā ammirabile est nomē tuū in universa terra. Quoniam elevata est magnificentia tua: sup celos. Ex ore infantiū ⁊ lactentiū perfecisti laudē propter inimicos tuos: ut destruas inimicū et ultorem. Quoniā videbo celos tuos opera digitorū tuorū: lunā ⁊ stellas que tu fundasti. Quid est homo q̄ memor es eius: aut filius hominis quoniam visitas eū? Minuisti eū paulominus ab angelis: gloria ⁊ honore coronasti eū: ⁊ cōstituisti eū super opera manuū tuarū. Omnia subiecisti sub pedibus eius: oves ⁊ boves universas: insup et pecora campi. Volucres celi ⁊ pisces maris: qui pambulāt semitas maris. Domine dñs noster: quam āmirabile est nomē tuū i universa terra. *Jn finē pro occultis filii psalmus david.*

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo omia mirabilia tua. Letabor ⁊ exultabo in te: psallā nomini tuo altissime. In convertendo inimicū meū retrorsum: infirmabunt et peribūt a facie tua. Quoniā fecisti iudicium meū et causam meā: sedisti sup thronū qui iudicas iusticiam. Increpasti gentes ⁊ periit impius: nomē eorū delesti in eternū ⁊ in seculū seculi. Inimici defecerūt frameae in finē: ⁊ civitates destruxisti. Periit memoria eorū cū sonitu: et dñs in eternū permanet. Parauit in iudicio thronū suū: et ipse iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit ꝑplos in iusticia. Et factus est dñs refugiū pauperi: adiutor in opportunitatibꝫ in tribulatione. Et sperent in te qui noverunt nomen tuū: quoniā non dereliquisti querentes te dñe. Psallite dño qui habitat in syon: annunciate inter gentes studia eius. Quoniā requirens sanguinē eorū recordatus est: nō est oblitus clamorem pauperū. Miserere mei domine: vide humilitatē meā de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis: ut annūciem omnes laudationes tuas in portis filie syon. Exultabo in salutari tuo: infixe sūt gentes in interitu quē fecerūt. In laqueo isto quē abscōderūt: cōprehensus est pes eorū. Cognoscetur dominus iudicia faciēs: in operibus manuū suarū cōprehensus est peccator. Convertantur peccatores in infernū: omnes gentes que obliviscuntur deū. Quoniā nō in finē oblivio erit pauperis: patientia pauperū nō peribit in finē. Exurge dñe nō cōfortetur homo: iudicentur gentes in cōspectu tuo. Cōstitue dñe legislatorem super eos: ut sciant gentes quā homines sunt. Ut quid dñe recessisti longe: despicis in opportunitatibꝫ in tribulatione. Dum superbit impius incenditur paup: comprehenduntur in consiliis quibus cogitant. Quoniam laudatur peccator in

desideriis anime sue: et iniquus bene-
dicitur. Exacerbavit dūm peccator:
secundū multitudinē ire sue non que-
ret. Non est deus in cōspectu eius: in-
quinate sunt vie illius in omī tpe. Au-
feruntur iudicia tua a facie eius: omni-
um inimicorum suorū dominabitur. Di-
xit enī in corde suo: nō movebor a ge-
neratione in generatōnem sine malo.
Cuius maledictione os plenū est et
amaritudine et dolo: sub lingua eius
labor et dolor. Sedet in insidiis cū di-
vitibus in occultis: ut interficiat inno-
centem. Oculi eius in pauperē respiciūt:
insidiatur in abscōdito quasi leo in spe-
lunca sua. Insidiatur ut rapiat pau-
perem: rapere pauperē dū attrahit eū.
In laqueo suo humiliabit eū: incli-
nabit se et cadet cū dn̄atus fuerit pau-
perū. Dixit enī in corde suo oblitus
est deus: avertit faciē suā ne videat in
finem. Exurge dn̄e deus et exaltetur
manus tua: ne obliviscaris pauperū.
Propter quid irritavit impius deū:
dixit enī in corde suo nō requiret. Vi-
des quoniā tu laborē et dolorem cō-
sideras: ut tradas eos in manus tuas.
Tibi derelictus est pauper: orphano
tu eris adiutor. Contere brachium
peccatoris et maligni: queretur pec-
catū illius et nō invenietur. Dominus
regnabit in eternū et in seculū seculi: pe-
ribitis gentes de terra illius. Desideri-
um pauperū exaudivit dn̄s: preparatio-
nē cordis eorum audivit auris tua. Iu-
dicare pupillo et humili: ut non ap-
ponat ultra magnificare se homo su-
per terram. *Infinem ps david.*
In dn̄o confido quomō dicitis anime
mee: transmigra in mōtem sicut pas-
ser. Quoniā ecce peccatores intende-
runt arcū: paraverūt sagittas suas
in pharetra: ut sagittent in obscuro
rectos corde. Quoniā que pfecisti de-
struxerūt: iustus aūt quid fecit. Dn̄s
in templo sancto suo: dn̄s in celo sedes
eius. Oculi eius in pauperem respiciūt:
palpebre eius interrogāt filios homi-
nū. Dn̄s interrogat iustū et impiū:
qui aūt diligit iniquitatem odit ani-
mā suā. Pluet sup peccatores laque-
os: ignis et sulphur et spiritus pcellarum
pars calicis eorum. Quoniā iustus dn̄s et
iusticias dilexit: equitatē vidit vultus
eius. *Infinē ps david pro octava.*
Salvū me fac dn̄e quoniā defecit
sanctus: quoniā diminute sunt ve-
ritates a filiis hominū. Vana locu-
ti sunt unusquisq; ad proximū suū:
labia dolosa in corde et corde locuti
sunt. Disperdat dn̄s universa labia
dolosa: et linguam magniloquam.
Qui dixerūt linguā nr̄am magnifi-
cabimus: labia nostra a nobis sunt:
quis noster dn̄s est? Propter miseri-
am inopū et gemitū pauperū: nūc ex-
surgā dicit dn̄s. Ponā in salutari:
fiducialiter agā in eo. Eloquia dn̄i
eloquia casta: argentū igne examina-
tū: probatū terre purgatū septuplum.
Tu domine servabis nos et custodi-
es nos: a generatione hac in eternū.
In circuitu impii ambulant: secun-
dum altitudinem tuam multiplicasti
filios hominū. *Infinem ps david*
Usq; quo dn̄e oblivisceris me in
finē: usq; quo avertis faciē tuā
a me? Quādiu ponā cōsilia in ani-
ma mea: dolorē in corde meo per diē?
Usque quo exaltabitur inimicus meus
sup me? respice et exaudi me dn̄e deus
meus. Illumina oculos meos ne unq̄
obdormiā i morte: ne quādo dicat in-
imicus meus prevalui adūsus eum.
Qui tribulāt me exultabūt si motus
fuero: ego aūt in misericordia tua spe-
ravi. Exultabit cor meū in salutari
tuo: cantabo domino qui bona tri-
buit michi: et psallam nomini domi-
ni altissimi. *Infinem ps david.*
Dixit insipiēs in corde: nō est deus.
Corrupti sunt et abominabi-
les facti sūt in studiis suis: nō est qui
faciat bonū nō est usq; ad unū. Do-
minus de celo prospexit sup filios ho-
minū: ut videat si est intelligens aut
requirēs deū. Omnes declinaverunt
simul inutiles facti sunt: non est qui
faciat bonū nō est usq; ad unū. Se-
pulcrū patēs est guttur eorum: linguis
suis dolose agebant: venenū aspidū
sub labiis eorum. Quorū os maledicti-
one et amaritudine plenū est: veloces
pedes eorum ad effundēdū sanguinē.
Contritio et infelicitas in viis eorum: et
viam pacis nō cognoverūt: nō est ti-
mor dei ante oculos eorum. Nonne co-
gnoscent omnes qui operātur iniqui-
tatem: qui devorāt plebē meā sicut e-
scam panis? Dominū non invoca-
verūt: illic trepidaverūt timore ubi nō
erat timor. Quoniā dn̄s in generati-
one iusta ē: cōsiliū inopis cōfudistis:
quoniā dn̄s spes eius est. Quis dabit ex
syon salutare isrl̄? cum averterit dn̄s
captivitatē plebis sue exultabit iacob
et letabitur isrl̄. *Infinem ps david.*
Domine quis habitabit in taberna-
culo tuo: aut quis requiescet i
mōte sancto tuo? Qui ingreditur sine
macula: et operatur iusticiā. Qui
loquitur veritatē in corde suo: qui non
egit dolum in lingua sua. Nec fecit
proximo suo malum: et obprobriū
nō accepit adversus proximos suos.
Ad nichilū deductus est i cōspectu eius
malignus: timentes aūt dn̄m glori-
ficat. Qui iurat proximo suo et non
decipit: qui pecuniā suā nō dedit ad usu-
ram: et munera sup innocentē nō ac-
cepit. Qui facit hec: nō movebitur in
eternum. *Tituli inscripcio ipsi david*
Conserva me dn̄e quoniā speravi
in te: dixi dn̄o deus meus es tu:
quoniā bonorum meorum nō eges. Sanctis q̄
sunt in terra eius: mirificavit omnes
voluntates meas in eis. Multiplica-
te sunt infirmitates eorum: postea acce-
leraverūt. Non congregabo cōventi-
cula eorum de sanguinibus: nec memor
ero nominū eorum p labia mea. Domi-
nus pars hereditatis mee et calicis
mei: tu es qui restitues hereditatē me-
am michi. Funes ceciderūt michi in
preclaris: etenī hereditas mea pclara
est michi. Benedicā dn̄m qui tribuit
michi intellectū: insup et usq; ad no-
ctem increpuerūt me renes mei. Pro-
videbā dn̄m in cōspectu meo semper:
quoniā a dextris est michi ne cōmove-
ar. Propter hoc letatū est cor meū et
exultavit lingua mea: insuper et caro
mea requiescet in spe. Quoniā nō de-
relinques animā meā in inferno: nec
dabis sanctū tuū videre corruptionē.
Notas michi fecisti vias vite: adim-
plebis me leticia cum vultu tuo: dele-
ctationes in dextera tua usq; in finem.
Exaudi dn̄e iusticiā *orō david.*
meā: intende deprecationē
meā. Auribus percipe orationē meā:
non in labiis dolosis. De vultu tuo
iudiciū meū prodeat: oculi tui videat
equitatem. Probasti cor meū et visi-
tasti nocte: igne me examinasti et nō
est inventa in me iniquitas. Ut nō
loquatur os meū opera hominū: prop-
ter verba labiorum tuorū ego custodivi

vias duras. Perfice gressus meos
in semitis tuis: ut non moveātur ve-
stigia mea. Ego clamavi qm̄ exau-
disti me deus: inclina aurē tuā michi
et exaudi verba mea. Mirifica miseri-
cordias tuas: qui salvos facis sperā-
tes in te. A resistentibꝫ dextere tue cu-
stodi me: ut pupillā oculi. Sub um-
bra alarū tuarꝫ protege me: a facie im-
pioꝝ qui me afflixerūt. Inimici mei
animā meā circūdederūt: adipē suū
cōcluserūt: os eorū locutū est supbiā.
Proicientes me nūc circūdederūt me:
oculos suos statuerūt declinare ī terrā.
Susceperūt me sicut leo paratus ad
predā: ⁊ sicut catulus leonis habitās
in abditis. Exurge dn̄e preveni eum
et supplanta eū: eripe animā meā ab
impio: frameā tuā ab inimicis manꝰ
tue. Dn̄e a paucis de terra divide eoꝝ
in vita eoꝝ: ⁊ de absconditis tuis ad-
impletꝰ est venter eoꝝ. Saturati sūt
filijs: ⁊ dimiserūt reliquias suas par-
vulis suis. Ego autē in iusticia appa-
rebo cōspectui tuo: saciabor cū apparu-
erit glā tua. In finē pro dn̄o david q
locutꝰ ē dn̄o vba cātici huiꝰ in die qua
eripuit eū dn̄s de manu oīm inimi-
corum eiꝰ ⁊ de manu saul et dixit.
Diligā te dn̄e fortitudo mea: dn̄s
firmamētū meū et refugiū meū
et liberator meus. Deus meus adiu-
tor meus: ⁊ sperabo in eū. Protector
meus ⁊ cornu salutis mee: ⁊ susceptor
meus. Laudās invocabo dn̄m: et
ab inimicis meis salvꝰ ero. Circū-
dederūt me dolores mortis: ⁊ torren-
tes iniquitatis conturbaverūt me. Do-
lores inferi circūdederūt me: preoccu-
paverūt me laquei mortis. In tribu-
latione mea invocavi dominū: ⁊ ad
deum meū clamavi. Et exaudivit de

templo sancto suo vocē meam: et cla-
mor meus in cōspectu eius introivit ī
aures eius. Commota est et contre-
muit terra: fundamēta mōciū contur-
bata sunt et cōmota sunt: quoniam
iratus est eis. Ascendit fumꝰ in ira e-
ius: et ignis ā facie eius exarsit: car-
bones succensi sunt ab eo. Inclina-
vit celos et descendit: et caligo sub pe-
dibus eiꝰ. Et ascendit sup cherubin
et volavit: volavit sup pēnas vētoꝝ.
Et posuit tenebras latibulū suū: ī cir-
cuitu eiꝰ tabernaculū eius: tenebrosa a-
qua in nubibꝫ aeris. Prefulgore in
cōspectu eius nubes transierūt: gran-
do ⁊ carbones ignis. Et intonuit de
celo dn̄s: et altissimus dedit vocē su-
am: grando ⁊ carbones ignis. Et
misit sagittas suas ⁊ dissipavit eos:
fulgura multiplicavit et cōturbavit e-
os. Et apparuerūt fontes aquarū:
et revelata sunt fundamēta orbis ter-
rarū. Ab increpatione tua dn̄e: ab
inspiratione spiritus ire tue. Misit
de summo ⁊ accepit me: et assumpsit
me de aquis multis. Eripuit me de
inimicis meis fortissimis et ab hijs q
oderūt me: quoniā cōfortati sunt su-
per me. Prevenerūt me in die afflicti-
onis mee: ⁊ factꝰ est dn̄s protector me-
us. Et eduxit me in latitudinē: sal-
vum me fecit qm̄ voluit me. Et retri-
buet michi dn̄s scd̄m iusticiā meam:
et scd̄m puritatem manuū mearum
retribuet michi. Quia custodivi vias
domini: nec impie gessi a deo meo.
Quoniā oīa iudicia eiꝰ in conspe-
ctu meo: et iusticias eius non repuli
a me. Et ero immaculatꝰ cū eo: ⁊ ob-
servabo me ab iniquitate mea. Et re-
tribuet michi dn̄s scd̄m iusticiā meā:
et secundū puritatē manuū mearum

in cōspectu oculorū eius. Cum sancto
sanctꝰ eris: ⁊ cū viro innocēte innocēs
eris. Et cū electo electꝰ eris: et cū pver-
so pverteris. Quoniā tu ppl̄m humilē
salvū facies: et oculos supboꝝ humi-
liabis. Quoniā tu illuminas lucer-
nam meā dn̄e: deus meus illumina
tenebras meas. Quoniā ī te eripiar
a temptatione: et in deo meo trāsgre-
diar murū. Deus meꝰ impolluta via
eius: eloquia dn̄i igne examinata:
protector est omnium sperātium in se.
Quoniā quis deus preter dn̄m: aut
quis deꝰ preter deū nostrū. Deus qui
pcinxit me virtute: et posuit immacu-
latā viā meā. Qui perfecit pedes me-
os tāqꝫ cervoꝝ: et sup excelsa statuēs
me. Qui docet manus meas ad pre-
liū: ⁊ posuisti ut arcū ereum brachia
mea. Et dedisti michi protectionem
salutis tue: et dextera tua suscepit me.
Et disciplina tua correxit me ī finē:
et disciplina tua ipā me docebit. Di-
latasti gressus meos subtus me: ⁊ nō
sunt infirmata vestigia mea. Perse-
quar inimicos meos ⁊ cōprehendam
illos: et nō cōvertar donec deficiant.
Confringā illos nec poterūt stare:
cadent subtus pedes meos. Et pre-
cinxisti me virtute ad bellū: ⁊ supplan-
tasti insurgētes ī me subtus me. Et
inimicos meos dedisti michi dorsū:
et odientes me disperdidisti. Clama-
verunt nec erat qui salvos faceret ad
dominū: nec exaudivit eos. Et com-
minuā eos ut pulverē ante faciē ven-
ti: ut lutū platearꝫ delebo eos. Eripi-
es me de cōtradictionibꝫ ppl̄i: cōstitu-
es me in caput gēciū. Populus quē
nō cognovi servivit michi: in auditu
auris obedivit michi. Filij alieni mē-
titi sunt michi: filij alieni inveterati

sūt: et claudicaverunt a semitis suis.
Vivit dn̄s et benedictꝰ deus meꝰ: ⁊ ex-
altetur deꝰ salutis mee. Deus q̄ das
vindictas michi et subdis populos
sub me: liberator meꝰ de inimicis me-
is iracūdis. Et ab insurgentibus in
me exaltabis me: a viro iniquo eripi-
es me. Propterea cōfitebor tibi in na-
tionibꝫ domine: et nomini tuo psal-
mū dicam. Magnificans salutes re-
gis eius: ⁊ faciens misericordiam cri-
sto suo david: et semini eius usqꝫ in
seculum. In finē psalmus david
Celi enarrant gloriā dei: ⁊ opera
manuū eiꝰ ānūciat firmamētū.
Dies diei eructat verbū: ⁊ nox nocti
indicat scientiam. Non sunt loquele
neqꝫ sermones: quoꝝ non audiātur
voces eoꝝ. In omnē terrā exivit sonꝰ
eorū: et in fines orbis terre verba eorū.
In sole posuit tabernaculū suū: et
ipse tāqꝫ spōsus pcedens de thalamo
suo. Exultavit ut gygas ad curren-
dā viam: a summo celo egressio eius.
Et occursus eius usqꝫ ad summum
eius: nec est qui se abscondat a calore
eius. Lex dn̄i immaculata cōvertēs
animas: testimoniū dn̄i fidele sapiē-
tiam prestās parvulis. Iusticie do-
mini recte letificātes corda: pceptū do-
mini lucidū illuminans oculos. Ti-
mor dn̄i sanctus permanens in seculū
secli: iudicia dn̄i vera iustificata in se-
metipsa. Desiderabilia super aurū et
lapidē preciosum multū: ⁊ dulciora su-
per mel et favū. Etenim servus tuus
custodit ea: in custodiendis illis retri-
butio multa. Delicta quis intelligit:
ab occultis meis mūda me: et ab ali-
enis parce servo tuo. Si mei nō fue-
rint dn̄ati tūc immaculatus ero: et e-
mūdabor a delicto maximo. Et erūt

ut cōplaceāt eloquia oris mei : et me-
ditatio cordis mei in cōspectu tuo sem-
per. Domine adiutor meꝰ : et redem-
ptor meus. In finem ps̄ david.

Exaudiat te dn̄s in die tribulatio-
nis : protegat te nomen dei ia-
cob. Mittat tibi auxiliū de sancto : ⁊
de syon tueatur te. Memor sit omnis
sacrificij tui : ⁊ olocaustū tuū pingue
fiat. Tribuat tibi scd̄m cor tuū : et o-
mne cōsiliū tuū ɔfirmet. Letabimur
in salutari tuo : ⁊ in nomine dei nr̄i
magnificabimur. Impleat dominꝰ
om̄es petitiones tuas : nūc cognovi
quoniā saluū fecit dn̄s cristum suum.
Exaudiet illū de celo sancto suo : in
potentatibꝫ salus dextere eiꝰ. Hij in
curribus et hij in equis : nos autē in
nomine dei nr̄i invocabimꝰ. Ipsi
obligati sūt et ceciderūt : nos aūt sur-
reximus et erecti sumus. Dn̄e saluū
fac regem : et exaudi nos ī die qua in-
vocaverimꝰ te. In finem ps̄ david

Domine ī virtute tua letabit̄ rex :
et sup salutare tuū exultabit ve-
hementer. Desideriū cordis eiꝰ tribu-
isti ei : ⁊ volūtate labiorꝫ eius nō frau-
dasti eū. Quoniā prevenisti eū in be-
nedictionibꝫ dulcedinis : posuisti in
capite eius coronā de lapide p̄cioso.
Vitā peciit a te et tribuisti ei : longitu-
dinē dierū in seclm ⁊ in seculum seculi.
Magna gloria eius in salutari tuo :
gloriā et magnū decorem impones
sup eū. Quoniā dabis eū in benedi-
ctionem in seculū scli : letificabis eū in
gaudio cū vultu tuo. Quoniam rex
sperat in dn̄o : ⁊ in misericordia altis-
simi nō cōmovebitur. Inveniatur
manus tua om̄ibꝫ inimicis tuis : de-
xtera tua inveniat om̄es qui te oderūt.
Pones eos ut clibanum ignis in tē-

pore vultus tui : dn̄s in ira sua cōturbabit
eos : et devorabit eos ignis. Fructū
eorꝫ de terra perdes : ⁊ semē eorꝫ a filijs
hominū. Qm̄ declinaverūt in te ma-
la : cogitaverūt cōsilia q̄ non potuerūt
stabilire. Qm̄ pones eos dorsū : in
reliquijs tuis preparabis vultū eorū.
Exaltare dn̄e ī virtute tua : cantabi-
muꝰ et psallemꝰ virtutes tuas. In finē
ps̄ david p̄ susceptiōne matutina.

Deus deꝰ meus respice ī me : qua-
re me dereliquisti : lōge a salute
mea verba delictorū meorꝫ. Deus me-
us clamabo p̄ diē ⁊ non exaudies : et
nocte ⁊ nō ad insipientiā michi. Tu
aūt in sancto habitas : laus isrl̄. In
te speraverūt p̄res nostri : speraverunt
et liberasti eos. Ad te clamaverūt et
salvi facti sunt : in te speraverūt et nō
sunt confusi. Ego autē sum vermis
et nō homo : obprobriū hominū et
abiectio plebis. Omnes vidētes me
deriserūt me : locuti sunt labijs ⁊ mo-
verūt caput. Speravit in dn̄o eripiat
eum : saluū faciat eū quoniā vult eū.
Quoniā tu es q̄ extraxisti me de ven-
tre : spes mea ab uberibꝫ matris mee :
in te proiectus sum ex utero. De ventre
matris mee deus meꝰ es tu : ne disces-
seris a me. Quoniā tribulacio proxi-
ma est : qm̄ nō est qui adiuvet. Cir-
cumdederunt me vituli multi : thauri
pingues obsederūt me. Aperuerunt
sup me os suū : sicut leo rapiens ⁊ ru-
giens. Sicut aqua effusus sum : ⁊ di-
spersa sunt omnia ossa mea. Factū
est cor meū tanq̄ȝ cera liquescens : in me-
dio ventris mei. Aruit tanq̄ȝ testa vir-
tus mea : ⁊ lingua mea adhesit fauci-
bus meis : et in pulverem mortis de-
duxisti me. Quoniā circūdederūt me
canes multi : cōciliū malignantium

obsedit me. Foderūt manus meas
et pedes meos : dinumeraverūt om̄ia
ossa mea. Ipsi vero cōsideraverunt
et inspexerūt me : diviserunt sibi vesti-
menta mea : et sup vestē meā miserūt
sortem. Tu aūt dn̄e ne elongaveris
auxiliū tuū : ad defensionē meā ɔspice.
Erue a framea deus animā meam :
et de manu canis unicā meam. Sal-
va me ex ore leonis : et a cornibꝫ uni-
cornīū humilitatē meā. Narrabo no-
men tuū fratribꝫ meis : in medio eccle-
sie laudabo te. Qui timetis dn̄m lau-
date eū : univ̄sū semē iacob glorifica-
te eū. Timeat eū om̄e semen israhel :
quoniā nō sprevit neqꝫ despexit depre-
cationē pauperis. Nec avertit faciem
suā a me : et cū clamarē ad eū exaudi-
vit me. Apud te laus mea in ecclesia
magna : vota mea reddā in cōspectu
timētiū eū. Edent pauperes ⁊ satura-
buntur : ⁊ laudabūt dn̄m qui requirūt
eū : vivēt corda eorꝫ in sclm̄ seculi. Re-
miniscentur ⁊ convertentur ad dn̄m :
univ̄si fines terre. Et adorabunt in
cōspectu eiꝰ : univ̄se familie gentium.
Quoniā dn̄i est regnū : ⁊ ipse dn̄abi-
tur gentiū. Manducaverūt et adora-
verūt om̄es pingues terre : in cōspectu
eius cadēt omnes qui descendūt in ter-
ram. Et anima mea illi vivet : et se-
men meū serviet ipsi. Annunciabitur
dn̄o generatio ventura : et annuncia-
bunt celi iusticiā eiꝰ p̄plo qui nascetur
quē fecit dominus. Psalmꝰ david.

Dominꝰ regit me et nichil michi
deerit : in loco pascue ibi me col-
locavit. Super aquā refectionis edu-
cavit me : animā meā cōvertit. De-
duxit me super semitas iusticie : p̄pter
nomen suū. Nam et si ambulavero
in medio umbre mortis non timebo

mala : quoniā tu mecum es. Virga
tua ⁊ baculus tuus : ipa me cōsolata
sunt. Parasti in cōspectu meo mēsā :
adūsus eos qui tribulāt me. Impin-
guasti in oleo caput meū : et calix me-
us inebriās quā p̄clarus est. Et mi-
sericordia tua subsequetur me : om̄ibꝫ
diebꝫ vite mee. Et ut inhabitem ī do-
mo domini : in longitudinē dierum.
Ps̄ david in p̄ma sabbati :–

Domini est terra ⁊ plenitudo eiꝰ :
orbis terrarꝫ ⁊ universi qui habi-
tant in eo. Quia ipse sup maria fun-
davit eū : ⁊ super flumina preparavit
eū. Quis ascendit ī mōtem dn̄i : aut
quis stabit in loco sancto eiꝰ. Inno-
cens manibꝫ ⁊ mūdo corde : qui non
accepit in vano animā suā : nec iura-
vit in dolo proximo suo. Hic accipi-
et benedictionē a dn̄o : et misericordiā
a deo salutari suo. Hec est generatio
querentiū eū : querentiū faciē dei iacob.
Attollite portas principes vestras :
et elevamini porte eternales : et introi-
bit rex glorie. Quis ē iste rex glorie :
dn̄s fortis ⁊ potens : dominꝰ potēs in
prelio. Attollite portas principes ve-
stras : et elevamini porte eternales : ⁊
introibit rex glorie. Quis est iste rex
glorie : dominus virtutum ipse est
rex glorie. In finem ps̄ david.

Ad te dn̄e levavi animā meā : deꝰ
meꝰ ī te ɔfido nō erubescā. Neqꝫ
irrideant me inimici mei : etenim uni-
versi qui sustinēt te nō confundentur.
Confundātur omnes iniqua agen-
tes : super vacue. Vias tuas domine
demōstra michi : et semitas tuas edo-
ce me. Dirige me in veritate tua ⁊ do-
ce me : quia tu es deus salvator meꝰ :
et te sustinui tota die. Reminiscere
miseracionū tuarum dn̄e : ⁊ misc̄diaꝫ

tuaꝝ que a seculo sunt. Delicta iuuē-
tutis mee ⁊ ignorãcias meas : ne me-
mineris. Secundū misericordiã tuã
memento mei tu : propter bonitatem
tuã dñe. Dulcis et rectus dñs : ꝓpter
hoc legē dabit delinquētibus in via.
Diriget mãsuetos in iudicio : doce-
bit mites vias suas. Uniuerse vie do-
mini misericordia ⁊ veritas : requiren-
tibus testamentū eius et testimonia e-
ius. Propter nomen tuū dñe ꝓpicia-
beris peccato meo : multum est enim.
Quis ē homo qui timet dñm : legē
statuit ei ī via quam elegit. Anima
eius in bonis demorabit̃ : et semen ei⁹
hereditabit terrã. Firmamentū est do-
minus timētibꝫ eū : et testamentū ipsi-
us ut manifestet̃ illis. Oculi mei sem-
per ad dñm : qm̄ ipse euellet de laqueo
pedes meos. Respice in me ⁊ misere-
re mei : quia unicus et paup̱ sum ego.
Tribulaciones cordis mei multipli-
cati sūt : de necessitatibꝫ meis erue me.
Uide humilitatē meã et laborē meū :
et dimitte uniūsa delicta mea. Respi-
ce inimicos meos quoniã multiplica-
ti sunt : et odio iniquo oderunt me.
Custodi animã meã et erue me : nō
erubescam quoniã speraui in te. In-
nocentes et recti adheserūt michi : q̄a
sustinui te. Libera de⁹ isrl' : ex omnibꝫ
tribulacionibus suis. Ps dauid.
Iudica me dñe quoniã ego in innocē-
cia mea ingressus sum : et in dño spe-
rans nō infirmabor. Proba me do-
mine ⁊ tempta me : ure renes meos ⁊
cor meū. Quoniam misericordia tua
ante oculos meos est : et cōplacui in
veritate tua. Non sedi cū cōcilio va-
nitatis : et cū iniqua gerentibꝫ nō in-
troibo. Odiui ecclesiã malignanciū :
et cū impijs nō sedebo. Lauabo inter

innocentes manus meas : et circūda-
bo altare tuū dñe. Ut audiã vocem
laudis : et enarrem uniūsa mirabilia
tua. Domine dilexi decorem domus
tue : et locum habitacionis glorie tue.
Ne perdas cum impijs deus animã
meã : et cū viris sanguinū vitã meã.
In quorū manibꝫ iniquitates sūt :
dextera eorum repleta est muneribus.
Ego autē in innocentia mea ingres-
sus sum : redime me et miserere mei.
Pes enim meus stetit in directo : in
ecclesijs benedicam te domine. Incipit
psalmus dauid priusquã liniretur.
Dominus illuminacio mea
et salus mea : quem time-
bo? Dominus protector vi-
te mee : a quo trepidabo?
Dum appropiãt sup̱ me nocentes :
ut edãt carnes meas. Qui tribulant
me inimici mei : ipi infirmati sunt et
ceciderūt. Si consistãt aduersum me
castra : nō timebit cor meū. Si exsur-
gat adūsum me prelium : in hoc ego
sperabo. Unam petij a dño hanc re-
quiram : ut inhabitē in domo dñi o-
mnibus diebus vite mee. Ut videã
voluptatem dñi : et visitem templū ei⁹.
Quoniã abscōdit me in tabernacu-
lo suo in die malorū : protexit me in
abscondito tabernaculi sui. In petra
exaltauit me : ⁊ nunc exaltauit caput
meū super inimicos meos. Circuiui
et immolaui in tabernaculo eius hosti-
am vociferacionis : cãtabo et psalmū
dicã dño. Exaudi dñe vocē meam
qua clamaui ad te : miserere mei et ex-
audi me. Tibi dixit cor meū exquisi-
uit te facies mea : faciē tuã dñe requi-
ram. Ne auertas faciem tuã a me :
ne declines in ira a seruo tuo. Adiu-
tor me⁹ esto ne derelinquas me : neq̱

despicias me deus salutaris meus.
Quoniã pater meus et mater mea de-
reliquerūt me : dñs aūt assumpsit me.
Legem pone michi dñe in via tua :
et dirige me in semita recta propter in-
imicos meos. Ne tradideris me in a-
nimas tribulanciū me : quoniam in-
surrexerūt in me testes iniqui : et men-
tita est iniquitas sibi. Credo videre
bona dñi : ī terra viuenciū. Expecta
dñm viriliter age : et cōfortet̃ cor tuū
et sustine dñm. Ps ipi dauid.
Ad te dñe clamabo deus meus ne
sileas a me : ne quãdo taceas a
me : et assimilabor descendētibꝫ in la-
cum. Exaudi dñe vocem orationis
mee dū oro ad te : dū extollo manus
meas ad templū sanctū tuum. Ne si-
mul tradas me cū peccatoribꝫ : et cū o-
perãtibꝫ iniquitatē ne perdas me. Qui
loquuntur pacē cū proximo suo : ma-
la aūt in cordibꝫ eoꝝ. Da illis scḋm
opera eoꝝ : et secundū nequiciã adin-
uencionū ipoꝝ. Secundū opera ma-
nuū eorū tribue illis : redde retributio-
nem eoꝝ ipsis. Quoniã nō intellexe-
runt opera dñi et in opera manuum
eius : destrues illos et nō edificabis e-
os. Benedictus dñs : quoniã exau-
diuit vocem deprecationis mee. Do-
min⁹ adiutor meus et protector meus :
et in ipso sperauit cor meū et adiutus
sum. Et refloruit caro mea : ⁊ ex vo-
luntate mea cōfitebor ei. Dominus
fortitudo plebis sue : et protector salua-
cionum cristi sui est. Saluū fac ꝑplm
tuū dñe ⁊ benedic hereditati tue : ⁊ rege
eos ⁊ extolle illos usq; in eternū. Ps
dauid in cōsumacōe tabernaculi.
Afferte dño filij dei : afferte dño fi-
lios arietū. Afferte dño glori-
am et honorem : afferte dño gloriã

nomini ei⁹ : adorate dñm ī atrio sãcto
eius. Uox dñi sup̱ aquas : deus ma-
iestatis intonuit : domin⁹ sup̱ aquas
multas. Uox dñi in virtute : vox do-
mini in magnificentia. Uox dñi cō-
fringentis cedros : ⁊ cōfringet dñs ce-
dros libani. Et cōminuet eos tãq̄
vitulū libani : et dilect⁹ quēadmodū
filios unicorniū. Uox dñi intercidē-
tis flãmam ignis : vox dñi cōcucien-
tis desertū : et cōmouebit dñs desertū
cades. Uox domini ꝑparantis ceruos
et reuelabit cōdensa : et ī templo eius
omnes dicet̃ gloriã. Dñs diluuium
inhabitare facit : et sedebit dñs rex in
eternū. Domin⁹ virtutē ꝑplo suo da-
bit : dñs benedicet ꝑplo suo ī pace. Ps
cãtici in dedicacōne domus dauid.
Exaltabo te dñe quoniã suscepisti
me : nec delectasti inimicos me-
os sup̱ me. Domine deus meus cla-
maui ad te : ⁊ sanasti me. Domine e-
duxisti ab inferno animã meã : salua-
sti me a descendentibꝫ in lacū. Psalli-
te dño sancti eius : ⁊ cōfitemini memo-
rie sãctitatis eius. Quoniam ira in
indignacione eius : et vita in volūta-
te eius. Ad vesperū demorabitur fle-
tus : et ad matutinum leticia. Ego
aūt dixi in abundãtia mea : nō moue-
bor in eternū. Domine : in volūtate
tua prestitisti decori meo virtutē. A-
uertisti faciem tuã a me : et factus sum
conturbatus. Ad te domine clama-
bo : et ad deū meum deprecabor. Que
vtilitas ī sanguine meo : dum descen-
do in corruptionem. Nunquid con-
fitebitur tibi puluis : aut annuncia-
bit veritatem tuã. Audiuit dñs et mi-
sertus est mei : dñs factus est adiutor
meus. Conuertisti planctum meū in
gaudiū michi : cōscidisti saccū meum.

et circūdedisti me leticia. Ut cātet tibi
gloria mea et non cōpungar: domi-
ne deus meus in eternum confitebor
tibi. Jn finem ps david pro extasi.

In te dn̄e nō confundar in eternum: in
iusticia tua libera me. Inclina ad
me aurem tuā: accelera ut eruas me.
Esto michi in deū protectorē et in do-
mum refugij: ut saluum me facias.
Quoniā fortitudo mea et refugium
meū es tu: ⁊ propter nomē tuū dedu-
ces me ⁊ enutries me. Educes me de
laqueo quē absconderūt michi: quoni-
am tu es protector meus. In manus
tuas cōmendo spiritū meū: redemisti
me dn̄e deꝰ veritatis. Odisti observan-
tes vanitates: supuacue. Ego aūt
in dn̄o speraui: exultabo et letabor in
misericordia tua. Quoniā respexisti
humilitatē meā: saluasti de necessita-
tibus animā meā. Nec cōclusisti me
in manibus inimici: statuisti in loco
spacioso pedes meos. Miserere mei do-
mine quoniā tribulor: cōturbatꝰ est
in ira oculus meus: anima mea ⁊ ven-
ter meꝰ. Quoniā defecit in dolore vi-
ta mea: ⁊ anni mei in gemitibꝫ. In-
firmata est ī paupertate virtus mea:
et ossa mea cōturbata sunt. Super
omēs inimicos meos factus sum op-
probriū vicinis meis valde: ⁊ timor
notis meis. Qui videbant me foras
fugerūt a me: oblivioni datꝰ sū tanq̄
mortuus a corde. Factus sum tanq̄
vas perditū: quoniā audivi vitupe-
rationē multorꝝ cōmorantiū in circui-
tu. In eo dū cōvenirēt simul adver-
sum me: accipere animā meā cōsiliati
sunt. Ego aūt ī te speraui dn̄e: dixi
deus meus es tu: in manibꝫ tuis sor-
tes mee. Eripe me de manu inimico-
rum meorū: et a persequentibus me.

Illustra faciē tuā sup seruū tuū: sal-
uum me fac ī misericordia tua: dn̄e nō cō-
fundar quoniā inuocaui te. Erube-
scant impij ⁊ deducantur in infernū:
muta fiāt labia dolosa. Que loquū-
tur adversus iustū iniquitatē: in super-
bia et in abusione. Quam magna
multitudo dulcedinis tue dn̄e: quā
abscōdisti timētibus te. Perfecisti eis
qui sperant in te: in cōspectu filiorꝝ ho-
minū. Abscondes eos in abscondi-
to faciei tue: a cōturbatione hominū.
Proteges eos in tabernaculo tuo: a
contradictione linguarꝝ. Benedictꝰ
dn̄s: quoniam mirificauit misericor-
diam suam michi in ciuitate munita.
Ego aūt dixi in excessu mentis mee:
proiectus sum a facie oculorꝝ tuorum.
Ideo exaudisti vocē orationis mee:
dum clamarē ad te. Diligite dn̄m o-
mnes sancti eius: quoniā veritatē re-
quiret dn̄s: et retribuet abundāter fa-
cientibus superbiam. Viriliter agite
et confortetur cor vestrum: omēs qui
speratis in domino. Intellectus david

Beati quorꝝ remisse sunt iniquita-
tes: et quorū tecta sunt peccata.
Beatus vir cui non imputauit dn̄s
peccatū: nec est in spiritu eius dolus.
Quoniam tacui inveterauerūt ossa
mea: dū clamarē tota die. Quoniā
die ac nocte grauata est super me ma-
nus tua: conuersus sum in erumna
mea dū cōfigitur spina. Delictū me-
um cognitū tibi feci: ⁊ iniusticiā meā
non abscondi. Dixi cōfitebor adver-
sum me iniusticiam meam dn̄o: ⁊ tu
remisisti impietatē peccati mei. Pro
hac orabit ad te omīs sanctus: in tp̄e
oportuno. Verumtamen in diluuio
aquarū multarū: ad eū non approxi-
mabunt. Tu es refugium meum a
tribulatione que circūdedit me: exul-
tatio mea erue me a circūdantibꝫ me.
Intellectum tibi dabo et instruā te:
in via hac qua gradieris firmabo su-
per te oculos meos. Nolite fieri sicut
equus ⁊ mulus: quibus nō est intel-
lectus. In chamo et freno maxillas
eorꝝ cōstringe: qui nō approximāt ad
te. Multa flagella peccatoris: sperā-
tem autē in domino misericordia cir-
cumdabit. Letamini in domino et
exultate iusti: et gloriamini omnes
recti corde. Jn finē psalmus david

Exultate iusti in dn̄o: rectos decet
laudatio. Confitemini dn̄o ī
cythara: in psalterio decem cordarū
psallite illi. Cantate ei cāticū nouū:
bene psallite ei ī vociferatione. Quia
rectū est verbū dn̄i: ⁊ omnia opera eiꝰ
in fide. Diligit misericordiā ⁊ iudici-
um: misericordia dn̄i plena est terra. Ver-
bo dn̄i celi firmati sunt: et spiritu oris
eius omīs virtus eorꝝ. Congregās
sicut in utre aquas maris: ponens
in thesauris abissos. Timeat dn̄m
omīs terra: ab eo aūt cōmoueantur o-
mnes inhabitātes orbem. Quoniā
ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mādauit ⁊
creata sunt. Dominus dissipat con-
silia gentiū: reprobat aūt cogitatio-
nes pplorꝝ: et reprobat cōsilia princi-
pū. Consiliū aūt dn̄i in eternū ma-
net: cogitationes cordis eius in gene-
ratione ⁊ generationē. Beata gēs
cuius est dn̄s deus eius: pplus quem
elegit in hereditatē sibi. De celo respe-
xit dn̄s: vidit omnes filios hominū.
De preparato habitaculo suo: respexit
sup omnes qui habitant terrā. Qui
finxit sigillatim corda eorꝝ: qui intel-
ligit omnia opera eorꝝ. Non saluatur
rex per multā virtutē: et gygas non
saluabitur in multitudine virtutis sue.
Fallax equus ad salutē: in abun-
dantia aūt virtutis sue nō saluabitur.
Ecce oculi dn̄i sup metuentes eū: ⁊ in
eis qui sperant sup misericordia eius.
Ut eruat a morte animas eorū: ⁊ a-
lat eos in fame. Anima nostra susti-
net dn̄m: quoniā adiutor ⁊ protector
noster est. Quia in eo letabitur cor
nostrū: et in nomine sancto eius spe-
rauimꝰ. Fiat misericordia tua dn̄e
sup nos: quēadmodū sperauimꝰ ī te.
Psalmus david cū mutauit vultū
suū corā abimelech ⁊ dimisit eū ⁊ abijt

Benedicā dn̄m in omī tp̄e: semper
laus eius ī ore meo. In dn̄o
letabitur anima mea: audiāt mā suetī
et letentur. Magnificate dn̄m mecū: et
exaltemus nomē eius ī idipsum. Ex-
quisiui dn̄m et exaudiuit me: et ex o-
mnibꝫ tribulationibus meis eripuit
me. Accedite ad eū ⁊ illuminamini:
et facies vestre nō cōfundentur. Iste
pauper clamauit ⁊ dn̄s exaudiuit eū:
et de omībꝫ tribulationibꝫ eiꝰ saluauit
eū. Immittet angelus dn̄i in circu-
itu timētiū eū: ⁊ eripiet eos. Gustate
et videte quoniā suauis est dn̄s: bea-
tus vir qui sperat in eo. Timete dn̄m
omnes sancti eius: quoniā nō est in-
opia timentibꝫ eū. Divites eguerunt
et esurierunt: inquirētes aūt dn̄m nō
minuentur omni bono. Venite filij
audite me: timorem dn̄i docebo vos.
Quis est homo qui vult vitā: diligit
dies videre bonos? Prohibe linguā
tuā a malo: ⁊ labia tua ne loquantur
dolū. Diverte a malo et fac bonū: in-
quire pacē et persequere eā. Oculi dn̄i
sup iustos: et aures eius in preces eo-
rum. Vultus aūt domini sup facien-
tes mala: ut perdat de terra memoriā

rorū. Clamauerūt iusti et dñs exau-
diuit eos: ⁊ ex omnibꝫ tribulatōnibꝫ
eorum liberauit eos. Iuxta est dñs
hijs qui tribulato sunt corde: ⁊ humi-
les spiritu saluabit. Multe tribulati-
ones iustorū: et de hijs omībꝫ libera-
bit eos dñs. Custodit dñs omīa os-
sa eoꝝ: unū ex hijs nō cōteretur. Mors
peccatorū pessima: et q̄ oderūt iustū de-
linquēt. Redimet dñs animas ser-
uorū suoꝝ: et nō delinquent om̄es q̄
sperāt in eo. Jn finem ps ipi dauid.

Judica dñe nocentes me: expugna im-
pugnātes me. Apprehende arma et
scutū: ⁊ exsurge in adiutorium michi.
Effunde frameā ⁊ cōclude aduersus
eos qui psequuntur me: dic anime mee
salus tua ego sum. Confundantur
et reuereant: querētes animā meam.
Auertant retrorsum ⁊ cōfundantur:
cogitātes michi mala. Fiant tanq̄
puluis ante faciē venti: et angelus do-
mini coartans eos. Fiat via illoꝝ
tenebre ⁊ lubricū: ⁊ angelus domini
persequēs eos. Quoniam gratis ab-
sconderūt michi interitū laquei sui: su-
peruacue exprobrauerūt animā meā.
Veniat illi laqueus quē ignorat: ⁊
captio quā abscōdit apprehendat eū:
et in laqueum cadat in ipm. Anima
autē mea exultabit in dño: ⁊ delectabi-
tur super salutari suo. Omnia ossa
mea dicēt: domine quis similis tibi?
Eripiens inopē de manu fortiorū
eius: egenū et pauperē a diripientibꝫ
eū. Surgentes testes iniqui: q̄ igno-
rabāt interrogabāt me. Retribuebāt
michi mala pro bonis: sterilitatem a-
nime mee. Ego autē cū michi mole-
sti essent: induebar cilicio. Humili-
abam in ieiunio animā meā: et ora-
tio mea i sinu meo conuertetur. Quasi
proximū quasi fratrem nr̄m sic cōpla-
cebam: quasi lugēs ⁊ cōtristatus sic hu-
miliabar. Et aduersum me letati sūt
⁊ cōuenerūt: congregata sunt sup me
flagella et ignoraui. Dissipati sunt
nec cōpuncti: temptauerūt me subsā-
nauerūt me subsannatione: frendue-
runt sup me dentibꝫ suis. Domine
quādo respicies: restitue animā meā
a malignitate eoꝝ: a leonibus unicā
meā. Confitebor tibi i ecclesia magna:
in ppło graui laudabo te. Non sup-
gaudeāt michi qui aduersant michi
inique: qui oderūt me gratis et annu-
unt oculis. Quoniā michi quidē pa-
cifice loquebātur: et in iracūdia terre
loquētes dolos cogitabāt. Et dila-
tauerūt sup me os suū: dixerūt euge
euge viderūt oculi nostri. Vidisti do-
mine ne sileas: dñe ne discedas a me.
Exsurge et intende iudicio meo deus
meus: et dñs meus i causam meam.
Judica me secūdm iusticiā tuā dñe de-
us meus: ⁊ non supgaudeant michi.
Non dicāt in cordibꝫ suis euge euge
anime nr̄e: nec dicāt deuorabimus eū.
Erubescant et reuereant simul: qui
gratulant malis meis. Induantur
cōfusione et reuerentia: qui maligna
loquūtur sup me. Exultent ⁊ letētur
qui volūt iusticiā meā: et dicāt semp
magnificetur dominus qui volunt
pacem serui eius. Et lingua mea me-
ditabitur iusticiā tuā: tota die laudē
tuam. Jn finem seruo dñi dauid.

Dixit iniustus ut delinquat in semet-
ipso: nō est timor dei āte oculos
eius. Quoniā dolose egit in cōspectu
eius: ut inueniat iniquitas eius ad
odiū. Verba oris eius iniquitas et
dolus: noluit intelligere ut bene age-
ret. Iniquitatē meditatus est i cubili
suo: astitit omni vie nō bone: mali-
ciam autē nō odiuit. Domine i celo
misericordia tua: et veritas tua usq̄
ad nubes. Iusticia tua sicut mōtes
dei: iudicia tua abissus multa. Ho-
mines et iumēta saluabis dñe: quē-
admodū multiplicasti misericordiā
tuā deus. Filij autē hominum: in te-
gmine alaꝝ tuaꝝ sperabūt. Inebri-
abuntur ab ubertate domus tue: et
torrente voluptatis tue potabis eos.
Quoniā apud te est fons vite: et in
lumine tuo videbimus lumē. Pretē-
de misericordiā scientibꝫ te: et iusticiā
tuā hijs qui recto sūt corde. Non ve-
niat michi pes supbie: ⁊ manus pec-
catoris non moueat me. Ibi cecide-
runt q̄ operant iniquitatē: expulsi sūt
nec potuerūt stare. Ps ipi dauid.

Noli emulari in malignātibus:
neq̄ zelaueris facientes iniqui-
tatem. Quoniā tanq̄ fenū velociter
arescent: et quēadmodū olera herba-
rum cito decidēt. Spera in dño et fac
bonitatē: et inhabita terrā et pasceris
in diuicijs eius. Delectare in dño: ⁊
dabit tibi peticiones cordis tui. Re-
uela dño viā tuā et spera in eo: et ipse
faciet. Et educet quasi lumē iusticiā
tuam: ⁊ iudiciū tuū tanq̄ meridiem:
subditus esto dño et ora eū. Noli e-
mulari in eo q̄ prosperatur i via sua:
in homine faciente iniusticias. Desi-
ne ab ira et derelinque furorē: noli e-
mulari ut maligneris. Quoniā qui
malignant exterminabūtur: sustinē-
tes autē dñm ipsi hereditabūt terram.
Et adhuc pusillū ⁊ nō erit peccator:
et queres locum eius et non inuenies.
Mansueti autē hereditabunt terrā: et
delectabuntur in multitudine pacis.
Obseruabit peccator iustū: ⁊ stridebit
sup eū dentibꝫ suis. Dominus autē
irridebit eū: quoniā prospicit q̄ ueni-
et dies eius. Gladiū euaginauerunt
peccatores: intenderunt arcum suum.
Ut decipiāt pauperē ⁊ inopē: ut tru-
cident rectos corde. Gladius eoꝝ in-
tret in corda ipsorū: et arcus eoꝝ con-
fringatur. Melius est modicū iusto:
sup diuitias peccatoꝝ multas. Quo-
niam brachia peccatorū conterentur:
cōfirmat autē iustos dñs. Nouit dñs
dies immaculatoꝝ: et hereditas eoꝝ
in eternū erit. Non cōfundentur i tpe
malo: et in diebus famis saturabun-
tur: quia peccatores peribūt. Inimi-
ci vero dñi mox ut honorificati fuerint
et exaltati: deficientes quēadmodum
fumus deficiēt. Mutuabit peccator ⁊
non soluet: iustus autē miseretur ⁊ tri-
buet. Quia benedicentes ei heredita-
bunt terrā: maledicentes autē ei dispe-
ribunt. Apud dñm gressus hominis
dirigetur: et viā eius volet. Cum ce-
ciderit nō collidetur: quia dñs suppo-
nit manū suā. Iunior fui etenim se-
nui: ⁊ nō vidi iustū derelictū: nec semē
eius querens panē. Tota die misere-
tur et cōmodat: et semē illius in bene-
dictione erit. Declina a malo et fac
bonū: et inhabita i seclm secli. Quia
dñs amat iudiciū: et nō derelinquet
sanctos suos: in eternū cōseruabūtur.
Iniusti punient: et semen impioꝝ
peribit. Iusti autē hereditabūt terrā:
et inhabitabunt in seculū seculi sup eā.
Os iusti meditabit sapientiā: et lin-
gua eius loquetur iudiciū. Lex dei
eius in corde ipsius: et non supplāta-
buntur gressus eius. Considerat pec-
cator iustū: et querit mortificare eum.
Dominus autē non derelinquet eum
in manibꝫ eius: nec dampnabit eum

cum iudicabitur illi. Exspecta domi-
num et custodi viam eius: et exalta-
bit te ut hereditate capias terram: cū
perierint peccatores videbis. Vidi
impium superexaltatum: ⁊ elevatum
sicut cedros libani. Et transivi et ec-
ce non erat: quesivi eum et nō est in-
ventus locus eius. Custodi inno-
centiam ⁊ vide equitatem: quoniam
sunt reliquie homini pacifico. In-
iusti autē disperibunt: simul reliquie
impiorꝫ interibūt. Salus autē iusto-
rū a dn̄o: et protector eorū in tp̄e tribu-
lationis. Et adiuvabit eos dn̄s ⁊ li-
berabit eos: ⁊ eruet eos a peccatoribꝫ: ⁊
salvabit eos q̄a speraverūt i eo. Ps
david in rememoracione sabbati

Domine ne in furore tuo arguas
me: neqꝫ in ira tua corripias
me. Quoniā sagitte tue infixe sunt
michi: et cōfirmasti sup me manum
tuā. Non est sanitas in carne mea a
facie ire tue: nō est pax ossibꝫ meis a
facie peccatorꝫ meorꝫ. Quoniā iniqui-
tates mee supgresse sunt caput meū:
et sicut onus grave gravate sunt sup
me. Putruerunt ⁊ corrupte sunt cica-
trices mee: a facie insipiētie mee. Mi-
ser factus sum et curvatꝰ sum usqꝫ in
finē: tota die cōtristatus ingrediebar.
Quoniā lūbi mei impleti sunt illusi-
onibus: et non est sanitas in carne
mea. Afflictus sum et humiliatꝰ sū
nimis: rugiebā a gemitu cordis mei.
Domine ante te omne desideriū me-
um: ⁊ gemitus meus a te non est abs-
conditus. Cor meū conturbatū est:
dereliquit me virtus mea: et lumen o-
culorꝫ meorum et ip̄m non est mecum.
Amici mei et proximi mei: adversū
me appropinquerūt et steterūt. Et q̄
iuxta me erāt delonge steterūt: et vim
faciebāt qui querebant animam me-
am. Et qui inquirebāt mala michi
locuti sunt vanitates: et dolos tota
die meditabantur. Ego autem tan-
quam surdus non audiebam: et si-
cut mutus non aperiens os suū. Et
factus sum sicut homo nō audiens:
et non habens in ore suo redargucio-
nes. Quoniam in te domine spera-
vi: tu exaudies domine deus meus.
Quia dixi ne quando supergaude-
ant michi inimici mei: et dum cōmo-
ventur pedes mei · super me magna
locuti sunt. Quoniā ego in flagella
paratus: et dolor meus in conspectu
meo semp. Quoniā iniquitatē meā
annūciabo: et cogitabo pro peccato
meo. Inimici autē mei vivūt ⁊ cōfir-
mati sunt sup me: et multiplicati sūt
qui oderūt me inique. Qui retribuūt
mala pro bonis detrahebāt michi:
quoniā sequebar bonitatem. Ne de-
relinquas me domine deus meus: ne
discesseris a me. Intende in adiuto-
rium meum: domine deus salutis
mee. Incipit p ydithun cāticū david

Dixi custodiā vias meas:
ut non delinquam in lin-
gua mea. Posui ori me-
o custodiā: cū consisteret
peccator adversum me. Obmutui et
humiliatꝰ sū et silui a bonis: ⁊ dolor
meꝰ renovatꝰ est. Concaluit cor meū
intra me: ⁊ in meditatione mea exar-
descet ignis. Locutꝰ sum in lingua
mea: notū fac michi domine finē meū.
Et numerum dierꝫ meorum qui est:
ut sciā quid desit michi. Ecce mensu-
rabiles posuisti dies meos: et substā-
tia mea tanqꝫ nichilū ante te. Veru-
tamē universa vanitas: omīs homo vi-
vēs. Verūtamē in ymagine pertrāsit
homo: sed et frustra cōturbat. The-
saurizat: et ignorat cui cōgregabit
ea. Et nunc que est exspectatio mea
nonne dominus? et substancia mea
apud te est. Ab omībꝫ iniquitatibꝫ
meis erue me: opprobriū insipienti de-
disti me. Obmutui et nō aperui os
meū: quoniā tu fecisti amove a me
plagas tuas. A fortitudine manus
tue ego defeci in increpationibus: pro-
pter iniquitatē corripuisti hominem.
Et tabescere fecisti sicut araneā ani-
mam eius: verūtamen vane cōturba-
tur omnis homo. Exaudi orationē
meā dn̄e et deprecationē meā: auribꝫ
percipe lacrimas meas. Ne sileas quo-
niā advena ego sum apud te: et pere-
grinꝰ sicut omēs patres mei. Remitte
me ut refrigerer priusqꝫ abeā: ⁊ am-
plius non ero. Incipit ps david.

Exspectās exspectavi dn̄m: ⁊ intendit
michi. Et exaudivit p̄ces me-
as: et eduxit me de lacu miserie et de
luto fecis. Et statuit supra petrā pedes
meos: et direxit gressꝰ meos. Et im-
misit in os meū cāticū novū: carmen
deo nr̄o. Videbūt multi ⁊ timebūt: ⁊
sperabūt in dn̄o. Beatus vir cuiꝰ est
nomē dn̄i spes eius: et nō respexit in
vanitates et insanias falsas. Mul-
ta fecisti tu dn̄e deus meus mirabilia
tua: ⁊ cogitationibꝫ tuis non est qui
similis sit tibi. Annūciavi et locutꝰ
sum: multiplicati sūt sup numerum.
Sacrificiū et oblationē noluisti: au-
res autē pfecisti michi. Holocaustū et
pro peccato nō postulasti: tūc dixi ec-
ce venio. In capite libri scriptū est
de me ut facerem volūtatē tuā: deus
meꝰ volui et legē tuā in medio cordis
mei. Annūciavi iusticiā tuā i ecclia
magna: ecce labia mea nō p̄hibebo
dn̄e tu scisti. Iusticiā tuā nō abscon-
di in corde meo: veritatē tuā et saluta-
re tuū dixi. Non abscondi misericor-
diā tuā et veritatē tuā: a cōsilio mul-
to. Tu autē dn̄e ne longe facias mi-
serationes tuas a me: misericordia ⁊
veritas tua semp susceperūt me. Quo-
niam circumdederūt me mala quorū
non est numerus: cōprehenderūt me
iniquitates mee: et nō potui ut vide-
rem. Multiplicate sunt sup capillos
capitis mei: et cor meū dereliquit me.
Complaceat tibi dn̄e ut eruas me:
dn̄e ad adiuvādū me respice. Con-
fundantur et revereant̄ simul: q̄ que-
runt animā meam ut auferant eam.
Avertātur retrorsum et revereātur:
qui volūt michi mala. Ferant cōfe-
stim cōfusionē suā: qui dicunt michi
euge euge. Exultent et letentur super
te omnes querentes te: et dicāt semp
magnificetur dn̄s qui diligunt salu-
tare tuū. Ego autē mendicus sum et
pauper: dn̄s sollicitus est mei. Ad-
iutor meus et protector meus tu es:
deus meus ne tardaveris. Incipit ps
david · Intellectus filys chore ·

Beatus qui intelligit sup egenum
⁊ pauperē: in die mala liberabit
eū dn̄s. Dominꝰ cōservet eū et vivifi-
cet eū: et beatū faciat eū in terra: ⁊ nō
tradat eū in animam inimicorū eius.
Dominus opē ferat illi sup lectū do-
loris eius: universum stratū eius versa-
sti in infirmitate eius. Ego dixi dn̄e
miserere mei: sana animā meā quia
peccavi tibi. Inimici mei dixerūt ma-
la michi: quādo morietur et peribit
nomē eius. Et si ingrediebat̄ ut vi-
deret vana loquebatur cor eius: con-
gregavit iniquitatem sibi. Egredie-
batur foras: ⁊ loquebat̄ in idipsum.

Aduersum me susurrabãt omnes ini-
mici mei: aduersum me cogitabant
mala michi. Uerbũ iniquũ constitu-
erunt aduersũ me: nunquid qui dor-
mit nõ adiciet ut resurgat? Etenim
homo pacis mee in quo speraui: qui
edebat panes meos magnificauit su-
per me supplantationẽ. Tu autẽ dñe
miserere mei: ⁊ resuscita me et retribuã
eis. In hoc cognoui quoniã volu-
isti me: qm̃ non gaudebit inimicus
meus sup me. Me autẽ propter inno-
centiã suscepisti: ⁊ cõfirmasti me in con-
spectu tuo in eternũ. Benedictus dñs
deus isrl' a seculo ĩ seculũ: fiat fiat. Inci-
pit intellectꝰ filijs chore ps̃ dauid.

Quemadmodũ desiderat ceruus
ad fontes aquarũ: ita desiderat
anima mea ad te deus. Sitiuit ani-
ma mea ad deũ fortem viuũ: quãdo ve-
niam ⁊ apparebo ãte faciẽ dei? Fue-
runt michi lacrime mee panes die ac
nocte: dũ dicit̃ michi quotidie ubi est
deus tuus. Hec recordatus sũ et effu-
di ĩ me animã meã: qm̃ transibo in lo-
cum tabernaculi ãmirabilis usqꝫ ad
domum dei. In voce exultationis et
confessionis: sonus epulãtis. Qua-
re tristis es anima mea: ⁊ quare con-
turbas me? Spera ĩ deo qm̃ adhuc
confitebor illi: salutare vultus mei et
deus meus. Ad meipm̃ anima mea
conturbata est: propterea memor ero
tui de terra iordanis et hermonijm a
mõte modico. Abissus abissum in-
uocat: in voce catharactarũ tuarum.
Omnia excelsa tua et fluctꝰ tui super
me transierũt. In die mãdauit dñs
miscdiam suã: ⁊ nocte canticum eius.
Apud me oratio deo vite mee: dicã
deo susceptor meꝰ es. Quare oblitus
es mei: et quare contristatus incedo
dũ affligit me inimicus. Dum con-
fringuntur ossa mea: exprobrauerũt
michi qui tribulant me inimici mei.
Dum dicunt michi per singulos di-
es ubi est deus tuus: quare tristis es
anima mea et quare conturbas me?
Spera in deo quoniam adhuc cõfi-
tebor illi: salutare vultꝰ mei et deus
meus. Incipit psalmus dauid.

Iudica me deꝰ ⁊ discerne causã meã de
gente nõ sancta: ab homine iniquo
et doloso erue me. Quia tu es deꝰ for-
titudo mea: quare me repulisti ⁊ qua-
re tristis incedo dũ affligit me inimi-
cus. Emitte lucẽ tuã ⁊ veritatẽ tuã:
ipã me deduxerũt ⁊ adduxerũt in mon-
tem sanctũ ⁊ in tabernacula tua. Et in-
troibo ad altare dei: ad deũ qui letifi-
cat iuuentutem meã. Confitebor tibi
in cythara deꝰ deus meꝰ: quare tristis
es aĩa mea et quare conturbas me?
Spera ĩ deo qm̃ adhuc cõfitebor illi:
salutare vultꝰ mei ⁊ deꝰ meus. Incipit
psalmus chore intellectꝰ ps̃ dauid.

Deus auribꝫ nostris audiuimꝰ:
patres nr̃i ãnunciauerunt nobis.
Opus qd̃ operatꝰ es ĩ diebꝫ eorũ: et in
diebꝫ antiquis. Manus tua gentes
disperdidit et plantasti eos: afflixisti
ppłos et expulisti eos. Nec eni in gla-
dio suo possederũt terrã: et brachiũ e-
orũ non saluauit eos. Sed dextera
tua ⁊ brachiũ tuũ et illuminatio vul-
tus tui: quoniã complacuisti in eis.
Tu es ipse rex meus ⁊ deus meus: q̃
mandas salutes iacob. In te inimi-
cos nr̃os ventilabimus cornu: ⁊ in no-
mine tuo spernemꝰ insurgẽtes in no-
bis. Non eni in arcu meo sperabo:
et gladius meus non saluabit me.
Saluasti eni nos de affligentibꝫ nos:
et odientes nos confudisti. In deo
laudabimur tota die: et in nomine
tuo confitebimur in seculum. Nunc
autem repulisti et confudisti nos: et
non egredieris in virtutibus nostris.
Auertisti nos retrorsũ post inimicos
nostros: et qui oderunt nos diripie-
bant sibi. Dedisti nos tanqꝫ oues e-
scarum: et in gentibꝫ dispersisti nos.
Uendidisti populũ tuum sine p̃cio:
et non fuit multitudo ĩ commutatio-
nibus eorum. Posuisti nos oppro-
brium vicinis nostris: subsannatio-
nem et derisum hijs qui sunt in circui-
tu nostro. Posuisti nos in similitu-
dinem gentibus: commotionem ca-
pitis in populis. Tota die verecun-
dia mea contra me est: et confusio
faciei mee cooperuit me. A voce expro-
brantis ⁊ obloquentis: a facie inimi-
ci et persequentis. Hec omnia venerũt
super nos nec obliti sumus te: et ini-
que non egimus in testamento tuo.
Et non recessit retro cor nostrum: et
declinasti semitas nostras a via tua.
Quoniam humiliasti nos in loco
afflictionis: ⁊ cooperuit nos umbra
mortis. Si obliti sumus nomen dei
nostri: et si expandimus manus no-
stras ad deum alienum. Nonne deꝰ
requiret ista? ipse enim nouit abscon-
dita cordis. Quoniam propter te
mortificamur tota die: estimati sumus
sicut oues occisionis. Exurge qua-
re obdormis domine: exurge et ne
repellas in finem. Quare faciẽ tuam
auertis obliuisceris inopie nostre: et
tribulationis nostre. Quoniam hu-
miliata ẽ ĩ puluere aĩa nr̃a: cõglutina-
tus ẽ ĩ terra venter noster. Exurge dñe
adiuua nos: et redime nos pp̃ter no-
men tuũ. Incipit ps̃ pro hijs qui mutabun-
tur filijs chore ad intellectum canticũ p dilecto

Eructauit cor meum verbum bo-
num: dico ego opera mea regi.
Lingua mea calamus scribe: velo-
citer scribentis. Speciosus forma pre
filijs hominum: diffusa est gratia in
labijs tuis: propterea benedixit te de-
us in eternum. Accingere gladio tu-
o: sup femur tuũ potentissime. Spe-
cie tua et pulcritudine tua: intende pro-
spere procede et regna. Propter veri-
tatem ⁊ mansuetudinem et iusticiã: ⁊
deducet te mirabiliter dextera tua. Sa-
gitte tue acute: populi sub te cadent
in corda inimicorum regis. Sedes
tua deꝰ ĩ seculũ seculi: virga directionis
virga regni tui. Dilexisti iusticiam
et odisti iniquitatem: propterea unxit
te deus deus tuꝰ oleo leticie pre consor-
tibus tuis. Mirra et gutta et casia a
vestimentis tuis: a domibus eburne-
is ex quibꝫ delectauerunt te filie regum
ĩ honore tuo. Astitit regina a dextris
tuis in vestitu deaurato: circumdata
varietate. Audi filia ⁊ vide et inclina
aurem tuam: et obliuiscere populum
tuum et domum patris tui. Et con-
cupiscet rex decorem tuum: quoniam
ipse ẽ dominus deus tuus ⁊ adorabũt
eum. Et filie tyri in muneribꝫ: vul-
tum tuum deprecabũtur omnes diui-
tes plebis. Omnis gloria eius filie
regis abintus: ĩ fimbrijs aureis cir-
cumamicta varietatibꝫ. Adducẽtur
regi virgines post eam: proxime eiꝰ
afferentur tibi. Afferentur in leticia
et exultatione: adducentur ĩ templũ
regis. Pro patribus tuis nati sunt
tibi filij: constitues eos principes su-
per omnẽ terrã. Memor ero nominis
tui domine: in omni generatione et
generatione. Propterea ppłi confite-
buntur tibi ĩ eternũ: ⁊ ĩ seculum seculi.

In finem filijs chore p archanis
Deus noster refu- psalm⁹ david
gium et virtus: adiutor in tri-
bulationibus que invenerunt nos
nimis. Propterea non timebimus
dum turbabitur terra: et transferent
montes in cor maris. Sonaverunt
et turbate sunt aque eorum: cõturba-
ti sunt montes in fortitudine eius.
Fluminis impetus letificat civita-
tem dei: sanctificavit tabernaculum
suum altissimus. Deus in medio e-
ius non commovebitur: adiuva-
bit eam deus mane diluculo. Con-
turbate sunt gentes et inclinata sunt
regna: dedit vocem suam mota ē ter-
ra. Dominus virtutum nobiscum:
susceptor noster deus iacob. Venite
et videte opera domini que posuit pro-
digia sup terram: auferens bella usq;
ad finem terre. Arcum cõteret et con-
fringet arma: et scuta comburet igni.
Vacate et videte quoniam ego sum
deus: exaltabor in gentibus et exalta-
bor in terra. Dominus virtutum no-
biscū: susceptor noster deus iacob. In
finem pro filijs chore ps david.
Omnes gētes plaudite manib⁊: iu-
bilate deo in voce exultationis.
Quoniā dñs excelsus terribilis: rex
magnus super omnem terram. Sub-
iecit populos nobis: et gentes sub pe-
dibus nostris. Elegit nobis heredi-
tatem suam: speciem iacob quā dilexit.
Ascendit deus in iubilo: ⁊ dominus
in voce tube. Psallite deo nostro psal-
lite: psallite regi nro psallite. Quo-
niam rex omnis terre deus: psallite
sapienter. Regnabit deus super gen-
tes: deus sedet super sedem sanctam
suam. Principes populorum congre-
gati sunt cum deo abraham: quoniā

dij fortes terre vehementer elevati sunt.
Ps cantici filijs chore secūda sabbati
Magnus dominus et laudabilis
nimis: in civitate dei nostri in
monte sancto eius. Fundatur exul-
tatione universe terre: mons syon la-
tera aquilonis civitas regis magni.
Deus ī domib⁊ ei⁹ cognoscetur: cū susci-
piet eam. Quoniam ecce reges terre
congregati sunt: convenerunt ī unū.
Ipsi videntes sic āmirati sunt: ɔtur-
bati sūt ɔmoti sunt: tremor apphendit
eos. Ibi dolores ut parturientis: ī spi-
ritu vehementi conteres naves tharsis.
Sicut audivimus sic vidimus in ci-
vitate domini virtutū in civitate dei
nostri: deus fundavit eam in eternū.
Suscepimus deus misericordiam tu-
am: in medio templi tui. Secūdum
nomen tuū de⁹ sic ⁊ laus tua in fines
terre: iusticia plena ē dextera tua. Le-
tetur mons syon et exultent filie iude:
propter iudicia tua dñe. Circumdate
syon et complectimini eā: narrate in
turribus eius. Ponite corda vestra
in virtute eius: et distribuite domos
eius ut enarretis in progenie altera.
Quoniā hic ē de⁹ de⁹ noster ī eternū
et in seculū seculi: ipse reget nos ī secu-
la. In finem filijs chore ps david.
Audite hec omnes gentes: auri-
bus percipite omēs qui habita-
tis orbem. Quiq; terrigene et filij ho-
minum: simul in unū dives ⁊ pauper.
Os meum loquetur sapientiam et
meditatio cordis mei prudentiā. In-
clinabo ī parabolā aurē meā: apriā ī
psalterio ppositionē meā. Cur time-
bo ī die mala: iniqtas calcanei mei cir-
cumdabit me. Qui ɔfidūt ī virtute su-
a: et ī multitudine diviciaꝝ suaꝝ glori-
antur. Frater non redimit redimet

homo: nō dabit deo placationē suā.
Et pciū redemptionis anime sue:
et laborabit in eternū et vivet adhuc
in finem. Non videbit interitum cum
viderit sapientes morientes: simul in-
sipiens et stultus peribunt. Et relin-
quent alienis divicias suas: ⁊ sepul-
cra eorum domus eorum in eternum.
Tabernacula eorum in progenie et
progenie: vocaverunt nomina sua ī
terris suis. Homo cum in honore
esset non intellexit: comparatus est iu-
mentis insipientib⁊: ⁊ similis factus
est illis. Hec via illorum scandalum
ipsis: ⁊ postea in ore suo complace-
bunt. Sicut oves in inferno positi
sunt: mors depascet eos. Et domi-
nabuntur eorum iusti in matutino:
et auxilium eorū veterascet in inferno
a gloria eorum. Verumtamen deus
redimet animam meam de manu in-
feri cum acceperit me. Ne timueris cū
dives factus fuerit homo: ⁊ cum mul-
tiplicata fuerit gl'a domus ei⁹. Quo-
niam cum interierit nō sumet omnia:
neq; descendet cum eo gloria ei⁹. Qui-
a anima eius in vita ipsius benedice-
tur: confitebitur tibi cū benefeceris ei.
Introibit usq; ī progenies patrum
suorum: usq; in eternum non videbit
lumē. Homo cū ī honore esset nō in-
tellexit: ɔparat⁹ ē iumētis insipiētib⁊:
et similis fact⁹ ē illis. Ps asaph.
Deus deorum dominus locutus
est: et vocavit terram. A solis
ortu usq; ad occasum: ex syon species
decoris eius. Deus manifeste veniet:
deus noster ⁊ non silebit. Ignis in
conspectu eius exardescet: et in circuitu
eius tempestas valida. Advocavit
celum desursum: et terram discernere
populū suū. Congregate illi sanctos

eius: qui ordinant testamētum eius
super sacrificia. Et annunciabunt
celi iusticiam eius: quoniam deus iu-
dex est. Audi populus meus et lo-
quar: israhel et testificabor tibi: de-
us deus tuus ego sum. Non in sacri-
ficijs tuis arguam te: holocausta au-
tem tua in conspectu meo sunt semper.
Non accipiam de domo tua vitu-
los: neq; de gregibus tuis hircos.
Quoniam mee sunt omnes fere sil-
varum: iumenta in montibus et bo-
ves. Cognovi omnia volatilia ce-
li: et pulcritudo agri mecum est. Si
esuriero non dicam tibi: meus est e-
nim orbis terre et plenitudo ei⁹. Num-
quid manducabo carnes thaurorum:
aut sanguinem hircorum potabo?
Immola deo sacrificium laudis:
et redde altissimo vota tua. Et in-
voca me in die tribulationis: eruam
te et honorificabis me. Peccatori au-
tem dixit deus quare tu enarras iusti-
cias meas: et assumis testamentum
meum per os tuum? Tu vero odisti
disciplinam: et proiecisti sermones
meos retrorsum. Si videbas furem
currebas cum eo: et cum adulteris por-
tionem tuam ponebas. Os tuum a-
bundavit malicia: et lingua tua con-
cinnabat dolos. Sedens adversus
fratrem tuum loquebaris: et adver-
sum filium matris tue ponebas scan-
dalum: hec fecisti et tacui. Existima-
sti inique qp ero tui similis: arguam
te ⁊ statuam cōtra faciē tuam. Intel-
ligite hec q̄ obliviscemini deū: nequādo
rapiat et non sit qui eripiat. Sacri-
ficiū laudis honorificabit me: et illic
iter quo ostendā illi salutare dei. Ps
david cum venit ad eū nathan pro
pheta quādo intravit ad bethsabee.

Miserere mei deus: secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam. Amplius lava me ab iniquitate mea: et a peccato meo munda me. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper. Tibi soli peccavi et malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in peccatis concepit me mater mea. Ecce enim veritatem dilexisti: incerta et occulta sapientie tue manifestasti michi. Asperges me ysopo et mundabor: lavabis me et super nivem dealbabor. Auditui meo dabis gaudium et leticiam: et exultabunt ossa humiliata. Averte faciem tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele. Cor mundum crea in me deus: et spiritum rectum innova in visceribus meis. Ne proicias me a facie tua: et spiritum sanctum tuum ne auferas a me. Redde michi leticiam salutaris tui: et spiritu principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: et impii ad te convertentur. Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: et exultabit lingua mea iusticiam tuam. Domine labia mea aperies: et os meum annunciabit laudem tuam. Quoniam si voluisses sacrificium dedissem utique: olocaustis non delectaberis. Sacrificium deo spiritus contribulatus: cor contritum et humiliatum deus non despicies. Benigne fac domine in bona voluntate tua syon: ut edificentur muri ihrlm. Tunc acceptabis sacrificium iusticie oblaciones et olocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

In finem intellectus david cum venit doech ydumeus et nunciasset sauli venit david in domum abimelech.

Quid gloriaris in malicia: qui potens es in iniquitate? Tota die iniusticiam cogitavit lingua tua: sicut novacula acuta fecisti dolum. Dilexisti maliciam super benignitatem: iniquitatem magis quam loqui equitatem. Dilexisti omnia verba precipitacionis: lingua dolosa. Propterea deus destruet te in finem: evellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo: et radicem tuam de terra viventium. Videbunt iusti et timebunt: et super eum ridebunt et dicent: ecce homo qui non posuit deum adiutorem suum. Sed speravit in multitudine diviciarum suarum: et prevaluit in vanitate sua. Ego autem sicut oliva fructifera in domo dei: speravi in misericordia dei in eternum et in seculum seculi. Confitebor tibi in seculum quia fecisti: et expectabo nomen tuum quoniam bonum in conspectu sanctorum tuorum.

In finem intellectus david pro amelech.

Dixit insipiens in corde suo: non est deus. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitatibus: non est qui faciat bonum. Deus de celo prospexit super filios hominum: ut videat si est intelligens aut requirens deum. Omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum non est usque ad unum. Nonne scient omnes qui operantur iniquitatem: qui devorant plebem meam ut cibum panis. Deum non invocaverunt: illic trepidaverunt timore ubi non fuit timor. Quoniam deus dissipavit ossa eorum qui hominibus placent: confusi sunt quoniam deus sprevit eos. Quis dabit ex syon salutare israhel: cum converterit deus captivitatem plebis sue exultabit iacob et letabitur israel.

In finem in carminibus intellectus david cum venissent ziphei et dixissent sauli nonne david absconditus est apud nos.

Deus in nomine tuo salvum me fac: et in virtute tua iudica me. Deus exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei. Quoniam alieni insurrexerunt adversum me: et fortes quesierunt animam meam: et non proposuerunt deum ante conspectum suum. Ecce enim deus adiuvat me: et dominus susceptor est anime mee. Averte mala inimicis meis: et in veritate tua disperde illos. Voluntarie sacrificabo tibi: et confitebor nomini tuo domine quoniam bonum est. Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: et super inimicos meos despexit oculus meus.

In finem in carminibus intellectus david.

Exaudi deus orationem meam: et ne despexeris deprecationem meam: intende michi et exaudi me. Contristatus sum in exercitatione mea: et conturbatus sum a voce inimici et a tribulatione peccatoris. Quoniam declinaverunt in me iniquitates: et in ira molesti erant michi. Cor meum conturbatum est in me: et formido mortis cecidit super me. Timor et tremor venerunt super me: et contexerunt me tenebre. Et dixi quis dabit pennas sicut columbe: et volabo et requiescam. Ecce elongavi fugiens: et mansi in solitudine. Expectabam eum qui salvum me fecit: a pusillanimitate spiritus et tempestate. Precipita domine divide linguas eorum: quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate. Die ac nocte circumdabit eam super muros eius iniquitas: et labor in medio eius et iniusticia. Et non defecit de plateis eius: usura et dolus. Quoniam si inimicus meus maledixisset michi: sustinuissem utique. Et si is qui oderat me super me magna locutus fuisset: abscondissem me forsitan ab eo. Tu vero homo unanimis: dux meus et notus meus. Qui simul mecum dulces capiebas cibos: in domo dei ambulavimus cum consensu. Veniat mors super illos: et descendant in infernum viventes. Quoniam nequicie in habitaculis eorum: in medio eorum. Ego autem ad deum clamavi: et dominus salvavit me. Vespere et mane et meridie narrabo et annunciabo: et exaudiet vocem meam. Redimet in pace animam meam ab hiis qui appropinquant michi: quoniam inter multos erant mecum. Exaudiet dominus et humiliabit illos: qui est ante secula. Non enim est illis commutatio et non timuerunt deum: extendit manum suam in retribuendo. Contaminaverunt testamentum eius: divisi sunt ab ira vultus eius: et appropinquavit cor illius. Molliti sunt sermones eius super oleum: et ipsi sunt iacula. Iacta super dominum curam tuam et ipse te enutriet: et non dabit in eternum fluctuationem iusto. Tu vero deus: deduces eos in puteum interitus. Viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te domine.

In finem pro populo qui a sanctis longe factus est in tituli inscriptione ipsi david cum tenuerunt eum allophili in geth.

Miserere mei deus quoniam conculcavit me homo:

tota die impugnans tribulauit me.
Conculcauerunt me inimici mei to-
ta die: quoniam multi bellantes ad-
uersum me. Ab altitudine diei time-
bo: ego vero in te sperabo. In deo
laudabo sermones meos: in deo spe-
raui non timebo quid faciat michi
caro. Tota die verba mea execraban-
tur: aduersum me omnes cogitatio-
nes eorum ĩ malum. Inhabitabũt
et abscondent: ipsi calcaneum meum
obseruabunt. Sicut sustinuerunt a-
nimam meam pro nichilo saluos fa-
cies illos: in ira populos cõfringes.
Deus vitam meam annunciaui ti-
bi: posuisti lacrimas meas in cõspe-
ctu tuo. Sicut et in promissione tua:
tunc conuertentur inimici mei retror-
sum. In quacumq; die inuocauero
te: ecce cognoui quoniam deus meus
es. In deo laudabo verbum: in do-
mino laudabo sermonem: in deo spe-
raui non timebo quid faciat michi
homo. In me sunt deus vota tua:
que reddam laudationes tibi. Quo-
niam eripuisti animã meam de mor-
te: et pedes meos de lapsu: ut placeã
corã deo ĩ lumine viuentiũ. Jn finẽ ne
disperdas dauid tituli inscriptõe cũ
fugeret a facie saul reg' isrl' in speluncã.
Miserere mei deus miserere mei:
quoniam in te confidit anima
mea. Et in umbra alarum tuarũ
sperabo: donec transeat iniquitas.
Clamabo ad deum altissimum:
deum qui benefecit michi. Misit de ce-
lo et liberauit me: dedit in opprobri-
um cõculcantes me. Misit deus mi-
sericordiam suam et veritatem suam:
et eripuit animam meam de medio
catulorum leonum: dormiui contur-
batus. Filij hominum dentes eorũ
arma et sagitte: et lingua eorum gla-
dius acutus. Exaltare super celos
deus: et in omni terra gloria tua. La-
queum parauerũt pedibus meis: et
incuruauerũt animam meam. Fo-
derunt ante faciem meam foueam: et
inciderũt in eam. Paratum cor me-
um deus paratum cor meum: canta-
bo et psalmum dicam. Exurge glo-
ria mea exurge psalteriũ et cythara:
exurgam diluculo. Confitebor tibi
in populis domine: et psalmum di-
cam tibi ĩ gentibus. Quoniam ma-
gnificata ẽ usq; ad celos misericordi-
a tua: et usq; ad nubes veritas tua.
Exaltare super celos deus: et super
omnem terrã gloria tua. Jn finem ne
disperdas dauid tituli inscriptõe.
Si vere utiq; iusticiam loquimi-
ni: recte iudicate filij hominum.
Etenĩ in corde iniq̃tates operamini
in terra: iniusticias man' vestre con-
cinnant. Alienati sunt peccatores
a vulua: errauerunt ab vtero: locuti
sunt falsa. Furor illis secundum si-
militudinem serpentis: sicut aspidis
surde et obturãtis aures suas. Que
non exaudiet vocem incantantium:
et venefici incantantis sapienter. De-
us conteret dentes eorum in ore ipso-
rum: molas leonum confringet do-
minus. Ad nichilum deuenient tanq̃
aqua decurrens: intendit arcum su-
um donec infirmentur. Sicut cera
que fluit auferent: supercecidit ignis
et non viderunt solem. Priusq̃ intel-
ligerent spine vestre ramnum: sicut
uiuẽtes sicut in ira absorbet eos. Le-
tabitur iustus cum viderit vindictã:
manus suas lauabit ĩ sanguine pec-
catoris. Et dicet homo si utiq; est
fructus iusto: utiq; est deus iudicans
eos ĩ terra. Jn finẽ ne disperdas dauid
tituli inscriptõe quando misit saul
et custodiuit domũ ei' ut interficeret eũ
Eripe me de inimicis meis deus
meus: et ab insurgẽtibus in me
libera me. Eripe me de operantibus
iniquitatem: et de viris sanguinum
salua me. Quia ecce ceperunt animã
meam: irruerunt in me fortes. Neq;
iniquitas mea neq; peccatum meum
domine: sine iniquitate cucurri et di-
rexi. Exurge in occursum meum et
vide: et tu domine deus virtutum de-
us israhel. Intende ad visitandas
omnes gentes: non miserearis omni-
bus gentibus qui operantur iniqui-
tatem. Conuertentur ad vesperam
et famem patientur ut canes: et circu-
ibunt ciuitatem. Ecce loquentur in
ore suo: et gladius in labijs eorum:
quoniam quis audiuit? Et tu do-
mine deridebis eos: ad nichilum de-
duces omnes gentes. Fortitudinẽ
meam ad te custodiam: quia deus sus-
ceptor meus: deus meus misericor-
dia eius p̃ueniet me. Deus ostendi-
sti michi super inimicos meos: ne oc-
cidas eos nequando obliuiscantur
populi mei. Disperge illos ĩ virtute
tua: et depone eos protector meus do-
mine. Delictum oris eorum: sermo-
nem labiorum ipsorum: et compre-
hendantur in superbia sua. Et de
execratione et mendacio annuncia-
buntur in consumatione: in ira con-
sumationis et non erunt. Et scient
quia deus dominabitur iacob: et fi-
nium terre. Conuertentur ad vespe-
ram et famem patientur ut canes: et
circuibũt ciuitatem. Ipsi dispergen-
tur ad manducandum: si vero non
fuerint saturati et murmurabũt. Ego
autem cantabo fortitudinem tuam:
et exaltabo mane misericordiam tu-
am. Quia factus es susceptor meus:
et refugium meum in die tribulatio-
nis mee. Adiutor meus tibi psallã:
quia deus susceptor meus es: deus
meus misericordia mea. Jn finẽ pro
hijs qui cõmutabuntur tituli inscrip-
tione ipi dauid in doctrinam cum suc-
cendit mesopotamiam syrie et so-
bal: et conuertit ioab et percussit edõ
in valle salinarũ duodecim milia.
Deus repulisti nos et destruxisti
nos: iratus es et misertus es
nobis. Commouisti terram et con-
turbasti eam: sana contritiones eius
quia cõmota est. Ostendisti populo
tuo dura: potasti nos vino compun-
ctionis. Dedisti metuẽtibus te signi-
ficationem: ut fugiant a facie arcus.
Ut liberentur dilecti tui: saluum fac
dextera tua et exaudi me. Deus locu-
tus est in sancto suo: letabor et par-
tibor sichimam: et conuallem taber-
naculorum metibor. Meus est gala-
ad et meus est manasses: et ephra-
im fortitudo capitis mei. Iuda rex
meus: moab olla spei mee. In y-
dumeam extendam calciamentũ me-
um: michi alienigene subditi sunt.
Quis deducet me in ciuitatem muni-
tam: quis deducet me usq; in ydume-
am? Nonne tu deus qui repulisti
nos? et non egredieris deus in virtu-
tibus nostris. Da nobis auxilium
de tribulatione: et vana salus homi-
nis. In deo faciemus virtutem: et
ipse ad nichilũ deducet tribulãtes nos.
Jn finẽ in ymnis ps' dauid.
Exaudi deus deprecationem me-
am: intende orationi mee. A fi-
nibus terre ad te clamaui dũ anxiarer

cor meum: in petra exaltasti me. De-
duxisti me quia fact⁹ es spes mea: tur-
ris fortitudinis a facie inimici. In-
habitabo in tabernaculo tuo in secu-
la: protegar in velamento alarum
tuarum. Quoniam tu deus meus
exaudisti orationem meam: dedisti
hereditatem timentibus nomē tuum.
Dies sup dies regis adicies: ãnos
eius usq; i diem generationis et gene-
rationis. Permanet in eternum in
conspectu dei: misericordiam et veri-
tatem eius quis requiret? Sic psal-
mum dicam nomini tuo in seculum
seculi: ut reddam vota mea de die in
diē. *Incipit p idithun ps david*
Nonne deo subiecta erit anima
mea? ab ipso enim salutare me-
um. Nam et ipse deus meus et salu-
taris meus: susceptor meus non mo-
vebor amplius. Quousq; irruitis in
hominem: interficitis universi vos:
tanq; parieti inclinato et macerie de-
pulse? Veruntamen precium meum
cogitaverunt repellere: cucurri in siti:
ore suo benedicebant et corde suo ma-
ledicebant. Veruntamen deo subie-
cta esto anima mea: quoniam ab ip̄o
paciētia mea. Quia ipse deus me⁹ et
salvator meus: adiutor meus non
emigrabo. In deo salutare meum
et gloria mea: deus auxilij mei ⁊ spes
mea in deo est. Sperate in eo omnis
congregatio populi: effundite coram
illo corda vestra: deus adiutor noster
in eternū. Veruntamen vani filij ho-
minum: mendaces filij hominum in
stateris: ut decipiant ipsi de vanitate
in idip̄m. Nolite sperare in iniq̃tate
et rapinas nolite concupiscere: divi-
tie si affluāt nolite cor apponere. Se-
mel locutus est deus duo hec audivi:

q̃a potestas dei ē ⁊ tibi dñe misericordia: q̃a
tu reddis unicuiq; iuxta opera sua.
Ps david cum esset in deserto ydu-
Deus deus me⁹: ad te de *mee.*
luce vigilo. Sitivit in te ani-
ma mea: quã multipliciter tibi caro
mea. In terra deserta et invia ⁊ ina-
quosa sic in sancto apparui tibi: ut
viderem virtutem tuam ⁊ gloriam tu-
am. Quoniam melior est misericor-
dia tua super vitas: labia mea lauda-
bunt te. Sic benedicam te in vita me-
a: et in nomine tuo levabo manus
meas. Sicut adipe ⁊ pinguedine re-
pleatur anima mea: ⁊ labijs exultati-
onis laudabit os meum. Si memor
fui tui super stratum meum: in matu-
tinis meditabor in te: quia fuisti ad-
iutor meus. Et in velamento ala-
rum tuarū exultabo: adhesit anima
mea post te: me suscepit dextera tua.
Ipsi vero invanum quesierunt ani-
mam meam: introibunt in inferiora
terre: tradentur in manus gladij: par-
tes vulpium erunt. Rex vero letabit̄
in deo: laudabuntur omnes qui iu-
rant in eo: q̃a obstructū ē os loquē-
tium iniqua. *Incipit psalm⁹ david*
Exaudi deus orationem meam
cum deprecor: a timore inimici
eripe animam meam. Protexisti me
a conventu malignantium: a mul-
titudine operantiū iniquitatē. Qui-
a exacuerunt ut gladium linguas su-
as: intenderūt arcum rem amaram:
ut sagittent in occultis immaculatū.
Subito sagittabūt eum et nō time-
bunt: firmaverunt sibi sermonem ne-
quam. Narraverunt ut absconderēt
laqueos: dixerunt quis videbit eos?
Scrutati sunt iniquitates: defecerūt
scrutantes scrutinio. Accedet homo

ad cor altū: ⁊ exaltabit̄ deus. Sagitte
parvulorum facte sunt plage eorum:
et infirmate sunt contra eos lingue
eorum. Conturbati sunt oēs qui
videbāt eos: ⁊ timuit omnis homo.
Annunciaverunt opera dei: ⁊ facta
eius intellexerunt. Letabitur iustus
in domino ⁊ sperabit in eo: et lauda-
buntur omnes recti corde. *Incipit ps*
david canticū aggei ieremie et ezechi-
el de v̄bo peregrinationis ⁊ de ipso
q̃si migrationis cū inciperēt p̄ficisci.
Te decet ymnus deus in syon: et
tibi reddetur votum in ierusalē.
Exaudi orationem meam: ad te o-
mnis caro veniet. Verba iniquorū
prevaluerunt super nos: et impietati-
bus nostris tu propiciaberis. Beat⁹
quē elegisti et assumpsisti: inhabita-
bit in atrijs tuis. Replebimur in bo-
nis domus tue: sanctum est templū
tuum mirabile in equitate. Exaudi
nos deus salutaris noster: spes omni-
um finium terre ⁊ in mari lōge. Pre-
parans montes in virtute tua accin-
ctus potentia: qui conturbas profun-
dum maris sonū fluctuum ei⁹. Tur-
babuntur gentes ⁊ timebunt qui ha-
bitant terminos a signis tuis: exitus
matutini ⁊ vesperi delectabis. Visita-
sti terram ⁊ inebriasti eam: multipli-
casti locupletare eam. Flumen dei
repletum est aquis: parasti cibum il-
lorum quoniam ita est p̄paratio eius.
Rivos eius inebria: multiplica ge-
nimina eius: i stillicidijs eius letabi-
tur germinās. Benedices corone an-
ni benignitatis tue: ⁊ campi tui reple-
buntur ubertate. Pinguescent specio-
sa deserti: ⁊ exultatione colles accingen-
tur. Induti sunt arietes ovium: et
valles habūdabūt frumēto: clamabūt

etenī ymnū dicēt. *Incipit canticū psal-*
Iubilate deo omnis *mi resurrectionis*
terra: psalmum dicite nomini eius:
date gloriam laudi eius. Dicite deo
quā terribilia sunt opera tua domine:
in multitudine virtutis tue mentient̄
tibi inimici tui. Omnis terra adoret
te ⁊ psallat tibi: psalmum dicat no-
mini tuo. Venite ⁊ videte opera dei:
terribilis in cōsilijs sup filijs hominū.
Qui convertit mare in aridam: in
flumine pertransibunt pede: ibi letabi-
mur in ipso. Qui dominatur in vir-
tute sua in eternū: oculi eius sup gen-
tes respiciunt: qui exasperant non ex-
altent̄ in semetipsis. Benedicite gen-
tes deum nostrum: et auditam facite
vocem laudis eius. Qui posuit ani-
mam meam ad vitam: ⁊ non dedit
in commotionem pedes meos. Quo-
niam probasti nos deus: igne nos
examinasti sicut examinatur argentū.
Induxisti nos in laqueum: posui-
sti tribulationes in dorso nostro: im-
posuisti homines super capita nostra.
Transivimus per ignem ⁊ aquam:
et eduxisti nos i refrigerium. Introi-
bo in domum tuam in olocaustis:
reddam tibi vota mea que distinxerūt
labia mea. Et locutum est os meū:
in tribulatione mea. Holocausta me-
dullata offeram tibi cum incensu ari-
etum: offeram tibi boves cum hircis.
Venite audite ⁊ narrabo omēs q̃ ti-
metis deū: quanta fecit anime mee.
Ad ipsum ore meo clamavi: et exul-
tavi sub lingua mea. Iniquitatem
si aspexi in corde meo: non exaudiet
dominus. Propterea exaudivit de-
us: ⁊ attendit voci deprecationis mee.
Benedictus deus: qui nō amovit o-
rationē meā et misericordiā suā a me.

Iuſiue in ympnis pſ cantici dauid

Deus miſereatur noſtri et benedi-
cat nobis : illuminet vultum
ſuum ſuper nos : ⁊ miſereatur noſtri.
Ut cognoſcamus in terra viam tu-
am : in omnibus gentibus ſalutare
tuum. Confiteantur tibi populi de-
us : confiteantur tibi populi omnes.
Letentur et exultent gentes : quoni-
am iudicas populos in equitate : et
gentes in terra dirigis. Confiteanť
tibi populi deus : confiteantur tibi po-
puli omnes : terra dedit fructum ſuū.
Benedicat nos deus deus noſter be-
nedicat nos deꝰ : ⁊ metuant eū omēs
fines tere. Iuſiue pſ cantici dauid

Exurgat deus ⁊ diſſipentur ini-
mici eius : et fugiant qui ode-
runt eum a facie eius. Sicut deficit
fumus deficiant : ſicut fluit cera a fa-
cie ignis ſic pereant peccatores a faci-
e dei. Et iuſti epulentur et exultent in
conſpectu dei : et delectentur in leticia.
Cantate deo pſalmum dicite nomi-
ni eius : iter facite ei qui aſcendit ſuper
occaſum : dominus nomen illi. Ex-
ultate in conſpectu eius : turbabuntur
a facie eius patris orphanorum ⁊ iu-
dicis viduarum. Deus in loco ſan-
cto ſuo : deus qui inhabitare facit vni-
us moris in domo. Qui educit vin-
ctos in fortitudine : ſimiliter eos qui
exaſperant qui habitant in ſepulcris.
Deus cum egredereris in conſpectu
populi tui : cum pertranſires in deſerto.
Terra mota eſt : etenim celi diſtilla-
uerunt a facie dei ſynai a facie dei iſra-
hel. Pluuiam voluntariam ſegrega-
bis deus hereditati tue : et infirmata
eſt : tu vero perfeciſti eam. Animalia
tua habitabunt in ea : paraſti in dul-
cedine tua pauperi deus. Dominus
dabit verbum euangelizantibus vir-
tute multa. Rex virtutum dilecti di-
lecti : et ſpeciei domus diuidere ſpolia.
Si dormiatis inter medios cleros
penne columbe deargentate : ⁊ poſte-
riora dorſi eiꝰ in pallore auri. Dum
diſcernit celeſtis reges ſuper eam niue
dealbabuntur in ſelmon : mons dei
mons pinguis. Mons coagulatus
mons pinguis : ut quid ſuſpicamini
montes coagulatos. Mons ī quo
beneplacitum eſt deo habitare in eo :
etenim dominus habitabit in finem.
Currus dei decem milibꝫ multiplex :
milia letantium : dominus in eis ī ſy-
nai in ſancto. Aſcendiſti in altum
cepiſti captiuitatem : accepiſti dona
in hominibus. Etenim non creden-
tes : inhabitare dominum deū. Be-
nedictus dominus die quotidie : pro-
ſperum iter faciet nobis deus ſaluta-
rium noſtrorum. Deus noſter deus
ſaluos faciendi : et domini domini
exitus mortis. Uerumtamen deꝰ con-
fringet capita inimicorum ſuorum :
verticem capilli perambulantium in
delictis ſuis. Dixit dominus ex ba-
ſan conuertam : conuertam in pfun-
dum maris. Ut intinguatur pes tu-
us in ſanguine : lingua canum tuo-
rum ex inimicis ab ipſo. Uiderunt
ingreſſos tuos deus : ingreſſus dei
mei regis mei qui eſt in ſancto. Pre-
uenerunt principes coniuncti pſallen-
tibus : in medio iuuencularum tympa-
niſtriarum. In eccleſijs benedicite de-
o : domino de fontibus iſrahel. Ibi
beniamin adoleſcentulus : in mētis
exceſſu. Principes iuda duces eorū :
principes zabulon ⁊ principes nepta-
lim. Manda deus virtuti tue : confir-
ma hoc deus quod operatus es in
nobis. A templo tuo in iheruſalem :
tibi offerent reges munera. Increpa
feras arundinis : congregatio thau-
rorum in vaccis populorum : ut ex-
cludant eos qui probati ſunt argen-
to. Diſſipa gentes que bella volunt :
venient legati ex egipto : ethiopia pre-
ueniet manus eius deo. Regna terre
cantate deo : pſallite domino. Pſal-
lite deo : qui aſcendit ſuper celum celi
ad orientem. Ecce dabit voci ſue vo-
cem virtutis : date gloriam deo ſuper
iſrahel magnificentia eius et virtus
eius in nubibus. Mirabilis deus in
ſanctis ſuis : deus iſrahel ipſe dabit
virtutem et fortitudinem plebi ſue : be-
nedictus deus. Iuſiue pro hijs qui cō-
mutabuntur pſalmus ipſi dauid.

Saluum me fac deus : quo-
niam intrauerunt aque
uſq ad animam meam.
Infixus ſū in limo pro-
fundi : et non eſt ſubſtantia. Ueni
in altitudinem maris : et tempeſtas
dimerſit me. Laboraui clamans
rauce facte ſunt fauces mee : defece-
runt oculi mei dum ſpero in deum me-
um. Multiplicati ſunt ſup capillos
capitis mei : qui oderunt me gratis.
Confortati ſunt qui perſecuti ſunt
me inimici mei iniuſte : que nō rapui
tunc exſoluebam. Deus tu ſcis inſi-
pientiam meam : et delicta mea a te
nō ſunt abſcondita. Non erubeſcāt
in me qui exſpectant te domine : domi-
ne virtutum. Non confundantur
ſuper me : qui querunt te deus iſrahel.
Quoniam propter te ſuſtinui oppro-
brium : operuit confuſio faciem meā.
Extraneus factꝰ ſum fratribus me-
is : et peregrinus filijs matris mee.
Quoniam zelus domꝰ tue comedit
me : ⁊ opprobria exprobrantium tibi
ceciderunt ſuper me. Et operui in ie-
iunio animam meam : et factum eſt
in opprobrium michi. Et poſui veſti-
mentum meum cilicium : et factus ſū
illis in parabolam. Aduerſum me
loquebantur qui ſedebāt in porta : et
in me pſallebant qui bibebant vinū.
Ego vero orationē meam ad te do-
mine : tempus beneplaciti deus. In
multitudine miſericordie tue : exaudi
me in veritate ſalutis tue. Eripe me
de luto ut non infigar : libera me ab
hijs qui oderūt me et de profundis a-
quarum. Non me dimergat tempe-
ſtas aque : neq abſorbeat me profun-
dum : neq urgeat ſuper me puteꝰ os
ſuum. Exaudi me domine quoniā
benigna ē miſericordia tua : ſecundū
multitudinem miſerationum tuarū
reſpice me. Et ne auertas faciem tu-
am a puero tuo : quoniam tribulor
velociter exaudi me. Intende anime
mee et libera eam : propter inimicos
meos eripe me. Tu ſcis improperiū
meum et confuſionem meam : ⁊ reue-
rentiam meam. In conſpectu tuo
ſunt omnes qui tribulant me et im-
properium exſpectauit cor meum ⁊ mi-
ſeriam. Et ſuſtinui qui ſimul con-
triſtaretur et nō fuit : ⁊ qui conſolare-
tur et non inueni. Et dederūt in eſcā
meam fel : et in ſiti mea potauerunt
me aceto. Fiat menſa eorum corā
ipſis in laqueum : ⁊ in retributiones
et in ſcandalum. Obſcurentur oculi
eorum ne videant : et dorſum eorum
ſemper incurua. Effunde ſuper eos i-
ram tuam : ⁊ furor ire tue compreheN-
dat eos. Fiat habitatio eorum de-
ſerta : et in tabernaculis eorum non
ſit qui inhabitet. Quoniam quē tu

percussisti persecuti sunt : et super do-
lorem vulnerum eorum addiderunt.
Appone iniquitatem super iniquita-
tem eorum : et non intrent in iusticiam
am tuam. Deleantur de libro viven-
tium : et cum iustis non scribantur.
Ego sum pauper et dolens : salus
tua deus suscepit me. Laudabo no-
men dei cum cantico : et magnificabo
eum in laude. Et placebit deo super
vitulum novellum : cornua produ-
centem et ungulas. Videant paupe-
res et letentur : querite deum et vivet
anima vestra. Quoniam exaudivit
pauperes dominus : et vinctos suos
non despexit. Laudent illum celi et
terra : mare et omnia reptilia in eis.
Quoniam deus salvam faciet syon :
et edificabuntur civitates iude. Et
inhabitabunt ibi : et hereditate acqui-
rent eam. Et semen servorum eius
possidebit eã : et q̃ diligunt nomẽ eius
habitabũt ĩ ea. In finẽ ps david in
rememoratione q̃ salvũ fecit eũ dñs.

Deus ĩ adiutorium meum inten-
de : domine ad adiuvandum
me festina. Confundantur et revere-
antur : qui querunt animam meam.
Avertantur retrorsum et erubescant :
qui volũt michi mala. Avertantur
statim et erubescentes : qui dicunt mi-
chi euge euge. Exultẽt et letẽtur in te o-
mnes qui querunt te : et dicant semper
magnificetur dominus qui diligunt
salutare tuum. Ego vero egenus et
pauper sum : deus adiuva me. Ad-
iutor meus et liberator meus es tu : do-
mine ne moreris. ps david filiorum
ionadab et priorum captivorum.

In te domine speravi non confundar
in eternum : in iusticia tua libera me
et eripe me. Inclina ad me aurem
tuam : et salva me. Esto michi in
deum protectorem et in locum mu-
nitum : ut salvum me facias. Quo-
niam firmamentum meum : et refugi-
um meum es tu. Deus meus eripe
me de manu peccatoris : et de manu
cõtra legem agentis et iniqui. Quo-
niam tu es paciencia mea domine :
domine spes mea a iuventute mea.
In te confirmatus sum ex utero : de
ventre matris mee tu es protector me-
us. In te cantatio mea semper : tan-
q̃ prodigium factus sum multis et
tu adiutor fortis. Repleatur os me-
um laude ut cantem gloriam tuam :
tota die magnitudinem tuam. Ne
proicias me in tempore senectutis :
cum defeciet virtus mea ne derelinq̃s
me. Quia dixerunt inimici mei mi-
chi : et qui custodiebant animam me-
am consilium fecerunt in unum. Di-
centes deus dereliquit eum : persequi-
mini et comprehendite eum : quia nõ
est qui eripiat. Deus ne elongeris a
me : deus meus in auxilium meum
respice. Confundantur et deficiant
detrahentes anime mee : operiantur
confusione et pudore qui querunt ma-
la michi. Ego autem semper spera-
bo : et adiciam super omnem laudem
tuam. Os meum annũciabit iusticiam
am tuam : tota die salutare tuum.
Quoniam non cognovi litteraturã
introibo in potentiam domini : do-
mine memorabor iusticie tue solius.
Deus docuisti me a iuventute mea
et usq; nunc : pronunciabo mirabi-
lia tua. Et usq; in senectam et seniũ :
deus ne derelinquas me. Donec an-
nunciem brachium tuum : generati-
oni omni que ventura est. Potenti-
am tuam et iusticiam tuam deus
usq; in altissima que fecisti magnali-
a : deus quis similis sit tibi. Quan-
tas ostendisti michi tribulatiões mul-
tas et malas : et conversus vivifica-
sti me : et de abissis terre iterum redu-
xisti me. Multiplicasti magnificenti-
am tuam : et conversus consolatus
es me. Nam et ego confitebor tibi
in vasis psalmi veritatem tuam deus :
psallam tibi in cythara sanctus isra-
hel. Exultabunt labia mea cum can-
tavero tibi et aĩa mea quã redemisti.
Sed et lĩgua mea tota die meditabitur
iusticiã tuã : cum ɔfusi et reveriti fuerint
q̃ querũt mala michi. In salomonẽ

Deus iudicium tuum regi da : et
iusticiam tuã filio regis. Iu-
dicare populum tuum in iusticia : et
pauperes tuos in iudicio. Suscipi-
ant montes pacem populo : et colles
iusticiam. Iudicabit pauperes po-
puli et salvos faciet filios pauperum :
et humiliabit calumniatorem. Et
permanebit cum sole et ante lunam :
ĩ generationẽ et generationẽ. Descen-
det sicut pluvia in vellus : et sicut stil-
licidia stillancia super terram. Orie-
tur ĩ diebus eius iusticia et abundan-
tia pacis : donec auferatur luna. Et
dominabitur a mari usq; ad mare :
et a flumine usq; ad terminos orbis
terrarum. Coram illo procident e-
thiopes : et inimici eius terram lin-
gent. Reges tharsis et insule mune-
ra offerent : reges arabum et saba do-
na adducent. Et adorabunt eum
omnes reges : omnes gentes servient
ei. Quia liberabit pauperem a poten-
te : et pauperem cui non erat adiutor.
Parcet pauperi et inopi : et animas
pauperum salvas faciet. Ex usuris
et iniquitate redimet animas eorum :
et honorabile nomen eorum coram
illo. Et vivet et dabitur ei de auro
arabie : et adorabunt de ipso semper :
tota die benedicẽt ei. Erit firmamen-
tum in terra in summis montium : su-
perextolletur super libanũ fructus eius : et
florebũt de civitate sicut fenũ terre. Sit
nomẽ eius benedictũ in secula : ante solẽ
permanet nomẽ eius. Et benedicen-
tur in ipso omñes tribus terre : omnes
gentes magnificabunt eum. Bene-
dictus dominus deus israhel : qui fa-
cit mirabilia solus. Et benedictum
nomen maiestatis eius in eternum :
et replebitur maiestate eius oĩs terra : fiat fi-
at. Defecerũt ymni david filii yesse.

Quam bonus isra- ps asaph.
hel deus : hiis qui recto sunt cor-
de. Mei autem pene moti sunt pedes :
pene effusi sunt gressus mei. Quia ze-
lavi super iniquos : pacem peccato-
rum videns. Quia non est respectus
morti eorum : et firmamentum ĩ pla-
ga eorum. In labore hominum
non sunt : et cum hominibus non
flagellabuntur. Ideo tenuit eos su-
perbia : operti sunt iniquitate et impi-
etate sua. Prodiit quasi ex adipe in-
iquitas eorum : transierunt in affe-
ctum cordis. Cogitaverunt et locuti
sunt nequiciam : iniquitatem in excel-
so locuti sunt. Posuerunt in celum
os suum : et lingua eorum transivit
in terra. Ideo convertetur populus
meus hic : et dies pleni invenientur
in eis. Et dixerunt quomodo scit de-
us : et si est sciencia in excelso. Ecce
ipsi peccatores et abundantes in se-
culo : obtinuerunt divitias. Et dixi
ergo sine causa iustificavi cor meum :
et lavi inter innocentes manus me-
as. Et fui flagellatus tota die :

et castigatio mea in matutinis. Si
dicebã narrabo sic: ecce nationẽ filiorum
tuorum reprobaui. Existimabam
ut cognoscerem: hoc labor est ante
me. Donec intrem in sanctuarium
dei: et intelligam in nouissimis eo-
rum. Uerumtamen propter dolos po-
suisti eis: deiecisti eos dum alleuaren-
tur. Quomodo facti sunt in desola-
tionem: subito defecerunt: perierunt
propter iniquitatem suam. Uelut so-
mnium surgentium: domine in ciui-
tate tua ymaginem ipsorum ad nichi-
lum rediges. Quia inflammatum ẽ
cor meum: et renes mei commutati
sunt: et ad nichilum redactus sum ⁊
nesciui. Ut iumentum factus sum a-
pud te: et ego semper tecum. Tenui-
sti manum dexteram meam: et in vo-
luntate tua deduxisti me: et cum glo-
ria suscepisti me. Quid enim michi
est in celo: et a te quid volui super ter-
ram? Defecit caro mea et cor meũ:
deus cordis mei et pars mea deus in e-
ternum. Quia ecce qui elongãt se a te
peribũt: pdidisti oĩes q̃ fornicanẽ
abs te. Michi autẽ adherere deo bonũ
est: ponere in dño deo spẽ meã. Ut
ãnunciem omnes predicationes tu-
as: in portis filie syon. *In finẽ intel-
lectus asaph.*

Ut quid deus repu-
listi in finẽ: irat⁹ ẽ furor tu⁹ su-
per oues pascue tue? Memor esto con-
gregationis tue: quam possedisti ab
initio. Redemisti virgam heredita-
tis tue: mons syon in quo habitasti
in eo. Leua manus tuas in superbi-
as eorum ĩ finem: quanta maligna-
tus est inimicus in sancto? Et glo-
riati sunt qui oderunt te: in medio so-
lemnitatis tue. Posuerunt signa su-
a signa et non cognouerunt: sicut in
exitu super summum. Quasi in silua
lignorum securibus exciderunt ianu-
as eius in idipsũ: in securi ⁊ ascia de-
iecerunt eam. Incenderunt igni san-
ctuarium tuum in terra: polluerunt
tabernaculum nominis tui. Dixerũt
in corde suo cognatio eorum simul:
quiescere faciamus omnes dies festos
dei a terra. Signa nostra non vidi-
mus: iam non est propheta: et nos
nõ cognoscet amplius. Usquequo
deus improperabit inimicus: irritat
aduersarius nomen tuum in finem.
Ut quid auertis manum tuam et
dexteram tuam: de medio sinu tuo in
finem. Deus autem rex noster ante
secula: operatus est salutem in medio
terre. Tu confirmasti in virtute tua
mare: contribulasti capita draco-
num in aquis. Tu confregisti capi-
ta draconis: dedisti eum escam popu-
lis ethiopum. Tu dirupisti fontes
et torrentes: tu siccasti fluuios ethan.
¶ Tuus est dies et tua est nox: tu fabri-
catus es auroram et solem. Tu feci-
sti omnes terminos terre: estatem et
ver tu plasmasti ea. Memor esto hu-
ius: inimicus improperauit domino:
et populus insipiens incitauit nomẽ
tuum. Ne tradas bestijs animam
confitentem tibi: et animas paupe-
rum tuorum ne obliuiscaris ĩ finem.
Respice ĩ testamentum tuũ: quia re-
pleti sunt qui obscurati sunt terre do-
mibus iniquitatum. Ne auertatur
humilis factus confusus: pauper et
inops laudabunt nomẽ tuum. Ex-
surge deus iudica causam tuam: me-
mor esto improperiorum tuorum eo-
rum qui ab insipiente sunt tota die.
Ne obliuiscaris voces inimicorum
tuorum: superbia eorum q̃ te oderũt
ascẽdit semp. *In finẽ ne corrumpas
ps cantici asaph.*

Confitebimur
tibi deus confitebimur: ⁊ inuo-
cabimus nomen tuum. Narrabi-
mus mirabilia tua: cum accepero
tempus ego iusticias iudicabo. Li-
quefacta est terra et omnes qui habi-
tant in ea: ego confirmaui columnas
eius. Dixi iniquis nolite inique age-
re: et delinquentibus nolite exaltare
cornu. Nolite extollere in altum cor-
nu vestrum: nolite loqui aduersum
deum iniquitatem. Quia neq; ab o-
riente neq; ab occidente neq; a deser-
tis montibus: quoniam deus iudex
est. Hunc humiliat et hunc exaltat:
quia calix in manu domini vini me-
ri plenus mixto. Et inclinauit ex
hoc in hoc: verumtamen fex eius nõ
est exinanita: bibent ex eo omnes pec-
catores terre. Ego autem annuncia-
bo in seculum: cantabo deo iacob.
Et omnia cornua peccatorum con-
fringam: et exaltabuntur cornua iu-
sti. *In finẽ in carminib; canticum
assyriorum. psalmus asaph.*

Notus in iudea deus: in israhel
magnum nomen eius. Et fa-
ctus est in pace locus eius: et habita-
tio eius in syon. Ibi confregit po-
tentias arcuum: scutum gladium et
bellum. Illuminans tu mirabili-
ter a montibus eternis: turbati sunt
omnes insipientes corde. Dormi-
erunt somnum suum: et nichil inue-
nerunt viri diuiciarum in manibus
suis. Ab increpatione tua deus ia-
cob: dormitauerunt qui ascenderunt
equos. Tu terribilis es et quis resi-
stet tibi: ex tunc ira tua. De celo audi-
tum fecisti iudicium: terra tremuit et
quieuit. Cum exurgeret in iudiciũ
deus: ut saluos faceret omnes man-
suetos terre. Quoniam cogitatio ho-
minis confitebitur tibi: et reliquie co-
gitationis diem festum agent tibi.
Uouete et reddite domino deo ve-
stro: omnes qui in circuitu eius affer-
tis munera. Terribili et ei qui aufert
spiritum principum: terribili apud o-
mnes reges terre. *In finẽ p ydithun*

Uoce mea ad dominum clama-
ui: voce mea ad deum et inten-
dit michi. In die tribulationis me-
e deum exquisiui manibus meis no-
cte contra eum: et non sum deceptus.
Renuit consolari anima mea: me-
mor fui dei et delectatus sum: et exer-
citatus sum et defecit spiritus meus.
Anticipauerunt vigilias oculi mei:
turbatus sum et non sum locutus.
Cogitaui dies antiquos: et ãnos
eternos in mente habui. Et medita-
tus sum nocte cum corde meo: et exer-
citabar et scopebam spiritum meum.
Nunquid in eternum proiciet deus:
aut non apponet ut complacitior sit
adhuc? Aut in finem misericordiã
suam abscidet: a generatione in ge-
nerationẽ? Aut obliuiscetur mise-
reri deus: aut continebit in ira sua mi-
sericordias suas? Et dixi nunc cepi:
hec mutatio dextere excelsi. Memor
fui operum domini: quia memor ero
ab inicio mirabilium tuorum. Et
meditabor in omnibus operibus tu-
is: et in adinuentionibus tuis exerce-
bor. Deus in sancto via tua: quis
deus magnus sicut deus noster? tu
es deus qui facis mirabilia. Notã
fecisti in populis virtutem tuam: re-
demisti in brachio tuo populum tu-
um: filios iacob et ioseph. Uiderũt
te aque de⁹ viderũt te aque ⁊ timuerũt:

et turbate sunt abissi. Multitudo so-
nitus aquarum: vocem dederunt nu-
bes. Etenim sagitte tue transeunt:
vox tonitrui tui in rota. Illuxerunt
chorruscationes tue orbi terre: com-
mota est et contremuit terra. In ma-
ri via tua et semite tue in aquis mul-
tis: ⁊ vestigia tua non cognoscentur.
Deduxisti sicut oves populũ tuũ: in
manu moysi ⁊ aarõ. Intellcũs asaph
Attendite popule meus legem me-
am: inclinate aurem vestram
in verba oris mei. Aperiam in para-
bolis os meum: loquar propositio-
nes ab inicio. Quanta audivimus
et cognovimus ea: et patres nostri
narraverunt nobis. Non sunt oc-
cultata a filijs eorum: ĩ generatione
altera. Narrantes laudes domini
et virtutes eius: ⁊ mirabilia eius que
fecit. Et suscitavit testimonium in
iacob: et legem posuit ĩ israhel. Quan-
ta mandavit patribus nostris nota
facere ea filijs suis: ut cognoscat ge-
neratio altera. Filij qui nascentur ⁊
exsurgent: et narrabũt filijs suis. Et
ponant in deo spem suam: et non
obliviscantur operum dei: et manda-
ta eius exquirant. Ne fiant sicut pa-
tres eorum: generatio prava ⁊ exaspe-
rans. Generatio que non direxit cor
suum: ⁊ non est creditus cum deo spi-
ritus eius. Filij effrem intendentes ⁊
mittentes arcum: conversi sunt in di-
e belli. Non custodierunt testamen-
tum dei: ⁊ in lege eius noluerunt am-
bulare. Et obliti sunt benefactorum
eius: et mirabilium eius que osten-
dit eis. Coram patribus eorum fe-
cit mirabilia in terra egipti: in campo
thaneos. Interrupit mare et perdu-
xit eos: et statuit aquas quasi ĩ utre.

Et deduxit eos in nube diei: et tota
nocte in illuminatione ignis. In-
terrupit petram ĩ heremo: et adaqua-
vit eos velut in abisso multa. Et e-
duxit aquam de petra: et deduxit tan-
q̃ flumina aquas. Et apposuerunt
adhuc peccare ei: in iram excitave-
runt excelsum in inaquoso. Et tem-
ptaverunt deum in cordibus suis: ut
peterent escas animabus suis. Et
male locuti sunt de deo: dixerũt nun-
quid poterit deus parare mensam in
deserto? Quoniam percussit petram
et fluxerunt aque: et torrentes inun-
daverunt. Nunquid et panem pote-
rit dare: aut parare mensam popu-
lo suo? Ideo audivit dominus et
distulit: ⁊ ignis accensus est in iacob:
et ira ascendit in israhel. Quia non
crediderunt in deo: nec speraverunt
in salutari eius. Et mandavit nu-
bibus desuper: ⁊ ianuas celi aperuit.
Et pluit illis manna ad mandu-
candum: et panem celi dedit eis. Pa-
nem angelorum manducavit homo:
cibaria misit eis in abundantiam.
Transtulit austrum de celo: ⁊ indu-
xit in virtute sua affricum. Et pluit
super eos sicut pulverem carnes: et
sicut arenam maris volatilia penna-
ta. Et ceciderunt in medio castrorũ
eorum: circa tabernacula eorũ. Et
manducaverunt et saturati sunt ni-
mis: et desiderium eorum attulit e-
is: non sunt fraudati a desiderio su-
o. Adhuc esce eorum erant in ore
ipsorum: et ira dei ascendit super eos.
Et occidit pingues eorum: ⁊ electos
israhel impedivit. In omnibus hijs
peccaverunt adhuc: et non credide-
runt in mirabilibus eius. Et defe-
cerunt in vanitate dies eorum: ⁊ anni

eorum cum festinatione. Cum occi-
deret eos querebant eum: et reverte-
bantur et diluculo veniebant ad eum.
Et rememorati sunt quia deus ad-
iutor est eorum: ⁊ deus excelsus redem-
ptor eorum est. Et dilexerunt eum in
ore suo: et lingua sua mentiti sunt ei.
Cor autem eorum non erat rectum
cum eo: nec fideles habiti sunt in te-
stamento eius. Ipse autem est mise-
ricors et propitius fiet peccatis eorũ:
et non disperdet eos. Et abundavit
ut averteret iram suam: et non accen-
dit omnem iram suam. Et recorda-
tus est quia caro sunt: spiritus va-
dens et non rediens. Quotiens exa-
cerbaverunt eum in deserto: in iram
concitaverunt eum in inaquoso. Et
conversi sunt et temptaverunt deum:
et sanctum israhel exacerbaverunt.
Non sunt recordati manus eius:
die qua redemit eos de manu tribu-
lantis. Sicut posuit in egipto signa
sua: et prodigia sua in campo thane-
os. Et convertit in sanguinem flu-
mina eorum: et ymbres eorum ne bi-
berent. Misit ĩ eos cenomiam ⁊ com-
edit eos: et ranam et disperdidit eos.
Et dedit erugini fructus eorum: et
labores eorum locuste. Et occidit
in grãdine vineas eoꝝ: ⁊ moros eoꝝ
in pruina. Et tradidit grandini iu-
menta eorum: et possessionem eorũ
igni. Misit in eos iram indignatio-
nis sue: indignationem et iram et
tribulationem: immissiones per an-
gelos malos. Viam fecit semite
ire sue: non pepercit a morte anima-
rum eorum: ⁊ iumenta eorum in mor-
te conclusit. Et percussit omne pri-
mogenitum in terra egipti: primiti-

as omnis laboris eoꝝ in tabernaculis
cham. Et abstulit sicut oves popu-
lum suum: et perduxit eos tanq̃ gre-
gem in deserto. Et deduxit eos in
spe et non timuerunt: et inimicos
eorum operuit mare. Et induxit e-
os in montem sanctificationis sue:
montem quem acquisivit dextera e-
ius. Et eiecit a facie eorum gentes:
et sorte divisit eis terram in funiculo
distributionis. Et habitare fecit in
tabernaculis eorum: tribus israhel.
Et temptaverunt et exacerbaverunt
deum excelsum: et testimonia eius
non custodierunt. Et averterunt se
et non servaverunt pactum: quemad-
modum patres eorum conversi sunt
in arcum pravum. In iram conci-
taverunt eum in collibus suis: et in
sculptilibus suis ad emulationem e-
um provocaverunt. Audivit deus
et sprevit: et ad nichilum redegit val-
de israhel. Et repulit tabernaculũ
sylo: tabernaculum suum ubi habi-
tavit in hominibus. Et tradidit
in captivitatem virtutem eorum: et
pulcritudinem eorum in manus ini-
mici. Et conclusit in gladio po-
pulum suum: et hereditatem suam
sprevit. Iuvenes eorum comedit i-
gnis: et virgines eorum non sunt la-
mentate. Sacerdotes eorum in gla-
dio ceciderunt et vidue eorum non
plorabantur. Et excitatus est tan-
q̃ dormiens dominus: tanq̃ potẽs
crapulatus a vino. Et percussit ini-
micos suos in posteriora: opprobri-
um sempiternum dedit illis. Et re-
pulit tabernaculum ioseph: et tri-
bum effrem non elegit. Sed elegit
tribum iuda: montem syon quem

dilexit. Et edificavit sicut unicor-
nium sanctificium suum: in terra
quam fundavit in secula. Et ele-
git david servum suum: et sustu-
lit eum de gregibus ovium: de
post fetantes accepit eum. Pasce-
re iacob servum suum: et israhel
hereditatem suam. Et pavit eos in
innocentia cordis sui: et in intellecti-
bus manuum suarum deduxit eos.

Ps asaph.

Deus venerunt
gentes in hereditatem tuam:
polluerunt templum sanctum tuum:
posuerunt iherusalem in pomorum
custodiam. Posuerunt morticini-
a servorum tuorum escas volanti-
bus celi: carnes sanctorum tuorum
bestiis terre. Effuderunt sangui-
nem ipsorum tanquam aquam in
circuitu iherusalem: et non erat qui
sepeliret. Facti sumus opprobri-
um vicinis nostris: subsannatio
et illusio hiis qui in circuitu nostro
sunt. Usquequo domine irasceris
in finem: accendetur velut ignis ze-
lus tuus? Effunde iram tuam in
gentes que te non noverunt: et in
regna que nomen tuum non invo-
caverunt. Quia comederunt iacob:
⁊ locum eius desolaverunt. Ne me-
mineris iniquitatum nostrarum an-
tiquarum: cito anticipent nos mise-
ricordie tue: quia pauperes facti su-
mus nimis. Adiuva nos deus
salutaris noster: et propter glori-
am nominis tui domine libera nos.
Et propitius esto peccatis no-
stris propter nomen tuum: ne forte
dicant in gentibus ubi est deus e-
orum. Et innotescant in natio-
nibus coram oculis nostris: ultio
sanguinis servorum suorum qui
effusus est. Introeat in conspe-
ctu tuo: gemitus compeditorum.
Secundum magnitudinem brachii
tui: posside filios mortificatorum. Et
redde vicinis nostris septuplum in
sinu eorum: improperium ipsorum
quod exprobraverunt tibi domine.
Nos autem populus tuus ⁊ oves pascu-
e tue: confitebimur tibi in seculum.
In generatione et generatione: an-
nunciabimus laudem tuam.

In finem pro hiis qui commutabuntur
psalmus assaph testimonium.

Qui regis israhel in-
tende: qui deducis velut o-
vem ioseph. Qui sedes super cheru-
bin manifestare: coram ephraim ben-
iamin et manasse. Excita potenti-
am tuam et veni: ut salvos facias
nos. Deus converte nos: et ostende
faciem tuam et salvi erimus. Domi-
ne deus virtutum: quousque irasceris
super orationem servi tui? Cibabis
nos pane lacrimarum: et potum da-
bis nobis in lacrimis in mensura.
Posuisti nos in contradictionem
vicinis nostris: et inimici nostri sub-
sannaverunt nos. Deus virtutum
converte nos: et ostende faciem tu-
am et salvi erimus. Vineam de egi-
pto transtulisti: eiecisti gentes ⁊ plan-
tasti eam. Dux itineris fuisti in con-
spectu eius: et plantasti radices eius
et implevit terram. Operuit mon-
tes umbra eius: et arbusta eius ce-
dros dei. Extendit palmites suas
usque ad mare: et usque ad flumen pro-
pagines eius. Ut quid destruxisti ma-
ceriam eius: et vindemiant eam o-
mnes qui pretergrediuntur viam.
Exterminavit eam aper de silva: ⁊ sin-
gularis ferus depastus est eam. Deus
virtutum convertere: respice de celo et vi-
de et visita vineam istam. Et perfice eam
quam plantavit dextera tua: et super
filium quem confirmasti tibi. Incensa i-
gni et suffossa: ab increpatione vultus
tui peribunt. Fiat manus tua super vi-
rum dextere tue: ⁊ super filium hominis
quem confirmasti tibi. Et non discedimus
a te: vivificabis nos ⁊ nomen tuum invo-
cabimus. Domine deus virtutum con-
verte nos: ⁊ ostende faciem tuam ⁊ salvi
erimus.

In finem pro torcularibus
psalmus ipsi asaph quinta sabbati.

Exultate deo adiutori nostro:
iubilate deo iacob. Su-
mite psalmum et date tym-
panum: psalterium iocundum
cum cythara. Bucinate in neomenia
tuba: in insigni die solemnitatis ve-
stre. Quia preceptum in israel est: ⁊ iudicium
deo iacob. Testimonium in ioseph po-
suit illud: cum exiret de terra egipti lin-
guam quam non noverat audivit. Di-
vertit ab oneribus dorsum eius: manus
eius in cophino servierunt. In tribulati-
one invocasti me ⁊ liberavi te: exaudi-
vi te in abscondito tempestatis: proba-
vi te apud aquam contradictionis. Au-
di populus meus ⁊ contestabor te: isra-
hel si audieris me non erit in te deus re-
cens: neque adorabis deum alienum.
Ego enim sum dominus deus tuus qui eduxi
te de terra egipti: dilata os tuum et im-
plebo illud. Et non audivit populus
meus vocem meam: ⁊ israel non intendit
michi. Et dimisi eos secundum desideria
cordis eorum: ibunt in adinventionibus
suis. Si populus meus audisset me: israel
si in viis meis ambulasset. Pro nichilo
forsitan inimicos eorum humiliassem:
et super tribulantes eos misissem manum
meam. Inimici domini mentiti sunt ei: ⁊
erit tempus eorum in secula. Et ci-
bavit illos ex adipe frumenti: et de petra
melle saturavit eos.

Ps asaph.

Deus stetit in synagoga deorum:
in medio autem deos diiudicat.
Usquequo iudicatis iniquitatem:
et facies peccatorum sumitis. Iudi-
cate egeno ⁊ pupillo: humilem ⁊ paupe-
rem iustificate. Eripite pauperem: et e-
genum de manu peccatoris liberate.
Nescierunt neque intellexerunt in tenebris
ambulant: movebuntur omnia funda-
menta terre. Ego dixi dii estis: ⁊ filii
excelsi omnes. Vos autem sicut homi-
nes moriemini: ⁊ sicut unus de prin-
cipibus cadetis. Surge deus iudica ter-
ram: quoniam tu hereditabis in omnibus
gentibus.

Canticum psalmi asaph.

Deus quis similis erit tibi? ne ta-
ceas neque compescaris deus. Quo-
niam ecce inimici tui sonaverunt: et qui
oderunt te extulerunt caput. Super
populum tuum malignaverunt consilium:
cogitaverunt adversus sanctos tuos.
Dixerunt venite et disperdamus eos
de gente: ⁊ non memoretur nomen israel
ultra. Quoniam cogitaverunt unani-
miter: simul adversum te testamentum
disposuerunt tabernacula ydumeorum et is-
mahelite. Moab et agareni gebal
et amon ⁊ amalech: alienigene cum ha-
bitantibus tyrum. Etenim assur venit
cum illis: facti sunt in adiutorium fili-
is loth. Fac illis sicut madian et sy-
sare: sicut iabin in torrente cyson. Di-
sperierunt in endor: facti sunt ut stercus
terre. Pone principes eorum sicut oreb
et zeb: ⁊ zebee et salmana. Omnes
principes eorum: qui dixerunt hereditate
possideamus sanctuarium dei. Deus

nus pone illos ut rotā: et sicut stipu-
lam āte faciē venti. Sicut ignis qui
comburit silvā: ⁊ sicut flamma com-
burens mōtes. Ita psequeris illos
in tempestate tua: ⁊ ī ira tua turbabis
eos. Imple facies eoꝝ ignominia:
et querent nomē tuū dn̄e. Erubescāt
et conturbent̄ in seculum seculi: ⁊ con-
fundant̄ et pereant. Et cognoscant
quia nomē tibi dn̄s: tu solus altissi-
mus super omnem terram. In finem
pro torcularibꝫ filiis chore psalmus.

Quam dilecta tabernacula tua dn̄e
virtutū: cōcupiscit ⁊ deficit ani-
ma mea ī atrio dn̄i. Cor meū ⁊ caro
mea: exultaverūt in deū vivū. Etenī
passer invenit sibi domū: ⁊ turtur ni-
dū sibi ubi ponat pullos suos. Al-
taria tua dn̄e virtutum: rex meus et
deus meus. Beati qui habitant ī do-
mo tua domine: in secula seculoꝝ lau-
dabunt te. Beatus vir cuius est auxi-
lium abs te: ascensiones in corde suo
disposuit in valle lacrimarū: in loco
quē posuit. Etenim benedictionem
dabit legislator: ibunt de virtute ī vir-
tutem: videbitur deus deorū in syon.
Domine deus virtutum exaudi ora-
tionem meam: auribus pcipe deus
iacob. Protector noster aspice deus:
et respice in faciē cristi tui. Quia me-
lior est dies una in atriis tuis: super
milia. Elegi abiectus esse in domo
dei mei: magis quā habitare in taber-
naculis peccatoꝝ. Quia misericordiam et
veritatē diligit deus: gratiā ⁊ gloriam da-
bit dn̄s. Non privabit bonis eos qui
ābulāt ī innocētia: dn̄e virtutū beatus
homo q̄ sperat ī te. In finē filiis chore

Benedixisti dn̄e terram tuā: aver-
tisti captivitatē iacob. Remisi-
sti iniquitatē plebis tue: operuisti om̄ia
peccata eoꝝ. Mitigasti omnem irā tu-
am: avertisti ab ira indignationis
tue. Converte nos deus salutaris no-
ster: ⁊ averte irā tuā a nobis. Num-
quid in eternū irasceris nobis: aut ex-
tendes iram tuā a generatione ī gene-
rationē. Deus tu cōversus vivifica-
bis nos: et plebs tua letabitur in te.
Ostende nobis dn̄e misericordiam tuā:
et salutare tuū da nobis. Audiam
quid loquat̄ in me dn̄s deus: quoniā
loquetur pacē ī plebē suam. Et sup
sanctos suos: et in eos qui convertunt̄
ad cor. Veruntamen prope timentes
eū salutare ipsius: ut inhabitet glo-
ria in terra nostra. Misericordia et ve-
ritas obviaverunt sibi: iusticia ⁊ pax
osculate sunt. Veritas de terra orta
est: et iusticia de celo prospexit. Ete-
nim dominus dabit benignitatē: et
terra nostra dabit fructum suum. Iu-
sticia ante eum ambulabit: et ponet
in via gressus suos. Oracio david

Inclina domine aurē tuam et ex-
audi me: quoniā inops et pau-
per sum ego. Custodi animā meam
quoniā sanctus sum: salvū fac servū
tuū deus meus sperantē in te. Miserere
mei domine quoniam ad te clamavi tota
die: letifica animā servi tui quoniam
ad te dn̄e animā meā levavi. Quo-
niam tu dn̄e suavis et mitis: ⁊ mul-
te misericordie om̄ibꝫ invocantibus te.
Auribꝫ percipe dn̄e orationem meā:
et intende voci deprecationis mee. In
die tribulationis mee clamavi ad te:
quia exaudisti me. Non est similis
tui in diis domine: ⁊ nō est secundū
opera tua. Omnes gētes quascumqꝫ
fecisti venient ⁊ adorabunt coram te
domine: ⁊ glorificabunt nomen tu-
um. Quoniā magnus es tu ⁊ faciens
mirabilia: tu es deus solus. Deduc
me dn̄e in via tua: ⁊ ingrediar ī veri-
tate tua: letet̄ cor meum ut timeat no-
men tuū. Confitebor tibi dn̄e deus
meus ī toto corde meo: et glorificabo
nomē tuū in eternū. Quia misericor-
dia tua magna ē super me: ⁊ eruisti a-
nimā meam ex inferno inferiori. De-
us iniqui insurrexerūt sup me: ⁊ syna-
goga potentiū quesierūt aīam meā:
et non proposuerūt te ī conspectu suo.
Et tu dn̄e deus miserator ⁊ misericors:
patiens ⁊ multe misericordie et verax. Re-
spice ī me ⁊ miserere mei: da imperiū
tuū puero tuo: ⁊ salvū fac filiū ancil-
le tue. Fac mecum signū in bonū ut
videāt q̄ oderunt me et confundant̄:
quoniā tu dn̄e adiuvisti me ⁊ cōsola-
tus es me. Ps cantici filiis chore

Fundamenta eius ī mōtibꝫ sanctis:
diligit dn̄s portas syon sup o-
mnia tabernacula iacob. Gloriosa
dicta sunt de te: civitas dei. Memor
ero raab et babilonis: scientium me.
Ecce alienigene ⁊ tyrus et pplus ethi-
opū: hii fuerūt illic. Numquid syon
dicet homo: ⁊ homo natus est in ea:
et ipse fundavit eam altissimus. Domi-
nus narrabit ī scripturis pplorum et
principū: horū q̄ fuerūt in ea. Sicut
letanciū omniū: habitatio ī te. Canticū
psalmi filiis chore ī finē pro melech
ad rn̄dēdū intellcs̄ heman ezraite.

Domine deus salutis mee: in die
clamavi ⁊ nocte coram te. In-
tret in conspectu tuo oracio mea: incli-
na aurē tuā ad p̄cem meā. Quia re-
pleta ē malis anima mea: ⁊ vita me-
a inferno appropinquavit. Estima-
tus sum cū descendentibus in lacum:
factus sum sicut homo sine adiutorio
inter mortuos liber. Sicut vulnerati
dormientes ī sepulcris quorū non es
memor amplius: ⁊ ipsi de manu tua
repulsi sunt. Posuerūt me in lacu in-
feriori: in tenebrosis ⁊ ī umbra mor-
tis. Super me confirmatus est furor
tuus: ⁊ om̄es fluctus tuos induxisti
super me. Longe fecisti notos meos
a me: posuerūt me abominationem
sibi. Traditus sum ⁊ nō egrediebar:
oculi mei languerūt pre inopia. Cla-
mavi ad te dn̄e: tota die expandi ad
te manus meas. Numquid mortuis
facies mirabilia: aut medici suscita-
bunt ⁊ confitebunt̄ tibi. Numquid nar-
rabit aliquis ī sepulcro misericordiā
tuā: ⁊ veritatē tuā ī perditionē. Num-
quid cognoscent̄ in tenebris mirabi-
lia tua: ⁊ iusticia tua in terra oblivio-
nis. Et ego ad te domine clamavi:
et mane oracio mea preveniet te. Ut
quid dn̄e repellis oratiōnē meā: aver-
tis faciē tuam a me. Pauper sū ego
et in laboribꝫ a iuventute mea: exal-
tatus aūt humiliatus sum et contur-
batus. In me transierunt ire tue: et
terrores tui conturbaverūt me. Circum-
dederūt me sicut aqua tota die: circum-
dederunt me simul. Elongasti a me
amicum et proximum: et notos me-
os a miseria. Intellcs̄ ethan ezraite.

Misericordias dn̄i: in eternū can-
tabo. In generatione et gene-
rationē: ānūciabo veritatē tuā in ore
meo. Quoniā dixisti in eternū: mise-
ricordia edificabit̄ in celis: pparabit̄
veritas tua in eis. Disposui testamen-
tū electis meis: iuravi david servo me-
o usqꝫ ī eternū pparabo semē tuū. Et
edificabo ī generatione ⁊ generatiōnē:
sedē tuā. Confitebunt̄ celi mirabilia
tua dn̄e: etenī veritatē tuā in ecclesia
sanctorū. Quoniā quis in nubibus

equabit̃ dn̄o: similis erit deo in filijs dei. Deus qui glorificat̃ in consilio sanctoꝝ: magnus ⁊ terribilis super omnes q̄ in circuitu ei⁹ sunt. Domine deus virtutū quis similis tibi: potens es domine: ⁊ veritas tua ī circuitu tuo. Tu dn̄aris potestati maris: motū autē fluctuū ei⁹ tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratū superbum: in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. Tui sunt celi ⁊ tua ē terra: orbē terre ⁊ plenitudinē ei⁹ tu fundasti: aq̄lonē ⁊ mare tu creasti. Thabor et hermon ī nomine tuo exultabūt: tuū brachiū cum potētia. Firmet̃ man⁹ tua ⁊ exaltet̃ dextera tua: iusticia et iudiciū p̄paratio sedis tue. Misericordia et veritas p̄cedent faciē tuā: beat⁹ populus qui scit iubilationem. Domine in lumine vultus tui ambulabūt: et in noīe tuo exultabūt tota die: et in iusticia tua exaltabunt̃. Quoniam gloria virtutis eoꝝ tu es: et ī beneplacito tuo exaltabit̃ cornu nostrū. Quia dn̄i ē assumptio nr̄a: ⁊ sancti isrl̄ regis nr̄i. Tunc locutus es in visione sanctis tuis: ⁊ dixisti posui adiutoriū in potēte: ⁊ exaltaui electū de plebe mea.

Inueni dauid suū meū: oleo sācto meo vnxi eum. Man⁹ enim mea auxiliabitur ei: et brachium meum confirmabit eū. Nichil p̄ficiet inimicus ī eo: ⁊ fili⁹ iniq̄tatis nō apponet nocere ei. Et cōcidā a facie ipsius inimicos eius: et odiētes eos in fugā conuertā.

Et veritas mea ⁊ misc̄dia mea cum ip̄o: ⁊ in nomine meo exaltabitur cornu eius. Et ponā in mari manum ei⁹: ⁊ in fluminibꝫ dexterā eius. Ipse inuocabit me pater me⁹ es tu: de⁹ me⁹ ⁊ susceptor salutis mee. Et ego p̄mogenitū ponā illū: excelsū p̄ regibꝫ terre.

In eternū seruabo illi misc̄diā meā: et testamentū meū fidele ipi. Et ponā in seculū seculi semen ei⁹: et thronū ei⁹ sicut dies celi. Si autē dereliquerint filij ei⁹ legem meā: ⁊ in iudicijs meis nō ambulauerit. Si iusticias meas prophanauerit: ⁊ mādata mea non custodierint. Visitabo ī virga iniquitates eoꝝ: ⁊ in verberibꝫ peccata eorū.

Misericordiā aūt meā nō dispergam ab eo: neqꝫ nocebo in veritate mea.

Neqꝫ prophanabo testamentū meū: et q̄ procedūt de labijs meis nō faciā irrita. Semel iuraui ī sancto meo si dauid mentiar: semen ei⁹ ī eternū manebit. Et thronus ei⁹ sicut sol ī conspectu meo: et sicut luna p̄fecta in eternum: et testis ī celo fidelis. Tu vero repulisti ⁊ despexisti: distulisti xp̄m tuū. Euertisti testamentū serui tui: prophanasti in terra sanctuariū eius.

Destruxisti oēs sepes eius: posuisti firmamētū eius formidinem. Diripuerūt eū oēs transeūtes viā: factus ē opprobriū vicinis suis. Exaltasti dexterā deprimentiū eū: letificasti oēs inimicos ei⁹. Auertisti adiutoriū gladij ei⁹ ⁊ non es auxiliatus ei in bello. Destruxisti eū ab emundatione: et sedem ei⁹ in terra collisisti. Minorasti dies temporis ei⁹: perfudisti eū confusione. Usquequo dn̄e auertis in finē: exardescit sicut ignis ira tua?

Memorare que mea substātia: nunquid enim vane cōstituisti omnes filios hominū? Quis est hō qui viuet ⁊ non videbit mortem: eruet animam suā de manu inferi? Ubi sunt misericordie tue antique domine: sicut iurasti dauid ī veritate tua? Memor esto dn̄e opprobrij seruoꝝ tuoꝝ: qd̄ cōtinui in sinu meo multaꝝ gentiū.

Quod exprobrauerunt inimici tui dn̄e: qd̄ exprobrauerūt cōmutationē xp̄i tui. Benedictus dn̄s ī eternum: fiat fiat. Orō moysi hominis dei.

Domine refugiū fact⁹ es nobis: a generatione in generationem.

Priusq̄ꝫ montes fierēt aut formaret̃ terra et orbis: a seculo ⁊ ī seculū tu es deus. Ne auertas hominē ī humilitatem: ⁊ dixisti conuertimini filij hominum. Quoniā mille āni āte oculos tuos: tanq̄ꝫ dies hesterna que p̄terijt.

Et custodia in nocte: q̄ pro nichilo habent̃ eoꝝ āni erunt. Mane sicut herba transeat: mane floreat et trāseat: vespere decidat induret ⁊ arescat. Quia defecim⁹ ī ira tua: ⁊ ī furore tuo turbati sum⁹. Posuisti iniq̄tates nr̄as in conspectu tuo: seculū nr̄m ī illuminatione vult⁹ tui. Quoniā oēs dies nostri defecerūt: et in ira tua defecimus.

Anni nr̄i sicut aranea meditabunt̃: dies ānoꝝ nostroꝝ in ip̄is septuaginta anni. Si autē ī potentatibꝫ octoginta āni: ⁊ ampli⁹ eoꝝ labor ⁊ dolor. Quoniā superuenit mansuetudo: ⁊ corripiemur. Quis nouit potestatē ire tue: ⁊ pre timore tuo irā tuā dinumerare?

Dexterā tuā sic notā fac: ⁊ eruditos corde ī sapiētia. Conuertere dn̄e vsquequo: ⁊ dep̄cabilis esto sup̄ seruos tuos.

Repleti sumus mane misc̄dia tua: et exultauim⁹ ⁊ delectati sum⁹ ī oībꝫ diebꝫ nr̄is. Letati sum⁹ pro diebus quibꝫ nos humiliasti: ānis q̄bꝫ vidimus mala. Respice ī seruos tuos et ī opera tua: ⁊ dirige filios eoꝝ. Et sit splendor domini dei nostri sup̄ nos: et opera manuū nr̄aꝝ dirige sup̄ nos: et opus manuū nr̄arū dirige. Laus cātici ip̄i dauid.

Qui habitat in adiutorio altissimi: ī p̄tectione dei celi commorabit̃. Dicet domino susceptor meus es tu ⁊ refugiū meum deus meus: sperabo in eū. Quoniā ip̄e liberabit me de laqueo venantiū: et a verbo aspero. Scapulis suis obumbrabit tibi: ⁊ sub pennis ei⁹ sperabis. Scuto circumdabit te veritas ei⁹: nō timebis a timore nocturno. A sagitta volante in die: a negocio perambulāte in tenebris: ab incursu ⁊ demonio meridiano. Cadent a latere tuo mille: et decem milia a dextris tuis: ad te aūt non appropinquabit. Verumtamē oculis tuis cōsiderabis: ⁊ retributionē peccatoꝝ videbis. Quoniam tu es dn̄e spes mea: altissimū posuisti refugiū tuū. Non accedet ad te malū: ⁊ flagellū nō appropinquabit tabernaculo tuo. Quoniā angelis suis mandauit de te: ut custodiāt te in oībꝫ vijs tuis. In manibꝫ portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedē tuū. Super aspidē ⁊ basiliscum ambulabis: ⁊ cōculcabis leonem et draconē. Quoniā in me sperauit liberabo eū: protegā eū qm̄ cognouit nomen meum. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eū: cum ip̄o sum ī tribulatione: eripiā eū ⁊ glorificabo eū. Longitudine dieꝝ replebo eū: et ostendā illi salutare meū. Ps cantici in die. sabbati.

Bonū est confiteri dn̄o: ⁊ psallere nomini tuo altissime.

Ad annūciandū mane misc̄diam tuā: ⁊ veritatē tuā p̄ noctē. In decacordo psalterio: cum cātico ī cythara.

Quia delectasti me dn̄e ī factura tua: et in operibus manuū tuaꝝ exultabo.

Quā magnificata sūt opera tua domine: nimis profunde facte sunt cogitatiōnes tue. Vir insipiēs nō cognoscet: ⁊ stult⁹ nō intelliget hec. Cum

ꝯtriti fuerint peccatores sicut fenū: et
apparuerūt om̄es q̄ operant̄ iniq̄tatē.
Ut intereāt in seculū seculi: tu autem
altissimꝰ in eternū dn̄e. Quoniā ecce
inimici tui dn̄e q̄m̄ ecce inimici tui peri-
bunt: ⁊ dispergent̄ om̄es q̄ operātur
iniq̄tatem. Et exaltabit̄ sicut unicor-
nis cornu meū: et senectus mea in mi-
sericordia uberi. Et despexit oculus
meus inimicos meos: ⁊ insurgētibꝫ
in me malignātibꝫ audiet auris me-
a. Iustus ut palma florebit: sicut
cedrus libani m̄tiplicabit̄. Plātati
in domo dn̄i: in atriis domꝰ dei nr̄i
florebunt. Adhuc m̄tiplicabuntur
in senecta uberi: et beneparientes erūt
et annūcient. Quoniā rectus domi-
nus deus noster: ⁊ non est iniquitas
in eo. Laus cātici dauid in die ante sab-
batum quando fundata est terra.

Dominus regnauit decorē indu-
tus est: indutꝰ ē dn̄s fortitudinē
et p̄cinxit se. Etenī firmauit orbem
terre: q̄ nō commouebit̄. Parata se-
des tua ex tūc: a seculo tu es. Eleua-
uerūt flumina dn̄e: eleuauerūt flumi-
na uocem suā. Eleuauerūt flumina
fluctus suos: a uocibꝫ aquaꝝ m̄ltaꝝ.
Mirabiles elationes maris: mira-
bilis in altis dn̄s. Testimonia tua
credibilia facta sūt nimis: domū tuā
decet sanctitudo domine in longitu-
dinē dieꝝ. Ps dauid q̄rta sabbati.

Deus ultionū dn̄s: deus ultionū
libere egit. Exaltare q̄ iudicas
terrā: redde retributionē superbis. Us-
quequo peccatores dn̄e: usquequo
peccatores gloriabunt̄: Effabunt̄
et loquent̄ iniq̄tatē: loquentur om̄es
qui operant̄ iniusticiā: Populum
tuū dn̄e humiliauerūt: ⁊ hereditatem
tuā uexauerunt. Uiduā ⁊ aduenam
interfecerūt: ⁊ pupillos occiderūt. Et
dixerūt nō uidebit dn̄s: nec intelliget
deꝰ iacob. Intelligite insipientes in
p̄plo: ⁊ stulti aliquando sapite. Qui
plātauit aurē nō audiet: aut q̄ finxit
oculū nō ꝯsiderat: Qui corripit gen-
tes nō arguet: qui docet hominē sci-
entiā: Dominus scit cogitationes
hominū: q̄m̄ uane sūt. Beatꝰ homo
quē tu erudieris dn̄e: ⁊ de lege tua do-
cueris eū. Ut mitiges ei a diebꝫ ma-
lis: donec fodiatur peccatori fouea.
Quia nō repellet dn̄s plebē suā: et
hereditatē suā non derelinquet. Quo-
adusqꝫ iusticia ꝯuertat̄ in iudicium:
et qui iuxta illā: omnes q̄ recto sunt
corde. Quis ꝯsurget michi aduersus
malignātes: aut q̄s stabit mecū ad-
uersus operātes iniquitatem: Nisi
q̄a dn̄s adiuuit me: paulominus ha-
bitasset in inferno anima mea. Si
dicebā motꝰ ē pes meꝰ: misericordia
tua dn̄e adiuuabat me. Secundum
m̄ltitudinē doloꝝ meoꝝ in corde meo:
ꝯsolationes tue letificauerūt animā
meā. Numquid adheret tibi sedes ini-
quitatis: qui fingis laborē in p̄cepto.
Captabunt i aiam iusti: et sangui-
nem innocentē ꝯdempnabūt. Et factꝰ
est michi dn̄s i refugiū: ⁊ deꝰ meꝰ in
adiutorium spei mei. Et reddet illis
iniquitatē ipoꝝ: ⁊ in malicia eorum
disperdet eos: disperdet illos dominus
deus noster. Laus cātici ipi dauid.

Uenite exultemꝰ dn̄o: iubilemus
deo salutari nostro. Preocupe-
mus faciē eius in ꝯfessione: et i psal-
mis iubilemus ei. Quoniam deus
magnus dominus: ⁊ rex magnus
sup om̄es deos. Quia in manu eiꝰ
sunt om̄es fines terre: et altitudines
montiū ipiꝰ sunt. Quoniā ipsius ē
mare ⁊ ip̄e fecit illud: ⁊ siccā manꝰ eiꝰ
formauerūt. Uenite adoremꝰ et pro-
cidamus ⁊ ploremus āte dn̄m q̄ fecit
nos: quia ip̄e ē deꝰ noster. Et nos
p̄plus pascue eiꝰ: ⁊ oues manus eius.
Hodie si uocē eius audieritis: noli-
te obdurare corda ur̄a. Sicut in irri-
tatione: scd̄m diē temptationis in de-
serto. Ubi temptauerūt me p̄res ur̄i:
probauerūt me ⁊ uiderunt opera mea.
Quadraginta annis offensus fui ge-
nerationi illi: ⁊ dixi semp errāt corde.
Et isti nō cognouerūt uias meas:
ut iuraui in ira mea si intrabunt in
requiem meā. Psalmus dauid q̄n
domus edificabat̄ post captiuitatē.

Cantate dn̄o canticū nouū: can-
tate dn̄o om̄is terra. Cantate
dn̄o et benedicite nomini eiꝰ: ānunci-
ate de die in diē salutare eiꝰ. Annun-
ciate inter gentes gl̄am eiꝰ: in om̄ibꝫ
p̄plis mirabilia eiꝰ. Quoniā magnꝰ
dn̄s et laudabilis nimis: terribilis est
sup om̄es deos. Quoniā om̄es dii
gentiū demonia: dn̄s autē celos fecit.
Confessio ⁊ pulcritudo i ꝯspectu eiꝰ:
sanctimonia ⁊ magnificētia i sanctifi-
catione eiꝰ. Afferte dn̄o patrie gentiū:
afferte dn̄o gloriā et honorē: afferte
dn̄o gloriā nomini eiꝰ. Tollite hosti-
as et introite in atria eius: adorate
dominū in atrio sancto eiꝰ. Commo-
ueat̄ a facie eiꝰ uniūsa terra: dicite in
gentibꝫ quia dominꝰ regnauit. Et-
enim correxit orbē terre qui non com-
mouebitur: iudicabit populos in e-
quitate. Letentur celi et exultet terra:
commoueat̄ mare ⁊ plenitudo eius:
gaudebūt campi ⁊ omnia que in eis
sūt. Tunc exultabūt oīa ligna silua-
rum a facie domini q̄a uenit: q̄m̄ ue-
nit iudicare terrā. Iudicabit orbē terre
in equitate: ⁊ p̄plos i ueritate sua. Ps
dauid q̄n terra eius restituta est ei.

Dominus regnauit exultet terra:
letentur insule multe. Nubes
⁊ caligo in circuitu eiꝰ: iusticia ⁊ iudi-
ciū correctio sedis eiꝰ. Ignis ante i-
psum p̄cedet: ⁊ inflammabit in circu-
itu inimicos eiꝰ. Illuxerunt fulgura
eius orbi terre: uidit ⁊ commota ē ter-
ra. Montes sicut cera fluxerūt a facie
dn̄i: a facie dn̄i om̄is terra. Annūci-
auerūt celi iusticiā eiꝰ: ⁊ uiderūt om̄es
p̄pli gl̄am eiꝰ. Confundātur om̄es
qui adorāt sculptilia: ⁊ q̄ gl̄ant̄ in si-
mulacris suis. Adorate eū omnes
angeli eius: audiuit ⁊ letata est syon.
Exultauerūt filie iude: p̄pter iudicia
tua dn̄e. Quoniā tu dn̄s altissimus
sup omnē terrā: nimis exaltatꝰ es su-
per om̄es deos. Qui diligitis dn̄m o-
dite malū: custodit dn̄s aīas sancto-
rum suoꝝ: de manu peccatoris libera-
uit eos. Lux orta est iusto: et rectis
corde leticia. Letamini iusti in do-
mino: et confitemini memorie san-
ctificationis eius. Psalmꝰ dauid.

Cantate domino canticum
nouū: quia mirabilia fe-
cit. Saluauit sibi dexte-
ra eiꝰ: ⁊ brachiū sanctum
eius. Notum fecit dn̄s salutare suū:
in ꝯspectu gentiū reuelauit iusticiam
suā. Recordatus ē misericordie sue: ⁊
ueritatis sue domui israhel. Uiderūt
om̄es termini terre salutare dei nostri:
iubilate domino oīs terra cātate ⁊ ex-
ultate ⁊ psallite. Psallite domino in
cythara in cythara et uoce psalmi: in
tubis ductilibus et uoce tube cornee.
Iubilate in ꝯspectu regis domini:
moueat̄ mare ⁊ plenitudo eius: orbis
terraꝝ ⁊ q̄ habitant in eo. Flumina

plaudēt manu simul: montes exulta-
bunt a cōspectu dñi: qm̄ venit iudicare
terrā. Iudicabit orbē terrar̄ i iusticı-
a: ⁊ ppłos in equitate. Ps̄ david.

Dominꝰ regnavit irascant̄ ppłi:
qui sedet super cherubin moveat̄
terra. Dominus in syon magnus: ⁊
excelsus super oēs ppłos. Confite-
ant̄ nomini tuo magno qm̄ terribile
et sanctū ē: ⁊ honor regis iudiciū dili-
git. Tu parasti directiones: iudiciū
et iusticiā i iacob tu fecisti. Exaltate
dñm deū nr̄m: ⁊ adorate scabellū pe-
dum eiꝰ qm̄ sanctū ē. Moyses ⁊ aarō
in sacerdotibꝫ eiꝰ: ⁊ samuel inter eos q̇
invocāt nomē eiꝰ. Invocabāt dñm
et ipē exaudiebat eos: i columna nubis
loquebat̄ ad eos. Custodiebāt testi-
monia eiꝰ: ⁊ p̄ceptum quod dedit illis.
Domine deꝰ noster tu exaudiebas e-
os: deꝰ tu propicius fuisti eis: ⁊ ulci-
scens i oēs adinvenciones eoꝝ. Ex-
altate dñm deum nr̄m: ⁊ adorate in
monte sācto eiꝰ: quoniā sanctꝰ dñs
deus noster. Psalmꝰ in confessione

Iubilate dño oīs terra: servite dño in le-
ticia. Introite in cōspectu eiꝰ: in exul-
tatione. Scitote qm̄ dñs ipē ē deus:
ipē fecit nos et nō ipi nos. Populus
eius et oves pascue eiꝰ introite portas
eius i cōfessione: atria eius in ymnis
confitemini illi. Laudate nomen eiꝰ
qm̄ suavis est dñs: i eternū misericor-
dia eiꝰ: ⁊ usq; i generationē et genera-
tionē veritas eiꝰ. Ps̄ ipi david.

Misericordiā ⁊ iudicium cantabo
tibi dñe: psallā et intelligam i
via immaculata quādo venies ad me.
Perambulabā i innocencia cordis
mei: in medio domꝰ mee. Non pro-
ponebā āte oclos meos rem iniustā:
facientes p̄varicationes odivi. Non
adhesit michi cor pravū: declinantem
a me malignum non cognoscebam.
Detrahentem secreto proximo suo:
hūc psequebar. Superbo oculo et in-
saciabili corde: cū hoc nō edebā. Ocu-
li mei ad fideles terre: ut sedeat mecū:
ambulās i via immaculata hic michi
ministrabat. Non habitabit i medio
domus mee q̇ facit supbiā: q̇ loquit̄
iniqua nō direxit i cōspectu oclor̄ me-
orum. In matutino interficiebam o-
mnes peccatores terre: ut disperderem
de civitate dñi oēs operātes iniqui-
tatem. Orō pauperis dū anxiatur
et coram dño effuderit precē suam

Domine exaudi orationē meā: ⁊
clamor meꝰ ad te veniat. Non
avertas faciē tuā a me: in quacūq;
die tribulor inclina ad me aurē tuā.
In quacūq; die invocavero te: ve-
lociter exaudi me. Quia defecerunt
sicut fumus dies mei: et ossa mea si-
cut cremiū aruerunt. Percussus sum
ut fenū ⁊ aruit cor meum: q̄a oblitus
sum comedere panē meū. A voce ge-
mitus mei: adhesit os meū carni mee.
Similis factus sum pellicano solitu-
dinis: factꝰ sū sicut nicticorax in domi-
cilio. Vigilavi: et factus sum sicut
passer solitarius i tecto. Tota die ex-
probrabāt michi inimici mei: et qui
laudabant me adūsum me iurabant.
Quia cinerē tanq̄ panē māducabā:
et poculū meū cū fletu miscebā. A fa-
cie ire indignationis tue: q̄a elevās
allisisti me. Dies mei sicut umbra
declinaverunt: et ego sicut fenū arui.
Tu autē dñe in eternū permanes: et
memoriale tuū in generatione ⁊ gene-
rationē. Tu exurgens misereberis sy-
on q̄a tempus miserendi eiꝰ q̄a venit
tempus. Quoniā placuerunt servis
tuis lapides eiꝰ: ⁊ terre eiꝰ miserebun-
tur. Et timebūt gentes nomen tuū
dñe: et omnes reges terre gloriā tuā.
Quia edificavit dñs syon ⁊ videbit̄
in gloria sua. Respexit in orationē
humiliū: et non sprevit p̄cem eorum.
Scribant̄ hec in generatiōne altera:
et ppłus qui creabitur laudabit dñm.
Quia prospexit de excelso sancto suo:
dñs de celo in terrā aspexit. Ut audi-
ret gemitus cōpeditoꝝ: ut solveret fi-
lios interemptorū. Et ānuncient in
syon nomen dñi: et laudē eiꝰ i ihrlm.
In cōveniendo ppłos in unū: et re-
ges ut serviāt dño. Respōdit ei i via
virtutis sue: paucitatē dieꝝ meoꝝ nū-
cia michi. Ne revoces me i dimidio
dierū meoꝝ in generationē ⁊ generati-
onem anni tui. Inicio tu dñe terrā
fundasti: ⁊ opera manuū tuaꝝ sunt
celi. Ipsi peribūt tu autē pmanes: et
oēs sicut vestimentū veterascēt. Et
sicut opertorium mutabis eos et muta-
bunt̄: tu autē idem ipse es: ⁊ anni tui
non deficiēt. Filii servorum tuorum
habitabunt et semen eorum in secu-
lum dirigetur. Ps̄ ipi david.

Benedic aīa mea dño: et omnia
q̄ intra me sūt nomini sācto eiꝰ.
Benedic anima mea dño: ⁊ noli ob-
livisci omnes retributiones eiꝰ. Qui
propiciatur oībꝫ iniq̄tatibꝫ tuis: q̇
sanat oēs infirmitates tuas. Qui
redimit te interitu vitā tuā: q̇ coronat
te i mīsedia et miserationibꝫ. Qui re-
plet in bonis desideriū tuū: renovabit̄
ut aquile iuventꝰ tua. Faciens mi-
sericordias dñs: ⁊ iudiciū omnibus
iniuriā pacientibꝫ. Notas fecit vias
suas moysi: filiis isrl̄ voluntates suas.
Miserator et misericors dominus:
lōganimis et multū misericors. Non
in ppetuū irascet̄: neq; in eternū cōmi-
nabitur. Non scdm peccata nr̄a fecit
nobis: neq; scdm iniq̄tates nr̄as re-
tribuit nobis. Quoniā scdm altitu-
dinē celi a terra: corroboravit miseri-
cordiā suā sup timentes se. Quantū
distat ortus ab occidente: longe fecit
a nobis iniq̄tates nr̄as. Quomodo
miseret̄ pater filioꝝ misertus est dñs ti-
mentibꝫ se: qm̄ ipse cognovit figmen-
tum nr̄m. Recordatꝰ ē quoniam pul-
vis sumus: homo sicut fenū dies eiꝰ:
tāq̄ flos agri sic efflorebit. Quoniā
spiritꝰ ptransibit i illo ⁊ nō subsistet:
et nō cognoscet āpliꝰ locū suū. Mise-
ricordia autē dñi ab eterno ⁊ usq; i eter-
num: sup timentes eū. Et iusticia il-
lius in filios filioꝝ: hiis q̇ servant te-
stamentū eiꝰ. Et memores sūt man-
datoꝝ ipsius: ad faciendū ea. Domi-
nus in celo paravit sedē suā: ⁊ regnū
ipsius oībus dominabitur. Benedi-
cite dño oēs angeli eiꝰ potentes vir-
tute: facientes verbū illiꝰ ad audiendā
vocē sermonū eiꝰ. Benedicite dño o-
mnes virtutes eiꝰ: ministri eiꝰ q̇ faciti̇s
voluntatē eiꝰ. Benedicite dño oīa
opera eiꝰ: i omī loco dñationes eiꝰ: be-
nedic aīa mea dño. Ps̄ ipi david.

Benedic anima mea dño: dñe de-
us meus magnificatus es vehe-
menter. Confessionē ⁊ decorē indui-
sti amictꝰ lumine sicut vestimēto. Ex-
tendens celū sicut pellē: q̇ tegis aquis
superiora eiꝰ. Qui ponis nubem ascen-
sum tuū: q̇ ambulas sup pennas ven-
torum. Qui facis angelos tuos spi-
ritus: et ministros tuos ignē urentē.
Qui fundasti terrā sup stabilitatē su-
am: non inclinabitur in seculū seculi.
Abissus sicut vestimētum amictus
eius: sup mōtes stabunt aque. Ab

increpatione tua fugient : a voce toni
trui tui formidabūt. Ascendūt mon
tes et descendunt campi : ī locum quē
fundasti eis. Terminū posuisti quē
nō trāsgredientᷓ : neq̃ ɔuertentur ope
rire terram. Qui emittis fontes ī con
uallibus : inter mediū montiū ptrans
ibunt aque. Potabūt omnes bestie
agri : expectabunt onagri in siti sua.
Super ea volucres celi habitabunt :
de medio petrarum dabūt voces. Ri
gans montes de supioribꝫ suis : de
fructu operū tuoꝝ saciabitᷓ terra. Pro
ducens fenū iumētis : ⁊ herbā seruituti
hominū. Ut educas panē de terra :
et vinū letificet cor hominis. Ut exhi
laret faciē ī oleo : ⁊ panis cor hominis
cōfirmet. Saturabuntᷓ ligna cāpi et
cedri libani q̃s plātauit : illic passeres
nidificabūt. Herodii domꝰ dux est
eoꝝ : mōtes excelsi ceruis : petra refugi
um herinaciis. Fecit lunam ī tempo
re : sol cognouit occasū suū. Posui
sti tenebras et facta est nox : in ipa per
transibūt omēs bestie silue. Catuli
leonū rugiētes ut rapiāt : et querant
a deo escā sibi. Ortus ē sol ⁊ ɔgregati
sunt : ⁊ in cubilibꝫ suis collocabuntur.
Exibit homo ad opꝰ suū : ⁊ ad opera
tionē suā usq̃ ad vesperū. Quā ma
gnificata sūt opera tua dñe : omnia
in sapiētia fecisti : impleta ē terra pos
sessione tua. Hoc mare magnum et
spaciosū manibꝫ : illic reptilia quoꝝ
non ē numerus. Animalia pusilla
cū magnis : illic naues ptransibunt.
Draco iste quē formasti ad illuden
dum ei : oīa a te expectant ut des illis
escam ī tpe. Dante te illis colligēt : a
periēte te manū tuā oīa implebuntᷓ bo
nitate. Auertente aūt te faciē turba
buntur : auferes spiritū eoꝝ ⁊ deficiēt :

et ī puluerē suū reuertentᷓ. Emitte spi
ritū tuū ⁊ creabuntᷓ : ⁊ renouabis faci
em terre. Sit glā dñi ī seculū : letabi
tur dñs in opibꝫ suis. Qui respicit
terrā ⁊ facit eā tremere : q̃ tangit mon
tes ⁊ fumigāt. Cantabo dño in vita
mea : psallā deo meo q̃diu sum. Io
cundū sit ei eloquiū meū : ego vero de
lectabor ī domino. Deficiāt peccato
res a terra et iniqui ita ut non sint : be
nedic anima mea domino. Alleluia
Confitemini dño ⁊ inuocate no
men eiꝰ : ānunciate inter gentes
opera eius. Cantate ei ⁊ psallite ei :
narrate oīa mirabilia eiꝰ : laudamini
in noīe sācto eiꝰ. Letetᷓ cor querentiū
dñm : querite dñm et cōfirmamini :
querite faciē eiꝰ semp. Mementote mi
rabiliū eiꝰ q̃ fecit : prodigia eiꝰ ⁊ iudi
cia oris eiꝰ. Semen abrahā serui eiꝰ :
filii iacob electi eiꝰ. Ipse dñs deꝰ no
ster : ī uniūsa terra iudicia eiꝰ. Memor
fuit ī seculū testamēti sui : verbi quod
mādauit ī mille generacōnes. Quod
disposuit ad abrahā : ⁊ iuramēti sui
ad ysaac. Et statuit illud iacob in
preceptū : ⁊ isrl' in testamentū eternum.
Dicens tibi dabo terrā chanaan : fu
niculū hereditatis vr̃e. Cum essent
numero breui : paucissimi et incole eiꝰ.
Et ptransierūt de gēte in gentē : ⁊ de
regno ad ppłm alterū. Non reliquit
hoīem nocere eis : ⁊ corripuit pro eis
reges. Nolite tangere xp̄os meos :
et in pphetis meis nolite malignari.
Et vocauit famē sup terrā : ⁊ omne
firmamentū panis ɔtriuit. Misit ante
eos virū : in seruū venūdatꝰ ē ioseph.
Humiliauerūt in cōpedibꝫ pedes eiꝰ :
ferrū ptransiit aīam eiꝰ donec veniret
verbū eiꝰ. Eloquiū dñi inflāmauit
eū : misit rex et soluit eum : princeps

ipsorū et dimisit eū. Constituit eum
dñm domꝰ sue : ⁊ principē oīs posses
sionis sue. Ut erudiret pricipes eius
sicut semetipm : ⁊ senes eiꝰ prudētiam
doceret. Et intrauit isrl' in egiptū : et
iacob accola fuit ī terra cham. Et au
xit ppłm suum vehementer : et firmauit
eū sup inimicos eius. Conuertit cor
eoꝝ ut odirent ppłm eius : ⁊ dolum
facerēt ī seruos eiꝰ. Misit moysen ser
uum suū : aaron quē elegit ipm. Po
suit in eis verba signoꝝ suoꝝ ⁊ prodi
giorū : ī terra cham. Misit tenebras
et obscurauit : ⁊ nō exacerbauit sermo
nes suos. Conuertit aquas eorū in
sanguinē : et occidit pisces eoꝝ. Et e
didit terra eoꝝ ranas : ī penetrabilibꝫ
regū ipoꝝ. Dixit et venit cynomia et
sciniphes : ī omībꝫ finibꝫ eorū. Po
suit pluuias eorū grandine : ignem
comburentē in terra ipoꝝ. Et percus
sit vineas eoꝝ ⁊ ficulneas eoꝝ : et con
triuit lignū finium eoꝝ. Dixit et venit
locusta et bruchus : cuius non erat nu
merus. Et comedit omē fenū ī terra
eoꝝ : ⁊ comedit omnē fructū terre eoꝝ.
Et pcussit omē pmogenitū in terra
eoꝝ : primicias oīs laboris eoꝝ. Et e
duxit eos cū argento et auro : et non
erat in tribubꝫ eorū infirmus. Leta
ta est egiptus ī profectione eoꝝ : quia
incubuit timor eoꝝ sup eos. Expan
dit nubem ī protectionē eorū : ⁊ ignē ut
luceret eis p noctem. Petierunt et ve
nit coturnix : ⁊ pane celi saturauit eos.
Dirupit petram et fluxerunt aque :
abierunt in sicco flumina. Quoniā
memor fuit verbi sancti sui : quod ha
buit ad abraham puerū suū. Et edu
xit ppłm suū in exultatione : et electos
suos ī leticia. Et dedit illis regiones
gentiū : ⁊ labores ipsoꝝ possederūt. Ut

custodiant iustificationes eius : ⁊ le
gem eius requirāt. Alleluia
Confitemini dño qm̄ bonꝰ : quo
niā ī seculū misēdia eiꝰ. Quis
loquetur potētias dñi : auditas faci
et omēs laudes eiꝰ. Beati q̃ custodi
unt iudiciū : et faciūt iusticiā in omī
tēpore. Memento nr̄i dñe in benepla
cito ppłi tui : visita nos ī salutari tuo.
Ad videndū in bonitate electorū tuo
rum : ad letandū in leticia gētis tue :
ut lauderis cū hereditate tua. Pecca
uimus cum prībꝫ nr̄is : iniuste egimꝰ
iniq̃tatem fecimꝰ. Patres nostri in e
gipto nō intellexerunt mirabilia tua :
nō fuerūt memores mltitudinis mise
ricordie tue. Et irritauerūt ascenden
tes in mari mari rubro ⁊ saluauit e
os pper nomen suū : ut notā faceret
potentiā suā. Et increpuit mare ru
brum ⁊ exsiccatū est : ⁊ deduxit eos in
abissis sicut ī deserto. Et saluauit e
os de manu odientiū : ⁊ redemit eos
de manu inimici. Et operuit aqua
tribulātes eos : unus ex eis nō reman
sit. Et crediderūt verbis eius : et lau
dauerunt laudē eius. Cito fecerūt ob
liti sūt operū eius : non sustinuerunt
consiliū eius. Et ɔcupierūt concupi
scentiā in deserto : et temptauerūt deū
in inaquoso. Et dedit eis peticionē
ipoꝝ : ⁊ misit saturitatē in aīas eorū.
Et irritauerūt moysen ī castris : aa
ron sanctū dñi. Aperta est terra ⁊ de
glutiuit dathan : ⁊ operuit sup cōgre
gregationē abiron. Et exarsit ignis
in synagoga eorū : flāma combussit
peccatores. Et fecerūt vitulū ī oreb :
et adorauerūt sculptile. Et mutaue
runt glām suā in similitudinē vituli
comedentis fenū. Obliti sunt deum
qui saluauit eos : q̃ fecit magnalia

in egipto mirabilia ī terra cham: terri-
bilia in mari rubro. Et dixit ut dis-
perderet eos: si nō moyses electus eiꝰ
stetisset ī ↄfractione in ↄspectu eiꝰ. Ut
auerteret iram eiꝰ ne disperderet eos:
et pro nichilo habuerūt terrā desiderabi-
lem. Non crediderūt verbo eius: et
murmurauerūt ī tabernaculis suis: nō
exaudierūt vocē dn̄i. Et leuauit ma-
nū suā sup eos: ut ꝓsterneret eos ī de-
serto. Et ut deiceret semē eoꝝ ī natoni-
bꝫ: ⁊ dispgeret eos ī regionibꝫ. Et in-
iciati sūt beelphegor: ⁊ comederūt sacri-
ficia mortuoꝝ. Et irritauerunt eū in
adinuentionibꝫ suis: ⁊ mltiplicata ē
in eis ruina. Et stetit phinees et pla-
cauit: et cessauit quassatio. Et repu-
tatū ē ei in iusticiā: ī generatione et ge-
neratione usqꝫ ī sempiternū. Et irri-
tauerūt eū ad aquā ↄtradictionis: et
vexatꝰ ē moyses ꝓpter eos: q̄a exacer-
bauerūt spiritū eiꝰ. Et distinxit ī la-
bijs suis: nō disperdiderūt gētes quas
dixit dn̄s deꝰ illis. Et commixti sūt
inter gentes: ⁊ didicerunt opera eoꝝ ⁊
seruierūt sculptilibꝫ eoꝝ: ⁊ factū ē illis
in scandalū. Et immolauerūt filios
suos ⁊ filias suas: demonijs. Et ef-
fuderūt sanguinē innocentē sanguinē
filioꝝ suoꝝ ⁊ filiaꝝ suaꝝ: q̄s sacrifica-
uerūt sculptilibꝫ chanaan. Et interfe-
cta est terra ī sāguinibꝫ: ⁊ ↄtaminata
est in opeibꝫ eoꝝ: ⁊ fornicati sūt in ad-
inuentionibꝫ suis. Et iratꝰ ē furore
dn̄s in ppłm suū: ⁊ abominatus ē he-
reditatē suā. Et tradidit eos in ma-
nus gentiū: ⁊ dn̄ati sunt eoꝝ q̄ oderūt
eos. Et tribulauerūt eos inimici eo-
rum: ⁊ humiliati sunt sub manibus
eoꝝ: sepe liberauit eos. Ipsi aūt exa-
cerbauerūt eū in ↄsilio suo: et humili-
ati sunt ī iniquitatibꝫ suis. Et vidit

cū tribularent̄: ⁊ audiuit orationem
eoꝝ. Et memor fuit testamēti sui: et
penituit eū scd̄m m̄titudinē miscd̄ie
sue. Et dedit eos ī miscd̄ias: in con-
spectu omniū q̄ ceperāt eos. Saluos
fac nos dn̄e deꝰ noster: ⁊ ↄgrega nos
de nationibus. Ut ↄfiteamur nomi-
ni sancto tuo: ⁊ gloriemꝰ in laude tua.
Benedictꝰ dominus deus isrł a secu-
lo et usqꝫ in seculum: et dicet omnis
populus fiat fiat. Alleluia.

Confitemini dn̄o q̄m bonꝰ: q̄m
in seclm miscd̄ia eiꝰ. Dicant q̄
redempti sunt a dn̄o: quos redemit
de manu inimici: de regionibus con-
gregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu:
ab aquilone et mari. Errauerūt ī so-
litudine ī inaquoso: viā ciuitatis ha-
bitaculi nō inuenerūt. Esurientes et si-
tientes: aīa eorū in ipsis defecit. Et
clamauerūt ad dn̄m cū tribularētur:
et de necessitatibꝫ eoꝝ eripuit eos. Et
deduxit eos in viā rectā: ut irent in ci-
uitatē habitationis. Confiteantur
dn̄o miscd̄ie eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ filijs
hominū. Quia saciauit aīam ina-
nem: ⁊ aīam esurientem saciauit bo-
nis. Sedentes in tenebris et umbra
mortis: vinctos ī mendicitate ⁊ ferro.
Quia exacerbauerūt eloquia dei: et
consilium altissimi irritauerunt. Et
humiliatum est in laboribus cor eo-
rum: infirmati sūt nec fuit q̄ adiuua-
ret. Et clamauerūt ad dn̄m cū tribu-
larent̄: ⁊ de necessitatibus eoꝝ libera-
uit eos. Et eduxit eos de tenebris ⁊
umbra mortis: ⁊ vincula eorū dirū-
pit. Confiteantur dn̄o miscd̄ie eiꝰ: et
mirabilia eiꝰ filijs hominū. Quia cō-
triuit portas ereas: ⁊ vectes ferreos cō-
fregit. Suscepit eos de via iniq̄tatis
eorum: propter iniusticias enī suas

humiliati sūt. Omnē escā abomina-
ta est aīa eoꝝ: ⁊ appropinquauerunt
usqꝫ ad portas mortis. Et clamaue-
runt ad dn̄m cū tribularent̄: et de ne-
cessitatibꝫ eoꝝ liberauit eos. Misit ver-
bum suū ⁊ sanauit eos: ⁊ eripuit eos
de interitionibꝫ eoꝝ. Confiteant̄ do-
mino misericordie eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ
filijs hominū. Et sacrificent sacrifi-
cium laudis: ⁊ ānuncient opera eius
in exultatione. Qui descendūt mare
in nauibꝫ: faciētes operationē ī aquis
multis. Ipsi viderūt opera dn̄i: ⁊ mi-
rabilia eiꝰ in profundo. Dixit ⁊ stetit
spiritꝰ procelle: ⁊ exaltati sūt fluctus
eius. Ascendunt usqꝫ ad celos et de-
scendūt usqꝫ ad abissos: aīa eorū in
malis tabescebat. Turbati sunt et
moti sunt sicut ebriꝰ: ⁊ om̄is sapienti-
a eoꝝ deuorata ē. Et clamauerūt ad
dn̄m cū tribularent̄: ⁊ de necessitatibꝫ
eoꝝ eduxit eos. Et statuit procellam
eius in aurā: ⁊ siluerunt fluctus eius.
Et letati sūt quia siluerūt: ⁊ deduxit
eos in portū voluntatis eoꝝ. Confite-
antur dn̄o miscd̄ie eius: ⁊ mirabilia
eius filijs hominū. Et exaltent eum ī
ecclesia plebis: ⁊ in kathedra senioꝝ
laudēt eū. Posuit flumina ī desertū:
et exitus aquaꝝ in sitim. Terrā fructi-
feram ī salsuginē: a malicia inhabi-
tantiū in ea. Posuit desertū ī stagna
aquaꝝ: ⁊ terrā sine aqua in exitus a-
quaꝝ. Et collocauit illic esurientes:
et constituerunt ciuitatē habitationis.
Et seminauerūt agros ⁊ plātauerūt
vineas: ⁊ fecerūt fructum natiuitatis.
Et benedixit eis ⁊ multiplicati sunt
nimis: ⁊ iumēta eoꝝ nō minorauit.
Et pauci facti sūt: ⁊ vexati sunt a tri-
bulatione maloꝝ ⁊ dolore. Effusa
est contemptio super principes: ⁊ errare

fecit eos in inuio ⁊ non ī via. Et ad-
iuuit pauperē de inopia: ⁊ posuit si-
cut oues familias. Videbunt recti
⁊ letabunt̄: ⁊ om̄is iniquitas oppila-
bit os suū. Quis sapiēs et custodiet
hec: et intelliget misericordias dn̄i?
Alleluia. Canticū psalmi ipi dauid

Paratū cor meū deꝰ paratum cor
meū: cātabo ⁊ psallā ī gl̄a mea.
Exsurge psalteriū et cythara: exsur-
gam diluculo. Confitebor tibi ī ppl̄is
dn̄e: ⁊ psallā tibi ī nationibꝫ. Quia
magna sup celos miscd̄ia tua: ⁊ usqꝫ
ad nubes veritas tua. Exaltare sup
celos deꝰ: ⁊ super omnē terrā gl̄a tua:
ut liberent̄ dilecti tui. Saluū fac dexte-
ra tua ⁊ exaudi me: deꝰ locutus est in
sancto suo. Exultabo ⁊ diuidā sichi-
mam: ⁊ conuallē tabernaculorū dime-
tiar. Meus ē galaad ⁊ meꝰ ē manas-
ses: ⁊ ephraim susceptio capitis mei.
Iuda rex meꝰ: moab lebes spei mee.
In ydumeā extendā calciamentum
meū: michi alienigene amici facti sūt.
Quis deducet me ī ciuitatem muni-
tam: quis deducet me usqꝫ in ydume-
am? Nonne tu deꝰ q̄ repulisti nos:
et non exibis deꝰ in virtutibꝫ nr̄is?
Da nobis auxiliū de tribulatione:
quia vana salus hominis. In deo
facienꝰ virtutē: ⁊ ipse ad nichilū dedu-
cet inimicos nr̄os. In finem ps da-
uid.

Deus laudē meam ne tacu-
eris: quia os peccatoris ⁊ os do-
losi sup me apertū est. Locuti sunt
aduersum me lingua dolosa: ⁊ ser-
monibꝫ odij circumdederūt me ⁊ expugna-
uerunt me gratis. Pro eo ut me di-
ligerēt detrahebāt michi: ego aūt ora-
bam. Et posuerūt aduersum me ma-
la pro bonis: ⁊ odiū pro dilectione
mea. Constitue sup eum peccatorē:

et dyabolus stet a dextris eiꝰ. Cum
iudicat̄ exeat cōdemnatꝰ: et oratio e-
ius fiat in peccatū. Fiāt dies eiꝰ pau-
ci: et episcopatū eius accipiat alter.
Fiant filij eiꝰ orphani: et uxor eius
vidua. Nutantes trāsferant̄ filij eius
et mendicent: eiciant̄ de habitatōnibꝫ
suis. Scrutetur fenerator omnem sub-
stantiā eiꝰ: ⁊ diripiāt alieni labores
eius. Non sit illi adiutor: nec sit qui
misereat̄ pupillis eiꝰ. Fiant nati eiꝰ
in interitū: i generatione vna deleat̄
nomē eiꝰ. In memoriā redeat iniq-
tas prm̄ eiꝰ in cōspectu dn̄i: ⁊ peccatū
mr̄is eius nō deleat̄. Fiant cōtra do-
minū semꝑ: ⁊ dispereat de terra memo-
ria eorū: pro eo ꝙ nō est recordatꝰ fa-
cere miſcdiam. Et ꝑsecutꝰ ē hominē
inopē ⁊ mendicū: ⁊ compunctū corde
mortificare. Et dilexit maledictionē
et veniet ei: ⁊ noluit benedictionē et e-
longabit̄ ab eo. Et induit maledi-
ctionē sicut vestimentū: et intrauit si-
cut aqua i interiora eiꝰ: ⁊ sicut oleū i
ossibꝫ eiꝰ. Fiat ei sicut vestimentum
quo operit̄: ⁊ sicut zona qua semper
precingit̄. Hoc opus eorꝫ q̄ detrahūt
michi apud dn̄m: ⁊ q̄ loquunt̄ mala
aduſus animā meā. Et tu dn̄e dn̄e
fac mecū propter nomen tuū: q̄a sua-
uis ē miſcdia tua. Libera me q̄a ege-
nus et pauꝑ ego sū: ⁊ cor meū cōtur-
batū est intra me. Sicut umbra cum
declinat ablatus sū: ⁊ excussus sum
sicut locuste. Genua mea infirmata
sunt a ieiunio: et caro mea immuta-
ta ē propter oleū. Et ego factꝰ sum
opprobriū illis: viderūt me ⁊ mouerūt
capita sua. Adiuua me dn̄e deꝰ me-
us: saluū me fac propter miſcdiam
tuā. Et sciant q̄a manꝰ tua hec: ⁊ tu
domine fecisti eā. Maledicēt illi et tu

benedices: q̄ insurgūt i me cōfundant̄:
seruus aūt tuus letabit̄. Induant̄ q̄
detrahūt michi pudore: ⁊ operiantur si-
cut dyploide cōfusione sua. Confite-
bor dn̄o nimis i ore meo: ⁊ in medio
multorꝫ laudabo eum. Qui astitit a
dextris pauperis: ut saluā faceret a ꝑ-
sequentibꝫ aīam meā. Ps dauid.
Dixit dn̄s dn̄o meo: sede
a dextris meis. Donec
ponā inimicos tuos: sca-
bellum pedū tuorꝫ. Virgā
virtutis tue emittet dn̄s ex syō: dn̄are
in medio inimicorꝫ tuorꝫ. Tecū prin-
cipiū i die v̄tutis tue i splēdoribꝫ sāctorꝫ:
ex vtero ante luciferū genui te. Iura-
uit dn̄s et nō penitebit eū: tu es sacer-
dos i eternū scḋm ordinē melchisedech.
Dominꝰ a dextris tuis: cōfregit in die
ire sue reges. Iudicabit dn̄s in nati-
onibꝫ implebit ruinas: cōquassabit
capita in terra multorꝫ. De torrente in
via bibet: propterea exaltabit caput.
Confitebor tibi domine Alleluia
in toto corde meo: in consilio iu-
storum et congregatione. Magna
opera domini: exquisita in omnes
volūtates eiꝰ. Confessio et magnifi-
cēcia opus eiꝰ: ⁊ iusticia eius manet
in seculū seculi. Memoriā fecit mira-
biliū suorꝫ misericors ⁊ miserator dn̄s:
escam dedit timētibꝫ se. Memor erit in
seculū testamenti sui: virtutē operū su-
orū ānunciabit populo suo. Ut det
illis hereditatē gentiū: opera manuū
eiꝰ veritas ⁊ iudiciū. Fidelia oīa
mādata eiꝰ: cōfirmata in seculū seculi:
facta in veritate ⁊ equitate. Redēpti-
onem misit populo suo: mandauit
in eternū testamentū suū. Sanctū et
terribile nomen eius: iniciū sapientie
timor dn̄i. Intellectus bonꝰ omībꝫ

facientibꝫ eū: laudatio eiꝰ manet i seculū
seculi. Alla. Iuxta visionē aggei et za-
Beatꝰ vir q̄ timet dn̄m: charie
i mādatis eiꝰ volet nimis. Po-
tens i terra erit semē eiꝰ: generatio recto-
rum benedicet̄. Gloria ⁊ diuitie i do-
mo eiꝰ: ⁊ iusticia eiꝰ manet in seculū
seculi. Exortū ē in tenebris lumen re-
ctis: misericors ⁊ miserator et iustus.
Iocundꝰ homo q̄ miseret̄ ⁊ commo-
dat: disponit s̄mones suos i iudicio:
q̄a in eternum nō cōmouebit̄. In me-
moria eterna erit iustꝰ: ab auditione
mala nō timebit. Paratū cor eiꝰ spe-
rare i dn̄o: cōfirmatū ē cor eius: non
cōmouebit̄ donec despiciat inimicos
suos. Dispersit dedit pauperibꝫ: iusti-
cia eiꝰ manet i seculū seculi: cornu eiꝰ
exaltabit̄ in gloria. Peccator videbit
⁊ irascetur: dentibꝫ suis fremet ⁊ tabescet:
desideriū peccatorꝫ peribit. Alleluia.
Laudate pueri dn̄m: laudate no-
men dn̄i. Sit nomē dn̄i benedi-
ctum: ex hoc nūc ⁊ usqꝫ in seculū. A
solis ortu usqꝫ ad occasū: laudabile
nomē dn̄i. Excelsus sup omēs gen-
tes dn̄s: ⁊ sup celos gloria eiꝰ. Quis
sicut dn̄s deꝰ noster: q̄ in altis habi-
tat ⁊ humilia respicit i celo ⁊ in terra:
Suscitās a terra inopē: ⁊ de stercore
erigēs pauperē. Ut collocet eum cum
pricipibꝫ: cū pricipibꝫ ꝑpli sui. Qui
habitare facit sterilem in domo: ma-
trem filiorū letantē. Alleluia.
In exitu israhel de egipto: domꝰ iacob
de ꝑplo barbaro. Facta ē iudea sancti-
ficatio eiꝰ: israhel potestas eiꝰ. Mare
vidit ⁊ fugit: iordanis cōuersus ē retror-
sum. Montes exultauerūt ut arietes:
et colles sicut agni ouiū. Quid ē tibi
mare ꝙ fugisti: ⁊ tu iordanis q̄a con-
uersus es retrorsū. Montes exultastis

sicut arietes: ⁊ colles sicut agni ouiū.
A facie dn̄i mota ē t̄ra: a facie dei ia-
cob. Qui cōuertit petrā i stagna aquarꝫ:
et rupē in fōtes aquarꝫ. Non nobis
dn̄e nō nobis: sed nomini tuo da glo-
riam. Sup miſcdia tua ⁊ veritate tu-
a: ne quādo dicāt gentes ubi ē deꝰ eorꝫ.
Deus aūt noster i celo: oīa quecūqꝫ
voluit fecit. Simulacra gentium ar-
gentū et aurū: opera manuū hominū.
Os habēt et nō loquent̄: oculos ha-
bent ⁊ nō videbūt. Aures habent et
nō audiēt: nares habēt ⁊ non odora-
būt. Manus habent ⁊ nō palpabūt:
pedes habēt ⁊ nō ambulabūt: non cla-
mabūt i gutture suo. Similes illis
fiant q̄ faciūt ea: ⁊ omēs q̄ confidūt
in eis. Domus isrl̄ sperauit in dn̄o:
adiutor eorꝫ ⁊ protector eorꝫ ē. Domꝰ
aaron sperauit i dn̄o: adiutor eorꝫ et
protector eorꝫ est. Qui timēt dn̄m spe-
rauerūt i dn̄o: adiutor eorꝫ ⁊ protector
eorꝫ est. Dominꝰ memor fuit nostri:
et benedixit nobis. Benedixit domui
isrl̄: benedixit domui aaron. Benedi-
xit omībꝫ qui timēt dn̄m: pusillis cū
maioribꝫ. Adiciat dn̄s sup vos: su-
per vos et sup filios vr̄os. Benedicti
vos dn̄o: q̄ fecit celū et t̄rā. Celum
celi dn̄o: terrā aūt dedit filijs hominū.
Non mortui laudabūt te dn̄e: neqꝫ
omēs qui descendūt in infernū. Sed
nos q̄ viuimꝰ benedicimꝰ dn̄o: ex hoc
nūc ⁊ usqꝫ i seculū. Alleluia.
Dilexi: quoniā exaudiet dn̄s
vocē orationis mee. Quia
inclinauit aurē suā michi: ⁊
in diebꝫ meis inuocabo. Circumdede-
runt me dolores mortis: ⁊ ꝑicula in-
ferni inuenerūt me. Tribulationem
et dolorē inueni: ⁊ nomē dn̄i inuoca-
ui. O dn̄e libera aīam meā: misericors

dñs ⁊ iust⁹: et de⁹ noster miseret. Cu-
stodiēs paruulos dñs: humiliatus
sum ⁊ liberauit me. Conuertere aīa
mea ī requiē tuā: qa dñs benefecit ti-
bi. Quia eripuit animam meam de
morte: oculos meos a lacrimis: pe-
des meos a lapsu. Placebo domi-
no: in regione viuoꝝ. Alleluia.

Credidi propter qđ locut⁹ sū: ego
aūt humiliat⁹ sū nimis. Ego
dixi in excessu meo: omīs homo men-
dax. Quid retribuā dño: p omībȝ
que retribuit michi. Calicē salutaris
accipiā: et nomē dñi inuocabo. Uo-
ta mea dño reddā corā omī ppło ei⁹:
preciosa ī ɔspectu dñi mors sāctoꝝ ei⁹.
O dñe qa ego seruus tu⁹: ego seruus
tuus ⁊ fili⁹ ancille tue. Dirupisti vin-
cula mea: tibi sacrificabo hostiā lau-
dis: ⁊ nomen dñi inuocabo. Uota
mea dño reddā ī conspectu omīs popu-
li eius: in atrijs domus domini in
medio tui ihrlm. Alleluia.

Laudate dñm omēs gentes: lau-
date eū omnes ppłi. Quoniam
ɔfirmata ē sup nos miscdia ei⁹: ⁊ veri-
tas dñi manet ī eternū. Alleluia.

Confitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄
ī seculū miscdia ei⁹. Dicat nūc
isrl̄ quoniā bon⁹: qm̄ in seclm miseri-
cordia ei⁹. Dicat nunc dom⁹ aarō:
qm̄ in seclm miscdia ei⁹. Dicant nūc
qui timēt dñm: qm̄ in seclm miscdia
eius. De tribulatōne inuocaui domi-
nū: et exaudiuit me ī latitudine dñs.
Dominus michi adiutor: nō time-
bo qđ faciat michi homo. Domin⁹
michi adiutor: ⁊ ego despiciā inimi-
cos meos. Bonū est cōfidere in dño:
q̄ȝ cōfidere ī hoīe. Bonū ē sperare in
dño: q̄ȝ sperare ī pricipibȝ. Omnes
gentes circuierūt me: ⁊ ī nomine dñi
quia vltus sum in eos. Circumdan-
tes circumdederunt me: ⁊ in nomine
dñi qa vltus sum ī eos. Circumdede-
runt me sicut apes: et exarserūt sicut i-
gnis ī spinis: ⁊ in noīe dñi qa vltus
sum ī eos. Impulsus euersus sum vt
caderē: et dñs suscepit me. Fortitu-
do mea ⁊ laus mea dñs: ⁊ factus est
michi ī salutē. Uox exultatōnis ⁊ sa-
lutis: ī tabernaclis iustoꝝ. Dextera
dñi fecit virtutē: dextera dñi exaltauit
me: dextera dñi fecit virtutē. Non mo-
riar sed viuā: ⁊ narrabo opera domi-
ni. Castigās castigauit me dñs: et
morti nō tradidit me. Aperite michi
portas iusticie: ingressus in eas ɔfite-
bor dño: hec porta dñi iusti intrabūt
in eā. Confitebor tibi qm̄ exaudisti
me: ⁊ factus es michi in salutē. La-
pidem quē reprobauerūt edificātes: hic
factus ē in caput anguli. A domino
factū est istud: ⁊ est mirabile in oculis
nostris. Hec ē dies quā fecit dñs: ex-
ultem⁹ ⁊ letemur in ea. O dñe saluū
me fac: o domine bene prosperare: be-
nedictus q̄ venit ī nomine dñi. Bene-
diximus vobis de domo dñi: deus
dñs ⁊ illuxit nobis. Constituite diē
solemnē ī cōdensis: vsqȝ ad cornu al-
taris. Deus meus es tu ⁊ confitebor
tibi: de⁹ me⁹ es tu ⁊ exaltabo te. Con-
fitebor tibi qm̄ exaudisti me: ⁊ factus
es michi in salutē. Confitemini do-
mino quoniā bon⁹: quoniā ī seclm
miscdia eius. Alla. Aleph.

Beati immaculati ī via: q̄ ambu-
lant ī lege dñi. Beati q̄ scrutan-
tur testimonia ei⁹: in toto corde exqui-
runt eū. Non enī q̄ operant̄ iniqtatē:
in vijs eis ābulauerūt. Tu manda-
sti: mādata tua custodiri nimis. Uti-
nā dirigant̄ vie mee: ad custodiendas
iustificationes tuas. Tunc nō ɔfun-
dar: cū perspexero in omībȝ mādatis
tuis. Confitebor tibi ī directione cor-
dis: ī eo q̄ didici iudicia iusticie tue.
Iustificationes tuas custodiam:
nō me derelinquas usquequaqȝ. Beth

In quo corrigit adolescētior viā suā: in
custodiendo sermones tuos. In toto
corde meo exquisiui te: ne repellas me
a mādatis tuis. In corde meo abscō-
di eloquia tua: ut nō peccē tibi. Be-
nedict⁹ es dñe: doce me iustificatōnes
tuas. In labijs meis: pronūciaui
omīa iudicia oris tui. In via testi-
monioꝝ tuoꝝ delectat⁹ sū: sicut ī omī-
bus diuitijs. In mādatis tuis exer-
cebor: ⁊ ɔsiderabo vias tuas. In iu-
stificationibus tuis meditabor: nō
obliuiscar sermones tuos. Gymel

Retribue seruo tuo: viuifica me ⁊
custodiā sermones tuos. Re-
uela oculos meos: ⁊ ɔsiderabo mira-
bilia de lege tua. Incola ego sū ī ter-
ra: nō abscondas a me mandata tua.
Concupiuit aīa mea desiderare iusti-
ficationes tuas: ī omī tēpore. Incre-
pasti supbos: maledicti q̄ declinant
a mandatis tuis. Aufer a me oppro-
briū ⁊ ɔtemptū: qa testimonia tua ex-
quisiui. Etenī sederūt pricipes et ad-
uersum me loquebant̄: seruus aūt tu⁹
exercebat̄ ī iustificatōnibȝ tuis. Nam
et testimonia tua meditatō mea ē: et
ɔsiliū meū iustificationes tue. Deleth

Adhesit pauimēto aīa mea: viuifi-
ca me scđm verbū tuū. Uias
meas enunciaui ⁊ exaudisti me: doce
me iustificationes tuas. Uiā iustifi-
cationū tuaꝝ instrue me: ⁊ exercebor ī
mirabilibus tuis. Dormitauit aīa
mea pre tedio: cōfirma me in verbis
tuis. Uiam iniqtatis amoue a me:
et de lege tua miserere mei. Uiam ve-
ritatis elegi: iudicia tua nō sum obli-
tus. Adhesi testimonijs tuis dñe: no-
li me cōfundere. Uiam mādatorū cu-
curri: cū dilatasti cor meum. He

Legem pone michi dñe viā iusti-
ficationū tuaꝝ: et exquirā eam
semp. Da michi intellectū ⁊ scrutabor
legē tuā: ⁊ custodiā illā in toto corde
meo. Deduc me in semita mādatorū
tuoꝝ: qa ipsam volui. Inclina cor
meū ī testimonia tua: ⁊ nō ī auariciā.
Auerte oclos meos ne videāt vanita-
tem: in via tua viuifica me. Statue
seruo tuo eloquiū tuū: in timore tuo.
Amputa opprobriū meū qđ suspica-
tus sum: qa iudicia tua iocūda. Ecce
ɔcupiui mādata tua: ī equitate tua vi-
uifica me. Vau

Et veniat sup me
miscdia tua dñe: salutare tuū
secundū eloquiū tuū. Et respōdebo
exprobrātibus michi verbū: quia spe-
raui in sermonibus tuis. Et ne aufe-
ras de ore meo verbū veritatis usque-
quaqȝ: qa in iudicijs tuis supsperaui.
Et custodiā legē tuā semp: ī seclm ⁊ ī
seclm seculi. Et ambulabā in latitudi-
ne: quia mandata tua exquisiui. Et
loquebar in testimonijs tuis in cōspe-
ctu regū: ⁊ nō cōfundebar. Et medi-
tabar: in mādatis tuis q̄ dilexi. Et
leuaui man⁹ meas ad mādata tua
que dilexi: ⁊ exercebor ī iustificatōnibȝ
tuis. Zai.

Memor esto verbi tui
seruo tuo: in quo michi spem de-
disti. Hec me cōsolata ē in humilita-
te mea: qa eloquiū tuū viuificauit
me. Superbi inique agebant usque-
quaqȝ: a lege autem tua nō declinaui.
Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a seculo do-
mine: ⁊ cōsolat⁹ sum. Defectio tenu-
it me: pro peccatoribus derelinquētibȝ

legem tuā. Cantabiles michi erant
iustificatōnes tue: ĩ loco peregrinatio-
nis mee. Memor fui nocte nominis
tui dñe: ⁊ custodiui legē tuā. Hec fa-
cta ē michi: q̄a iustificatōnes tuas ex-
Portio mea dñe: quisiui. Heth
dixi custodire legē tuā. Depre-
catus sū faciē tuā ĩ toto corde meo: mi-
serere mei scd̄m eloquiū tuū. Cogita
ui vias meas: ⁊ conuerti pedes meos ĩ
testimonia tua. Paratus sū et non
sum turbat⁹: ut custodiā mādata tua.
Funes peccatorꝫ circūplexi sūt me: ⁊
legē tuā nō sū oblitus. Media nocte
surgebā ad confitendū tibi: sup iudicia
iustificatōnes tue. Particeps ego sū
omniū timentiū te: ⁊ custodientium
mādata tua. Misericordia tua dñe plena
ē terra: iustificatōnes tuas doce me. Theth
Bonitatē fecisti cū seruo tuo dñe:
scd̄m verbū tuū. Bonitatem et
disciplinā ⁊ scientiam doce me: q̄a in
mādatis tuis credidi. Priusq̄ȝ humi-
liarer ego deliqui: propterea eloquiū
tuū custodiui. Bonus es tu: ⁊ ĩ boni-
tate tua doce me iustificationes tuas.
Multiplicata ē sup me iniq̄tas super-
borū: ego aūt in toto corde meo scru-
tabor mandata tua. Coagulatū est
sicut lac cor eorꝫ: ego vero legē tuā me-
ditatus sum. Bonum michi quia
humiliasti me: ut discam iustificati-
ones tuas. Bonum michi lex oris
tui: super milia auri ⁊ argenti. Ioth
Manus tue fecerunt me ⁊ plasma-
uerūt me: da michi intellectū ut
discā mādata tua. Qui timent te vide-
bunt me ⁊ letabunt: q̄a in verba tua
supsperaui. Cognoui dñe q̄a equi-
tas iudicia tua: ⁊ ĩ veritate tua humi-
liasti me. Fiat misericordia tua ut consolet̄
me: secundū eloquium tuum seruo tuo.

Veniāt michi miseratōnes tue et vi-
uam: quia lex tua meditatio mea est.
Confundant̄ superbi q̄a iniuste ini-
quitatē fecerūt ĩ me: ego aūt exercebor
in mādatis tuis. Conuertant̄ michi
timentes te: et qui nouerunt testimo-
nia tua. Fiat cor meū immaculatū
in iustificatōnibꝫ tuis: ut nō cōfundar.
Defecit ĩ salutari tuū aīa Caph
mea: ⁊ in verbū tuū supersperaui.
Defecerūt oculi mei ĩ eloquiū tuū: di-
centes quādo cōsolaberis me. Quia
fact⁹ sum sicut uter ĩ pruina: iustifica-
tiones tuas nō sū oblit⁹. Quot sūt
dies serui tui: quādo facies de psequēti-
bus me iudiciū. Narrauerūt michi
iniqui fabulationes: sed nō ut lex tua.
Omnia mādata tua veritas: iniqui
persecuti sunt me adiuua me. Paulo-
min⁹ consumauerūt me ĩ terra: ego aūt
non dereliqui mādata tua. Secundū
misericordiam tuam viuifica me: et
custodiā testimonia oris tui. Lameth
In eternū dñe: verbū tuū pmanet ĩ celo.
In generatione et generationē veri-
tas tua: fundasti terrā ⁊ permanet. Or-
dinatione tua pseuerat dies: quoniā
omnia seruiūt tibi. Nisi q lex tua me-
ditatio mea ē: tūc forte periissem in hu-
militate mea. In eternū non obliui-
scar iustificationes tuas: q̄a in ipsis
viuificasti me. Tuus sū ego saluū
me fac: qm̄ iustificationes tuas exqui-
siui. Me expectauerunt peccatores ut
perderēt me: testimonia tua intellexi.
Omnis consumationis vidi finem: la-
tum mandatum tuum nimis. Mem
Quomodo dilexi legē tuā dñe: to-
ta die meditatio mea ē. Super
inimicos meos prudentem me fecisti
mandato tuo: q̄a in eternū michi est.
Super omnes docentes me intellexi:

quia testimonia tua meditatō mea ē.
Super senes intellexi: q̄a mādata tu-
a quesiui. Ab omi via mala phibui
pedes meos: ut custodiam verba tua.
A iudicijs tuis nō declinaui: quia
tu legē posuisti michi. Quā dulcia
faucibꝫ meis eloquia tua: sup mel ori
meo. A mādatis tuis intellexi: ppterea
odiui omnē viā iniquitatis. Nun
Lucerna pedibꝫ meis verbū tuū:
et lumē semitis meis. Iuraui:
et statui custodire iudicia iusticie tue.
Humiliat⁹ sū usquequaqꝫ: dñe vi-
uifica me scd̄m verbū tuū: volūtaria
oris mei beneplacita fac dñe: ⁊ iudici-
a tua doce me. Anima mea in mani-
bus meis semp: ⁊ legē tuā nō sum ob-
litus. Posuerūt peccatores laqueum
michi: ⁊ de mādatis tuis non erraui.
Hereditate acquisiui testimonia tua
in eternū: q̄a exultatō cordis mei sūt.
Inclinaui cor meū ad faciēdas iusti-
ficatōnes tuas ĩ eternū: ppter retributi-
Iniquos odio habui: tōnē. Samech
et legē tuā dilexi. Adiutor ⁊ susceptor
meus es tu: ⁊ in verbū tuū supsperaui.
Declinate a me maligni: ⁊ scrutabor
mādata dei mei. Suscipe me scd̄m e-
loquiū tuū et viuā: ⁊ nō confundas me
ab expectatione mea. Adiuua me ⁊
saluus ero: et meditabor ĩ iustificatio-
nibꝫ tuis sēper. Spreuisti omēs disce-
dentes a iudicijs tuis: q̄a iniusta cogi-
tatio eorꝫ. Preuaricantes reputaui
omēs peccatores terre: ideo dilexi testimo-
nia tua. Confige timore tuo carnes
meas: a iudicijs enī tuis timui. Ayn
Feci iudiciū et iusticiā: nō tradas
me calūniātibꝫ me. Suscipe ser-
uum tuū ĩ bonū: nō calumnient̄ me
superbi. Oculi mei defecerūt ĩ salutare
tuū: et in eloquiū iusticie tue. Fac

cū seruo tuo scd̄m misericordiā tuā: ⁊ iusti-
ficationes tuas doce me. Seruus tu⁹
sum ego: da michi intellectū ut sciā
testimonia tua. Temp⁹ faciēdi dñe:
dissipauerūt legē tuam. Ideo dilexi
mandata tua: sup aurꝫ et thopazion.
Propterea ad oīa mādata tua diri-
gebar: omnē viā iniquā odio habui.
Mirabilia testimonia tua: Phe
ideo scrutata est ea anima mea.
Declaratio sermonū tuorꝫ illuminat:
et intellectū dat paruulis. Os meū
aperui et attraxi spiritū: q̄a mādata
tua desiderabā. Aspice in me ⁊ miserere-
re mei: scd̄m iudiciū diligentiū nomē
tuū. Gressus meos dirige scd̄m elo-
quiū tuū: ⁊ nō dn̄etur mei omīs iniu-
sticia. Redime me a calūnijs homi-
nū: ut custodiā mādata tua. Faciē
tuam illumina sup seruū tuum: et do-
ce me iustificationes tuas. Exitus
aquarum deduxerūt oculi mei: quia
non custodierunt legem tuam. Sade
Iust⁹ es dñe: ⁊ rectū iudiciū tuū. Man-
dasti iusticiā testimonia tua: ⁊ verita-
tem tuā nimis. Tabescere me fecit ze-
lus meus: q̄a obliti sūt verba tua ini-
mici mei. Ignitū eloquiū tuū vehe-
mēter: ⁊ seruus tu⁹ dilexit illud. Ado-
lescentulus sū ego ⁊ contempt⁹: iustifica-
tōnes tuas nō sū oblit⁹. Iusticia tua
iusticia ĩ eternū: ⁊ lex tua veritas. Tri-
bulatō ⁊ angustia inuenerūt me: mā-
data tua meditatio mea ē. Equitas
testimoīa tua ĩ eternū: intellectū da mi-
Clamaui ĩ toto chi ⁊ viuā. Coph
corde exaudi me dñe: iustificati-
ones tuas requirā. Clamaui ad te
et saluū me fac: ut custodiā mādata
tua. Preueni in maturitate ⁊ clama-
ui: ĩ verba tua supsperaui. Preuenerūt
oculi mei ad te diluculo: ut meditarer

eloquia tua. Vocē meā audi secūdū
miſcdiam tuā dñe: ⁊ scdm iudiciū tu-
um viuifica me. Appropinquerunt
psequētes me iniqtati: a lege aūt tua
longe facti sūt. Prope es tu dñe: et
oēs vie tue veritas. Inicio cogno-
ui de testimonijs tuis: qa i eternū fun-
Vide humilitatem dasti ea. Res
meā et eripe me: qa legē tuā nō
sum oblit⁹. Iudica iudiciū meū et
redime me: ꝓpter eloquiū tuū viuifi-
ca me. Longe a peccatoribꝫ sal⁹: qa
iustificationes tuas nō exqsierūt. Mi-
ſcdie tue multe dñe: scdm iudiciū tuū
viuifica me. Multi q̄ psequūtr me et
tribulāt me a testimonijs tuis nō de-
clinaui. Vidi p̄uaricantes ⁊ tabesce-
bam: qa eloquia tua nō custodierūt.
Vide qm̄ mādata tua dilexi: dñe in
miſcdia tua viuifica me. Principiū
verborum tuorum veritas: in eter-
num omnia iudicia iusticie tue. Sin
Principes psecuti sūt me gratis: ⁊
a verbis tuis formidauit cor me-
um. Letabor ego sup eloquia tua:
sicut q̄ inuenit spolia multa. Iniqta-
tem odio habui et abominatus sū: le-
gem aūt tuā dilexi. Septies i die lau-
dem dixi tibi: sup iudicia iusticie tue.
Pax multa diligētibꝫ legē tuā: et nō
est illis scandalū. Expectabā saluta-
re tuū dñe: ⁊ mādata tua dilexi. Cu-
stodiuit aīa mea testimonia tua: et
dilexit ea vehementer. Seruaui man-
data tua et testimonia tua: quia o-
mnes vie mee in conspectu tuo. Thau
Appropinquet deprecatio mea i con-
spectu tuo dñe: iuxta eloquium
tuū da michi intellectū. Intret postu-
latio mea i ꝯspectu tuo: scdm eloquiū
tuū eripe me. Eructabūt labia mea
ymnū: cū docueris me iustificationes

tuas. Pronūciabit lingua mea elo-
quiū tuū: qa oīa mādata tua equitas.
Fiat manus tua ut saluet me: qm̄
mādata tua elegi. Concupiui salu-
tare tuū dñe: et lex tua meditatō mea
est. Viuet aīa mea et laudabit te: et
iudicia tua adiuuabūt me. Erraui
sicut ouis q̄ perijt: quere ſuū tuū qa mā-
data tua nō sū oblit⁹. Canticū grad⁹
Ad dñm cū tribularer clamaui:
et exaudiuit me. Domine libe-
ra aīam meā a labijs iniquis: et a
lingua dolosa. Quid detr tibi aut qd
apponatr tibi: ad linguā dolosam?
Sagitte potētis acute: cū carbonibꝫ
desolatorijs. Heu michi qa incolat⁹
meus ꝓlongat⁹ ē: habitaui cum habi-
tantibꝫ cedar: multū incola fuit aīa
mea. Cum hijs qui oderant pacem
eram pacificus: cū loquebar illis im-
pugnabāt me gratis. Canticū grad⁹
Leuaui oculos meos i mōtes: un-
de veniet auxiliū michi. Auxili-
um meū a dño: q̄ fecit celū et terram.
Non det i commotionē pedē tuum:
neqꝫ dormitet q̄ custodit te. Ecce nō
dormitabit neqꝫ dormiet: q̄ custodit
isrl. Dominus custodit te: dñs pro-
tectio tua sup manū dexterā tuā. Per
diē sol nō uret te: neqꝫ luna ꝑ noctem.
Dominus custodit te ab omi malo:
custodiat aīam tuā dñs. Dominus
custodiat introitū tuū ⁊ exitū tuum: ex
hoc nūc ⁊ usqꝫ i seclm. Canticū grad⁹
Letat⁹ sū in hijs q̄ dicta sunt
michi: in domū dñi ibim⁹.
Stantes erāt pedes nostri:
in atrijs tuis ihrlm. Ierusalē que
edificatr ut ciuitas: cui⁹ participatō
eius in idipm. Illuc eni ascenderūt
tribꝫ tribꝫ dñi testimoniū isrl: ad con-
fitēdū nomini dñi. Quia illic sederūt

sedes i iudicio: sedes sup domū dauid.
Rogate q̄ ad pacē sūt ihrlm: ⁊ abū-
dantia diligētibꝫ te. Fiat pax i virtu-
te tua: ⁊ abūdātia i turribꝫ tuis. Pro-
pter fratres meos ⁊ proximos meos:
loquebar pacē de te. Propt domū dñi
dei nři: quesiui bona tibi. Canticū
Ad te leuaui oculos meos: graduū
qui habitas i celis. Ecce sicut o-
culi ſuor: i manibꝫ dñor suor. Si-
cut oculi ācille i manibꝫ dñe sue: ita o-
culi nři ad dñm deū nřm donec mise-
reatr nostri. Miserere nostri dñe mise-
rere nostri: qa multū repleti sum⁹ de-
spectione. Quia multū repleta ē aīa
nostra: opprobriū abundantibus et
despectio supbis. Canticū graduū
Nisi quia dñs erat i nobis dicat
nūc isrl: nisi qa dñs erat i nobis.
Cum exsurgerēt hoīes in nos: forte
viuos deglutissent nos. Cum irasce-
retur furor eor in nos: forsitan aque
absorbuissēt nos. Torrentē ptransi-
uit aīa nostra: forsitan ptrāsisset aīa
nostra aquā intollerabilē. Benedict⁹
dñs: q̄ nō dedit nos i captionē dētibꝫ
eor. Anima nřa sicut passer erepta
est: de laqueo venantiū. Laqueus
ꝯtritus ē: ⁊ nos liberati sum⁹. Adiu-
torium nostrum i nomine domini: q̄
fecit celū et terram. Canticū graduū
Qui ꝯfidūt i dño sicut mōs syon:
nō ꝯmouebitr i eternū q̄ habitat
in ihrlm. Montes i circuitu ei⁹: ⁊ do-
minus i circuitu ppli sui ex hoc nunc et
usqꝫ i seclm. Quia nō relinquet dñs
virgā peccator sup sortē iustor: ut nō
extendāt iusti ad iniqtatē manus suas.
Benefac dñe: bonis et rectis corde.
Declinantes autem in obligatio-
nes adducet dñs cū operantibꝫ iniqta-
tem: pax sup israhel. Canticū gduū

In conuertendo dñs captiuitatē syon: fa-
cti sumus sicut ꝯsolati. Tunc reple-
tum est gaudio os nřm: ⁊ lingua no-
stra in exultatōne. Tunc dicēt inter
gētes: magnificauit dñs facere cū eis.
Magnificauit dñs facere nobiscū:
facti sum⁹ letātes. Conuerte dñe capti-
uitatē nřam: sicut torrens in austro.
Qui semināt i lacrimis: i exultatio-
ne metent. Euntes ibāt ⁊ flebāt: mit-
tentes semina sua. Venientes autem
venient cū exultatōne: portātes manipu-
los suos. Canticū graduū
Nisi dñs edificauerit domum:
in vanū laborauerunt q̄ edifi-
cāt eā. Nisi dñs custodierit
ciuitatem: frustra vigilat q̄ custodit
eā. Vanū est vobis āte lucē surgere:
surgite postqꝫ sederitis q̄ mānducatis
panē doloris. Cum dederit dilectis
suis somnum ecce hereditas dñi: filij
merces fruct⁹ vētris. Sicut sagitte in
manu potentis: ita filij excussor. Be-
atus vir qui impleuit desideriū suū ex
ipsis: nō ꝯfundetur cum loquetur ini-
micis suis in porta. Canticū graduū
Beati oēs qui timēt dñm: qui
ābulāt i vijs ei⁹. Labores ma-
nuum tuar qa mānducabis: beatus
es ⁊ bene tibi erit. Uxor tua sicut vitis
abundās: i lateribus dom⁹ tue. Fi-
lij tui sicut nouelle oliuarū: i circuitu
mense tue. Ecce sic benedicetr hoīo: q̄
timet dñm. Benedicat tibi dñs ex sy-
on: ⁊ videas bona ihrlm oībus di-
ebꝫ vite tue. Et videas filios filiorū
tuor: pacē sup isrl. Canticū graduū
Sepe expugnauerūt me a iuuentu-
te mea: dicat nūc isrl. Sepe ex-
pugnauerūt me a iuuētute mea: etenī
nō potuerūt michi. Supra dorsū meū
fabricauerūt peccatores: ꝓlōgauerūt

iniq̄tatē suā. Dominus iustus concidet cer-
uices peccatorū: confundant̄ & conuertant̄ retror-
sū omnes q̄ oderūt syon. Fiāt sicut fe-
nū tectorū: q̄ priusq̄ euellatur exaruit.
De quo nō implebit manū suā qui
metet: & sinū suū q̄ manipulos colliget.
Et nō dixerūt q̄ preteribant benedictio
dn̄i sup vos: benediximus vobis in no-
mine domini. Canticū graduū.
De profundis clamaui ad te dn̄e:
dn̄e exaudi vocē meā. Fiant
aures tue intendētes: ī vocē depcationis
mee. Si iniq̄tates obseruaueris dn̄e:
dn̄e quis sustinebit? Quia apud te
propiciatio ē: & propter legē tuā sustinui
te dn̄e. Sustinuit aīa mea ī verbo eius:
sperauit aīa mea ī dn̄o. A custodia
matutina usq; ad noctē: speret isrl' in
dn̄o. Quia apud dn̄m misericordia: & co-
piosa apud eū redēptio. Et ipse redi-
met israhel: ex omnibus iniquitatibus
eius. Canticū graduum.
Domine nō ē exaltatū cor meum:
neq; elati sūt oculi mei
Neq; ambulaui ī magnis: neq; ī mi-
rabilibus sup me. Si nō humiliter
sentiebā: sed exaltaui aīam meā. Si-
cut ablactatus ē sup matre suā: ita retri-
butio ī animā meā. Speret isrl' ī dn̄o:
ex hoc nūc & usq; in seclm. Canticū gra
Memento dn̄e dauid: & oīs duū.
mansuetudinis eius. Sicut
iurauit dn̄o: votū vouit deo
iacob. Si introiero ī tabernaclm do-
mus mee: si ascendero ī lectū strati mei.
Si dedero somnū oculis meis: & palpe-
bris meis dormitationē. Et requiem
tēporibus meis: donec inueniā locum
dn̄o tabernaclm deo iacob. Ecce au-
diuimus eā ī effrata: inuenimus eā in
cāpis silue. Introibimus ī tabernacu-
lum eius: adorabimus ī loco ubi steterūt

pedes eius. Surge dn̄e ī requiē tuā: tu
et archa sanctificationis tue. Sacerdo-
tes tui induant̄ iusticia: & sācti tui ex-
ultēt. Propter dauid seruū tuū: nō auer-
tas faciē xpisti tui. Iurauit dn̄s da-
uid veritatē & nō frustrabit eū: de fru-
ctu ventris tui ponā super sedē tuā. Si
custodierint filii tui testamentū meū: et
testimonia mea hec q̄ docebo eos. Et
filii eorū usq; ī seclm: sedebūt sup sedem
tuā. Quoniā elegit dn̄s syon: elegit
eā ī habitationē sibi. Hec requies me-
a in seclm seculi: hic habitabo qm̄ elegi
eā. Viduā eius benedicēs benedicā: pau-
peres eius saturabo panibus. Sacerdotes
eius induā salutari: & sācti eius exultatio-
ne exultabūt. Illuc producā cornu da-
uid: paraui lucernā xpisto meo. Ini-
micos eius induā confusione: sup ipm au-
tē efflorebit sanctificatio mea. Canticū
Ecce quā bonū & quā graduum.
iocundū: habitare fres in vnū.
Sicut vnguentū ī capite: qd descendit
in barbā barbā aarō. Quod descendit
in orā vestimēti eius: sicut ros hermon
qui descendit ī montē syon. Quoniā
illic mandauit dn̄s benedictionē: & vi-
tam usq; in seculū. Canticū graduū.
Ecce nūc benedicite dn̄o. omnes
serui dn̄i. Qui statis in domo
dn̄i: in atriis domus dei nr̄i. In nocti-
bus extollite manus vr̄as in sācta: & be-
nedicite dn̄m. Benedicat te dn̄s ex sy-
on: qui fecit celū et terram. Alleluia.
Laudate nomē dn̄i: laudate serui
dn̄m. Qui statis in domo dn̄i:
in atriis domus dei nr̄i. Laudate dn̄m
q̄a bonus dn̄s: psallite nomini eius
qm̄ suaue. Quoniā iacob elegit sibi
dn̄s: isrl' ī possessionē sibi. Quia ego
cognoui q̄ magnus ē dn̄s: & deus no-
ster pre omnibus diis. ~~mnia quecūq;~~

Omnia quecūq; voluit dn̄s fecit ī celo
et in terra: ī mari et in omnibus abissis.
Educens nubes ab extremo terre: ful-
gura ut pluuiā fecit. Qui producit
vētos de thesauris suis: qui percussit
primogenita egipti ab homine usq; ad
pecus. Emisit signa & prodigia ī medio
tui egipte: ī pharaonē & in omnes ser-
uos eius. Qui percussit gentes multas: &
occidit reges fortes. Seon regem a-
morreorū & og regē basan: & omnia re-
gna chanaan. Et dedit terrā eorū he-
reditatē: hereditatē isrl' populo suo. Do-
mine nomē tuū ī eternū: dn̄e memori-
ale tuum ī generatione & generationē.
Quia iudicabit dn̄s ppl'm suū: et in
seruis suis deprecabit̄. Simulacra gēti-
um argentū & aurū: opera manuū ho-
minū. Os habēt et nō loquent̄: ocu-
los habent & nō videbūt. Aures ha-
bent et nō audient: neq; enī ē spiritus
in ore ipsorū. Similes illis fiant q̄ fa-
ciunt ea: & omnes q̄ cōfidūt ī eis. Do-
mus isrl' benedicite dn̄o: domus aa-
ron benedicite dn̄o. Domus leui bene-
dicite dn̄o: q̄ timetis dn̄m benedicite do-
mino. Benedictus dn̄s ex syon: q̄ habi-
tat in iherusalem. Alleluia.
Confitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄
in eternū misericordia eius. Confite-
mini deo deorū: quoniā. Confitemi-
ni dn̄o dn̄orū: qm̄. Qui facit mirabi-
lia magna solus: qm̄. Qui fecit ce-
los ī intellectu: qm̄. Qui firmauit ter-
ram sup aquas: qm̄. Qui fecit lumi-
naria magna: qm̄. Solem ī potesta-
tem diei: quoniā. Lunam & stellas
in potestatē noctis: quoniā. Qui per-
cussit egiptū cū primogenitis eorū: qm̄.
Qui eduxit isrl' de medio eorū: quo-
niam. In manu potenti et brachio
excelso: qm̄. Qui diuisit mare rubrū

in diuisiones: qm̄. Et eduxit isrl' per
mediū eius: qm̄. Et excussit pharaonē
et virtutē eius ī mari rubro: qm̄. Qui
traduxit ppl'm suū p desertum: quoniā.
Qui percussit reges magnos: quoniā.
Et occidit reges fortes: qm̄. Seon
regem amorreorū: qm̄. Et og regē
basan: qm̄. Et dedit terrā eorū here-
ditatē: qm̄. Hereditatē isrl' seruo suo:
qm̄. Quia ī humilitate nr̄a memor
fuit nr̄i: qm̄. Et redemit nos ab ini-
micis nr̄is: qm̄. Qui dat escā omni
carni: qm̄. Confitemini deo celi: qm̄.
Confitemini domino dominorū:
quoniam in eternum misericordia e-
ius. Psalmus dauid per ieremiam.
Super flumina babilonis illic sedi-
mus & fleuimus: dū recordaremur
tui syon. In salicibus ī medio eius:
suspendimus organa nr̄a. Quia illic
interrogauerūt nos q̄ captiuos duxerūt
nos: verba cātionū. Et q̄ abduxerūt
nos: ymnū cātate nobis de canticis
syon. Quomō cātabimus cāticū dn̄i:
in tra aliena? Si oblitus fuero tui ihe-
rusalē: obliuioni detur dextera mea. Ad-
hereat lingua mea faucibus meis: si nō
meminero tui. Si non proposuero tui
ihrl'm: ī principio leticie mee. Memor
esto dn̄e filiorū edom: ī die ihrl'm. Qui
dicūt exinanite exinanite: usq; ad funda-
mentū ī ea. Filia babilonis misera:
beatus q̄ retribuet tibi retributionē tuā
quā retribuisti nobis. Beatus q̄ tene-
bit: & allidet paruulos suos ad petrā.
Confitebor tibi psalmus dauid.
dn̄e ī toto corde meo: quoniā
audisti verba oris mei. In
conspectu angelorū psallā tibi: adorabo
ad templū sanctū tuū & confitebor nomi-
ni tuo. Super misericordia tua et veritate
tua: qm̄ magnificasti sup omne nomē

sācū tuū. In quacūq3 die inuocaue-
ro te exaudi me: multiplicabis ī anima
mea virtutē. Confiteantur tibi dñe
oēs reges terre: q̄a audierūt verba
oris tui. Et cantēt ī vijs dñi: quoni-
am magna ē glā dñi. Quoniā excel-
sus dñs et humilia respicit: et alta a
longe cognoscit. Si ābulavero ī me-
dio tribulatōnis vivificabis me: et
sup irā inimicorū tuo₊ extendisti ma-
num tuā: ⁊ saluū me fecit dextera tua.
Dominus retribuet p me: dñe mise-
ricordia tua ī seclm: opra manuū tua-
rū ne despicias. In finē ps dauid.

Domine probasti me et cognoui-
sti me: tu cognouisti sessionem
meā ⁊ resurrectionē meā. Intellexisti
cogitationes meas de lōge: semitam
meā ⁊ funiculū meū investigasti. Et
oēs vias meas p̄vidisti: q̄a nō est
sermo ī lingua mea. Ecce dñe tu co-
gnouisti oīa nouissima ⁊ āntiqua: tu
formasti me ⁊ posuisti sup me manū
tuam. Mirabilis facta ē scientia tua
ex me: confortata ē et nō potero ad eam.
Quo ibo a spiritu tuo: ⁊ quo a faci-
e tua fugiā? Si ascendero in celū tu il-
lic es: si descendero ī infernū ades. Si
sumpsero pēnas meas diluclo: ⁊ ha-
bitavero ī extremis maris. Etenim
illic manus tua deducet me: ⁊ tenebit
me dextera tua. Et dixi forsitan tene-
bre conculcabūt me: ⁊ nox illumina-
tio mea ī delicijs meis. Quia tenebre
nō obscurabunt a te: ⁊ nox sicut dies
illuminabit: sicut tenebre ei⁹ ita et lu-
men eius. Quia tu possedisti renes
meos: suscepisti me de utero matris
mee. Confitebor tibi q̄a terribiliter
magnificat⁹ es: mirabilia opera tua:
et aīa mea cognoscet nimis. Non ē
occultatū os meum a te qd̄ fecisti in
occulto: ⁊ substātia mea ī inferioribȝ
terre. Imperfectū meū viderūt oculi tui:
et in libro tuo oēs scribent: dies for-
mabunt ⁊ nemo ī eis. Michi autē ni-
mis honorificati sūt amici tui de⁹: ni-
mis confortatus ē principat⁹ eo₊. Dinu-
merabo eos ⁊ sup arenā multiplicabū-
tur: exurrexi ⁊ adhuc sum tecū. Si
occideris deus peccatores: viri sangui-
num declinate a me. Quia dicitis in
cogitatione: accipiāt ī vanitate ciui-
tates suas. Nonne q̄ oderūt te dñe o-
deram: ⁊ sup inimicos tuos tabescebā.
Perfecto odio oderā illos: inimici
facti sunt michi. Proba me deus et
scito cor meum: interroga me et cogno-
sce semitas meas. Et vide si via ini-
quitatis in me est: et deduc me in vi-
a eterna. In finem psalm⁹ dauid.

Eripe me dñe ab homine malo:
a viro iniquo eripe me. Qui co-
gitauerūt iniq̄tates in corde: tota die
cōstituebāt prelia. Acuerūt linguam
suā sicut serpētes: venenū aspidū sub
labijs eorū. Custodi me dñe de ma-
nu peccatoris: et ab hominibȝ iniquis
eripe me. Qui cogitauerūt supplātare
gressus meos: abscōderunt superbi la-
queum michi. Et funes extenderūt in
laqueū: iuxta iter scandalū posuerunt
michi. Dixi dño de⁹ me⁹ es tu: exau-
di dñe vocē dep̄cationis mee. Domi-
ne domine virtus salutis mee: obum-
brasti super caput meum in die belli.
Non tradas me dñe a desiderio me-
o peccatori: cogitauerūt contra me:
ne derelinquas me ne forte exaltentur.
Caput circuit⁹ eo₊: labor labiorū
ipso₊ operiet eos. Cadent sup eos car-
bones: in ignē deicies eos: ī miserijs
non subsistent. Vir linguosus non
dirigetur in terra: virū iniustum mala
capiēt ī interitu. Cognoui q̄a faciet
dñs iudicium inopis: et vindictam
pauperū. Verumtamen iusti cōfitebun-
tur nomini tuo: et habitabunt recti
cum vultu tuo. Psalmus dauid.

Domine clamaui ad te exaudi
me: intēde voci mee cū clamaue-
ro ad te. Dirigat oratio mea sicut
incensū ī cōspectu tuo: eleuatio manuū
mea₊ sacrificiū vespertinū. Pone do-
mine custodiā ori meo: et ostium cir-
cumstantie labijs meis. Non declines
cor meū in verba malicie: ad excusan-
das excusatōnes ī peccatis. Cum ho-
minibȝ operātibȝ iniq̄tatē: ⁊ non co-
municabo cū electis eorū. Corripiet
me iustus ī misericordia ⁊ increpabit me:
oleum autē peccatoris non impinguet
caput meū. Quoniā adhuc ⁊ oratio
mea ī beneplacitis eo₊: absorpti sunt
iuncti petre iudices eorū. Audiēt ver-
ba mea qm̄ potuerūt: sicut crassitudo
terre erupta est super terrā. Dissipata
sunt ossa nr̄a secus infernū: q̄a ad te
dñe domine oculi mei: in te speraui
nō auferas aīam meā. Custodi me
a laqueo quem statuerunt michi: et a
scandalis operantiū iniq̄tatē. Cadēt
in retiaculo ei⁹ peccatores: singulariter
sum ego donec transeam. Intellectus
dauid cū esset in spelunca oratio.

Voce mea ad dñm clamaui: vo-
ce mea ad dñm dep̄catus sum.
Effundo ī cōspectu ei⁹ orationē me-
am: tribulationē meā āte ipm̄ pnun-
cio. In deficiēdo ex me spiritū meū:
et tu cognouisti semitas meas. In
via hac qua āmbulabā: absconderunt
laqueū michi. Considerabā ad dexte-
ram ⁊ videbā: ⁊ nō erat q̄ cognosceret
me. Periit fuga a me: ⁊ non est qui
requirat aīam meā. Clamaui ad te
dñe: dixi tu es spes mea: porcio mea
in terra viuentiū. Intende ad dep̄ca-
tionē meā: q̄a humiliatus sū nimis.
Libera me a p̄sequētibȝ me: q̄a con-
fortati sunt sup me. Educ de custodi-
a aīam meā ad cōfitendū nomini tu-
o: me expectant iusti donec retribuas
michi. Psalmus dauid quando
p̄sequebat̄ eū filius suus absalon.

Domine exaudi orationē meam
auribus p̄cipe obsecrationē me-
am: ī veritate tua exaudi me ī tua iu-
sticia. Et nō intres ī iudiciū cū seruo
tuo: q̄a nō iustificabit̄ ī cōspectu tuo
oīs viuēs. Quia p̄secut⁹ ē inimic⁹
aīam meam: humiliauit in terra vi-
tam meam. Collocauit me ī obscu-
ris sicut mortuus seculi: ⁊ anxiatus
est sup me spirit⁹ meus: in me turba-
tum est cor meū. Memor fui dierū an-
tiquo₊: meditat⁹ sū in oībus ope-
ribus tuis: ī factis manuū tua₊ me-
ditabar. Expandi manus meas ad
te: aīa mea sicut terra sine aqua tibi.
Velociter exaudi me dñe: defecit spi-
ritus meus. Non auertas faciē tuā
a me: ⁊ similis ero descendētibus ī la-
cum. Auditam fac michi mane mi-
sericordiā tuam: q̄a in te speraui. No-
tam fac michi viā in qua ambulem:
quia ad te leuaui aīam meam. Eri-
pe me de inimicis meis dñe ad te confu-
gi: doce me facere voluntatē tuā quia
deus me⁹ es tu. Spiritus tuus bo-
nus deducet me in terrā rectā: p̄pter
nomen tuū dñe viuificabis me ī equi-
tate tua. Educes de tribulatione
aīam meā: ⁊ in misericordia tua dis-
perdes inimicos meos. Et perdes
omnes qui tribulant animam me-
am: quoniam ego seruus tuus sum.
Ps dauid aduersus golyam.

Benedictus dñs deꝰ meꝰ ꝙ do-
cet manꝰ meas ad preliũ: et
digitos meos ad bellũ. Mi-
sericordia mea ⁊ refugiũ meũ: susceptor me-
us et liberator meꝰ. Protector meꝰ ⁊ ĩ
ipo speraui: qui subdit pplm meũ sub
me. Domine quid ē homo quia in-
notuisti ei: aut filius hominis quia
reputas eũ: Homo vanitati similis
factus est: dies eiꝰ sicut umbra prete-
reunt. Domine inclina celos tuos
et descende: tange mõtes ⁊ fumigabũt.
Fulgura choruscationẽ ⁊ dissipabis
eos: emitte sagittas tuas ⁊ conturbabis
eos. Emitte manũ tuã de alto: eripe
me et libera me de aquis multis: ⁊ de
manu filiorũ alienoꝝ. Quorũ os lo-
cutum ē vanitatem: ⁊ dextera eoꝝ dexte-
ra iniquitatis. Deus canticũ nouũ
cantabo tibi: in psalterio decacordo
psallam tibi. Qui das salutem regi-
bus: qui redemisti dauid seruũ tuũ:
de gladio maligno eripe me. Et erue
me de manu filioꝝ alienoꝝ quoꝝ os
locutũ ē vanitatẽ: ⁊ dextera eoꝝ dextera
iniquitatis. Quorũ filii sicut nouel-
le plantatões: ĩ iuuẽtute sua. Fili-
e eorũ composite: circumornate ut si-
militudo templi. Promptuaria eoꝝ
plena: eructãtia ex hoc ĩ illud. Oues
eorũ fetose abundãtes in egressibꝫ su-
is: boues eoꝝ crasse. Non est ruina
macerie: neqꝫ transitꝰ neqꝫ clamor in
plateis eoꝝ. Beatum dixerũt populũ
cui hec sunt: beatus populus cuius
dominꝰ deus eius. Laudatio ipi dauid.

Exaltabo te deus meꝰ rex: et be-
nedicam nomini tuo in seculũ ⁊
in seculũ seculi. Per singlos dies be-
nedicam tibi: ⁊ laudabo nomen tuũ i
seclm ⁊ ĩ seculũ seculi. Magnus dñs
et laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis
eius nõ est finis. Generatio et gene-
ratio laudabit opera tua: ⁊ potentiã
tuam pronũciabũt. Magnificentiã
glorie sanctitatis tue loquentẽ: et mi-
rabilia tua narrabũt. Et virtutem
terribiliũ tuorũ dicent: et magnitudi-
nem tuam narrabunt. Memoriam
abũdantie suauitatis tue eructabũt:
et iusticia tua exultabũt. Miserator et
misericors dñs: patiens et multũ mi-
sericors. Suauis dñs uniũsis: ⁊ mi-
serationes eius sup omĩa opera eius.
Confiteantẽ tibi dñe oĩa opera tua:
et sancti tui benedicãt tibi. Gloriam
regni tui dicent: ⁊ potentiã tuã loquen-
tur. Ut notam faciãt filiis hominũ
potentiã tuã: et glãm magnificentie
regni tui. Regnũ tuũ regnũ omniũ
seculoꝝ: ⁊ dñatio tua in omĩ genera-
tione et generatione. Fidelis dñs in
omĩbꝫ verbis suis: ⁊ sanctꝰ in omĩbꝫ
operibus suis. Alleuat dñs omnes
ꝗ corruũt: ⁊ erigit omẽs elisos. Ocu-
li omniũ in te sperant dñe: ⁊ tu das e-
scam illoꝝ ĩ tempore oportuno. Ape-
ris tu manũ tuã: ⁊ imples omẽ aĩal
benedictione. Iustus dñs ĩ omĩbus
viis suis: et sanctus ĩ omĩbus ope-
ribus suis. Prope ē dñs omĩbus in-
uocãtibus eũ: omĩbus inuocãtibus
eũ in veritate. Voluntatem timentiũ
se faciet: ⁊ dep̃cationẽ eoꝝ exaudiet:
et saluos faciet eos. Custodit domi-
nus omẽs diligentes se: ⁊ omẽs pec-
catores disperdet. Laudationẽ dñi
loquetur os meum: et benedicat o-
mnis caro nomini sancto eius in se-
culum et in seculum seculi. Alleluia.

Lauda anima mea dñm: lauda-
bo dñm ĩ vita mea: psallam
deo meo q̃diu fuero. Nolite cõfidere
in principibus: in filiis hominũ in
quibꝫ non ē salus. Exibit spiritꝰ eiꝰ
et reuertet̃ in terrã suã: ĩ illa die peribũt
omẽs cogitationes eoꝝ. Beatꝰ cuiꝰ
deus iacob adiutor eius: spes eius in
dño deo ipsius: ꝗ fecit celũ ⁊ terrã ma-
re et omĩa que in eis sunt. Qui custo-
dit veritatem ĩ seclm: facit iudiciũ in-
iuriã patiẽtibꝫ: dat escam esurientibꝫ.
Dominus soluit compeditos: dñs
illuminat cecos. Dominus erigit eli-
sos: dñs diligit iustos. Dominus
custodit aduenas: pupillũ et viduã
suscipiet: ⁊ vias peccatorũ disperdet.
Regnabit dñs ĩ secla: deꝰ tuꝰ syon ĩ
generationẽ ⁊ generatõnẽ. Alla.

Laudate dñm qm̃ bonus est psal-
mus: deo nr̃o sit iocunda deco-
raqꝫ laudatio. Edificans ihrlm dñs:
dispersiones israhel congregabit.
Qui sanat contritos corde: ⁊ alligat
contritiones eoꝝ. Qui numerat multi-
tudinẽ stellarũ: ⁊ omĩbꝫ eis nomina
vocat. Magnꝰ dñs noster ⁊ magna
virtus eius: ⁊ sapiẽtie eius non ē nu-
merus. Suscipiẽs mansuetos dñs:
humilians aũt peccatores usqꝫ ad ter-
ram. Precinite dño ĩ confessione: psal-
lite deo nostro in cythara. Qui operit
celum nubibꝫ: ⁊ parat terre pluuiam.
Qui producit ĩ montibꝫ fenum: et
herbam seruituti hominũ. Qui dat iu-
mentis escam ipsoꝝ: ⁊ pullis coruorũ
inuocãtibus eũ. Non ĩ fortitudine e-
qui voluntatẽ habebit: nec ĩ tibiis viri
beneplacitum erit ei. Beneplacitum
est domino super timentes eum: ⁊ in
eis qui sperant super misericordia e-
ius. Alla. Aggei et zacharie.

Lauda ierusalẽ dñm: lauda deũ
tuũ syon. Quoniã confortauit
seras portaꝝ tuaꝝ: benedixit filiis tuis
in te. ui posuit fines tuos pacem:
et adipe frumenti satiat te. Qui emit-
tit eloquiũ suum terre: velociter currit
sermo eius. Qui dat niuem sicut la-
nam: nebulam sicut cinerem spargit.
Mittit cristallum suã sicut bucellas:
ante faciẽ frigoris eius quis sustine-
bit? Emittet verbũ suũ ⁊ liquefaciet
ea: flabit spiritus eius et fluent aque.
Qui annunciat verbũ suum iacob:
iusticias ⁊ iudicia sua israhel. Non
fecit taliter omĩ nationi: ⁊ iudicia sua
non manifestauit eis. Alleluia.

Laudate dñm de celis: laudate eũ
in excelsis. Laudate eũ omnes
angeli eius: laudate eũ omẽs virtutes
eius. Laudate eũ sol ⁊ luna: lauda-
te eum omẽs stelle ⁊ lumen. Lauda-
te eum celi celoꝝ: ⁊ aque omẽs ꝗ super
celos sũt laudẽt nomen dñi. Quia ipse
dixit ⁊ facta sunt: ipse mãdauit ⁊ crea-
ta sunt. Statuit ea ĩ seculũ ⁊ ĩ seculũ
seculi: preceptũ posuit ⁊ nõ preteribit.
Laudate dñm de terra: dracones et
omẽs abissi. Ignis grando nix gla-
cies spiritus procellarũ: ꝗ faciũt ver-
bum eius. Montes ⁊ omẽs colles: li-
gna fructifera ⁊ omẽs cedri. Bestie ⁊
uniuersa pecora: serpẽtes ⁊ volucres
pẽnate. Reges ẽre ⁊ omẽs ppli: princi-
pes ⁊ omnes iudices ẽre. Iuuenes ⁊
virgines senes cũ iunioribꝫ laudẽt no-
men dñi: q̃a exaltatũ ē nomẽ eiꝰ soliꝰ.
Confessio eius sup celũ ⁊ terram: ⁊
exaltauit cornu ppli sui. Ymnus o-
mnibus sc̃is eius: filiis isrl' pplo ap-
propinquanti sibi. Alleluia.

Cantate dño canticũ nouũ: laus
eius ĩ ecclesia sc̃oꝝ. Letet̃ isrl'
in eo qui fecit eũ: ⁊ filie syon exultent
in rege suo. Laudent nomẽ eiꝰ in cho-
ro: in tympano ⁊ psalterio psallant
ei. Quia beneplacitum ē dño ĩ pplo

suo: ⁊ exaltabit mansuetos ī salutem.
Exultabūt sancti in gloria: letabun-
tur ī cubilibꝫ suis. Exultationes dei
in gutture eoꝝ: et gladij ancipites in
manibus eoꝝ. Ad faciendā vindictā
in nationibꝫ: increpatōnes ī populis.
Ad alligandos reges eorū ī compe-
dibꝫ: ⁊ nobiles eoꝝ ī manicis ferreis.
Ut faciāt in eis iudiciū ↄscriptū: glā
hec ē omībꝫ scīs eius. Alleluia.
Laudate dūm ī sanctis ei⁹: lauda-
te eū in firmamēto virtutis eius.
Laudate eū in virtutibꝫ eius: lauda-
te eū scd̄m multitudinē magnitudinis
eius. Laudate eū in sono tube: lau-
date eū in psalterio ⁊ cythara. Lau-
date eū in tympano ⁊ choro: lauda-
te eū in cordis et organo. Laudate
eū in cymbalis benesonātibꝫ: lauda-
te eū ī cȳbalis iubilatōnis: oīs spirit⁹
laudet dūm. Alla.

Explicit psalterium

Incipit prolog⁹ sancti Jeronimi p̄sbiteri in parabolas salomonis.

Iungat epistola quos iūgit sacerdoti-
um: immo carta non dividat: quos
xp̄i nectit amor. Cōmētarios in osee.
amos. ⁊ zachariā malachiā. quoqꝫ
poscitis. Scripsisse: si licuisset pre vali-
tudine. Mittitis solacia sumptuum.
notarios nr̄os et librarios sustenta-
tis: ut vobis potissimū nr̄m desudet
ingeniū. Et ecce ex latere frequēs turba
diversa poscētiū: quasi aut equū sit me
vobis esuriētibꝫ alijs laborare: aut
in ratione dati et accepti. cuiqꝫ preter
vos obnoxi⁹ sim. Itaqꝫ lōga egrota-
tione fractus. ne penitus hoc anno re-
ticerē. ⁊ apud vos mutus essem. tridui
opus nomini vr̄o consecravi. interp̄-
tationē videlicet triū salomonis vo-
luminū: masloth qd̄ hebrei pabolas.
vulgata editio p̄ūbia vocat: coeleth.
quē grece ecclesiasten. latine ↄcionatorē
possum⁹ dicere: sirasirim. qd̄ ī linguā
nr̄am vertit̄ canticū cāticoꝝ. Fertur et
panaretos. ihū filij sirach liber: ⁊ ali⁹
pseudographus. qui sapientia salo-
monis inscribit̄. Quoꝝ priorē hebra-
icum reperi. nō ecclesiasticū ut apud la-
tinos: sed pabolas p̄notatū. Cui iūcti
erāt ecclesiastes. et canticū canticoꝝ: ut
similitudinē salomonis. nō solū nu-
mero librorū: sed etiā materiaꝝ gene-
re coequaret. Secūdus apud hebreos
nusqꝫ est: quia et ipse stilus grecam
eloquētiā redolet: et nōnulli scriptoꝝ
veteꝝ hūc esse iudei filonis affirmāt.
Sicud ergo iudith ⁊ thobie ⁊ macha-
beoꝝ libros. legit quidē eos ecclesia. sed
inter canonicas scripturas nō recipit:
sic ⁊ hec duo volumina legat ad edi-
ficationē plebis: nō ad auctoritatem
ecclesiasticoꝝ dogmatū ↄfirmandam.

Si cui sane septuaginta interpretum
magis editio placet: habet eā a nobis
olim emēdatā. Neqꝫ enī nova sic cu-
dim⁹: ut vetera destruam⁹. Et tamē cū
diligētissime legerit. sciat magis nr̄a
scripta intelligi: que nō in tertiū vas
trāsfusa coacuerit: sed statim de prelo
purissime ↄmēdata teste: suū saporē ser-
vaverit. Incipiūt pabole salomonis. i.

Parabole salomonis
filij david regis isrl̄:
ad sciendā sapienti-
am ⁊ disciplinā: ad
intelligendā verba
prudentie et suscipi-
endā eruditationē doctrine: iusticiā
et iudiciū ⁊ equitatē: ut detur parvulis
astucia: et adolescenti scientia et intel-
lectus. Audiēs sapiēs sapientior erit: ⁊
intelligēs gubernacula possidebit. Ani-
advertet parabolam et interpretatio-
nem: verba sapientiū ⁊ enigmata eoꝝ.
Timor dūi principiū sapiētie. Sapien-
tiam atqꝫ doctrinam stulti despiciūt.
Audi fili mi disciplinā p̄ris tui et ne
dimittas legem m̄ris tue: ut addatur
gratia capiti tuo: ⁊ torques collo tuo.
Fili mi si te lactaverint peccatores: ne ac-
quiescas eis. Si dixerit veni nobiscū.
insidiemur sāguini. abscōdam⁹ tedi-
culas ↄtra insontem frustra. degluti-
amus eū sicud infernus viventē ⁊ inte-
grum. quasi descēdentē in lacū: omnē
p̄ciosā sbstanciā reperiem⁹. implebim⁹
domus nr̄as spolijs. fortem mitte no-
biscum. marsupiū sit unum omniū
nr̄m: fili mi ne ambules cū eis. Pro-
hibe pedem tuū a semitis eoꝝ. Pedes
enī illoꝝ ad malū currūt: ⁊ festināt ut
effundant sāguinem. Frustra autem
iacit̄ rete ante oculos pēnatoꝝ. Ipi qꝫ
contra sanguinē suū insidiantur: et

moliūtur fraudes ꝯtra animas suas.
Sic semite oīs avari·animas possi-
dentiū rapiūt. Sapiētia foris ꝑdicat:
in plateis dat vocē suā. In capite tu-
barū clamitat: in foribꝫ portarū urbis
profert vba sua dicēs. Vsquequo par-
vuli diligitis infantiā ⁊ stulti ea q̄ si-
bi sūt noxia cupiēt: ⁊ imprudētes odi-
būt sciētiā? Convertimini ad correpti-
onem meā. En ꝓferam vobis spiritū
meū: et ostendam vobis verba mea.
Quia vocavi ⁊ renuistis: extendi ma-
num meā et non fuit q̄ aspiceret. De-
spexistis omne ꝯsiliū meum: et incre-
paciones meas neglexistis. Ego q̄ꝫ in
interitu vr̄o ridebo: ⁊ subsannabo cū
vobis id quod timebatis advenerit.
Cū irruerit repentina calamitas: ⁊ in-
teritus q̄si tēpestas ingruerit: quando
venerit super vos tribulacio et angu-
stia. Tūc invocabūt me et non exau-
diā: mane ꝯsurgēt et non invenient
me: eo q̄ exosam habuerint discipli-
nam et timorem dn̄i non susceperint:
nec acquieverit consilio meo: et detra-
xerint univ̄se correpcioni mee. Come-
dent igitur fructꝰ vie sue: suisq̄ꝫ ꝯsilijs
saturabuntur. Aversio parvulorum
interficiet eos: et prosperitas stultorū
ꝑdet eos. Qui autē me audierit: absq̄ꝫ
terrore requiescet: et abūdancia ꝑfruet᷑:
timore malorum sublato. ij.

Fili mi si susceperis sermones meos:
et mandata mea absconderis
penes te·ut audiat sapienciam auris
tua: inclina cor tuū ad cognoscendā
prudenciā. Si enī sapienciā invoca-
veris ⁊ inclinaveris cor tuū prudēcie:
si quesieris eam quasi pecuniā ⁊ sicut
thesauros effoderis illā: tūc intelliges
timorē dn̄i·et scienciam dei invenies:
quia dn̄s dat sapienciā: et ex ore eius
prudēcia et sciencia. Custodiet rectorū
salutē: et ꝓteget gradiētes simpliciter-
servās semitas iusticie: ⁊ vias sancto-
rum custodiēs. Tūc intelliges iusticiā
et iudiciū et equitatē: et omnē semitā
bonā. Si intraverit sapiēcia cor tuū ⁊
sciencia anime tue placuerit: consiliū
custodiet te·⁊ prudēcia servabit te: ut
eruaris a via mala ⁊ ab homine qui
perversa loquitur. Qui relinquūt iter
rectū: ⁊ ambulāt per vias tenebrosas.
Qui letant᷑ cū male fecerint: et exultāt
in rebus pessimis. Quorū vie perverse
sunt·⁊ infames gressus eorū. Ut eru-
aris a muliere aliena et ab extranea q̄
mollit sermones suos: et relinquit du-
cem pubertatis sue: et pacti dei sui ob-
lita ē. Inclinata ē enī ad mortē domꝰ
eiꝰ: ⁊ ad inferos semite ipsius. Omnes
qui ingrediunt᷑ ad eā nō revertentur:
nec apprehendent semitas vite. Ut am-
bules in via bona: et calles iustorū
custodias. Qui enim recti sūt habita-
bunt in terra: et simplices permane-
bunt in ea. Impij vero de terra ꝑdent᷑:
et qui inique agunt auferentur ex ea.

Fili mi ne obliviscaris legis iij
mee: et ꝑcepta mea cor tuū custo-
diat. Longitudinē enī dierū et annos
vite et pacem apponēt tibi. Misericor-
dia et veritas te non deserant. Circū-
da eas gutturi tuo: ⁊ describe in tabu-
lis cordis tui: ⁊ invenies graciā ⁊ dis-
ciplinā bonā corā deo ⁊ hominibꝫ. Ha-
be fiduciā ī dn̄o ex toto corde tuo: ⁊ ne
innitaris prudentie tue. In omnibus
vijs tuis cogita illum: et ipse diriget
gressus tuos. Ne sis sapiens apud te-
metipm̄. Time deum: et recede a malo.
Sanitas quippe erit umbilico tuo·et
irrigacio ossiū tuorū. Honora dn̄m
de tua substācia ⁊ de primicijs omniū
frugū tuarū da pauperibꝫ: et implebun-
tur horrea tua saturitate: ⁊ vino torcu-
laria redundabūt. Disciplinā dn̄i fili
mi ne abicias: nec deficias cum ab eo
corriperis. Quē enī diligit dn̄s corri-
pit: et quasi pr̄ in filio complacet sibi.
Beatus homo qui invenit sapiētiā:
et qui affluit prudēcia. Meliorē acqui-
sicio eiꝰ negociacione auri et argenti:
primi ⁊ purissimi fructꝰ eius. Precio-
sior est cūctis opibꝫ sapiēcia: ⁊ omnia
que desiderant᷑·huic nō valēt cōparari.
Longitudo dierū in dextera eius: et in
sinistra illius divicie et gloria. Vie eiꝰ
vie pulcre: et omnes semite eiꝰ pacifice.
Lignū vite est hijs qui apprehenderint
eam: ⁊ qui tenuerit eā beati. Dn̄s sapi-
encia fundavit terrā: stabilivit celos
prudencia. Sapiēcia illius eruperūt
abissi: et nubes rore ꝯcrescūt. Fili mi
ne effluāt hec ab oculis tuis. Custodi le-
gem meā atq̄ꝫ ꝯsiliū meū: ⁊ erit vita a-
nime tue: ⁊ gr̄a faucibꝫ tuis. Tūc am-
bulabis fiducialiter in via tua: et pes
tuus nō impinget. Si dormieris nō
timebis: q̄esces·et suavis erit somnꝰ
tuus. Ne paveas repentino terrore·et
irruētes tibi potencias impiorū. Dn̄s
enī erit ī latere tuo: ⁊ custodiet pedē tuū
ne capiaris. Noli ꝓhibere benefacere
eum qui potest: si vales ⁊ ipse bene fac.
Ne dicas amico tuo. Vade ⁊ revertere
⁊ cras dabo tibi: cū statim possis dare.
Ne moliaris amico tuo malū: cū ille
in te habeat fiduciā. Non contendas
adv̄sus hominē frustra: cū ipse tibi ni-
chil mali fecerit. Ne emuleris hominē
iniustū nec imiteris vias eius: quia
abhominacio est dn̄i·omnis illusor:
et cum simplicibꝫ sermocinacio eius.
Egestas a dn̄o in domo impij: habi-
tacula autem iustorū benedicent᷑. Ipse
deludet illusores: et mansuetis dabit
graciā. Gloriā sapientes possidebunt:
stultorū exultacio ignominia. iiij

Audite filij disciplinam patris: ⁊
attendite ut sciatis prudenciam.
Donū bonū tribuā vobis: legē meā
ne derelinquatis. Nā ⁊ ego filius fui
pr̄is mei·tenellus et unigenitus corā
matre mea: et docebat me atq̄ꝫ dicebat.
Suscipiat verba mea cor tuū: custodi
ꝑcepta mea ⁊ vives. Posside sapienci-
am: posside prudenciā. Ne obliviscā-
ris: neq̄ꝫ declines a verbis oris mei.
Ne dimittas eā et custodiet te: dilige
eā et ꝯservabit te. Principiū sapientie
posside sapientiā et in omni possessi-
one tua acquire prudēciā. Arripe illā
et exaltabit te: glorificaberis ab ea cū
eā fueris amplexatꝰ. Dabit capiti tuo
augmēta graciarū: et corona inclita
proteget te. Audi fili mi et suscipe ver-
ba mea: ut multiplicent᷑ tibi anni vite.
Viā sapientie mōstrabo tibi·et ducā
te ꝑ semitas equitatis: quas cū ingres-
sus fuis non artabunt᷑ gressus tui: ⁊
currens nō habebis offendiculū. Tene
disciplinā: ne dimittas eam. Custodi
illā: quia illa est vita tua. Ne delecteris
in semitis impiorum: nec tibi placeat
malorū via. Fuge ab ea nec transeas
per illā: declina et desere eā. Non enī
dormiūt nisi cū male fecerint: et non
rapit᷑ somnꝰ ab eis nisi supplātaverit.
Comedūt panem impietatis: et vinū
iniquitatis bibūt. Iustorū autē semi-
ta quasi lux splendēs ꝓcedit: et crescit
usq̄ꝫ ad ꝑfectā diē. Via impiorū tene-
brosa: nesciūt ubi corruāt. Fili mi au-
sculta sermones meos: et ad eloquia
mea inclina aurē tuā. Ne recedant ab
oculis tuis: custodi ea ī medio cordis
tui. Vita enī sunt invenientibus ea: et

universe carni sanitas. Omni custo-
dia serva cor tuū: quia ex ipo vita pce-
dit. Remove a te os pravū: ⁊ detrahē-
tia labia sint pcul a te. Oculi tui recta
videāt: ⁊ palpebre tue precedāt gressꝰ
tuos. Dirige semitas pedibus tuis: ⁊
omnes vie tue stabilient̄. Ne declines
ad dexterā neq; ad sinistrā. Averte pedē
tuū a malo. Vias eni que a dextris
sūt novit dn̄s: pverse vero sūt q̄ sūt a
sinistris. Ipse eni rectos faciet gressus
tuos. Itinera autē tua in pace pducet

V.

Fili mi attende sapientiam
meā et prudētie mee inclina au-
rem tuā: ut custodias cogitationes: ⁊
disciplinam labia tua cōservent. Ne
intenderis fallacie mulieris. Favus
enim distillās labia meretricis: et niti-
dius oleo guttur eiꝰ. Novissima au-
tem illius amara q̄si absinthiū: ⁊ lin-
gua eius acuta quasi gladius biceps.
Pedes eius descendūt in mortē: et ad
inferos gressus eiꝰ penetrāt. Per semi-
tam vite nō ambulāt: vagi sunt gres-
sus eius et investigabiles. Nūc ergo
fili mi audi me: et ne recedas a verbis
oris mei. Longe fac ab ea viam tuā:
et ne appropinques foribz domꝰ eius.
Ne des alienis honorē tuū: et annos
tuos crudeli. Ne forte impleant̄ extra-
nei viribz tuis et labores tui sint in do-
mo aliena: et gemas in novissimis
quādo consūpseris carnes tuas ⁊ cor-
pus tuū: et dicas. Cur detestatus sum
disciplinā: et increpationibz non ac-
quievit cor meū. Nec audivi vocē do-
centiū me: et magistris nō inclinavi
aurē meā. Pene fui in omni malo: in
medio ecclie et sinagoge. Bibe aquā
de cisterna tua: ⁊ fluēta putei tui. Deri-
vent̄ fōtes tui foras: et in plateis aq̄s
tuas divide. Habeto eas solus: nec sint
alieni participes tui. Sit vena tua bene-
dicta: ⁊ letare cū muliere adolescentie tue.
Cerva karissima: et gratissimꝰ hinnulꝰ.
Ubera eius inebrient te omni tēpore:
⁊ in amore eiꝰ delectare iugiter. Quare
seduceris fili mi ab aliena: et foveris
in sinu alteriꝰ? Respicit dn̄s viā homi-
nis: et omnes gressus eiꝰ considerat.
Iniquitates sue capiunt impiū: ⁊ fu-
nibus peccatorū suorū constringit̄. Ipse
morietur q̄a nō habuit disciplinā: et in
multitudine stulticie sue decipiet̄.

VI.

Fili mi si spoponderis pro amico
tuo: defixisti apud extraneū ani-
mam tuā. Illaqueatꝰ es verbis oris
tui: ⁊ captꝰ ppriis sermonibz. Fac ergo
qd dico fili mi ⁊ temetipm libera: quia
incidisti ī manū proximi tui. Discur-
re festina: suscita amicū tuū. Ne dede-
ris somnū oculis tuis: nec dormitēt
palpebre tue. Eruere quasi damula de
manu: ⁊ q̄si avis de insidiis aucupis.
Vade ad formicā o piger: et cōsidera
vias eiꝰ: ⁊ disce sapientiā. Que cū nō
habeat ducē nec p̄ceptorē nec principē
parat in estate cibū sibi: et congregat
in messe quod comedat. Usquequo
piger dormies? Quando consurges
e somno tuo? paululū dormies pau-
lulum dormitabis: paululū cōseres
manus tuas ut dormias: et veniet ti-
bi quasi viator egestas: et pauperies
quasi vir armatus. Si vero impiger
fueris: veniet ut fons messis tua: et e-
gestas longe fugiet a te. Homo apo-
stata vir inutilis gradit̄ ore pverso:
annuit oculis: terit pedē digito loquit̄:
pravo corde machinat̄ malū: ⁊ omni
tempore iurgia seminat. Huic extem-
plo veniet pditio sua et subito cōteret̄:
nec habebit ultra medicinā. Sex sūt
que odit dn̄s: et septimū detestat̄ aīa

eius. Oculos sublimes: linguā men-
dacem: manus effundentes innoxiū
sanguinē: cor machinās cogitacōnes
pessimas: pedes veloces ad currendū
in malū: proferentē mendacia: testem
fallacem: et eū q̄ seminat inter fratres
discordias. Conserva fili mi precepta
patris tui et ne dimittas legem mr̄is
tue: liga eā in corde tuo iugiter: et cir-
cunda gutturi tuo. Cū ambulaveris
gradiant̄ tecū: cū dormieris custodiāt
te: ⁊ evigilans loquere cum eis. Quia
mandatū lucerna est et lex lux: et via
vite increpatio discipline: ut custodi-
ant te a muliere mala: et a blanda lin-
gua extranee. Nō concupiscat pulcritu-
dinē eiꝰ cor tuū ne capiaris nutibz illi-
us. Preciū eni scorti vix ē uniꝰ panis:
mulier autē viri p̄ciosā animā capit.
Numquid potest homo abscondere i-
gnē in sinu suo ut vestimenta illiꝰ nō
ardeāt: aut ambulare super prunas
ut nō comburant̄ plante eiꝰ? Sic q̄
ingredit̄ ad mulierē proximi sui: non
erit mundus cū tetigerit eā. Nō grandis
est culpa cū quis furatꝰ fuerit. Furat̄
eni: ut esurientē impleat animā. De-
prehensus quoq; reddet septuplū: ⁊ omnē
substanciā domꝰ sue tradet: et libera-
bit se. Qui autē adulter ē: pp̄ter cordis
inopiā pdet animā suā. Turpitudinē
et ignominiā cōgregat sibi: et oppro-
briū illiꝰ non delebit̄. Quia zelus et
furor viri nō parcet ī die vindicte: nec
acquiescet cuiusq; precibus: nec susci-
piet p redēpcōne dona plurima.

VII

Fili mi custodi sermones meos:
et p̄cepta mea reconde tibi. Fili
honora dn̄m et valebis: p̄ter eū vero
ne timueris alienū. Serva mandata
mea ⁊ vives: ⁊ legem meam q̄si pupil-
lam oculi tui. Liga eā in digitis tuis:
scribe illā ī tabulis cordis tui. Dic sa-
pientie soror mea es: et prudenciā vo-
ca amicā tuā. Ut custodiat te a muliere
extranea et ab aliena: que verba sua
dulcia facit. De fenestra eni domꝰ mee
per cancellos prospexi iuvenē et video
parvulos. Considero vecordē iuvenē
qui transit p plateas iuxta angulum:
et prope viā domꝰ illiꝰ gradit̄ in ob-
scuro advesperascente die: in noctis te-
nebris et caligine. Et ecce occurrit illi
mulier in ornatu meretricio: p̄parata
ad decipiendas animas. Garrula ⁊
vaga quietis impaciēs: nec valēs in
domo cōsistere pedibz suis. Nūc foris
nunc in plateis: nūc iuxta angulos
insidiās. Apprehensumq; deosculatur
iuvenē et procaci vultu blādit̄ dicens.
Victimas pro salute devovi: hodie
reddidi vota mea. Idcirco egressa sū
in occursū tuū desiderans te videre: et
reperi. Intexui funibz lectulū meū: stra-
vi tapetibz pictis ex egipto: aspersi cu-
bile meū mirra et aloe et cinamomo.
Veni inebriemur uberibus: ⁊ fruamur
cupitis amplexibz donec illucescat di-
es. Non est eni vir in domo sua: abiit
via longissima. Sacculū pecunie secū
tulit: in die plene lune reversurꝰ est in
domū suā. Irretivit eū multis sermo-
nibz: et blandiciis labiorū protraxit
illū. Statī eā sequit̄ quasi bos ductꝰ
ad victimā ⁊ quasi agnus lasciviens
et ignorās: et nescit quod ad vincla
stultꝰ trahat̄: donec trāsfigat sagitta
iecur eiꝰ. Velud si avis festinet ad la-
queū: ⁊ nescit q̄ de periculo anime illiꝰ
agitur. Nūc ergo fili mi audi me: et
attende v̄bis oris mei. Ne abstrahat̄
in viis illiꝰ mens tua: neq; decipiaris
semitis eius. Multos eni vulneratos
deiecit: et fortissimi quiq; interfecti sūt

ab ea. Vie inferi domus eius: pene-
trantes interiora mortis. viij.
Numquid nō sapiencia clamitat:
⁊ prudentia dat vocem suā? In
summis excelsisq; verticibus · supra viā
in medijs semitis stans: iuxta portas
ciuitatis · in ipīs foribȝ loquit̄ dicens.
O viri ad vos clamito: et vox mea
ad filios hominū. Intelligite paruuli
astuciā: et insipientes animaduertite.
Audite qm̄ de rebus magnis locutu-
ra sum: et aperient̄ labia mea ut recta
predicent. Veritatē meditabit̄ guttur
meū: et labia mea detestabunt̄ impiū.
Iusti sūt omnes sermones mei: non
est in eis prauū quid neq; peruersum.
Recti sunt intelligentibȝ: et equi inue-
nientibȝ scienciā. Accipite disciplinā
meā ⁊ non pecuniā: doctrinā magis
q̄ȝ aurū eligite. Melior est enī sapiēcia
cūctis opibus p̄ciosissimis: et omne
desiderabile ei non potest comparari.
Ego sapiēcia habito in cōsilio: et eru-
ditis intersum cogitacionibȝ. Timor
domini odit malū: arrogāciā et sup-
biā et viā prauā et os bilingue dete-
stor. Meū est consiliū ⁊ equitas. Mea
est prudēcia: mea est fortitudo. Per me
reges regnāt: et legū cōditores iusta
decernūt. Per me principes imperāt:
et potentes decernūt iusticiā. Ego di-
ligentes me diligo: et qui mane vigi-
lauerint ad me inuenient me. Mecum
sunt diuicie et gloria: opes supbe et
iusticia. Melior est fructus me⁹ auro
et lapide p̄cioso: et genimina mea ar-
gento electo. In vijs iusticie ambulo ·
in medio semitarum iudicij: ut ditem
diligētes me: et thesauros eoꝝ repleā.
Domin⁹ possedit me in inicio viarū
suaꝝ · antequā quicq̄ faceret a principio:
ab eterno ordinata sū et ex antiquis:
antequā terra fieret. Nōdum erāt abissi:
⁊ ego iam concepta erā. Necdū fontes
aquarū eruperāt: necdū mōtes graui
mole constiterāt. Ante omnes colles
ego parturiebar. Adhuc terram nō
fecerat: et flumina et cardines orbis
terre. Quādo p̄parabat celos aderam:
quādo certa lege et giro vallabat ab-
issos. Quando ethera firmabat sur-
sum: ⁊ librabat fontes aquaꝝ. Quan-
do circundabat mari terminū suum:
et legē ponebat aquis · ne transirent
fines suos. Quādo appēdebat funda-
menta terre: cū eo erā cūcta componens.
Et delectabar per singulos dies ludēs
coram eo omni tempore: et ludens in
orbem terraꝝ: et delicie mee esse cū filijs
hominum. Nūc ergo filij audite me.
Beati qui custodiūt vias meas. Au-
dite disciplinā et estote sapiētes: ⁊ no-
lite abicere eā. Beat⁹ homo qui audit
me: ⁊ qui vigilat ad fores meas quo-
tidie: et obseruat ad postes hostij mei.
Qui me inuenerit inueniet vitā: ⁊ hau-
riet salutem a dn̄o. Qui autem in me
peccauerit: ledet animā suam. Omnes
qui me oderūt diligūt mortem. ix
Sapiencia edificauit sibi domū:
excidit columnas septē. Immo-
lauit victimas suas: miscuit vinū: et
proposuit mensam suā. Misit ancil-
las suas ut vocarēt ad arcem: et ad
menia ciuitatis. Si quis est paruulus
veniat ad me. Et insipientibȝ locuta
est. Venite comedite panē meū: et bi-
bite vinū qd̄ miscui vobis. Relinqui-
te infanciā et viuite: et ambulate per
vias prudentie. Qui erudit derisorem
ip̄e iniuriā sibi facit: ⁊ qui arguit im-
piū sibi maculā generat. Noli arguē
derisorē: ne oderit te. Argue sapientē:
⁊ diliget te. Da sapienti occasionem:
et addetur ei sapiencia. Doce iustū: et
festinabit accipere. Principiū sapiēcie
timor dn̄i: et sciencia sanctoꝝ pruden-
cia. Per me enī multiplicabunt̄ dies
tui: et addent̄ tibi anni vite. Si sapi-
ens fueris tibimetipsi eris: si autē illu-
sor: solus portabis malum. Mulier
stulta et clamosa · plenaq; illecebris ⁊
nichil omnino sciens · sedet in foribus
dom⁹ sue super sellā · in excelso urbis
loco: ut vocaret transeūtes per viā: et
pgentes itinē suo. Quis ē paruulus?
declinet ad me. Et vecordi locuta est.
Aque furtiue dulciores sūt: et panis
absconditus suauior. Et ignorauit qȝ
ibi sint gigātes: ⁊ in profundis infer-
ni cōuiue eius. Qui enim applicabi-
tur illi descendet ad inferos: nam qui
abscesserit ab ea saluabitur. x
Filius sapiēs letificat patrē: fili⁹ ve-
ro stultus mesticia est mr̄is sue.
Nil pderūt thesauri impietatis: iusti-
cia vero liberabit a morte. Nō affliget
dn̄s fame animam iusti: et insidias
impioꝝ subūtet. Egestatē operata est
man⁹ remissa: manus autem fortiū
diuicias parat. Qui nititur mēdacijs
hic pascit ventos · idem autem ipse se-
quitur aues volātes. Qui congregat
in messe fili⁹ sapiēs ē: qui autē stertit
estate · fili⁹ cōfusionis. Benedictio dn̄i
sup caput iusti: os autē impioꝝ opit
iniquitatē. Memoria iusti cū laudibȝ
et nomē impiorū putrescet. Sapiens
corde p̄cepta suscipiet: stultus ceditur
labijs. Qui ambulat simpliciter am-
bulat confidenter: qui autē deprauat
vias suas manifest⁹ erit. Qui ānuit
oculo dabit dolorē: et stultus labijs
verberabit̄. Vena vite os iusti: et os
impioꝝ opit iniqtatē. Odiū suscitat
rixas: et vniu̾sa delicta opit caritas.
In labijs sapientis inuenit̄ sapiēcia:
et virga in dorso ei⁹ qui indiget corde.
Sapientes abscondūt scienciam: os
autē stulti cōfusioni proximū ē. Sub-
stancia diuitis urbs fortitudinis ei⁹:
pauor pauperū egestas eorū. Opus
iusti ad vitā: fruct⁹ autē impij ad pec-
catū. Via vite custodienti disciplinā:
qui autē increpaciōes relinquit errat.
Abscondūt odiū labia mēdacia: qui
profert cōtumeliā insipiēs ē. In multi-
loquio nō deerit peccatū: qui autem
moderat̄ labia sua prudentissim⁹ est.
Argentū electū lingua iusti: cor autē
impioꝝ pro nichilo. Labia iusti erudi-
unt plurimos · qui autē indocti sunt
in cordis egestate morient̄. Bn̄dictio
domini diuites facit: nec sociabit̄ eis
afflictio. Quasi per risū stultus opat̄
scelus: sapiēcia autē est viro prudēcia.
Quod timet impius veniet super eū:
desideriū suum iustis dabitur. Quasi
tempestas transiēs non erit impius:
iustus autem quasi fundamentū sem-
piternū. Sicut acetū dentibȝ et fumus
oculis: sic piger hijs qui miserunt eū.
Timor dn̄i apponet dies: et ānni impi-
orū breuiabūtur. Expectacio iustorū
leticia: spes autem impioꝝ pibit. For-
titudo simplicis via dn̄i: ⁊ pauor hijs
qui operātur malū. Iustus in eternū
non cōmouebitur: impij autem non
habitabūt sup terā. Os iusti parturiet
sapienciā: lingua prauorum peribit.
Labia iusti considerant placita: et os
impiorum peruersa. xj.
Statera dolosa abhominacio ē a-
pud deum: ⁊ pondus equū vo-
luntas eius. Vbi fuerit supbia ibi erit
et cōtumelia: ubi autem est humilitas
ibi et sapiencia. Simplicitas iustorū
diriget eos et supplantacio peruersoꝝ

vastabit illos. Non proderūt divicie
in die vlcionis: iusticia autē liberabit
a morte. Justicia simplicis diriget vi-
am ei⁹: et in impietate sua corruet im-
pius. Justicia rectorū liberabit eos: et
in insidijs suis capientᷣ iniqui. Mor-
tuo hoīe impio nulla erit vltra spes:
et expectacio sollicitorꝫ pibit. Justus de
angustia liberat⁹ est: et tradetᷣ impius
pro eo. Simulator ore decipit amicū
suū: iusti autē liberabūtur sciēcia. In
bonis iustorū exaltabitᷣ civitas: et in
perdicione impiorꝫ erit laudacio. Be-
nedictione iustorꝫ exaltabitᷣ civitas: ꝛ
ore impiorū subuertetur. Qui despicit
amicū suū indigēs corde est: vir autē
prudēs tacebit. Qui ambulat fraudu-
lenter revelat archana: qui autē fidelis
est celat amici cōmissū. Ubi non est
gubernator popul⁹ corruet: salus au-
tem ubi multa cōsilia. Affligetᷣ malo
qui fidem facit pro extraneo: qui autē
cavet laqueos secur⁹ erit. Mulier gra-
ciosa inveniet gloriā: et robusti habe-
bunt divicias. Benefacit anime sue
vir misericors: qui autē crudelis est et
propinquos abicit. Impi⁹ facit opus
instabile: semināti autē iusticiā mer-
ces fidelis. Clemēcia pparat vitam: et
sectacio malorū mortem. Abhōiabile
dn̄o cor pravū: et volūtas ei⁹ in his
qui simpliciter ambulāt. Man⁹ ī ma-
nu nō erit innocēs malus: semen au-
tem iustorū salvabitᷣ. Circulus aure⁹
in naribꝫ suis: mulier pulcra et fatua.
Desideriū iustorꝫ omne bonū est: psto-
lacio impiorꝫ furor. Alij dividūt pro-
pria et diciores fiūt: alij rapiūt non
sua et semper in egestate sūt. Anima
que benedicit impinguabitᷣ: et qui in-
ebriat ipse quoqꝫ inebriabitᷣ. Qui abs-
condit frumēta maledicetᷣ in populis:

benedictio autem sup caput vendenciū.
Bene cōsurgit diluculo q̄ q̄rit bona:
qui autē investigator malorꝫ ē oppri-
metur ab eis. Qui cōfidit in divicijs
suis corruet: iusti autē quasi virens
foliū germinabūt. Qui cōturbat do-
mum suā possidebit ventos: et q̄ stult⁹
est serviet sapiēti. Fruct⁹ iusti lignū
vite: et qui suscipit animas sapiens
est. Si iustus in terra recipit: quanto
magis impius et peccator. xij

Qui diligit disciplinā diligit sci-
enciā: qui autē odit increpacio-
nes insipiens est. Qui bon⁹ ē hauriet
sibi graciā a dn̄o: qui autem cōfidit
in cogitacōnibꝫ suis impie agit. Nō
roborabitᷣ homo ex impietate: ꝛ radix
iustorū non cōmovebitᷣ. Mulier dili-
gens corona est viro suo: et putredo ī
ossibus eius q̄ cōfusione res dignas
gerit. Cogitaciones iustorꝫ iudicia: et
consilia impiorū fraudulēta. Verba
impiorum insidiantur sanguini: os
iustorꝫ liberabit eos. Verte impios et
nō erūt: dom⁹ autem iustorū pmane-
bit. Doctrina sua noscetᷣ vir: qui autē
vanus et excors est patebit cōtemptui.
Melior est pauper et sufficiens sibi: q̄
gloriosus et indigens pane. Novit
iustus iumentorꝫ suorū aīas: viscera
autem impiorꝫ crudelia. Qui operatur
terrā suā saciabitur panibꝫ: qui autē
sectatᷣ ociū stultissim⁹ est. Qui suavis
est ī vini moderacionibꝫ: in suis mu-
nicionibꝫ relinquit contumeliā. De-
sideriū impij monimentū est pessimo-
rum: radix autē iustorū pficiet. Pro-
pter peccata labiorū ruina proximat
malo: effugiet autē iustus de āgustia.
De fructu oris sui unusquisqꝫ replebi-
tur bonis: et iuxta opa manuū suarum
retribuetur ei. Via stulti recta in oculis

eius: qui autē sapiens est audit cōsilia.
Fatuus statī indicat irā suā: qui au-
tem dissimulat iniuriā callid⁹ ē. Qui
quod novit loquitᷣ index iusticie est:
qui autē mentitᷣ testis est fraudulent⁹.
Est qui pmittit ꝛ q̄si gladio pūgitur
consciēcie: lingua autē sapienciū sani-
tas. Labiū veritatis firmū erit in per-
petuū: qui autē testis est repentin⁹ con-
cinnat linguā mendacij. Dolos in
corde cogitanciū mala: qui autē pacis
ineūt cōsilia sequitᷣ eos gaudiū. Nō
contristabit iustū quicqd ei acciderit:
impij autē replebūtur malo. Abho-
minacio est dn̄o labia mēdacia: qui
autem fideliter agūt placēt ei. Homo
versutus celat sciēciā: ꝛ cor insipienci-
um provocat stulticias. Manus for-
cium dn̄abitur: que autem remissa ē
tributis serviet. Meror ī corde viri hu-
miliabit illū: et sermone bono letifica-
bitur. Qui negligit dampnū propter
amicū iustus est: iter autem impiorū
decipiet eos. Non inveniet fraudulen-
tus lucrū: et substācia hoīs erit auri
pciū. In semita iusticie vita: iter autē
deviū ducit ad mortem. xiij

Filius sapiens doctrina patris:
qui autē illusor ē non audit cū
arguitᷣ. De fructu oris sui homo saci-
abitᷣ bonis: anima autē impiorum
iniqua. Qui custodit os suū custodit
animā suā: qui autē incōsideratus ē
ad loquendū senciet mala. Vult et
non vult piger: anima autē operan-
cium impinguabitᷣ. Verbū mendax
iustus detestabitᷣ: impius autē cōfun-
dit et confundetᷣ. Justicia custodit in-
nocentis viā: impietas autē peccatorē
supplantat. Est quasi dives cū nichil
habeat: ꝛ est quasi paup cū in multis
divicijs sit. Redempcio aīe viri divitie

sue: qui autē pauper est increpacionē
non sustinet. Lux iustorū letificat: lu-
cerna autē impiorꝫ extinguetur. Inter
superbos semp iurgia sūt: qui autem
agunt omnia cū cōsilio regūtur sapi-
encia. Substācia festinata minuetur:
que autē paulatim colligitur manu
multiplicabitᷣ. Spes que differtᷣ affli-
git animā: lignū vite desideriū veniēs.
Qui detrahit alicui rei ipse se in futurꝫ
obligat: qui autē timet pceptū ī pace
versabitᷣ. Anime dolose errāt in pccīs:
iusti autē misericordes sūt et miseran-
tur. Lex sapientis fons vite: ut declinet
a ruina mortis. Doctrina bona dabit
graciā: in itinere cōtemptorꝫ vorago.
Astutus omnia agit cū cōsilio: qui
autem fatuus ē aperit stulticiā. Nun-
cius impij cadet in malū: legat⁹ fide-
lis sanitas. Egestas et ignominia ei
qui deserit disciplinā: qui autē acqui-
escit arguēti glorificabitᷣ. Desideriū si
compleatᷣ delectat animā: detestantur
stulti eos qui fugiūt mala. Qui cum
sapientibꝫ graditᷣ sapiens erit: amic⁹
stultorꝫ similis efficietᷣ. Peccatores per-
sequitur malū: et iustis retribuentur
bona. Bon⁹ relinquit heredes filios
et nepotes: ꝛ custoditᷣ iusto substācia
peccatoris. Multi cibi in novalibus
patrum: et alijs cōgregātur absqꝫ iu-
dicio. Qui parcit virge odit filiū suū:
qui autem diligit illū instāter erudit.
Just⁹ comedit ꝛ replet aīam suā: vent
autē impiorꝫ insaturabilis. xiiij

Sapiēs mulier edificat domū suā:
insipiēs extructā quoqꝫ manibꝫ
destruet. Ambulās recto itinē ꝛ timēs
deū: despicitur ab eo qui infami gra-
ditur via. In ore stulti virga superbie:
labia autem sapienciū custodiunt eos.
Ubi non sūt boves psepe vacuū est:

ubi autē apparēt plurime segetes ibi
manifesta est fortitudo bovis. Testis
fidelis non mentiet᷑: profert autē men-
daciū dolosus testis. Querit derisor sa-
pientiā ⁊ nō invenit: doctrina pruden-
tiū facilis. Vade cōtra virū stultū: et
nescito labia imprudētie. Sapientia
callidi ē intelligere viā suā: ⁊ prudētia
stultoꝝ errās. Stultꝰ illudet pccm̄: et
inter iustos morabit᷑ gracia. Cor qd̄
novit amaritudinē aīe sue: ī gaudio
eius nō miscebitur extraneꝰ. Domus
impioꝝ delebitur: tabernacula iustoꝝ
germinabūt. Est via q̄ videt᷑ homini
iusta: novissima autē eius deducūt
ad mortem. Risus dolore miscebit᷑: ⁊
extrema gaudij luctus occupat. Vijs
suis replebit᷑ stultus: et sup eū erit vir
bonꝰ. Innocens credit omni verbo:
astutꝰ considerat gressus suos. Filio
doloso nichil erit boni. Servo autē sa-
pienti prosperi erit actus. et diriget᷑ via
eius. Sapiēs timet ⁊ declinat a malo:
stultꝰ transilit et cōfidit. Impatiēs o-
perabit᷑ stulticiā: et vir versutꝰ odiosus
est. Possidebūt parvuli stulticiā: et ex-
pectabūt astuti scientiā. Iacebūt mali
ante bonos: ⁊ impij ante portas iusto-
rum. Etiā proximo suo pauper odio-
sus est: amici vero divitū multi. Qui
despicit proximū suū peccat: qui autē
miseretur pauperi beatꝰ erit. Qui credit
in dn̄o misericordiā diligit: errāt qui
operant᷑ malū. Misericordia et veritas
preparāt bona. In omni opere bono
erit abundātia: ubi autem verba sūt
plurima ibi frequenter egestas. Corona
sapientū divitie eoꝝ: fatuitas stultoꝝ
imprudentia. Liberat animas testis
fidelis: et profert mendacia versipellis.
In timore dn̄i fiducia fortitudinis: ⁊
filijs eius erit spes. Timor dn̄i fons

vite: ut declinet a ruina mortis. In
multitudine populi dignitas regis:
⁊ ī paucitate plebis ignominia prin-
cipis. Qui paciens est multa gubernat᷑
sapientia: q̄ autē impatiēs est exaltat
stulticiā suā. Vita carniū sanitas cor-
dis: putredo ossium invidia. Qui ca-
lumniat᷑ egentē exprobrat factori eiꝰ:
honorat autē eū qui miseretur paupe-
ris. In malicia sua expellet᷑ impius:
sperat autē iustꝰ in morte sua. In cor-
de prudētis requiescit sapientia: et in-
doctos quosq; erudiet. Iusticia elevat
gentem: miseros autē facit populos
peccatū. Acceptꝰ est regi minister intel-
ligēs: iracūdiā eiꝰ inutilis sustinebit.

R esponsio mollis frāgit **xv.**
iram: sermo durꝰ suscitat furo-
rem. Lingua sapientū ornat scientiā:
os fatuoꝝ ebullit stulticiā. In omni
loco oculi dn̄i cōtemplātur bonos et
malos. Lingua placabilis lignum
vite: que autē immoderata est conteret
spiritū. Stultꝰ irridet disciplinā patris
sui: qui autem custodit increpacōnes
astucior fiet. In abundāti iusticia vir-
tus maxima est: cogitationes autem
impiorū eradicabūtur. Domꝰ iusti
plurima fortitudo: et in fructibꝫ impij
conturbacio. Labia sapientū dissemi-
nabūt scientiā: cor stultorū dissimile
erit. Victime impioꝝ abhominabiles
dn̄o: vota iustoꝝ placabilia. Abho-
minacio ē dn̄o via impij: qui sequi-
tur iusticiā diligitur ab eo. Doctrina
mala deserentiū viā vite. qui increpa-
tiones odit morietur. Infernꝰ et perdicio
corā dn̄o: quātomagis corda filiorū
hominū? Nō amat pestilens eū qui
se corripit nec ad sapientes graditur.
Cor gaudēs exhilarat faciē: in merore
animi deicit᷑ spiritus. Cor sapientis

querit doctrinā: ⁊ os stultoꝝ pascitur
imperitia. Omnes dies pauperis mali:
secura mens quasi iuge convivium. Me-
lius est parū cū timore dn̄i: q̄ thesau-
ri magni et insaciabiles. Melius est
vocari ad olera cū caritate: q̄ ad vitu-
lum saginatū cū odio. Vir iracūdus
provocat rixas: qui patiēs ē mitigat
suscitatas. Iter pigroꝝ quasi sepes spi-
narū: via iustorū absq; offendiculo.
Filius sapiēs letificat patrē: et stultus
homo despicit matrem suā. Stulticia
gaudiū stulto: et vir prudēs dirigit
gressus suos. Dissipant᷑ cogitacōnes
ubi nō est cōsiliū: ubi vero sunt plures
consiliarij cōfirmant᷑. Letatur homo
in sentētia oris sui: et sermo oportunꝰ
est optimꝰ. Semita vite sup eruditū:
ut declinet de inferno novissimo. Do-
mum suporbū demolietur dn̄s: ⁊ firmos
faciet terminos vidue. Abhominacō
dn̄i cogitacōnes male: et purꝰ sermo
pulcerrimꝰ firmabitur ab eo. Contur-
bat domū suā qui sectat᷑ avariciam:
qui autē odit munera vivet. Per mi-
sericordiā et fidem purgantur peccata:
per timorē autē dn̄i declinat omnis
a malo. Mens iusti meditabit᷑ obedi-
entiam. os impioꝝ redundat malis.
Longe est dn̄s ab impijs: ⁊ oracōnes
iustoꝝ exaudiet. Lux oculoꝝ letificat
animā: fama bona impinguat ossa.
Auris que audit increpationes vite:
in medio sapientū cōmorabit᷑. Qui
abicit disciplinā despicit animā suā:
q̄ autē acquiescit increpacōnibꝫ posses-
sor ē cordis. Timor dn̄i disciplina sa-
pientie: ⁊ gloriam precedit humilitas. **xvi.**

H ominis est animā preparare: et
dn̄i gubernare linguā. Omnes
vie hominū patent oculis eius: spiri-
tuū ponderator est dn̄s. Revela dn̄o

opera tua: et dirigent᷑ cogitacōnes tue.
Universa propter semetipsum operatus ē
dn̄s: impiū q̄ ad diem malū. Abho-
minacio dn̄i ē omnis arrogās. etiā
si manꝰ ad manū fuerit nō ē innocēs.
Inicium vie bone facere iusticiā: acce-
pta est apud deū magis q̄ immolare
hostias. Misericordia et veritate redi-
mit᷑ iniquitas: et in timore domini
declinat᷑ a malo. Cū placuerint dn̄o
vie hominis: inimicos quoq; eius
cōvertet ad pacem. Meliꝰ est parū cū
iusticia: q̄ multi fructꝰ cū iniquitate.
Cor hominis disponit viā suā: sed
dn̄i est dirigere gressus eius. Divina-
tio in labijs regis: in iudicio nō erra-
bit os eius. Pondus et statera iudicia
dn̄i sūt: et opera eius omnes lapides
seculi. Abhominabiles regi qui agūt
impie: quoniā iusticia firmat᷑ soliū.
Volūtas regū labia iusta: qui recta
loquit᷑ dirigetur. Indignatio regis
nūcij mortis: et vir sapiens placabit
eū. In hilaritate vultꝰ regis vita: et
clementia eius quasi imber serotinus.
Posside sapientiā quia auro melior
est: et acquire prudentiā q̄a preciosior
est argento. Semita iustorū declinat
mala: custos anime sue servat vitam
suā. Contricionē precedit superbia: et ante
ruinā exaltabit᷑ spiritus. Melius est
humiliari cū mitibꝫ: q̄ dividere spolia
cū superbis. Eruditus in verbo reperiet
bona: et qui sperat in dn̄o beatus est.
Qui sapiēs ē corde. appellabit᷑ prudēs:
et qui dulcis eloquio maiora reperiet.
Fons vite eruditio possidētis: doctri-
na stultoꝝ fatuitas. Cor sapiētis eru-
diet os eius: ⁊ labijs eiꝰ addet graciā.
Favus mellis composita verba: dul-
cedo anime sanitas ossiū. Est via que
videt᷑ homini recta: et novissima eiꝰ

dūcūt ad mortē. Anima laborantis
laborat sibi: quia cōpulit eū os suū.
Vir insipiēs fodit malū: et in labijs
eiꝰ ignis ardescit. Homo peruersus su-
scitat lites: et verbosus separat princi-
pes. Vir iniquus lactat amicū suū: ⁊
ducit eū per viā non bonā. Qui atto-
nitis oculis cogitat praua: mordēs
labia sua perficiet malū. Corona di-
gnitatis senectus: que in vijs iusticie
reperietur. Melior est patiens viro for-
ti: et qui dominatᷣ animo suo expu-
gnatore vrbium. Sortes mittuntur
in sinū sed a dn̄o temperantᷣ. xvij

Melior ē bucella sicca cū gaudio:
q̄ȝ domꝰ plena victimis cū iurgi-
o. Seruus sapiens dn̄abitur stultis
filijs: et inter frēs hereditatem diuidet.
Sicud igne ꝓbatur argentū et aurū
camino: ita corda probat dn̄s. Malꝰ
obedit lingue inique: et fallax obtem-
perat labijs mendacibꝫ. Qui despicit
pauperē exprobrat factori eius: ⁊ qui
ī ruina letatᷣ alteriꝰ nō erit impunitus.
Corona senum filij filiorū: et gloria
filiorꝫ prēs eorꝫ. Non decēt stultū vba
composita: nec principē labiū menti-
ens. Gemma gratissima expectatō pre-
stolātis: quocūqꝫ se vertit prudenter
intelligit. Qui celat delictū querit ami-
cicias: qui altero sermone repetit sepa-
rat federatos. Plus proficit correctio
apud prudentē: q̄ȝ centū plage apud
stultū. Semper iurgia querit malus:
angelꝰ autē crudelis mittetᷣ contra eū.
Expedit magis vrse occurrere raptis
fetibꝫ: q̄ȝ fatuo confidēti sibi ī stulticia
sua. Qui reddit mala pro bonis: nō
recedet malū de domo eius. Qui di-
mittit aquam caput est iurgiorū: et
anteq̄ȝ patiatᷣ cōtumeliā iudiciū deserit.
Et qui iustificat impiū ⁊ q̄ cōdemnat
iustū: abhominabilis ē vterqꝫ apud
deū. Quid ꝓdest stulto habere diuici-
as: cū sapientiā emere nō possit? Qui
altā facit domū suā q̄rit ruinā: ⁊ qui
euitat discere incidet in malū. Omni
tempore diligit qui amicꝰ est: ⁊ frater
in angustijs cōprobatᷣ. Stultꝰ homo
plaudet manibꝫ suis: cū spopōderit
pro amico suo. Qui meditatᷣ discor-
dias diligit rixas: et qui exaltat os
suū q̄rit ruinā. Qui puersi cordis est
nō inueniet bonū: et qui vertit linguā
incidet in malū. Natus est stultus in
ignominiā suā: sed nec pater ī fatuo
letabitur. Animꝰ gaudēs etatē flori-
dam facit: spiritus tristis exiccat ossa.
Munera de sinu impiꝰ accipit: vt per-
uertat semitas iudicij. In facie pruden-
tis lucet sapientia: oculi stultorū in fi-
nibꝫ terre. Ira patris filiꝰ stultꝰ: ⁊ dolor
matris que genuit eū. Non est bonū
damnū inferre iusto: nec percutere prin-
cipē qui recta iudicat. Qui moderatur
sermones suos doctus et prudens est:
et p̄ciosi spiritꝰ vir eruditus. Stultus
q̄ȝ si tacuerit sapiēs reputabitᷣ: ⁊ si com-
presserit labia sua intelligēs. xviij

Occasiones q̄rit qui vult recedere
ab amico: omni tpe erit expro-
brabilis. Nō recipit stultꝰ verba pru-
dentie: nisi ea dixeris que versantur ī
corde eius. Impius cū in profundū
venerit peccatorꝫ cōtempnit: sed sequitᷣ
eum ignominia ⁊ opprobriū. Aqua
profunda ex ore viri: et torrens redun-
dans fons sapiētie. Accipere psonā
impij in iudicio nō est bonū: vt decli-
nes a veritate iudicij. Labia stulti mi-
scent se rixis: et os eiꝰ iurgia ꝓuocat.
Os stulti cōtritio eius: et labia ipsius
ruina anime eiꝰ. Verba biliguis q̄si
simplicia: et ipsa perueniunt vsqꝫ ad

interiora vētris. Pigrū deicit timor: a-
nime autē effeminatorꝫ esurient. Qui
mollis et dissolutꝰ ē in opere suo: fra-
ter est sua opa dissipātis. Turris fortis-
sima nomē dn̄i: ad ipsū currit iustus
et exaltabitᷣ. Substācia diuitis vrbs
roboris eius: et quasi murꝰ validus
circūdans eū. Anteq̄ȝ conteratᷣ exalta-
tur cor hominis: et anteq̄ȝ glorificetur
humiliatᷣ. Qui prius rn̄det q̄ȝ audiat
stultū se esse demōstrat: et confusione
dignū. Spiritꝰ viri sustentat imbecil-
litatē suā: spiritū vero ad irascēdum
facilē quis poterit sustinere? Cor pru-
dentis possidebit scienciā: et auris sa-
pientiū q̄rit doctrinā. Donū hominis
dilatat viam eius: et ante principes
spaciū ei facit. Iustus prior est accusa-
tor sui: venit amicꝰ eiꝰ et inuestigabit
eū. Cōtradictiones cōprimit sors: et
inter potentes q̄ȝ diiudicat. Frater qui
adiuuatᷣ a frē quasi ciuitas firma: et
iudicia quasi vectes vrbium. De fru-
ctu oris viri replebitᷣ venter eius: et ge-
nimina labiorꝫ ipsius saturabūt eū.
Mors et vita in manibꝫ lingue: qui
diligūt eā comedent fructus eiꝰ. Qui
inuenit mulierē bonā inuenit bonū:
et hauriet iocunditatem a dn̄o. Qui
expellit mulierē bonā expellit bonū:
qui autem tenet adulteram stultus ē
et insipiens. Cū obsecracionibus lo-
quitur pauper: ⁊ diues effabitur rigi-
de. Vir amicabilis ad societatem:
magis amicus erit q̄ȝ frater. xix·

Melior est pauper qui ambulat ī
simplicitate sua: q̄ȝ diues tor-
quens labia sua et insipiens. Vbi nō
est sciencia anime nō est bonū: et qui
festinꝰ est pedibus offendet. Stulticia
hominis supplantat gressus eius: et
contra deū feruet animo suo. Diuicie
addūt amicos plurimos: a paupere
autē et hij quos habuit separantur.
Testis falsus nō erit impunitꝰ: et qui
mendacia loquitᷣ nō effugiet. Multi
colūt psonā potētis: et amici sūt dona
tribuentis. Fratres hoīs paupis ode-
runt eū: insup et amici ꝓcul recesserūt
ab eo. Qui tantū verba sectatᷣ nichil
habebit: qui autē possessor est mentis
diligit animā suā: et custos prudētie
inueniet bona. Falsus testis non erit
impunitꝰ: ⁊ qui loquitᷣ mēdacia peribit.
Non decēt stultū diuicie: nec seruum
dn̄ari principibꝫ. Doctrina viri per
pacientiā noscitur: et gloria eius est
iniqua p̄tergredi. Sicut fremitꝰ leonis
ita et regis ira: et sicut ros sup herbā
ita et hilaritas eius. Dolor patris fi-
lius stultus: et tecta iugiter pstillātia
litigiosa mlier. Domꝰ ⁊ diuicie dantᷣ
a parentibꝫ: a dn̄o autē proprie vxor
prudens. Pigredo immittit soporē:
et aīa dissoluta esuriet. Qui custodit
mandatū custodit animā suam: qui
autē negligit viā suā mortificabitur.
Feneratur dn̄o qui miseretᷣ pauperis: ⁊
vicissitudinē suā reddet ei. Erudi filiū
tuū ne desperes: ad interfectionē autē
eius ne ponas animā tuā. Qui eni
impaciens est sustinebit damnū: ⁊ cū
rapuerit aliud apponet. Audi cōsiliū
et suscipe disciplinā: vt sis sapiens in
nouissimis tuis. Multe cogitaciones
in corde viri: volūtas autē domini
in eternū pmanebit. Homo indigens
misericors est: et melior est paup iustꝰ
q̄ȝ vir mendax. Timor dn̄i ad vitam:
et in plenitudine cōmorabitur absqꝫ
visitatione pessimi. Abscondit piger
manū suā sub ascella: nec ad os suū
applicat eā. Pestilente flagellato stultꝰ
sapientior erit: si autem corripueris

sapiētem intelliget sapiētiā. Qui affli-
git patrē ⁊ fugit matrē: ignominiosus
erit ⁊ infelix. Non cesses audire fili do-
ctrinam: nec ignores sermones sciē-
tie. Testis iniquus deridet iudiciū: et
os impiorꝫ devorat iniquitatem. Pa-
rata sūt derisoribꝫ iudicia: ⁊ mallei per-
cutientes stultorū corporibus. XX

Luxuriosa res vinū: et tumultuo-
sa ebrietas. Quicūqꝫ hiis dele-
ctatur nō erit sapiens. Sicut rugitus
leonis ita et terror regis: qui ꝓvocat
eū peccat ī aīam suā. Honor ē homini
qui separat se a cōtentionibꝫ: omnes
autē stulti miscent̄ contumeliis. Pro-
pter frigus piger arare noluit: mēdi-
cabit ergo estate ⁊ nō dabit̄ illi. Sicut
aqua profunda sic consiliū in corde
viri: sed homo sapiēs exhauriet illud.
Multi hoīes misericordes vocantur:
virū autē fidelē quis inveniet? Iust⁹
qui ambulat in simplicitate sua: bea-
tos post se filios relinquit. Rex qui se-
det in solio iudicii: dissipat omne ma-
lum ī intuitu suo. Quis potest dicere
mundū ē cor meū: pur⁹ sū a peccato?
Pond⁹ et pōdus: mēsura et mēsura:
utrumqꝫ abhoīabile ē apud deū. Ex
studiis suis intelligit̄ puer: si mūda
et recta sint opa eius. Aurē audientē
et oculū videntem: dūs fecit utrūqꝫ. No-
li diligere somnū: ne te egestas oppri-
mat. Apri oculos tuos: ⁊ saturare pa-
nibus. Malū est malū ē: dicit omnis
emptor: et cū recesserit tūc gloriabitur.
Est aurū et multitudo gemmarꝫ: vas
autē preciosū labia sciētie. Tolle vesti-
mentū ei⁹ qui fideiussor extitit alieni:
et pro extraneis aufer pignus ab eo.
Suavis ē homini panis mendacii: ⁊
postea implebitur os ei⁹ calculo. Co-
gitationes consiliis roborantur: et
gubernaculis tractāda sunt bella. Ei
qui revelat misteria: et ambulat frau-
dulenter et dilatat labia sua: ne com-
miscearis. Qui maledicit patri suo et
matri: extinguet̄ lumen ei⁹ in mediis
tenebris. Hereditas ad quā festinat̄ ī
principio: in novissimo benedictione
carebit. Ne dicas reddā malum pro
malo: expecta dominū et liberabit te.
Abhoīacio est apud deū pondus et
pondus: statera dolosa nō est bona.
A dūo diriguntur gressus viri. Quis
autē hominū intelligere potest viam
suā? Ruina est homini devorare san-
ctos: et post vota retractare. Dissipat
impios rex sapiens: et incurvat sup
eos fornicē. Lucerna dūi spiraculū ho-
minis: que investigat omnia secreta
ventris. Misericordia et veritas custo-
diunt regem: et roboratur clemencia
thron⁹ eius. Exultacio iuvenū fortitu-
do eorū: et dignitas senum canicies.
Livor vulneris absterget mala: et pla-
ge in secretioribus ventris. XXI

Sicut divisiones aquarū ita cor
regis in manu dūi: quocumqꝫ
voluerit inclinabit illud. Omnis via
viri recta sibi videtur: appēdit autem
corda dūs. Facere misericordiā et iu-
dicium: magis placet dūo q̄ victime.
Exaltacio oculorꝫ ē dilatatio cordis:
lucerna impiorꝫ peccatū. Cogitacōnes
robusti semꝑ in abūdancia: omnis
autem piger semꝑ in egestate est. Qui
cōgregat thesauros lingua mendacii
vanus et excors est: ⁊ impingetur ad
laqueos mortis. Rapine impiorum
detrahent eos: quia noluerunt facere
iudiciū. Perversa via viri aliena ē a
deo: qui autē mūdus est rectū op⁹ ei⁹.
Melius est sedere in angulo domatis:
q̄ cū muliere litigiosa et ī domo cōmuni.
Anima impii desiderat malū: non
miserebit̄ proximo suo. Mulctato pe-
stilente sapiētior erit parvulus: et si se-
ctetur sapientē sumet scienciā. Excogi-
tat iustus de domo impii: ut detrahat
impios a malo. Qui obturat aurem
suā ad clamorē pauperis: ⁊ ipse clama-
bit ⁊ nō exaudiet̄. Mun⁹ absconditū
extinguit iras: ⁊ donū ī sinu indigna-
tionē maximā. Gaudiū iusto ē facere
iudiciū: et pavor operantibꝫ iniq̄tatē.
Vir qui erraverit a via doctrine: in
cetu gigantū cōmorabit̄. Qui diligit
epulas ī egestate erit: qui amat vinū
et pinguia nō ditabit̄. Pro iusto da-
bitur impi⁹: ⁊ pro recto iniqu⁹. Meli⁹
est habitare in terra deserta: q̄ cū muli-
ere rixosa et iracūda. Thesaurus desi-
derabilis et oleū in habitaculo iusti:
et imprudens homo dissipabit illud.
Qui sequit̄ iusticiā ⁊ misericordiam: inve-
niet vitā et iusticiā ⁊ gloriā. Civitatē
fortiū ascēdit sapiēs: destruxitqꝫ robur
fiducie eius. Qui custodit os suum ⁊
linguā suā: custodit ab āgustiis ani-
mam suā. Superbus ⁊ arrogās voca-
tur indoct⁹: qui in ira operat̄ superbiā.
Desideria occidūt pigrū: noluerunt
eni quicq̄ manus eius operari. Tota
die concupiscit et desiderat: qui autem
iustus est tribuet ⁊ nō cessabit. Hostie
impiorū abhominabiles: q̄ offerunt̄
ex scelere. Testis mēdax peribit: vir obe-
diens loquetur victoriā. Vir impius
procaciter obfirmat vultū suū: q̄ au-
tem rectus est corrigit viā suā. Nō est
sapientia: nō est prudētia: nō ē ꝯsiliū
contra dūm. Equus parat̄ ad diem
belli: dūs autē salutē tribuit. XXII

Melius est nomē bonū q̄ divitie
multe: super argentū enī et aurū
gr̄a bona. Dives ⁊ pauꝑ obviaverūt
sibi: utriusqꝫ operator est dūs. Callid⁹
videt malū et abscondit se: innocens
pertrāsiit et afflict⁹ est damno. Finis
modestie timor dūi: divicie et gloria
et vita. Arma et gladii in via sup̄bi:
custos autem aīe sue longe recedit ab
eis. Proverbium est adolescens iuxta
viā suā: etiā cū senuerit nō recedet ab
ea. Dives pauperibꝫ imperat: ⁊ q̄ acci-
pit mutuū servus est fenerantis. Qui
seminat iniquitatē metet mala: ⁊ vir-
ga ire sue consūmabit̄. Qui pronus
est ad misericordiam bñdicetur: de panibꝫ
eni suis dedit pauperi. Victoriā et ho-
norem acquiret qui dat munera: ani-
mam autē aufert accipientiū. Eice de-
risorē et exibit cū eo iurgiū: cessabūtqꝫ
cause et cōtumelie. Qui diligit cordis
mūdiciā: propter graciā labiorꝫ suorꝫ
habebit amicū regem. Oculi dūi custo-
diūt scienciā: et supplātant̄ verba ini-
qui. Dicit piger: leo ē foris: in medio
platearū occidēdus sum. Fovea pro-
funda os aliene: cui irat⁹ est domin⁹
incidet in eā. Stulticia colligata est in
corde pueri: et virga discipline fuga-
bit eā. Qui calumniat̄ pauperē ut au-
geat divitias suas: dabit ipse ditiori
et egebit. Fili mi inclina aurē tuā: et
audi verba sapienciū. Appone autem
cor ad doctrinā meam: que pulcra erit
tibi cū servaveris eā in ventre tuo. Et
redūdabit in labiis tuis: ut sit in dūo
fiducia tua. Unde et ostendā eā tibi
hodie. Ecce descripsi eam tibi tripliciter
in cogitationibꝫ et sciencia: ut ostende-
rem tibi firmitatē et eloquia veritatis:
respondere ex eis illis: qui miserunt te.
Nō facias violentiam pauperi quia
pauꝑ est: neqꝫ cōteras egenū in porta:
quia iudicabit dūs causam eius: et
configet eos qui confixerūt animā ei⁹.

Noli esse amicus homini iracundo: neque ambules cum viro furioso: ne forte discas semitas eius: et sumas scandalum anime tue. Noli esse cum hijs qui defigunt manus suas: et qui vades se offerunt pro debitis. Si enim non habes unde restituas: quid cause est ut tollat operimentum de cubili tuo? Ne transgrediaris terminos antiquos: quos posuerunt patres tui. Vidisti virum velocem in opere suo: coram regibus stabit: nec erit ante ignobiles.

Quando sederis ut comedas **xxiii** cum principe: diligenter attende que sunt apposita ante faciem tuam: et statue cultrum in gutture tuo: si tamen habes in potestate animam tuam. Ne desideres de cibis eius: in quo est panis mendacij. Noli laborare ut diteris: sed prudentie tue pone modum. Ne erigas oculos tuos ad opes quas non potes habere: quia facient sibi pennas quasi aquile: et volabunt in celum. Ne comedas cum homine invido et ne desideres cibos eius: quoniam in similitudinem arioli et coniectoris estimat quod ignorat. Comede et bibe dicet tibi: et mens eius non est tecum. Cibos quos comederas evomes: et perdes pulcros sermones tuos. In auribus insipientium ne loquaris: quia despicient doctrinam eloquij tui. Ne attingas parvulorum terminos: et agrum pupillorum ne introeas. Propinquus enim illorum fortis est: et ipse iudicabit contra te causam illorum. Ingrediatur ad doctrinam cor tuum: et aures tue ad verba scientie. Noli subtrahere a puero disciplinam: si enim percusseris eum virga: non morietur. Tu virga percuties eum: et animam eius de inferno liberabis. Fili mi si sapiens fuerit animus tuus gaudebit tecum cor meum: et exultabunt renes mei cum locuta fuerint recta labia tua. Non emuletur cor tuum peccatores: sed in timore domini esto tota die: quia habebis spem in novissimo: et prestolatio tua non auferetur. Audi fili mi et esto sapiens: et dirige in via animum tuum. Noli esse in conviviis potatorum: nec in comessationibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt: quia vacantes potibus et dantes symbola consumentur: et vestietur pannis dormitatio. Audi patrem tuum qui genuit te: et ne contempnas cum senuerit mater tua. Veritatem eme: et noli vendere sapientiam et doctrinam et intelligentiam. Exultat gaudio pater iusti: qui sapientem genuit letabitur in eo. Gaudeat pater tuus et mater tua: et exultet que genuit te. Prebe fili mi cor tuum michi: et oculi tui vias meas custodiant. Fovea enim profunda est meretrix: et puteus angustus aliena. Insidiatur in via quasi latro: et quos incautos invenerit interficiet. Cui ve cuius patri ve: cui rixe: cui fovee: cui sine causa vulnera: cui suffossio oculorum? Nonne hiis qui commorantur in vino et student calicibus epotandis? Ne intuearis vinum quando flavescit: cum splenduerit in vitro color eius. Ingreditur blande et in novissimo mordebit ut coluber: et sicut regulus venena diffundet. Oculi tui videbunt extraneas: et cor tuum loquetur perversa. Et eris sicut dormiens in medio mari: et quasi sopitus gubernator amisso clavo: et dices. Verberaverunt me sed non dolui: traxerunt me: et ego non sensi. Quando evigilabo: et rursus vina reperiam?

Ne emuleris viros **xxiiii** malos nec desideres esse cum eis: quia rapinas meditatur mens eorum: et fraudes labia eorum locuntur. Sapientia edificabitur domus: et prudentia roborabitur. In doctrina replebuntur cellaria: universa substantia preciosa et pulcerrima. Vir sapiens fortis est et vir doctus robustus et validus: quia cum dispositione initur bellum: et erit salus ubi multa consilia sunt. Excelsa stulto sapientia: in porta non aperiet os suum. Qui cogitat mala facere: stultus vocabitur. Cogitatio stulti peccatum est: et abominatio hominum detractor. Si desperaveris lapsus in die angustie: imminuetur fortitudo tua. Erue eos qui ducuntur ad mortem: et qui trahuntur ad interitum liberare ne cesses. Si dixeris vires non suppetunt: qui inspector est cordis ipse intelligit et servatorem anime tue nichil fallit: redditque homini iuxta opera sua. Comede fili mi mel quia bonum est: et favum dulcissimum gutturi tuo. Sic et doctrina sapientie anime tue: quam cum inveneris habebis in novissimis spem: et spes tua non peribit. Ne insidieris et queras impietatem in domo iusti: neque vastes requiem eius. Septies enim in die cadet iustus et resurget: impij autem corruent in malum. Cum ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuum: ne forte videat dominus et displiceat ei: et auferat ab eo iram suam. Ne contendas cum pessimis: nec emuleris impios: quoniam non habent futurorum spem mali: et lucerna impiorum extinguetur. Time dominum fili mi et regem: et cum detractoribus non commiscearis. Quoniam repente consurget perditio eorum: et ruinam utriusque quis novit. Hec quoque sapientibus. Cognoscere personam in iudicio non est bonum. Qui dicunt impio iustus es: maledicent eis populi: et detestabuntur eos tribus. Qui arguunt eum laudabuntur: et super eos veniet benedictio. Labia deosculabitur: qui recta verba respondet. Prepara foris opus tuum: et diligenter exerce agrum tuum: et postea edifices domum tuam. Ne sis testis frustra contra proximum tuum: ne lactes quemquam labiis tuis. Ne dicas quomodo fecit michi sic faciam ei: et reddam unicuique secundum opus suum. Per agrum hominis pigri transivi: et per vineam viri stulti. Et ecce totum repleverant urtice: et operuerant superficiem eius spine: et maceria lapidum destructa erat. Quod cum vidissem posui in corde meo: et exemplo didici disciplinam. Usquequo piger dormies: usquequo de somno consurges? Parum inquam dormies: modicum dormitabis: pauxillum manus conseres ut quiescas et veniet tibi quasi cursor egestas tua: et mendicitas quasi vir armatus. **Hee quoque parabole salomonis quas transtulerunt viri ezechie regis iuda. xxv.**

Gloria dei est celare verbum: et gloria regum investigare sermonem. Celum sursum et terra deorsum: et cor regum inscrutabile. Aufer rubiginem de argento: et egredietur vas purissimum. Aufer impietatem de vultu regis: et firmabitur iusticia thronus eius. Ne gloriosus appareas coram rege: et in loco magnorum ne steteris. Melius est enim ut dicatur tibi ascende huc: quam ut humilieris coram principe. Que viderunt oculi tui ne proferas in iurgio cito: ne postea emendare non possis cum dehonestaveris amicum tuum. Causam tuam tracta cum amico tuo: et secretum extraneo ne reveles: ne forte insultet tibi cum audierit: et exprobrare non cesset. Gratia et amicicia liberant: quas tibi serva ne exprobrabilis fias. Mala aurea in lectis argenteis: qui loquitur verbum in tempore suo. Inauris aurea et margarita fulgens: qui arguit sapientem et aurem obedientem. Sicut frigus nivis in die messis: ita legatus fidelis ei qui misit eum: animam ipsius requiescere facit. Nubes et ventus et pluvie non sequentes:

vir gloriosus et promissa nō cōplens.
Paciencia lenietᷣ princeps : et lingua
mollis confringet duriciā. Mel inue-
nisti · comede qđ sufficit tibi : ne forte
saciatꝰ euomas illud. Subtrahe pedē
tuū de domo proximi tui : nequādo
saciatꝰ oderit te. Jaculū et gladius et
sagitta acuta : homo qui loquitᷣ cōtra
proximū suū falsū testimoniū. Dens
putridꝰ et pes lassus · qui sperat super
infideli in die angustie : et amittit pal-
liū in die frigoris. Acetū in nitro : qui
cātat carmina cordi pessimo. Sicut
tinea vestimento et vermis ligno : ita
tristicia viri nocet cordi. Si esurierit
inimicꝰ tuꝰ ciba illū : si sitit da ei aquā
bibere. Prunas enī cōgregabis super
caput eius : et dn̄s reddet tibi. Uentus
aquilo dissipat pluuias : et facies tri-
stis linguā detrahentē. Meliꝰ ē sedere
in angulo domatis : q̄ꝫ cū muliere liti-
giosa · et in domo cōmuni. Aqua fri-
gida aīe sicienti : et nūcius bonus de
terra longinqua. Fons turbatꝰ pede
et vena corrupta : iustꝰ cadens coram
impio. Sicut qui mel comedit multū
nō est ei bonū : sic qui scrutator est ma-
iestatis opprimetᷣ a gl'a. Sicut urbs
patēs et absq; murorū ābitu : ita vir q̄
nō potest ī loquēdo cohibere spiritū suū.

xxvi

Quomodo nix ī estate
et pluuie in messe : sic indecens ē
stulto gl'a. Sicut auis ad alta trans-
volās · et passer quolibet vadens : sic
maledictū frustra prolatū ī quēpiā su-
perueniet. Flagellū equo et chamus
asino : et virga in dorso imprudentiū.
Ne rn̄deas stulto iuxta stulticiā suā :
ne efficiaris ei similis. Respōde stulto
iuxta stulticiā suā : ne sibi sapiens esse
videatᷣ. Claudus pedibꝫ et iniquitatē
bibens : qui mittit verba per nunciū
stultū. Quomō pulcras frustra habet
claudus tibias : sic indecēs est in ore
stultorū parabola. Sicut q̄ mittit lapi-
dem ī aceruū mercurij : ita q̄ tribuit insi-
pienti honorem. Quomō si spina na-
scatur in manu temulēti : sic parabola
in ore stultorum. Judiciū determinat
causas : et qui imponit stulto silenciū
iras mitigat. Sicut canis qui reuerti-
tur ad vomitū suū : sic imprudēs qui
iterat stulticiā suā. Vidisti hominem
sapientē sibi videri : magis illo spem
habebit insipiens. Dicit piger leo est
in via : et leena in itineribꝫ. Sicut osti-
um vertitᷣ in cardine suo : ita piger in
lectulo suo. Abscondit piger manus
sub ascella sua : et laborat si ad os su-
um eas cōuerterit. Sapiētior sibi stul-
tus videtᷣ : septē viris loquētibꝫ senten-
cias. Sicut qui apphendit auribꝫ ca-
nem : sic qui trāsit et impaciens com-
miscetᷣ rixe alteriꝰ. Sicut noxius ē qui
mittit sagittas et lanceas in mortem :
ita vir qui fraudulenter nocet amico
suo : et cū fuerit deprehensus dicet ludēs
feci. Cū defecerit ligna extinguetᷣ ignis :
et susurrone subtracto iurgia cōquies-
cunt. Sicut carbones ad prunas et
ligna ad ignem : sic homo iracūdus
suscitat rixas. Verba susurronis q̄si
simplicia : et ipa perueniūt ad intima
cordis. Quomō si argēto sordido or-
nare velis vas fictile : sic labia tumen-
cia cū pessimo corde sociata. Labijs
suis intelligitᷣ inimicꝰ : cū in corde trac-
tauerit dolos. Quādo submiserit vo-
cem suā ne credideris ei : quoniā septē
nequicie sūt in corde illiꝰ. Qui operit
odiū fraudulēter : reuelabitᷣ malicia
eius ī cōcilio. Qui fodit foueā incidet
in eā : et q̄ voluit lapidē reuertetᷣ ad eū.
Lingua fallax nō amat veritatem et
os lubricū operatᷣ ruinas.

xxvii

Ne glorieris in crastinū : ignorās
quid superuentura pariat dies.
Laudet te alienꝰ et nō os tuū : extraneꝰ
et nō labia tua. Graue est saxū et one-
rosa arena : sed ira stulti utroq; graui-
or. Ira nō habet misericordiam · nec erum-
pens furor : et impetū cōcitati spiritus
ferre quis poterit? Melior ē manifesta
correctio : q̄ꝫ amor absconditꝰ. Meliora
sunt vulnera diligentis : q̄ꝫ fraudulen-
ta oscula odientis. Anima saturata
calcabit fauū : et aīa esuriēs eciā ama-
rum p dulci sumet. Sicut auis trans-
migrās de nido suo : sic vir qui dere-
linquit locū suū. Unguēto et varijs
odoribꝫ delectatᷣ cor : et bonis amici
consilijs anima dulcoratur. Amicū
tuū et amicū prīs tui ne dimiseris : et
domū fratris tui ne ingrediaris ī die
afflictōnis tue. Melior ē vicinꝰ iuxta :
q̄ꝫ frater procul. Stude sapiētie fili mi
et letifica cor meū : ut possis exprobrāti
rn̄dere sermonē. Astutꝰ videns malū
absconditꝰ est : paruuli transeūtes su-
stinuerūt dispendia. Tolle vestimentū
eiꝰ qui spopondit pro extraneo : et pro
alienis aufer ei pignus. Qui bn̄dicit
proximo suo voce grādi denocte con-
surgens : maledicēti similis erit. Tecta
pstillancia in die frigoris et litigiosa
mulier cōparantᷣ. Qui retinet eam q̄si
qui ventū teneat : et oleū dextre sue eua-
cuat. Ferrū ferro exacuitur : et homo ex-
acuit faciē amici sui. Qui seruat ficū
comedet fructꝰ eiꝰ : et qui custos est dn̄i
sui glorificabitᷣ. Quomō in aquis re-
splendēt vultꝰ prospiciēntiū : sic corda
hominū manifesta sunt prudentibꝫ.
Infernus et pdicio nunq̄ꝫ replentur :
similiter et oculi hominū insaciabiles.
Quomō probatᷣ ī cōflatorio argentū
et in fornace aurū : sic pbatur homo
ore laudantis. Cor iniqui inquirit
mala : cor autē rectū inquirit scienciā.
Si cōtuderis stultū ī pila quasi tipsa-
nas feriente desup pilo : nō auferetur
ab eo stulticia eiꝰ. Diligenter agnosce
vultū pecoris tui : tuosq; greges consi-
dera. Non enī habebis iugiter potesta-
tem : sed corona tribuetᷣ tibi in genera-
cione et generacionē. Aperta sūt prata
et apparuerūt herbe virētes : et collecta
sunt fena de montibꝫ. Agni ad vesti-
mentū tuum : et hedi ad agri precium.
Sufficiat tibi lac caprarum in cibos
tuos et in necessaria domus tue : et
ad victum ancillis tuis.

xxviij

Fugit impius nemine persequēte :
iustꝰ autem quasi leo confidens
absq; terrore erit. Propter peccata terre
multi principes eiꝰ : et ꝓpter hominis
sapientiā et horū scientiā q̄ dicuntᷣ · vita
ducis lōgior erit. Vir paup calumpni-
ans pauperes : similis ē imbri vehemen-
ti ī quo paratᷣ fames. Qui derelinquūt
legē laudant impiū : qui custodiunt
succēduntᷣ contra eū. Viri mali non
cogitant iudiciū : qui autē inquirunt
dn̄m animaduertūt omnia. Melior
est paup ābulās in simplicitate sua :
q̄ꝫ diues prauis itineribꝫ. Qui custo-
dit legē filiꝰ sapiens est : qui autē com-
messatores pascit cōfundit patrē suum.
Qui coaceruat diuicias usuris et feno-
re liberali : in pauperes cōgregat eas.
Qui declinat aures suas ne audiat
legem : oracio eiꝰ erit execrabilis. Qui
decipit iustos in via mala in interitu
suo corruet : et simplices possidebunt
bona eiꝰ. Sapiēs sibi videtᷣ vir diues :
paup autē prudens scrutabitur eum.
In exultacione iustorū multa gloria
est : regnātibus impijs ruine hominū.

Qui abscondit scelera sua nō diriget:
qui autē cōfessus fuerit ⁊ reliquerit ea
misericordiam consequet̄. Beat⁹ homo q̄
semp est pavid⁹: qui vero mentis est
dure · corruet in malū. Leo rugiens et
ursus esuriēs: princeps impius super
p̄plm paupere. Dux indigēs pruden-
cia · multos opprimet p̄ calumniam:
qui autē odit avariciā · longi fient di-
es eius. Hominē qui calumniat̄ aīe
sanguinē eius: si usq; ad lacū fugerit
nemo sustinet. Qui ambulat simpli-
citer salu⁹ erit: qui pversis gradit̄ viis
concidet semel. Qui operat̄ terrā suam
saciabit̄ panib;: qui autē sectat̄ ociū
replebit̄ egestate. Vir fidelis multum
laudabitur: qui autē festinat ditari·
nō erit innocens. Qui cognoscit in iu-
dicio faciē nō bene facit: iste et pro bu-
cella panis deserit veritatem. Vir qui
festinat ditari ⁊ aliis invidet: ignorat
q̄ egestas superveniet ei. Qui corripit
hominē · graciā postea inveniet apud
eū: magis q̄3 ille qui per lingue blādi-
menta decipit. Qui subtrahit aliquid
a patre suo vel a matre et dicit hoc nō
esse peccm̄: particeps homicide est. Qui
se iactat et dilatat iurgia cōcitat: qui
vero sperat in dn̄o saluabit̄. Qui cōfi-
dit in corde suo stultus est: qui autem
gradit̄ sapienter ipse laudabitur. Qui
dat paupi nō indigebit: qui despicit
dep̄cantē sustinebit penuriā. Cū surre-
xerint impii abscōdent̄ hoīes: cū illi pe-
rierit multiplicabūtur iusti. XXIX

Viro qui corripientē · dura cervice
cōtemnit · repentin⁹ ei superveniet
interit⁹: et eū sanitas nō sequetur. In
multiplicatione iustoꝝ letabit̄ vulg⁹:
cū impii sumpserit principatū gemet
p̄plus. Vir qui amat sapienciā letifi-
cat prēm suū: qui autē nutrit scortum
perdet substanciā. Rex iust⁹ erigit terrā·
vir avarus destruet eam. Homo qui
blādis fictisq; sermonib; loquit̄ ami-
co suo: rete expandit gressib; eius. Pec-
cantē virū iniquū involuet laqueus:
et iust⁹ laudabit̄ atq; gaudebit. No-
vit iust⁹ causā pauperū: impi⁹ igno-
rat scienciā. Homines pestilētes dissi-
pant civitatē: sapientes vero avertūt
furorē. Vir sapiēs si cū stulto conten-
derit: sive irascat̄ sive rideat nō inve-
niet requiē. Viri sanguinū oderunt
simplicē: iusti autē querūt animā ei⁹.
Totū spiritū suū pfert stult⁹: sapiens
differt et reservat in posterum. Prin-
ceps qui libēter audit verba mendacii:
omēs ministros hȳ impios. Pauper
et creditor obviaverūt sibi: utriusq; il-
luminator est dn̄s. Rex qui iudicat ī
veritate paupes: thron⁹ ei⁹ ineternū fir-
mabitur. Virga atq; correctio tribuit
sapienciā: puer autē qui dimittit̄ vo-
luntati sue cōfundit matrem suā. In
multiplicatione impioꝝ multiplica-
bunt̄ scelera: et iusti ruinas eorū vide-
bunt. Erudi filiū tuū ⁊ refrigerabit te:
et dabit delicias aīe tue. Cū pphecia
defecerit dissipabitur p̄plus: qui vero
custodit legē beat⁹ est. Servus verbis
nō potest erudiri: quia qd̄ dicit intelli-
git et rūdere cōtemnit. Vidisti hoīem
velocē ad loquendū: stulticia magis
sperāda ē q̄3 illi⁹ correctio. Qui delicate
a puericia sua nutrit servū suū: postea
sentiet eū cōtumacē. Vir iracund⁹ pro-
vocat rixas: et qui ad indignandū
facilis est erit ad peccandū proclivior.
Superbū sequit̄ humilitas: et humi-
lem spiritu suscipiet gloria. Qui cum
fure participat odit animā suā: adiu-
rantē audit et nō indicat. Qui timet
hominē cito corruet: qui sperat ī dn̄o

sublevabitur. Multi requirūt faciem
principis: et iudiciū a dn̄o egreditur
singuloꝝ. Abhominant̄ iusti virū
impiū: ⁊ abhominātur impii eos qui
in recta sunt via. Verbū custodiens
fili⁹ extra pdicionem erit. XXX

Verba cōgregantis filii vomētis.
Visio quā locut⁹ est vir cū quo
est deus et qui deo secū morāte confor-
tat⁹ ait. Stultissim⁹ sū viroꝝ: ⁊ sapi-
encia hominū nō ē mecū. Nō didici
sapienciā: et novi scienciā sanctorum.
Quis ascendit in celū atq; descendit?
Quis cōtinuit spiritū ī manib; suis?
Quis colligavit aquas quasi ī vesti-
mento? Quis suscitavit omēs termi-
nos terre? Quod nomē ē ei⁹: et quod
nomē filii eius si nosti? Omnis smo
dei ignit⁹: clipeus est omnib; speran-
tibus in se. Ne addas quicq̄3 verbis
illi⁹ et arguaris: inveniarisq; mēdax.
Duo rogavi te: ne deneges michi an-
teq̄3 moriar. Vanitatem et v̄ba men-
dacia longe fac a me. Mendicitatem
et divicias ne dederis michi. Tribue
tantū victui meo necessaria: ne forte
saciat⁹ illiciar ad negandū ⁊ dicam·
quis est dn̄s: aut egestate compulsus
furer ⁊ piurem nomē dei mei. Ne accu-
ses servū ad dn̄m suū: ne forte maledi-
cat tibi et corruas. Generacio q̄ patri
suo maledicit: et q̄ mr̄i sue nō bn̄dicit.
Generacio que sibi mūda videtur: et
tamen nō ē lota a sordib; suis. Gene-
racio cui⁹ excelsi sunt oculi: et palpebre
ei⁹ in alta subrecte. Generacio q̄ pro
dentib; gladios habet et cōmandit
molarib; suis: ut comedat inopes de
terra: et pauperes ex hominib;. San-
guisuge due sūt filie: dicētes affer af-
fer. Tria sunt insaturabilia: ⁊ quartū
qd̄ nūq̄3 dicit sufficit. Infernus et os
vulve et terra q̄ nō saciat̄ aqua: ignis
vero nūq̄3 dicit sufficit. Oculum qui
subsannat patrē et qui despicit partū
matris sue: suffodiāt eū corvi de tor-
rentib;: et comedāt eū filii aq̄le. Tria
sunt difficilia michi: et quartū penit⁹
ignoro. Viā aquile in celo · viā colu-
bri sup petrā: viā navis in medio ma-
ri: et viā viri in adolescentia. Talis ē
et via mulieris adultere que comedit:
et tergēs os suū dicit. Non sū operata
malū. Per tria movet̄ terra et quartū
quod nō potest sustinere. Per servum
cū regnaverit · per stultū cū saturatus
fuerit cibo: ⁊ p odiosā mulierē cū ī ma-
trimonio fuerit assūpta: et p ancillā
cū fuerit heres dn̄e sue. Quatuor sunt
minima terre: et ipa sūt sapienciora
sapientibus. Formice p̄pls infirmus:
qui pparāt in messe cibū sibi. Lepuscu-
lus plebs invalida: qui collocat in
petra cubile suū. Regē locusta nō habet:
et egredit̄ univ̄sa p̄ turmas. Stellio
manib; nititur: et morat̄ in edibus
regis. Tria sunt q̄ bene gradiūtur: et
q̄rtū qd̄ incedit feliciter. Leo fortissimus
bestiarū: ad nulli⁹ pavebit occursum.
Gallus succinct⁹ lūbos suos ⁊ aries:
nec est rex qui resistat ei: et qui stultus
apparuerit · postq̄3 elevat⁹ est in sblime.
Si eni intellexisset: ori suo imposuisset
manū. Qui autē fortiter premit ubera
ad eliciendū lac · exprimit butirū: et q̄
vehemēter emūgit · elicit sanguinē: et
q̄ pvocat iras producit discordias.

Verba lamuelis regis. XXXI

Visio qua erudivit eum mater
sua. Quid dilecte mi? quid dilecte ute-
ri mei: quid dilecte votoꝝ meoꝝ? Ne
dederis mulierib; substanciā tuam: et
divicias tuas ad delendos reges. No-
li regibus o lamuel · noli regib; dare

vinū: quia nullū secretū ē ubi regnat
ebrietas. Ne forte bibāt et obliviscan-
tur iudiciorꝫ: ⁊ mutēt causā filiorꝫ pau-
peris. Date siceram merentibus: et vinū
hijs qui amaro sūt animo. Bibant
et obliviscant̄ egestatis sue: et doloris
sui nō recordent̄ amplius. Aperi os
tuū muto: et causis omniū filiorꝫ qui
pertranseūt. Aperi os tuū: decerne quod
iustū est: et vindica inopē et pauperē.
Aleph. Mulierē fortē quis inveniet?
procul et de ultimis finibꝫ preciū eius.
Beth. Cōfidit in ea cor viri sui: ⁊ spo-
lijs non indigebit. Gimel. Reddet ei
bonū ⁊ nō malū: omnibꝫ diebꝫ vite sue.
Deleth. Quesivit lanā et linū: et ope-
rata est cōsilio manuū suarū. He. Fa-
cta est quasi navis institoris: de lōge
portās panē suū. Vau. De nocte sur-
rexit: deditq; predā domesticis suis: ⁊
cibaria ancillis suis. Zay. Cōsidera-
vit agrū et emit eū: de fructu manuū
suarꝫ plātavit vineā. Heth. Accinxit
fortitudine lumbos suos: et robora-
vit brachiū suū. Theth. Gustavit ⁊ vi-
dit quia bona est negociacio eius: nō
extinguet̄ in nocte lucerna eius. Ioth.
Manū suā misit ad fortia: et digiti
eius apprehenderūt fusū. Caph. Ma-
num suā apuit inopi: ⁊ palmas suas
extēdit ad pauperem. Lamech. Nō time-
bit domui sue a frigore nivis: omnes
enī domestici ei⁹ vestiti sunt duplicibꝫ.
Mem. Stragulatā vestē fecit sibi: bis-
sus ⁊ purpura vestimentū eius. Nun.
Nobilis in portis vir ei⁹: quādo sede-
rit cū senatoribꝫ terre. Samech. Sin-
donē fecit et vēdidit: et cingulū tradi-
dit chananeo. Ayn. Fortitudo ⁊ decor
indumentū eius: et ridebit in die no-
vissimo. Phe. Os suū apuit sapientie:
et lex clemencie in lingua eius. Sade.
Cōsideravit semitas dom⁹ sue: ⁊ panē
ociosa non comedit. Coph. Surrexe-
runt filij ei⁹ ⁊ beatissimā pdicaverūt: vir
ei⁹ ⁊ laudavit eā. Res. Multe filie cōgre-
gaverūt divicias: tu supgressa es uni-
versas. Syn. Fallax gracia et vana ē
pulcritudo: mulier timens dnm ipsa
laudabit̄. Thau. Date ei de fructu ma-
nuū suarū: ⁊ laudēt eā in portis opa
eius. **Incipit prologus in ecclesiaste.**

Meminī me ante hoc ferme
quinquenniū: cū adhuc
rome essem et ecclesiasten
sancte blesille legerē ut eā
ad contemptū mūdi hui⁹ pvocarē et
omne quod in mūdo cerneret putare
esse p nichilo: rogatū ab ea: ut i morē
cōmentarioli: obscura queqꝫ dissererē:
ut absqꝫ me posset intelligere que lege-
bat. Itaqꝫ qm̄ in procinctu nr̄i opis
subita morte subtracta est: et ubi non
meruim⁹ o paula et eustochiū talem
vite nr̄e habere cōsortē: tanto vulnere
tūc percussus obmutui: nūc in bethle-
em posit⁹: augustiore videlicet civita-
te: ⁊ illi⁹ memorie ⁊ vobis reddo qd̄ de-
beo. Hoc breviter admonēs qd̄ nullius
auctoritatē secut⁹ sū: sed de hebreo trās-
ferēs magis me septuaginta interpretū
cōsuetudini coaptavi: i hijs dūtaxat
q nō multū ab hebraicis discrepa-
bant. Interdū aquile qꝫ ⁊ symachi ⁊ the-
odocionis recordat⁹ sū: ut nec novita-
te nimia: lectoris studiū deterrerem: nec
rursū cōtra cōsciēciā meā fonte veritatis
omisso: opinionū rivulos cōsectarer.
Explicit prolog⁹. Incipit liber ecclesiastes. I.

Verba ecclesiastes filij da-
vid regis ierusalem. Va-
nitas vanitatum dixit
ecclesiastes: vanitas va-
nitatū ⁊ omnia vanitas.

Quid habet ampli⁹ homo de universo
labore suo quo laborat sub sole? Ge-
neracio preterit et generacio advenit: ter-
ra autē in eternū stat. Orit̄ sol et occi-
dit: et ad locū suū revertit̄: ibiqꝫ rena-
scens girat per meridiē: et flectitur ad
aquilonē. Lustrās universa in circuitu
pgit spirit⁹: ⁊ in circulos suos revertit̄.
Omnia flumina intrant in mare: et
mare non redūdat. Ad locum unde
exeūt flumina revertunt̄: ut iterū fluāt.
Cuncte res difficiles: non potest eas ho-
mo explicare sermone. Nō saturat̄ ocul⁹
visu: nec auris auditu implet̄. Quid
est qd̄ fuit? Ipm qd̄ futurū est. Quid est
qd̄ factū ē? Ipm qd̄ fiendū ē faciendū.
Nichil sub sole novū: nec valet quis-
quā dicere: ecce hoc recens ē. Iam eni
precessit in seculis: que fuerūt ante nos.
Nō est priorū memoria: sed nec eorū
quidē que postea futura sūt erit recor-
dacio apud eos qui futuri sūt i novis-
simo. Ego ecclesiastes fui rex israhel in
ierusalem: et proposui in animo meo querere
et investigare sapienter de omnibus que
fiūt sub sole. Hāc occupacionē pessimā
dedit deus filijs hoim: ut occuparent̄
in ea. Vidi que fiūt cuncta sub sole: et
ecce universa vanitas et afflictio spirit⁹.
Perversi difficile corrigunt̄: et stultorꝫ
infinitus est numer⁹. Locut⁹ sum in
corde meo dicēs. Ecce magn⁹ effectus
sum et precessi omnes sapiencia q fuerunt
ante me in ierusalem: et mens mea cōtem-
plata ē multa sapienter et didici: dediqꝫ
cor meū ut scirē prudenciā atqꝫ doctri-
nam: erroresqꝫ et stulticiā. Et agnovi
q i hijs qꝫ esset labor ⁊ afflictio spirit⁹:
eo q i multa sapiencia multa sit indigna-
cio: et q addit scienciā addit ⁊ laborē.
II Dixi ergo in corde meo. Vadā
et affluā delicijs: et fruar bonis.
Et vidi q hoc qꝫ esset vanitas. Risum
reputavi errorē: et gaudio dixi. Quid
frustra decipis? Cogitavi i corde meo
abstrahere a vino carnē meā: ut ani-
mum meū trāsferrē ad sapienciā devi-
taremqꝫ stulticiā: donec viderē qd̄ esset
utile filijs hoim: quo facto opus est
sub sole numero dierum vite sue. Ma-
gnificavi opera mea. Edificavi michi
domos et plātavi vineas: feci ortos
et pomeria et consevi ea cūcti generis
arboribus: et extruxi michi piscinas
aquarꝫ ut irrigarē silvā lignorꝫ germi-
nantium. Possedi servos ⁊ ancillas:
multāqꝫ familiā habui: armenta qꝫ ⁊
magnos oviū greges: ultra omnes
q fuerūt ante me i ierusalem. Coacervavi
michi argentū et aurꝫ: et substancias
regū et provinciarꝫ. Feci michi cātores
et cātatrices et delicias filiorū hoim:
sciphos et urceolos in ministerio ad
vina fundēda: et supgressus sū opibꝫ
omnes qui ante me fuerunt in ierusalem.
Sapiencia qꝫ pseveravit mecū: ⁊ omnia
q desideraverūt oculi mei nō negavi
eis: nec prohibui cor meū quin omni
voluptate frueret̄: et oblectaret se i hijs
que preparaverā. Et hāc ratus sū partē
meā: si uterer labore meo. Cūqꝫ me con-
vertissem ad universa opera q fecerāt
man⁹ mee: et ad labores in quibus
frustra sudaverā: vidi in omnibꝫ va-
nitatē et afflictionē animi: et nichil per-
manē sub sole. Trāsivi ad contēplan-
dam sapienciā: erroresqꝫ et stulticiam.
Quid est inquā homo: ut sequi possit
regē factorē suū? Et vidi q tantū pre-
ceret sapiencia stulticiā: quantū differt
lux a tenebris. Sapientis oculi in ca-
pite ei⁹: stult⁹ in tenebris ambulat. Et
didici q un⁹ utriusqꝫ esset interitus: ⁊
dixi in corde meo. Si unus et stulti et

meus occasus erit: quid michi ꝓdest ꝙ maiorē sapiētie dedi operā? Locutusq; cū mēte mea: animaduerti ꝙ hoc q̄ esset vanitas. Nō eni erit memoria sapiētis siliter ut stulti in perpetuū: et futura tpa obliuione cūcta pariter operient. Moritᷣ doctꝰ similiter ut indoctꝰ: et idcirco teduit me vite mee videntem mala vniuersa esse sub sole: et cuncta vanitatē et afflictionē spiritꝰ. Rursus detestatꝰ sum omnē industriā meam qua sub sole studiosissime laboraui: habiturꝰ herēdē post me. quē ignoro utrū sapiēs an stultꝰ futurꝰ sit: et dominabitᷣ in laboribꝫ meis quibus desudaui et sollicitꝰ fui. Et ē quicq̄ tam vanū? Unde cessaui: renūciauitq; cor meū ultra laborare sub sole. Nam cū aliꝰ laboret in sapiētia et doctrina et sollicitudine: homini ocioso quesita dimittit. Et hoc q̄ vanitas: ⁊ magnū malū. Quid eni proderit homini de vniūso labore suo et afflictione spiritus: qua sub sole cruciatꝰ est? Cuncti dies eiꝰ doloribꝫ et erumnis pleni sūt: nec per noctē mente requiescit. Et hoc nōne vanitas ē? Nōne meliꝰ ē comedere et bibere: et ostendere anime sue bona de laboribꝫ suis? et hoc de manu dei ē. Quis ita deuorabit et delicijs affluet ut ego? Homini bono in conspectu suo dedit deus sapientiā et scientiā. et intelligentiam: peccatori autem dedit afflictionem et curā supfluam: ut addat et congreget et tradat ei qui placuit deo. Sed et hoc vanitas est: et cassa sollicitudo mentis. III

Omnia tempꝰ habēt: ⁊ suis spacijs transeūt vniuersa sub celo. Tempus nascēdi: et tempꝰ moriendi. Tempus plātandi: et tempꝰ euellendi qđ plantatū est. Tempꝰ occidendi: et tps sanandi. Tempꝰ destruendi: et tempꝰ edificādi. Tempꝰ flendi: et tps ridendi. Tempꝰ plāgendi: et tps saltādi. Tempus spargēdi lapides: et tps colligēdi. Tempꝰ amplexandi: et tps longe fieri ab amplexibꝫ. Tempꝰ acquirendi: et tps ꝑdendi. Tempꝰ custodiendi: ⁊ tps abiciendi. Tempꝰ scindendi: et tempꝰ cōsuendi. Tempꝰ tacendi: ⁊ tempus loquendi. Tempꝰ dilectionis: ⁊ tps odij. Tempꝰ belli: et tps pacis. Quid habet ampliꝰ homo de labore suo? Vidi afflictionē quā dedit deus filijs hoīm: ut distendantᷣ in ea. Cūcta fecit bona in tpe suo: et mundū tradidit disputationi eorū: ut non inueniat homo opꝰ quod operatus est deus ab initio usq; ad finē. Et cognoui ꝙ non esset melius nisi letari: et facere bene in vita sua. Omnis eni homo qui comedit et bibit. et videt bonū de labore suo: hoc donū dei est. Didici: ꝙ oīa opera que fecit deus. ꝑseuerēt in perpetuū. Non possumꝰ eis quicq̄ addere nec auferre: que fecit deus ut timeatᷣ. Qđ factū est: ipm ꝑmanet. Que futura sūt iam fuerūt: ⁊ deus instaurat qđ abijt. Vidi sub sole in loco iudicij impietatem ⁊ in loco iusticie iniquitatē: ⁊ dixi in corde meo. Iustū ⁊ impiū iudicabit dn̄s: et tps omnis rei tūc erit. Dixi in corde meo de filijs hoīm. ut probaret eos deꝰ: et ostenderet similes esse bestijs. Idcirco unꝰ interitꝰ est hoīs ⁊ iumentorū: et equa vtriusq; cōdicio. Sicut moritᷣ homo: sic et illa moriuntᷣ. Similiter spirāt omnia: et nichil habet homo iumēto ampliꝰ. Cūcta subiacēt vanitati: et oīa ꝑgūt ad unū locū. De terra facta sunt: et in terrā pariter reuertuntᷣ. Quis nouit si spiritꝰ filiorū adam ascendat sursum: ⁊ si spiritus

iumētorū descēdat deorsū? Et deprehendi nichil esse meliꝰ q̄ letari hoīem in opere suo: ⁊ hāc esse partē illiꝰ. Quis eni eum adducet: ut post se futura cognoscat. IIII

Verti me ad alia: et vidi calumnias q̄ sub sole gerunt. ⁊ lacrimas innocentiū et neminē cōsolatorē: nec posse resistere eoꝝ violencie. cūctorū auxilio destitutos. Et laudaui magis mortuos q̄ viuētes: ⁊ feliciorē utroq; iudicaui qui necdū natus est: nec vidit mala q̄ sub sole fiūt. Rursū contemplatꝰ sū oīes labores hoīm: et industrias animaduti patere inuidie proximi. Et in hoc ergo vanitas: et cura supflua est. Stultus cōplicat manꝰ suas: et comedit carnes suas dicens. Melior ē pugillus cū requie: q̄ plena utraq; manꝰ cū labore ⁊ afflictione animi. Cōsiderās repperi ⁊ aliā vanitatē sub sole. Unꝰ est et secundū nō habet nō filiū nō frēm: et tamē laborare nō cessat. nec saciantᷣ oculi eiꝰ diuitijs: nec recogitat dicēs. Cui laboro: et fraudo animā meā bonis? In hoc q̄ vanitas ē: et afflictio pessima. Meliꝰ est ergo duos esse simul. q̄ unū: habēt eni emolimentū societatis sue. Si unꝰ ceciderit: ab altero fulcietᷣ. Ve soli: quia cū ceciderit nō habet sublevantē se. Et si dormierit duo: fouebuntur mutuo. Unꝰ quomō calefiet? Et si quispiā ꝓualuerit cōtra unū: duo resistunt ei. Funiculus triplex difficile rūpitur. Melior est puer paup ⁊ sapiens rege sene et stulto. qui nescit ꝓuidē in posterū: qđ de carcere cathenisq; interdū quis egrediatᷣ ad regnū: et aliꝰ natꝰ in regno inopia cōsumatᷣ. Vidi cūctos viuētes. qui ambulāt sub sole cū adolescente secūdo: qui cōsurget ꝓ eo. Infinitꝰ numerꝰ est ꝓpli omniū q̄ fuerūt ante eū: et qui postea futuri sūt nō letabuntᷣ in eo. Sed ⁊ hoc vanitas: et afflictio spiritꝰ. Custodi pedē tuū ingrediens domū dei: et appropinqua ut audias. Multo enim melior ē obediencia q̄ stultorum victime: qui nesciunt quid faciunt mali. V

Ne temere quid loquaris: neq; cor tuū sit velox ad ꝓferendū sermonem corā deo. Deus eni in celo et tu sup terrā: idcirco sint pauci sermones tui. Multas curas sequntᷣ somnia: ⁊ in multis sermonibꝫ inuenietᷣ stulticia. Si qđ vouisti deo: ne moreris reddere. Displicet eni ei infidelis et stulta promissio. Sed quodcūq; voueris redde. Multoq; meliꝰ est nō vouere: q̄ post votū ꝓmissa nō reddere. Ne dederis os tuū ut peccare facias carnem tuā: neq; dicas. corā angelo nō ē ꝓuidencia: ne forte iratꝰ dn̄s cōtra sermones tuos dissipet cūcta opera manuū tuaꝝ. Ubi multa sūt somnia plurime sunt vanitates: et sermones innumeri. Tu vero deū time. Si videris calumnias egenoꝝ et violenta iudicia ⁊ subuerti iusticiā ī ꝓuincia. nō mireris sup hoc negocio q̄a excelso excelsior est alius: et super hos quoq; eminētiores sunt alij: et insup vniuerse terre rex imperat seruienti. Auarꝰ nō implebitᷣ pecunia: et q̄ amat diuitias. fructū non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi multe sunt opes: multi et qui comedunt eas. Et quid ꝓdest possessori: nisi ꝙ cernit diuitias oculis suis? Dulcis ē somnꝰ operāti siue parū siue multū comedat: saturitas autē diuitis nō sinit eū dormire. Est et alia infirmitas pessima: quā vidi sub sole. Diuitie conseruate in malū dn̄i sui. Pereūt eni: ī afflictione pessima. Generauit filiū: q̄ī summa

egestate erit. Sicut egressus ē nudꝰ de
utero mr̄is sue sic reuertēt: ⁊ nichil aufe-
ret secum de labore suo. Miserabilis
prorsus infirmitas. Quō uenit: sic re-
uertēt. Quid ergo ꝓdest ei ꝙ laborauit
in uētū? Cūctis diebꝫ vite sue comedit
ī tenebris ⁊ ī curis multis: ⁊ ī erumna
atqꝫ tristicia. Hoc itaqꝫ visū est michi
bonū: ut comedat quis ⁊ bibat ⁊ fruā-
tur leticia ex labore suo quo laborauit
ipē sb̄ sole numero dieꝝ vite sue quos
dedit ei deꝰ: ⁊ hec ē pars illiꝰ. Et omni
homini cui dedit deꝰ diuitias atqꝫ sub-
stanciā: potestatemqꝫ ei tribuit ut co-
medat ex eis et fruāt parte sua et letēt
de labore suo: hoc ē donum dei. Non
enim satis recordabitur dieꝝ vite sue:
eo ꝙ deꝰ occupet delicijs cor eiꝰ. VI

Est et aliud malū quod vidi sub
sole: et quidem frequens apud
homines. Vir cui dedit deus diuitias
et substāciā ⁊ honorē ⁊ nichil deest aīe
sue ex omnibꝫ q̄ desiderat: nec tribuit
ei potestatem deus ut comedat ex eo:
sed homo extraneꝰ vorabit illud. Hoc
vanitas et magna miseria est. Si ge-
nuerit quispiā centū liberos et vixerit
multos annos et plures dies etatis
habuerit ⁊ anima illiꝰ nō utāt bonis
substācie sue sepulturaqꝫ careat: de hoc
ego pronūcio ꝙ melior illo sit abor-
tiuus. Frustra enī venit ⁊ ꝑgit ad tene-
bras: et obliuione delebit nomē eius.
Nō vidit solē neqꝫ cognouit distan-
ciā boni et mali: eciā si duobꝫ milibꝫ
annis vixerit: ⁊ nō fuit ꝑfruitus bonis.
Nōne ad vnū locū properāt omnia:
omnis labor hoīs in ore eiꝰ: sed aīa
eiꝰ nō implebit. Quid habet ampliꝰ
sapiens a stulto: et quid paup̄ nisi ut
ꝑgat illuc ubi est vita? Meliꝰ ē videre
quod cupias: quā desiderare quod
nescias. Sed ⁊ hoc vanitas est: et pre-
sumptio spiritꝰ. Qui futurus est: iam
vocatū est nomē eius: et scit̄ ꝙ homo
sit et nō possit cōtra fortiorē se in iudi-
cio cōtendere. Verba sunt plurima:
multāqꝫ in disputādo habēcia vanitatē.

Quid necesse est homini VII
maiora se querere: cum ignoret
quid cōducat sibi ī vita sua numero
dieꝝ peregrinacionis sue et tpe quod
velut umbra p̄terit? Aut quis ei pote-
rit indicare: qd̄ post eū futurꝫ sub sole
sit? Melius est nomē bonū q̄ꝫ vngen-
ta p̄ciosa: ⁊ dies mortis die natiuita-
tis. Meliꝰ est ire ad domū luctꝰ: q̄ꝫ ad
domū ꝯuiuij. In illa enī finis cūctoꝝ
ā̄monet hoīm: ⁊ viuēs cogitat quid
futurū sit. Melior est ira risu: quia per
tristiciā vultus corrigit̄ animꝰ delin-
quentis. Cor sapientiū ubi tristicia ē:
et cor stultoꝝ ubi leticia. Melius est a
sapiēte corripi q̄ꝫ stultoꝝ adulacione
decipi: q̄a sicut sonitꝰ spinaꝝ ardentiū
sub olla: sic risus stulti. Sed ⁊ hoc va-
nitas. Calumnia cōturbat sapientē:
et ꝑdet robur cordis eius. Melior est
finis oracionis: q̄ꝫ principiū. Melior
est paciēs arrogāte. Ne sis velox ad
irascendū: quia ira ī sinu stulti requi-
escit. Ne dicas: quid putas cause est
ꝙ priora tēpora meliora fuere q̄ꝫ nūc
sunt. Stulta est enī huiusmodi inter-
rogacio. Vtilior ē sapiēcia cū diuicijs:
et magis ꝓdest videntibꝫ solē. Sicut
enī ꝓtegit sapiēcia: sic ꝓtegit pecunia.
Hoc autē plus habet erudicio et sapi-
encia: ꝙ vitam tribuūt possessori suo.
Considera opera dei: ꝙ nemo possit
corrigere quē ille despexerit. In die bo-
na fruere bonis: et malā diē precaue.
Sicut enī hāc sic et illā fecit deus: ut
nō inueniat homo contra eū iustas

querimonias. Hec q̄ꝫ vidi in diebꝫ va-
nitatis mee. Iustꝰ perit in iusticia sua:
et impiꝰ multo viuit tpe in malicia sua.
Noli esse iustꝰ multū: neqꝫ plus sapi-
as q̄ꝫ necesse est ne obstupescas. Ne
impie agas multū: ⁊ noli esse stultꝰ:
ne moriaris in tpe nō tuo. Bonū est
te sustentare iustū: sed ⁊ ab illo ne sub-
trahas manū tuā: quia qui timet de-
um nichil negligit. Sapiēcia confor-
tauit sapientē: super decē principes ciui-
tatis. Nō est enī homo iustꝰ in terra: q̄
faciat bonū et nō peccet. Sed et cūctis
sermonibꝫ q̄ dicunt̄. Ne accomodes
cor tuū: ne forte audias seruū maledi-
centē tibi. Scit enī cōsciencia tua: quia
et tu crebro maledixisti alijs. Cuncta
temptaui in sapiencia. Dixi. Sapiēs
efficiar: et ipā lōgiꝰ recessit a me multo
magis q̄ꝫ erat. Et alta profunditas:
quis inueniet eā? Lustraui vniuersa
animo meo: ut scirem et cōsiderarē et
quererem sapienciā et racionē: et ut co-
gnoscerē impietatē stulti et errorē im-
prudentiū. Et inueni amariorē morte
mulierē: que laqueus venatorū est: et
sagena cor eiꝰ. Vincula sunt manus
illiꝰ. Qui placet deo effugiet illā: qui
autē peccator est capiet̄ ab illa. Ecce hoc
inueni dixit ecclesiastes vnū ⁊ alterū ut
inuenirem racionē quā adhuc querit
aīa mea: et nō inueni. Virū de mille
vnū repperi: mulierē ex omnibꝫ non in-
ueni. Solūmodo hoc inueni qd̄ fecerit
deus hominē rectū: et ipse se infinitis
miscuerit q̄stionibꝫ. Quis talis ut sa-
piēs ē? Et q̄s cognouit solucionē verbi?

Sapiencia hominis lucet VIII
in vultu eiꝰ: et potētissimꝰ faciē
illiꝰ cōmutabit. Ego os regis obseruo:
et p̄cepta iuramēti dei. Ne festines rece-
dere a facie eiꝰ neqꝫ ꝑmaneas in ope
malo: quia omne qd̄ voluerit faciet:
et sermo illiꝰ potestate plenus est. Nec
dicere ei quisquā potest: quare ita fa-
cis. Qui custodit p̄ceptū: nō experietur
quicq̄ꝫ mali. Tempus ⁊ responsionē cor
sapiētis intelligit. Omī negocio tps
est et oportunitas: et multa hoīs affli-
ctio quia ignorat preterita: et futura
nullo scire potest nūcio. Nō est ī hoīs
potestate ꝓhibere spiritū nec habet po-
testatē ī die mortis: nec sinit̄ quiescere
ingruēte bello: neqꝫ saluabit impietas
impiū. Omnia hec cōsideraui: ⁊ dedi
cor meū in cūctis operibꝫ q̄ fiūt sub sole.
Interdū dn̄atur homo homini ī ma-
lum suū. Vidi impios sepultos: qui
eciā cū adhuc viuerent in loco sancto
erāt: et laudabant̄ ī ciuitate q̄si iusto-
rum operū. Sed et hoc vanitas ē. Et
enī quia nō profert̄ cito cōtra malos
sentēcia: absqꝫ timore ullo filij hoīm
perpetrāt mala. At tamē peccator ex eo ꝙ
centies facit malū et per pacientiam
sustentatur: ego cognoui ꝙ erit bonū
timentibꝫ deū: qui verent̄ faciē eiꝰ. Nō
sit bonū impio nec prolongent̄ dies
eiꝰ: sed quasi umbra transeāt: qui nō
timēt faciē dn̄i. Est et alia vanitas q̄
fit sup̄ terrā. Sūt iusti quibus mala
proueniūt quasi opera egerit impioꝝ:
et sunt impij qui ita securi sunt: quasi
iustoꝝ facta habeāt. Sed et hoc vanis-
simū iudico. Laudaui igit̄ leticiā: ꝙ
nō esset homini bonū sub sole nisi ꝙ
comederet et biberet atqꝫ gauderet: et
hoc solū secum auferret de labore suo
omnibꝫ diebus vite sue quos dedit ei
deus sub sole. Et apposui cor meū ut
scirē sapienciā: et intelligerē distēcionē
q̄ versat̄ in terra. Est homo qui diebꝫ
et noctibꝫ sompnū nō capit oculis. Et
intellexi: ꝙ oīm operū dei nullā possit

homo invenire racionē eoꝝ que fiūt
sub sole: ⁊ quāto plus laboraverit ad
querendū·tanto minꝰ inveniat minꝰ.
Etiā si dixerit sapiēs se nosse: nō pote-
rit reperire. Omnia hec tractavi in cor-
de meo: ut curiose intelligerem. IX

Sunt iusti atq; sapientes: et opa
eoꝝ ī manu dei. Et tamē nescit ho-
mo utrū amore an odio dignꝰ sit: sed
oīa ī futurū servant incerta: eo q univer-
sa eque eveniāt iusto ⁊ impio·bono ⁊
malo·mūdo ⁊ immūdo: immolāti vi-
ctimas: ⁊ sacrificia cōtemnenti. Sicut
bonꝰ sic peccator: ut periurus sic ille
qui verū deierat. Hoc est pessimū inter
omnia que sub sole fiūt: quia eadem
cunctis eveniūt. Unde ⁊ corda filioꝝ
hominum implentur malicia et con-
temptu in vita sua: et post hec ad infe-
ros deducent. Nemo est q semp vivat:
et qui huiusmodi rei habeat fiduciā.
Melior est canis vivꝰ leone mortuo.
viventes enim sciūt se esse morituros:
mortui vero nichil noverunt āplius.
Nec habent ultra mercedē: quia obli-
vioni tradita ē memoria eoꝝ. Amor
quoq; et odiū ⁊ invidie simul pierūt:
nec habent partē in hoc seculo: ⁊ ī ope
quod sub sole gerit. Vade ergo ⁊ come-
de in leticia panē tuū: et bibe cū gaudio
vinū tuū: quia deo placent opera tua.
Omni tpe sint vestimēta tua cādida:
et oleū de capite tuo nō deficiat. Perfru-
ere vita cū uxore quā diligis·cūctis di-
ebus vite instabilitatis tue: qui dati
sunt tibi sub sole omni tpe vanitatis
tue. Hec est eni pars in vita: et in labo-
re tuo quo laboras sub sole. Quod-
cumq; facere potest manꝰ tua instāter
operare: quia nec opus nec racio·nec
sapiētia nec sciētia erit apud inferos:
quo tu ꝑperas. Verti me ad aliud: et
vidi sub sole·nec velociū esse cursū·nec
fortiū belllū·nec sapiētiū panē·nec do-
ctorū divitias·nec artificū grām: sed
tempꝰ casumq; in omnibz. Nescit ho-
mo finē suū: sed sicut pisces capiūtur
hamo·et aves laqueo cōprehendunt:
sic capiūtur hoīes in tpe malo: cū eis
extemplo supvenerit. Hāc quoq; sub
sole vidi sapiētiā: et ꝓbavi maximā.
Civitas parva: et pauci ī ea viri. Ve-
nit cōtra eā rex magnꝰ ⁊ vallavit eā:
extruxitq; municiones p gyrū: et pfecta
ē obsidio. Inventusq; ē in ea vir pau-
per et sapiēs: ⁊ liberavit urbē p sapien-
tiā suā: et nullꝰ deinceps recordatus ē
hoīs illiꝰ pauperis. Et dicebam ego
meliorem esse sapientiam fortitudine.
Quomō ergo sapientia pauperis con-
tempta ē·⁊ verba eius nō sūt audita?
Verba sapientiū audiunt in silencio:
plus q̃ clamor principis inter stultos.
Melior est sapientia q̃ arma bellica:
et qui ī uno peccaverit·multa bona pdet.

Musce morientes pdūt suavi- X
tatē unguēti. Preciosior ē sapien-
cia: parvaq; gl'ia ad tps stulticia. Cor
sapientis in dextera eius: et cor stulti in
sinistra illius. Sed ⁊ in via stultꝰ am-
bulans: cum ipse insipiens sit omnes
stultos estimat. Si spiritꝰ potestatem
habētis ascenderit sup te·locū tuum ne
dimiseris: quia curacio faciet cessare
peccata maxima. Est malū quod vi-
di sub sole: quasi per errorem egrediēs
a facie principis. Positū stultū in di-
gnitate sublimi: et divites sedere deorsū.
Vidi servos in equis: et pricipes am-
bulātes sup terram quasi servos. Qui
fodit foveā incidet in eam: et qui dissi-
pat sepem mordebit eum coluber. Qui
transfert lapides affligetur in eis: et q
scindit ligna vulnerabitur ab eis. Si

retusū fuerit ferrū·et hoc nō ut priꝰ sed
hebitatū fuit·multo labore exacuetur: et
post industriā sequetur sapientia. Si
mordeat serpens in silencio: nichil eo
minꝰ habet qui occulte detrahit. Ver-
ba oris sapiētis gratia: ⁊ labia insipi-
entis p̃cipitabūt eū. Iniciū verboꝝ eiꝰ
stulticia: et novissimū oris illiꝰ error
pessimꝰ. Stultꝰ v̄ba multiplicat. Igno-
rat homo quid ante se fuit: ⁊ qd post
futurū sit q̃s ei poterit indicare? Labor
stultoꝝ affliget eos: qui nesciūt ī urbē
pergere. Ve tibi terra cuiꝰ rex est puer:
et cuiꝰ principes mane comedūt. Bea-
ta terra cuiꝰ rex nobilis est: et cuiꝰ prin-
cipes vescuntur ī tpe suo·ad reficiendū·
et nō ad luxuriā. In pigriciis humili-
abitur cōtignacio: ⁊ ī infirmitate ma-
nuū pstillabit domꝰ. In risū faciunt
panē et vinū: ut epulent bibentes. Et
pecunie obediūt omnia. In cogitaci-
one tua regi ne detrahas: et in secreto
cubiculi tui ne maledixeris diviti: q̃a
et aves celi portabūt vocē tuā: et qui
hēt pēnas annūciabūt sentenciā. XI

Mitte panem tuū sup transeuntes
aq̃s: q̃a post multa tpa invenies
illū. Da partes septē necnō ⁊ octo: q̃a
ignoras quid futurū sit mali sup terrā.
Si reple te fuerit nubes: imbrē sup ter-
ram effundēt. Si ceciderit lignum ad
austrū aut ad aquilonē: in quocūq;
loco ceciderit ibi erit. Qui observat ven-
tum nō seminat: ⁊ qui cōsiderat nubes
nūq̃ metet. Quomō ignoras que sit
via spiritꝰ·⁊ qua racione cōpingant
ossa in ventre pregnātis: sic nescis opa
dei qui fabricator est omniū. Mane
semina semen tuum ⁊ vespere ne cesset
manus tua: quia nescis quid magis
oriat hoc aut illud: ⁊ si utrūq; simul·
melius erit. Dulce lumen: ⁊ delectabile
est oculis videre solem. Si ānis multis
vixerit homo et in hiis omnibz letus
fuerit: meminisse debet tenebrosi tpis
et dieꝝ multoꝝ: q cū venerit·vanitatis
arguent p̃terita. Letare ergo iuvenis ī
adolescentia tua·⁊ in bono sit cor tuū
in diebz iuventutis tue: et ambula in
viis cordis tui·et in intuitu oculorū
tuorum: et scito q pro omnibus hiis
adducet te deus in iudicium. XII

Aufer irā a corde tuo: et amove
maliciā a carne tua. Adolescen-
cia eni ⁊ voluptas·vana sunt. Memen-
to creatoris tui in diebz iuvētutis tue:
anteq̃ veniat tempꝰ afflictionis tue: ⁊
appropinquent anni de quibz dicas·
nō michi placēt. Anteq̃ tenebrescant
sol·⁊ lumē·⁊ stelle·et luna: ⁊ revertant
nubes post pluviā. Quādo cōmove-
buntur custodes domꝰ et nutabūt viri
fortissimi: et ociose erunt molentes in
minuto numero: et tenebrescēt videntes
per foramina: et claudēt ostia in pla-
tea ī humilitate vocis molētis: ⁊ con-
surgēt ad vocē volucris: ⁊ obsurdescēt
omnes filie carminis. Excelsa quoq;
timebūt: et formidabūt ī via. Florebit
amigdalus: impinguabit locusta: et
dissipabit capparis. Quoniā ibit ho-
mo ī domū eternitatis sue: ⁊ circuibūt
in platea plangentes. Anteq̃ rumpat
funiculꝰ argēteus·et recurrat vitta au-
rea: ⁊ cōteratur ydria sup fontē·⁊ cōfrin-
gatur rota sup cisternā·et revertatur
pulvis in terrā suā unde erat: et spiritꝰ
redeat ad deū qui dedit illū. Vanitas
vanitatū dixit ecclesiastes: et omnia
vanitas. Cūq; esset sapiētissimꝰ eccle-
siastes·docuit ppl'm et narravit que fe-
cerat: et investigās cōposuit parabolas
multas. Quesivit verba utilia: et cōscri-
psit sermones rectissimos: ac veritate

plenos. Verba sapientiū sicut stimu-
li: et quasi claui in altū defixi: que per
magistrorꝫ cōsiliū data sunt a pastore
uno. Hiis ampliꝰ fili mi ne requiras.
Faciēdi plures libros nullꝰ est finis:
frequensqꝫ meditatio carnis afflictio
est. Finem loquēdi pariter om̄es audi-
amus. Deū time: ⁊ mādata eiꝰ obserua.
Hoc est omnis homo. Cuncta q̄ fiūt
adducet deus in iudicium pro omni
errato: siue bonum siue malum sit.

Incipit Cantica canticorum. j.

Osculetur me osculo o-
ris sui. Quia melio-
ra sunt ubera tua vi-
no: fragrātia ungē-
tis optimis. Oleum
effusum nomē tuū:
ideo adolescentule dilexerūt te. Trahe
me post te. Curremꝰ in odore unguen-
torū tuorꝫ. Introduxit me rex in cella-
ria sua. Exultabimꝰ et letabimur in te:
memores uberū tuorū sup vinū. Recti
diligūt te. Nigra sū sed formosa filie
ihrusalē: sicut tabernacula cedar: si-
cut pelles salomonis. Nolite me con-
siderare q fusca sim: q̄a decolorauit
me sol. Filii matris mee pugnauerūt
cōtra me: posuerūt me custodē vineis.
Vineā meam nō custodiui. Indica
michi quē diligit aīa mea: ubi pascas
ubi cubes i meridie: ne vagari incipiā
post greges sodaliū tuorꝫ. Si ignoras
te o pulcerrima inter mulieres: egredere
⁊ abi post vestigia gregū: ⁊ pasce hedos
tuos iuxta tabernacula pastorꝫ. Equi-
tatui meo i curribꝫ pharaonis assimi-
laui te amica mea. Pulcre sunt gene
tue sicut turturis: collum tuū sicut mo-
nilia. Murenulas aureas faciemus
tibi: vermiculatas argēto. Cū esset rex i
accubitu suo: nardus mea dedit odorē
suū. Fasciculꝰ mirre dilectꝰ meꝰ michi:
inter ubera mea cōmorabit̄. Botrus
cipri dilectꝰ meus michi: in vineis en-
gaddi. Ecce tu pulcra es amica mea:
ecce tu pulcra: oculi tui columbarꝫ. Ecce
tu pulcer es dilecte mi: et decorꝰ. Lectulꝰ
noster floridꝰ: tigna domorꝫ nostrarꝫ
cedrina: laquearia nostra cipressina.

Ego flos campi: et liliū con- ij
uallium. Sicut liliū inter spinas:
sic amica mea inter filias. Sicut malꝰ
inter ligna siluarꝫ: sic dilectus meus
inter filios. Sub umbra illius quem
desideraueram sedi: et fructus eiꝰ dulcis
gutturi meo. Introduxit me rex i cellā
vinariā: ordinauit in me caritatem.
Fulcite me floribꝫ: stipate me malis:
quia amore langueo. Leua eiꝰ sub ca-
pite meo: ⁊ dextera illius amplexabit̄
me. Adiuro vos filie ihrusalem per
capreas ceruosqꝫ camporꝫ: ne suscitetis
neqꝫ vigilare faciatis dilectā: quoad-
usqꝫ ipsa velit. Vox dilecti mei. Ecce
iste venit saliens in montibꝫ: trāsiliēs
colles. Similis est dilectus meꝰ capree
hynnuloqꝫ ceruorꝫ. En ipse stat post
parietē nostrū: respiciēs per fenestras:
prospiciēs per cancellos. En dilectus
meus loquit̄ michi. Surge propera
amica mea: columba mea: formosa
mea ⁊ veni. Iam enī hiemps transijt:
imber abijt et recessit. Flores apparue-
runt in terra: tēps putationis aduenit.
Vox turturis audita est in terra nr̄a:
ficus protulit grossos suos: vinee flo-
rentes dederūt odorē suū. Surge pro-
pera amica mea speciosa et veni: co-
lumba mea in foraminibus petre in
cauerna macerie. Ostende michi faciē
tuā: sonet vox tua i auribꝫ meis. Vox
enim tua dulcis: et facies tua decora.
Capite nobis vulpes paruulas: que
demoliunt̄ vineas. Nā vinea nostra
floruit. Dilectꝰ meus michi ⁊ ego illi:
q̄ pascit̄ inter lilia: donec aspiret dies:
et inclinent̄ umbre. Reuertere: similis
esto dilecte mi capree hinnuloqꝫ ceruo-
rum: super montes bethel. iij

In lectulo meo per noctē quesiui quem
diligit anima mea. Quesiui illū: ⁊ nō
inueni. Surgā et circuibo ciuitatem
per vicos et plateas: querā quē diligit
anima mea. Quesiui illū: ⁊ nō inueni.
Inuenerūt me vigiles: qui custodiūt
ciuitatē. Num quē diligit aīa mea vi-
distis? Paululū cū pertrāsissem eos:
inueni quē diligit anima mea. Tenui
eū: nec dimittā: donec introducā illū
in domū matris mee: ⁊ in cubiculum
genitricis mee. Adiuro vos filie ihru-
salē per capreas ceruosqꝫ cāporꝫ: ne susci-
tetis neqꝫ vigilare faciatis dilectam:
donec ipa velit. Que est ista q̄ ascēdit
per desertū: sicut virgula fumi ex aroma-
tibus mirre et thuris: et vniuersi pul-
ueris pigmētarij? En lectulū salomo-
nis sexaginta fortes ābiunt ex fortissi-
mis isrl': omnes tenētes gladios: et
bella doctissimi. Vniuscuiusqꝫ ensis
sup femur suū: propter timores noctur-
nos. Ferculū fecit sibi salomō de lignis
libani. Columnas eiꝰ fecit argenteas:
reclinatoriū aureū: ascensū purpureū:
media caritate cōstrauit: propter filias
ihrlm. Egredimini filie syon: ⁊ videte
regē salomonē in diademate: quo co-
ronauit illū mater sua in die dispon-
sationis illiꝰ: et i die leticie cordis eius.

Quā pulcra es amica mea: iiij
quam pulcra es. Oculi tui colum-
barū: absqꝫ eo quod intrinsecus latet.
Capilli tui sicut greges caprarū: que
ascenderūt de monte galaad. Dentes
tui sicut greges tonsarꝫ: que ascēderūt
de lauacro. Omnes gemellis fetibꝫ: et
sterilis non est inter eas. Sicut vitta
coccinea labia tua: et eloquiū tuum
dulce. Sicut fragmen mali punici ita
gene tue: absqꝫ eo qd̄ intrinsecus latet.
Sicut turris dauid collū tuū: q̄ edifi-
cata est cū propugnaculis. Mille clipei
pendent ex ea: omnis armatura fortiū.
Duo ubera tua sicut duo hinnuli ca-
pree gemelli: q̄ pascunt̄ in lilijs: donec
aspiret dies: et inclinent̄ umbre. Va-
dam ad montē mirre: ⁊ ad collē thuris.
Tota pulcra es amica mea: et macla
nō est in te. Veni de libano spōsa mea:
veni de libano veni. Coronaberis de
capite amana: de vertice sanir et her-
mon: de cubilibꝫ leonū: de montibꝫ
pardorū. Vulnerasti cor meū soror
mea sponsa: vulnerasti cor meū i uno
oculorū tuorū: et in uno crine colli tui.
Quam pulcre sūt māme tue soror me-
a sponsa. Pulcriora sūt ubera tua vi-
no: ⁊ odor ungentorꝫ tuorꝫ sup om̄ia
aromata. Fauus distillās labia tua
sponsa: mel et lac sub lingua tua: et
odor vestimētorꝫ tuorꝫ sicut odor thuris.
Ortꝰ cōclusus soror mea spōsa: ortus
cōclusus fons signatus. Emissiones
tue paradisus malorꝫ punicorꝫ: cum
pomorꝫ fructibꝫ. Cipri cū nardo: nar-
dus et crocus: fistula et cinamomū cū
vniuersis lignis libani: mirra et aloes
cū omnibꝫ primis vnguentis. Fons
ortorꝫ puteus aquarū viuentiū: q̄ fluūt
impetu de libano. Surge aquilo et
veni auster: perfla ortum meum: et
fluent aromata illius. v.

Veniat dilectꝰ meus in ortū suū:
ut comedat fructū pomorꝫ suorꝫ.
Veni in ortū meū soror mea sponsa:
messui mirrā meā cū aromatibꝫ meis.
Comedi fauum cum melle meo: bibi

vinū meum cum lacte meo. Comedite
amici et bibite: et inebriamini carissi-
mi. Ego dormio: ⁊ cor meum vigilat.
Vox dilecti mei pulsantis. Aperi michi
soror mea amica mea columba mea
immaculata mea: q̄a caput meū ple-
num ē rore: et cincinni mei guttis no-
ctiū. Expoliaui me tunica mea: quō
induar illa? Laui pedes meos: quō
quo inquinabo illos? Dilectꝰ meus
misit manū suā per foramen: ⁊ venter
meus intremuit ad tactū eiꝰ. Surrexi
ut aperirē dilecto meo. Manus mee stil-
lauerūt mirrā: et digiti mei pleni mir-
ra probatissima. Pessulū hostij mei
aperui dilecto meo: at ille declinauerat
atq; transierat. Anima mea liq̄facta
est: ut dilectꝰ locutꝰ est. Quesiui ⁊ non
inueni illū: vocaui: et non respondit
michi. Inuenerunt me custodes qui
circuierūt ciuitatem. Percusserūt me ⁊
vulnerauerūt me: tulerūt palliū meū
custodes murorū. Adiuro vos filie
iherusalē: si inueneritis dilectū meum
ut nuncietis ei quia amore langueo.
Qualis est dilectus tuus ex dilecto: o
pulcerrima mulierū? Qualis ē dilectꝰ
tuꝰ ex dilecto: quia sic adiurasti nos?
Dilectus meus candidꝰ et rubicūdus:
electꝰ ex milibꝫ. Caput eius aurū opti-
mum: come eius sicut elate palmarū:
nigre q̄si coruus. Oculi eiꝰ sicut colūbe
sup riuulos aquaꝝ que lacte sūt lote:
⁊ resident iuxta fluēta plenissima. Gene
illiꝰ sicut areole aromatum: consite a
pigmētarijs. Labia eiꝰ lilia distillan-
cia mirrā primā. Manꝰ illiꝰ tornati-
les: auree: plene iacinctis. Venter eius
eburneus: distinctus saphiris. Crura
illius columne marmoree: q̄ fundate
sunt sup bases aureas. Species eius
ut libani: electꝰ ut cedri. Guttur illius
suauissimū: et totꝰ desiderabilis. Talis
est dilectꝰ meus: et ipse est amicꝰ meus
filie ihrlm. Quo abijt dilectꝰ tuus o
pulcerrima mulierū: quo declinauit
dilectꝰ tuus? Et queremꝰ eū tecū. VI

Dilectus meus descendit in ortum
suū ad areolā aromatū: ut ibi
pascat̄ in ortis: et lilia colligat. Ego
dilecto meo: ⁊ dilectꝰ meus michi: qui
pascitur inter lilia. Pulcra es amica
mea: suauis et decora sicut iherusalē:
terribilis ut castrorū acies ordinata.
Auerte oculos tuos a me: quia ipsi
me auolare fecerunt. Capilli tui sicut
grex capraꝝ: q̄ apparuerūt de galaad.
Dentes tui sicut greges ouiū: q̄ ascen-
derūt de lauacro. Omnes gemellis fe-
tibꝫ: ⁊ sterilis nō est in eis. Sicut cortex
malipunici: sic gene tue: absq; occultis
tuis. Sexaginta sūt regine: ⁊ octogin-
ta cōcubine: et adolescentularum nō
est numerus. Una est columba mea
pfecta mea: una est matri sue: electa ge-
nitrici sue. Viderunt eam filie syon et
beatissimā p̄dicauerūt: regine et cōcu-
bine laudauerūt eā. Que est ista que
progredit̄ quasi aurora consurgens:
pulcra ut luna: electa ut sol: terribilis
ut castrorū acies ordinata? Descendi
in ortū nucū ut viderē poma cōualliū:
et inspicerē si floruisset vinea: ⁊ germi-
nassent malapunica. Nesciui. Anima
mea cōturbauit me: ꝓpter quadrigas
aminadab. Reuertere reuertere sunami-
tis: reuertere reuertere ut intueamur te.

Quid videbis in sunamite: VII
nisi choros castrorū? Quā pul-
cri sunt gressus tui i calciamētis filia
principis. Iunctura feminū tuoꝝ sicut
monilia: que fabricata sūt manu ar-
tificis. Umbilicus tuus crater tornati-
lis: nūq̄ indigens poculis. Venter

tuus sicut aceruꝰ tritici: uallatus lilijs.
Duo ubera tua sicut duo hinnuli ge-
melli capree. Collū tuū sicut t̄ris ebur-
nea: oculi tui sicut piscine i esebon: q̄ sūt
in porta filie multitudinis. Nasus tu-
us sicut turris libani: q̄ respicit cōtra
damascū. Caput tuum ut carmelus:
⁊ come capitis tui sicut purpura regis
iuncta canalibꝫ. Quam pulcra es: et
q̄ decora carissima in delicijs. Statu-
ra tua assimilata est palme: et ubera
tua botris. Dixi. Ascendā in palmā:
et apphendā fructꝰ eius. Et erūt ubera
tua sicut botri vinee: et odor oris tui
sicut odor maloꝝ: guttur tuū sicut vi-
num optimū. Dignū dilecto meo ad
potandū: labijsq; et dentibꝫ illius ad
ruminandū. Ego dilecto meo: et ad
me cōuersio eiꝰ. Veni dilecte mi egredi-
amur in agrū: cōmoremur in villis.
Mane surgamꝰ ad vineas: videamꝰ
si floruit vinea: si flores fructꝰ parturi-
unt: si floruerunt malapunica. Ibi
dabo tibi ubera mea. Mandragore de-
derūt odorē i portis nr̄is. Omnia poma
noua et vetera dilecte mi seruaui tibi.

Quis michi det te fratrem VIII.
meū sugentē ubera matris mee:
ut inueniā te foris et deosculer et iam
me nemo despiciat? Apphendā te et
ducā i domū matris mee: et i cubiculū
genitricis mee. Ibi me docebis: ⁊ dabo
tibi poculū ex vino cōdito: et mustū
maloꝝ granatoꝝ meorū. Leua eiꝰ sub
capite meo: et dextera illiꝰ amplexabit̄
me. Adiuro vos filie ihrlm: ne susci-
tetis neq; euigilare faciatis dilectā: do-
nec ipsa velit. Que est ista que ascendit
de deserto delicijs affluēs: innixa sup
dilectū suū? Sub arbore malo susci-
taui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi
violata est genitrix tua. Pone me ut
signaculū sup cor tuū: ut signaculum
sup brachiū tuū: q̄a fortis est ut mors
dilectio: dura sicut infernus emulatio.
lampades eiꝰ: ut lampades ignis at-
q; flāmarū. Aque multe nō potuerūt
extinguere caritatē: nec flumina obruēt
illā. Si dederit homo omnē substan-
ciā domꝰ sue pro dilectione: q̄si nichil
despiciet eā. Soror nr̄a parua: et ubera
nō habet. Quid faciemꝰ sorori nostre:
in die quādo alloquēda est? Si mu-
rus est: edificemꝰ super eū ꝓpugnacula
argētea. Si ostiū ē: cōpingamꝰ illud
tabulis cedrinis. Ego murꝰ: et ubera
mea sicut turris: ex quo facta sū corā
eo q̄si pacē repiens. Vinea fuit pacifi-
co: in ea que habet ꝑplos. Tradidit eā
custodibꝫ: vir affert pro fructu eiꝰ mil-
le argēteos. Vinea mea coram me est.
Mille tui pacifici: et ducenti hijs q̄ custo-
diūt fructꝰ eiꝰ. Que habitas in ortis:
amici auscultāt: fac me audire vocē
tuā. Fuge dilecte mi: et assimilare ca-
pree hinnuloq; ceruorū sup montes
aromatū. Explicit cantica canticoꝝ

Incipit liber Sapientie. Capitulum. I.

Diligite iusticiā: qui
iudicatis terrā. Sen-
tite de dn̄o in boni-
tate: et i simplicitate
cordis querite illū:
quoniā inuenit̄ ab
hijs q̄ non temptāt illū: apparet autē
eis qui fidem habent in illū. Peruerse
eni cogitationes separant a deo: pro-
bata autē virtꝰ corripiet insipientes.
Quoniā i maliuolā animā nō intro-
ibit sapiēcia: nec habitabit in corpore
subdito peccatis. Spiritꝰ eni sanctus
discipline effugiet fictum: et auferet se
a cogitationibꝫ q̄ sunt sine intellectu:
et corripiet̄ a superueniente iniquitate.

Benignꝰ est enī spiritꝰ sapiētie et non
liberabit maledictū a labijs suis: quōniā
renū illiꝰ testis est deus. et cordis illiꝰ
scrutator est verꝰ: et lingue eiꝰ auditor.
Quoniā spiritꝰ dn̄i repleuit orbē terra-
rum: ⁊ hoc qḋ cōtinet omnia sciētiā
habet vocis. Propter hoc qui loquitᷣ
iniqua nō potest latere: nec p̄teriet illū
corripiēs iudiciū. In cogitationibus
enī impij interrogatio erit: sermonū
autē illiꝰ auditio ad deū veniet: et ad
correptionē iniquitatū illiꝰ. Quoniā
auris zeli audit omnia: et tumultus
murmurationū nō abscōdetᷣ. Custo-
dite ergo vos a murmuratione. que
nichil p̄dest: et a detractione. parcite
lingue. Quia sermo obscurꝰ in vacuū
nō ibit: os autē qḋ mentitur occidit
animā. Nolite zelare mortē in errore
vite vr̄e: neq; acquiratis p̄ditionem ī
operibȝ manuū vestrarȝ. Quoniā deꝰ
mortē nō fecit: nec letatᷣ in perditione
viuorȝ. Creauit enī ut essent omnia:
et sanabiles fecit nationes orbis terra-
rum: et nō est in illis medicamentum
exterminij nec inferorū regnū in terra.
Iusticia enī p̄petua ē ⁊ immortalis: in-
iusticia autē mortis acquisitio. Impij
autē manibȝ et verbis accersierūt illā:
et estimātes illā amicam defluxerunt.
et sponsiones posuerūt ad illā: quo-
niā morte digni sūt q̄ sūt ex parte illiꝰ.

II

Dixerūt enī impij: cogitan-
tes apud se non recte. Exiguū et
cū tedio est tempꝰ vite nostre: et nō est
refrigeriū in fine hoīs: et non est qui
agnitꝰ sit reuersus ab inferis. Quia ex
nichilo nati sumꝰ: et post hoc erimꝰ
tanq̄ nō fuerimus. Quoniā fumus
afflatꝰ est in naribȝ nostris: et sermo
scintille ad cōmouendū cor nostrum.
Quia extinctꝰ cinis erit corpꝰ nostrū: ⁊
spiritꝰ diffundetur tanq̄ mollis aer.
Et trāsibit vita nr̄a tanq̄ vestigium
nubis: et sicut nebulā dissoluetᷣ. que
fugata est a radijs solis: et a calore
illiꝰ aggrauata. Et nomē nostrū obli-
uionē accipiet per tempꝰ: et nemo ha-
bebit memoriā operū nostrorȝ. Umbre
enī transitꝰ est tempꝰ nostrū: et non ē
reuersio finis nr̄i. quōniā cōsignata est: et
nemo reuertitᷣ. Venite ergo et fruamur
bonis q̄ sūt: ⁊ utamur creatura tanq̄
in iuuentute celeriter. Vino p̄cioso et
unguentis nos impleamꝰ: ⁊ nō p̄tere-
at nos flos tp̄is. Coronemꝰ nos ro-
sis anteq̄ marcescant: nullū p̄tū sit
qḋ nō p̄transeat luxuria nr̄a. Nemo
vestrū exors sit luxurie nostre. Ubiq;
relinquamꝰ signa leticie: quōniā hec ē parꝰ
nr̄a: et hec est sors nr̄a. Opprimamꝰ
pauperē iustū: et non parcamꝰ vidue
nec veterano: nec reuereamur canos
multi temporis. Sit autē fortitudo nr̄a
lex iusticie. Quod enī infirmū ē inuti-
le inuenitᷣ. Circūueniamꝰ ergo iustū.
quōniā inutilis est nobis. et cōtrarijs est
operibȝ nostris: et improperat nobis
peccata legis: et diffamat in nos pec-
cata discipline nr̄e. Promittit se sciē-
tiā dei habere: et filiū dei se nominat.
Factꝰ est nobis in traductionē cogita-
tionū nostrarū. Grauis ē nobis etiā
ad videndū: quōniā dissimilis ē alijs vi-
ta illiꝰ: et immutate sūt vie eiꝰ. Tanq̄
nugaces estimati sumꝰ ab illo: et ab-
stinet se a vijs nr̄is tanq̄ ab immun-
dicijs: et p̄fert nouissima iustorum: ⁊
gloriatᷣ patrē se habere deū. Videamꝰ
ergo si sermones illius veri sint: ⁊ tem-
ptemꝰ que ventura sunt illi: ⁊ sciemꝰ
que erūt nouissima illiꝰ. Si enī ē verꝰ
filius dei suscipiet illū: ⁊ liberabit illū
de manibȝ cōtrariorȝ. Contumelia et
tormento interrogemꝰ eū: ut sciamus
reuerentiā eiꝰ: ⁊ probemꝰ pacientiā illiꝰ.
Morte turpissima cōdemnemꝰ eū. Erit
enī ei respectꝰ ex sermonibȝ illius. Hec
cogitauerūt et errauerūt: excecauit enī
oculos malicia eorȝ. Et nescierūt sacra-
menta dei: neq; mercedē sperauerunt
iusticie: nec iudicauerūt honorē aīarȝ
sanctarȝ. Quoniā deus creauit hoīem
inexterminabilē: et ad imaginē simitu-
dinis sue fecit illū. Inuidia autē dia-
boli. mors introiuit in orbem terrarū:
imitantᷣ autē illū q̄ sūt ex parte illius.

III

Iustorū autem anime in manu
dei sunt: et non tanget illos tormen-
tum mortis. Visi sunt oculis insipi-
entiū mori: et estimata est afflictio exi-
tus illorȝ. Et ab itinere iusto abierunt
in exterminiū: ⁊ q̄ a nobis est iter exter-
minij: illi autē sunt in pace. Et si corā
hoibus tormēta passi sunt: spes illorȝ
in mortalitate plena ē. In paucis vex-
ati. in multis bene disponentᷣ: quoniā
deus temptauit eos: et inuenit illos
dignos se. Tanq̄ aurū ī fornace p̄ba-
uit illos: et quasi olocausti hostiam
accepit illos: ⁊ in tp̄e erit respectꝰ illorȝ.
fulgebūt: et tanq̄ scintille in arundi-
neto discurrēt. Iudicabūt nationes ⁊
dn̄abuntᷣ p̄plis: et regnabit dn̄s illorȝ
in p̄petuū. Qui cōfidunt in illo intelli-
gent veritatē: et fideles in dilectione
acquiescēt illi: quōniā donū et pax ē electis
eiꝰ. Impij autē secundū q̄ cogitauerūt
correptionē habebūt: q̄ neglexerūt iustū:
⁊ a dn̄o recesserūt. Sapiētiā enī ⁊ disci-
plinā q̄ abicit infelix ē. ⁊ vacua ē spes
illorȝ. ⁊ labores sine fructu. ⁊ inutilia o-
p̄a eorȝ. Mulieres eorȝ insensate sūt: et
nequissimi filij illorȝ. Maledcā creatura
eorū. Quoniā felix ē sterilis ⁊ incoinq̄-
nata: q̄ nesciuit thorȝ ī delicto. Habebit
fructū ī respectione aīarȝ sanctarȝ. Et spa-
do q̄ nō operatus ē per manꝰ suas in-
iquitatē: nec cogitauit aduūsus deū ne-
quissima. Dabitᷣ enim illi fidei donū
electū: et sors in tēplo dei acceptissima.
Bonorȝ enī laborȝ gl'osus est fructus:
et que nō concidat radix sapiētie. Filij
autē adulterorȝ ī cōsummatione erūt:
et ab iniquo thoro semen extermina-
bitᷣ. Et si quidē lōge vite erūt: in nichi-
lum cōputabūtur et sine honore erit
nouissima senectꝰ illorȝ. Et si celerius
defuncti fuerit. nō habebūt spem: nec
ī die agnitionis allocutionē. Natio-
nes enī iniquae dire sūt consūmationis.

IIII

O quam pulcra es casta ge-
neratō cū claritate. Immortalis
ē enī memoria illiꝰ: quōniā et apud dn̄m
nota est et apud hoīes. Cū p̄sens est
imitantᷣ illā: et desiderāt eā. cū se edux-
erit: et in perpetuū coronata triūphat.
incoinq̄natorū certaminū p̄miū vin-
cens. Multigena autē impiorȝ multi-
tudo nō erit utilis: et spuria vitulami-
na nō dabūt radices altas. nec stabile
firmamentū collocabūt. Et si ī ramis
in tp̄e germinauerit. infirmiter posita
a vento cōmouebūtur: et a nimietate
ventorȝ eradicabūtur. Cōfringentᷣ enī
rami incōsummati: et fructꝰ illorū in-
utiles et acerbi ad mādūcandū: et ad
nichilū apti. Ex iniquis enī oīnes filij
q̄ nascūtur testes sūt nequicie aduūsus
parentes interrogatione sua. Iustus
autē si morte p̄occupatꝰ fuerit: in refri-
gerio erit. Senectus enī venerabilis ē:
non diuturna. neq; numero annorū
cōputata. Cani autē sunt sensus hoīs:
et etas senectutis: vita immaculata.
Placens deo factus dilectus: et viuens
inter peccatores translatus est. Raptꝰ
est ne malicia mutaret intellectū eius:

aut ne fictio deciperet aīam illiꝰ. Fascina-
cio enī nugacitatis obscurat bona: ⁊
in cōstantia cōcupiscentie transuertit
sensum sine malicia. Consūmatus ī
breui expleuit tēpa multa. Placita enim
erat deo aīa illiꝰ: ꝓpter hoc properauit
educere illū de medio iniquitatū. Po-
puli autē videntes ⁊ nō intelligentes.
nec ponētes nec in p̄cordijs talia: qm̄
gracia dei et misericordia ē in sanctos eiꝰ:
et respectꝰ sup electos illiꝰ. Cōdempnat
autē iustꝰ mortuus viuos impios: ⁊
iuuentꝰ celerius consūmata longam
vitā iniusti. Videbūt enī finē sapientis:
et nō intelligent qd cogitauerit de illo
deus: et qre munierit illū dn̄s. Vide-
bunt enī ⁊ cōtempnent eū: illos autē deꝰ
irridebit. Et erūt post hec decidentes
sine honore: ⁊ in cōtumelia inter mor-
tuos in ꝑpetuū. Quoniā disrumpet
illos inflatos sine voce: ⁊ cōmouebit
illos a fundamētis: et usqꝫ ad supmū
desolabunt̄. Et erūt gemētes: et memo-
ria illoꝝ periet. Venient in cogitacione
peccatoꝝ suoꝝ timidi: et traducēt illos
ex aduerso iniquitates ipsorum. **V**

Tunc stabūt iusti in magna con-
stantia aduersus eos qui se an-
gustiauerūt: et q̄ abstulerunt labores
eorum. Videntes turbabunt̄ timore
horribili: ⁊ mirabunt̄ in subitatione
insperate salutis gemētes pre āgustia
spiritꝰ: dicētes intra se penitentiā agen-
tes. et pre angustia spiritus gementes.
Hij sūt quos habuimꝰ aliquādo in
derisum et in silitudinē improperij:
nos insensati vitā illoꝝ estimabamus
insaniā: et finē illoꝝ sine honore. Ecce
quomō cōputati sūt inter filios dei:
et inter sanctos sors illoꝝ est. Ergo er-
rauimꝰ a via veritatis: ⁊ iusticie lumē
nō luxit nobis: et sol intelligentie nō

est ortus nobis. Lassati sumꝰ in via
iniquitatis ⁊ ꝑdicionis: ⁊ ābulauimꝰ
vias difficiles: viā autē dn̄i ignora-
uimꝰ. Quid nobis ꝓfuit supbia: aut
diuiciaꝝ iactācia quid cōtulit nobis?
Trāsierunt omnia illa tamqꝫ umbra
⁊ tamqꝫ nūcius ꝑcurrēs. Et tamqꝫ na-
uis que ptransit fluctuantē aquā: cuiꝰ
cū preterierit non est vestigiū inuenire.
neqꝫ semitā carine illiꝰ in fluctibꝫ: aut
auis q̄ trāsuolat in aere. cuius nullū
inuenit̄ argumentū itineris illiꝰ: sed
tantū sonitꝰ alaꝝ verberās leuē ventū.
et scindēs per vim itineris aerē. cōmo-
tis alis trāsuolauit. et post hec nullū
signū inuenit̄ itineris illiꝰ: aut tamqꝫ
sagitta emissa in locū destinatū. diui-
sus aer continuo in se reclusus est ut
ignoret̄ transitꝰ illiꝰ: sic et nos nati
cōtinuo desiuimꝰ esse. ⁊ virtutis quidē
nullū signū valuimꝰ ostendere: in ma-
lignitate autē nostra cōsumpti sumꝰ.
Talia dixerūt in inferno hij q̄ peccaue-
runt: qm̄ spes impij tamqꝫ lanugo ē
que a vēto tollit̄: et tamqꝫ spuma gra-
cilis que a ꝓcella dispergit̄: et tamqꝫ
fumꝰ qui a vento diffusus est: ⁊ tamqꝫ
memoria hospitis vniꝰ diei p̄tereūtis.
Justi autē in perpetuū viuēt: et apud
dn̄m est merces eoꝝ: et cogitatio illoꝝ
apud altissimū. Ideo accipient regnū
decoris et diadema speciei de manu
dn̄i: qm̄ dextera sua reget eos: et ī bra-
chio sancto suo defendet illos. Et acci-
piet armaturā zelus illiꝰ: et armabit
creaturā ad vlciōnē inimicoꝝ. Induet
pro torace iusticiā: ⁊ accipiet ꝓ galea
iudiciū certū. Sumet scutum inexpu-
gnabile equitatē: acuet autē dirā irā
ī lanceā: et pugnabit cū illo orbis ter-
rarū cōtra insensatos. Ibunt directe
emissiones fulgurū: et tamqꝫ a bene

curuato arcu nubiū exterminabunt̄:
⁊ ad certū locū insiliēt. Et a petrosa ira
plene mittent̄ grādines: et excandescet ī
illos aqua maris: ⁊ flumina cōcurrēt
duriter. Contra illos stabit spiritus
virtutis. ⁊ tamqꝫ turbo venti diuidet
illos: ⁊ ad herenū perducet omnem ter-
ram iniquitatis illoꝝ: et malignitas
euertet sedes potentium. **VI**

Melior est sapiencia q̄ꝫ vires: et vir
prudēs magis q̄ꝫ fortis. Audite
ergo reges ⁊ intelligite: discite iudices
finiū terre. Prebete aures vos q̄ conti-
netis multitudines ⁊ placetis vobis ī
turbis nacionū: qm̄ data est a dn̄o
potestas vobis. et virtꝰ ab altissimo:
qui interrogabit opa vestra. ⁊ cogita-
tiones scrutabit̄: qm̄ cum essetis mini-
stri regni illiꝰ. nō recte iudicastis nec
custodistis legē iusticie: neqꝫ secundū
volūtatē dei ambulastis. Horrende
et cito apparebit vobis: qm̄ iudicium
durissimū in hijs qui p̄sunt fiet. Exi-
guo enī cōcedit̄ misericordia: potentes autē
potenter tormenta pacientur. Nō enī
subtrahet psonā cuiusqꝫ deus qui est
omniū dn̄ator. nec verebit̄ magnitu-
dinem cuiusqꝫ: qm̄ pusillū et magnū
ipse fecit: ⁊ equaliter cura ē illi de oībꝫ.
Fortioribꝫ autem. fortior instat crucia-
tio. Ad vos ergo reges sūt hij sermo-
nes mei: ut discatis sapientiā: et ne ex-
cidatis. Qui enī custodierit iusticiam:
iuste iudicabunt̄: et q̄ didicerint iusta
inuenient quid respōdeāt. Cōcupiscite
ergo sermones meos ⁊ diligite illos:
et habebitis disciplinā. Clara est et q̄
nūqꝫ marcescit sapientia: ⁊ facile videt̄
ab hijs qui diligūt eā: et inuenit̄ ab
hijs qui querūt illā. Preoccupat qui
se cōcupiscūt: ut illis se prior ostendat
Qui de luce vigilauerit ad illam non

laborabit: assidentē enī illā foribus
suis inueniet. Cogitare ergo de illa
sensus est consūmatꝰ: ⁊ qui vigilaue-
rit. ꝓpter illā cito erit securꝰ. Quoniā
dignos se circuit ipa querēs: et in vijs
suis ostendet se illis hilariter: ⁊ ī oīm
prouidētia occurret illis. Iniciū enim
illiꝰ verissima est discipline cōcupiscen-
tia. Cura ergo discipline dilectio est:
⁊ dilectio custodia legū illiꝰ est. Custo-
ditio autē legū consūmatio incorru-
ptionis est: incorruptio autē facit esse
proximū deo. Cōcupiscencia itaqꝫ sa-
piencie deducet ad regnū perpetuū. Si
ergo delectamini sedibus et sceptris o
reges ꝓpli: diligite sapientiā ut in per-
petuū regnetis. Diligite lumē sapien-
tie: omnes qui p̄estis ꝓplis. Quid est
autē sapientia ⁊ queādmodū facta sit
referā ⁊ non abscondā a vobis sacra-
menta dei: sed ab inicio natiuitatis
inuestigabo: et ponā in lucē scientiā
illiꝰ. ⁊ nō p̄teribo veritatē: neqꝫ cū inui-
dia tabescente iter habebo: quoniā talis
homo nō erit particeps sapiētie. Mul-
titudo autē sapientiū. sanitas ē orbis
terraꝝ: ⁊ rex sapiēs. ꝓpli stabilimentū
est. Ergo accipite disciplinā ꝑ sermones
meos: et proderit vobis. **VII**

Sum quidē ⁊ ego mortalis homo
similis omnibꝫ: ⁊ ex genere terre-
no illiꝰ qui prior factꝰ est: ⁊ in ventre
matris figuratꝰ sum caro: decē mēsiū
tpe coagulatꝰ sū in sanguine. ex semi-
ne hoīs: et delectamēto somni conue-
niente. Et ego natꝰ accepi cōmunem
aerē: et insimiliter factā decidi terram:
et primā vocē similē omnibus emisi
plorās. In inuolumētis nutritꝰ sū: ⁊
magnis curis. Nemo enī ex regibus
aliud habuit natiuitatis iniciū. Vnꝰ
ergo introitꝰ est omnibꝫ ad vitam: et

sibus exitꝰ. Propter hoc optaui et datꝰ
est michi sensus: et inuocaui et venit
in me spiritꝰ sapiētie. Et ꝑposui illam
regnis ⁊ sedibꝫ: ⁊ diuitias nichil esse
dixi in cōparatione illiꝰ. Nec cōpara-
ui illi lapidē ꝑciosum: quoniā omne
aurū in cōparatione illiꝰ arena est exi-
gua: et tanqꝫ lutū estimabit̄ argentū
in cōspectu illiꝰ. Sup salutē et speciem
dilexi illā: ⁊ ꝑposui pro luce habere illā:
quā inextinguibile est lumē illiꝰ. Ve-
nerūt autē michi oīa bona pariter
cū illa: ⁊ innumerabilis honestas ꝑ
manꝰ illiꝰ. Et letatꝰ sum in omnibꝫ:
quoniā antecedebat me ista sapiētia:
et ignorabā qm̄ hoꝝ omniū mater ē.
Quā sine fictione didici: et sine inui-
dia cōmunico: et honestatē illius nō
abscondo. Infinitꝰ enī thesaurus est
hominibꝫ: quo q̄ usi sunt. participes
facti sūt amicitie dei: ꝓpter discipline
dona cōmendati. Michi autem dedit
deꝰ dicere ex sententia et ꝓsumere digna
hoꝝ que michi dant̄: qm̄ ipe sapiētie
dux est: et sapientiū emēdator. In ma-
nu enī illiꝰ et nos ⁊ sermones nostri:
et omnis sapientia. ⁊ operum sciencie
disciplina. Ipse enī dedit michi horū
scientiā verā q̄ sunt: ut sciā dispositio-
nem orbis terraꝝ ⁊ virtutes elemētoꝝ:
initiū ⁊ consūmationē ⁊ medietatem
temporū. vicissitudinū ꝑmutationes.
⁊ consūmationes temporū. ⁊ morum
mutationes: diuisiones temporū. an-
ni cursus. et stellaꝝ dispositiones. na-
turas animaliū. et iras bestiaꝝ: vim
ventoꝝ et cogitationes hoīm. differen-
tias virgultoꝝ ⁊ virtutes radicum: et
quecūqꝫ sunt absconsa et improuisa
didici. Omniū enī artifex docuit me
sapiētia. Est enī in illa spiritus intelli-
gentie sanctus unicus multiplex subtilis.
disertꝰ mobilis. incoinquinatꝰ: certꝰ
suauis amās bonū: acutus. q̄ nichil
vetat benefacere: humanꝰ. benignus.
stabilis. certꝰ. securꝰ: omnē habēs vir-
tutē. oīa prospiciens: et qui capiat
omnes spiritꝰ intelligibiles: mundꝰ.
subtilis. Omnibꝫ enī mobilibꝫ mobi-
lior est sapiētia. Attingit autem ubiqꝫ
propter suā mūdiciā. Vapor est enim
virtutis dei: ⁊ emanatio quedā ē clari-
tatis oīpotentis dei sincera: et ideo
nichil inquinatū in eā incurrit. Candor
ē enī lucis eterne ⁊ speculū sine macula
dei maiestatis: ⁊ imago bonitatis illiꝰ.
Et cū sit una. omnia potest: et perma-
nens in se omnia innouat: ⁊ per nati-
ones in aīas sanctas se trāsfert. Ami-
cos dei et ꝓphetas cōstituit. Neminē
enī diligit deus: nisi eū q̄ cū sapiētia in-
habitat. Est enī hec speciosior sole: ⁊ su-
per omnē dispositionē stellaꝝ. luci com-
parata inuenit̄ prior. Illi enī succedit
nox: sapiētiā autē nō vincit malicia.

VIII

Attingit ergo a fine usqꝫ
ad finē fortiter: ⁊ disponit oīa
suauiter. Hanc amaui et exquisiui eā
a iuuētute mea: et q̄siui sponsā michi
eā assumere: et amator factꝰ sū forme
illiꝰ. Generositatē illiꝰ glorificat con-
tuberniū habēs dei: sed ⁊ omniū dn̄s
dilexit illā. Doctrix enī ē discipline dei:
et electrix operū illiꝰ. Et si diuitie appe-
tunt̄ ī vita: quid sapiētia locupletius
que operat̄ oīa? Si autē sensus op-
ratur: quis hoꝝ q̄ sunt magis quam
illa ē artifex? Et si iusticiā q̄s diligit:
labores huiꝰ magnas habēt virtutes.
Sobrietatē enī ⁊ prudentiā docet. et
iusticiā ⁊ virtutē: quibꝫ utilius nichil
est in vita hominibꝫ. Et si multitudinē
sciencie desiderat quis: scit preterita et de
futuris estimat: scit versucias sermonū
et dissolutiones argumētoꝝ: signa ⁊
monstra scit anteqꝫ fiant. et euentus
tempoꝝ. et seculoꝝ. Proposui ergo hāc
adducere michi ad cōuiuendū: sciens
quoniā mecū cōmunicabit de bonis:
et erit allocutio cogitationis. et tedii
mei. Habebo ꝓpter hāc claritatem ad
turbas: et honorē apud seniores. Iu-
uenis ⁊ acutꝰ inueniar in iudicio: et ī
cōspectu potentiū ammirabilis ero: et
facies principū mirabunt̄ me. Tacen-
tem me sustinebūt: loquentē me respi-
cient: et sermocinātē me plura. manꝰ
ori suo imponēt. Preterea habebo ꝑ
hāc immortalitatē: ⁊ memoriā eternā
hiis qui post me futuri sūt relinquā.
Disponā ꝓplos: ⁊ natiōnes michi erūt
subdite. Timebūt me audiētes reges
horrendi: et ī multitudine bonꝰ videbor:
et in bello fortis. Intrās in domū meā
cōquiescā cū illa. Nō enī habet amari-
tudinē cōuersatio illius: nec tediū con-
uictus illiꝰ: sed leticiā et gaudiū. Hec
cogitās apud me. et cōmemorans in
corde meo. qm̄ immortalis est in cogi-
tatione sapiētia. et in amicicia illius
delectatio bona: et in operibꝫ manuū
illiꝰ honestas sine defectione: et in cer-
tamine loquele illiꝰ sapiētia. et ꝑclari-
tas in cōmunicatione sermonū ipsius:
circuibā querēs. ut michi illā assume-
rem. Puer autē erā ingeniosus ⁊ sorti-
tus sū aīam bonā. Et cū essem magis
bonꝰ: veni ad corpus incoinq̄natū. Et
ut sciui qm̄ aliter nō possū esse cōtinēs
nisi deus det: ⁊ hoc ipm erat sūma sa-
pientia scire. cuiꝰ esset hoc donū: adii
dominū et deprecatꝰ sum illū: et dixi
ex totis precordiis meis.

IX

Deus patrū meorū et dn̄e misericordie.
qui fecisti oīa verbo tuo: et sa-
piētia tua cōstituisti hoīem. ut dn̄aret
creature que a te facta est. ut disponat
orbē terrarū in equitate et iusticia. ⁊ in
directione cordis iudiciū iudicet: da
michi sediū tuaꝝ assistricē sapientiā: ⁊
noli me reprobare a pueris tuis. qm̄
seruꝰ tuus sum ego. et filiꝰ ancille tue:
homo infirmꝰ ⁊ exigui tp̄is: et minor
ad intellectū iudicii et legū. Et si quis
erit consūmatꝰ inter filios hoīm: si ab-
fuerit ab illo sapientia tua. in nichilū
cōputabit̄. Tu autē elegisti me regem
ꝓplo tuo: et iudicē filioꝝ tuoꝝ et filiarū.
Et dixisti me edificare templū ī monte
sancto tuo: et in ciuitate habitationis
tue altare: similitudinē tabernacli sancti
tui qd̄ ꝑparasti ab initio ⁊ tecū sapien-
tia tua. que nouit opa tua: q̄ ⁊ affuit
tūc cū orbē terraꝝ faceres. et sciebat qd̄
esset placitū oculis tuis: ⁊ quid directū
in preceptis tuis. Mitte illam de celis
sanctis tuis. et a sede magnitudinis
tue: ut mecū sit et mecū laboret: et sciā
quid acceptū sit apud te. Scit enī illa
omnia et intelligit: et deducet me in
opibus meis sobrie: et custodiet me ī
sua potētia. Et erūt accepta opa mea:
et disponā ꝓplm tuū iuste: ⁊ ero dignꝰ
sediū patris mei. Quis enim hoīnū
poterit scire consiliū dei? Aut quis po-
terit cogitare quid velit deus? Cogi-
tationes enī mortaliū timide: ⁊ incerte
prouidētie nr̄e. Corpꝰ enī qd̄ corrum-
pitur aggrauat aīam: ⁊ terrena inha-
bitatio deprimit sensū multa cogitantē.
Et difficile estimamꝰ que in terra sūt:
et que in ꝓspectu sunt inuenimꝰ cum
labore. Que in celis sunt autem quis
inuestigabit? Sensū autem tuū quis
sciet nisi tu dederis sapientiā ⁊ miseris
spiritū sanctum tuū de altissimis: et si
correcte sint semite eoꝝ q̄ sunt in terris.
et que tibi placēt didicerit hoīes? Nā

per sapientiā sanati sūt quicūq3 placu-
erunt tibi domine a principio. x

Nec illū qui primꝰ formatus est a
deo pater orbis terrarꝫ: cū solus
esset creatꝰ custodiuit: et eduxit illū a
delicto suo. Et eduxit illū de limo terre:
et dedit illi virtutem cōtinendi omnia.
Ab hac ut recessit iniustꝰ in ira sua:
per irā homicidij fraternitas deperijt.
Propter qd cū aqua deleret terrā: sa-
nauit iterū sapientia: per cōtemptibile
lignū iustū gubernās. Hec ⁊ i cōsensu
supbie cū se nationes contulissent sciuit
iustū: ⁊ cōseruauit sine q̄rela deo: ⁊ in
filijs misericordiam fortē custodiuit. Hec
iustū a pereuntibꝫ impijs liberauit fu-
gientem: descendēte igne i pentapolim:
quibus in testimoniū nequicie fumi-
gabūda cōstat deserta terra: et in certo
tpe fructꝰ habentes arbores: et incredi-
bilis anime memoria stās figmentū
salis. Sapientiā eni p̄tereuntes non
tantū in hoc lapsi sūt ut ignorarent
bona: sed ⁊ insipiētie sue reliquerunt
hominibꝫ memoriā: ut in hijs q̄ pecca-
uerūt: nec latere potuissent. Sapiētia
autē hos qui se obseruāt a doloribus
liberabit. Hec autē profugū ire fratris
iustū deduxit p vias rectas: ⁊ ostendit
illi regnū dei: et dedit illi scientiā san-
ctorū. Honestauit illū in laboribꝫ: et
cōpleuit labores illius. In fraude cir-
cumuenientiū illū affuit illi: et hone-
stum fecit illū. Custodiuit illū ab ini-
micis: et a seductoribꝫ tutauit illū. Et
certamen forte dedit illi ut vinceret: et
sciret qm̄ omniū potentior ē sapientia.
Hec venditū iustū nō dereliquit: sed a
peccatoribꝫ liberauit eū: descenditq3 cū
illo in foueā et in vinculis nō dereliq̄t
illū: donec afferret illi sceptrū regni: et
potentiā aduersus eos q̄ eū deprimebāt:

et mendaces ostendit q̄ maculauerūt
illū: et dedit illi claritatē eternā. Hec
ppłm iustū et semē sine querela libera-
uit a nationibꝫ que illū deprimebāt.
Intrauit in animam serui dei: et stetit
cōtra reges horrendos in portentis et
signis. Et reddidit iustis mercedem
laborū suorū: et deduxit illos in via
mirabili. Et fuit illis in velamēto diei:
et i luce stellarꝫ per noctē. Et trāstulit il-
los p mare rubrū: ⁊ trāsuexit illos per
aquā nimiā. Inimicos autē illorū de-
mersit i mare: ⁊ ab altitudine inferno-
rum eduxit illos. Ideo iusti tulerūt spo-
lia impiorꝫ: et decātauerūt dn̄e nomē
sanctum tuū: et victricem manū tuam
laudauerunt pariter. Quoniam sapi-
entia aperuit os mutorum: et linguas
infantium fecit disertas. xi

Direxit opa eorꝫ in manibꝫ ꝓphete
sancti. Iter fecerunt per deserta q̄
nō habitant̄: et in locis desertis fecerūt
casas. Steterūt cōtra hostes: et de ini-
micis se vindicauerūt. Sitierunt ⁊ in-
uocauerūt te: et data est illis aqua de
petra altissima: ⁊ requies sitis de lapide
duro. Per q̄ eni penas passi sūt inimi-
ci illorꝫ: a defectione potꝰ sui: in eis cū
abundarēt filij israel letati sunt. Per hec
cū illis deessent: bene cū illis actum est.
Nā pro fonte quidem sempiterni flu-
minis humanū sanguinem dedisti
iniustis. Qui cū minuerent̄ in tradu-
ctione infantiū occisorū: dedisti illis
abundantē aquā insperate: ostendēs
per sitim que tunc fuit: quēadmodū
tuos exaltares: et aduersarios illorū
necares. Cum enim temptati sunt: et
quidē cum misericordia disciplinā accipi-
entes: scierūt quēadmodū cū ira iudi-
cati impij tormenta paterentur. Hos
quidem tanq̄ pater monens ꝓbasti.

Illos autē tanq̄ durꝰ rex interrogās
condemnasti. Absentes eni et p̄sentes
similiter torquebant̄. Duplex eni illos
acceperat tediū: et gemitꝰ cū memoria
p̄teritorū. Cū eni audirent per sua tor-
menta bene secū agi cōmemorati sūt
dn̄m: admirantes in finē exitus. Quē
eni i expositione praua proiectū derise-
runt: in finē euentꝰ mirati sunt. Non
similiter iniustis sitiēs: pro cogitati-
onibꝫ autē insensatis iniq̄tates illorꝫ:
qd quidē errantes colebāt mutos ser-
pentes ⁊ bestias sup vacuas: immisisti
illis multitudinē mutorꝫ animaliū in
vindictā: ut scirēt quia per que peccat
quis per hec ⁊ torquet̄. Non eni impos-
sibilis erat omnipotens manꝰ tua q̄
creauit orbē terrarū ex materia inuisa
immittere illis multitudinē ursorū: aut
audaces leones: aut noui generis ira
plenas ⁊ ignotas bestias: aut vaporē
ignitū spirātes: aut fumi odorē profe-
rentes: aut horrendas ab oculis scin-
tillas emittentes: quarꝫ nō solū lesura
poterat illos exterminare: sed ⁊ aspectꝰ
per timorē occidere. Nam et sine his
uno spiritu poterāt occidi p̄secutionē
passi ab ipsis factis suis: et dispersi per
spiritū virtutis tue: sed oīa i mensu-
ra ⁊ numero ⁊ pōdere disposuisti. Mul-
tum eni valere tibi soli superat semper:
et virtuti brachij tui q̄s resistet? Quo-
niā tanq̄ momentū statere sic ē ante
te orbis terrarū: et tanq̄ gutta roris
antelucani qui descendit in terrā. Et
misereris omniū: quia omnia potes:
et dissimulas peccata hoīm propter peni-
tentiā. Diligis eni omnia que sunt et
nichil odisti eorꝫ que fecisti: nec enim
odiens aliquid cōstituisti aut fecisti.
Quomō autē posset aliquid pmanere
nisi tu voluisses: aut qd a te vocatum

non esset conseruaret̄? Parcis autem
omnibꝫ: qm̄ tua sūt dn̄e q̄ amas aīas.

O quam bonꝰ et suauis est xii
dn̄e spiritꝰ tuꝰ in omnibꝫ. Ideoq3
hos qui exerrāt partibꝫ corripis: et de
quibꝫ peccāt ammones: et alloqueris
ut relicta malicia credāt in te domine.
Illos enim antiquos inhabitatores
terre sancte tue quos exhorruisti qm̄
odibilia opa tibi faciebāt per medica-
mina et sacrificia iniusta: et filiorum
suorum necatores sine misericordia:
et comestores viscerum hominum et
deuoratores sanguinis: ⁊ auctores pa-
rentes aīarū inauxiliatarꝫ pdere volu-
isti: a medio sacramēto tuo p manus
parentū nostrorꝫ: ut dignā perciperēt
peregrinationē puerorū dei: que tibi
omniū carior ē terra. Sed et hijs tan-
q̄ hominibꝫ pepercisti: et misisti ante-
cessores exercitus tui vespas: ut illos
paulatim exterminarēt. Non quia im-
potens eras in bello subicere impios
iustis: aut bestijs seuis: aut vbo duro
simul exterminare: sed partibus iudi-
cans dabas locū penitentie: nō igno-
rans qm̄ nequā est natio eorꝫ: et natu-
ralis malicia ipsorꝫ: et qm̄ nō poterat
mutari cogitatio illorum i perpetuū.
Semē enim erat maledictū ab initio.
Nec timēs aliquem: veniā dabas pec-
catis illorꝫ. Q̄s eni dicet tibi qd fecisti?
Aut quis stabit contra iudiciū tuū?
Aut quis in cōspectu tuo veniet vindex
iniquorū hominū? Aut q̄s tibi impu-
tabit: si perierint nationes quas tu
fecisti? Non est eni alius deus quam
tu: cui cura est de omnibꝫ: ut ostendas
qm̄ nō iniuste iudicas iudiciū. Neq3
rex neq3 tirannꝰ in cōspectu tuo inqui-
rent de hijs quos pdidisti. Cum ergo
sis iustꝰ: iuste omnia disponis: ipm

quoqȝ qui nō debet puniri cōdēnare:
⁊ exterū estimas a tua virtute. Virtus
enim tua· iusticie iniciū est: ⁊ ob hoc
q̄ omniū dn̄s es · omnibȝ te parcere
facis. Virtutē enī ostendis tu· qui nō
crederis esse in virtute cōsūmatus: et
horū qui te nesciūt audaciā traducis.
Tu autē dn̄ator virtutis cū tranquilli-
tate iudicas: et cū magna reuerentia
disponis nos. Subest enī tibi cū vo-
lueris posse. Docuisti enī p̄pl̄m tuū per
talia opa· qm̄ oportet iustū esse et hu-
manū: et bone spei fecisti filios tuos:
qm̄ iudicās das locū in peccatis peni-
tentie. Si enī inimicos seruorū tuorū
et debitos morti cū tanta cruciasti at-
tentione· et liberasti dās temp⁹ et locū
per que possent mutari a malicia: cū
quāta diligētia iudicasti filios tuos
quoꝝ parentibȝ iuramēta ⁊ cōuentio-
nes dedisti bonarū p̄missionū? Cū
ergo das nobis disciplinā inimicos
nr̄os multipliciter flagellas: ut bonita-
tem tuā cogitem⁹ iudicātes: et cum de
nobis iudicatr̄ speremꝰ misericordiam tuā.
Unde ⁊ illis qui in vita sua insensate
et iniuste vixerūt: per hec que coluerūt
dedisti sūma tormēta. Etenī in erroris
via diuti⁹ errauerūt: deos estimantes
hec· que i animalibȝ sunt sup vacua:
infantiū insensatorū more viuentes.
Propter hoc tanqȝ pueris insensatis
iudiciū in derisū dedisti. Qui autē ludi-
brijs· ⁊ increpationibȝ nō correcti sūt:
dignū dei iudiciū experti sunt. In his
enī que patiebantr̄· moleste ferebāt: in
quibus patientes indignabantr̄. Per
hec quos putabāt deos in ipis cum
exterminarentr̄: videntes illū quē olim
negabant se nosse: verum deū agno-
uerunt. Propter quod et finis con-
demnationis eorum veniet sup illos.

Uani sūt autē omēs hoīes xiij
in quibus nō subest sciencia dei:
et de hijs que videntr̄ bona nō potue-
runt intelligere eū· qui est: neqȝ opibus
attendentes agnouerūt quis esset ar-
tifex: sed aut ignem· aut spiritū· aut ci-
tatū aerē· aut girū stellarū· aut nimiā
aquā· aut solē et lunā rectores orbis
terraꝝ deos putauerūt. Quoꝝ et si spe-
cie delectati deos putauerūt: sciāt quan-
to hijs dn̄ator eoꝝ speciosior ē. Speci-
ei enī generator hec omnia constituit.
Aut si virtutē et opera eoꝝ mirati sūt:
intelligāt ab illis· qm̄ qui hec fecit for-
tior ē illis. A magnitudine enī speciei
et creature: cognoscibiliter poterit cre-
ator horū videri. Sed tamē adhuc in
hijs minor est querela. Et hij enim for-
tasse errant deū querentes: ⁊ volentes
inuenire. Etenī cū in opibus illi⁹ con-
uersentr̄: inquirūt et persuasū habent:
qm̄ bona sunt que videntr̄. Iterū autē
nec hijs debet ignosci. Si enī tantum
potuissent scire ut possent estimare se-
culū: quomō hui⁹ dn̄m non facilius
inuenerūt? Infelices autē sunt et inter
mortuos spes illoꝝ est: qui appellaue-
runt deos opa manuū hoīm· aurū
et argentū artis inuentionē· et simili-
tudines aīaliū· aut lapidē inutilē op⁹
manus antique. Aut si quis artifex
faber de silua lignū rectum secuerit· et
hui⁹ docte eradat omnē corticē et arte
sua usus diligenter fabricet vas utile
in cōuersatione vite: reliquijs autem
ei⁹ operis ad p̄parationē esce abutatr̄:
et reliquū horū qd̄ ad nullos usus fa-
cit· lignū curuū et verticibȝ plenū scul-
pat diligenter per vacuitatē suā: ⁊ per
scientiā sue artis figuret illud· et assi-
milet illud imagini hoīs aut alicui
ex animalibȝ illud cōparet: p̄liniens

rubrica· et rubricundū faciēs fuco co-
lorē illi⁹· et omnē maculā que in illo
est p̄liniēs terra: et faciat ei dignā ha-
bitationē et in pariete ponens illud·
et cōfirmans ferro ne forte cadat pro-
spiciens illi: sciens quoniā nō potest
adiuuare se. Imago enī est: et opus
est illi adiutoriū. Et de substātia sua·
et de filijs suis· et de nuptijs · votum
faciens inquirit. Non erubescit loqui
cū illo qui sine anima est: et pro sani-
tate quidem infirmū deprecatr̄: et pro
vita rogat mortuū: et in adiutorium
inutilem inuocat: et pro itinere petit
ab eo qui ambulare non potest: et de
acquirendo et de operando et de omni-
um rerum euentu petit ab eo qui in o-
mnibus est inutilis. xiiij·
Iterū ali⁹ nauigare cogitās et per feros
fluct⁹ iter facere incipiēs: ligno portan-
te se· fragili⁹ lignū inuocat. Illud enī
cupiditas acquirendi excogitauit: et
artifex· sapientia fabricauit sua. Tua
autē pater prouidentia ab inicio cun-
cta gubernat: quoniā dedisti in mari
viā· et inter fluctus semitā firmissimā:
ostendēs qm̄ potens es ex omnibȝ sa-
nare· etiam si sine rate aliquis adeat
mare. Sed ut nō essent vacua sapien-
tie tue opera: p̄pter hoc etiā et exiguo
ligno credūt hoīes animas suas: et
transeuntes mare per ratē liberati sūt.
Sed ⁊ ab inicio cū perirent superbi gi-
gantes: spes orbis terraꝝ ad ratē con-
fugiēs· remisit seculo semē natiuitatis:
que manu tua erat gubernata. Bene-
dictū est enī lignū: per quod fit iusticia.
Per man⁹ autē quod fit ydolū male-
dictū est· et ipm· et qui fecit illud: quia
ille quidē operatus est: illud autē cum
esset fragile deus cognominatus est.
Similiter autē odio sūt deo: impi⁹ et

impietas ei⁹. Etenī qd̄ factū est: cū illo
qui fecit tormēta patietur. Propter hoc
⁊ in ydolis nationū nō erit respectus:
qm̄ creature dei in odiū facte sunt et i
temptationē anime hoīm: et in muscī-
pulā pedibȝ insipientiū. Iniciū enim
fornicationis est exquisitio ydolorū:
⁊ adinuentio illorū corruptio vite est.
Neqȝ enī erat ab inicio: neqȝ erunt in
perpetuū. Superuacuitas enī hominū
hec adinuenit in orbē terrarū: et ideo
breuis illoꝝ finis est inuent⁹. Acerbo
enī luctu dolēs pater rapti cito sibi filij
fecit imaginē: et illū qui tunc quasi
homo mortu⁹ fuerat nūc tanqȝ deum
colere cepit: et cōstituit inter seruos su-
os sacra et sacrificia. Deinde interue-
niente tpe· conualescēte iniqua cōsue-
tudine· hic error tanqȝ lex custoditus
ē: et tirannoꝝ imperio colebantr̄ figmen-
ta. Et hos quos in palā hoīes hono-
rare nō poterāt propter hoc q̄ longe
essent: a longinquo figura eoꝝ allata·
euidentē imaginē regis· quē honorare
volebāt fecerūt: ut illū qui aberat tan-
qȝ presentem colerent sua sollicitudine.
Prouexit autē ad hoꝝ culturā et hos
q̄ ignorabāt· artificis eximia diligen-
tia. Ille enī volens plus placere illi q̄
se assumpsit: elaborauit arte sua ut
similitudinē in melius figuraret. Multi-
tudo autē hoīm abducta per speciem
operis: eū qui ante temp⁹ tanqȝ homo
honorat⁹ fuerat· nūc deū estimauerūt.
Et hec fuit vite humane deceptio: qm̄
aut affectui aut regibȝ deseruientes ho-
mines· incōmunicabile nomen lapi-
dibus et lignis imposuerūt. Et non
suffecerat errasse eos circa dei scientiā:
sed ⁊ i magno viuentes i sciencie bello:
tot ⁊ tam magna mala pacē appellāt.
Aut enī filios suos sacrificantes· aut

obscura sacrificia facientes · aut insa-
nie plenas vigilias habentes · neqꝫ
vitã neqꝫ nuptias mũdas iam custo-
diũt: sed et alius aliũ ꝑ invidiam oc-
cidit aut adulterãs cõtristat: et omĩa
commixta sunt · sanguis homicidiũ
furtum et fictio · corruptio et infideli-
tas · turbatio ⁊ piuriũ: tumultꝰ bono-
rum · dei immemoratio · animarum
inquinatio · nativitatis immutatio ·
nuptiarum incõstãtia: inordinatio
mechie et impudicicie. Infandoꝝ enĩ
ydoloꝝ cultura omnis mali causa ẽ:
⁊ initiũ ⁊ finis. Aut enĩ dũ letãtur in-
saniũt · aut certe vaticinãtur falsa: aut
vivũt iniuste: aut peierant cito. Dum
enĩ cõfidũt ĩ ydolis que sũt sine aĩa:
male iurantes noceri se non sperant.
Utraqꝫ ergo illis evenient digne: quõ
male senserũt de deo · attendentes ydo-
lis: ⁊ iuraverũt iniuste in ydolo · con-
temnẽtes iusticiã. Nõ enĩ iurantiũ est
virtꝰ: sed peccantiũ pena perambulat
semꝑ iniustoꝝ prevaricationẽ. xv

Tu autem deus noster · suavis et
verus es: patiẽs ⁊ ĩ misericordia dispo-
nens oĩa. Et si enĩ peccaverimꝰ tui su-
mus · scientes magnitudinẽ tuã: ⁊ si nõ
peccaverimꝰ: scimꝰ quõ apud te sumꝰ
cõputati. Nosse enĩ te cõsũmata iusti-
cia est: et scire iusticiã et virtutẽ tuam
radix ẽ immortalitatis. Nõ enĩ in er-
rorem induxit nos hoĩm male artis
excogitatio: nec umbra picture · labor
sine fructu · effigies sculpta per varios
colores · cuius aspectus dat insensato
cõcupiscentiã: et diligit mortue ima-
ginis effigiẽ sine aĩa. Maloꝝ amato-
res digni sunt morte: qui spem habẽt
in talibus ⁊ qui faciũt illos: ⁊ qui di-
ligũt ⁊ qui colũt. Sed ⁊ figulꝰ mollẽ
terrã premẽs laboriose fingit ad usus
nr̃os unũquodque vas: et de eodẽ luto
fingit que munda sunt in usum vasa:
et similiter que hiis sũt contraria. Hoꝝ
autem vasoꝝ quis sit usus iudex est fi-
gulus. Et cũ labore vano deum fingit
de eodem luto · ille qui paulo ante de ter-
ra factus fuerat: ⁊ post pusillũ reducit
se unde acceptus est · repetitꝰ anime de-
bitum quod habebat. Sed est cura illi nõ
quia laboraturꝰ est · nec quoniã bre-
vis illi vita ẽ: sed cõcertat aurificibꝫ ⁊
argẽtariis: sed et erarios imitatur: ⁊
gloriam ꝑfert quoniam res superva-
cuas fingit. Cinis est enim cor eiꝰ: et
terra supervacua spes illius et luto vili-
or vita eiꝰ: quoniã ignoravit qui se
finxit: et qui inspiravit illi animã que
operatur: et qui insufflavit ei spiritũ
vitalem. Sed et estimaverunt lusum
esse vitam nostram: ⁊ cõversationem
vite cõpositam ad lucrum: et oportere
undecũqꝫ etiã ex malo acquirere. Hic
enim scit se sup omnes delinquere: qui ex
terre materia fragilia vasa ⁊ sculptilia
fingit. Omnes enim insipientes ⁊ in-
felices supra modũ anime superbi sũt
inimici populi tui · ⁊ imperantes illi: quõ
omnia ydola nationum deos estima-
verunt quibus neqꝫ oculorum visus
est ad videndum: neqꝫ nares ad per-
cipiendum spiritũ · neqꝫ aures ad au-
diendum: neqꝫ digiti manuũ ad trac-
tandum: sed ⁊ pedes eorum pigri ad
ambulandum. Homo enĩ fecit illos:
⁊ qui spiritum mutuatus est is finxit
illos. Nemo enim sibi similem homo
poterit deum fingere. Cum enĩ sit mor-
talis: mortuum fingit manibus in-
iquis. Melior enĩ est ipse hiis quos co-
lit: quia ipse quidem vixit cũ esset mor-
talis: illi autem nunquam. Sed et anima-
lia miserrima colunt. Insensata enĩ
cõparata hiis · illis sũt deteriora. Sed
nec aspectu aliquis ex hiis animalibꝫ
bona potest cõspicere. Effugerũt autẽ dei
laudem: ⁊ benedictionem eius. xvi

Propter hec ⁊ hiis similia passi sũt
digne tormẽta: et per multitudi-
nem bestiaꝝ exterminati sũt. Pro qui-
bus tormentis bene disposuisti populum
tuũ: quibꝫ dedisti cõcupiscentiã delecta-
menti sui · novũ saporẽ escã parãs eis
ortigometram: ut illi quidem cõcupi-
scentes escã propter ea que illis ostensa ⁊
missa sũt · etiã a necessaria cõcupiscen-
tia averterẽtur. Hii autẽ ĩ brevi inopes
facti: novã gustaverunt escã. Oporte-
bat enim illis sine excusatione quidem
supervenire interitũ exercentibꝫ tyranni-
dem: hiis autẽ tantũ ostendere quẽad-
modũ inimici eoꝝ exterminabãtur. Et-
enĩ cũ illis supervenit seva bestiaꝝ ira:
morsibꝫ perversoꝝ colubroꝝ extermina-
bant̃. Sed nõ in ꝑpetuũ tua ira ꝑman-
sit: sed ad correptionẽ in brevi turbati
sũt: signũ habentes salutis · ad cõme-
morationẽ mãdati legis tue. Qui enĩ
cõversus est non per hoc quod videbat sa-
nabatur: sed per te omniũ salvatorem.
In hoc autẽ ostendisti inimicis tuis:
quia tu es qui liberas ab omni malo.
Illos enim locustaꝝ ⁊ muscaꝝ occide-
runt morsus: et non est inventa sani-
tas anime illoꝝ: quia digni erant ab
huiusmodi exterminari. Filios autẽ
tuos nec draconũ nec venenatoꝝ vice-
runt dẽtes. Misericordia enĩ tua adveniẽs
sanabat illos. In memoria enĩ sermo-
nũ tuoꝝ exterminabãtur: ⁊ velocit̃ sana-
bant̃: ne ĩ altã incidentes oblivionem
non possent tuo adiutorio uti. Etenĩ ne-
qꝫ herba neqꝫ malagma sanavit eos:
sed tuus domine sermo qui sanat omnia.
Tu es domine qui vite ⁊ mortis habes
potestatem: et deducis ad portas mor-
tis ⁊ reducis. Homo autẽ occidit qui-
dem per maliciã animã suã: ⁊ cũ exierit
spiritus non revertetur nec revocabit
animam que recepta ẽ: sed tuam ma-
num effugere impossibile ẽ. Negantes
enĩ nosse te impii ꝑ fortitudinem bra-
chii tui flagellati sũt: novis aquis et
grãdinibꝫ ⁊ pluviis ꝑsecutionẽ passi:
⁊ ꝑ ignẽ consũmati. Quod enĩ mirabile
erat: in aqua que omnia extinguit plus
ignis valebat. Vindex est enĩ orbis
iustoꝝ. Quodã enim tempore mãsuetabat̃
ignis ne comburerentur que ad impios
missa erant aĩalia: sed ut ipsi videntes
scirent quoniam dei iudicio patiunt̃ ꝑsecuti-
onem. Et quodam tempore ĩ aqua supra
virtutem ignis exardebat undiqꝫ: ut
iniquam terre nationem exterminaret.
Pro quibꝫ angeloꝝ esca nutristi po-
pulũ tuum: ⁊ paratũ panem de celo pre-
stitisti illis sine labore omne delectamen-
tum in se habentem: et omnis saporis
suavitatem. Substantia enĩ tua dul-
cedinem tuam quam in filios habes
ostendebas: et deserviẽs uniuscuiusqꝫ vo-
luntati · ad quod quisqꝫ volebat con-
vertebatur. Nix autẽ ⁊ glacies sustine-
bant vim ignis · ⁊ non tabescebant: ut
scirent quoniam fructꝰ inimicoꝝ exterminabat
ignis ardens in grandine et pluvia
coruscãs. Hoc autem iterum: ut nutri-
rent̃ iusti. Ignis etiã sue virtutis obli-
tus ẽ. Creatura enĩ tibi factori deserviẽs
exardescit in tormentum adversus iniu-
stos: ⁊ lenior fit ad benefaciendũ ꝓ hiis
qui in te cõfidũt. Propter hoc ⁊ tunc
omnia transfigurata omniũ nutrici
gratie tue deserviebant ad volũtatem
eoꝝ qui a te desiderabant: ut scirent fi-
lii tui quos dilexisti domine: quoniam non
nativitatis fructus pascunt homines: sed

sermo tuus hos qui in te crediderint
cōseruat. Quod enim ab igne nō pot-
erat exterminari statī ab exiguo radio
solis calefactum tabescebat: ut notum
omnibꝫ esset· qm̄ oportet preuenire so-
lem ad benedictionē tuā: ⁊ ad orientē
lucis te adorare. Ingrati enī spes tan-
quā hibernalis glacies tabescet: et di-
sperict tanꝗ̄ aqua supuacua. xvij

Magna sunt enim iudicia tua do-
mine: ⁊ inenarrabilia verba tua:
ꝓpter hoc indisciplinate aīe errauerūt.
Dū enī psuasū habēt iniqui posse do-
minari nationi sancte: vinculis tene-
brar̄ et lōge noctis compediti· inclusi
sub tectis· fugitiui ꝑpetue ꝓuidentie ia-
cuerunt: et dū putāt se latere ī obscuris
pcc̄is tenebroso obliuionis velamen-
to dispsi sūt pauentes horrende: ⁊ cum
admiratione nimia ꝑturbati. Neqꝫ
enim que cōtinebat illos spelūca sine
timore custodiebat: qm̄ sonitꝰ descen-
dens ꝑturbabat illos: ⁊ psone tristes
illis apparētes pauorē illis prestabāt.
Et ignis quidē nulla vis poterat illis
lumen ꝑbere: nec siderum limpide flam-
me illuminare poterāt illam noctem
horrendā. Apparebat autem illis sub-
itaneus ignis· timore plenꝰ: ⁊ timore
perculsi illius que non videbatur faciei
estimabāt deteriora esse ꝗ̄ nō videban-
tur: et magice artis appositi erant de-
risus· et sapiētie et glorie correptio cū
cōtumelia. Illi enim qui ꝓmittebant
timores et ꝑturbatōnes se expellere ab
anima languente: hij cū derisu· pleni
timore languebāt. Nā ⁊ si nichil eos
ex mōstris· ꝑturbabat: trāsitu anima-
lium ⁊ serpētium sibilatione cōmoti
tremebūdi ꝑibant: ⁊ aerem quē nulla
ratione quis effugere posset negantes
se videre. Cum sit enī timida nequitia:
dat testimoniū cōdemnationi. Sem-
per enī ꝑsumit seua: ꝑturbata cōsciē-
tia. Nichil enī est timor nisi ꝑsumpti-
onis adiutoriū: ꝓditō cogitationis
auxilior̄. Et dum abintus minor est
expectatio: maiorē cōputat scientiam
eius cause· de qua tormentum prestat.
Illi autem qui in potentē vere noctē·
et ab infimis et ab altissimis inferis
superuenientē eundē somnū dormiētes:
aliquādo mōstror̄ exagitabantur ti-
more: aliquādo aīe deficiebāt tradu-
ctione. Subitaneus enī illis ⁊ inspera-
tus timor superuenerat. Deinde si quis-
ꝗ̄ ex illis decidisset: custodiebatur ī carcē
sine ferro reclusus. Si enim rusticꝰ ꝗs
erat aut pastor aut agri labor̄ opera-
rius ꝑoccupatꝰ esset: ī effugibilē susti-
nebat necessitatem. Una enim catena
tenebrarū oēs erāt colligati. Siue
spiritꝰ sibilās aut inter spissos arbor̄
ramos auiū sonus suauis· aut vis
aque decurrētis nimiū· aut sonus vali-
dus ꝑcipitatar̄ petrar̄: aut ludentium
aīaliū· cursus inuisus· aut mugiētiū
valida bestiar̄ vox: aut resonās de al-
tissimis mōtibꝫ echo. Deficientes facie-
bat illos ꝑ timore. Omnis enī orbis
terrar̄ limpido illuminabatur lumine: ⁊
non impeditis operibus continieba-
tur. Solis autem illis superposita erat
grauis nox: ymago tenebrarum que
super ventura illis erat. Ipsi ergo sibi
erant grauiores tenebris. xviij

Sanctis autem tuis maxima erat
lux: ⁊ hor̄ quidē vocem inimici
audiebant· sed figuram nō videbāt.
Et quia non et ipi ꝑ eadem passi erāt:
magnificabant te: et qui ante lesi erāt
quia non ledebātur gratias agebāt
tibi: et ut esset differentia· donū petebāt.
Propter qđ ignis ardentē columnā

ducē habuerūt ignote vie: ⁊ solē sine
lesura boni hospitij prestitisti. Digni
ꝗdem illi carere luce et pati carcerē tene-
brar̄ q̄ inclusos custodiebāt filios tu-
os· ꝑ q̄s incipiebat incorruptū legis
lumē seclo dari: dū cogitarent iustorū
occidere infātes· ⁊ uno exposito filio sed
liberato intraductionē illor̄ multitudi-
nem filior̄ abstulisti: ⁊ pariē illos ꝑdi-
disti ī aquā validā. Illa enī nox ātē
cognita ē a patribꝫ nr̄is: ut vere scientes
quibꝫ iuramentis crediderūt aīequiores
essent. Suscepta ē autē a ꝑplo tuo· sa-
nitas quidē iustorū: iniustorū autē
exterminatō. Sicut enī lesisti aduersa-
rios nostros: sic et nos ꝓuocās ma-
gnificasti. Abscōse enī sacrificabāt iu-
sti pueri bonor̄: ⁊ iusticie legē in cōcor-
diam disposuerūt similiter bona ⁊ ma-
la recepturos iustos: patris decātātes
laudes. Resonabat autē incōueniens
inimicorū vox: ⁊ flebilis audiebatur
plāctꝰ ploratōr̄ infantiū. Simili autē pe-
na seruꝰ cū dn̄o afflictus est: et popu-
laris homo regi similia passus. Simili-
ter ergo oēs uno noīe mortis mor-
tuos habebāt innumerabiles. Nec enī
ad sepeliēdū viui sufficiebāt: qm̄ uno
momēto q̄ erat ꝑclarior natio illorū
exterminata ē. De omnibꝫ enī nō cre-
dentes ꝓpter beneficia: tunc cū primū
fuit exterminiū ꝑmigenitor̄ sponspon-
derūt populū dei se esse. Cū enī quietū
silentiū cōtineret omnia· ⁊ nox in suo
cursu mediū iter haberet: oīpotens
sermo tuus domine exiliēs de celo a re-
galibꝫ sedibꝫ durus debellator in me-
diam exterminij terrā ꝓsiliuit: gladius
acutꝰ insimulatū imperiū tuū portās:
et stans repleuit omnia morte: et us-
qꝫ ad celum attingebat stans in terra.
Tūc cōtinuo visus somnior̄ malor̄
turbauerūt illos: et timores superuene-
runt insperati. Et alius alibi ꝓiectꝰ se-
minīuꝰ: ꝓpter quā moriebatur causam
demonstrabat mortis. Visiones enī
que illos turbauerūt hec ꝑmonebāt:
ne inscii q̄re mala patiebantur ꝑirent.
Tetigit autem tunc et iustos tēptatio
mortis: et cōmotio in heremo facta ē
multitudinis: sed nō diu ꝑmāsit ira
tua. Properās enī homo sine q̄rela de-
ꝑcari pro ꝑplis· ꝓferens seruitutis sue
scutū oratiōnē: ⁊ ꝑ incensum depreca-
tionem allegās· restitit ire ⁊ finē impo-
suit necessitati: ostendens qm̄ tuus est
famulus. Vicit autē turbas nō ī vir-
tute corporis nec armatura potentie:
sed verbo illū qui se vexabat subiecit:
iuramenta parentum et testamentum
comemorās. Cum enim iam aceua-
tim cecidissent sup alterutrū mortui: in-
terstitit· ⁊ amputauit impetū: ⁊ diuisit
illā q̄ ad viuos ducebat viā. In veste
enī poderis quā habebat totꝰ erat orbis
terrar̄: et parentū magnalia ī q̄tuor
ordinibus lapidum erant sculpta: et
magnificentia tua in diademate capi-
tis illius scripta erat: hijs autem cessit
qui exterminabat: ⁊ hec extimuit. Erat
enī sola tēptatio ire sufficiens. xix

Impijs autē usqꝫ ī nouissimum
sine misericordia ira superuenit.
Presciebat enim et futura illorū: qm̄
ipsi cū reuersi essent ut seducerent et cum
magna sollicitudine ꝑmisissent illos:
cōsequebantur illos penitentie actus. Ad-
huc enī inter manꝰ habētes luctū ⁊ deplo-
rantes ad monumēta mortuorū ali-
am sibi assūpserunt cogitationē insci-
entie: ⁊ quos rogantes ꝓiecerāt: hos
tanquā fugitiuos ꝑsequebātur. Du-
cebat enim illos ad hunc finē digna
necessitas: et horum que acciderant

cõmemoratione amittebāt: ut q̄ dee-
rant tormētis replerent punitiõ: et ipsi
quidem tuus mirabilit̃ transirent: illi
autē novā mortē invenirēt. Omis eni
creatura ad suū gen⁹ ab initio refigu-
rabat̄ deserviēs tuis p̄ceptis: ut pueri
tui custodirentur illesi. Nā nubes ca-
stra eoꝝ obūbrabat: ⁊ ex aqua q̄ ante
erat terra arida apparuit: ⁊ ex mari ru-
bro via sine impedimēto: ⁊ camp⁹ ger-
minans de profundo nimio: per quē
omnis natio transivit· q̄ tegebat̄ tua
manu videntes tua mirabilia et mon-
stra. Tanquā equi enim depaverunt
escam: et tanquā agni exultaverunt
magnificātes te domine qui liberasti
illos. Memores eni erāt adhuc eorū
que in incolatu illoꝝ facta fuerāt: quē-
admodū ꝑ natione animaliū edux-
it terra muscas: et ꝑ piscibꝫ eructavit
fluvius multitudinē ranaꝝ. Novissi-
me autē viderūt novā creaturā aviū:
cum abducti cõcupiscentia postulave-
runt escas epulationis. In allocutio-
ne eni desiderij ascendit illis de mari
ortigometra: et vexationes peccatori-
bus supvenerūt non sine illis q̄ ante
facta erāt argumētis ꝑ vim fluminū.
Iuste enim patiebātur scdm suas ne-
quitias. Etenī indetestabilē hospitali-
tatē instituerūt. Alij quidem ignotos
non recipiebāt advenas. Alij autem
bonos hospites in servitutem redige-
bant. Et non solum hoc: sed ⁊ alius
quidem respect⁹ illorū erat: qm̄ inviti
recipiebāt extraneos. Qui autem cum
leticia receperūt hos qui eisdē usi erāt
iusticiis: sevissimis afflixerunt dolo-
ribꝫ. Percussi sunt autem cecitate· sicut
illi in foribus iusti: cū subitaneis co-
perti essēt tenebris. Unusquisqꝫ trāsitū
hostij sui querebat. In se eni elementa
dū cõvertūtur sicut ĩ organo q̄litatis
sonus immutat̄: et oĩa suū sonum
custodiūt. Unde estimari ex ipso visu
certo potest. Agrestia eni in aquatica
cõvertebant̄: et q̄cūqꝫ erāt natātia ĩ
terra transiebāt. Ignis ĩ aqua valebat
supra suā virtutē: ⁊ aqua extinguētis
nature obliviscebat̄. Flāme ecõtrario
corruptibiliū animaliū nõ vexaverūt
carnes coābulātiū: nec dissolvebant
illā que facile dissolvebat̄ sicut glaci-
es bonā escam. In omnibꝫ enim ma-
gnificasti ꝑplm tuū domine· ⁊ honora-
sti: et nõ despexisti ĩ omni tpe et ĩ omi
loco assistēs eis. Explic̄ lib sapie· In
cip̄ ꝓloḡ ihu filij syrach in ecclasticū

Multoꝝ nobis ⁊ magnoꝝ
ꝑ legem ⁊ ꝓphetas aliosqꝫ
qui secuti sunt illos sapi-
entia demõstrata ē: ĩ quibꝫ
oportet laudare israhel doctrine ⁊ sapi-
entie causa: quia nõ solum ipsos lo-
quentes necesse est esse peritos: sed etiā
extraneos posse et discentes et scriben-
tes doctissimos fieri. Avus me⁹ ihes⁹
postq̄ se amplius dedit ad diligētiā
lectionis legis ⁊ ꝓphetarū ⁊ aliorū li-
brorū qui nobis a parentibꝫ nostris
tradita sunt voluit ⁊ ipse scribere aliqd
hoꝝ q̄ ad doctrinā ⁊ sapientiā ptinēt:
ut desiderātes discere et illoꝝ periti facti
magis magisqꝫ attendant animo: et
cõfirmētur ad legitimā vitā. Hortor
itaqꝫ venire vos cum benivolentia et
attentiori studio lectionē facere: ⁊ veni-
am habere in illis ĩn quibꝫ videmur
sequentes imaginem sapientie: ⁊ defi-
cere in verboꝝ cõpositione. Nā defici-
unt verba hebraica: quādo fuerūt trans-
lata ad aliā linguā. Nõ autē solum
hec: sed ⁊ ipsa lex et ꝓphete ceteraqꝫ alio-
rum libroꝝ nõ parvā habēt differētiā

quādo inter se dicūtur. Nā in octavo
⁊ tricesimo anno temporibꝫ ptolomei
evergetis regis postq̄ꝫ pveni ĩ egiptū:
et cum multū tēporis ibi fuissē invenī
ibi libros relictos nõ parve neqꝫ conte-
mnēde doctrine. Itaqꝫ bonū et necessa-
riū putavi et ipse aliquā addere dili-
gentiā ⁊ laborē· interpretandi librū istū:
⁊ multa vigilia attuli doctrinā ĩ spa-
cio tēporis ad illa q̄ ad finē ducunt li-
brum istū dare: et illis q̄ volūt animū
intendere et discere quēadmodū opor-
teat instituere mores qui secūdum le-
gem domini ꝓposuerint vitam agere.
Explic̄ ꝓlog⁹. Incip̄ lib ecclasticꝰ. j.

Omnis sapiētia a do-
mino deo ē: ⁊ cū illo
fuit semper: ⁊ est an-
te evum. Arenam
maris ⁊ pluvie gut-
tas ⁊ dies sclī: qs di-
numeravit: altitudinē celi ⁊ latitu-
dinē terre ⁊ ꝓfūdū abissi: qs dimēsus
est sapientiam dei p̄cedentem omnia:
qs investigavit prior omniū creata
est sapiētia: et intellectus prudentie ab
evo. Fons sapientie verbū dei in excel-
sis: et ingressus illius mādata eterna.
Radix sapientie cui revelata ē· et astu-
tias illi⁹ qs agnovit? Disciplina sa-
pientie cui revelata est ⁊ manifestata:
et multiplicationem ingressus illius
quis intellexit? Unus est altissimus
creator omniū omnipotēs· ⁊ rex potēs·
et metuendus nimis: sedens sup thro-
num illius: ⁊ dominās deus. Ipse cre-
avit illā in spiritu sancto: ⁊ vidit ⁊ di-
numeravit et mēsus ē. Et effudit illā
sup omnia opera sua: et sup omnem
carnē secūdum datū suū: ⁊ p̄bet illam
diligentibꝫ se. Timor domini gloria
⁊ gloriatio: ⁊ leticia ⁊ corona exultatiõis.
Timor domini delectabit cor: et dabit
leticiā ⁊ gaudiū in longitudinē dieꝝ.
Timenti deū bene erit in extremis: ⁊ in
die defunctionis sue benedicet̄. Dilectõ
dei honorabilis sapiētia: quibꝫ autē
apparuerit ĩ visu· diligūt eā: ĩ visione
⁊ ĩ agnitiõne magnaliū suoꝝ. Initiū
sapientie timor domini: ⁊ cū fidelibꝫ
in vulva concreatus est: ⁊ cum electis
feminis gradit̄· ⁊ cum iustis ⁊ fidelibꝫ
agnoscitur. Timor domini sciencie
religiositas. Religiositas custodiet et
iustificabit cor: iocūditatē atqꝫ gaudi-
um dabit. Timenti deū bene erit in ex-
tremis et in diebꝫ cõsolationis illius
benedicet̄. Plenitudo sapientie timere
deum: et plenitudo a fructibus illius.
Omnē domū illi⁹ implebit a generati-
onibus: et receptacula a thesauris illi-
us. Corona sapientie timor domini:
replens pacem et salutis fructum: ⁊ vi-
dit et dinumeravit eam. Utraque
autē sunt dona dei. Scientiā et intel-
lectū prudentie· sapientia cõpartietur:
et gloriā tenentiū se exaltat. Radix sa-
piētie ē timere deū: rami eni illi⁹ longe-
vi. In thesauris sapientie intellect⁹ et
sciētie religiositas: execratio autē pecca-
toribꝫ sapientia. Timor domini expel-
lit peccatū. Nam qui sine timore est
non poterit iustificari: iracūdia enim
animositatis illius subversio eius ē.
Usqꝫ in tempus sustinebit patiens: ⁊
postea redditio iocūditatis. Bon⁹ sen-
sus. usqꝫ ĩ temp⁹ abscōdet verba illi⁹:
et labia multorū enarrabūt sensū illi⁹.
In thesauris sapientie significatio di-
scipline: execratio autē peccatori cultu-
ra dei. Fili cõcupiscēs sapientiā cõser-
va iusticiā: ⁊ deus p̄bebit illā tibi. Sa-
piētia eni et disciplina timor domini:
⁊ q̄ beneplacitū ē illi fides ⁊ mansuetudo:

et ad implebit thesauros illiꝰ. Contu-
max nõ sis ⁊ incredibilis timori dei: et
ne accesseris ad illũ duplici corde. Ne
fueris ypocrita ĩ cõspectu hoĩm: et nõ
scandalizeris ĩ labijs tuis. Attende in
illis ne forte cadas ⁊ adducas aĩe tue
inhonoracionẽ: ⁊ reuelet deꝰ abscon-
sa tua ⁊ in medio sinagoge elidat te:
qm̃ accessisti maligne ad dominum-
et cor tuũ plenũ ẽ dolo et fallacia. ij

Fili accedẽs ad seruitutem dei sta
in iusticia et in timore: et p̃para
aĩam tuã ad tẽptacionẽ. Deprime cor
tuũ et sustine: ⁊ inclina aurẽ tuã et sus-
cipe verba intellectus: et ne festines in
tempꝰ obductionis. Sustine sustenta-
tiones dei: cõiungere deo ⁊ sustine: ut
crescat in nouissimo vita tua. Omne
qd̃ tibi applicitũ fuerit accipe ⁊ in dolo-
re sustine ⁊ et ĩ humilitate tua paciẽciã
habe: qm̃ in igne ꝓbatur aurũ et ar-
gentũ: homines vero receptibiles in
camino humiliationis. Crede deo et
recuperabit te: ⁊ dirige viam tuã ⁊ spe-
ra in illũ. Serua timorẽ illiꝰ: ⁊ in illo
veterasce. Metuentes dominũ sustine-
te misericordiã eius: ⁊ non deflectatis
ab illa ne cadatis. Qui timetis domi-
num credite illi: et nõ euacuabit̃ mer-
ces vestra. Qui timetis dominũ spera-
te in illũ: ⁊ ĩ oblectationẽ veniet vobis
misericordia. Qui timetis dominum
diligite illũ: et illuminabũtur corda
vestra. Respicite filij nationes homi-
num: ⁊ scitote quia nullus sperauit ĩ
dño ⁊ cõfusus est. Quis enim p̃mãsit
in mandatis eius: ⁊ derelictꝰ ẽ? Aut
q̃s inuocauit eũ: et despexit illũ? Quo-
niã pius ⁊ misericors ẽ deus: et remit-
tet ĩ die tribulationis pctã: ⁊ ꝓtector
est omnibꝫ exquirẽtibus se in veritate.
Ve duplici corde et labijs scelestis et

manibꝫ malefaciẽtibꝫ: et pctõri terrã
ingrediẽti duabꝫ vijs. Ve dissolutis
corde ⁊ q̃ nõ credũt deo: ⁊ ideo nõ ꝓtegen-
tur ab eo. Ve hijs q̃ ꝑdiderũt sustinen-
tiam: ⁊ qui dereliq̃runt vias rectas: et
diuerterũt ĩ vias prauas. Et quid fa-
cient cum inspicere ceperit dominus?
Qui timent dominũ nõ erũt incredi-
biles verbo illius: ⁊ q̃ diligunt illum
cõseruabũt verbũ illius. Qui timẽt do-
minũ inquirent que beneplacita sunt
ei: et qui diligunt eum replebunt̃ lege
ipsius. Qui timent dñm p̃parabunt
corda sua: ⁊ in cõspectu illiꝰ sanctifica-
bunt animas suas. Qui timẽt dñm
custodiunt mandata illius: et pacien-
tiam habebũt usq; ad inspectionem
illius dicentes. Si penitenciã nõ ege-
rimus incidemus in manus domini:
et non in manus hominum. Secun-
dum enim magnitudinem illius: sic
et misericordia illiꝰ cum ipso est. iij

Filij sapientie ecclesia iustorũ: et
natio illorꝫ obediẽtia et dilectio.
Judiciũ pris audite filij: ⁊ sic facite ut
salui sitis. Deus enĩ honorauit patrẽ
in filijs: et iudiciũ matris exquirens
firmauit in filios. Qui diligit deum
exorabit pro peccatis ⁊ cõtinebit se ab
illis ⁊ in oratione dierꝫ exaudietur: et
sicut qui thesaurisat ita et qui hono-
rificat matrem suã. Qui honorat pa-
trem suũ iocũdabitur in filijs: ⁊ in die
orationis sue exaudiet̃. Qui honorat
patrem suũ vita viuet longiore: ⁊ qui
obedit patri refrigerabit matrem. Qui
timet dominum honorat parentes:
et quasi dominis seruiet hijs qui se
genuerũt. In opere et sermone et omni
paciẽtia honora patrẽ tuũ ut superue-
niat tibi benedictio a deo: et benedictio
illiꝰ in nouissimo manet. Benedictio

pris firmat domos filiorꝫ: maledictio
autẽ matris eradicat fundamẽta. Ne
glorieris in cõtumelia patris tui: nõ
enĩ est tibi gloria sed cõfusio. Gloria
enĩ hominis ex honore patris sui: et
dedecus filij pater sine honore. Fili
suscipe senectam patris tui et nõ cõtri-
stes eum in vita illius: et si defecerit
sensu veniã da: et ne spernas eum in
tua virtute. Elemosina enĩ patris nõ
erit in obliuione. Nam pro peccato
matris restituetur tibi bonũ: ⁊ in iusti-
cia edificabit̃ tibi ⁊ ĩ die tribulacõnis
cõmemorabit̃ tui: et sicut ĩ sereno gla-
cies soluent̃ peccata tua. Quam ma-
le fame est qui derelinquit patrẽ: et est
maledictꝰ a deo qui exasperat matrem.
Fili in mansuetudine opera tua ꝑfice:
et super hominum gloriam diligeris.
Quanto magnus es humilia te in
omnibꝫ ⁊ corã deo inuenies graciã:
qm̃ magna potentia dei solius: et ab
humilibꝫ honoratur. Altiora te ne
quesieris: ⁊ fortiora te ne scrutatus fu-
eris: sed que p̃cepit tibi deus illa cogi-
ta semper: ⁊ in pluribꝫ opinionibꝫ eiꝰ
ne fueris curiosus. Non est enĩ tibi ne-
cessariũ ea que abscondita sunt vide-
re oculis tuis. In superuacuis rebꝫ no-
li scrutari multipliciť: et in pluribꝫ eiꝰ
opibꝫ nõ eris curiosus. Plurima enĩ
sup sensum hominũ ostensa sunt tibi.
Multos enim supplãtauit suspicio il-
lorũ: et in vanitate detinuit sensus il-
lorũ. Cor durum habebit male in no-
uissimo: et qui amat periculũ in illo
peribit. Cor ingrediẽs duas vias nõ
habebit successus: et prauicors ĩ illis
scandalizabit̃. Cor nequã grauabit̃
in doloribus: ⁊ peccator adiciet ad pec-
candũ. Sinagoge supborũ non erit
sanitas: frutex enim pcĩ eradicabitur

in illis ⁊ non intelligetur. Cor sapien-
tis intelligitur in sapiẽtia: ⁊ auris bo-
na audiet cũ omni cõcupiscẽtia sapiẽti-
am. Sapiens cor ⁊ intelligibile absti-
nebit se a peccatis: ⁊ ĩ operibꝫ iusticie
successus habebit. Ignẽ ardentẽ extin-
guit aqua: et elimosina resistit pctĩs:
et deus ꝓspector est eiꝰ qui reddit gra-
tiam. Meminit in posterum: et in tẽ-
casus sui inueniet firmamẽtũ. iiij

Fili elemosinã pauperis ne defrau-
des: et oculos tuos ne transuer-
tas a paupere. Animã esuriẽtẽ ne
despexeris: ⁊ nõ exasperes paupẽ ĩ ino-
pia sua. Cor inopis ne afflixeris: ⁊ nõ
protrahas datũ ãgustiãti. Rogationẽ
cõtribulati ne abicias: et nõ auertas
faciẽ tuã ab egeno. Ab inope ne auer-
tas oclos tuos ꝓpter irã: ⁊ nõ relinq̃s
q̃rentibꝫ tibi retro maledicere. Maledi-
centis enĩ tibi in amaritudine aĩe ex-
audietur dep̃catio illiꝰ: exaudiet autẽ
eum qui fecit illũ. Congregacõni pau-
perũ affabilẽ te facito: ⁊ presbitero hu-
milia animã tuã: et magnato humi-
lia caput tuũ. Declina pauperi sine tri-
sticia aurẽ tuã: et redde debitũ tuum:
et responde illi pacifice in mãsuetudi-
ne. Libera eum qui iniuriã patitur de
manu supbi: et non acide feras ĩ aĩa
tua. In iudicando esto pupillis mise-
ricors ut pater ⁊ ꝓ viro matri illorũ:
et eris tu velut filiꝰ altissimi obediens:
et miserebitur tui magis q̃ mater. Sa-
piẽtia filijs suis vitam inspirat: ⁊ sus-
cipit inquirentes se: et p̃ibit in via iu-
sticie. Et qui illã diligit diligit vitã:
et q̃ vigilauerit ad illã cõplectent̃ pla-
corem eius. Qui tenuerint illam vitã
hereditabunt: et quo introibit bene-
dicet deus. Qui seruiũt ei obsequentes
erunt deo: et eos qui diligunt illam

diligit deus. Qui audit illam iudica-
bit gentes: et qui intuetur illam ꝑma-
nebit cōfidens. Si crediderit ei ꝑmane-
bit ⁊ hereditabit illam: ⁊ erūt in cōfir-
matione creature illoꝝ: quā in tempta-
tione ambulat cum eo ⁊ in primis eli-
git eum. Timorē ⁊ metum ⁊ ꝓbationē
inducet sup illū: et cruciabit illū in tri-
bulatione doctrine sue donec temptet
eum in cogitacōnibꝫ suis: ⁊ credat ani-
me illius. Et firmabit illum ⁊ iter ad-
ducet directū ad illum: et letificabit il-
lum ⁊ denudabit illi absconsa sua: et
thesaurizabit sup illum scientiam et
intellectū iusticie. Si autē oberrauerit
derelinquet eum: et tradet eum in ma-
nus inimici sui. Fili cōserua tempus:
et deuita a malo. Pro anima tua ne
cōfundaris dicere verū. Est enī cōfusio
adducēs peccatum: et est confusio ad-
ducens gloriā ⁊ graciā. Ne accipias
faciem aduersus faciē tuā: nec aduer-
sus aīam tuā mēdaciū. Ne reuerearis
proximū tuū ī casu suo: nec retineas
verbū ī tp̄e salutis. Nō abscōdas sapi-
enciā tuā ī decore suo. In ligua enī sa-
piētia dinoscitur: ⁊ sensus ⁊ scientia ⁊
doctrina ī verbo sensati: et firmamen-
tum in opꝫibꝫ iusticie. Non contradi-
cas verbo veritatis ullomodo: et de
mendacio ineruditionis tue confun-
dere. Non confundaris confiteri pec-
cata tua: et ne subicias te omī homi-
nī pro peccato. Noli resistere cōtra fa-
ciem potentis: nec coneris contra ictū
fluuij. Pro iusticia agonizare ꝓ aīa
tua: et usqꝫ ad mortē certa ꝓ iusticia:
et deus expugnabit pro te inimicos
tuos. Noli citatꝰ esse in lingua tua: ⁊
inutilis ⁊ remissus ī opꝫibꝫ tuis. No-
li esse sicut leo ī domo tua euertens do-
mesticos tuos: et opprimēs subiectos
tibi. Non sit porrecta manus tua ad
accipiendū ⁊ ad dandū collecta. V

Noli attendere ad possessiones ini-
quas: ⁊ ne dixeris ē michi suffici-
ens vita. Nichil enim ꝓderit ī tp̄e vin-
dicte et obductionis. Ne sequaris in
fortitudine tua concupiscenciā cordis
tui: et ne dixeris. Quomō potui: aut
quis me subiciet ꝓpter facta mea? De-
us autem vindicans vindicabit. Ne
dixeris. Peccaui: ⁊ quid michi accidit
triste? Altissimꝰ enī est paciens reddi-
tor. De ꝓpiciatu peccatoꝝ noli esse sine
metu: neqꝫ addicias pccīn sup pccīn: ⁊
ne dicas. Miseracio dnī magna est:
multitudinis peccatoꝝ meorū misere-
bitur. Misericordia enī ⁊ ira ab illo ci-
to ꝓximant: et in peccatores respicit
ira illius. Ne tardes cōuerti ad domi-
num: et ne differas de die in diē. Subi-
to enī veniet ira domini: et in tempore
vindicte disꝑdet te. Noli anxius esse
in diuiciis iniustis: non enī proderūt
tibi ī die obductionis et vindicte. Nō
ventiles te ī omnē ventum: et nō eas
in omnē viam. Sic enim omnis pec-
cator probatur ī dupplici lingua. Esto
firmus in via domini et ī veritate sen-
sus tui ⁊ scientia: et prosequatur te ver-
bum pacis et iusticie. Esto mansuetꝰ
ad audiendū verbū dei ut intelligas:
et cum sapientia proferes responsum
verū. Si est tibi intellectus responde
proximo: sin autē manus tua sit sup
os tuū: ne capiaris in verbo indisci-
plinato et confundaris. Honor ⁊ glo-
ria in sermone sensati: lingua vero im-
prudentis subuersio est ipsius. Non
appelleris susurro ī vita tua: et lingua
tua ne capiaris ⁊ cōfundaris. Sup fu-
rem enī ē cōfusio ⁊ penitēcia: ⁊ denota-
cio pessima sup bilinguē: susurratori
autem odiū et inimicicia ⁊ cōtumelia.
Iustifica pusillū ⁊ magnū silr̄. VI

Noli fieri ꝓ amico inimicus ꝓxi-
mo. Improperiū enī et cōtume-
liā malus hereditabit: et omnis pec-
cator inuidus ⁊ bilinguis. Non te ex-
tollas ī cogitacione anime tue velut
taurus ne forte elidatur virtus tua
per stulticiam: ⁊ folia tua comedat ⁊
fructus tuos ꝑdat: et relinquaris ve-
lut lignum aridum in heremo. Ani-
ma enī nequā disperdet qui se habet:
et in gaudiū inimicis dat illū: ⁊ dedu-
cet in sortem impiorū. Verbum dulce
multiplicat amicos ⁊ mitigat inimi-
cos: ⁊ lingua eucharis ī bono homine
abundabit. Multi pacifici sint tibi: et
cōsiliariꝰ sit tibi unꝰ de mille. Si possi-
des amicū ī temptacōne posside eū: ⁊ ne
facile credas ei teipsum. Est enī amicꝰ
secūdum tempꝰ suū: ⁊ non ꝑmanebit
in die tribulacionis. Et ē amicꝰ qui
cōuertitur ad inimiciciā: et est amicꝰ
qui odiū et rixā et cōuicia denudabit.
Est autē amicꝰ sociꝰ mense: ⁊ non per-
manebit in die necessitatis. Amicus
si ꝑmanserit fixus · erit tibi quasi co-
equalis: et in domesticis tuis fiducia-
liter aget. Si humiliauerit se contra
te et a facie tua absconderit se: unani-
mem habebis amiciciā bonā. Ab ini-
micis tuis separare: et ab amicis tuis
attende. Amicꝰ fortis fidelis ꝓtectio:
qui autem inuenit illum inuenit the-
saurū. Amico fideli nulla est cōpara-
cio: et non ē digna ponderatio auri
et argenti cōtra bonitatem fidei illius.
Amicus fidelis medicamentum vite
et immortalitatis: et qui metuunt do-
minum inuenient illum. Qui timet
deum eque habebit amiciciam bonā:
quoniam secūdum illum erit amicꝰ
illius. Fili a iuuentute tua excipe do-
ctrinam: et usqꝫ ad canos inuenies
sapienciā. Quasi is qui arat et qui se-
minat accede ad eā: et sustine bonos
fructus illiꝰ. In opere enī ipsius exiguū
laborabis: et cito edes de generatio-
nibus illius. Quam aspera est nimi-
um sapientia indoctis hominibꝫ: et
non ꝑmanebit in illa excors. Quasi
lapidis virtus probatio erit in illis:
et non demorabūtur proicere illā. Sa-
piencia enim doctrine secūdum nomē
est eius: et non est multis manifesta.
Quibꝫ autē cognita est permanet usqꝫ
ad cōspectū dei. Audi fili et accipe con-
siliū intellectꝰ: et ne abicias consilium
meū. Inice pedem tuū in compedes il-
lius: ⁊ in torques illius collum tuum.
Subice humerū tuū ⁊ porta illam: et
ne accidieris vinculis eius. In omni
animo tuo accede ad illā: et ī omī vir-
tute tua cōserua vias eiꝰ. Inuestiga il-
lam ⁊ manifestabitur tibi: ⁊ continēs
factus ne derelinquas eā. In nouissi-
mis enim inuenies requiem in ea: et
conuertetur tibi in oblectationem. Et
erūt tibi cōpedes eiꝰ in ꝓtectionē forti-
tudinis et bases virtutis: et torques
illius in stolam glorie. Decor enim
vite est in illa: et vincula illius alliga-
tura salutis. Stola glīe indues eam:
et coronā gratulacionis impones ti-
bi. Fili si attenderis michi disces eā: et
si accomodaueris animū tuū sapiens
eris. Si inclinaueris aurē tuā excipies
doctrinā: et si dilexeris audire sapiens
eris. In multitudine presbiterorū pru-
dentium sta · et sapientie illoꝝ ex corde
coniūgere: ut omnē narrationem dei
possis audire: et prouerbia laudis
non effugiant a te. Et si videris sensa-
tum euigila ad eum: et gradꝰ ipsioꝝ

illiꝰ retrat pes tuus. Cogitatū tuum habe ĩ pceptis dei ⁊ ĩ mandatis illiꝰ maxime assiduꝰ esto: ⁊ ipse dabit tibi cor: ⁊ cõcupiscētia sapiētie dabit tibi. VII

Noli facere mala et nõ te apprehendent: discede ab iniquo et deficient mala abs te. Fili non semines mala in sulcis iniusticie: et nõ metes ea in septuplū. Noli querere ab homine ducatum: neq; a rege cathedrā honoris. Non te iustifices ante deum quoniam agnitor cordis est ipse: et penes regem noli velle videri sapiens. Noli querere fieri iudex nisi valeas virtute irrumpere iniquitates: ne forte extimescas faciem potentis: et ponas scandalum in agilitate tua. Non pecces in multitudine civitatis. nec te immittas in pplm: neq; alliges duplicia peccata. Nec enim in uno eris immunis. Noli esse pusillanimis ĩ animo tuo: exorare et facere elemosinam ne despicias. Ne dicas in multitudine munerum meorum respiciet deus: et offerente me deo altissimo. munera mea suscipiet. Non irrideas hominem in amaritudine anime: est enim qui humiliat et exaltat circumspector deus. Noli amare mendaciū adversus fratrem tuum: neq; in amicū similiter facias. Noli velle mentiri omne mendacium: assiduitas enim illius nõ ē bona. Noli verbosus esse ĩ multitudine presbiterorum: et non iteres verbū in oratione tua. Nõ oderis laboriosa opera: et rusticationē creatā ab altissimo. Nõ te reputes ĩ multitudine indisciplinatorū: memento ire quī non tardabit. Humilia valde spiritū tuū: quoniā vindicta carnis impii ignis ⁊ vermis. Noli prevaricari in amicū pecuniam differentem: neq; fratrē tuū karissimū auro spreveris. Noli discedere a muliere sensata et bona quam sortitus es in timore domini: gratia enī verecundie illius sup aurū. Non ledas servum in veritate operantem: neq; mercenarium dantem animā suā. Servus sensatꝰ sit tibi dilectꝰ quasi anima tua: non defraudes illū libertate: neq; inopem derelinquas illum. Pecora tibi sunt attende illis: et si sunt utilia perseverent apud te. Filii tibi sūt erudi illos: ⁊ cura illos a pueritia illorum. Filie tibi sunt serva corpus illarum: et non ostendas hilarem faciem tuā ad illas. Trade filiā et grande opus feceris: et homini sensato da illā. Mulier si est tibi secūdum animā tuā nõ proicias illā: ⁊ odibili non credas te ĩ toto corde tuo. Honora patrem tuū: et gemitus matris tue ne obliviscaris. Memēto quoniam nisi per illos natus nõ fuisses: et retribue illis quomodo et illi tibi. In tota anima tua time dominū: et sacerdotes illius sanctifica. In omni virtute dilige eū q te fecit: ⁊ ministros eius ne derelinquas. Honora deum ex tota aīa tua et honorifica sacerdotes: et propurga te cū brachiis. Da illis partē sicut mandatū est tibi primiciarum et purgationis: ⁊ de negligentia tua purga te cū paucis. Datū brachiorū tuorum et sacrificiū sanctificationis offeres domino et initia sanctorum: et pauperi porrige manū tuā ut perficiatur propiciatio ⁊ benedictio tua. gratia datꝰ ĩ conspectu omnis viventis: et mortuo nõ prohibeas gratiā. Nõ desis plorantibus ĩ consolatione: et cū lugentibus ambula. Nõ te pigeat visitare infirmū: ex his enī ĩ dilectione firmaberis. In omnibus operibus tuis memorare novissima tua: ⁊ ineternū non peccabis. VIII

Non litiges cū hoīe potēte: ne forte incidas ĩ manꝰ illiꝰ. Nõ contendas cum viro locuplete: ne forte cõtra te constituat litem tibi. Multos enim perdidit aurū et argentū: et usq; ad cor regū extendit et cõvertit. Non litiges cum homine linguato et non strues in ignem illius ligna. Non cõmunices homini indocto: ne male de progenie tua loquatur. Ne despicias hominem avertentem se a peccato: neq; improperes ei. Memento quī omnes ĩ corruptione sumꝰ. Ne spernas hominē ĩ sua senectute: et enim ex nobis senescunt. Noli de mortuo inimico tuo gaudere: sciens quoniā omnes morimur: et in gaudiū nolumꝰ venire. Ne despicias narrationē presbiterorum sapientū: ⁊ in proverbiis eorum cõversare. Ab ipsis enim disces sapiētiā et doctrinā intellectꝰ: et servire magnatis sine querela. Nõ te preteriat narratio seniorum: ipsi enī didicerunt a patribus suis. Quoniam ab ipsis disces intellectū: et in tempore necessitatis dabis responsū. Nõ incendas carbones peccatorum arguens eos: ⁊ ne incenderis flāma ignis peccatorum illorum. Ne cõtra faciē stes cõtumeliosi: ne sedeat quasi insidiator ori tuo. Noli fenerari homini fortiori te: quod si feneraveris quasi perditū habe. Nõ spondeas sup virtutem tuā: quod si spoponderis quasi restituēs cogita. Nõ iudices cõtra iudicem: quoniā secundum quod iustū est iudicat. Cum audace non eas in via: ne forte gravet mala sua in te. Ipse enī secundū voluntatē suam vadit: et simul cū stulticia illiꝰ peries. Cum iracundo nõ facias rixā et cum audace non eas in desertum: quī quasi nichil est ante illum sanguis: et ubi nõ est adiutoriū elidet te. Cum fatuis cõsiliū non habeas: non enim poterunt diligere nisi que eis placent. Corā extraneo ne facias consilium: nescis enī qd pariet. Nõ omni homini cor tuum manifestes: ne forte inferat tibi gratiā falsā ⁊ cõviciet tibi. IX

Non zeles mulierem sinus tui: ne ostēdat sup te maliciā doctrine nequam. Non des mulieri potestatē anime tue: ne ingrediatur ĩ virtute tua ⁊ cõfundaris. Ne respicias mulierē multivolā: ne forte incidas in laqueos illius. Cū saltatrice ne assiduꝰ sis nec audias illam: ne forte pereas in efficatia illius. Virginē ne cõspicias: ne forte scandalizeris in decore illius. Ne des fornicariis animā tuā ĩ ullo: ne perdas te et hereditatem tuam. Noli circumspicere in vicis civitatis: nec oberraveris ĩ plateis illius. Averte faciē tuā a muliere cõpta: et ne circūspicias speciē alienā. Propter speciē mulieris multi perierūt: et ex hoc cõcupiscētia quasi ignis exardescit. Omnis mulier que ē fornicaria quasi stercus in via ab omnibus pretereuntibus conculcabitur. Speciem mulieris aliene multi admirati reprobi facti sunt: colloquiū enī illius quasi ignis exardescit. Cum aliena muliere ne sedeas omnino. nec accūbas cum ea sup cubitū: et non altercris cū illa in vino ne forte declinet cor tuum in illā: et sanguine tuo labaris in perditionē. Ne derelinquas amicū antiquū: novus enī non erit similis illi. Vinū novū amicꝰ novus: veterascat: et cū suavitate bibes illud. Non zeles gloriam et opes peccatoris: non enī scis que futura sit illius subversio. Non placeat tibi iniuria iniustorum: sciēs quī usq; ad inferos non placebit impius. Longe abesto ab homine potestatem

habente occidendi: et nō suspicaberis
timorem mortis. Et si accesseris ad il-
lum noli aliquid committere: ne forte
auferat vitā tuam. Communionem
mortis scito: quoniā i medio laqueorū
ingredieris: ⁊ sup dolentiū arma am-
bulabis. Secūdum virtutē tuam: ca-
ue te a pximo tuo: et cum sapientibꝫ
et prudentibꝫ tracta. Viri iusti sint ti-
bi conuiue: et in timore dei sit tibi glo-
riatio: et in sensu sit tibi cogitatus
dei: et omnis enarratio tua in precep-
tis altissimi. In manu artificū ope-
ra laudabuntur: et princeps populi
in sapientia sermonis sui: in sensu ve-
ro seniorum verbum. Terribilis est in
ciuitate sua homo linguosus: ⁊ teme-
rarius i verbo suo odibilis erit. X

Iudex sapiens iudicabit ppłm suum: ⁊
principatꝰ sensati stabilis erit. Secūdū
iudicem ppli sic et minister eiꝰ: et qua-
lis rector est ciuitatis: tales et inhabi-
tantes in ea. Rex insipiens pdet ppłm
suū: et ciuitates inhabitabūtur p sen-
sum prudentiū. In manu dei potestas
terre: et execrabilis omnis iniquitas
gentiū: et vtilem rectorem in tpe suscita-
bit sup illam. In manu dei potestas
hominis: ⁊ sup faciem scribe imponet
honorem suū. Omnis iniurie pximi
ne memineris: et nichil agas i operibꝫ
iniurie. Odibilis corā deo ē et homini-
bus supbia: ⁊ execrabilis oīs iniqtas
gentiū. Regnū a gēte i gentē transfert
propter iniusticias ⁊ iniurias et cōtu-
melias ⁊ diuersos dolos. Auaro au-
tem nichil est scelestius. Quid supbis
terra ⁊ cinis? Nichil est iniquius quā
amare pecuniā. Hic eni et aīam suā
venalem habet: quoniam in vita sua
proiecit intima sua. Omnis potētatꝰ
breuis vita: languor pliҳior grauat
medicum. Breuem lāguorem precidit
medicꝰ: sic et rex hodie est: et cras mo-
rietur. Cum eni morietur homo: here-
ditabit serpentes et bestias et vermes.
Initiū supbie hominis apostatare a
deo: quoniā ab eo q fecit illū recessit cor
eius: quoniā initiū peccati est omnis
supbia. Qui tenuerit illā adimplebit
maledictis: et subuertet eum in finem.
Propterea exhonorauit dominꝰ con-
uentꝰ malorū: et destruxit eos vsqꝫ in
finem. Sedes ducū supboꝝ destruxit
deꝰ: ⁊ sedere fecit mites pro eis. Radicꝰ
gentiū supbaꝝ arefecit deꝰ: et plātauit
humiles ex ipsis gētibꝫ. Terras gentiū
euītit dn̄s: ⁊ pdidit eas vsqꝫ ad funda-
mētū. Arefecit ex ipis ⁊ dispdidit eos:
et cessare fecit memoriam eorū a terra.
Memoriā supboꝝ pdidit deus: ⁊ reli-
quit memoriam humiliū sensu. Nō
est creata hominibꝫ superbia: neqꝫ ira-
cūdia nationi mulieꝝ. Semen homi-
num honorabitur hoc qđ timet deū:
semen autē hoc exhonorabitur quod
pterit mādata domini. In medio fra-
trū rector illoꝝ i honore: ⁊ q timēt dn̄m
erunt in oculis illius. Gloria diuitū
honoratorū et pauperū timor dei est:
non despicere hominē iustū pauperem:
et non magnificare virū peccatorem
diuitē. Magnus est iudex et potens ē
in honore: et non ē maior illo q timet
deum. Seruo sensato liberi seruient: et
vir prudēs ⁊ disciplinatꝰ nō murmu-
rabit correptꝰ: ⁊ inscius non honora-
bitur. Noli extollere te in faciendo ope-
re tuo: et noli cunctari in tpe angustie.
Melior est qui operatur ⁊ abundat in
omnibꝫ: quā qui gloriatur ⁊ eget pane.
Fili in mansuetudine serua animam
tuā: et da illi honorem secūdum meri-
tum suū. Peccātem i animam suam

quis iustificabit? Et qs honorificabit
exhonorantem animam suam? Pau-
per gloriatur p disciplinam et timo-
rem suum: et est homo qui honorifi-
catur pter substanciā suam. Qui au-
tem gloriatur i paupertate: quātomа-
gis in substancia? Et qui gloriatur
in substācia: paupertatē vereatur. XI

Sapientia humiliati exaltabit ca-
put illiꝰ: et i medio magnatoꝝ
cōsedere illū faciet. Non laudes virū
in specie sua: neqꝫ spernas hominem
in visu suo. Breuis i volatilibꝫ apis:
et initiū dulcoris habet fructus illius.
Ne glorieris i vestitu unqꝫ: nec in die
honoris tui extollaris. Quoniā mira-
bilia opa altissimi solius: et gl'osa et
abscōsa ⁊ inuisa opa illius. Multi ty-
ranni sederūt i throno: ⁊ i suspicabilis
portauit diadema. Multi potentes
oppressi sunt valide: et gloriosi traditi
sunt in manus alteroꝝ. Priusqꝫ inter-
roges ne vituperes quēqꝫ: et cū interro-
gaueris corripe iuste. Priusqꝫ audias
ne respondeas verbū: ⁊ in medio seni-
orū ne adicias loqui. De ea re que te
non molestat ne certeris: et in iudicio
peccanciū ne cōsistas. Fili ne i multis
sint actus tui: ⁊ si diues fueris nō eris
immunis a delicto. Si enim secutus
fueris nō apphendes: ⁊ nō effugies si
pcurreris. Est homo laborās ⁊ festi-
nans et dolens impius: et tantoma-
gis non abundabit. Est homo mar-
cidus egens recuperatione plus defici-
ens virtute et habundans paupertate:
et oculus dei respexit illum in bono et
erexit eum ab humilitate ipsius. et ex-
altauit caput eius: et mirati sunt in
illo multi et honorauerūt deum. Bo-
na et mala. vita et mors: paupertas
et honestas: a deo sunt. Sapientia
disciplina et sciētia legis apud dn̄m:
dilectō et vie bonoꝝ apud ipm. Error
⁊ tenebre peccoribꝫ cōcreata sunt. Qui
autē exultāt in malis cōsenescūt i ma-
lo. Datō dei iustis pmanet: ⁊ pfectꝰ il-
liꝰ successus habebit ineternū. Est q lo-
cupletatur parce agendo: et hec pars
mercedis illiꝰ in eo q dicit. Inueni re-
quiem michi et nunc manducabo de
bonis meis solus. et nescit qđ tempꝰ
preteriat ⁊ mors apropiquet. ⁊ relin-
quat omnia alijs. et moriatur. Sta
in testamento tuo ⁊ i illo colloquere:
et in opere mandatoꝝ tuoꝝ veterasce.
Ne manseris i operibꝫ peccatoꝝ. Con-
fide autem in deo: ⁊ mane i loco tuo:
facile ē eni in oculis dei subito honesta-
re pauperem. Benedictio dei i mercedem
iusti festinat: et in honore veloci pro-
cessus illiꝰ fructificat. Ne dicas. quid
est michi opꝰ: et q erunt michi ex hoc
bona? Ne dicas. Sufficiēs michi sū:
et quid ex hoc pessimabor? In die bo-
noꝝ ne immemor sis maloꝝ: et i die
maloꝝ ne immemor sis bonoꝝ: qm̄
facile ē corā deo i die obitus retribue-
re vnicuiqꝫ scđm vias suas. Malicia
hore obliuionē facit luxurie magne:
et in fine hominis denudatio operū
illius. Ante mortē ne laudes homi-
nem quēquā: qm̄ i filijs suis agnosci-
tur vir. Non omnē hominē inducas
in domū tuā: multe eni sunt insidie
dolosi. Sicut enim eructuāt precordia
fetācium et sicut perdix inducitur in
caueam ⁊ vt caprea i laqueū sic ⁊ cor
supboꝝ: et sicut prospector videns ca-
sum pximi sui. Bona enim in mala
cōuertens insidiatur: et i electis impo-
net maculam. Ab scintilla eni vna
augetur ignis: et ab vno doloso au-
getur sanguis: homo vero peccator

sanguini insidiatur. Attende tibi a
pestifero: fabricat enim mala: ne forte
inducat super te subsannacōnem in
perpetuum. Admitte ad te alienige-
nam et subvertet te in turbine: et ab-
alienabit te a viis propriis. xii

Si benefeceris scito cui feceris: et erit
gratia ī bonis tuis multa. Be-
nefac iusto et invenies retribucōnem
magnā: et si non ab ipso: certe a dn̄o.
Non est ei bene qui assiduꝰ est in ma-
lis et elemosinas nō danti: quoniā et
altissimꝰ odio habet peccatores: et mi-
sertus est penitentibꝫ. Da misericordi:
et ne suscipias peccatorem: et impiis
et peccatoribꝫ reddet vindictā: custodi-
ens eos in diem vindicte. Da bono et
non receperis peccatorē: benefac humi-
li et non dederis impio. Prohibe pa-
nes illi dare: ne in ipsis potentior te
sit. Nam duplicia mala invenies in
omnibꝫ bonis quecūqꝫ feceris illi: quo-
niam et altissimꝰ odio habet peccato-
res: et impiis reddet vindictam. Non
agnoscetur in bonis amicus: et non
abscondetur in malis inimicus. In
bonis viri inimici illius: in tristicia et
in malicia illius amicus agnitus est.
Nō credas inimico tuo ineternū. Sicut
enim eramentū: eruginat nequicia il-
lius: et si humiliatus vadat curvus
abice animū tuū: et custodi te ab illo.
Non statuas illum penes te nec sede-
at ad dexterā tuam ne conversus stet
in loco tuo: ne forte cōversus ī locum
tuū inquirat cathedrā tuā: et in novis-
simo cognoscas verba mea et in stimu-
libus meis stimuleris. Quis miserebi-
tur incantatori a serpente percusso: et o-
mnibus qui appropiāt bestiis? Sic et
qui comitatur cū viro iniquo: et ob-
volutus est in peccatis eiꝰ. Una hora
tecum permanebit: si autem declinave-
ris non supportabit. In labiis suis
indulcat inimicꝰ: et ī corde suo insidi-
atur ut subvertat te in foveā. In ocu-
lis suis lacrimatur inimicꝰ: et si inve-
nerit tempꝰ: nō saciabitur sanguine:
et si incurrerint tibi mala: invenies eū
illic priorem. In oculis suis lacrima-
tur inimicꝰ: et quasi adiuvās suffodi-
et plantas tuas. Caput suum mo-
vebit et plaudebit manu: et multa su-
surrās commutabit vultū suū. xiii

Qui tetigerit picē inquinabitur ab ea:
et q̄ cōmunicaverit superbo indu-
et superbiā. Pondꝰ sup se tollit qui ho-
nestiori se cōmunicat: et diciori te ne
socius fueris. Quid cōmunicabit ca-
cabus ad ollam? Quādo enī se colli-
serint cōfringetur. Dives iniuste eget
et fremebit: pauper autē lesus tacebit.
Si largitus ei fueris assumet te: et si
non habueris derelinquet te. Si habes
convivet tecū et evacuabit te: et ipse nō
dolebit sup te. Si necessariꝰ illi fueris
supplātabit te: et subridens spem dabit
narrans tibi oīa bona et dicet quid
opus est tibi: et cōfundet te ī cibis suis:
donec te exinaniat bis et ter: et ī novis-
simo deridet te. Et postea videns dere-
linquet te: et caput suum movebit ad
te. Humiliare deo: et expecta manus
eius. Attende ne seductus in stulticiā
humilieris. Noli esse humilis ī sapi-
encia tua: ne humiliatꝰ in stulticiam
seducaris. Advocatus a potentiore
discede: ex hoc enim magis te advo-
cabit. Ne improbus sis: ne impinga-
ris: et ne longe sis ab eo: ne eas ī obli-
vionem. Ne retineasˢ ex equo loqui cū
illo: nec credas multis verbis illius.
Ex multa enim loq̄la temptabit te: et
subridēs interrogabit te. De absconditisˢ

tuis immittis animꝰ illiꝰ cōservabit
verba tua: et non parcet de malicia et
de vinculis. Cave tibi et attende diligen-
ter auditui meo: quoniā cū subversione
tua ambulas. Audiēs vero verba illa
quasi ī somnis vide: et vigilabis oīm
vita tua. Dilige deum: et invoca illū
in salute tua. Omne animal diligit
simile sibi: sic et omnis homo proximū
sibi. Omnis caro ad similem sibi con-
iungetur: et oīs homo simili sui sociabitur.
Si cōmunicabit lupꝰ agno aliquan-
do: sic peccator iusto. Que cōmunicatio
sancto homini ad canem: aut q̄ pars
bona diviti ad pauperē? Venatio le-
onis onager in heremo: sic et pascua
sunt divitū pauperes. Et sicut abomi-
natō ē superbo humilitas: sic et execra-
tio divitis paup. Dives cōmotꝰ con-
firmatur ab amicis suis: humilisˢ au-
tem cum ceciderit expelletur et a notis.
Diviti decepto multi recuperatores:
locutus est superba: et iustificaverūt illū.
Humilis deceptus est: insup et argu-
itur. Locutꝰ est sensate: et non est ei da-
tus locus. Dives locutus est et oēs
tacuerūt: et verbū illius usqꝫ ad nubes
perducent. Paup locutus est: et dicūt.
Quis est hic? Et si offenderit: subver-
tent illū. Bona est substātia cui non
est peccatū in cōsciencia: et nequissima
est paupertas in ore impii. Cor hoīs im-
mutat faciē illiꝰ: sive ī bona sive ī ma-
la. Vestigiū cordis boni et faciē bonā
difficile invenies: et cū labore. xiiii

Beatus vir qui nō est lapsus ver-
bo ex ore suo et nō est stimulatꝰ
in tristicia delicti. Felix qui nō habuit
animi sui tristiciā: et nō excidit a spe
sua. Viro cupido et tenaci sine racōne
ē substātia: et homini livido ad qd aurū?
Quod acervat ex animo suo iniuste
aliis congregat: et in bonis illiꝰ aliusˢ
luxuriabitur. Qui sibi nequā est cui
alii bonus erit? Et non iocūdabitur
ī bonis suis. Quo sibi invidet nichil
est illo nequius: et hec ē reddicō malicie
illiꝰ. Et si benefecerit: ignorāter et nō vo-
lēs facit: et ī novissīo manifestat ma-
liciam suā. Nequā est oculus lividi:
et avertens faciem suam: et despiciens
animam suam. Insaciabilis oculus
cupidi in parte iniquitatis: non saci-
abitur donec cōsumat arefaciēs ani-
mam suā. Oculus malus ad mala:
et non saciabitur pane: indigens et
in tristicia erit sup mēsam suā. Fili si
habes benefac tecū: et deo dignas ob-
laciones offer. Memor esto quoniā
mors non tardat: et testamentū infe-
rorum: quia demonstratū est tibi. Testa-
mentū enī huiꝰ mundi morte morie-
tur. Ante mortem benefac amico tuo:
et scd̄m vires tuas exporrigēs da pau-
peri. Non defraudieris a die bono: et
particula diei boni nō te pretereat. Non-
ne aliis relinques dolores et labores tu-
os. In divisione sortis da et accipe:
et iustifica aīam tuā. Ante obitū tuū
operare iusticiā: quoniā nō est apud
inferos invenire cibū. Omnis caro si-
cut fenū veterascet: et sicut foliū fructifi-
cans ī arbore viridi. Alia generātur
et alia deiciuntur: sic generatio carnis
et sanguinis: alia finitur: et alia nascitur.
Omne opus corruptibile in fine defi-
ciet et qui illud operatur ibit cum illo.
Et oēe opus electum iustificabitur:
et qui operatur illud honorabitur ī
illo. Beatus vir qui in sapientia mo-
rabitur: et qui ī iusticia meditabitur:
et in sensu cogitabit circūspectionē dei.
Qui excogitat vias illius ī corde suo:
et ī absconditis suis intelligēs: vadēs

post illam quasi investigator: ⁊ i viis
illius consistens. Qui respicit per fene-
stras illius: et in ianuis illiꝰ audiens.
Qui requiescit iuxta domū illiꝰ: et in
parietibꝫ illius figens palum. Statu-
et casulam suā ad manꝰ illiꝰ: et requi-
escent in casula illius bona per evum.
Statuet filios suos sub tegimine illi-
us: ⁊ sub ramis illius morabit̄. Pro-
tegetur sub tegimine illius a fervore:
et in gloria eius requiescet. xv

Qui timet deum faciet bona: et qui
cōtinēs ē iusticie apꝑhēdet illā:
et obviabit illi quasi mater honorifi-
cata: et q̄si mulier a virginitate suscipi-
et illum. Cibabit illū pane vite et in-
tellectꝰ: ⁊ aqua sapientie salutaris po-
tabit illū. Et firmabitur in illo ⁊ non
flectetur: et continebit illū et nō cōfun-
detur: et exaltabit illum apud ꝓximos
suos. Et ī medio ecclesie aperiet os eiꝰ:
et adimplebit illū spiritu sapientie et
intellectus: et stola glorie vestiet eum.
Iocūditatē et exultationē thesauriza-
bit super illū: et nomine eterno heredi-
tabit illū. Homines stulti nō apꝑhen-
dent illam: ⁊ homines sensati obviā-
bunt illi. Homines stulti nō videbūt
eam: lōge enī abest a sup̄bia et dolo.
Viri mendaces nō erunt illius memo-
res: et viri veraces invenientur ī illa:
et successum habebūt usqꝫ ad inspectio-
nem dei. Nō est speciosa laus ī ore pec-
catoris: quoniā a deo profecta est sapi-
entia. Sapientie enī dei astabit laus:
⁊ in ore fideli abundabit: ⁊ dominator
dabit eā illi. Nō dixeris ꝑ deū abest:
q̄ enim odit ne feceris. Non dicas ille
me implanavit: nō enī necessarij sūt
ei homines impij. Omne execramentū
erroris odit dominꝰ: et nō erit amabi-
le timētibꝫ eū. Deus ab inicio cōstituit
hominē: et reliquit illu in manu con-
silij sui. Adiecit mandata et precepta
sua. Si volueris mandata conservare
conservabūt te: ⁊ in perpetuū fidē pla-
citam servare. Apposuit tibi aquam
et ignem: ad q̄d volueris porrige ma-
num tuā. Ante hominē vita ⁊ mors:
bonū et malū. Quod placuerit ei dabi-
tur illi: quoniā multa sapientia dei:
⁊ fortis in potentia: videns omnes si-
ne intermissione. Oculi domini ad ti-
mentes eū: ⁊ ipse agnoscit omnē operā
hominis. Nemini mādavit impie age-
re: et nemini dedit spacium peccandi.
Non enim concupiscit multitudinem
filiorꝫ infidelium ⁊ inutilium. xvi

Ne iocūderis ī filijs impijs si mul-
tiplicentur: nec oblecteris sup ip-
sos si non est timor dei in illis. Non
credas vite illorꝫ: nec respexeris in labo-
res eorꝫ. Melior est enim unus timens
deū: q̄ꝫ mille filij impij. Et utile ē mori
sine filijs: q̄ꝫ relinquere filios impios.
Ab uno sensato inhabitabit̄ patria:
et a tribꝫ impijs deseret̄. Multa talia
vidit oculus meus: et fortiora horū
audivit auris mea. In sinagoga pec-
cantiū exardebit ignis: ⁊ ī gente incre-
dibili exardescet ira. Non exoraverūt
pro peccatis suis antiqui gigātes qui
destructi sunt confidentes sue virtuti:
⁊ nō pepcit peregrinacōni illorꝫ sed per-
cussit eos: ⁊ execratꝰ ē eos ꝑ sup̄bia ubi
illorꝫ. Non misertus ē illis totā gentē
perdens: ⁊ extollentē se in peccatis suis.
Et sicut sexcenta milia peditū qui con-
gregati sunt in duricia cordis sui: ⁊ si
unus fuisset cervicatus mirū si fuisset
immunis. Misericordia enī et ira est
cum illo: potens exoratio ⁊ effundens
iram: secūdū misericordiā suā: sic cor-
rectio illius: hominē secundum opera

sua iudicat. Non effugiet in rapina
peccator: ⁊ non retardabit sufferentia
misericordiā facientis. Omnis miseri-
cordia faciet locū unicuiqꝫ scdm meri-
tum operū suorꝫ: et scdm intellectū pere-
grinationis illiꝰ. Non dicas. A deo
abscōdar: ⁊ ex summo quis opis mei
memorabitur? In ꝑplo magno non
agnoscar. Que est enī anima mea in
tā immēsa creatura? Ecce celū ⁊ celi ce-
lorꝫ: abissus ⁊ universa terra et q̄ in eis
sūt ī cōspectu illiꝰ cōmovebūtur: mon-
tes simul ⁊ colles ⁊ fundamenta terre:
et cum cōspexerit illa deus tremore con-
cutientur. Et ī omnibꝫ hijs insensatū
est cor: ⁊ omne cor intelligit̄ ab illo: et
vias illius q̄s intelligit? Et procella
quā nec oculus vidit hominis? Nā
plurima illiꝰ opera sunt in absconsis:
sed opera iusticie eius quis enūciabit
aut quis sustinebit? Longe enī ē testa-
mentū a quibusdā: ⁊ interrogatio ho-
minū in consummacōne est. Qui mi-
noratur corde cogitat inania: ⁊ vir im-
prudens ⁊ errās cogitat stulta. Audi me
fili et disce disciplinā sensus: et ī verbis
meis attende in corde tuo: et dicam ī
equitate disciplinam et scrutabor enar-
rare sapientiam: et ī verbis meis atten-
de in corde tuo: et dico in equitate spi-
ritus: virtutes quas posuit deus ī ope-
ra sua ab inicio: et in veritate enūcio
scientiam eiꝰ. In iudicio dei opera ipsi-
us ab inicio: et ab institutione homi-
num ipsorꝫ distinxit partes illorꝫ: ⁊ ini-
tia eorꝫ ī gentibꝫ suis. Ornavit opera
illorꝫ: nec esurierūt nec laboraverūt: ⁊
non destiterunt ab operibꝫ suis. Unus-
quisqꝫ proximū sibi nō angustiabit
usqꝫ ī eternū. Nō sis incredibilis verbo
illiꝰ. Post hec in terrā deus respexit: et
implevit illā bonis suis. Anima autē
omnis vitalis denūciavit ante faciē
ipsius: ⁊ ipsa iterꝫ reversio illorꝫ. xvii

Deus creavit de terra hominem: et
scdm imaginem suam fecit illū.
Et iterꝫ convertit illū ī ipsam: et scdm
se vestivit illū virtute. Numerū dierū
et tempꝰ dedit illi: et dedit illi potestatē
eorꝫ q̄ sunt sup terrā. Posuit timorem
illius sup omnē carnem: ⁊ dominatꝰ
est bestiarꝫ ⁊ volatiliū. Creavit ex ipso
adiutorium simile sibi: consiliū ⁊ lin-
guam et oculos et aures et cor dedit
illis excogitandi: et disciplina intelle-
ctus replevit illos. Creavit illis scienti-
am spiritꝰ: sensu implevit cor illorū:
et mala ⁊ bona ostēdit illis. Posuit
oculū ipsorꝫ sup corda illorꝫ ostendē illis
magnalia operū suorꝫ ut nomē sāctifi-
cacōnis collaudent: ⁊ gloriari in mi-
rabilibꝫ illiꝰ: ⁊ magnalia enarrēt ope-
rū eiꝰ. Addidit illis disciplinā: ⁊ legē
vite hereditavit illos. Testamētū eternū
cōstituit cū illis: ⁊ iusticiā ⁊ iudicia sua
ostendit illis. Et magnalia honoris
eius vidit oculus illorꝫ: et honorē vo-
cis audierūt aures illorꝫ: et dixit illis.
Attēdite ab omni iniquo. Et mādavit
illis: unicuiqꝫ de proximo suo. Vie il-
lorꝫ corā illo sūt semp: nō sūt abscon-
se ab oculis ipsiꝰ. In unāquāqꝫ gen-
tē ꝑposuit rectorē: et pars dei isrl̄ facta ē
manifesta. Et omnia opera illorꝫ velut
sol ī cōspectu dei: ⁊ oculi eiꝰ sine intermissi-
one inspicientes ī vijs eorꝫ. Non sunt
absconsa testamenta per iniquitatem
illorꝫ. Et omnes iniquitates eorꝫ in con-
spectu dei. Elemosina viri q̄si sacculꝰ
cum ipso: ⁊ gratiā hominis quasi pupillā
cōservabit: et postea resurget ⁊ retribuet
illis retribucōnem unicuiqꝫ in caput
ipsorꝫ: et convertet ī inferiores partes ter-
re. Penitentibꝫ autem dedit viā iusticie:

et confirmauit deficientes sustinere: ⁊
destinauit illis sortem veritatis. Con-
uertere ad dominū et relinque peccata
tua: precare ante faciē domini: et mi-
nue offendicula. Reuertere ad dominū
et auertere ab iniusticia tua et nimis
odito execrationē ⁊ cognosce iusticias
et iudicia dei ⁊ sta in sorte ꝓpositiōnis
⁊ oratiōnis altissimi dei. In partes va-
de seculi sancti: cum viuis et dantibꝫ
cōfessionē deo. Non demoreris i erro-
re impiorꝫ: āte mortē cōfitere. A mor-
tuo quasi nichil perit cōfessio. Confite-
beris viuens: viuus ⁊ sanꝰ cōfiteberis
et laudabis deum: et gloriaberis in
miseratiōnibꝫ eius. Quā magna mise-
ricordia domini: et propiciatiō illius
conūtentibꝫ ad se. Nec enī omnia pos-
sunt esse in hominibꝫ: quoniā nō est
immortalis filius hominis: et i vani-
tate malicie placuerūt. Quid lucidius
sole? Et hic deficiet. Aut qd nequius ꝗ
cogitauit caro et sāguis? Et hec argu-
etur. Virtutē altitudinis celi ipse con-
spicit: ⁊ omēs hoīes terra ⁊ cinis. xviii

Qui viuit in eternū creauit omnia
simul. Deus solus iustificabit:
et manet inuictus rex in eternū. Quis
sufficiet enarrare opera illiꝰ? Quis enī
inuestigabit magnalia eius? Virtu-
tem aūt magnitudinis eiꝰ qs enūcia-
bit? Aut quis adiciet enarrare miseri-
cordiā eius? Nō est minuere neqꝫ ad-
dere: nec ē inuenire magnalia dei. Cū
cōsummauerit homo tunc incipiet: et
cum quieuerit operabit. Quid ē homo
et q̄ est gratia illiꝰ: et qd est bonū aut
quid nequā illiꝰ? Numerꝰ dierꝫ homi-
num ut multū centū anni: qsi gutte a-
que maris deputati sunt: ⁊ sicut calcu-
lus arene. sic exigui āni i die eui. Pro-
pter hoc paciēs ē deus i illis: ⁊ effudit
super illos misericordiā suam. Vidit
ꝑsumptiōnem cordis eorꝫ quā mala ē:
⁊ cognouit subuersionē illorū quoniā
nequā est. Ideo adimpleuit propici-
ationē suam in illis: et ostendit illis
viam equitatis. Miseratio hominis
circa ꝓximū suū: misericordia autē dei sup
omnē carnē. Qui misericordiā habet
docet ⁊ erudit: qsi pastor gregē suū. Mi-
serator excipiens doctrinā miseratio-
nis: ⁊ qui festinant in iudiciis eiꝰ. Fi-
li i bonis non des querelam: ⁊ i omī
dato nō des tristiciā verbi mali. Non-
ne ardorem refrigerabit ros? Sic et
verbum melius quā datū. Nōne ecce
verbum sup datū bonū? Sed utraqꝫ
cum homine iustificato. Stultꝰ acri-
ter improperabit: et datus indisciplinati
tabescere facit oculos. Ante iudicium
para iusticiā tibi: et antequā loqris
disce. Ante lāguorē adhibe medicinā:
et ante iudiciū interroga teipsum: et i
cōspectu dei inuenies propiciatiōnē. An-
te languorē humilia te: et in tempore
infirmitatis ostende cōuersationē tu-
am. Non impediaris orare semp: et
ne verearis usqꝫ ad mortem iustificari:
quoniam merces dei manet in eternū.
Ante orationē ꝑpara animā tuam:
et noli esse quasi homo qui temptat
deum. Memento ire in die cōsūmatio-
nis: ⁊ tempꝰ retributiōnis i cōuersatio-
ne faciei. Memento paupertatis in tē
abundantie: ⁊ necessitatē paupertatis
in die diuitiarꝫ. A mane usqꝫ ad ve-
speram immutabit tempꝰ: ⁊ hec omīa
citata in oculis dei. Homo sapiens in
omnibꝫ metuit: ⁊ in diebꝫ delictorꝫ at-
tendet ab inertia. Omīs astutꝰ agnos-
cit sapientiā: ⁊ inuenienti eam dabit
cōfessionē. Sensati in verbis ⁊ ipi sa-
pienter egerunt: et intellexerūt veritatē

et iusticiā: ⁊ implorauerūt ꝓuerbia ⁊ iu-
dicia. Post cōcupiscētias tuas nō eas:
et a volūtate tua auertere. Si prestes
aīe tue cōcupiscētias eius: faciet te in
gaudiū inimicis tuis. Ne oblecteris i
turbis: nec in modicis. Assidua enī ē
cōmissio eorū. Ne fueris mediocris in
cōtentiōne ex fenore: ⁊ nō ē tibi nichil i
sacculo. Eris enī inuidꝰ vite tue. xix

Operariꝰ ebriosus non locupleta-
bitur: ⁊ q̄ spernit modica paulatī
decidet. Vinū et mulieres apostatare
faciūt sapientes: et arguent sensatos:
et q̄ se iungit fornicariis erit nequam.
Putredo ⁊ vermes hereditabūt illum:
et extolletur in exemplū maius: ⁊ tolle-
tur de numero anima eiꝰ. Qui credit
cito leuis corde est ⁊ minorabitur: et
qui delinquid in animam suam insu-
per habebitur. Qui gaudet ad iniqui-
tatem denotabitur: ⁊ qui odit correp-
tionē minuetur vita: et q̄ odit loqua-
citatem extinguit maliciā. Qui peccat
in animā suam nō penitebit: ⁊ qui io-
cundatur in malicia denotabitur. Ne
iteres verbū durū ⁊ nequā: ⁊ nō mino-
raberis: amico et inimico noli narra-
re sensum tuū: et si est tibi delictū noli
denudare. Audiet enim te ⁊ custodiet
te: ⁊ quasi defendens peccatū odiet te:
et sic aderit tibi semp. Audisti verbū
aduersus ꝓximū tuū: cōmoriatur in
te: fidens quoniā nō te dirūpet. A fa-
cie verbi parturit fatuꝰ: tanqꝫ gemitꝰ par-
tus infātis. Sagitta infixa femori ca-
nis: sic verbū in corde stulti. Corripe a-
micū. ne forte non intellexerit et dicat
non feci: aut si fecerit: ne iterꝫ addat fa-
cere. Corripe ꝓximū ne forte non dixe-
rit: et si dixerit ne forte iteret. Corripe
amicū. sepe enim fit cōmissio: et non
omni vbo credas. Est q̄ labit lingua
sua: sed non ex animo. Quis est enim
qui non deliquerit in lingua sua?
Corripe amicū anteqꝫ cōminneris. et
da locū timori altissimi: qa omīs sa-
piencia timor dei. Et in illa timere de-
um: ⁊ in omni sapientia dispositio le-
gis. Et non est sapientia nequicie dis-
ciplina: et non est cogitatus peccato-
rum prudentia. Est prudētie nequicia
et in ipsa execratio: et est insipiens qui
minuitur sapientia. Melior ē homo
qui minuitur sapientia. et deficiēs sen-
su in timore dei: qꝫ qui abundat sen-
su ⁊ trāsgreditur legē altissimi. Est so-
lercia certa ⁊ ipsa iniqua: et ē qui emit-
tit verbū certum enarrans veritatem.
Est qui nequiter humiliat se et interi-
ora eius plena sunt dolo: et ē iustus
qui se nimiū submittit a multa humi-
litate: et est iustus qui inclinat faciem
suam et fingit nō videre se qd ignora-
tum est. Et si ab imbecillitate virium
vetetur peccare: si inuenerit tempꝰ ma-
le faciendi male faciet. Ex visu cognos-
citur vir: et ab occursu faciei cognosci-
tur sensatꝰ. Amictus corporis. ⁊ risus
dentiū. ⁊ ingressus hoīs. enūciāt de illo.
Est correptio mēdax i ira cōtumeliosi:
et est iudiciū qd nō ꝓbatur esse bonū:
et est tacēs et ipe est prudēs. xx.

Quam bonū ē arguere quā irasci
et cōfitentem i oratione nō ꝓhi-
bere. Cōcupiscētia spadonis deuirgina-
uit iuuenculā. sic q̄ facit ꝑ vim iudici-
um iniquū. Quam bonū est correptū
manifestare penitētiam: sic enī effugi-
es voluntariū peccatū. Est tacēs qui
inuenitur sapiens: et est odibilis qui
procax est ad loquendū. Est autem ta-
cens et nō habens sensū loqle: et ē ta-
cens sciens tempus apti tēporis. Ho-
mo sapiens tacebit usqꝫ ad tempus:

lasciuꝰ autē et imprudens nō seruabit
tempus. Qui multis utitur verbis le
dit animā suam: et qui potestatē sibi
sumit iniuste odietur. Est processio ĩ
malis viro indisciplinato: et ē inuen
tio in detrimentū. Est datū quod nō
ē utile: et ē datū cuiꝰ retributio duplex.
Est propter gloriā minoratō: ⁊ ē qui
ab humilitate leuabit caput. Est qui
multa redimat modico precio: et resti
tuens ea in septuplū. Sapiens in ver
bis seipsum amabilē facit: gratie au
tem fatuoꝝ effundentur. Datus insipi
entis non erit utilis tibi: oculi enī illi
us septemplices sunt. Exigua dabit et
multa improperabit: et apertio oris
illius inflāmatio ē. Hodie feneratur
quis ⁊ cras expetit: et odibilis ē homo
huiusmodi. Fatuo nō erit amicꝰ: ⁊ nō
erit gratia in bonis illius. Qui enim
edunt panem illius false lingue sunt.
Quotiens et quāti irridebūt eū? Neqꝫ
enim quod habendū erat directo sen
su distribuit: similiē ⁊ quod non erat
habendū. Lapsus false lingue quasi
qui in pauimento cadens: sic casus il
loꝝ maloꝝ festinanter veniet. Homo
acharis quasi fabula vana: et in ore
indisciplinatorū assidua erit. Ex ore
fatui reprobabitur parabola: non enī
dicit illam in tempore suo. Est qui ve
tatur pre inopia peccare: ⁊ in reqe sua
stimulabitur. Est qui pdet animam
suam pre confusione: et ab impruden
tia psone pdet eā: psone aūt acceptio
ne pdet se. Est q pre ꝯfusione pmittit
amico: ⁊ lucratus ē eū inimicū gratis.
Obprobriū nequā ĩ homine mēdaciū:
et in ore indisciplinatorū assidue erit.
Potior fur quā assiduitas viri men
dacis: pditionem autē ambo heredita
bunt. Mores hominū mendaciū sine

honore: ⁊ confusio illoꝝ cū ipsis sine
intermissione. Sapiens ĩ verbis pro
ducit seipsum: et homo prudens pla
cebit magnatis. Qui operatur terrā
suā inaltabit aceruū frugū: ⁊ q opera
tur iusticiā ipse exaltabit̄: q vero placꝫ
magnatis effugiet iniq̄tatē. Xenia ⁊
dona excecāt oculos iudicum ⁊ quasi
mutꝰ in ore auertit correctiones eorū.
Sapiētia abscōsa ⁊ thesaurꝰ inuisus:
que utilitas in utrisqꝫ? Melior est qui
celat insipientiā suā: quā homo qui
abscondit sapientiam suam. XXI

Fili peccasti: nō adicias iterū: sed
de pristinis deprecare ut tibi di
mittant̄. Quasi a facie colubri fuge
pctā: et si accesseris ad illa suscipient te.
Dentes leonis dentes eius: interficien
tes animas hominū. Quasi rūphea
bis acuta omnis iniquitas: plage il
lius non est sanitas. Obiurgatio et
iniurie annullabūt substantiā: ⁊ do
mus q nimis locuplex ē annullabit̄
supbia: sic substātia supbi eradicabit̄.
Depcatio pauperis ex ore usqꝫ ad au
res eiꝰ perueniet: et iudicium festinato
adueniet illi. Qui odit correptionem
vestigiū est peccatoris: ⁊ qui timet de
um conuertetur ad cor suum. Notus a
longe potens lingua audaci: et sensa
tus scit labi se ab illo. Qui edificat do
mum suam impendijs alienis: quasi
q colligit lapides suos ĩ hieme. Stup
pa collecta sinagoga peccantiū ⁊ con
summatō illoꝝ flamma ignis. Via
peccantiū cōplantata lapidibꝫ: et in
finē illoꝝ inferi et tenebre et pene. Qui
custodierit iusticiā continebit sensum
eius: consummatio timoris dei sapi
entia ⁊ sensus. Non erudietur q non
est sapiens in bono. Est autē insipien
tia que abundat in malo: et non est

sensus ubi ē amaritudo. Sapiētis sci
entia tanqꝫ inundatio abundabit:
et consiliū illius sicut fons vite pma
net. Cor fatui quasi vas confractum:
⁊ omnē sapientiā non tenebit. Verbū
sapiens qdcūqꝫ audierit scius lauda
bit ⁊ adiciet: audiuit luxuriosus ⁊ dis
plicebit illi: et piciet illud post dorsū
suum. Narratio fatui quasi sarcina ĩ
illa: nam ĩ labijs sensati inuenietē gra
tia. Os prudentis queritur in ecclesia:
et verba illiꝰ cogitabūt ĩ cordibꝫ suis.
Tanqꝫ domꝰ exterminata sic fatuo sa
pientia: et scientia insensati inenarra
bilia verba. Compedes in pedibꝫ do
ctrina stulto: et quasi vincula manuū
sup manū dextram. Fatuus in risu in
altat vocem suā: vir autē sapiens vix
tacite ridebit. Ornamentū aureū pru
denti doctrina: et qsi brachiale ĩ brachi
o dextro. Pes fatui facilis ĩ domum
proximi: et homo peritus confundetē
a psona potentis. Stultus a fenestra
respiciet in domū: vir autem eruditus
foras stabit. Stulticia hoīs ausculta
re p ostiū: ⁊ prudens grauabitur cōtu
melia. Labia imprudentiū stulta nar
rabūt: verba autem prudentiū statera
pōderabūtur. In ore fatuoꝝ cor illoꝝ:
et in corde sapientiū os illoꝝ. Dū ma
ledicit impius diabolum maledicit
ipse animā suam. Susurro coinqui
nabit animā suam et in omnibꝫ odi
etur: ⁊ qui pmanserit odiosus erit. Ta
citꝰ ⁊ sensatꝰ honorabitur. XXII

In lapide luteo lapidatꝰ piger: ⁊ omnes
loquentur sup illiꝰ aspnatōnē. De ster
core boum lapidatꝰ ē piger: ⁊ omnis
qui tetigerit eum excuciet manꝰ. Con
fusio patris ē de filio indisciplinato:
filia autē fatua ĩ deminoratōnē fiet. Fi
lia prudens hereditas viro suo: nam

que cōfundit cōtumelia est genitoris.
Et patrē ⁊ virū cōfundit audax: ⁊ ab
impijs non minorabitur: ab utrisqꝫ
autem inhonorabitur. Musica in lu
ctu importuna narratio: flagella ⁊ do
ctrina in omni tēpore sapientia. Qui
docet fatuū: quasi q cōglutinat testā.
Qui narrat verbū nō audienti: quasi
qui excitat dormientē de graui somno.
Cum dormiente loquitur q enarrat
stulto sapientiā: ⁊ in fine narrationis
dicit. Quis est hic? Supra mortuū
plora: defecit enī lux eius: et supra fa
tuū plora: defecit enim sensus eiꝰ. Mo
dicum plora supra mortuū: quoniā
requieuit. Nequissimi enī nequissima
vita sup mortem fatui. Luctꝰ mortui
septem dies: fatui autē et impij omnes
dies vite illoꝝ. Cum stulto ne multū
loquaris: ⁊ cum insensato ne abieris.
Serua te ab illo ut non molestiā ha
beas: ⁊ non coinquinaberis ĩ peccato
illiꝰ. Deflecte ab illo ⁊ inuenies requi
em: ⁊ non accidiaberis ĩ stulticia illiꝰ.
Sup plumbū quid grauabitur? Et
quod illi aliud nomē quam fatuus?
Arenā ⁊ salem ⁊ massam ferri facilꝰ
est ferre: qꝫ hominē imprudentē ⁊ fatu
um et impiū. Sicut loramentū ligne
um colligatū fundamento edificij nō
dissoluetur: sic et cor confirmatū ĩ co
gitatione consilij. Cogitatꝰ sensati ĩ
omni tempore vel metu nō deprau a
bitur. Sicut ornatus arenosus ĩ pa
riete limpido et sicut palee in excelsis
et cementa sine impensa posita contra
faciem venti non pmanebūt: sic ⁊ cor
timidū ĩ cogitatione stulti cōtra impe
tum timoris nō resistet. Sicut cor tre
pidū in cogitatione fatui omni tēpo
re non metuet: sic ⁊ qui in pceptis dei
pmanet semp. Pungēs oculū deducit

lacrimas: et q̄ pungit cor ꝓfert sensū. Mittens lapides in volatilia deiciet illa: et qui conuiciatur amico dissoluit amiciciā. Ad amicum ⁊ si ꝓduxeris gladiū non desperes: ē enim regressus ad amicum. Si aperuerit os triste ne metuas: ē enī cōcordatio: excepto conuicio et improperio et superbia et misterij reuelatione et plaga dolosa. In hijs omnibꝫ effugiet amic⁹. Fidē possīde cum amico in paupertate illi⁹: ut ⁊ in bonis illius leteris. In tempore tribulationis illi⁹ ꝑmane illi fidelis: ut in hereditate illius coheres sis. Ante ignem camini vapor et fumus ignis ĩ altatur: sic et ante sanguinē maledicta et contumelie ⁊ mine. Amicū salutare non confundaris. A facie illius non me abscondam: et si mala michi euenerit ꝑ illū · sustinebo. Omnis qui audiet cauebit se ab eo. Quis dabit ori meo custodiā · et sup labia mea signaculū certum: ut non cadā ab ipsis et lingua mea perdat me? XXIII

Domine pater et dominator vite mee ne derelinquas me in cogitatu et cōsilio eoꝝ: nec sinas me cadere ĩ illa exprobratōne. Quis supponit ĩ cogitatu meo flagella ⁊ in corde meo doctrinā sapiētie · ut ĩ ignorationibꝫ eoꝝ nō parcant michi · et nō appareāt delicta eoꝝ · et ne adincrescāt ignorantie mee et multiplicentur delicta mea et peccata mea abundent: et incidam ĩ conspectu aduersarioꝝ meoꝝ · ⁊ gaudeat inimicus meus? Domine pater et deus vite mee ne derelinquas me ĩ cogitatu illoꝝ. Extollentiā oculoꝝ meorū ne dederis michi: et omne desideriū auerte a me. Aufer a me ventris concupiscēcias: et concubit⁹ cōcupiscentie ne apphendāt me: et anime irreuerenti et infrunite ne tradas me. Doctrinā oris audite filij: ⁊ qui custodierit illā non periet labijs suis · nec scandalizabitur ĩ operibꝫ nequissimis. In vanitate sua apphenditur peccator: ⁊ supbꝫ et maledictus scandalizabitur in illis. Iurationi non assuescat os tuū: multi enim casus in illa. Nominacō vero dei non sit assidua in ore tuo: ⁊ nominibꝫ sanctoꝝ ne admiscearis: quoniā non eris immunis ab eis. Sicut enī seruus interrogatus assidue a liuore nō minuitur: sic omnis iurans et nominans in toto a peccato nō purgabitur. Vir multū iurans implebitur iniquitate: et non discedet a domo illi⁹ plaga. Et si frustrauerit fratrem: delictū illi⁹ supra ipm erit: et si dissimulauerit delinquit dupliciter: et si in vacuum iurauerit nō iustificabitur. Replebitur enim retributione dom⁹ illius. Est et alia loq̄la contraria morti: nō inueniatur in hereditate iacob. Etenī a misericordibus omnia hec auferentur: et ĩ delictis nō voluptabūt. In disciplinose loq̄le nō assuescat os tuū: est enim in illa verbū peccati. Memento patris et matris tue · in medio enim magnatoꝝ consistis: ne forte obliuiscatur te deus in conspectu illoꝝ: et assiduitate tua infatuatus improperium patiaris: ⁊ maluisses non nasci: ⁊ diem natiuitatis tue maledicas. Homo assuet⁹ ĩ vbis improperij · ĩ omnibꝫ diebꝫ suis nō erudietur. Duo genera abundāt in peccatis: et terciū adducit irā et ꝑditionē. Anima callida q̄si ignis ardens · nō extinguetur donec aliquid glutiat: et homo nequam in ore carnis sue · non desinet donec incendat ignem. Homini fornicario omīs panis dulcis: nō fatigabit trāsgrediens usqꝫ ad finem. Omnis homo q̄ transgreditur lectum suum contemnens in animā suam et dicens quis me videt: tenebre circūdant me ⁊ parietes cooperiūt me et nemo circūspicit me quē vereor: delictoꝝ meoꝝ nō memorabit altissim⁹: et non intellexit qm̄ omnia videt oculus illius: qm̄ expellit a se timorē dei huiusmodi hominis timor et oculi hominū timentes illū: et nō cognouit qm̄ oculi dn̄i multoplus lucidiores sup solē sūt · circūspicientes omnes vias hoim et ꝓfundū abissi ⁊ hominū corda: intuentes in abscōditas partes. Domino enī deo ātēqꝫ crearentur omnia sunt agnita: sic et post perfectum respicit omnia. Hic et ĩ plateis ciuitatis vindicabitur: quasi pullus equin⁹ fugabitur: et ubi non sperauit apphendetur. Et erit dedecus omnibꝫ: eo ꝙ non intellexerit timorem domini. Sic et mulier omnis relinquēs virū suum: et statuēs hereditatem ex alieno matrimonio. Primo enim in lege altissimi incredibilis fuit: ⁊ scdo virum suum dereliquit: tercio ĩ adulterio fornicata est · et ex alio viro filios statuit sibi. Hec in ecclesiā adducetur: et in filios eius respicietur. Non tradent filij eius radices: et rami eius non dabūt fructum. Et derelinquet in maledictū memoriā illius: et dedecus illius non delebit. Et agnoscēt q̄ derelicti sūt · qm̄ nichil melius est qꝫ timor dei: et nichil dulci⁹ qꝫ respicere ĩ mandatis domini. Gloria magna ē sequi dominū: lōgitudo enī dieꝝ assumet ab eo. XXIIII

Sapientia laudabit animā suā: et in domino honorabitur. Et in medio populi sui gloriabitur: et in ecclesijs altissimi aperiet os suū. Et ĩ conspectu virtutis illius gloriabitur: et in medio populi sui exaltabitur. Et in plenitudine sancta admirabitur: ⁊ ĩ multitudine electoꝝ habebit laudē: et inter benedictos benedicetur dicens. Ego ex ore altissimi ꝓdiui: primogenita ante omnē creaturam. Ego feci ĩ celis ut oriretur lumen indeficiens: ⁊ sicut nebula texi omnē carnem. Ego ĩ altissimis habitaui: ⁊ thronus meus in columna nubis. Girū celi circuiui sola et ꝓfundū abissi penetraui: et in fluctibus maris ambulaui: ⁊ ĩ omni terra steti. Et in omni populo ⁊ ĩ omī gente primatū habui: et oīm excellentium et humilium corda virtute calcaui. Et in hijs omnibꝫ requiem quesiui: ⁊ in hereditate domini morabor. Tunc precepit et dixit michi creator omnium: et qui creauit me requieuit ĩ tabernaculo meo: ⁊ dixit michi. In iacob inhabita: et in israhel hereditare: ⁊ in electis meis mitte radices. Ab inicio et ante secula creata sum: et usqꝫ ad futurū seculū non desinā: et in habitatione sancta corā ipo ministraui. Et sic in syon firmata sū: et ĩ ciuitate sanctificata similit̄ requieui: et in iherusalē potestas mea. Et radicaui ĩ populo honorificato: et ĩ partes dei mei hereditas illius: ⁊ in plenitudine sanctoꝝ detentō mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano: ⁊ quasi cipressus ĩ monte syon. Quasi palma exaltata sum in cades: et quasi plantacio rose ĩ iericho. Quasi oliua speciosa ĩ campis: ⁊ quasi platan⁹ exaltata sū iuxta aquā ĩ plateis. Sicut cinamomū et balsamū aromatizans odorē dedi: et quasi mirra electa dedi suauitatē odoris. Et quasi storax et galban⁹ · et ungula ⁊ gutta · et quasi libanus non incisus vaporaui habitationē meā:

et quasi balsamū non mixtum odor
meus. Ego quasi therebīntus extendi
ramos meos: et rami mei honoris
et gratie. Ego quasi vitis fructificavi
suavitatem odoris: et flores mei fru-
ctus honoris et honestatis. Ego ma-
ter pulcre dilectionis et timoris et a-
gnitionis ⁊ sancte spei. In me gratia
omnis vie et veritatis: in me omnis
spes vite et virtutis. Transite ad me
omnes qui cōcupiscitis me: et a gene-
rationibꝫ meis implemini. Spiritꝰ e-
nim meus sup mel dulcis: ⁊ hereditas
mea sup mel ⁊ favū: memoria mea ī
generacōnes seculoꝝ. Qui edūt me ad-
huc esurient: ⁊ qui bibunt me adhuc
sitient. Qui audit me non confundet:
et qui operanť in me non peccabunt:
qui elucidant me vitam eternam ha-
bebunt. Hec omnia liber vite: et testa-
mentum altissimi et agnitio veritatis.
Legem mandavit moyses in p̄ceptis
iusticiaꝝ: et hereditatē domini iacob
et israhel ꝓmissiones. Posuit david
puero suo excitare regem ex ipso fortis-
simū: et in throno honoris sedentem
in sempiternū. Qui implet quasi phi-
son sapientiā: et sicut tigris in diebꝰ
novoꝝ. Qui adimplet quasi eufrates
sensum: qui multiplicat quasi iorda-
nis ī tempore messis. Qui mittit disci-
plinam sicut lucem: et assistens quasi
gyon in die vindemie. Qui p̄ficit pri-
mus scire ipām: et infirmior nō inve-
stigabit eam. A mari enim abunda-
bit cogitatio eius: et consiliū illius in
abisso magna. Ego sapientia effudi
flumina: ego q̄si trānes aque immense
de fluvio. Ego quasi fluvius dorix:
et sicut aqueductus exivi a paradiso.
Dixi rigabo ortum plātationum: et
inebriabo partꝰ mei fructum. Et ecce

factus est michi trames abundans:
fluviꝰ meus appropiquavit ad mare.
Quoniā doctrinā quasi anteluca nū
illumino omībꝫ: ⁊ enarrabo illā usqꝫ
ad longinquū. Penetrabo omēs in-
feriores partes terre: et inspiciā omēs
dormientes: ⁊ illuminabo omēs spe-
rantes in domino. Adhuc doctrinā
quasi propheciā effundā: ⁊ relinquā
illā querētibꝫ sapiētiā: ⁊ non desinam
in ꝓgenies illoꝝ usqꝫ ī evū sanctum.
Videte qm̄ nō soli michi laboravi:
sed omībꝫ exquirētibꝫ veritatē. xxv

In tribus placitum ē spiritui meo: que
sunt ꝓbata coram deo et hominibꝫ.
Concordia fratrum et amor ꝓximo-
rum: et vir et mulier bene sibi cōsenti-
entes. Tres species odivit anima mea
et aggravor valde anime illoꝝ: pau-
perem supbum et divitem mendacē:
et senem fatuū et insensatum. Que in
iuventute tua nō congregasti: quomo-
do in senectute tua invenies ea? Quā
speciosum canicie iudiciū: et presbite-
ris cognoscere consiliū. Quā speciosa
veteranis sapientia: ⁊ gloriosis intel-
lectꝰ et consilium. Corona senum in
multa pericia: ⁊ gloria illoꝝ timor dei.
Novē insuspicabilia cordis magnifi-
cavi: et decimū dicam in lingua homi-
nibus. Homo qui iocūdatur in filijs:
vivens et vidēs subūsionē inimicoꝝ
suoꝝ. Beatus qui habitat cū muliere
sensata: ⁊ qui lingua sua nō ē lapsus:
⁊ qui non servivit indignis se. Beatꝰ
qui invenit amicū verum: et qui enar-
rat iusticiam auri audienti. Quā ma-
gnus qui invenit sapientiā ⁊ sciētiā:
sed non est sup timentē deum. Timor
dei super omnia se superposuit. Beatus
homo: cui donatū est habere timorē
dei. Qui tenet illū: cui assimilabitur?

Timor dei initiū dilectionis eius: fidei
autē initiū agglutinādū ē ei. Omīs
plaga tristicia cordis est: et omīs ma-
licia nequitia mulieris. Et omnē pla-
gam et non plagā videbit cordis: et
omnē nequitiā et non nequitiā muli-
eris: et omnē obductū et nō obductū
odientiū: ⁊ omnē vindictā ⁊ nō vindi-
ctam inimicoꝝ. Non est caput nequiꝰ
sup caput colubri: et nō ē ira sup irā
mulieris. Cōmorari leoni et draconi
placebit: quā habitare cum muliere
nequā. Nequitia mulieris immutat
faciem eiꝰ: ⁊ obcecabit vultum suum
tanqꝫ ursus: et quasi saccū ostendet ī
medio ꝓximoꝝ. Ingemuit vir eiꝰ: et
audiens suspiravit modicū. Brevis
omnis malicia sup maliciā mulieris:
sors peccatoꝝ cadat sup illam. Sicut
ascensus arenosus in pedibus vetera-
ni: sic mulier linguata homini quieto.
Ne respicias in mulieris speciē: et nō
concupiscas mulierem in specie. Mu-
lieris ira et irreverētia et confusio ma-
gna. Mulier si p̄matū habeat: cōtra-
ria est viro suo. Cor humile et facies
tristis ⁊ plaga mortis: mulier nequā.
Manus debiles et genua dissoluta:
mulier que nō beatificat virum suum.
A muliere initiū factum est peccati: et
per illam omnes morimur. Non desꝰ
aque tue exitum nec modicum: nec
mulieri nequā veniā ꝓdeūdi. Si non
ambulaverit ad manū tuā: cōfundet
te in cōspectu inimicoꝝ. A carnibꝫ tuis
abscide illā: ne semp te abutatur. xxvi

Mulieris bone beatus vir: nume-
rus enim annoꝝ illorū duplex.
Mulier fortis oblectat virū suum: et
ānos vite illiꝰ ī pace implebit. Pars
bona mulier bona: ī parte bona timēti-
um deū dabiť viro pro factis bonis.

Divitis aūt ⁊ pauperis cor bonū: in
omī tempore vultus illoꝝ hylaris. A
tribus timuit cor meum: ⁊ in quarto
facies mea metuit. Delaturā civitatꝭ
et collectionē ꝑpli ⁊ calūniam menda-
cem: sup mortem omnia gravia. Do-
lor cordis et luctus: mulier zelotipa.
In muliere zelotipa flagellum lingue:
omnibꝫ cōmunicans. Sicut boum
iugum qd̄ movetur: ita et mulier ne-
quam: qui tenet illā quasi qui appre-
hendit scorpionē. Mulier ebriosa ira
magna: ⁊ cōtumelia et turpitudo illi-
us non tegetur. Fornicacō mulieris
in extollencia oculoꝝ: et in palpebris
illiꝰ agnoscetur. In filia nō avertēte
se firma custodiā: ne inventa occasio-
ne abutatur se. Ab omī irreverentia
oculoꝝ eius cave: et ne mireris si te ne-
glexerit. Sicut viator sitiens ad fon-
tem os aperiet et ab omni aqua ꝓxi-
ma bibet: ⁊ contra omnē palū sedebit:
et contra omnē sagittam aperiet pha-
retram donec deficiat. Gratia mulie-
ris sedule delectabit virū suum: ⁊ ossa
illius impinguabit. Disciplina illiꝰ
datū dei est. Mulier sensata et tacita:
nō est immutacō erudite anime. Gra-
tia sup gratiam: mulier sancta et pu-
dorata. Omnis enim ponderacō nō
est digna cōtinētis anime. Sicut sol
oriens mūdo ī altissimis dei: sic mu-
lieris bone species in ornamentū do-
mus eius. Lucerna splendēs sup can-
delabrū sanctū: et species faciei super
etatem stabilem. Columne auree sup
bases argenteas: et pedes firmi super
plantas stabilis mulieris. Fūdamen-
ta eterna supra petrā solidā: et man-
data dei in corde mulieris sancte. In
duobꝫ contristatū est cor meum: ⁊ in
tercio iracūdia michi advenit. Vir

bellator deficiens p inopiā: et vir sen-
satus contemptus: et qui transgredit
a iusticia ad peccatū. Deus parauit
eum ad rumpheam. Due species dif-
ficiles et periculose michi apparuerūt.
Difficile exuitur negocians a negligen-
cia sua: et non iustificabitur caupo
a peccatis labiorum. XXVII

Propter inopiam multi deliquerūt:
et qui querit locupletari auertit
oculū suum. Sicut in medio cōpagi-
nis lapidū palus figitur: sic et inter
medium vendicionis et emptionis
angustiabitur peccatis. Conteretur cū
delinquēte delictum. Si non in timo-
re domini tenueris te instanter: cito sub-
uertetur domus tua. Sicut in percussu-
ra cribri remanebit puluis: sic aporia
hominis in cogitatu illius. Vasa fi-
guli probat fornax: et homines iu-
stos temptacō tribulationis. Sicut
rusticacō de ligno ostendit fructum
illius: sic verbum excogitatu cordis
hominis. Ante sermonē nō collaudes
virū: hec enim temptatio est hominū.
Si sequaris iusticiā apprehēdes illā
⁊ indues quasi poderē honoris: ⁊ in-
habitabis cum ea ⁊ proteget te in sem-
piternū: et in die agnitionis inuenies
firmamētū. Volatilia ad sibi similia
cōueniūt: ⁊ veritas ad eos q operant
illā reuertetur. Leo venacōni insidiat
semp: sic peccata operantibz iniquita-
tes. Homo sensatus in sapientia ma-
net sicut sol: nam stultus sicut luna
mutatur. In medio insensatorz serua
verbū tempori: i medio aūt cogitan-
tium assiduus esto. Narracō peccātiū
odiosa: et risus illorz in deliciis peccati.
Loquela multum iurans horripila-
tionē capiti statuet: et irreuerentia ipsi-
us obturacō auriū. Effusio sanguinis
in rixa suporbz: ⁊ maledictio illorz au-
ditus grauis. Qui denudat archana
amici fidem pdit: et nō inueniet ami-
cum ad animū suū. Dilige pximū:
et coniūgere fide cū illo. Quod si denu-
daueris absconsa illius: nō psequeris
post eū. Sicut enī homo qui perdit
amicū suū: sic et q pdit amiciciā pro-
ximi sui. Et sicut qui dimittit auē de
manu sua: sic qui reliquisti proximū
tuū: ⁊ nō eum capies. Non illū sequa-
ris: quoniā longe abest. Effugit enī
quasi caprea de laqueo: quoniā vul-
nerata est anima ei⁹. Ultra eum nō
poteris colligare: et maledicti est con-
cordacō. Denudare autem amici mi-
steria: desperatio est anime infelicis.
Annuens oculo fabricat iniqua: et
nemo eum abiciet. In cōspectu oculorz
tuorz condulcabit os suū: et sup sermo-
nes tuos admirabitur. Nouissime
autem puertet os suū: et in verbis tuis
dabit scandalū. Multa audiui et nō
coequaui ei: ⁊ domin⁹ odiet illū. Qui
in altum mittit lapidem sup caput e-
ius cadet: et plaga dolosa dolosi di-
uidet vulnera. Et qui foueam fodit
incidet in eam: et qui statuit lapidem
proximo offendet in eo: ⁊ qui laqueum
alii ponit peribit i illo. Facienti nequis-
simū consiliū sup ipsum deuoluetur:
et nō agnoscet unde adueniat illi. Il-
lusio et improperiū suporbz et vindi-
cta: sicut leo insidiabitur illi. Laqueo
peribūt qui oblectantur casu iustorū:
dolor aūt cōsumet illos anteq̄ mori-
ant. Ira et furor vtrq; execrabilia sūt:
⁊ vir peccator cōtinēs erit illorz. XXVIII

Qui vindicari vult a dn̄o inueni-
et vindictam: ⁊ peccata illi⁹ ser-
uans seruabit. Relinque proximo tuo
nocenti te: et tūc deprecāti tibi peccata

soluentur. Homo homini seruat irā:
et a deo querit medelam? In hominē
similem sibi non habet misericordiā:
et de peccatis suis deprecatur? Ipse dū
caro sit reseruat iram: ⁊ ppiciationem
petit a deo? Quis exorabit pro delictis
illius? Memēto nouissimorz: ⁊ desine
inimicari. Tabitudo enim et mors im-
minēt in mandatis eius. Memorare
timorem domini: et nō irascaris pxi-
mo. Memorare testamentū altissimi:
et despice ignoranciam pximi. Absti-
ne te a lite: et minues peccata. Homo
enī iracund⁹ incendit litem: et vir pec-
cator cōturbabit amicos: ⁊ in medio
pacem habentiū inmittit inimiciciā.
Scdm enī ligna silue: sic ignis exar-
descit: et scdm virtutem hominis sic i-
racundia illius erit: et scdm substāciā
suam exaltabit iram suam. Certamē
festinatum incendit ignem: et lis festi-
nans effundet sanguinē: et lingua te-
stificans adducet mortem. Si suffla-
ueris quasi ignis exardebit: ⁊ si exspu-
eris sup illā extinguet. Vtraq; ex ore
proficiscuntur. Susurro et bilinguis
maledictus: multos enī turbauerunt
pacem habentes. Lingua tercia multos
cōmouit: et dispsit illos de gente i gen-
tem. Ciuitates muratas diuitum de-
struxit: et domos magnatorz effodit.
Virtutes plorz cōcidit et gentes fortes
dissoluit. Lingua tercia mulieres viri-
tas eiecit: ⁊ puauit illas laboribz suis.
Qui respicit illam nō habebit requiē:
nec habebit amicum i quo requiescat.
Flagelli plaga liuorem facit: plaga
autē lingue cōminuet ossa. Multi ce-
ciderunt in ore gladii: sed non sic qsi
qui interierunt p linguam suam. Bea-
tus est qui tectus ē a lingua nequam:
qui in iracundia illius nō transiuit.
et qui nō attraxit iugū illi⁹: et in vin-
culis eius non ē ligatus. Iugum enī
illius iugum ferreum est: et vinculum
illius vinculū ereum ē. Mors illius
mors nequissima: ⁊ vtilis potius in-
ferus quā illa. Perseuerātia illi⁹ non
permanebit: sed obtinebit vias iniu-
storz. In flamma sua non comburet
iustos: qui relinquūt deum incident
in illā. Et exardebit i illis et nō extin-
guetur: et immittetur in illos qsi leo:
et quasi pard⁹ ledent illos. Sepi au-
res tuas spinis ⁊ linguā nequā noli
audire: et ori tuo facito ostia: et seras
auribz tuis. Aurū tuum et argentū
tuū cōfla et verbis tuis facito stateram
et frenos ori tuo rectos: et attende ne
forte labaris i ligua ⁊ cadas i cōspectu
inimicorz insidiantiū tibi: ⁊ sit casus
tuus insanabilis i mortem. XXIX

Qui facit misericordiā feneratur
proximo suo: ⁊ qui preualet ma-
nu mandata seruat. Fenerare pximo
tuo in tempore necessitatis illi⁹: et iterz
redde proximo i tēpore suo. Cōfirma
verbum et fideliter age cum illo: et in
omni tempore inuenies qd tibi neces-
sariū est. Multi quasi inuentionem
estimauerūt fenus: et prestiterūt mole-
stiam hiis qui se adiuuerunt. Donec
accipiant osculantur manus dantis:
et in pmissionibz humiliāt vocē suā.
Et in tempore redditionis postulabit
temp⁹: et loquetur verba tedii et mur-
murationū: ⁊ temp⁹ causabit. Si au-
tem potuerit reddere aduersabitur: so-
lidi vix reddet dimidiū: ⁊ cōputabit
illud quasi inuencōnē. Sin aūt frau-
debit illū pecunia sua: et possidebit il-
lum inimicū gratis: et cōuicia et ma-
ledicta reddet illi: et pro honore ⁊ be-
neficio reddet illi cōtumeliam. Multi

non causa nequitie nō fenerati sunt:
sed fraudari gratis timuerūt. Verun-
tamen sup humilem animo fortior e-
sto: ⁊ pro elemosina nō trahas illum.
Propter mandatū assume pauperem:
et propt̄ inopiam eius ne dimittas e-
um vacuū. Perde pecuniā ꝓpter fratrē
et amicū tuū: et nō abscondas illam
sub lapide in pditionē. Pone thesau-
rum tuum in p̄ceptis altissimi: et pro-
derit tibi magis q̄ȝ aurū. Conclude e-
lemosinam in sinu pauperis et hec ꝓ
te exorabit ab omī malo. Elemosina
viri quasi sacculꝰ cum ipso: et graciā
hominis quasi pupillam cōseruabit:
⁊ postea resurget et retribuet illis retri-
butionē unicuiqȝ ī caput ipsoꝝ. Sup
scutum potentis ⁊ sup lanceam · adver-
sus inimicū tuū pugnabit. Vir bonꝰ
fidem facit ꝓximo suo: et qui pdiderit
cōfusionē derelinquet sibi. Graciam
fideiussoris ne obliuiscaris: dedit enī
pro te animā suam. Repromissorem
fugit peccator ⁊ immūdus. Bona re-
promissoris sibi ascribit peccator: et
ingratus sensu derelinquit liberantē
se. Vir repromittit de proximo suo:
et cū pdiderit reuerentiam derelinq̄tur
ab eo. Repromissio nequissima mul-
tos pdidit diligētes: et cōmouit illos
quasi fluctus maris. Viros potentes
gyrans migrare fecit: et vagati sunt
in gentibȝ alienis. Peccator trāsgredi-
ens mandatū domini incidet in pro-
missionē nequam: et q̄ conat̄ multa
agere incidet in iudiciū. Recupera pro-
ximū tuū scdm virtutem tuā: ⁊ attende
tibi ne incidas. Initiū vite hominis
aqua et panis ⁊ vestimētū: et domus
protegens turpitudinē. Melior est vi-
ctus pauperis sub tegmine asserū: q̄ȝ e-
pule splendide ī peregre sine domicilio.

Minimum pro magno placeat tibi:
et improperium peregrinationis nō
audies. Vita nequā hospitandi de
domo in domum: et ubi hospitatur
nō fiducialit̄ aget · nec aperiet os. Ho-
spitabit̄ et pascet ⁊ potabit ingratos:
et adhuc amara audiet. Trāsi hospes
et orna mensam: et que ī manu habes
ciba ceteros. Exi a facie honoris ami-
coꝝ meoꝝ: necessitudine domus mee
hospicio michi factꝰ es frater. Grauia
hec homini habēti sensum: correptio
domꝰ ⁊ improperiū feneratoris. XXX

Qui diligit filiū suum assiduat
illi flagella: ut letetur in nouissi-
mo suo: et non palpet ꝓximoꝝ ostia.
Qui docet filium suū laudabitur in
illo: ⁊ in medio domesticoꝝ ī illo glo-
riabitur. Qui docet filiū suum in zelū
mittit inimicū: et ī medio amicorum
gloriabitur in illo. Mortuus ē pater
illius: ⁊ quasi nō est mortuus. Simi-
lem enim reliquit sibi post se. In vita
sua vidit: et letatus est in illo. In obi-
tu suo non est cōtristatus: nec cōfusus
est coram inimicis. Reliquit enī defen-
sorem domꝰ contra inimicos: et ami-
cis reddentē graciā. Pro animabꝰ fi-
liorū colligabit vulnera sua: et super
omnē vocem turbabūtur viscera eiꝰ.
Equus indomitus euadet durus: et
filius remissus euadet preceps. Lacta
filiū tuū ⁊ pauentem te faciet: lude cū
eo et contristabit te. Non corrideas il-
li ne doleas: et ī nouissimo obstupescēt
dentes tui. Non des illi potestatē in
iuuentute: et ne despicias cogitatꝰ illiꝰ.
Curua ceruicem eiꝰ in iuuentute ⁊ tun-
de latera eius dum infans est: ne forte
induret et non credat tibi: et erit tibi
dolor anime. Doce filiū tuū ⁊ operare
in illo: ne ī turpitudinē illiꝰ offendas.

Melior ē pauper sanꝰ ⁊ fortis viribȝ:
q̄ȝ diues imbecillis et flagellatꝰ mali-
cia. Salꝰ anime ī sanctitate iusticie:
et melior ē omī auro et argento: ⁊ cor-
pus validū q̄ȝ censꝰ immensus. Nō ē
census sup censum salutis corporis:
et non est oblectamentū super cordis
gaudium. Melior est mors q̄ȝ vita a-
mara: et requies eterna q̄ȝ languor per-
seuerās. Bona abscondita ī ore clau-
so: q̄si appositiōnes epularū circum-
posite sepulcro. Quid proderit libatio
ydolo? Nec enim manducabit nec odo-
rabit. Sic qui effugatur a domino:
et comportans mercedes iniquitatis.
Videns oculis et ingemiscēs: sicut spa-
do cōplectens virginē ⁊ suspirans. Tri-
sticiā nō des anime tue: et nō affligas
temetipm in consilio tuo. Iocunditas
cordis hec est vita hominis: et thesau-
rus sine defectione sanctitatis: ⁊ exulta-
tio viri est lōgeuitas. Miserere anime
tue placens deo: et contine et cōgrega
cor tuū in sanctitate eius: et tristiciam
longe repelle a te. Multos enī occidit
tristicia: et non est utilitas in illa. Ze-
lus ⁊ iracundia minuent dies: ⁊ ante
tempus senectam adducet cogitatus.
Splendidū cor bonū in epulis: epule
enī illiꝰ diligenter fiunt. XXXI

Vigilia honestatis tabefaciet car-
nes: ⁊ cogitatus illius auferet so-
mnū. Cogitatus prescientie auertit
sensum: et infirmitas grauis sobriā
facit animā. Laborauit diues ī cōgre-
gatione sobrie: et in requie sua reple-
bitur bonis suis. Laborauit pauper
ī diminutiōne victꝰ: et ī fine inops fit.
Qui aurū diligit non iustificabitur:
⁊ qui insequitur cōsumptionē replebi-
tur ex ea. Multi dati sunt in auri ca-
sus: et facta est in specie illius pditio

illoꝝ. Lignū offensionis ē auꝝ sacrifi-
cantiū: ve illis qui sectantur illud: et
omīs imprudens deperiet in illo. Be-
atus est diues qui inuentꝰ ē sine ma-
cula: et qui post auꝝ nō abijt: nec spe-
rauit in pecunia et thesauris. Quis
ē hic et laudabimꝰ eū? Fecit enī mira-
bilia in vita sua. Qui probatus est in
illo: et pfectus inuentus est: ⁊ erit illi ī
gloria eterna. Qui potuit transgredi
et nō est transgressus: et facere mala
et non fecit. Ideo stabilita sunt bona
illius in domino: et elemosinas illiꝰ
enarrabit omīs ecclesia sanctoꝝ. Su-
pra mensam magnā sedisti: nō aperi-
as sup illā faucem tuam prior. Non
dicas si multa sunt que sup illā sunt.
Memento quoniā malus est oculus
nequā. Nequius oculo quid creatū
est? Ideo ab omī facie sua lacrimabi-
tur cum viderit. Ne extendas manū
tuam prior: et inuidia cōtaminatus
erubescas. Ne cōprimaris in cōuiuio
vini. Intellige que sunt ꝓximi tui ex
teipō. Vtere quasi homo frugi hijs q̄
tibi apponūtur: ⁊ non cum māducas
multum odio habearis. Cessa prior
causa discipline: et noli nimiꝰ esse ne
forte offendas. Et si ī medio multoꝝ
sedisti prior illis ne extendas manum
tuam: nec prior poscas bibere. Quā
sufficiens est homini erudito vinū ex-
iguū: et in dormiendo nō laborabis
ab illo: et nō senties laborē. Vigilia
et colera · et tortura viro infrunito: so-
mnus sanitatis ī homine parco. Dor-
miet usqȝ mane: ⁊ anima illius cum
ipso delectabitur. Et si coactus fueris
in edendo multum: surge e medio et
vome · et refrigerabit te: et nō adduces
corpori tuo infirmitatē. Audi me fili
et non spernas me: et in nouissimo

inuenies verba mea. In omnibus op-
ribus tuis esto velox: et omnis infirmi-
tas non occurret tibi. Splendidū in
panibus benedicent labia multoꝝ: et
testimoniū veritatis illiꝰ fidele. In ne-
quissimo pane murmurauit ciuitas:
et testimoniū nequicie illius verū est.
Diligentes in vino noli prouocare:
multos eni exterminauit vinū. Ignis
probat ferrum durū: sic vinum corda
suꝑborum arguet in ebrietate potatū.
Equa vita hominibus · vinum in so-
brietate: si bibas illud moderate eris
sobrius. Que est vita que minuitur
vino? Quid defraudat vitā? Mors.
Vinū in iocūditatē creatū est · nō in e-
brietatē · ab inicio. Exultatio anime
et corporis: vinū moderate potatum.
Sanitas ē anime corpori · sobriꝰ potꝰ.
Vinū multum potatū irritationem et
iram · et ruinas multas facit. Amari-
tudo anime: vinū multū potatū. Ebrie-
tatis animositas imprudentis offen-
sio: minorans virtutē et faciens vul-
nera. In cōuiuio vini nō arguas pro-
ximū: et nō despicias eū in iocūditate
illiꝰ. Verba improperij nō dicas illi:
et nō ꝓmas illū i repetēdo. xxxij

Rectorem te posuerunt noli extol-
li: esto in illis quasi vnꝰ ex ipsis.
Curā illorum habe et sic considera: ⁊
omni cura tua explicata recūbe · ut lete-
ris ꝓpter illos: ut ornamentū gratie
accipias coronā: et dignationē cōse-
quaris corrogationis. Loquere ma-
ior natu: decet eni te. Primū verbum
diligenti scientiam: et nō impedias
musicā. Ubi auditus nō est nō effun-
das sermonem: et importune noli ex-
tolli in sapientia tua. Gemmula car-
bunculi i ornamento auri: ⁊ cōparacō
musicorū in conuiuio vini. Sicut in
fabricacōne auri signū ē smaragdi:
sic numerꝰ musicoꝝ in iocūdo et mo-
derato vino. Audi tacens: ⁊ pro reue-
rencia accedet tibi bona gratia. Ado-
lescens loquere ī tua causa vix. Si bis
īterrogatꝰ fueris: habeat caput respon-
sum tuū. In multis esto quasi insciꝰ:
⁊ audi tacēs simul et querens. In me-
dio magnatoꝝ non ꝓsumas: et ubi
sunt senes nō multū loquaris. Ante
grandinē preibit choruscatio: ⁊ ante
verecūdiā preibit gratia: ⁊ pro reueren-
tia accedet tibi bona gratia: et hora
surgendi nō te trices. Precurre autem
prior in domū tuā et illic auocare: et
illic lude: et age cōceptiones tuas: et
non in delictis et verbo suꝑbo. Et su-
per hijs omnibꝫ benedicito dominū q
fecit te: et inebriātem te ab omnibꝫ bo-
nis suis. Qui timet deum excipiet do-
ctrinā eius: ⁊ qui vigilauerint ad illū
inuenient benedictionē. Qui querit le-
gem replebitur ab ea: et qui insidiose
agit scandalizabitur in ea. Qui timēt
deum inuenient iudiciū iustū: ⁊ iusti-
cias quasi lumen accendent. Peccator
homo deuitabit correptionē: ⁊ scdm
voluntatē suam inueniet cōparati-
onem. Vir consilij non disperdet intel-
ligentiā: alienꝰ et suꝑbꝫ nō ptimescet
timorē. Etiam postq̄ fecit cū eo sine
consilio: et suis insectationibꝫ arguetur.
Fili sine consilio nichil facias: et post
factum nō penitebis. In via ruine nō
eas et non offendes i lapides: nec cre-
das te vie laboriose: ne ponas anime
tue scandalū. Et a filijs tuis caue: et
a domesticis tuis attende. In omni
opere tuo crede ex fide anime tue: hec
est eni cōseruacō mādatoꝝ. Qui credit
deo attendit mādatis: ⁊ q cōfidit i illo
non minorabitur. xxxiij

Timenti deū nō occurrēt mala: sed
in temptatione deus illum cōserua-
bit: et liberabit a malis. Sapiens nō
odit mādata et iusticias: et non illi-
detur quasi in procella nauis. Homo
sensatus credit legi dei: et lex illi fidelis.
Qui interrogationē manifestat para-
bit verbū: et sic deprecatꝰ exaudietur: et
cōseruabit disciplinā et tūc responde-
bit. Precordia fatui quasi rota carri:
et quasi axis versatilis cogitatꝰ illiꝰ.
Equus emissariꝰ sicut amicꝰ subsan-
nator: sub omni supra sedente hinnit.
Quare dies diem superat: et iterū lux
lucē et ānus annū a sole? A dnī scien-
cia separati sunt facto sole et preceptū
custodiente. Et immutauit tempora
et dies festos ipsoꝝ: et i illis dies festos
celebrauerūt ad horam. Ex ipsis exal-
tauit et magnificauit deus · et ex ipsis
posuit in numerū dierū: et omnes ho-
mines de solo · et ex terra unde creatus
est adam. In multitudine discipline
dnī separauit eos: ⁊ immutauit vias
eoꝝ. Ex ipsis benedixit ⁊ exaltauit: ⁊ ex
ipsis sanctificauit et ad se applicauit:
et ex ipsis maledixit et humiliauit: et
cōuertit illos ad separationem ipsoꝝ:
quasi lutum figuli in manu ipsius
plasmare illud et disponere. Omnes
vie eius scdm dispositionē eius: sic ho-
mo in manu illius qui se fecit: et red-
det illi scdm iudiciū suū. Contra ma-
lum bonū stat et cōtra mortem vita: sic
et cōtra virū iustum peccator: et sic in-
tuere i omnia opa altissimi. Duo con-
tra duo: et unū cōtra unū. Et ego no-
uissimꝰ euigilaui: ⁊ quasi qui colligit
acinos post vindemiatores. In bene-
dictione dei et ipse speraui: et quasi qui
vindemiat repleui torcular. Respicite
quoniā non michi soli laboraui: sed
omnibꝫ exquirentibꝫ disciplinā. Audi-
te me magnati ⁊ omnes ppli: et rectores
ecclesie auribꝫ ꝑcipite. Filio et mulieri
fratri ⁊ amico nō des potestatē sup te
in vita tua: ⁊ non dederis alij possessi-
onē tuam: ne forte peniteat te ⁊ depre-
ceris pro illis. Dum adhuc superes ⁊
aspiras: non immutabit te omnis ca-
ro. Melius est eni ut filij tui te rogent:
q̄ te respicere in manus filiorū tuorū.
In omnibus operibus tuis ꝑcellēs esto.
Ne dederis maculā in gloriam tuam.
In die cōsummationis dieꝝ vite tue ·
et in tempore exitus tui distribue here-
ditatem tuā. Cibaria et virga ⁊ onus
asino: panis ⁊ disciplina et opꝰ seruo.
Operat in disciplina et querit requies-
cere: laxa manꝰ illi ⁊ querit libertatem.
Iugū ⁊ lorum curuāt collū durum: ⁊
seruū inclināt operacōnes assidue. Ser-
uo maliuolo tortura et compedes:
mitte illū in operacōnē ne vacet. Mul-
tam eni maliciam docuit ociositas.
In opera constitue eum: sic eni cōdecet
illum. Qd si non obaudierit curua il-
lum compedibus: ⁊ nō amplifices su-
per omnē carnē. Verū sine iudicio ni-
chil facias graue. Si ē tibi seruus bo-
nus: sit tibi quasi anima tua. Quasi
fratrem sic eum tracta: quoniā in san-
guine anime eum cōparasti. Si lese-
ris illū iniuste in fugam cōuertetur: et
si extollens discesserit quo queras et in q
via queras illū nescis. xxxiiij

Vana spes ⁊ mendaciū insensato
viro: et somnia extollūt impru-
dētes. Quasi qui apprehendit umbrā
et ꝑsequitur ventū: sic et qui attendit
ad visa mendacia. Hoc scdm hoc vi-
sio somnioꝝ. Ante faciē hoīs simili-
tudo alteriꝰ hominis. Ab inmūdo
quid mūdabitur? Et a mendace qd

verū dicetur? Diuinatio erroris ⁊ au-
guria mendacia et sompnia male faci-
entiū vanitas est. Et sicut parturientis
cor tuum fantasias patitur: nisi ab
altissimo fuerit emissa visitatio. Ne
dederis in illis cor tuū. Multos eni er-
rare fecerūt sompnia: et exciderūt sperātes
in illis. Sine mendacio cōsummabi-
tur verbū legis: et sapiētia in ore fide-
lis complanabitur. Qui nō ē temptatꝰ
qd scit? Vir ī multis expertꝰ cogitabit
multa: ⁊ qui multa didicit enarrabit
intellectum. Qui non est expertus pau-
ca recognoscit: qui autē in multis fa-
ctus est. multiplicauit maliciam. Qui
temptatꝰ non est qualia scit? Qui im-
planatꝰ est abūdabit nequicia. Mul-
ta vidi enarrando: et plurimas verbo-
rum consuetudines. Aliquociēs usqꝫ
ad mortem periclitatus sum horꝫ cau-
sa: et liberatꝰ sum gracia dei. Spiritus
timentiū deum queritur: et in respectu
illius benedicetur. Spes eni illorū in
saluātem illos: ⁊ oculi dei in diligen-
tes se. Qui timet dñm nichil trepida-
bit: et nō pauebit qm̄ ipse est spes eius.
Timentis dñm beata est anima eius:
ad quē respicit: ⁊ qui ē fortitudo eius.
Oculi domini super timentes eum: pro-
tector potētie firmamētū virtutis: tegi-
men ardoris et umbraculū meridia-
ni: deprecatio offensionis. ⁊ adiutori-
um casus: exaltās animā ⁊ illuminās
oculos: dans sanitatem ⁊ vitā ⁊ bene-
dictionē. Immolantis ex iniquo ob-
latio ē maculata: ⁊ nō sūt beneplacite
subsannatōnes iniustorꝫ. Dñs solꝰ
sustinentibꝫ se ī via veritatis ⁊ iusticie.
Dona iniquorꝫ nō probat altissimꝰ:
nec respicit in oblationes iniquorū:
nec ī multitudine sacrificiorꝫ. eorꝫ pro-
piciabit peccatis. Qui offert sacrificiū

ex substancia pauperū: quasi qui victi-
mat filiū ī cōspectu patris sui. Panis
egentiū vita pauperū ē: qui defraudat
illū homo sanguinis est. Qui aufert
in sudore panem: quasi qui occidit
proximū suū. Qui effundit sanguinē
et qui fraudē facit mercenario fratres
sunt. Unus edificans ⁊ unꝰ destruens:
quid prodest illis nisi labor? Unus
orans ⁊ unus maledicens: cuiꝰ vocē
exaudiet deꝰ? Qui baptizatur a mor-
tuo et iterꝫ tangit eū: qd proficit laua-
tio illius? Sic homo qui ieiunat in
peccatis suis ⁊ iterꝫ eadē faciens: quid
proficit humiliando se? Orationem
illius quis exaudiet? XXXV

Qui cōseruat legem: multiplicat
orationē. Sacrificiū salutare ē
attendere mandatis et discedere ab o-
mni iniquitate: et propiciationē lita-
re sacrificijs sup iniusticias: ⁊ depreca-
tio pro peccatis. recedere ab iniusticia.
Retribuet graciā q̄ offert similaginē:
⁊ qui facit misericordiā offert sacrifici-
um. Beneplacitū est domino recedere
ab iniquitate. Non apparebis ante
conspectū domini vacuus. Hec enim
omnia propter mādatū dei fiunt. Ob-
latio iusti impinguat altare: ⁊ odor
suauitatis est in conspectu altissimi.
Sacrificiū iusti acceptū ē: et memoriā
eius nō obliuiscetur dominꝰ. Bono
animo gloriā redde deo: ⁊ nō minu-
as primitias manuū tuarꝫ. In omī
dato hylarem fac vultum tuū: ⁊ in ex-
ultatōne sanctifica decimas tuas. Da
altissimo secundū datū eius: et in bo-
no oculo adinuētionē facito manuum
tuarꝫ: quoniā dominꝰ retribuens est:
et septies tanto reddet tibi. Noli offer-
re munera praua: nō eni suscipiet illa.
Et noli inspicere sacrificiū iniustum:

quoniā dominꝰ est iudex: et non est
apud illū gloria psone. Nō accipiet
dñs psonam in pauperem: et depcatio-
nem lesi exaudiet. Non despiciet pces
pupilli: nec viduā. si effundat loq̄lam
gemitꝰ. Nōne lacrime vidue ad ma-
xillam descendunt: et exclamatio eius
sup deducentē eas? A maxilla enim
ascendūt usqꝫ ad celū: et dñs exaudi-
tor non delectabitur in illis. Qui ado-
rat deū in oblectatione suscipietur: et
deprecatio illiꝰ usqꝫ ad nubes propin-
quabit. Oratio humiliantis se nubes
penetrabit: et donec ꝓpinquet nō con-
solabitur: ⁊ non discedet donec altissi-
mus aspiciat. Et dñs nō elongabit:
sed iudicabit iustos et faciet iudiciū:
⁊ fortissimꝰ nō habebit ī illis patientiā:
ut cōtribulet dorsum ipsorꝫ et gentibꝫ
reddet vindictam: donec tollat pleni-
tudinē suꝑborꝫ. ⁊ sceptra iniquorꝫ con-
tribulet: donec reddat hominibꝫ scdm
actus suos: et secundum opera ade
et secundū ꝑsumptionē illius: donec
iudicet iudiciū plebis sue: et oblecta-
bit iustos misericordia. XXXVI

Speciosa misericordia in tempo-
re tribulationis: q̄si nubes plu-
uie in tpe siccitatis. Miserere nr̄i deus
omniū et respice nos: et ostende nobis
lucem miserationū tuarꝫ: ⁊ immitte ti-
morē tuū sup gentes que non exquisi-
erunt te: ut cognoscāt quia nō est deus
nisi tu. ut enarrēt magnalia tua. Al-
leua manū tuā sup gētes alienas: ut
videāt potēciam tuā. Sicut eni in con-
spectu eorꝫ sanctificatus es in nobis:
sic in cōspectu nostro magnificaberis
in eis: ut cognoscant te. sicut et nos
cognouimꝰ: quia nō est deus p̄ter te
dñe. Innoua signa: ⁊ immuta mira-
bilia. Glorifica manū: et brachium

dextrū. Excita furorē: ⁊ effūde irā. Extol-
le aduersariū: et affige inimicū. Festi-
na tēpꝰ et memento finis: ut enarrēt mi-
rabilia tua. In ira flāme deuoretur
qui saluatur: et qui pessimāt plebem
tuam inueniāt ꝑdicionē. Contere ca-
put principum et inimicorꝫ: dicentiū
nō est alius p̄ter nos. Cōgrega omnes
tribus iacob: et cognoscant quia nō
ē deus nisi tu. ut enarrent magnalia
tua: et hereditabis eos sicut ab inicio.
Miserere plebi tue sup quā inuocatū
est nomen tuum: et isrl̄ quē coequasti
ꝓmogenito tuo. Miserere ciuitati san-
ctificatōnis tue ihrl̄m: ciuitati requiei
tue. Reple syon inenarrabilibꝫ virtuti-
bus tuis: et gloria tua ꝑplm tuū. Da
testimoniū q̄a ab inicio creature tue
sunt: et suscita p̄catōnes quas locuti
sūt in nomine tuo ꝓphete priores. Da
mercedem dñe sustinentibus te ut pro-
phete tui fideles inueniant: et exaudi
orationes seruorꝫ tuorꝫ. Secūdū bene-
dictionē aaron da populo tuo et diri-
ge nos in viā iusticie: ut sciant omnes
qui habitant terram: quia tu es deus
cōspector seculorꝫ. Omnē escam man-
ducabit venter: et est cibꝰ cibo melior.
Fauces cōtingūt cibū fere: ⁊ cor insen-
satum verba mendacia. Cor prauū
dabit tristiciā: et homo peritꝰ resistet
illi. Omnē masculū excipiet mulier: et
est filia melior filie. Species mulieris
exhilarat faciem viri sui: ⁊ sup omnē
concupiscentiam hominis superducet
desideriū. Si est lingua curationis ⁊
mitigationis ⁊ misericordie: non est
vir illiꝰ secundū filios hominū. Qui
possidet mulierē bonā inchoat posses-
sionem: adiutoriū scdm illū est: et co-
lumna ut requies. Ubi non est sepis
diripietur possessio: et ubi nō ē mulier

ingemiscit egens. Cui credit qui non
habet nidū? Et deflectens ubicūq; ob-
scurauerit: q̄si succinctꝰ latro exiliens
de ciuitate in ciuitatem. xxxvij

Omnis amicus dicet. et ego ami-
ciciam copulaui: sed est amicus
solo nōīe amicꝰ. Nōne tristicia inest
usq; ad mortem? Sodalis autem et
amicus. ad inimiciciā conuertentur.
O p̄sumptio nequissima: unde creata
es cooperire aridā malicia et dolosi-
tate illiꝰ? Sodalis amico coniocun-
dabitur in oblectationibȝ: et in tēpore
tribulationis aduērsarius erit. Soda-
lis amico condolet causa uentris: et
contra hostem accipiet scutū. Non ob-
liuiscaris amici tui in animo tuo: et
nō immemor sis illius in operibȝ tuis.
Noli cōsiliari cū socero tuo: ⁊ a zelan-
tibus te absconde cōsiliū. Omīs con-
siliariꝰ prodit cōsiliū: sed ē cōsiliariꝰ
in semetipso. A consiliario serua ani-
mam tuā. Prius scito que sit illiꝰ ne-
cessitas: et ip̄e enī animo suo cogita-
bit. Ne forte mittat sudem in terram:
et dicat tibi bona est uia tua: et stet e
cōtrario uidere quid tibi eueniat. Cū
uiro irreligioso tracta de sanctitate: et
cum iniusto de iusticia: et cū muliere
de hijs que emulatur. Cū timido de bel-
lo: cū negociatore de traiectione. Cū
ēptore de uēditiōne: cū uiro liuido de gra-
cijs agendis. Cū impijs de pietate: cū
inhonesto de honestate. Cū operario
agrario de omī opere: cū operario an-
nuali de cōsūmatione ānī: cū seruo pi-
gro de multa operatione. Nō attendas
hijs ī omī cōsilio. Sed cū uiro sācto as-
siduꝰ esto: quēcūq; cognoueris obser-
uantē timorē dei: cuiꝰ aīa ē scdm aīam
tuā. Quicūq; titubauerit ī tenebris nō
cōdolebit tibi: et cor boni cōsilij statuet

tecum. Non ē enī tibi aliud plus illo.
Anima uiri sancti enūciat aliquādo
uera: q̄z septem circūspectores sedentes
in excelso ad speculandū. Et in hijs o-
mnibȝ dep̄care altissimū: ut dirigat
in ueritate uiā tuā. Ante omīa opera
uerbum uerax p̄cedat te: ⁊ āte omnem
actum consiliū stabile. Verbū nequā
immutabit cor: ex quo partes q̄tuor
oriuntur: bonū ⁊ malū uita ⁊ mors:
et dominatrix illoꝝ ē assidua lingua.
Vir peritus multos erudiet: et anime
sue suauis est. Qui sophistice loquit̄
odibilis ē: omī re defraudabitur. Nō
est enī illi data a domino gratia: o-
mni enī sapientia defraudatꝰ est. Est
sapiens anime sue sapiens: ⁊ fructus
sensus illiꝰ fideles sūt. Vir sapiēs im-
plebit̄ benedictionibȝ: et uidentes illū
laudabūt. Vita uiri in numero dierū:
dies aūt isrl̄ innumerabiles sūt. Sa-
piens in p̄plo hereditabit honorem: ⁊
nomen illius erit uiuens ineternū. Fi-
li ī uita tua tempta animā tuam: ⁊ si
fuerit nequam nō des illi potestatem.
Non enī omnia omnibȝ expediūt: ⁊
non omni anime omne genꝰ placet.
Noli auidus esse in omī epulatōne:
et non te effūdas sup omnem escam.
In multis enim escis erit infirmitas:
⁊ auiditas appropinquabit usq; ad
colerā. Propt̄ crapulā multi obierūt.
q̄ aūt abstinēs ē adiciet uitā. xxxviij

Honora medicū p̄pter necessitatē:
etenī creauit altissimꝰ. A deo ē
enī omīs medela: ⁊ a rege accipiet do-
nationē. Disciplina medici exaltabit
caput illiꝰ: et in cōspectu magnatorū
collaudabitur. Altissimꝰ creauit de ter-
ra medicinā: et uir prudens non ab-
horrebit illā. Nōne a ligno indulca-
ta ē aqua amara? Ad agnitionem

hominū uirtꝰ illoꝝ: et dedit homini-
bus scientiā altissimꝰ: honorari ī mi-
rabilibus suis. In hijs curās mitiga-
bit dolorem: et ungentarius faciet
pigmēta suauitatis. ⁊ unctiones con-
ficiet sanitatis: et nō cōsummabūtur
opera eius. Pax enī dei sup faciē terre.
Fili in tua infirmitate nō despicias te-
ipsum: sed ora dūm et ipse curabit te.
Auerte a delicto. et dirige manus: et
ab omni delicto munda cor tuū. Da
suauitatē et memoriā similaginis. et
impīgua oblatōnē: ⁊ da locū medico.
etenī illū dūs creauit: et nō discedat a
te. quia opera eiꝰ sunt necessaria. Est
enim tempus quādo in manibȝ illoꝝ
incurras: ipi uero dūm deprecabūtur
ut dirigat requiē eoꝝ. ⁊ sanitatē p̄pter
cōuersationē illoꝝ. Qui delinquit in
cōspectu eius qui fecit eū: incidet ī ma-
nus medici. Fili ī mortuū p̄duc lacri-
mas. et q̄si dira passus incipe plorare:
⁊ scdm iudiciū cōtege corpus illius: ⁊
nō despicias sepulturam illiꝰ. Propt̄
delaturā aūt amare fer luctū illiꝰ uno
die: et cōsolare propter tristiciā: ⁊ fac
luctū scdm meritū eiꝰ uno die uel duo-
bus propt̄ detractionē. A tristicia enī
festinat mors. ⁊ cooperit uirtutem: ⁊
tristicia cordis flectit ceruicem. In ab-
ductione p̄manet tristicia: et substan-
cia inopis scdm cor eius. Nō dederis
in tristicia cor tuū: sed repelle eā a te: ⁊
memēto nouissimoꝝ. Noli obliuisci
neq; enī est cōuersio: ⁊ huic nichil pro-
deris: et teipsum pessimabis. Memor
esto iudicij mei: sic enī erit ⁊ tuum. Mi-
chi heri: et tibi hodie. In requiem mor-
tui requiescere fac memoriam eius: et
consolare illū ī exitu spiritus sui. Sa-
pienciā scribe in tempore uacuitatis:
et q̄ minoratꝰ actu sapienciā percipiet:

quia sapientia replebitur. Qui tenet
aratrū. ⁊ qui gloriatꝰ in iaculo. stimu-
lo boues agitat: et conuersatur ī ope-
ribus eoꝝ: ⁊ narratio eius in filijs tau-
roꝝ. Cor suū dabit ad uersandos sul-
cos: ⁊ uigilia eius in sagina uaccarū.
Sic omīs faber et architectus q̄ noctē
tanq̄ diē transigit: qui sculpit signa-
cula sculptilia: ⁊ assiduitas eiꝰ narrat
picturā. Cor suū dabit in similitudinē
picture: et uigilia sua perficit opus.
Sic faber ferrariꝰ sedēs iuxta incudē:
et considerās opus ferri. Vapor ignis
uret carnes eius: et in calore fornacis
concertatur. Vox mallei innouat au-
rem eius: et contra similitudinē uasis
oculus eiꝰ. Cor suū dabit in consum-
mationē opeꝝ: et uigilia sua ornabit
imp̄fectionem. Sic figulus sedens ad
opus suū conuertens pedibus suis ro-
tam: qui in sollicitudine positus est
semp propter opus suū: et innumera
est omīs operatio eius. In brachio
suo formabit lutū: et ante pedes suos
curuabit uirtutem suam. Cor suū da-
bit ut consummet liniционē: ⁊ uigilia
sua mūdabit fornacē. Omnes hij in
manibȝ suis sperauerūt: ⁊ unusquisq;
ī arte sua sapiēs est. Sine hijs omni-
bus nō edificatur ciuitas: et nō inha-
bitabūt. nec ambulabūt: et ī ecclesiā
non transilient. Sup sellam iudicis
non sedebūt et testamentū iudicij nō
intelligent: neq; palam facient iudici-
um et disciplinā. et in parabolis nō
inuenientur: sed creaturā eui cōfirma-
bunt: et deprecatio illoꝝ in operatio-
ne artis: accōmodātes animā suā. ⁊
cōquirētes ī lege altissimi. xxxix

Sapientiā omniū āntiquoꝝ exqui-
ret sapiens: et in prophetis ua-
cabit. Narratiōnē uiroꝝ nominatoꝝ

conseruabit: et in versutias pabolaꝝ
simul introibit. Occulta puerbiorum
exquiret: et in absconditis pabolarū
conuersabitur. In medio magnatoꝝ
ministrabit: et ī conspectu p̄sidis appa-
rebit: et in terram alienigenaꝝ gentiū
transiet. Bona enī et mala in om̄ibꝫ
temptabit. Cor suū tradet ad vigilan-
dum diluculo ad dn̄m qui fecit illū: ⁊
in conspectu altissimi deprecabit̄. Ap-
riet os suū in oratione: ⁊ pro delictis
suis dep̄cabitur. Si enī dn̄s magnꝰ
voluerit spiritu intelligentie replebit
illū: et ip̄e tanq̄ꝫ imbres mittet eloq̄a
sapientie sue: et in oratione cōfitebit̄
dn̄o. Et ip̄e diriget consiliū eiꝰ ⁊ disci-
plinā: et in absconditis suis consilia-
bitur. Ipse palam faciet disciplinam
doctrine sue: et in lege testamenti dn̄i
gloriabitur. Collaudabūt multi sa-
pientiā eiꝰ: et usq̄ꝫ ī seculū nō delebitur.
Non recedet memoria eius: ⁊ nomē
eius requiretur a generatōne in gene-
rationē. Sapientiā eius enarrabūt
gentes: et laudē eius enunciabit eccle-
sia. Si p̄manserit nomē eiꝰ derelinquet
plus quā mille: et si requieuerit prode-
rit illi. Adhuc cōsiliabor ut enarrē: ut
furore enī replecꝰ sum. In voce dicit.
Obaudite me diuini fructus: et quasi
rosa plātata sup̄ riuos aquaꝝ fructi-
ficate. Quasi libanꝰ odorē suauitatis
habete. Florete flores quasi lilium ⁊
date odorem: et frondete in gratiam
⁊ collaudate cāticū: et benedicite dn̄m
in operibus suis. Date nomini eius
magnificentiā: ⁊ cōfitemini illi ī voce
labioꝝ vestroꝝ: et in canticis labiorū
et cytharis: et sic dicetis in cōfessione:
opera dn̄i vniūsa bona valde. In ver-
bo enī eius stetit aqua sicut congeries:
⁊ in sermone oris illiꝰ sicut exceptoria

aquaꝝ: quoniā in p̄cepto ip̄iꝰ placor
fit: et nō est minoratio in salute ip̄iꝰ.
Opera om̄is carnis coram illo: ⁊ nō
est quicq̄ꝫ absconditū ab oculis eius.
A seculo usq̄ꝫ ī seculū respicit: ⁊ nichil
est mirabile in conspectu eius. Nō est
dicere: quid ē hoc aut quid est illud:
omnia enī in tempore suo querentur.
Benedictio illius quasi fluuiꝰ inunda-
bit: et quomodo cataclisinus aridā
inebriauit: sic ira ip̄iꝰ gentes q̄ non
exquisierūt eum hereditabit. Quomō
conuertit aquas in siccitatem et sicca-
ta est terra: et vie illius viis illorū di-
recte sunt: sic peccatoribꝫ offensiones
in ira eius. Bona bonis creata sunt
ab initio: sic nequissimis bona ⁊ ma-
la. Initiū necessarie rei vite hominū:
aqua ignis et ferrū: sal lac et panis
similaginꝰ: et mel et botrus vue et
oleum et vestimentū. Hec om̄ia sāctis
in bona: sic et impiis et peccatoribus
in mala conuertent̄. Sunt spiritus q̄
ad vindictā creati sunt: et ī furore suo
confirmauerūt tormenta sua. Et ī tem-
pore cōsummatōnis effundēt virtutē:
et furorem eius qui fecit illos confun-
dent. Ignis grando fames ⁊ mors:
omnia hec ad vindictam creata sunt.
Bestiarum dentes et scorpii et serpen-
tes: et rumphea vindicans in exter-
miniū impios. In mandatis eius
epulabūtur: ⁊ sup̄ terram ī necessitate
p̄parabuntur: et in temporibꝫ suis nō
p̄terient verbū. Propterea ab initio
confirmatus sum: ⁊ consiliatus sum
et cogitaui: et scripta dimisi. Omnia
opera dn̄i bona: et omne opus hora
sua subministrabit. Nō ē dicere: hoc
illo nequꝰ ē: om̄ia enī ī tp̄e suo cōpro-
babūtur. Et nūc ī om̄i corde et ore col-
laudate: ⁊ benedicite nomē dn̄i. xl.

Occupatō magna creata ē omni-
bus hominibꝫ: ⁊ iugum graue
super filios adam a die exitus de ven-
tre matris eoꝝ usq̄ꝫ in diem sepulture
in matrem omnium. Cogitatōnes eo-
rum ⁊ timores cordis: adinuentō ex-
spectationis ⁊ dies finitōnis: residētes
sup̄ sedem gloriosam: usq̄ꝫ ad humi-
liatū in terram et cinerem: ab eo qui v-
titur iacincto ⁊ portat coronam: usq̄ꝫ
ad eum qui operitur lino crudo: furor
zelus tumultus fluctuatio et timor
mortis: iracūdia p̄seuerans et cōten-
tio: et in tempore refectionis in cubili
somnus noctis immutat scientiā eiꝰ.
Modicū autem tanq̄ꝫ nichil ī requie:
et ab eo in somnis q̄si in die respectus.
Conturbatꝰ ē in visu cordis sui: tan-
quā qui euaserit in die belli. In tempo-
re salutis sue exsurrexit: et admirans
ad nullū timorē. Cū om̄i carne ab ho-
mine usq̄ꝫ ad pecus: ⁊ sup̄ peccatores
septuplum. Ad hec mors sanguis
contentio et rumphea: oppressiones
fames et contritio et flagella. Su-
per iniquos creata sunt hec omnia:
et prop̄ illos factus est cathaclismus.
Omnia enī que de terra sunt in terrā
conuertentur: et aque omnes in mare
cōuertent̄. Omne munus et iniquitas
delebitur: et fides ī seculū stabit. Sub-
stantie iniustoꝝ sicut fluuiꝰ siccabun-
tur: et sicut tonitruū magnū ī pluuia
p̄sonabit. In aperiendo manus suas
letabitur: sic p̄uaricatores in consum-
matione tabescent. Nepotes impioꝝ
non multiplicabūt ramos: et radices
immūde super cacumen petre sonāt.
Sup̄ om̄em aquam viriditas: et ad
oram fluminis ante omne fenum
euelletur. Gratia sicut paradisus in
benedictionibꝫ: et misericordia in seclo

permanet. Vita sibi operarii suffici-
entis cōdulcabitur: et in ea inuenies
thesauꝝ. Edificatio ciuitatis cōfirma-
bit nomē: ⁊ sup̄ hāc mulier immacu-
lata computabit̄. Vinū et musica le-
tificant cor: et sup̄ vtrūq̄ꝫ dilectio sapi-
entie. Tibie et psalteriū suauem faciūt
melodiā: ⁊ sup̄ vtrūq̄ꝫ lingua suauis.
Gratiam et sp̄em desiderabit oculus
tuus: ⁊ sup̄ hoc virides satōnes. Ami-
cus ⁊ sodalis in tempore conuenientes:
et sup̄ vtrosq̄ꝫ mulier cū viro. Fratres
ī adiutoriū in tempore tribulationis:
et sup̄ eos misericordia liberabit. Au-
rum ⁊ argentū constitutio pditum: ⁊
sup̄ vtrūq̄ꝫ cōsiliū beneplacitū. Facul-
tates et virtutes exaltant cor: et super
hec timor dn̄i. Non est in timore dn̄i
minoratio: et non est in eo inquirere
adiutoriū. Timor dn̄i sicut paradisus
benedictionis: et sup̄ omnē gloriā o-
peruerūt illū. Fili in tempore vite tue
ne indigeas. Meliꝰ ē enī mori q̄ꝫ in-
digere. Vir respiciēs ī mensā alienā:
nō est vita eius in cogitatione victꝰ.
Alit enim animā suam cibis alienis.
Vir aūt disciplinatꝰ ⁊ eruditꝰ custodi-
et se. In ore imprudētis cōdulcabitur
inopia: ⁊ ī vētre eiꝰ ignis ardebit. xli.

O mors q̄ꝫ amara ē memoria tua
homini pacem habenti in sub-
stanciis suis: viro quieto et cuiꝰ vie
directe sunt in om̄ibꝫ: ⁊ ad huc valēti
accipere cibū. O mors bonū ē iudici-
um tuū homini indigenti et qui mi-
noratur viribꝫ: defecto etate et cui de
omnibus cura est: ⁊ incredibili q̄ p̄dit
sapientiā. Noli metuere iudiciū mor-
tis. Memento que ante te fuerunt: ⁊ q̄
superuentura sunt tibi hoc iudicium a
domino om̄i carni: et qui superueniet
tibi in beneplacito altissimi: siue decē

sive centū sive mille anni. Non ē enī
in inferno accusatio vite. Filij abo-
minationū sunt filij peccatoꝝ: ⁊ qui
conversantur secus domos impiorū
filioꝝ peccatoꝝ periet hereditas: et cū
semine illorum assiduitas opprobrij.
De patre impio querūtur filij: quoni-
am ꝓpter illū sūt ī opprobrio. Ve vo-
bis viri impij: qui dereliquistis legem
dñi altissimi. Et si nati fueritis in ma-
ledictione nascemini: et si mortui fueri-
tis: in maledictione erit pars vestra.
Omnia que de terra sunt in terrā con-
vertent: sic impij a maledicto in perdi-
tionē. Luctꝰ hominū in corpore ipsorū:
nomē aūt impioꝝ delebit. Curā habe
de bono noīe: hoc enī magis ꝑmane-
bit tibi: q̄ mille thesauri magni ⁊ pre-
ciosi. Bone vite numerus dierū: bonū
autē nomē ꝑmanebit ī evū. Discipli-
nā in pace cōservate filij. Sapientia
enī abscondita et thesaurus invisus:
que utilitas ī utrisqꝫ? Melior ē homo
qui abscondit stulticiam suā: quam
homo qui abscondit sapientiā suam.
Verūtamen revertimini in hijs: que
procedūt de ore meo. Non est enī bo-
nū omnē irreverenciā observare: ⁊ nō
oīa omnibus bene placent in fide.
Erubescite a patre et a matre de forni-
catione: et a presidente et a potente de
mendacio: a principe et a iudice de de-
licto: a sinagoga et plebe de iniq̄tate:
a socio et amico de iniusticia: de loco
in quo habitas de furto: de veritate
dei et testamēto: de discubitu ī panibꝫ:
et ab obfuscatione dati et accepti: a
salutantibꝫ de silencio: a respectu mu-
lieris fornicarie: et ab aūsione vultꝰ
cognati. Ne avertas faciem a ꝓximo
tuo: et ab auferendo partem: et non
restituendo. Ne respicias mulierem
alieni viri: ⁊ ne scruteris ancillam eiꝰ:
neqꝫ steteris ad lectum eius. Cave ab
amicis de sermonibus improperij: et
cum dederis ne improperes. xlij
Non duplices sermonē auditus
de revelatione sermonis abscon-
diti: et eris vere sine cōfusione: et inve-
nies graciā in cōspectu omniū homi-
nū. Ne pro hijs omnibꝫ cōfundaris:
et ne accipias personā ut delinquas.
De lege altissimi et testamēto: et de iu-
dicio iustificare impiū: de verbo socioꝝ
et viatorū: et de datione hereditatis
amicoꝝ: de equalitate statere ⁊ ponde-
rum: de acquisitione multorū ⁊ pau-
corum: de corruptione emptionis et
negociatorum ⁊ de multa disciplina
filioꝝ: et servo pessimo latus sangui-
nare. Sup mulierem nequā: bonū est
signū. Ubi manꝰ multe sūt claude: ⁊
quodcūqꝫ trades numera et appende:
datū vero et acceptum omne describe.
De disciplina insensati et fatui: et de
senioribus qui iudicantur ab adole-
scentibus: et eris eruditus ī omnibꝰ:
et ꝓbabilis ī conspectu omniū virorū.
Filia patris abscondita est: vigilia ⁊
solicitudo eius aufert somnū: ne forte
in adolescencia sua adultera efficiat̄:
et cum viro cōmorata odibilis fiat:
nequādo polluat̄ in virginitate sua:
et ī paternis suis gravida inveniatur:
ne forte cū viro cōmorata transgredi-
atur: aut certe sterilis efficiatur. Sup
filiā luxuriosam cōfirma custodiam:
nequādo faciat te ī opprobriū venire
inimicis: a detractione ī civitate et ab-
iectione plebis: et cōfundat te in mul-
titudine ꝓpli. Omni homini noli in-
tendere in specie: et ī medio mulierum
noli cōmorari. De vestimentis enim
procedit tinea: et a muliere iniquitas
viri. Melior ē enim iniquitas viri q̄
benefaciēs mulier: et mulier cōfundens
in opprobriū. Memor ero igitur operꝫ
dñi: et que vidi annūciabo. In sermo-
nibus dñi opera eiꝰ. Sol illuminans
per oīa respexit: ⁊ gloria dñi plenū
est opus eius. Nōne dñs fecit sanctos
enarrare oīa mirabilia sua: q̄ con-
firmavit dñs oīpotens stabiliri in
gloria sua? Abissum et cor hominū
investigavit: et in astucia eoꝝ excogi-
tavit. Cognovit enī dñs omnē scien-
tiam: ⁊ inspexit in signū evi: annūcians
que preterierūt et que superventura sunt:
revelās vestigia occultoꝝ. Nō preterit
illū oīs cogitatꝰ: ⁊ nō abscondit se
ab eo ullus sermo. Magnalia sapien-
tie sue decoravit: q̄ est āte seculū ⁊ usqꝫ
in seculū: neqꝫ adiectū ē neqꝫ minuet̄:
et nō eget alicuiꝰ cōsilio. Quā deside-
rabilia oīa opera eius: et tanquā
scintilla que ē considerare. Oīa hec
vivūt et manent in seculū: et in omni
necessitate oīa obaudiūt ei. Oīa
duplicia: unum contra unum: et nō
fecit quicqꝫ deesse. Uniuscuiusqꝫ con-
firmabit bona. Et quis saciabitur
videns gloriam eius? xliij
Altitudinis firmamentū: pulcri-
tudo eius: species celi in visione
glorie. Sol in aspectu ānuncians in
exitu: vas ammirabile: opus excelsi.
In meridiano exurit terrā: ⁊ in conspe-
ctu ardoris eius quis poterit sustine-
re? Fornacē custodiens in operibus
ardoris: tripliciter sol exurens mōtes:
radios igneos exsufflans: ⁊ refulgēs
radijs suis obcecat oculos. Magnus
dñs qui fecit illū: ⁊ in sermonibꝫ eius
festinavit iter. Et luna in omnibꝫ in
tempore suo: ostensio tēporis et signū
evi. A luna signū diei festi: luminare
qd̄ minuit̄ in consummatiōne. Men-
sis scdm nomē eius est: crescens mira-
biliť ī cōsummatiōnem. Vas castroꝝ
in excelsis: in firmamento celi resplen-
dens gloriose. Species celi gloria stel-
laꝝ: mūdum illuminās in excelsis do-
minus. In verbis sancti stabūt ad iu-
dicium: et nō deficient in vigilijs suis.
Vide arcū: et benedic eū qui fecit illum.
Valde speciosus est in splendore suo.
Giravit celum in circuitu glorie sue:
manꝰ excelsi aperuerūt illum. Imperio
suo acceleravit nivē: ⁊ accelerat corus-
cationes emittere iudicij sui. Propter-
ea aperti sunt thesauri: ⁊ evolaverūt
nebule sicut aves. In magnitudine
sua posuit nubes: ⁊ cōfracti sunt lapi-
des grandinis. In cōspectu eius com-
movebūtur montes: ⁊ in voluntate
eiꝰ aspiravit nothus. Vox tonitrui e-
ius verberavit terrā: tēpestas aquilo-
nis et cōgregatio spiritꝰ: ⁊ sicut avis
deponēs ad sedendū: aspergit nivē: ⁊
sicut locusta demergens descensus eiꝰ.
Pulcritudinē candoris eius ādmirabi-
tur oculus: et sup ymbrem eius expa-
vescit cor. Gelu sicut salem effundet su-
per terrā: et dū gelaverit fiet tanqꝫ cacu-
mina tribuli. Frigidꝰ ventus aquilo
flavit: et gelavit cristallus ab aqua.
Sup omnē cōgregationē aquarum
requiescet: et sicut lorica induet se aquis.
Et devorabit mōtes ⁊ exuret desertum:
et extinguet viride sicut ignem. Medi-
cina omniū in festinatione nebule: et
ros obviās ab ardore venienti humi-
lem efficiet eum. In sermone eiꝰ siluit
ventus: et cogitatione sua placavit
abissum: ⁊ plantavit illum dominus
ihesus. Qui navigant mare enarrāt
pericula eius: ⁊ audientes auribꝫ nris
ādmirabimur. Illic ꝑclara et mirabilia

varia bestiarꝫ genera et omniũ pecorꝫ
et creatura beluarũ. Propter ipsum
cõfirmatus est itineris finis: et in ser-
mone eius cõposita sunt omnia. Mul-
ta dicemus et deficiemus verbis: con-
summacio autem sermonũ: ipse est in
omnibus. Gloriantes ad quid vale-
bimus? Ipse enĩ omnipotens super
omnia opera sua. Terribilis dominus
et magnus vehementer: et mirabilis
potentia ipsius. Glorificantes domi-
num quantũcunqꝫ potueritis supua-
lebit adhuc: et ammirabilis magni-
ficentia eius. Benedicentes dominum
exaltate illũ quãtum potestis: maior ẽ
enĩ omni laude. Exaltãtes eũ replemini
virtute. Ne laboretis: nõ enĩ compre-
hendetis. Quis videbit eũ sicut est ab
inicio? Multa abscondita sũt maio-
ra his. Pauca enĩ vidimꝰ operꝫ eius.
Omnia autem dominus fecit: et pie
agentibus dedit sapientiã. xliiii

Laudemꝰ viros gloriosos et pa-
rentes nostros in generatione
sua. Multã gloriã fecit dñs magnifi-
centia sua a seculo. Dominãtes i po-
testatibus suis: homines magni vir-
tute ⁊ prudentia sua prediti: nũciantes
in prophetis dignitatem prophetarꝫ et im-
perantes in presenti ppło et virtute pru-
dentie ppłis sanctissima verba. In pe-
ricia sua requirẽtes modos musicorꝫ:
⁊ narrãtes carmina scripturarꝫ. Homi-
nes divites in virtute: pulcritudinis
studiũ habentes: pacificantes in domi-
bus suis. Omnes isti in generationi-
bus gentis sue gloriã adepti sunt: et
in diebꝫ suis habentur in laudibus.
Qui de illis nati sunt: reliquerũt no-
men narrandi laudes eorꝫ. Et sũt quo-
rum nõ est memoria. Perierũt quasi
qui nõ fuerint: et nati sunt quasi non
nati: et filij ipsorꝫ cũ ipsis. Sed illi viri
misericordie sunt: quorꝫ pietates non de-
fecerũt. Cũ semine eorꝫ permanẽt bona:
hereditas sancta nepotes eorꝫ. Et in
testamentis stetit semẽ eorũ: et filij eorũ
propter illos usqꝫ ineternũ manent. Se-
men eorꝫ et gloria eorꝫ nõ derelinquetur.
Corpora ipsorꝫ i pace sepulta sunt: et
nomen eorum vivet in generationẽ ⁊
generationẽ. Sapientiã ipsorꝫ narrẽt
populi: et laudem eorum nunciet ecclesia.
Enoch placuit deo: et translatus est i
paradisum ut det gentibus sapientiã.
Noe inventus est perfectus iustus: et in
tẽpore iracũdie factus est reconciliatio.
Ideo dimissum est reliquum terre: cũ
factum est diluviũ. Testamenta seculi
posita sũt aput illũ: ne deleri possit di-
luvio omnis caro. Abraham magnꝰ
pater multitudinis gentiũ: et non est
inventꝰ similis illi i gloria. Qui con-
servavit legem excelsi: et fuit i testamen-
to cũ illo. In carne eiꝰ stare fecit testa-
mentũ: et in temptatione inventus est
fidelis. Ideo iureiurando dedit illi glo-
riam in gente sua: crescere illũ quasi ter-
re cumulũ et ut stellas exaltare semen
eius: ⁊ hereditare illos a mari usqꝫ ad
mare et a flumine usqꝫ ad terminos
terre. Et ysaac fecit eodẽ modo: propter
abraham patrem eius. Benedictionẽ
omniũ gentiũ dedit illi dominus: et te-
stamentũ suũ confirmavit sup caput
iacob. Agnovit eũ i benedictionibꝫ su-
is: et dedit illi hereditatẽ: et divisit illi
partem i tribubꝫ duodecim. Et cõserva-
vit illi homines misericordie: invenientes grati-
am i cõspectu omnis carnis. xlv

Dilectus deo et hominibus moy-
ses: cuiꝰ memoria i benedictione
ẽ. Similẽ illũ fecit in gloria sanctorꝫ:
⁊ magnificavit eũ i timore inimicorꝫ:

et in verbis suis monstra placavit. Glo-
rificavit illũ in conspectu regũ: ⁊ iussit
illi coram ppło suo: ⁊ ostendit illi glo-
riã suã. In fide et lenitate ipsiꝰ sanctũ
fecit illũ: ⁊ elegit eũ ex omni carne. Au-
divit enĩ eũ et vocem ipsiꝰ: ⁊ induxit
illũ in nubem. Et dedit illi cor ad pre-
cepta et legem vite ⁊ discipline: docere
iacob testamentũ suũ: ⁊ iudicia sua i-
srahel. Excelsum fecit aaron fratrẽ suũ:
et similẽ sibi de tribu levi. Statuit illi
testamentũ eternũ: ⁊ dedit illi sacerdo-
tium gentis: et beatificavit illũ i glo-
ria. Et circũcinxit eũ zona iusticie: et
induit eum stolã glorie: ⁊ coronavit
eum in vasis virtutis. Circũpedes et
femoralia et humerale posuit ei: ⁊ cin-
xit illũ tintinabulis aureis plurimis
in giro: dare sonitũ in incessu suo: au-
ditũ facere sonitũ in templo in memo-
riã filijs gentis sue. Stola sancta au-
ro et iacincto ⁊ purpura opus textile
viri sapientis iudicio ⁊ veritate predi-
ti. Torto cocco opus artificis gemmis
preciosis figuratis in ligatura auri et
opere lapidarij sculptis in memoriã:
secundum numerũ tribuũ israhel. Corona
aurea sup mitram eiꝰ expressa signo
sanctitatis: gloria honoris et opus
virtutis: desiderio oculorꝫ ornata. Sic
pulcra ante ipsum nõ fuerũt talia: usqꝫ
ad originẽ. Non est indutus illa alie-
nigena aliquis: sed tantũ filij ipsius
soli et nepotes eius per omne tempus.
Sacrificia ipsiꝰ consũmata sunt igni
cotidie. Complevit moyses manus
eius: ⁊ unxit illũ oleo sancto. Factum
est illi i testamentũ eternũ et semini eius
sicut dies celi: fungi sacerdotio et ha-
bere laudẽ: et glorificare ppłm suũ in
nomine suo. Ipsum elegit ab omni vi-
vente: offerre sacrificiũ deo incensum
et bonũ odorem: in memoriã placare
pro ppło suo. Et dedit illi i preceptis
suis potestatem: in testamentis iudici-
orum docere iacob testimonia: et in
lege sua lucem dare isrł. Quia contra
illũ steterũt alieni: et propter invidiã cir-
cumdederũt illũ homines in deserto qui
erant cũ dathan ⁊ abiron: et congre-
gatio chore in iracundia. Vidit dñs
deus et non placuit illi: et cõsumpti
sunt in impetu iracundie. Fecit illis
mõstra: et consumpsit illos i flãma i-
gnis. Et addidit aaron gloriã: ⁊ de-
dit illi hereditatẽ: et primicias frugũ
terre divisit illi. Panẽ ipsiꝰ in primis
paravit in sacietatem: nam et sacrifi-
cia dñi edent: que dedit illi et semini
eius. Ceterũ inter gentes nõ heredita-
bit: ⁊ pars nõ est illi in gente. Ipse est
enĩ pars eiꝰ ⁊ hereditas. Phinees filiꝰ
eleazari tercius in gloria imitando eũ
i timore dei ⁊ stare i reverentia gẽtis: i
bonitate et alacritate anime sue pla-
cuit deo isrł. Ideo statuit illi testamen-
tum pacis: et principẽ sanctorꝫ ⁊ gen-
tis sue: ut sit illi et semini eiꝰ sacerdotij
dignitas ineternũ. Et testamentũ da-
vid regi filio yesse de tribu iuda: here-
ditas ipsi et semini eius: ut daret sapi-
entiã in cor nostrũ iudicare gentẽ suã
i iusticia ne abolerentur bona ipsorꝫ: et
gloriã ipsorꝫ i gẽte eorꝫ eternã fecit. xlvi

Fortis in bello ihesus nave succes-
sor moysi in prophetis: qui fuit
magnus secundum nomẽ suũ: maximus
in salutem electorũ dei: expugnare in-
surgentes hostes ut cõsequeretur here-
ditatem isrł. Quã gloriã adeptus est
in tollendo manus suas: ⁊ iactando
cõtra civitates rumpheas. Quis an-
te illũ sic restitit? Nam hostes ipse dñs
perduxit. Aut non in iracundia eius

impeditus est sol · ⁊ una dies facta est
quasi duo? Invocavit altissimum po-
tentem in oppugnando inimicos un-
diqꝫ: ⁊ audivit illū magnus ⁊ sanctus
deus · in saxis grandinis virtutis val-
de fortis. Impetū fecit cōtra gentē hosti-
lem · ⁊ in descensu ꝑdidit contrarios:
ut cognoscant gentes potentiā eius ·
quia cōtra deum pugnare nō ē facile:
et secut⁹ est a tergo potentes. Et ī dieb₃
moysi misericordiā fecit ipse et caleph
fili⁹ iephone · stare contra hostem: et
prohibere gentem a peccatis: ⁊ ꝑfringere
murmur malicie. Et ipsi duo cōstitu-
ti · a periculo liberati sunt a numero
sexcentoꝝ miliū peditū: inducere illos
in hereditatē: in terram q̄ manat lac ⁊
mel. Et dedit dn̄s ipsi caleph fortitu-
dinē: et usqꝫ in senectutem ꝑmansit illi
virt⁹ · ut ascenderet in excelsum terre lo-
cum: ⁊ semen ipsi⁹ optinuit hereditatē.
Et viderūt omēs filii isrl': quia bonū
est obsequi sancto deo. Et iudices sin-
guli suo nomine · quoꝝ nō ē corruptū
cor: qui non aversi sunt a dn̄o · ut sit
memoria illorū in benedictione. Et
ossa eoꝝ pullulant de loco suo: et no-
men eoꝝ ꝑmanet ineternū: ꝑmanente
ad filios illorū sanctoꝝ viroꝝ gloria.
Dilectus a deo suo samuel ꝓpheta do-
mini · renovavit imperium: et unxit
principes in gente sua. In lege domini
cōgregationē iudicavit: ⁊ vidit deum
iacob: ⁊ in fide sua ꝓbatus est ꝓpheta.
Et cognit⁹ ē ī verbis suis fidelis: quia
vidit deū lucis. Et invocavit dn̄m o-
mnipotentem in oppugnando hostes
circūstantes undiqꝫ: in oblatione vi-
ri inviolati. Et intonuit de celo dn̄s:
et in sonitu magno auditā fecit vocē
suā: ⁊ cōtrivit principes tyrioꝝ ⁊ omēs
duces philistiim. Et ante temp⁹ finis
vite sue ⁊ seculi testimonium ꝑhibuit in
cōspectu dn̄i ⁊ xp̄i: pecunias ⁊ usqꝫ ad
calciamenta ab omni carne non acce-
pit: ⁊ nō accusavit illū homo. Et post
hoc dormivit · et notū fecit regi ⁊ osten-
dit illi finē vite sue: et exaltavit vocem
eius de terra in prophetia delere im-
pietatem gentis. xlvii

Post hec surrexit nathan ꝓpheta
in dieb₃ david. Et quasi adeps
separat⁹ a carne: sic david a filiis isrl'.
Cum leonib₃ lusit quasi cū agnis: ⁊
in ursis similit̄ fecit sicut in agnis o-
viū. In iuventute sua nūquid nō occi-
dit gigantem ⁊ abstulit opprobriū de
gente? In tollendo manum in saxo
funde deiecit exultationē golie: ubi in-
vocavit dn̄m omnipotentem. Et dedit
in dextera eius tollere hominē fortem
in bello: et exaltare cornu gentis sue.
Sic in decem milib₃ glorificavit eū:
et laudavit illū in benedictionib₃ dn̄i:
in offerendo illi coronā glorie. Con-
trivit enim inimicos undiqꝫ: et extir-
pavit philistiim contrarios usqꝫ in
hodiernū diē. Contrivit cornu ipsoꝝ
usqꝫ ineternū. In omni opere dedit con-
fessionē sancto: et excelso in verbo glo-
rie. De omni corde suo laudavit dn̄m:
et dilexit deū qui fecit illū: et dedit illi
contra inimicos potentiā. Et stare fe-
cit cantores cōtra altare: ⁊ in sono eo-
rum dulces fecit modos. Et dedit in
celebrationibus decus: et ornavit tem-
pora usqꝫ ad conservationē vite: ut
laudarent nomē sanctū dn̄i et ampli-
ficarent mane dei sanctitatem. Xp̄s
purgavit peccata illius: et exaltavit
ineternū cornu eius. Et dedit illi testa-
mentū regni: ⁊ sedem glorie in israhel.
Post ipsum surrexit fili⁹ sensat⁹: ⁊ ꝓpter
illū deiecit omnē potentiā inimicoꝝ.

Salomon imperavit in dieb₃ pacis:
cui subiecit deus omēs hostes ut con-
deret domū in nomine suo: ⁊ pararet
sanctitatē ī sempiternū quēadmodū
erudit⁹ est ī iuventute sua. Et implet⁹
est quasi flumē sapientia: et terrā rete-
xit anima sua. Et replesti in cōparati-
onib₃ enigmata: ad insulas longe
divulgatū est nomē tuū: et dilectus es
in pace tua. In cantilenis et in ꝓver-
biis ⁊ cōparationib₃ et interpretatoib₃
mirate sunt terre: et in nomine dn̄i
cui est cognomē deus isrl'. Collegisti
quasi auricalcū auꝝ: ⁊ ut plumbum
complesti argentū: et inclinasti femo-
ra tua mulieribus. Potestatem habu-
isti in corpore tuo. Dedisti maculam
in gloria tua: et ꝓphanasti semē tuū
inducere iracūdiā ad liberos tuos et
in ceteris stulticiā tuam: ut faceres im-
periū bipertitū et ex effraym imperare
imperiū durꝫ. Deus aūt nō derelinquet
misericordiā suā et nō corrūpet neqꝫ
delebit opera sua: neqꝫ ꝑdet a stirpe
nepotes electi sui: et semē eius qui dili-
git dn̄m non corrūpet. Dedit autem
reliquū iacob et david de ipsa stirpe: ⁊
finē habuit salomon cū patrib₃ suis.
Et dereliquit post se de semine suo gētis
stulticiā ⁊ imminutū a prudētia robo-
am · qui avertit gentē consilio suo: et
ieroboam filiū nabath qui peccare fe-
cit isrl': et dedit viā peccādi effraym · et
plurima redūdaverūt peccata ipsorū.
Valde enī averterūt illos a terra sua.
Et quesivit omēs nequicias usqꝫ dū
perveniret ad illos defensio: et ab o-
mnibus peccatis liberavit eos. xlviii

Et surrexit helias ꝓpheta q̄si ignis:
et verbū ipsius quasi facula ar-
debat. Qui induxit in illos famē: et i-
mitantes illū invidia sua pauci facti
sunt. Nō enī poterāt sustinere ꝓcepta
dn̄i. Verbo dn̄i cōtinuit celū: et deiecit
a se ignē terre. Sic āplificat⁹ ē helias
in mirabilibus suis. Et quis potest
similiter gloriari tibi? Qui sustulisti
mortuū ab inferis de sorte mortis in
verbo dn̄i dei: qui deiecisti reges ad
perniciē · et confregisti facile potenciā
ipsoꝝ: et gloriosos delicto suo. Qui
audis in syna iudiciū: et in oreb iudi-
cia defensionis. Qui ungis reges ad
penitentiam: ⁊ prophetas facis succes-
sores tuos post te. Qui receptus es in
turbine ignis in curru equoꝝ igneoꝝ:
qui inscript⁹ es in iudiciis temporꝫ · le-
nire iracūdiam dn̄i: conciliare cor pa-
tris ad filiū: et restituere tribus iacob.
Beati sunt qui te viderūt: ⁊ ī amicicia
tua decorati sūt. Nā nos vita vivim⁹
tantū: post mortem aūt non erit tale
nomē nostrū. Helias qui in turbine
tectus est: et in heliseo completus est
spiritus eius. In dieb₃ suis nō ꝑtimu-
it principē: et potentia nemo vincit il-
lum. Nec superavit illū verbū aliqd:
et mortuū ꝓphetavit corpus eius. In
vita sua fecit monstra: et in morte ope-
ratus est mirabilia. In omnibus istis
non penituit ꝑplus et non recesserūt a
peccatis suis · usqꝫ dum abiecti sunt de
terra sua et dispsi sunt in omnē terrā:
et relicta est gens ꝑpauca · et princeps
in domo david. Quidam ipsoꝝ fece-
runt qđ placeret deo: alii aūt multa
cōmiserunt peccata. Ezechias muni-
vit civitatem suam et induxit ī mediū
eius aquam: et fodit ferro rupem: et
edificavit ad aquam puteū. In dieb₃
ipsi⁹ ascendit sennacherib et misit ra-
psacen et sustulit manū suam contra
illos: et extulit manū suam in syon: ⁊
sꝑbus factus est potentia sua. Tunc

mota sūt corda ⁊ manꝰ ipoꝝ: et dolue-
runt q̄si parturientes mulieres. Et in-
uocauerūt dñm misericordē: ⁊ expādē-
tes manꝰ suas extulerūt ad celum: et
sanctus dñs deus audiuit cito vocem
ipsoꝝ. Non est cōmemoratꝰ peccatoꝝ
ipsoꝝ: neq; dedit illos inimicis suis:
sed purgauit illos ī manu ysaie sācti
prophete. Deiecit castra assyrioꝝ: et
cōtriuit illos angelus dñi. Nā fecit
ezechias q̄ placuit deo: et fortiter iuit ī
via dauid p̄ris sui: quā mandauit illi
ysaias p̄pheta magnus et fidelis ī con-
spectu dei. In diebꝫ ipsiꝰ retro rediit sol:
⁊ addidit regi vitā. Spiritu magno
vidit vltima: et consolatꝰ ē lugentes
syon· usq; ī sempiternū. Ostendit futu-
ra ⁊ abscōdita: ātequā euenirēt. xlix

Memoria iosie ī compositione odo-
ris facta: opus pigmentarij. In
omī ore q̄si mel indulcabit̄ eiꝰ memo-
ria: et ut musica ī conuiuio vini. Ipē
est directꝰ diuinitꝰ in penitentia gētis·
et tulit abominationes impietatis:
⁊ ad dñm gubernauit cor ipsiꝰ: ⁊ ī die-
bus peccatoꝝ corroborauit pietatem.
Preter dauid ⁊ ezechiam ⁊ iosyam o-
mnes peccatū commiserūt: nā relique-
runt legem altissimi reges iuda: ⁊ con-
tempserūt timorem dei. Dederūt eñi re-
gnum suū alijs: et gloriā suā alieni-
gene genti. Incenderūt electā ciuitatē
sāctitatis: ⁊ desertas fecerūt vias ipsiꝰ
ī manu ieremie. Nam male tractaue-
runt illū· q̄ a ventre matris consecratꝰ
est p̄pheta· euertere et eruere ⁊ p̄dere: et
iterū edificare ⁊ renouare. Ezechiel· qui
vidit cōspectum glorie: quā ostendit
illi in curru cherubin. Nam cōmemo-
ratus est inimicoꝝ in ymbri: benefacere
illis qui ostenderūt rectas vias. Et
duodecim p̄phetaꝝ ossa pullulant de
loco suo. Nā corroborauerūt iacob:
et redemerūt se ī fide virtutis. Quomō
amplificemꝰ zorobabel? Nam et ipse
quasi signū ī dextera manu isrl'. Et ihe-
sum filiū iosedech? Qui in diebꝫ suis
edificauerūt domū: et exaltauerūt tem-
plum sanctum dño: paratū in gloriā
sempiternā. Et neemias in memoria
multi temporis: qui erexit nobis mu-
ros euersos· ⁊ stare fecit portas ⁊ seras:
q̄ erexit domos nostras. Nemo natꝰ
est in terra qualis enoch: nā et ipse re-
ceptꝰ est a terra. Et ioseph qui natꝰ est
homo princeps fratrū· firmamētum
gētis· rector fratrū· stabilimētum p̄pli:
⁊ ossa ipsiꝰ visitata sunt: ⁊ post mortē
prophetauerūt. Seth· et sem apud ho-
mines gloriā adepti sūt: et sup omnē
animā in origine adam. ·l·

Simon onie filius sacerdos ma-
gnus: qui in vita sua suffulsit
domū: et ī diebus suis corroborauit
templū. Templi etiā altitudo ab ipso
fundata est: duplex edificatio· et excelsi
parietes templi. In diebus ipsius ema-
nauerunt putei aquaꝝ: et quasi mare
adimpleti sunt supra modū. Qui cu-
rauit gentem suā: et liberauit eā a per-
ditione. Qui p̄ualuit amplificare ciui-
tatem: q̄ adeptus est gloriā ī cōuersati-
one gētis: et ingressum domus ⁊ atrij
amplificauit. Quasi stella matutina
in medio nebule: et quasi luna plena
in diebus suis lucet: ⁊ quasi sol reful-
gens· sic ille effulsit ī templo dei. Qua-
si arcꝰ refulgens inter nebulas glorie:
et quasi flos rosaꝝ in diebus vernis· ⁊
quasi lilia que sunt in transitu aque:
⁊ q̄si thus redolēs ī diebꝫ estatis. Qua-
si ignis effulgens et thus ardens in i-
gne: q̄si vas auri solidū ornatū omī
lapide p̄cioso. Quasi oliua pullulās:

⁊ cipressus ī altitudine se extollēs. In
accipiendo ipm stolā glorie ⁊ vestiret
eū in consūmatione virtutis: ī ascensu
altaris sancti gloriā dedit sanctitatis
amictū. In accipiendo aūt partes de
manu sacerdotū et ipē stans iuxta a-
ram: et circa illū corona fratrū quasi
plantatio cedri ī mōte libano: sic circa
illū steterūt quasi rami palme et omēs
filij aaron in gloria sua. Oblatio au-
tem dñi in manibus ipsoꝝ corā omī
sinagoga isrl': ⁊ cōsūmatione fungēs
in aram· amplificare oblationē excel-
si regis porrexit manū suā ī libatione:
et libauit de sanguine vue. Effudit ī
fundamēta altaris odorem diuinū
excelso principi. Tunc exclamauerunt
filij aaron: et in tubis p̄ductilibus so-
nuerūt: et auditā fecerūt vocē magnā
in memoriā coram deo. Tunc omnis
p̄plus simul p̄perauerūt: et ceciderūt in
faciē sup terram adorare dñm deum
suū: ⁊ dare p̄ces omīpotenti deo excelso.
Et amplificauerūt psallentes in voci-
bus suis et ī magna domo auctus est
sonꝰ suauitatis plenus. Et rogauit
p̄plus dñm excelsum in p̄ce usq; dum
p̄ficeretur honor dñi: et munꝰ suū p̄fe-
cerūt. Tunc descendēs· manꝰ suas extu-
lit in omnē cōgregationem filioꝝ isrl':
dare gloriā deo a labijs suis: ⁊ in no-
mine ipsiꝰ gloriari. Et iterauit orati-
onem suā: volens ostendere virtutem
dei. Et plus orauit deum omniū: qui
magna fecit in omī terra· qui auxit di-
es nostros a ventre matris nostre et
fecit nobiscū scdm suā misericordiā:
det nobis iocūditatē cordis ⁊ fieri pa-
cem ī diebꝫ nostris in isrl' p dies sempi-
ternos: credere isrl' misericordiam dei esse
nobiscum· ut liberet nos in diebꝫ suis.
Duas gentes odit anima mea: tercia
autem nō est gens quā oderim. Qui
sedent in monte seyr· et philistijm: et
stultꝰ p̄plus qui habitat in sychimis.
Doctrinā sapiētie ⁊ discipline scripsit
ī codice isto ihesꝰ filiꝰ syrach ierosoli-
mita: q̄ renouauit sapientiā de corde
suo. Beatus qui ī istis versatur bonis.
Qui ponit illa in corde suo: sapiēs erit
semp. Si eñi hec fecerit ad omnia vale-
bit: quia lux dei vestigium eius est.

Oratio ihesu filij syrach: ·li·

Confitebor tibi dñe rex: et collau-
dabo te deum saluatorē meum.
Cōfitebor nomini tuo qm̄ adiu-
tor et protector factus es michi: et libe-
rasti corpꝰ meū a p̄ditione· a laqueo
lingue inique· et a labijs operantiū
mendatiū: et in cōspectu astantiū factꝰ
es michi adiutor. Et liberasti me secun-
dum multitudinem misericordie no-
minis tui a rugientibꝫ p̄paratis ad escā·
de manibus querentiū animā meam·
et de portis tribulationum qui circum-
dederunt me: a pressura flamme que
circumdedit me: et ī medio ignis nō
sum estuatꝰ. De altitudine ventris in-
feri et a lingua coinquinata ⁊ a verbo
mendacij: a rege iniquo: et a lingua
iniusta. Laudabit usq; ad mortē ani-
ma mea dñm: et vita mea appropin-
quās erat inferno deorsum. Circumde-
derūt me undiq; ⁊ nō erat q̄ adiuua-
ret. Respiciēs erā adiutoriū hoīm: ⁊
et nō erat. Memoratꝰ sū misericordie
tue dñe et cooperationis tue que a se-
culo sunt: qm̄ eruis sustinentes te do-
mine· ⁊ liberas eos de manu gentiū.
Exaltasti sup terram habitationem
meam: ⁊ pro morte defluenti deprecatꝰ
sum. Inuocaui dominū patrē domini
mei: ut nō derelinquat me ī die tribu-
lationis mee· et in tempore superborum

sine adiutorio laudabo nomē tuum
assidue: ⁊ collaudabo illud in cōfessio-
ne: et exaudita est orato mea. Et libe-
rasti me de ꝑdicione: ⁊ eripuisti me de
tempore iniquo. Propterea cōfitebor
et laudem dicā tibi: et benedicā nomi-
ni dn̄i cū adhuc iunior sum. Priusq̄
oberrarem quesiui sapientiā palam i
oratione mea: āte temp⁹ postulabā ꝑ
illa: et usq; in nouissimis inquirā ea.
⁊ florebit tanq̄ ꝑcox uua. Letatū ē cor
meū in ea: ambulauit pes me⁹ iter re-
ctum: i iuuentute mea inuestigabam
eā. Inclinaui modice aurem meā: et
excepi illā. Multam inueni in memet-
ipso sapientiam: et multū profeci i ea.
Danti michi sapientiā dabo gloriā.
Consiliatus sū enī ut facerem illā: ze-
latus sum bonū et non confundar.
Colluctata est anima mea i illa: et in
faciendo eā cōfirmatus sum. Manus
meas extendi i altū: ⁊ in sapientia ei⁹
luxit aīa mea: et ignorātias meas il-
luminauit. Animā meam direxi ad
illam: ⁊ in agnitionē inueni eā. Pos-
sedi cum ipa cor ab initio: ꝓpter hoc
nō derelinquar. Venter meus contur-
batus ē querendo illā: ꝓpterea bonā
possidebo possessionē. Dedit enī mi-
chi dn̄s linguam mercedem meam:
et in ipā laudabo eū. Appropiate ad
me indocti: et congregate vos ad do-
mum discipline. Quid adhuc retar-
datis: et quid dicitis in hijs? Anime
vestre sitiūt vehementer. Aperui os me-
um: et locut⁹ sum. Comparate vobis
sine argento sapientiā: et collū vestrū
subicite iugo eius: ⁊ suscipiat anima
vestra disciplinā. In proximo est enī
inuenire eam. Videte oculis vestris
quia modicū laboraui: et inueni mi-
chi multā requiē. Assumite disciplinā

in multo numero argenti: ⁊ copi-
osum aurū possidete in ea. Letetur ani-
ma vr̄a in misericordia eius: et non
cōfundemini in laude ei⁹. Operamini
opus vr̄m āte temp⁹: ⁊ dabit vobis
mercedē vestram in tp̄e suo. Explic̄ li-
ber ecclesiastici. Incip̄ or̄o salomonis.

Et īclinauit salomō genua suā ī
conspectu totius ecclesie israhel:
et aperuit man⁹ suas ad celum
et dixit. Dn̄e deus isrl̄ nō est tibi silis
deus in celo sursum neq; in terra deor-
sum: qui custodis testamentū tuū et
misericordiā pueris tuis euntibus in
conspectu tuo in toto corde. Fuans pue-
ro tuo dauid que locut⁹ es illi: et locu-
tus es in ore tuo et in manu tua im-
plesti: sicut dies iste. Et nūc dn̄e de⁹ isra-
hel custodi puero tuo dauid patri me-
o que locut⁹ es illi dicens. Non dee-
rit tibi vir a facie mea sedens in thro-
no isrl̄. Verūtamē si custodierint filij
tui legem meam: ⁊ i p̄ceptis meis am-
bulent: sicut ābulauerunt i conspectu
meo fideles. Et nūc dn̄e deus israhel
creditū ē verbū qd̄ locut⁹ es puero tu-
o dauid: quī si vere habitauit deus
cū hominibz i terra. Si celū celi nō suffi-
ciāt tibi: quāto magis dom⁹ hec quā e-
dificaui. Sed respicias ad or̄onē ser-
ui tui: ⁊ dep̄cationē ei⁹: ut exaudias dn̄e
placationē orationis: quā puer tuus
orat corā te hodie: ut sint oculi tui sup
domū hāc die ac nocte: i locū quē di-
xisti: inuocare nomē tuū: ⁊ exaudias
oratonē quā puer tu⁹ orat i hoc loco:
⁊ exaudias precatonē pueri tui et ꝑp̄li
tui isrl̄: si orauerit i loco isto: ⁊ exaudi-
as i loco habitationis de celo et exau-
dias et ꝑpici⁹ sis: si peccauerit vir i te.
Explicit oratio salomonis. Inci-
pit prologus in ysaiam ꝓphetam

Nemo cum ꝓphetas versibz
viderit esse descriptos me-
tro eos existimet apud he-
breos ligari: et aliquid si-
mile habere de psalmis
uel operibus salomonis.
Sed qd̄ in demostene ⁊ tullio solet fie-
ri: ut ꝑ cola scribant et comata: qui u-
tiq; prosa et nō versibus cōscripserūt.
Nos q̄q; utilitati legenciū ꝓuidentes:
interp̄tationem nouā nouo scribendi
genere distinximus. Ac primū de ysa-
ia sciendū q̄ in sermone suo disert⁹
sit: quippe ut vir nobilis ⁊ urbane ele-
gancie: nec habēs quicquā i eloquio
rusticitatis ammixtū. Unde accidit:
ut pre ceteris florē smonis ei⁹ trāsla-
cio nō potuerit cōseruare. Deinde etiā
hoc adiciendū: q̄ non tam propheta
dicend⁹ sit q̄ euangelista. Itaq; uni-
uersa xp̄i ecclesieq; misteria ad liqui-
dum ꝓsecut⁹ est: ut non eum putes de
futuro vaticinari: sed de p̄teritis histo-
riam texere. Unde conicio noluisse tūc
temporis septuaginta interp̄tes fidei
sue sacramēta ꝑspicue ethnicis ꝓdere
ne sanctū canibz: et margaritas por-
cis darent: que cū hanc editionē legeri-
tis ab illis animaduertetis abscōdita.
Nec ignoro quāti laboris sit prophe-
tas intelligere: nec facile quempiam
posse iudicare de interp̄tatione: nisi
intellexerit āte que legerit. Nos q̄q; pa-
tere morsibz plurimoꝝ: qui stimulan-
te inuidia qd̄ cōsequi non valēt despi-
ciūt. Sciēs ergo ⁊ prudēs i flāmā mit-
to manū: et nichilomin⁹ hoc a fastidi-
osis lectoribz precor: ut quomō greci
post septuaginta trāslatores aquilā et
symachū ⁊ theodocionē legūt: vel ob stu-
diū doctrine sue: vel ut septuaginta
magis ex collatione eoꝝ intelligant:

sic ⁊ isti saltem unū post priores habere
dignent̄ interp̄tem. Legant pri⁹: et po-
stea despiciant: ne videātur nō ex iudi-
cio: sed ex odij p̄sumptione ignorata
dampnare. Prophetauit aūt ysaias i
iherusalē et in iudea necdū decem tri-
bubus in captiuitatem ductis: ac de
utroq; regno nūc cōmixti nūc separa-
tim texit oraculū. Et cum interdū ad
p̄sentem respiciat historiā: ⁊ post ba-
bilonie captiuitatē reditū ꝑp̄li signifi-
cet in iudeam: tamē oīs eius cura de
vocatione gentiū et de aduentu xp̄i ē.
Quē quāto plus amatis o paula et
eustochiū: tanto magis ab eo petite:
ut ꝑ obtrectatone p̄senti qua me inde-
sinenter emuli laniāt: ipe michi merce-
dem restituat in futuro: qui scit me ob
hoc in peregrine lingue eruditōne su-
dasse: ne iudei de falsitate scriptura-
rum ecclesijs eius diutius insultarēt.
Explic̄ prolog⁹. Incip̄ ysaias ꝓpha. j.

Visio ysaie filij amos: quā
vidit sup iudam et iheru-
salem in diebus ozie ioa-
than achaz ⁊ ezechie regū
iuda. Audite celi et auribus ꝑcipe terra:
quī dn̄s locut⁹ est. Filios enutriui et
exaltaui: ipi aūt spreuerūt me. Cogno-
uit bos possessorem suū: ⁊ asin⁹ p̄sepe
dn̄i sui. Israhel aūt me nō cognouit:
et ꝑp̄lus meus nō intellexit. Ve genti
peccatrici: ꝑp̄lo graui iniquitate: semi-
ni nequā: filijs sceleratis. Dereliquerūt
dn̄m: blasphemauerūt sanctū isrl̄: ab-
alienati sunt retrorsum. Sup quo per-
cutiā vos ultra: addentes preuaricati-
onem? Omne caput languidū: ⁊ omne
cor merēs. A plāta pedis usq; ad verti-
cem: non est in eo sanitas. Vulnus ⁊
liuor et plaga tumens: nō est circum-
ligata nec curata medicamine: neq;

fora oleo. Terra vestra deserta: civitates
vestre succense igni. Regionē vestram
coram vobis alieni devorant: et deso-
labitur sicut in vastitate hostili. Et de-
relinquetur filia syon ut umbraculū ī
vinea: et sicut tuguriū ī cucumerario:
sicut civitas que vastatur. Nisi dn̄s
exercituū reliquisset nobis semen qua-
si sodoma fuissemꝰ: ⁊ quasi gomorra
similes essemus. Audite verbum dn̄i
principes sodomoꝝ: ꝑcipite auribus
legem dei vestri ꝑplus gomorre. Quo
michi multitudinē victimaꝝ vr̄aꝝ di-
cit dn̄s? Plenus sum. Holocausta ari-
etum ⁊ adipem pinguiū et sanguinem
vitulorꝫ ⁊ agnorꝫ et hircorꝫ nolui. Cū
veniretis ante cōspectū meū: quis que-
sivit hec de manibꝫ vestris · ut ambu-
laretis ī atrijs meis? Ne offeratis ul-
tra sacrificiū frustra. Incensū abomi-
natio est michi. Neomeniā ⁊ sabbatū
et festivitates alias non ferā. Iniqui
sunt cetus vestri. Kalendas vestras · ⁊
solemnitates vestras odivit anima
mea. Facta sunt michi molesta. Labo-
ravi sustinens. Et cū extenderitis ma-
nus vestras avertam oculos meos a
vobis: et cū multiplicaveritis oratio-
nem nō exaudiā. Manꝰ enī vestre san-
guine plene sūt. Lavamini · mūdi esto-
te: auferte malū cogitationū vestraꝝ
ab oculis meis. Quiescite agere perver-
se: discite benefacere. Querite iudicium ·
subvenite oppresso · iudicate pupillo ·
defendite viduā: et venite et arguite
me dicit dn̄s. Si fuerint peccata vr̄a
ut coccinum · quasi nix dealbabūtur:
et si fuerint rubra quasi vermiculus:
velut lana alba erūt. Si volueritis et
audieritis me: bona terre comedetis.
Qd̄ si nolueritis · et me ad iracūdiam
provocaveritis gladius devorabit

vos: quia os dn̄i locutū est. Quomō
facta est meretrix civitas fidelis: plena
iudicij? Iusticia habitavit in ea: nūc
autem homicide. Argentū tuū versū
est in scoriam: vinū tuū mixtū ē aqua.
Principes tui infideles: socij furum.
Om̄es diligūt munera: secūtur retri-
butiones. Pupillo nō iudicāt: ⁊ cau-
sa vidue non ingredit̄ ad illos. Pro-
pter hoc ait dn̄s deus exercituū fortis
israhel. Heu ego consolabor sup hosti-
bus meis: et vindicabor de inimicis
meis. Et cōvertā manū meā ad te: et
excoquā ad purū scoriā tuā: ⁊ auferā
om̄e stānum tuū: et restituā iudices
tuos ut fuerūt prius · ⁊ cōsiliarios tu-
os sicut āntiquitꝰ. Post hec vocaberis
civitas iusti: urbs fidelis. Syon ī iu-
dicio redimetur: ⁊ reducent eā in iusti-
ciam. Et conteret scelestos ⁊ peccatores
simul: et qui dereliquerūt dn̄m consu-
mentur. Confundentur enī ab ydolis
quibꝫ sacrificaverūt. Et erubescetis su-
per ortis q̄s elegeratis: cū fueritis ve-
lut quercus defluentibꝫ folijs: ⁊ velut
ortꝰ absq; aqua. Et erit fortitudo vr̄a
ut favilla stuppe: et opus vestrū qua-
si scintilla: et succendetur utrumq; si-
mul · et non erit qui extinguat. ij

Verbū qd̄ vidit ysaias filꝰ amos
sup iudā ⁊ iherusalē. Et erit in
novissimis diebꝫ ꝑparatꝰ mons do-
mus domini ī vertice mōtiū: et eleva-
bit̄ super colles. Et fluent ad eū om̄es
gentes: et ibūt ꝑpli multi ⁊ dicent. Ve-
nite ascendamꝰ ad montem dn̄i · et ad
domū dei iacob: et docebit nos vias
suas et ambulabimꝰ in semitis eius:
quia de syon exibit lex: et verbū dn̄i de
iherusalē. Et iudicabit gentes: ⁊ argu-
et ꝑplos multos. Et cōflabūt gladios
suos ī vomeres: ⁊ lāceas suas in falces

Non levabit gens cōtra gentem gla-
dium: nec exercebuntur ultra ad ꝑliū.
Domus iacob: venite et ambulemus
in lumine dei nostri · ꝓiecisti enī ꝑplm
tuū domū iacob: quia repleti sunt ut
olim: et augures habuerūt ut phili-
stijm: ⁊ pueris alienis adheserūt. Re-
pleta est terra argento et auro: et non
est finis thesauroꝝ eius. Et repleta ē
terra eiꝰ equis: et innumerabiles qua-
drige eius. Et repleta est terra eiꝰ ydo-
lis. Opus manuū suaꝝ adoraverūt:
qd̄ fecerūt digiti eoꝝ. Et incurvavit se
homo: ⁊ humiliatꝰ est vir. Ne ergo
dimittas eis. Ingredere in petrā · ⁊ ab-
scondere ī fossa humo a facie timoris
dn̄i · ⁊ a gloria maiestatis eius. Oculi
sublimis hominis humiliati sunt: ⁊
incurvabit̄ altitudo viroꝝ. Exaltabit̄
aūt dn̄s solus in die illa: quia dies
dn̄i exercituū sup omnē supbum et ex-
celsū ⁊ sup omnē arrogantē · ⁊ humili-
abit̄: et sup om̄es cedros libani subli-
mes ⁊ erectas · ⁊ sup oēs quercꝰ basan ·
et sup oēs mōtes excelsos ⁊ sup om̄es
colles elevatos: et sup omnē turrē ex-
celsā et sup omnē murū munitū: ⁊ sup
om̄es naves tharsis: ⁊ sup om̄e qd̄ vi-
su pulcrum est. Et incurvabitur om̄is
sublimitas hominū: ⁊ humiliabitur
altitudo viroꝝ. Et elevabit̄ dn̄s solus
in die illa: ⁊ ydola penitus cōterentur.
Et introibūt in speluncas petraꝝ · et ī
voragines terre a facie formidinis do-
mini ⁊ a gloria maiestatis eius: cum
surrexerit ꝑcutere terrā. In die illa ꝓiici-
et homo ydola argenti sui et simula-
cra auri sui que fecerat sibi: ut adora-
ret talpas et vespiliones. Et ingredi-
etur scissuras petraꝝ · et ī cavernas saxo-
rum a facie formidinis domini et a
gloria maiestatis eius: cum surrexerit

percutere terram. Quiescite ergo ab ho-
mine cuius spiritus in naribus eius
est: q̄a excelsus reputatꝰ est ipe. iij

Ecce enī dn̄ator dn̄s exercituū au-
feret ab iherusalē ⁊ ab iuda vali-
dum et fortē: omne robur panis et o-
mne robur aque: et fortem et virū bel-
latorem: ⁊ iudicem et prophetam et a-
riolū et senem · principē sup quinqua-
ginta · et honorabilem vultu · ⁊ consi-
liariū · et sapientem de architectis: et
prudentem eloquij mistici. Et dabo
pueros principes eorum: ⁊ effeminati
dn̄abunt̄ eis. Et corruet ꝑplus vir ad
virū: ⁊ unusquisq; ad ꝓximū suū. Tu-
multuabit̄ puer cōtra senem: et igno-
bilis contra nobilem. Apprehendet e-
nim vir fratrem suū domesticū patris
sui: et dicet. Vestimentū tibi est: prin-
ceps esto noster: ruina autem hec sub
manu tua. Respondebitq; in die illa
dicens. Non sum medicus: et ī domo
mea non est panis neq; vestimentum.
Nolite constituere me principem ꝑpli.
Ruit enim iherusalē ⁊ iudas cōcidit:
quia lingua eoꝝ et adinventiōnes eo-
rum contra dn̄m: ut ꝓvocarent ocu-
los maiestatis eius. Agnitio vultus
eoꝝ respondebit eis: et peccatū suum
q̄si sodoma ꝑdicaverūt: nec abscondé-
runt. Ve aīe eoꝝ: q̄m reddita sunt eis
mala. Dicite iusto q̄m bene: q̄m fructū
adinventionū suaꝝ comedet. Ve im-
pio in malū. Retributio enim manuū
eiꝰ fiet ei. Populū meū exactores sui
spoliaverūt: ⁊ mulieres dn̄ate sunt eis.
Popule meus qui te beatū dicūt ipi
te decipiūt: et viā gressuū tuorū dissi-
pant. Stat ad iudicandū dn̄s: ⁊ stat
ad iudicandos ꝑplos. Dn̄s ad iudi-
cium veniet: cum senibꝫ ꝑpli sui ⁊ prin-
cipibꝫ eius. Vos enim depasti estis

vineam meā: et rapina pauperis ī do-
mo vestra. Quare atteritis ꝑplm meū:
⁊ facies pauperū cōmolitis dicit dn̄s
deus exercituū? Et dixit dn̄s deus. Pro
eo q̄ eleuate sunt filie syon et ābulaue-
runt extento collo · ⁊ nutib; oculorū
ibant et plaudebant · et ambulabāt ·
et pedibus suis composito gradu ince-
debant: decaluabit dn̄s verticem fili-
arum syon: ⁊ dn̄s crinem earū nudabit.
In die illa auferet dn̄s ornamentum
calciamētorū ⁊ lunulas et torques et
monilia et armillas ⁊ mitras ⁊ discri-
minalia ⁊ periscelidas et murenulas
et olfactoriola et inaures et anulos
et gemmas in fronte pēdentes: et mu-
tatoria · et palliola · ⁊ linteamina et a-
cus et specula · et sindones et vittas et
theristra. Et erit ꝓ suaui odore fetor: et
pro zona funiculus: et pro crispanti
crine caluicium. Pulcerrimi quoq; vi-
ri tui gladio cadent: et fortes tui in
ꝓlio. Et merebūt atq; lugebunt porte
eius: et desolata in terra sedebit. IIII

Et apprehendent septem mulieres
virū vnū ī die illa dicentes. Pa-
nem nostrū comedem⁹ · et vestimentis
nostris operiemur: tantummodo in-
uocetur nomen tuum sup nos: aufer
opprobriū nostrū. In die illa erit ger-
men dn̄i in magnificencia ⁊ gloria: ⁊
fructus terre sublimis: et exultatio his
qui saluati fuerint de israhel. Et erit o-
mnis qui relictus fuerit in syon et resi-
duus in ierusalē: sanctus vocabitur
omnis qui scriptus est in vita in ieru-
salem. Si abluerit dn̄s sordē filiarū sy-
on et sanguinem ierusalem lauerit
de medio eius: in spiritu iudicij et spi-
ritu ardoris. Et creabit dn̄s sup omnē
locū mōtis syon · ⁊ vbi inuocat⁹ ē nu-
bem ꝑ diē: ⁊ fumū ⁊ splendorem ignis

flāmantis ī nocte. Sup omnē enim
gloriā ꝓtectio: ⁊ tabernaculū erit ī um-
braculū diei ab estu: et ī securitatem et
abscōsionē a turbine ⁊ a pluuia. V

Cantabo dilecto meo canticū pa-
truelis mei · vinee sue. Vinea fa-
cta est dilecto meo: in cornu filio olei.
Et sepiuit eā: et lapides elegit ex illa:
et plantauit vineam electam. Et edifi-
cauit turrem in medio ei⁹: et torcular
extruxit in ea. Et expectauit ut faceret
vuas: et fecit labruscas. Nunc ergo
habitatores ierusalē et viri iuda iu-
dicate inter me ⁊ inter vineam meam.
Quid ē q̄ vltra facere debui vinee mee
et nō feci ei? An q̄ expectaui ut faceret
vuas: et fecit labruscas? Et nūc osten-
dam vobis quid ego faciā vinee mee.
Auferam sepem eius et erit ī direptio-
nem: diruā maceriā et erit in cōculca-
tionē: et ponā eam desertā. Nō puta-
bitur ⁊ non fodietur: ⁊ ascendent sup
eam vepres ⁊ spine: et nubibus man-
dabo ne pluāt sup eam ymbrem. Vi-
nea autem dn̄i exercituū domus isrl̄
est: et vir iuda germē eius delectabile.
Et expectaui ut faceret iudiciū et ecce
iniquitas: et iusticiam: et ecce clamor.
Ve qui cōiungitis domū ad domū:
et agrū agro copulatis vsq; ad termi-
num loci. Nunquid habitabitis vos
soli in medio terre? In auribus meis
sunt hec: dicit dn̄s exercituū. Nisi dom⁹
multe deserte fuerint grandes et pul-
cre: et absq; habitatore. Decem enim
iugera vinearū facient lagunculā vnā:
et triginta modij sementis facient mo-
dios tres. Ve q̄ consurgitis mane ad
ebrietatem sectandā: et potandū vsq;
ad vesperam ut vino estuetis. Cytha-
ra ⁊ lira ⁊ tympanū et tybia et vinū ī
cōuiuijs vestris: ⁊ opus domini non

respicitis: nec opera manuū eius con-
sideratis. Propterea captiuus duct⁹
est ꝑplus meus quia nō habuit scien-
tiam: et nobiles ei⁹ interierunt fame:
⁊ multitudo ei⁹ siti exaruit. Propterea
dilatauit infernus animā suā: ⁊ ape-
ruit os suū absq; illo termino. Et de-
scendēt fortes ei⁹: ⁊ ꝑplus ei⁹ ⁊ sublimes
gloriosiq; ei⁹ ad eū. Et incuruabit̄ ho-
mo et humiliabitur vir: ⁊ oculi subli-
miū deprimentur. Et exaltabitur do-
minus exercituū in iudicio: ⁊ de⁹ san-
ctus sanctificabitur in iusticia. Et pas-
centur agni iuxta ordinē suū: ⁊ deserta
in vbertatem versa aduene comedent
ea. Ve qui trahitis iniquitatem in fu-
niculis vanitatis: ⁊ quasi vinculum
plaustri peccatū. Qui dicitis festinet ⁊
cito veniat opus eius ut videamus:
et appropiet et veniat consiliū sancti
israhel: et sciemus illud. Ve qui dicitis
malū bonū ⁊ bonū malū: ponentes
tenebras lucem ⁊ lucem tenebras: po-
nentes amarū in dulce ⁊ dulce ī amarū.
Ve qui sapientes estis in oculis vr̄is:
et coram vobismetipsis prudētes. Ve
qui potentes estis ad bibendū vinū:
et viri fortes ad miscendam ebrietatē.
Qui iustificatis impiū ꝓ muneribus: ⁊
iusticiā iusti aufertis ab eo. Propter
hoc sicut deuorat stipulā lingua ignis:
et calor flāme exurit: sic radix eorū q̄si
fauilla erit: ⁊ germen eorū ut puluis
ascendet. Abiecerūt enī legem domini
exercituū: ⁊ eloquiū sancti isrl̄ blasphe-
mauerūt. Ideo iratus est furor dn̄i in
ꝑplm suū: ⁊ extendit manū suā sup eū:
et ꝑcussit eū. Et cōturbati sunt mōtes:
⁊ facta sunt morticina eorū quasi ster-
cus in medio platearū. In hijs omnib;
non est auersus furor eius: sed adhuc
manus ei⁹ extenta. Et eleuabit signū

in nationibus ꝓcul: ⁊ sibilabit ad eū
de finibus terre et ecce festinus velocit̄
veniet. Non est deficiens neq; laborās
in eo: non dormitabit neq; dormiet:
neq; soluetur cingulū renū eius: nec
rumpetur corrigia calciamēti ei⁹. Sa-
gitte eius acute: et omnis arcus ei⁹ ex-
tenti. Vngule equorū eius ut silex: ⁊ ro-
te eius quasi impet⁹ tempestatis. Ru-
gitus eius ut leonis: rugiet ut catuli
leonū. Et frendet ⁊ tenebit predam: et
amplexabitur ⁊ non erit qui eruat: et
sonabit sup eum in die illa sicut soni-
tus maris. Aspiciemus in terram et
ecce tenebre tribulationis: et lux ob-
tenebrata est in caligine eius. VI

In anno quo mortuus est rex ozyas
vidi dn̄m sedentem sup soliū excelsum
et eleuatū: ⁊ plena erat domus a maie-
state eius et ea que sub ipo erant im-
plebāt templū. Seraphin stabant su-
per illud: sex ale uni: et sex ale alteri.
Duab; velabāt faciē ei⁹: ⁊ duab; vela-
bant pedes ei⁹: ⁊ duab; volabāt. Et cla-
mabāt alter ad alterū: et dicebāt. San-
ctus sanctus sanct⁹ dn̄s deus exerci-
tuum: plena est omnis terra gloria ei⁹.
Et cōmota sunt sup liminaria car-
dinū a voce clamātis: ⁊ domus reple-
ta ē fumo. Et dixi. Ve michi q̄a tacui:
q̄a vir pollut⁹ labijs ego sum et ī me-
dio ꝑpli polluta labia habentis ego
habito: et regem dn̄m exercituū vidi o-
culis meis. Et volauit ad me vnus
de seraphim ⁊ in manu eius calcul⁹
quē forcipe tulerat de altari: ⁊ tetigit os
meū et dixit. Ecce tetigi hoc labia tua:
et auferetur iniquitas tua: et peccatū
tuū mūdabitur. Et audiui vocē dn̄i
dicentis. Quē mittam: ⁊ quis ibit no-
bis? Et dixi. Ecce ego: mitte me. Et
dixit. Vade: ⁊ dices ꝑplo huic. Audite

audientes ⁊ nolite intelligere: ⁊ videte visionem et nolite cognoscere. Excecta cor populi huius et aures eius aggrava ⁊ oculos eius claude: ne forte videat oculis suis et auribus suis audiat et corde suo intelligat: ⁊ convertatur et sanem eum. Et dixi. Usquequo domine? Et dixit. Donec desolentur civitates absque habitatore: et domus sine homine. Et terra relinquetur deserta: et longe faciet dominus homines. Et multiplicabitur que derelicta fuerat in medio terre: ⁊ adhuc in ea decimatio. Et convertetur et erit in ostensionem sicut therebintus: ⁊ sicut quercus que expandit ramos suos. Semen sanctum erit id quod steterit in ea. VII

Et factum est in diebus achaz filii ioathan filii ozie regis iuda ascendit rasin rex syrie ⁊ facee filius romelie rex israhel in iherusalem ad preliandum contra eam: ⁊ non potuerunt debellare eam. Et nunciaverunt domui david dicentes. Requievit syria super effraim: ⁊ commotum est cor eius ⁊ cor populi eius sicut moventur ligna silvarum a facie venti. Et dixit dominus ad ysaiam. Egredere in occursum achaz tu ⁊ qui derelictus est iasub filius tuus ad extremum aqueductus piscine superioris in via agri fullonis: ⁊ dices ad eum. Vide ut sileas. Noli timere: et cor tuum ne formidet a duabus caudis titionum fumigantium istorum in ira furoris rasin regis syrie ⁊ filii romelie: eo quod consilium inierit contra te syria in malum: effraim et filius romelie dicentes. Ascendamus ad iudam ⁊ suscitemus eum: et avellamus eum ad nos: ⁊ ponamus regem in medio eius filium tabeel. Hec dicit dominus deus. Non stabit ⁊ non erit istud: sed caput syrie damascus: et caput damasci rasin. Et adhuc sexaginta ⁊ quinque anni: et desinet effraim esse populus:

et caput effraim samaria: et caput samarie filius romelie. Si non credideritis: non permanebitis. Et adiecit dominus loqui ad achaz dicens. Pete tibi signum a domino deo tuo in profundum inferni: sive in excelsum supra. Et dixit achaz. Non petam: ⁊ non temptabo dominum. Et dixit. Audite ergo domus david. Numquid parum vobis est molestos esse hominibus: quia molesti estis ⁊ deo meo? Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet et pariet filium: ⁊ vocabitur nomen eius emmanuel. Butirum et mel comedet: ut sciat reprobare malum ⁊ eligere bonum. Quia antequam sciat puer reprobare malum et eligere bonum: derelinquetur terra quam tu detestaris a facie duorum regum suorum. Adducet dominus super te et super populum tuum ⁊ super domum patris tui dies: qui non venerunt a diebus separationis effraim a iuda cum rege assyriorum. Et in die illa sibilabit dominus musce que est in extremo fluminum egipti et api que est in terra assur: ⁊ venient ⁊ requiescent omnes in torrentibus vallium et in cavernis petrarum ⁊ in omnibus frutectis et in universis foraminibus. In die illa radet dominus in novacula conducta in hiis qui trans flumen sunt in rege assyriorum: caput ⁊ pilos pedum: ⁊ barbam universam. Et erit in die illa nutriet homo vaccam boum et duas oves: et pre ubertate lactis comedet butirum. Butirum enim ⁊ mel manducabit omnis homo qui relictus fuerit in medio terre. Et erit in die illa omnis locus ubi fuerint mille vites mille argenteis: ⁊ in spinas ⁊ in vepres erunt. Cum sagittis ⁊ arcu ingredientur illuc: vepres enim ⁊ spine erunt in universa terra. Et omnes montes qui in sarculo sarientur: non veniet illuc

terror spinarum ⁊ veprium: ⁊ erit in pascuam bovis ⁊ in conculcationem pecoris. VIII

Et dixit dominus ad me. Sume tibi librum grandem: et scribe in eo stilo hominis: velociter spolia detrahe: cito predare. Et adhibui michi testes fideles: uriam sacerdotem ⁊ zachariam filium barachie. Et accessi ad prophetissam: et concepit ⁊ peperit filium. Et dixit dominus ad me. Voca nomen eius: accelera spolia detrahere: festina predari: quia antequam sciat puer vocare patrem suum ⁊ matrem suam: auferetur fortitudo damasci et spolia samarie coram rege assyriorum. Et adiecit dominus loqui ad me adhuc dicens. Pro eo quod abiecit populus iste aquas syloe que vadunt cum silentio: ⁊ assumpsit magis rasin ⁊ filium romelie: propter hoc ecce adducet dominus super eos aquas fluminis fortes ⁊ multas: regem assyriorum et omnem gloriam eius. Et ascendet super omnes rivos eius: et fluet super universas ripas eius: et ibit per iudam inundans: ⁊ transiens usque ad collum veniet. Et erit extensio alarum eius implens latitudinem terre tue o emmanuel. Congregamini populi et vincimini: ⁊ audite universe procul terre. Confortamini et vincimini: accingite vos ⁊ vincimini: inite consilium et dissipabitur: loquimini verbum et non fiet: quia nobiscum deus. Hec enim ait dominus ad me. Sicut in forti manu erudivit me: ne irem in via populi huius dicens. Non dicatis coniuratio. Omnia enim que loquitur populus iste coniuratio est. Et timorem eius ne timeatis: neque paveatis. Dominum exercituum ipsum sanctificate: ⁊ ipse pavor vester et ipse terror vester: et erit vobis in sanctificationem: in lapidem autem offensionis ⁊ in petram scandali duabus domibus israhel:

in laqueum et in ruinam habitantibus iherusalem. Et offendent ex eis plurimi: et cadent et conterentur: et irretientur et capientur. Liga testimonium: signa legem in discipulis meis: ⁊ expectabo dominum qui abscondit faciem suam a domo iacob: et prestolabor eum. Ecce ego et pueri mei: quos dedit michi dominus in signum et in portentum israhel: a domino exercituum qui habitat in monte syon. Et cum dixerint ad vos querite a phitonibus et a divinis qui strident in incantationibus suis: numquid non populus a deo suo requiret visionem pro vivis ac mortuis? Ad legem magis et ad testimonium. Quod si non dixerint iuxta verbum hoc: non erit eis matutina lux. Et transibit per eam ⁊ corruet et esuriet: et cum esurierit irascetur: et maledicet regi suo et deo suo. Et suspiciet sursum ⁊ ad terram intuebitur: ⁊ ecce tribulatio ⁊ tenebre ⁊ dissolutio et angustia et caligo persequens et non poterit avolare de angustia sua. IX

Primo tempore alleviata est terra zabulon ⁊ terra neptalim: et novissimo aggravata est via maris trans iordanem galilee gentium. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbre mortis lux orta est eis. Multiplicasti gentem: non magnificasti leticiam. Letabuntur coram te sicut qui letantur in messe: sicut exultant victores capta preda quando dividunt spolia. Iugum enim oneris eius et virgam humeri eius et sceptrum exactoris eius superasti: sicut in die madyan. Quia omnis violenta predatio cum tumultu ⁊ vestimentum mixtum sanguine erit in combustionem: et cibus ignis. Parvulus enim natus est nobis: filius datus est nobis. Et factus est principatus super

humerū eius: et vocabitur nomē eiꝰ
āmirabilis·consiliarius·deus·fortis·
pater futuri seculi:princeps pacis. Mul-
tiplicabitur eius imperiū et pacis nō
erit finis: sup soliū david et super re-
gnum eius: ut cōfirmet illud et corro-
boret in iudicio et iusticia amodo et
usqꝫ ī sempiternū. Zelus dñi exercitu-
um faciet hoc. Verbū misit dominus
in iacob: et cecidit in israhel. Et sciet o-
mnis pplus ephraim et habitantes
samariam in supbia ⁊ magnitudine
cordis dicentes. Lateres ceciderūt sed
q̄dris lapidibꝫ edificabimꝰ sicomoros
succiderunt: sed cedros immutabimꝰ.
Et elevabit dñs hostes rasin sup eū ⁊
inimicos eiꝰ in tumultū vertet: syriam
ab oriente et philistijm ab occidente:
et devorabunt israhel toto ore. In o-
mnibꝫ hijs nō est aversus furor eius:
sed adhuc manus eiꝰ extenta. Et pplus
nō est reversus ad percutientem se: ⁊ do-
minū exercituū nō inquisierūt. Et dis-
perdet dñs ab israhel caput ⁊ caudā:
incurvātem et depravantem die una.
Longevꝰ et honorabilis ipse ē caput:
et pphēta docens mendaciū ipse ē cau-
da. Et erūt qui beatificant pplm istū
seducentes: et qui beatificant p̄cipita-
ti. Propter hoc sup adolescentulis eiꝰ
non letabitur dñs: et pupillorꝫ eius et
viduarꝫ nō miserebitur. Quia omnis
ypocrita ē et nequā: et universum os
locutū est stulticiā. In omnibus hijs
non est aversus furor eius: sed adhuc
manus eius extenta. Succensa est enī
q̄si ignis impietas: veprē ⁊ spinā vo-
rabit. Et succendetur ī densitate saltꝰ:
et convolvetur ī supbia fumi. In ira
domini exercituū conturbata est terra: ⁊
erit pplus quasi esca ignis. Vir fratri
suo nō parcet: et declinabit ad dexterā

et esuriet: et comedet ad sinistram et
nō saturabit̄. Unusquisqꝫ carnē bra-
chij sui vorabit: manasses ephraim ⁊
ephraim manassen: et simul ipsi cōtra
iudam. In om̄ibꝫ hijs nō ē aversus fu-
ror eiꝰ: sed adhuc manꝰ eiꝰ extēta. x

Ve qui condūt leges iniquas. et
scribentes iniusticiam scripserūt:
ut opprimerēt ī iudicio pauperes ⁊ vim
facerent cause humiliū ppli mei: ut es-
sent vidue preda eorꝫ et pupillos diri-
perent. Quid facietis in die visitatōis
et calamitatis delōge venientis? Ad
cuiꝰ cōfugietis auxiliū et ubi derelique-
tis gloriā vestrā: ne incurvemini sub
vinculo. et cū interfectis cadatis? Su-
per om̄ibꝫ hijs nō ē aversus furor eiꝰ:
sed adhuc manus eius extenta. Ve as-
sur. Virga furoris mei ⁊ baculus ipse
est: in manu eiꝰ indignatio mea. Ad
gentem fallacem mittam eū. ⁊ contra
pplm furoris mei mādabo illi: ut au-
ferat spolia ⁊ diripiat p̄dam: ⁊ ponat
illum in cōculcatione quasi lutū pla-
tearꝫ. Ipse autē nō sic arbitrabitur: et
cor eius non ita estimabit: sed ad con-
terendū erit cor eius: ⁊ ad internitionē
gentiū nō paucarꝫ. Dicet enī. Nunqd
non principes mei simul reges sunt?
Nunquid nō ut charchamis sic calan-
no: et ut arphath sic emath? Nunqd
nō ut damascꝰ sic samaria? Quomō
invenit manus mea regna ydoli: sic
et simulacra eorꝫ de iherusalem ⁊ de sa-
maria. Nunquid nō sicut feci samarie
et ydolis eiꝰ: sic faciā iherusalē ⁊ simu-
lacris eius? Et erit cū impleverit do-
minꝰ cūcta opera sua in monte syon
et in iherusalē. visitabo sup fructum
magnifici cordis regis assur: et sup
gloriā altitudinis oculorꝫ eiꝰ. Dixit
enim. In fortitudine manus mee feci:

et in sapientia mea intellexi. Et abstu-
li terminos pplorū. ⁊ principes eorꝫ de-
predatus sum: et detraxi quasi potens
in sublimi residentes. Et invenit q̄si
nidū manus mea fortitudinē pplorū:
et sicut colliguntur ova que derelicta
sunt. sic universam terrā ego cōgrega-
vi: ⁊ non fuit qui moveret pennā et a-
periret os ⁊ gānirct. Nunquid gloria-
bitur securis cōtra eum qui secat ī ea:
aut exaltabitur serra contra eū a quo
trahitur? Quomodo si elevetur virga
contra elevantē se: et exaltetur baculus
qui utiqꝫ lignū est. Propter hoc mit-
tet dominator dñs exercituū ī pingui-
bus eius tenuitatem. ⁊ subtus gloria
eius succensa ardebit q̄si combustio
ignis: et erit lumē israhel ī igne ⁊ san-
ctus eius in flāma: et succendetur et
devorabitur spina eiꝰ et vepres in die
una: et gloria saltus eius et carmeli
eius ab anima usqꝫ ad carnem consu-
metur. Et erit terrore pfugus: ⁊ reliq̄e
ligni saltus eius pre paucitate nume-
rabūtur: ⁊ puer scribet eos. Et erit in
die illa non adiciet residuū isrl'. ⁊ hij
qui fugerint de domo iacob inniti su-
per eo qui percutit eos: sed innitetur sup
dominū sanctū israhel. In veritate re-
liquie cōvertent̄: reliquie inquā iacob
ad deum fortem. Si enim fuerit pplus
tuus israhel quasi harena maris: re-
liquie convertent̄ ex eo. Cōsummatō
abbreviata inundabit iusticiā. Con-
summationē enī et abbreviationē do-
minus deus exercituū faciet ī medio
om̄is terre. Propter hoc hec dicit dñs
deus exercituum. Noli timere populus
meus habitator syon ab assur. In vir-
ga enī percutiet te. ⁊ baculū suū levabit
sup te in via egipti. Adhuc enī paulu-
lum modicūqꝫ: et consummabitur

indignatio. et furor meus sup scelus
eorꝫ. Et suscitabit sup eum dñs exerci-
tuū flagellū iuxta plagā madyan in
petra oreb: et virgā suā sup mare: et le-
vabit eā in via egipti. Et erit ī die illa
auferetur onus eius de humero tuo:
et iugum eius de collo tuo: et compu-
trescet iugum a facie olei. Veniet in a-
ioth. transibit in magron: apud ma-
gnas cōmendabit vasa sua. Transi-
erūt cursim: gabee sedes nostre. Ob-
stupuit rama: gabaath saulis fugit.
Hynni voce tua filia gallim: attende
laysa paupcula anathoth. Migravit
medemena: habitatores gabim cōforta-
mini. Adhuc dies: ut in nob stetur.
Agitabit manū suā sup mōtem filie
syon. et collē iherusalē. Ecce enī domi-
nator dñs exercituū cōfringet lagun-
culā ī terrore: et excelsi statura succiden-
tur et sublimes humiliabuntur. Et
subvertentur cōdensa saltus ferro: et
libanus cum excelsis cadet. xi.

Et egredietur virga de radice ies-
se. et flos de radice eiꝰ ascendet:
et requiescet sup eū spiritus dñi. spiri-
tus sapientie et intellectus. spiritꝰ con-
silij et fortitudinis. spiritus sciencie et
pietatis: ⁊ replebit eū spiritꝰ timoris
dñi. Non scdm visionē oculorꝫ iudi-
cabit. neqꝫ scdm auditū auriū arguet.
Sed iudicabit in iusticia pauperes: ⁊
arguet in equitate pro mansuetis terre.
Et percutiet terrā virga oris sui:
⁊ spiritu labiorꝫ suorꝫ interficiet impiū.
Et erit iusticia cingulū lūborꝫ eius: ⁊ fi-
des cinctorꝫ renum eius. Habitabit lu-
pus cū agno: et pardus cum hedo ac-
cubabit. Vitulus et leo et ovis simul
morabunt̄: et puer parvulus mina-
bit eos. Vitulꝰ ⁊ ursus pascent̄ simul:
requiescent catuli eorꝫ. Leo quasi bos

comedet paleas: et delectabitur infās
ab ubere sup foramina aspidis: et i ca-
uerna reguli qui ablactat⁹ fuerit ma-
num suā mittet. Non nocebūt et nō
occident i uniuerso mōte sancto meo:
quia repleta est terra sciencia domini:
sicut aque maris operientis. In die il-
la radix iesse qui stat in signū p̄plorū:
ip̄m gentes deprecabūtur: et erit sepul-
crum eius gloriosum. Et erit in die il-
la · adiciet dñs manū suā ad possiden-
dum residuū p̄pli sui · qd̄ relinquet̄ ab
assyriis ⁊ ab egipto et ab aphetros et
ab ethiopia · et ab elam et a sennaar
et ab emath ⁊ ab insulis maris. Et le-
uabit signū i naciones: ⁊ cōgregabit
profugos israhel. Et dispsos iuda col-
liget a quatuor plagis terre: et aufere-
tur zelus ephraim: et hostes iuda pe-
ribunt. Ephraim nō emulabitur iu-
dam: et iudas nō pugnabit contra
ephraim. Et volabūt i humeros phi-
listiim p mare: simul p̄dabuntur fili-
os orientis. Ydumea ⁊ moab p̄ceptū
manus eorū: et filii amon obedientes
erunt. Et desolabit dñs linguam ma-
ris egipti: ⁊ eleuabit manum suā su-
per flumen in fortitudine spiritus sui:
et percutiet eum in septem riuis · ita ut
transeant per eum calciati. Et erit via
residuo populo meo qui relinquetur
ab assyriis: sicut fuit israheli in die
qua ascendit de terra egipti. XII

Et dices in die illa. Confitebor ti-
bi dñe quoniā iratus es michi:
cōuersus est furor tuus: et cōsolatus
es me. Ecce deus saluator meus: fidu-
cialiter agam et non timebo. Quia
fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: et fa-
ctus est michi in salutem. Haurietis
aquas in gaudio de fontibus salua-
toris: et dicetis in illa die confitemini
domino: et inuocate nomē eius. No-
tas facite in p̄plis adinuentiones ei⁹:
mementote qm̄ excelsum est nomē ei⁹.
Cantate dño qm̄ magnifice fecit: an-
nunciate hoc i uniūsa terra. Exulta et
lauda habitatio syon: quia magnus
in medio tui sanctus israhel. XIII

Onus babilonis: qd̄ vidit ysaias
filius amos. Super mōtem ca-
liginosū leuate signū: exaltate vocē:
leuate manū: et ingrediantur portas
duces. Ego mādaui sanctificatis me-
is · et vocaui fortes meos i ira mea · ex-
ultantes in gloria mea. Vox multi-
tudinis in mōtibus quasi populorū
frequētiū: vox sonitus regum gentiū
cōgregatarū. Dominus exercituū p̄cepit
milicie belli: venientibus de terra p̄cul.
A summitate celi dñs et vasa furoris
eius: ut disperdat omnē terrā. Ulula-
te quia p̄pe ē dies dñi: quia vastitas a
dño veniet. Propter hoc omnes ma-
nus dissoluentur: et omne cor homi-
nis tabescet ⁊ conteretur. Torsiones et
dolores tenebūt quasi parturiens do-
lebūt. Unusquisq; ad p̄ximū suū stu-
pebit: facies combuste vult⁹ eorū. Ecce
dies domini veniet crudelis et indigna-
tionis plenus et ire furorisq;: ad po-
nendam terrā i solitudinē ⁊ peccatores
eius conterendos de ea: quoniā stelle
celi et splendor earū non expandent lu-
men suū. Obtenebratus est sol in ortu
suo: et luna non splendebit i lumine
suo. Et visitabo sup orbis mala: et
contra impios iniquitatem eorū. Et
quiescere faciā supbiā infidelium: et ar-
rogātiā fortiū humiliabo. Preciosior
erit vir auro: et homo mūdo obrizo.
Sup hoc celū turbabo · et mouebitur
terra de loco suo: p̄pter indignationē
domini exercituū · et p̄pter diē ire furoris

eius. Et erit quasi dāmula fugiens et
quasi ouis: et non erit qui congreget.
Unusquisq; ad p̄plm suū cōuertetur:
et singuli ad terrā suam fugient. Omīs
q̄ inuent⁹ fuerit occidet̄: et omīs q̄ su-
peruenerit cadet in gladio. Infantes e-
orum allidētur i oculis eorū: diripien-
tur domus eorū: et uxores eorū viola-
buntur. Ecce ego suscitabo super eos
medos · qui argentū non querāt nec
aurū velint: sed sagittis paruulos in-
terficiāt · ⁊ lactantibus uteris non mi-
serebuntur: et sup filios non parcet o-
culus eorū. Et erit babilon illa ciuitas
gloriosa in regnis · inclita in supbia
chaldeorū: sicut subuertit dñs sodomā
et gomorrā. Nō habitabit̄ usq; i finē:
et non fundabitur usq; ad generati-
onem et generationem. Nec ponet
ibi tentoria arabs · nec pastores requi-
escent ibi: sed requiescent ibi bestie: ⁊ re-
plebūtur domus eorū draconibus. Et
habitabūt ibi strucionēs ⁊ pilosi salta-
būt ibi: et respōdebūt ibi ulule i edibz
ei⁹: ⁊ sirene i delubris voluptatis. XIIII

Prope est ut veniat tempus eius:
et dies ei⁹ nō elongabūtur. Mi-
serebit̄ enī dñs iacob et eliget adhuc
de israhel: ⁊ requiescere eos faciet sup
humū suā. Adiūget̄ aduena ad eos:
et adherebit domui iacob. Et tenebūt
eos p̄pli: et adducent eos i locū suum.
Et possidebit eos domus israhel sup
terrā dñi in seruos et ācillas: et erunt
capientes eos qui se ceperāt: et subici-
ent exactores suos. Et erit in die illa
cum requiē dederit tibi deus de labore
tuo · et a cōcussione tua · et a seruitute
dura qua ante seruisti: sumes parabo-
lam istam cōtra regem babilonis ⁊ di-
ces. Quomō cessauit exactor: quieuit
tributū? Contriuit dñs baculū impiorū ·
virgam dominanciū cedentem p̄plos
in indignatione · plaga insanabili: sub-
icientem in furore gentes: p̄sequentem
crudeliter. Conquieuit et siluit omnis
terra: gauisa est et exultauit: abietes q̄
letate sūt sup te · ⁊ cedri libani. Ex quo
dormisti nō ascendet q̄ succidat nos.
Infernus subter te conturbatus est: in
occursum aduent⁹ tui suscitauit tibi
gigantes omēs principes terre. Sur-
rexerūt de soliis suis omnes principes
nacionū: uniuersi respondebūt ⁊ dicēt
tibi. Et tu vulneratus es sicut et nos:
nostri similis effectus es. Detracta est
ad inferos supbia tua: concidit cada-
uer tuū. Subter te sternetur tinea · ⁊ o-
perimentū tuū erūt vermes. Quomō
cecidisti de celo lucifer qui mane ori-
baris? Corruisti in terram qui vulne-
rabas gentes: qui dicebas in corde tuo.
In celum cōscendā · sup astra dei exal-
tabo soliū meū: sedebo in monte testa-
menti · in lateribz aquilonis: ascendā
sup altitudinē nubiū · similis ero altis-
simo. Verūtamē ad infernū detraheris:
in p̄fundū laci. Qui te viderint ad te
inclinabūtur: teq; p̄spicient. Nunqd
iste est vir qui conturbauit terram · qui
concussit regna: qui posuit orbem de-
sertum · ⁊ urbes eius destruxit? Vincti-
s ei⁹ nō aperuit carcerem. Omēs reges
gentiū uniuersi dormierūt in gloria
vir in domo sua · tu autē p̄iectus es de
sepulcro tuo quasi stirps inutilis: pol-
lutus et obuolutus · cum hiis qui in-
terfecti sunt gladio: et descenderunt
usq; ad fundamēta laci. Quasi cada-
uer putridū nō habebis cōsorciū neq;
cum eis in sepultura. Tu enim terram
disp̄didisti: tu p̄plm occidisti. Nō vo-
cabitur ineternū semen pessimorum.
Preparate filios eius occisioni: in

iniquitate patrū eoꝝ. Nō cōsurgent:
nec hereditabūt terrā neq; implebūt
faciem orbis civitatū. Et consurgam
sup eos dicit dominus exercituum: et
pdam babilonis nomē et reliquias-
et germen et pgeniem dicit dominus.
Et ponā eos in possessionē ericij: ⁊ in
paludes aquaꝝ: et scopabo eam ī sco-
pa terens dicit dn̄s exercituū. Iuravit
dn̄s exercituū dicens. Si non ut puta-
vi ita erit - et quomō mente tractavi
sic eveniet: ut conterā assirium in terra
mea - et in mōtibz meis conculcē eum:
et auferetur ab eis iugum eius: et on⁹
illius ab humero eorū tolletur. Hoc
consiliū qd̄ cogitavi sup omnē terrā:
et hec est manus extenta super univer-
sas gentes. Dn̄s exercituū decrevit: et
quis poterit infirmare? Et manus
eius extenta: et quis avertet eam? In
anno quo mortuus est rex achas fa-
ctum est onus istud. Ne leteris phili-
stea om̄is tu: quoniā comminuta est
virga percussoris tui. De radice enim
colubri egredietur regulus: et semen e-
ius absorbens volucrem. Et pascent̄
primogenita pauperū - et pauperes fi-
ducialiter requiescent: et interire faciā
in fame radicem tuam: et reliquias
tuas interficiam. Ulula porta - clama
civitas: pstrata est philistea omnis.
Ab aquilone enim fumus veniet: et
non est qui effugiat agmen eius. Et
quid respondebitur nuncijs gentis?
Quia dominus fundavit syon: et in
ipā sperabūt pauperes ppli ei⁹. XV

Onus moab. Quia nocte vasta-
ta est ar - moab conticuit: quia
nocte vastatus est murus - moab con-
ticuit. Ascendit domus dybon - ad ex-
celsa in planctū: sup nabo - ⁊ sup meda-
ba - moab ululabit. In cūctis capitibz
eius calviciū: om̄is barba radetur. In
triviijs ei⁹ accincti sūt sacco: sup tecta e-
ius et ī plateis ei⁹ om̄is ululat⁹ descen-
det in fletum. Clamavit esebon - et ele-
ale: usq; iasa audita est vox eoꝝ. Su-
per hoc expediti moab ululabūt: ani-
ma ei⁹ ululabit sibi. Cor meū ad mo-
ab clamabit: vectes eius ad segor vitu-
lam cōsternātem. Per ascensum enim
luith flens ascendet: ⁊ ī via oronaym
clamorē contritionis levabūt. Aque
enim nemrim deserte erūt: quia aruit
herba - defecit germē: viror omnis inte-
rijt. Secundū magnitudinē operis - ⁊
visitatio eoꝝ. Ad torrentē salicum du-
cent eos: quoniā circuibit clamor ter-
minū moab. Usq; ad gallim ulula-
tus ei⁹ - et usq; ad puteū helim clamor
ei⁹: qa aque dybon replete sūt sangui-
ne. Ponam enim super dybon ad-
ditamenta hijs qui fugerint de mo-
ab leonem: et reliquijs terre. XVI

Emitte agnum dominatorē terre:
de petra deserti ad montē filie sy-
on. Et erit sicut avis fugiens - et pulli
de nido avolātes: sic erunt filie moab
in transcensu arnon. Ini consiliū - co-
ge cōsiliū: pone q̄si noctē umbrā tuā
ī meridie. Abscōde fugientes: et vagos
ne prodas. Habitabūt apud te pfugi
mei. Moab esto latibulum eoꝝ a facie
vastatoris. Finitus est enim pulvis:
cōsummatus est miser: defecit qui con-
culcabat terram. Et pparabitur ī mise-
ricordia soliū: ⁊ sedebit sup eum in ve-
ritate in tabernaculo david: iudicans
et querens iudiciū - et velociter reddens
qd̄ iustum est. Audivim⁹ supbiā mo-
ab: supbus est valde. Supbia eius et
arrogantia eius et indignatio eius
plusq; fortitudo ei⁹. Idcirco ululabit
moab: et moab universus ululabit.

Hijs qui letātur sup muro cocti lateris
loquimini plagas suas: qm̄ subur-
bana esebon deserta sunt. Et vinea sa-
bama - domini gentiū exciderunt. Fla-
gella eius usq; ad iazer pvenerūt - erra-
verūt in deserto: ppagines eius relicte
sunt - trāsierūt mare. Sup hoc plora-
bo ī fletu iazer vineā - sabama. Inebria-
bo te lacrima mea esebon et eleale: qm̄
super vindemiam tuā et sup messem
tuam vox clamantiū irruit. Et aufere-
tur leticia ⁊ exultatio de carmelo: ⁊ in
vineis nō exultabit neq; iubilabit. Vi-
nū in torculari nō calcabit qui calca-
re consueverat: vocē calcātiū abstuli.
Sup hoc venter meus ad moab qua-
si cithara sonabit: et viscera mea ad
murū cocti lateris. Et erit cū appare-
rit qd̄ laboravit moab super excelsis
suis - ingredietur ad sancta sua ut ob-
secret: et nō valebit. Hoc verbū quod
locutus est dn̄s ad moab extūc: ⁊ nūc
locutus est dicens. In tribz ānis qua-
si anni mercēnarij - auferet̄ gloria mo-
ab sup omni populo multo: et relin-
quetur in eo sicut racemus parvus et
modicus - nequaquā multus. XVII

Onus damasci. Ecce damascus
desinet esse civitas: et erit sicut a-
cervus lapidū in ruina. Derelicte civi-
tates aroer gregibz erūt: et requiescent
ibi - et non erit qui exterreat. Et cessabit
adiutoriū ab ephraim - et regnū a da-
masco: et reliquie sirie sicut gloria fili-
orū isrl' erūt - dicit dn̄s exercituū. Et erit
in die illa attenuabit̄ gloria iacob - et
pingues carnes ei⁹ marcescent: et erit
sicut cōgregās in messe qd̄ restiterit: et
brachiū eius spicas leget. Et erit sicut
querens spicas in valle raphaim: ⁊ re-
linquet̄ in eo sicut racemus: et sicut ex-
cussio olee - duarū vel triū olivarū in
summitate rami - sive q̄tuor aut quin-
q;. In cacuminibz eius fructus eius:
dicit dn̄s deus isrl'. In die illa inclina-
bitur homo ad factorem suū - et oculi
eius ad sanctū isrl' respicient: et nō in-
clinabitur ad altaria que fecerūt ma-
nus eius - ⁊ que operati sunt digiti ei⁹:
nō respicient lucos et delubra. In die
illa erūt civitates fortitudinis ei⁹ dere-
licte - sicut aratra et segetes que derelicte
sunt a facie filioꝝ israhel: et eris deser-
ta - quia oblita es dei salvatoris tui: ⁊
fortis adiutoris tui non es recordata.
Propterea plantabis plantationem
infidelem: et germē alienū seminabis.
In die plantationis tue labrusca: et
mane semē tuum florebit. Ablata est
messis in die hereditatis: et dolebit
graviter. Ve multitudo pplorū multo-
rum ut multitudo maris sonantis: et
tumultus turbaꝝ sicut sonitus aquaꝝ
multaꝝ. Sonabūt ppli sicut sonitus
aquaꝝ inundantiū: et increpabit eū
et fugiet pcul: et rapietur sicut pulvis
montiū a facie venti: et sicut turbo co-
ram tempestate. In tempore vespere - et
ecce turbatio: in matutino - et non sub-
sistet. Hec est pars eoꝝ q̄ vastaverunt
nos: ⁊ sors diripientiū nos. XVIII

Ve terre cymbalo alaꝝ que ē trans
flumina ethiopie: que mittit in
mari legatos: et in vasis papiri sup
aquas. Ite āgeli veloces ad gentem
convulsam ⁊ dilaceratā: ad pplm terri-
bilem post quē non est alius - gentem
expectantem et cōculcatā: cui⁹ diripue-
runt flumina terram eius. Om̄es ha-
bitatores orbis q̄ moramini in terra -
cum elevatū fuerit signū in mōtibus
videbitis: et clāgorem tube audietis:
qa hec dicit dn̄s ad me. Quiescam et
cōsiderabo ī loco meo: sicut meridiana

lux clara est: ⁊ sicut nubes roris ī die
messis. Ante messem enī totus efflore-
bit: ⁊ immatura pfectio germinabit:
et p̄cidentur ramusculi eius falcibus.
et que derelicta fuerint abscindentur.
excutientur. et relinquentur simul aui-
bus montium et bestijs terre: et estate
perpetua erunt sup eum volucres. et
omnes bestie terre sup illū hiemabūt.
In tempore illo deferetur munus dn̄o
exercituū a pplo diuulso ⁊ dilacerato:
a pplo terribili post quē nō fuit ali⁹: a
gēte expectāte. expectāte ⁊ cōculcata: cui⁹
diripuerūt flumina terrā ei⁹: ad locū
nōis dn̄i exercituū mōtē syon. XIX

Onus egipti. Ecce dn̄s ascendet su-
per nubem leuem et īgredietur
egiptū: et cōmouebunt̄ simulacra egi-
pti a facie eius: et cor egipti tabescet
in medio eius. Et concurrere faciā egi-
ptios aduersus egiptios: et pugna-
bit vir cōtra fratrē suū. et vir cōtra a-
micū suū: ciuitas aduersus ciuitatē.
regnū aduersus regnū: et dirūpetur
spiritus egipti in visceribus ei⁹. et con-
siliū eius p̄cipitabo: et interrogabūt
simulacra sua. et diuinos suos. ⁊ phi-
tones. et ariolos: et tradam egiptum
in manu dn̄oꝝ crudeliū: et rex fortis
dominabit̄ eoꝝ. ait dn̄s exercituū. Et
arescet aqua de mari et fluuius deso-
labit̄ atq; siccabit̄: et deficiēt flumina:
attenuabunt̄ et siccabūtur riui agge-
rum. Calamus et iuncus marcescet:
nudabit̄ alueus riui a fonte suo. Et
oīs sementis irrigua siccabit̄: arescet
et non erit. Et merebūt piscatores: et
lugebūt oēs mittentes in flumen
hamū: ⁊ expandentes rete sup faciem
aque marcescent. Confundent̄ qui o-
perabant̄ linū: pectentes ⁊ texentes sub-
tilia. Et erunt irrigua eius flacentia:
omnes qui faciebant lacunas ad ca-
piendos pisces. Stulti principes tha-
neos: sapientes consiliarij pharao de-
derūt consiliū insipiens. Quomodo
dicitis pharaoni fili⁹ sapientiū ego:
filius regum āntiquoꝝ? Ubi nūc sunt
sapientes tui? Annūcient tibi et indi-
cent quid cogitauerit dn̄s exercituū su-
per egiptum. Stulti facti sunt princi-
pes thaneos. emarcuerunt principes
mempheos: deceperūt egiptum. angu-
lum ppłoꝝ eius. Domin⁹ miscuit in
medio eius spiritū vertiginis: ⁊ errare
fecerūt egiptū in omī opere suo: sicut
errat ebrius ⁊ vomens. Et nō erit egi-
pto opus qd̄ faciat: caput ⁊ caudam
incuruātem ⁊ refrenātem. In die illa e-
rit egiptus quasi mulieres: ⁊ stupebūt.
et timebūt a facie cōmotionis man⁹
dn̄i exercituū. quā ipse mouebit super
eam: ⁊ erit terra iuda egipto in festiui-
tatem. Omīs qui illius fuerit recorda-
tus. pauebit a facie cōsilij dn̄i exercitu-
um: qd̄ ipse cogitauit sup eam. In die
illa erunt quinq; ciuitates in terra egi-
pti loquentes lingua chanaan: et iu-
rantes p dn̄m exercituū. Ciuitas solis
vocabit̄ vna. In die illa erit altare do-
mini in medio egipti: et titulus iuxta
terminū eius dn̄i: et erit in signū et in
testimoniū dn̄i exercituū in terra egipti.
Clamabūt enī ad dn̄m a facie tribu-
lātis: ⁊ mittet eis saluatorem et ppu-
gnatorē qui liberet eos. Et cognoscet̄
dn̄s ab egipto. ⁊ cognoscent egiptij
dominū in die illa: ⁊ colent eum in ho-
stijs ⁊ in muneribus: ⁊ vota vouebūt
dn̄o ⁊ soluēt. Et percutiet dominus egi-
ptum plaga ⁊ sanabit eā: ⁊ reuertent̄
ad dn̄m ⁊ placabitur eis: ⁊ sanabit e-
os. In die illa erit via de egipto ī assi-
rios: ⁊ intrabit assirius egiptum. et
egiptius in assirios: ⁊ seruient egiptij
assirijs. In die illa erit israhel tercius
egipto et assirio benedictio in medio
terre: cui benedixit dominus exercituū
dicēs. Benedictus ppłs me⁹ egipti:
et opus manuum mearū assirijs: he-
reditas autem mea israhel. XX

In anno quo ingressus est tharthan ī
azotum. cum misisset eū sargon rex
assirioꝝ et pugnasset contra azotum
et cepisset eam: in tempore illo locu-
tus est dn̄s in manu ysaie filij amos
dicens. Vade et solue saccū de lūbis
tuis: et calciamēta tua de pedibus tu-
is. Et fecit sic: vadēs nud⁹ ⁊ discalciat⁹.
Et dixit dn̄s. Sicut āmbulauit seruus
meus ysaias nudus ⁊ discalciatus.
triū ānoꝝ signū et portentū erit super
egiptum et sup ethiopiā: sic minabit
rex assirioꝝ captiuitatē egipti. et trans-
migrationē ethiopie. iuuenū et senum.
nudam ⁊ discalciatā discoopertis nati-
bus ignominiam egipti. Et timebūt
et confundentur ab ethiopia spe sua:
et ab egipto gloria sua. Et dicet habi-
tator insule huius in die illa. Ecce i-
ste erat spes nostra. ad quos cōfugi-
mus in auxilium: ut liberaret nos a
facie regis assiriorum? Et quomodo
effugere poterimus nos? XXI

Onus deserti maris. Sicut turbi-
nes ab affrico veniūt. de deserto ve-
nit: de terra horribili visio dura nūcia-
ta ē michi. Qui incredul⁹ ē. infideliter
agit: et q̄ depopulator ē vastat. Ascen-
de elam et obside mede: omnē gemitū
eius cessare feci. Propterea repleti sunt
lūbi mei dolore: angustia possedit me:
sicut āngustia parturientis. Corrui cū
audirem: cōturbatus sum cum viderē.
Emarcuit cor meū: tenebre stupefecerūt
me. Babilon dilecta mea. posita est
michi ī umbraculū. Pone mensam:
cōtemplare ī specula. Comedentes et
bibentes. surgite principes. arripite
clipeū: hec enim dixit michi dominus.
Vade et pone speculatorē: et qd̄cumq;
viderit ānunciet. Et vidit currū duoꝝ
equitum. ascensorē asini et ascensorē
cameli: et contemplatus est diligenter
multo intuitu. Et clamauit leo. Sup
speculā dn̄i ego sum stans iugiter p
diē: ⁊ sup custodiā meā ego sum stans
totis noctibus. Ecce iste venit ascensor
vir bige equitū. Et respondit et dixit.
Cecidit cecidit babilon: et omnia scul-
ptilia deoꝝ eius contrita sunt in terrā.
Tritura mea ⁊ filia aree mee: q̄ audiui
a dn̄o exercituū deo israhel ānuncia-
ui vobis. Onus duma. Ad me cla-
mat ex seir. Custos quid de nocte: cu-
stos quid de nocte? Dixit custos. Ve-
nit mane et nox. Si queritis querite:
conuertimini. venite. Onus ī arabia.
In saltu ad vesperā dormietis: in semi-
tis dodanim. Occurrentes sicienti ferte
aquā: qui habitatis terrā austri. cū pa-
nib; occurrite fugiēti. A facie enī gla-
dioꝝ fugerūt. a facie gladij imminen-
tis: a facie arcus extenti. a facie grauis
prelij: qm̄ hec dicit dn̄s ad me. Adhuc
in uno āno quasi in āno mercenna-
rij. ⁊ auferetur oīs gloria cedar: ⁊ re-
liquie numeri sagittarioꝝ fortiū de fi-
lijs cedar imminuentur. Dominus
enī deus israhel locutus est. XXII.

Onus vallis visionis. Quid nā
tibi quoq; est quia ascendisti?
Et tu oīs in tecta clamoris plena:
urbs frequēs. ciuitas exultās. Interfe-
cti tui non interfecti gladio: nec mor-
tui tui mortui in bello. Cuncti princi-
pes tui fugerūt simul: duriq; ligati sūt.
Oēs q̄ inuenti sūt vincti sūt pariter:

procul fugerũt. Propterea dixi· recedite
a me: amare flebo. Nolite incumbere·
ut consolemini me sup vastitate filie
populi mei. Dies enim interfectionis
et conculcationis· ⁊ fletuũ dño deo exerci-
tuũ in valle visionis. Scrutãs murũ
et magnificus sup montem. Et elam
sumpsit pharetrã: currũ hominis equi-
tis· ⁊ parietẽ nudabit clipeus. Et erũt
electe valles tue plene quadrigarũ: et
equites ponent sedes suas in porta: ⁊
revelabitur operimẽtum iude. Et vide-
bitis in die illa armamẽtariũ domus
saltus: ⁊ scissuras civitatis david vi-
debitis: quia multiplicate sunt. Et
cõgregastis aquas piscine inferioris:
⁊ domꝰ ierusalẽ numerastis: et destru-
xistis domꝰ ad muniendũ murũ. Et
lacum fecistis inter duos muros· et a-
quam piscine veteris: ⁊ nõ suspexistis
ad eum qui fecerat eam: ⁊ operatorẽ e-
ius de lõge non vidistis. Et vocabit
dñs deus exercituũ in die illa ad fletũ·
et ad planctũ· ad calviciũ· ⁊ ad cingu-
lum sacci: et ecce gaudiũ ⁊ leticia· occi-
dere vitulos· et iugulare arietes: come-
dere carnes ⁊ bibere vinũ. Comedamꝰ
et bibamus: cras enim moriemur. Et
revelata est vox in auribus meis dñi
exercituũ. Si dimittetur iniquitas hec
vobis· donec moriamini: dicit dñs
deus exercituũ. Hec dicit dñs deus ex-
ercituũ. Vade ingredere ad eum qui
habitat in tabernaculo· ad sobnam
prepositum templi: ⁊ dices ad eũ. Quid
tu hic· aut quasi quis hic? Quia excidisti
tibi hic sepulcrũ: excidisti in excelso me-
moriã: diligẽter in petra tabernaculũ
tibi. Ecce dñs asportari te faciet· sicut
asportatᷓ gallus gallinacius: et qua-
si amictum sic sublevabit te. Coronãs
coronabit te tribulatione: quasi pilam

mittet te in terrã latam et spaciosam.
Ibi morieris: ⁊ ibi erit currꝰ glorie tue
ignominia domus dñi tui. Expellã
te de statione tua: ⁊ de ministerio tuo
deponã te. Et erit in die illa· vocabo
servũ meũ eliachim filiũ helchie· et indu-
am illũ tunica tua: ⁊ cigulo tuo cõfor-
tabo eũ· et potestatẽ tuã dabo i manu e-
ius: ⁊ erit quasi pater habitãtibꝫ ierusalẽ
et domui iuda. Et dabo clavem domꝰ
david sup humerũ eius: ⁊ aperiet ⁊ nõ
erit qui claudat: ⁊ claudet et non erit q̇
aperiat. Et figam illum paxillũ in lo-
co fideli: ⁊ erit in soliũ glorie domui
patris sui: ⁊ suspendẽt sup eum omnẽ
gloriã domus patris eius· vasorũ di-
versa genera: omne vas parvulum· a
vasis craterarũ· usqꝫ ad omne vas mu-
sicorũ. In die illa dicit dñs exercituũ·
auferetᷓ paxillus q̇ fixus fuerat i loco fi-
deli: et frangetᷓ et cadet· ⁊ peribit qđ pepen-
derat i eo: qa dñs locutꝰ est. xxiii

Onus tyri. Ululate naves maris·
qa vastata ẽ domꝰ unde venire
cõsueverãt: de terra cethim· revelatum
est eis. Tacete qui habitatis in insula:
negociatores sydonis. Trãsfretãtes mare
repleverũt te in aquis multis: semen
nili fluminis fruges eiꝰ: et facta est ne-
gociatio gentiũ. Erubesce sydon. Ait
enim mare et fortitudo maris dicẽs.
Non parturivi ⁊ non peperi· et non e-
nutrivi iuvenes: nec ad incrementũ per-
duxi virgines. Cũ auditũ fuerit in egi-
pto: dolebunt cum audierint de tyro.
Transite maria: ululate qui habitatis
in insula. Numquid nõ hec vr̃a est que
gloriabatur a diebus pristinis in an-
tiquitate sua? Ducent eam pedes sui
longe ad peregrinandũ. Quis cogita-
vit hoc sup tyrum· quõdã coronatã?
Cuiꝰ negociatores pricipes: institores

eius inclitti terre. Dominus exercituũ
cogitavit hoc· ut detraheret superbiã
omnis glorie: ⁊ ad ignominiã dedu-
ceret universos inclitos terre. Transi
terrã tuã quasi flumen filia maris: non
ẽ cingulũ ultra tibi. Manũ suã exten-
dit sup mare: cõturbavit regna. Dñs
mãdavit adversus chanaan· ut con-
tereret fortes eiꝰ. Et dixit. Non adicies
ultra ut glorieris· calumniã sustinẽs
virgo filia sydonis. In cethim cõsur-
gens transfreta: ibi quoqꝫ non erit re-
quies tibi. Ecce terra chaldeorũ talis
populus non fuit: assur fundavit eã. In
captivitatem traduxerunt robustos
eius: suffoderũt domus eius: posue-
runt eã in ruinã. Ululate naves ma-
ris: quia devastata est fortitudo vr̃a.
Et erit in die illa· i oblivione eris o ty-
re septuaginta annis· sicut dies regis
unius. Post septuaginta aũt ãnos
erit tyro quasi canticũ meretricis. Sume
tibi citharã: circui civitatem meretrix
oblivioni tradita. Bene cane: frequen-
ta cãticum: ut memoria tui sit. Et erit
post septuaginta ãnos visitabit dñs
tyrum· et reducet eam ad mercedes su-
as: ⁊ rursum fornicabitur cũ universis
regnis terre sup faciem terre: et erũt ne-
gociationes eius ⁊ mercedes eius san-
ctificate domino. Non cõdentur neqꝫ
reponentur: quia hiis qui habitave-
runt coram domino erit negociatio
eius: ut manducent in saturitate· et
vestiantᷓ usqꝫ ad vetustatẽ. xxiiii·

Ecce dominus dissipabit terram ⁊
nudabit eam: ⁊ affliget faciẽ eiꝰ:
et disperget habitatores eiꝰ. Et erit sicut
populus sic sacerdos: et sicut servus sic do-
minꝰ eius: et sicut ancilla sic domina
eius. Sicut emens sic ille qui vendit:
sicut fenerator sic is q̇ mutuũ accipit:

sicut qui repetit· sic qui debet. Dissipa-
tione dissipabitur terra: et direptione
predabitur. Dñs enim locutꝰ est verbũ
hoc. Luxit ⁊ defluxit terra et infirmata
est: defluxit orbis· et infirmata est alti-
tudo populi terre: et terra interfecta est ab
habitatoribꝫ suis: quia transgressi sũt
leges: mutaverũt ius: dissipaverunt
fedus sempiternũ. Propter hoc male-
dictio vorabit terram· et peccabũt ha-
bitatores eius: ideoqꝫ insanient culto-
res eius: et relinquentᷓ homines pau-
ci. Luxit vindemia: infirmata est vitis:
ingemuerũt omnes qui letabãtur corde.
Cessavit gaudiũ timpanorꝫ: quievit
sonitus letantiũ: conticuit dulcedo ci-
thare. Cum cantico nõ bibent vinũ:
amara erit potio bibentibus illã. At-
trita est civitas vanitatis: clausa est o-
mnis domꝰ nullo introeũte. Clamor
erit sup vino in plateis: deserta ẽ omnis
leticia: translatum ẽ gaudiũ terre. Re-
licta ẽ in urbe solitudo: et calamitas
opprimet portas: quia hec erũt in me-
dio terre in medio populorũ. Quomõ si
pauce olive que remãserũt excutiantᷓ
ex oleo: et racemi cum fuerit finita vin-
demia. Hii levabũt vocem suam atqꝫ
laudabũt: cum glorificatus fuerit do-
minus hinnient de mari. Propter hoc
in doctrinis glorificate dñm: in insu-
lis maris nomẽ dñi dei israhel. A fi-
nibꝫ terre laudes audivimꝰ: gloriã iu-
sti. Et dixi. Secretum meum michi: se-
cretũ meũ michi. Ve michi. Prevari-
cantes prevaricati sunt: ⁊ prevaricatione
trãsgressorꝫ prevaricati sunt. Formido
et fovea· et laqueus sup te qui habita-
tor es terre. Et erit qui fugerit a voce
formidinis cadet in foveam: et qui se
explicaverit de fovea tenebitur laqueo
quia cathàracte de excelsis aperte sunt·

et concucientur fundamēta terre. Con-
fractione cōfringetur terra: cōtricione
conteretur terra. Commocione cōmo-
uebitur terra: agitacione agitabitur
terra sicut ebrius: ⁊ auferetur quasi ta-
bernaculū unius noctis. Et grauabit
eam iniquitas sua: et corruet et non
adiciet ut resurgat. Et erit in die illa·
visitabit domin⁹ sup miliciā celi in ex-
celso: ⁊ sup reges terre qui sunt sup ter-
ram. Et cōgregabūtur in congregati-
one uni⁹ fascis in lacum: et claudent̄
ibi in carcerem: ⁊ post multos dies vi-
sitabūtur. Et erubescet luna· et cōfun-
detur sol· cū regnauerit dn̄s exercituū ī
mōte syon et in ihrlm: et ī cōspectu
senū suorū fuerit glorificatus. xxv

Domine deus meus es tu ⁊ exalta-
bo te: cōfitebor nomini tuo· qm̄
fecisti mirabilia: cogitacones āntiquas
fideles amen. Quia posuisti ciuitatem
in tumultū· urbem fortem in ruinam:
domū alienorū ut non sit ciuitas: et ī
sempiternū non edificetur. Super hoc
laudabit te ppls fortis: ciuitas genti-
um robustarū timebit te. Quia factus
es fortitudo pauperis: fortitudo egeno
ī tribulatione sua: spes a turbine· um-
braculū ab estu. Spirit⁹ enim robu-
storū· quasi turbo impellens parietē:
sicut estum in siti tumultū alienorū hu-
miliabis: et quasi calorem sub nube
torrente· ppaginem fortiū marcescere
facies. Et faciet dn̄s exercituū omnib⁹
ppls in mōte hoc· cōuiuiū pinguium:
cōuiuiū vindemie· conuiuiū pinguiū
medullatorū: vindemie defecate. Et
pcipitabit in monte isto faciē vinculi
colligati sup omnes ppls: et telā quā
orditus est sup omēs naciones· pcipi-
tabit mortem in sempiternū. Et aufe-
ret dominus deus lacrimā ab omni
facie: et obprobriū ppli sui auferet de
universa terra: quia dn̄s locutus est.
Et dicet in die illa. Ecce deus noster
iste: expectabimus eum: et saluabit
nos. Iste dominus: sustinuimus e-
um. Et exultabim⁹ et letabimur in sa-
lutari eius: quia requiescet manus
domini in monte isto: ⁊ triturabitur
moab sub eo· sicuti teruntur palee in
plaustro. Et extendet manus suas sb
eo· sicut extendit natans ad natandū:
et humiliabit gloriam eius cum alli-
sione manuum eius. Et munimenta
sublimium murorum tuorum conci-
dent: et humiliabuntur et detrahen-
tur ī terrā usq; ad puluerē. xxvi·

In die illa cantabitur canticum istud
ī terra iuda. Urbs fortitudinis nr̄e syon:
saluator ponetur in ea murus et ān-
murale. Aperite portas: et ingredi-
atur gens iusta. Custodiens verita-
tem. Vet⁹ error abijt: seruabis pacē: pa-
cem· qa ī te sperauim⁹. Sperastis ī do-
mino in seculis eternis: in dn̄o deo
forti in perpetuum. Quia incuruabit
habitantes in excelso: ciuitatem subli-
mem humiliauit. Humiliabit eā us-
q; ad terrā· detrahet eā usq; ad pul-
uerē. Cōculcauit eā pes: pes pauperis:
gressus egenorū. Semita iusti recta est:
rectus callis iusti ad ambulandū. Et
in semita iudiciorū tuorū domine susti-
nuimus te: nomen tuum et memori-
ale tuum in desiderio anime. Anima
mea desiderauit te ī nocte: sed ⁊ spiritu
meo in pcordijs meis: de mane vigi-
labo ad te. Cum feceris iudicia tua in
terra: iusticiam discent habitatores
orbis. Misereamur impio· ⁊ nō discet
iusticiam? In terra sanctorū iniqua
gessit: ⁊ nō videbit gloriam domini?
Domine exaltetur manus tua et nō
videant: videant et confundantur ze-
lantes ppli: et ignis hostes tuos devo-
ret. Domine dabis pacem nobis: o-
mnia enim opera nostra operatus es
nobis. Domine deus noster possede-
runt nos dn̄i absq; te: tantū ī te recor-
demur nominis tui. Morientes non
viuāt: gigātes nō resurgāt. Propter-
ea visitasti et cōtriuisti eos: et pdidisti
omnē memoriā eorū. Indulsisti genti
domine· indulsisti genti: nūquid glo-
rificatus es? Elongasti omnes termi-
nos terre. Domine in angustia requi-
sierunt te: in tribulatione murmuris
doctrina tua eis. Sicut que cōcepit cū
appropinquauerit ad partū· dolens
clamat in doloribus suis: sic facti su-
mus. A facie tua domine concepim⁹
et quasi parturiuim⁹ ⁊ peperim⁹ spiri-
tum salutis: iusticiā nō fecim⁹ ī terra:
ideo non ceciderunt habitatores terre.
Viuent mortui tui: interfecti mei resur-
gent. Expergiscimini ⁊ laudate qui ha-
bitatis in puluere: quia ros lucis ros
tuus· et terram gigantum detrahes in
ruinā. Vade pple me⁹ intra ī cubicu-
la tua· claude ostia tua sup te: abscon-
dere modicum ad momentū· donec
pertranseat indignacio. Ecce enim dn̄s
egredietur de loco suo· ut visitet iniqui-
tatem habitatoris terre contra eum: ⁊
reuelabit terra sanguinē suū· et nō o-
periet ultra interfectos suos. xxvij

In die illa visitabit dn̄s in gladio suo·
duro et grādi ⁊ forti· sup leuiathan ser-
pentem vectem· et sup leuiathan serpen-
tem tortuosum: ⁊ occidet cetum qui in
mari est. In die illa vinea meri canta-
bit ei. Ego dn̄s qui seruo eam: repente
propinabo ei· ne forte visitetur contra
eam. Nocte ⁊ die seruo eam: indigna-
cio nō ē michi. Quis dabit me spinā
et veprem in plio? Gradiar sup eam·
succendā eā pariter: an pocius tenebit for-
titudinē meā? Faciet pacē michi: faciet
pacē michi. Qui ingrediūtur impetu ad
iacob· florebit et germinabit isrl: et
implebūt faciem orbis semine. Num-
quid iuxta plagā pcutientis se pcussit
eum? Aut sicut occidit interfectos ei⁹
sic occisus ē? In mensura contra men-
suram cum abiecta fuerit iudicabis e-
am: meditata est in spiritu suo duro p
diem estus. Idcirco sup hoc dimittet̄
iniquitas domui iacob: ⁊ iste omnis
fructus· ut auferatur peccatū eius. Cū
posuerit omnes lapides altaris sicut
lapides cineris allisos: non stabunt
luci et delubra. Ciuitas enim munita
desolata erit: speciosa relinquetur et
dimittetur q̄si desertū. Ibi pascet̄ vitulus
et ibi accubabit: et cōsumet summita-
tes eius. In siccitate messis illius con-
terentur mulieres· venientes ⁊ docentes
ea. Non ē enim ppls sapiens: ppterea
non miserebitur eius qui fecit eum: et
qui formauit eum· non parcet ei. Et
erit ī die illa· pcutiet dn̄s ab alueo flu-
minis usq; ad torrentem egipti: ⁊ vos
congregabimini unus et unus filij
israhel. Et erit in die illa· clangetur in
tuba magna: et venient q̄ pditi fuerāt
de terra assiriorū ⁊ qui eiecti erant de ter-
ra egipti: et adorabunt dominum in
mōte sancto in ihrlm. xxviij·

Ve corone supbie· ebrijs ephraim·
et flori decidenti· glorie exultati-
onis eius: qui erant in vertice vallis
pinguissime errantes a vino. Ecce va-
lidus et fortis dn̄s· sicut impet⁹ gran-
dinis turbo cōfringens: sicut impetus
aquarū multarū inundanciū: ⁊ emissa-
rum sup terrā spaciosam. Pedibz con-
culcabitur corona supbie ebriorum

ephraim: et erit flos decidens glorie exultationis eius · qui est sup verticem vallis pinguiū · quasi temporaneum ante maturitatem autumni. Quod cum aspexerit videns · statim ut manu tenuerit devorabit illud. In die illa erit dominus exercituum corona glorie · et sceptrū exultationis residuo ppli sui · et spiritus iudicij sedenti sup iudicium: et fortitudo revertentibus de bello ad portam. Verum hij quoq; pre vino nescierūt: et p̄ ebrietate erraverūt. Sacerdotes ⁊ ꝓphete nescierūt pre ebrietate · absorti sunt a vino: erraverūt in ebrietate · nescierūt videntem · ignoraverūt iudiciū. Omnes enim mense reple te sunt vomitu sordiūq;: ita ut non esset ultra locus. Quē docebit scientiā: et quē intelligere faciet auditū? Ablactatus est a lacte · avulsus ab uberibus: quia māda remāda · māda remāda: expecta reexpecta · expecta reexpecta: modicum ibi · modicū ibi. In loquela enī labij et lingua altera loquet̄ ad populum istū · cui dixit. Hec ē requies mea · reficite lassum: ⁊ hoc est meum refrigeriū · et noluerūt audire. Et erit eis verbum dñi · manda remāda · manda remāda: expecta reexpecta · expecta reexpecta: modicū ibi · modicum ibi: ut vadant ⁊ cadant retrorsum · et conterantur et illaqueent̄ et capiant̄. Propter hoc audite verbū dñi viri illusores: qui dominamini sup ꝑplm meū qui est in iherusalē. Dixistis enim. Percussim⁹ fedus cū morte: et cum inferno fecimus pactū. Flagellū inundās cū trāsierit nō veniet sup nos: quia posuimus mendaciū spem nostrā · et mendacio protecti sumus. Idcirco hec dicit dñs deus. Ecce ego mittam in fundamētis syon lapidē · lapidē ꝓbatū · angularē · p̄ciosum · in fundamēto fundatū. Qui crediderit non festinet. Et ponā iudicium in pōdere: et iusticiā in mensura. Et subvertet grando spem mendacij: et ꝓtectionē aque inundabunt: et delebitur fedus vestrū cum morte: ⁊ pactū vestrū cū inferno non stabit. Flagellū inundās cum transierit · eritis ei i conculcationem. Quādocumq; ꝑtransierit tollet vos · quoniā mane diluculo ꝑtransivit in die et ī nocte: ⁊ tantūmodo sola vexatio intellectū dabit auditui. Coangustatum est enim stratum · ita ut alter decidat: et pallium breve utrumq; operire non potest. Sicut enī in mōte divisionū stabit dñs: sicut ī valle que est in gabaon irascetur: ut faciant opus suū · alienū opus eius: ut operetur opus suū · peregrinum est op⁹ eius ab eo. Et nūc nolite illudere: ne forte cōstringant̄ vincula vr̄a. Consummationē enim et abbreviationē audivi a dño deo exercituū sup universam terram. Auribus ꝑcipite et audite vocem meā: attendite et audite eloquiū meum. Nūquid tota die arabit arans · ut serat: ꝓscindet · et sariet humum suā? Nonne cum adequaverit faciem eius seret gith · et ciminū sparget: ⁊ nō ponet triticum p ordinem et hordeum · et miliū · et viciam in finibus suis? Et erudiet illū in iudicio: deus suus docebit illū. Non enim in serris triturabitur gith · nec rota plaustri super ciminū circuiet: sed in virga excutietur gith · et ciminū in baculo: panis aūt cōminuetur. Verū nō in ꝑpetuū triturās triturabit illū: neq; vexabit eū rota plaustri: nec ī ungulis suis comminuet eum. Et hoc a dño deo exercituū exivit · ut mirabile faceret cōsiliū ⁊ magnificaret iusticiā. Ve ariel · ariel civitas quā expūgnavit david. xxix

Additus est annus ad annū · solennitates evoluti sūt: circumvallabo ariel · ⁊ erit tristis ⁊ merens: ⁊ erit michi quasi ariel. Et circumdabo q̄si spheram in circuitu tuo · ⁊ iaciā cōtra te aggerem: et munimēta ponā in obsidionē tuā. Humiliaberis · de terra loqueris: et de humo audiet̄ eloquiū tuum. Et erit q̄si phitonis de terra vox tua: ⁊ de humo eloquiū tuū mussitabit. Et erit sicut pulvis tenuis multitudo ventilantium te: et sicut favilla ꝑtrāsiens multitudo eoꝝ qui contra te p̄valuerūt. Eritq; repente confestim a domino exercituū · visitabitur in tonitruo et commotione terre: et voce magna turbinis et tempestatis et flāme ignis devorantis. Et erit sicut somniū visionis nocturne · multitudo omniū gentiū q̄ dimicaverūt contra ariel: et omnes q̄ militaverūt et obsederūt et p̄valuerūt adversus eam. Et sicut somniat esuriens et comedit · cum aūt fuerit expergefactus vacua est anima eius: et sicut somniat sitiens et bibit · ⁊ postq; fuerit expergefactus lassus adhuc sitit · et anima eius vacua est: sic erit multitudo omniū gentiū q̄ dimicaverūt contra montē syon. Obstupescite et āmiramini · fluctuate ⁊ vacillate: inebriamini · et nō a vino: movemini et nō ab ebrietate: quoniā miscuit vobis dominus spiritum soporis. Claudet oculos vestros: ꝓphetas et principes vr̄os qui vident visiones operiet. Et erit vobis visio oīm sicut verba libri signati: quē cū dederit scienti literas · dicēt lege istū: et respondebit non possum · signatus est enī. Et dabitur liber nescienti lr̄as · diceturq; ei lege: ⁊ respondebit · nescio lr̄as. Et dixit dñs · eo q͛ appropinquat populus iste ore suo et labijs suis glorificat me · cor autem eius longe est a me · et timuerūt me mādato hominū et doctrinis: ideo ecce ego addam ut ammirationē faciā ꝑplo huic miraculo grandi ⁊ stupendo. Peribit enī sapientia a sapientibus eius: et intellectus prudentū eius abscondetur. Ve qui profundi estis corde · ut a domino abscondatis consiliū: quoꝝ sunt in tenebris opera · et dicūt quis videt nos · et quis novit nos? Perversa ē hec vr̄a cogitatio · quasi si lutū contra figulū cogitet · et dicat opus factori suo · nō fecisti me: et figmentum dicat factori suo · non intelligis. Nonne adhuc ī modico et in brevi cōvertetur libanus in chermel: ⁊ chermel in saltū reputabitur? Et audient in die illa surdi verba libri · et de tenebris et caligine oculi cecoꝝ videbūt. Et addent mites in dño leticiam · ⁊ pauperes homines in sancto israhel exultabūt: quoniā defecit qui p̄valebat · cōsummatus est illusor · et succisi sunt omnes qui vigilabant sup iniquitatē: q͛ peccare faciebāt homines in verbo · et arguentem in porta supplātabāt: et declinaverūt frustra a iusto. Propter hec dicit dominus ad domū iacob qui redemit abrahā. Non modo confundetur iacob · nec modo vultus eius erubescet: sed cū viderit filios suos opera manuū meaꝝ · ī medio sui sanctificātes nomē meū: ⁊ sanctificabūt sanctum iacob · ⁊ deū isrl̄ p̄dicabūt: ⁊ scient errātes spiritu intellectum · ⁊ mussitatores discēt legē. xxx

Ve filij desertores dicit dñs · ut faceretis cōsiliū et non ex me: et orderemini telam et nō p spiritū meū · ut adderetur peccatū sup peccatū: qui ambulatis ut descendatis in egyptū · et os

meũ nõ interrogastis: sperãtes auxiliũ
in fortitudine pharao· et habentes fi-
duciã in umbra egipti: et erit vobis
fortitudo pharaonis in cõfusionem·
et fiducia in umbra egipti in ignomi-
niam. Erant enĩ in thanes principes
tui: et nũcij tui usq; ad thanes puenerũt.
Omnes confusi sunt sup ꝑplo qui eis
prodesse non potuit. Non fuerũt i au-
xilium· et in aliquam utilitatem: sed
in confusionem et in opprobrium.
Onus iumentorum austri. In terra
tribulationis et angustie· leena et leo-
ex eis vipera· et regulus volans: por-
tantes sup humeros iumentoꝝ divi-
tias suas· et sup gibbũ cameloꝝ the-
sauros suos· ad ꝑplm qui eis prodesse
nõ poterit. Egiptus enĩ frustra et vane
auxiliabitur. Ideo clamavi sup hoc:
supbia tantũ est· quiesce. Nũc ingres-
sus scribe eis sup buxũ· et in libro dili-
genter exara illud: et erit in die novis-
simo in testimoniũ usq; ĩ eternũ. Po-
pulus enim ad iracundiã ꝓvocans
est· et filij mendaces· filij nolentes au-
dire legem dei: qui dicũt videntibꝫ no-
lite videre· aspicientibus aspicere no-
bis ea que recta sunt. Loquimini no-
bis placentia· videte nobis errores:
auferte a me viam· declinate a me se-
mitam· cesset a facie nostra sanctus
israhel. Propterea hec dicit sanctus
israhel: pro eo q reprobastis verbum
hoc· et sperastis in calumnia et tumul-
tu: et innixi estis super eo. Propterea
erit vobis iniquitas hec· sicut inter-
ruptio cadẽs: et requisita ĩ muro excel-
so: quoniã subito dũ non speratur ve-
niet cõtritio eius: et cõminuetur sicut
conteritur lagena figuli cõtritione per-
validã: et non invenietur de fragmen-
tis eius testa· ĩ qua portetur igniculus
de incendio· aut hauriatur parum aque
de fovea: quia hec dicit dominus deus
israhel. Si revertimini et quiescatis:
salvi eritis. In silentio et in spe erit for-
titudo vestra: et noluistis et dixistis.
Nequaq;: sed ad equos fugiemus: ideo
fugietis. Et sup veloces ascendemus:
ideo velociores erũt qui ꝑsequentur vos.
Mille homines a facie terroris unius
et a facie terroris quinq; fugietis: do-
nec relinquamini q̃si malus navis ĩ
vertice montis: et quasi signũ sup col-
lem. Propterea expectat dominus ut
misereatur vestri· et ideo exultabit par-
cens vobis· quia deus iudicij dñs. be-
ati omnes qui expectant eum. Popu-
lus enim syon habitabit ĩ iherusalem:
plorans nequaq; plorabis: miserãs
miserabitur tui. Ad vocem clamoris
tui statim ut audierit respondebit tibi:
et dabit vobis dominus panẽ arcũ
et aquã brevẽ: et nõ faciet avolare a te
ultra doctorem tuũ: et erũt oculi tui vi-
dentes ꝑceptorem tuũ· et aures tue au-
dient verbũ post tergũ monentis. Hec
est via ambulate in ea: et nõ declinetis
neq; ad dexteram neq; ad sinistrã. Et
cõtaminabis laminas sculptiliũ ar-
gẽti tui· et vestimentũ cõflatilis auri tui:
et disperges ea sicut immũdiciã menstrua-
te. Egredere: dices ei. Et dabitur pluvia
semini tuo ubicunq; seminaveris ĩ ter-
ra: et panis frugum terre erit uberrimus
et pinguis. Pascetur in possessione tua
in die illo agnus spaciose: et tauri tui et
pulli asinoꝝ qui operantur terrã· cõmi-
xtum migma comedent sicut in area
ut ventilatũ est. Et erũt sup omnẽ montẽ
excelsum· et sup omnẽ collẽ elevatum
rivi currentiũ aquaꝝ· in die interfectio-
nis multoꝝ: cum ceciderit turres. Et e-
rit lux lune sicut lux solis· et lux solis

erit septempliciter· sicut lux septem
dierũ: in die qua alligaverit dominus
vulnus ꝑpli sui· et ꝑcussuram plage e-
ius sanaverit. Ecce nomẽ domini ve-
nit de longinquo: ardens furor eius:
et gravis ad portãdũ. Labia eius reple-
ta sũt indignatione: et lingua eius q̃si
ignis devorãs. Spiritus eius velut
torrens inundans usq; ad mediũ col-
li· ad ꝑdendas gentes in nichilum: et
frenũ erroris qđ erat ĩ maxillis ꝑploꝝ.
Canticũ erit vobis sicut vox sanctifi-
cate solemnitatis: et leticia cordis si-
cut qui ꝑgit cũ tibia· ut intret ĩ montẽ
dñi ad fortem israhel. Et auditã faci-
et dominus gloriam vocis sue· et ter-
rorem brachij sui ostendet in commi-
natione furoris· et flamme ignis de-
vorantis: allidet in turbine et ĩ lapide
grandinis. A voce enim dñi pavebit
assur virga ꝑcussus: et erit transitus
virge fundatus quã requiescere faciet
dominus sup eum· in tympanis et cy-
tharis et bellis ꝑcipuis expugnabit
eos. Preparata est enim ab heri to-
phet a rege preparata· profunda et
dilatata. Nutrimenta eius ignis· et
ligna multa: flatus domini sicut tor-
rens sulphuris succendẽs eã. xxxi

Ve qui descendũt in egiptũ ad au-
xiliũ in equis sperantes· et ha-
bentes fiduciã sup quadrigis q̃a mul-
te sunt· et sup equitibꝫ quia ꝑvalidi ni-
mis: et non sunt confisi sup sanctum
israhel· et dominũ nõ requisierũt. Ipse
autem sapiens adduxit malũ· et verba
sua non abstulit: et consurget contra
domũ pessimoꝝ· et cõtra auxiliũ ope-
rantiũ iniquitatẽ. Egiptus homo et
non deus· et equi eoꝝ caro et nõ spiri-
tus: et dñs inclinavit manũ suam et
corruet auxiliator· et cadet cui prestat
auxiliũ· simulq; omnes cõsumentur:
quia hec dicit dominus ad me. Quo-
modo si rugiat leo et catulus leonis
sup ꝑdam suam· cũ occurrerit ei multi-
tudo pastoꝝ· a voce eoꝝ nõ formida-
bit· et a multitudine eoꝝ non pavebit:
sic descendet dñs exercituũ ut ꝑlietur
sup montẽ syon et sup collem eius. Si-
cut aves volãtes· sic ꝑteget dominus
exercituũ iherusalẽ: ꝑtegens et liberãs·
transiens et salvans. Convertimini
sicut in ꝑfundũ recesseratis filij israhel.
In die enim illa abiciet vir ydola ar-
genti sui· et ydola auri sui que fecerũt
vobis manus vestre in peccatũ: et ca-
det assur in gladio non viri· et gladi-
us non hominis vorabit eũ: et fugiet
non a facie gladij et iuvenes eius vecti-
gales erunt: et fortitudo eius a terrore
transibit· et pavebũt fugiẽtes princi-
pes eius. Dixit dñs· cuius ẽ ignis in syon:
et caminus eius in iherusalẽ. xxxii

Ecce ĩ iusticia regnabit rex· et prin-
cipes in iudicio ꝑerunt: et erit vir
sicut qui absconditur a vento· et celat
se a tempestate: sicut rivi aquarum in
siti· et umbra petre ꝑminẽtis in t̃ra de-
serta. Non caliginabũt oculi videntiũ·
et aures audientiũ diligenter auscul-
tabunt: et cor stultoꝝ intelliget scientiã·
et lingua balboꝝ velociter loquetur et
plane. Non vocabitur ultra is q̃ insi-
piens est princeps: neq; fraudulentus
appellabitur maior. Stultus enĩ fatua
loquetur· et cor eius faciet iniquitatem:
ut ꝑficiat simulationẽ· et loquatur ad
dñm fraudulenter: et vacuã faciat ani-
mam esurientis· et potũ sitienti auferat.
Fraudulenti vasa pessima sunt: ipse
enim cogitationes cõcinnabit ad per-
dendos mites in sermone mendacij· cũ
loqueretur pauper iudiciũ. Princeps

vero ea que digna sunt principi cogi-
tabit: et ipse super duces stabit. Muli-
eres opulente surgite· ⁊ audite vocem
meam: filie cõfidentes percipite auribus
eloquium meum. Post dies enim et annum·
⁊ vos conturbabimini cõfidentes. Con-
summata est enim vindemia: collectio
ultra nõ veniet. Obstupescite opulente·
conturbabimini confidentes: exuite vos
et cõfundamini· accingite lumbos vestros
super ubera. Plangite super regione desi-
derabili: super vinea fertili. Super humum
populi mei spina ⁊ vepres ascendent:
quanto magis super omnes domos gau-
dij civitatis exultantis? Domus enim
dimissa est· multitudo urbis relicta est:
tenebre ⁊ palpatio facte sunt super spe-
luncas usque in eternum. Gaudium ona-
grorum pascua gregum: donec effundatur
super nos spiritus de excelso. Et erit de-
sertum in chermel· et chermel in saltum re-
putabitur: ⁊ habitabit in solitudine
iudicium· ⁊ iusticia in chermel sedebit. Et
erit opus iusticie pax: et cultus iusticie si-
lentium: et securitas usque in sempiternum. Et
sedebit populus meus in pulcritudine pacis:
et in tabernaculis fiducie ⁊ in requie o-
pulenta. Grando autem in descensione saltus:
et humilitate humiliabitur civitas. Be-
ati qui seminatis super omnes aquas: im-
mittentes pedem bovis ⁊ asini. xxxiij

Ve qui predaris: nonne et ipse preda-
beris? Et qui spernis: nonne ⁊ ipse
sperneris? Cum cõsummaveris depreda-
tionem dei predaberis: cum fatigatus desi-
eris contemnere· contempneris. Domine mi-
serere nostri te enim expectamus: esto
brachium nostrum in mane: et salus nostra
in tempore tribulationis. A voce ange-
li fugerunt populi: ab exaltatione tua disp-
se sunt gentes. Et cõgregabuntur spolia
vestra sicut colligitur brucus: velut cum

fosse plene fuerint de eo. Magnificatus
est dominus quoniam habitabit in excelso: im-
plebit syon iudicio et iusticia: et erit fi-
des in temporibus suis. Divitie salutis
sapientia et scientia: timor domini ipse the-
saurus eius. Ecce videntes clamabunt
foris: angeli pacis amare flebunt. Dis-
sipate sunt vie: cessavit transiens per semi-
tam: irritum factum est pactum: proiecit civi-
tates· non reputavit homines. Luxit ⁊
elanguit terra: confusus est libanus
et obsorduit. Et factus est saron sicut
desertum: et concussa est basan et car-
melus. Nunc cõsurgam dicit dominus:
nunc exaltabor et nunc sublimabor.
Concipietis ardorem et parietis stipu-
lam: spiritus vester ut ignis vorabit vos:
et erunt populi quasi de incendio cinis: spi-
ne congregate igni comburentur. Audi-
te qui longe estis que fecerim: et cognosci-
te vicini fortitudinem meam. Conterriti sunt
in syon peccatores: possedit timor ypo-
critas. Quis poterit habitare de vobis
cum igne devorante: aut quis habita-
bit ex vobis cum ardoribus sempiter-
nis? Qui ambulat in iusticijs et loqui-
tur veritatem: qui proicit avariciam ex ca-
lumnia: et excutit manus suas ab o-
mni munere. Qui obturat aures suas
ne audiat sanguinem· ⁊ claudit oculos
suos ne videat malum: iste in excelsis
habitabit· munimenta saxorum sublimi-
tas eius: panis ei datus est· aque eius
fideles sunt. Regem in decore suo vide-
bit: oculi eius cernent terram de longe:
cor tuum meditabitur timorem. Ubi est
litteratus· ubi legis verba ponderans:
ubi doctor parvulorum? Populum impru-
dentem non videbis· populum alti sermo-
nis: ita ut non possis intelligere diser-
titudinem lingue eius· in quo nulla
est sapientia. Respice syon civitatem

solemnitatis nostre· oculi tui videbunt
iherusalem habitationem opulentam· ta-
bernaculum quod nequaquam transferri pote-
rit: nec auferentur clavi eius in sempi-
ternum· ⁊ omnes funiculi eius non rum-
pentur: quia solummodo ibi magnifi-
catus est dominus noster. Locus fluvi-
orum rivi latissimi ⁊ patentes: non transi-
bit per eum navis remigum· neque trieris
magna transgredietur eum. Dominus
enim iudex noster· dominus legifer noster·
dominus rex noster: ipse salvabit nos.
Laxati sunt funiculi tui: sed non preva-
lebunt. Sic erit malus tuus ut dilata-
re signum non queas. Tunc dividentur
spolia predarum multarum: claudi diripient
rapinam: nec dicet vicinus· elangui.
Populus qui habitat in ea: aufere-
tur ab eo iniquitas. xxxiiij

Accedite gentes et audite· et popu-
li attendite: audiat terra ⁊ pleni-
tudo eius· orbis ⁊ omne germen eius:
quia indignatio domini super omnes gen-
tes: et furor super universam maliciam
eorum. Interfecit eos: et dedit eos in occi-
sionem. Interfecti eorum proicientur: et de
cadaveribus eorum ascendet fetor. Tabe-
scent montes a sanguine eorum· et tabe-
scet omnis milicia celorum: et complica-
buntur sicut liber celi: ⁊ omnis milicia
eorum defluet sicut defluit folium de vinea
et de ficu: quoniam inebriatus est in celo
gladius meus. Ecce super ydumeam de-
scendet: et super populum interfectionis mee
ad iudicium. Gladius domini repletus est
sanguine: incrassatus est adipe de san-
guine agnorum ⁊ hircorum· ⁊ de sanguine
medullatorum arietum. Victima enim
domini in bosra: et interfectio magna in
terra edom: et descendent unicornes cum
eis· ⁊ tauri cum potentibus. Inebriabitur
terra eorum sanguine· et humus eorum adipe

pinguium: quia dies ultionis domini·
annus retributionis iudicij syon. Et
convertentur torrentes eius in picem:
et humus eius in sulphur. Et erit terra
eius in picem ardentem nocte et die: non
extinguetur in sempiternum. Ascendet
fumus eius a generatione in genera-
tionem: desolabitur in secula seculorum.
Non erit transiens per eam: et possidebunt
illam onocrotalus et ericius: et ibis et
corvus habitabunt in ea. Et extendetur
super eam mensura ut redigatur ad ni-
chilum: et perpendiculum in desolationem.
Nobiles eius non erunt ibi· regem potius
invocabunt: ⁊ omnes principes eius erunt
in nichilum. Et orientur in domibus e-
ius spine et urtice· et paliurus in mu-
nitionibus eius: et erit cubile draconum·
et pascua strutionum: ⁊ occurrent demo-
nia: onocentaurus et pilosus clama-
bit alter ad alterum. Ibi cubavit lamia
⁊ invenit sibi requiem: ibi habuit fove-
am ericius· et enutrivit catulos: et cir-
cumfodit et fovit in umbra eius. Illuc
congregati sunt milui· alter ad alterum.
Requirite diligenter in libro domini
et legite: unum ex eis non defuit· alter alte-
rum non quesivit: quia quod ex ore meo
procedit ille mandavit: ⁊ spiritus eius
ipse congregavit ea: et ipse misit eis
sortem· et manus eius divisit eam illis
in mensuram. Usque in eternum possi-
debunt eam: in generatione et generati-
onem habitabunt in ea. xxxv·

Letabitur deserta ⁊ invia: ⁊ exulta-
bit solitudo· ⁊ florebit quasi lili-
um. Germinans germinabit: et exulta-
bit letabunda et laudans. Gloria liba-
ni data est ei: decor carmeli ⁊ saron. Ipsi
videbunt gloriam domini: et decorem
dei nostri. Confortate manus dissolu-
tas: et genua debilia roborate. Dicite

pusillanimis: confortamini et nolite
timere. Ecce deus vester ultionē addu-
cet retributionis: deus ipse veniet et
saluabit nos. Tūc aperientur oculi ce-
corū: et aures surdoꝝ patebūt. Tunc sa-
liet sicut ceruus claudus. et apta erit
lingua mutoꝝ: quia scisse sunt ī deser-
to aque. ⁊ torrentes in solitudine: et q̄
erat arida in stagnū. ⁊ sitiens in fonte[s]
aquaꝝ. In cubilibꝫ in quibus prius
dracones habitabāt. orietur viror ca-
lami et iunci: et erit ibi semita: et via
sancta vocabitur. Nō transibit ꝑ eā
pollutus: et hec erit vobis directa via:
ita ut stulti nō errant ꝑ eam. Nō erit
ibi leo: ⁊ mala bestia nō ascendet ꝑ eā
nec inuenietur ibi. Et ābulabunt qui
liberati fuerint ⁊ redempti a domino:
cōuertentᷣ ⁊ venient in syon cū laude: ⁊
leticia sempiterna super caput eorum.
Gaudium et leticiam obtinebunt: et
fugiet dolor et gemitus. xxxvi

Et factum est ī quartodecimo an-
no regis ezechie: ascendit in sen-
nacherib rex assirioꝝ sup omnes ciui-
tates iuda munitas. et cepit eas. Et
misit rex assirioꝝ rabsacen de lachis
in iherusalē. ad regem ezechiam ī ma-
nu graui: et stetit in aqueductu pisci-
ne superioris. in via agri fullonis. Et
egressus est ad eū eliachim fili⁹ elchie
qui erat sup domū. et sobna scriba. ⁊
ioahe fili⁹ asaph a cōmentariis. Et
dixit ad eos rabsaces. Dicite ezechie.
Hec dicit rex magnus assirioꝝ. Que
est ista fiducia qua cōfidis: aut quo
cōsilio vel fortitudine rebellare dispo-
nis? Sup quē habes fiduciā. quia re-
cessisti a me? Ecce cōfidis sup baculū
harundineū confractū istū sup egiptū:
cui si innisus fuerit homo. intrabit in
manū ei⁹ et ꝑforabit eam: sic pharao
rex egipti omnibus qui cōfidunt ī eo.
Qd si responderis michi. in domino
deo nostro confidimus: nōne ipse est
cui⁹ abstulit ezechias excelsa ⁊ altaria.
et dixit iude et iherusalē corā altari isto
adorabitis? Et nunc trade te domino
meo regi assirioꝝ: ⁊ dabo tibi duo mi-
lia equoꝝ. nec poteris ex te ꝑbere ascen-
sores eoꝝ. Et quomodo sustinebis fa-
ciem iudicis unius loci ex seruis dñi
mei minoribus? Qd si confidis ī egi-
pto in quadriga. et in equitibꝫ: et nūc
nūquid sine domino ascendi ad terrā
istā. ut disperderē eā. Dñs dixit ad me.
Ascende sup terrā istā: et disperde eā. Et
dixit eliachim. et sobna. et ioahe ad
rabsacen. Loquere ad seruos tuos sy-
ra lingua intelligim⁹ enim: ne loqua-
ris ad nos iudaice in auribus ppli q̄
est sup muꝝ. Et dixit rabsaces. Num-
q̄d ad dñm tuū et ad te misit me dñs
me⁹. ut loquerer oīa verba ista: ⁊ nō
potius ad viros qui sedent in muro
ut comedant stercora sua. et bibāt uri-
nam pedū suoꝝ vobiscum? Et stetit
rabsaces: et clamauit voce magna
iudaice et dixit. Audite verba regis
magni regis assiririoꝝ. Hec dicit rex.
Non seducat vos ezechias. quia nō
poterit eruere vos: et non vobis tribu-
at fiduciā ezechias sup dño dicens. e-
ruens liberabit nos dñs: nō dabitur
ciuitas ista in manu regis assiriorū.
Nolite audire ezechiam: hec enī dicit
rex assirioꝝ. Facite mecum benedictio-
nem. et egredimini ad me: ⁊ comedite
unusquisqꝫ vineā suā. ⁊ unusquisqꝫ fi-
cum suā: ⁊ bibite unusquisqꝫ aquam
cisterne sue: donec veniā ⁊ tollā vos
ad terrā que est ut terra vestra. terram
frumēti ⁊ vini: terram panū ⁊ vinearꝫ.
Nec conturbet vos ezechias dicens:

dominus liberabit nos. Nūquid libe-
rauerūt dii gentiū unusquisqꝫ terram
suā de manu regis assirioꝝ? Ubi est
deus emath et arfad? Ubi de⁹ sephar-
uaim? Numquid liberauerunt sama-
riam de manu mea? Quis ē ex omni-
bus diis terraꝝ istaꝝ qui eruerit terrā
suā de manu mea: ut eruat dominus
iherusalem de manu mea? Et siluerūt
et nō responderūt ei verbū. Mandaue-
rat enī rex dicens: ne respōdeatis ei. Et
ingressus est eliachim filius elchie qui
erat sup domū. et sobna scriba. et ioa-
he filius asaph. a commentariis ad
ezechiam scissis vestibus: ⁊ nunciaue-
runt ei verba rabsacis. xxxvii

Et factum est cum audisset rex eze-
chias scidit vestimēta sua. ⁊ ob-
uolutus est sacco: ⁊ intrauit in domū
domini. Et misit eliachim qui erat su-
per domū. et sobnā scribā. et seniores
de sacerdotibꝫ optos saccis. ad ysaiā
filiū amos ꝓphetā: et dixerūt ad eum.
Hec dicit rex ezechias. Dies tribulati-
onis ⁊ corruptionis. ⁊ blasphemie di-
es hec: quia venerunt filii usqꝫ ad par-
tum. et virtus nō est pariendi. Si quo-
modo audiat dñs deus tuus verba
rabsacis: quē misit rex assiriorū dñs
suus ad blasphemandū. Deū viuen-
tem: et exprobrandū sermonibꝫ quos
audiuit dominus deus tuus. Leua er-
go orationē pro reliquiis que reperte
sunt. Et venerūt serui regis ezechie ad
ysaiam: ⁊ dixit ad eos ysaias. Hec di-
cetis domino vestro. Hec dicit dñs. Ne
timeas a facie verborū q̄ audisti: qui-
bus blasphemauerūt pueri regis assi-
riorum me. Ecce ego dabo ei spiritum
et audiet nunciū. et reuertetur ad terrā
suam: ⁊ corruere eum faciam gladio
in terra sua. Reuersus ē aūt rabsaces:
et inuenit regem assirioꝝ preliantem
aduersus lobna. Audierat enī quia
profectus esset de lachis: ⁊ audiuit de
taracha rege ethiopie dicētes: egressus
est ut pugnet contra te. Quod cū au-
disset. misit nuncios ad ezechiam di-
cens. Hec dicetis ezechie regi iude lo-
quentes. Non te decipiat deus tuus ī
quo tu confidis dicens: nō dabitur ihe-
rusalem in manu regis assirioꝝ. Ecce
tu nosti omnia que fecerūt reges assi-
riorū oībꝫ terris quas subuerterūt:
et tu poteris liberari? Nūquid eruerūt
eos dii gentium. quos subuerterūt pa-
tres mei: gozan ⁊ aran et reseph et fili-
os eden qui erant in thalassar? Ubi
est rex emath et rex arfad et rex urbis
sepharuaim. ana et aua? Et tulit e-
zechias libros de manu nūciorū et le-
git eos: ⁊ ascendit ī domū domini. ⁊ ex-
pandit eos corā domino. Et orauit e-
zechias ad dñm dicēs. Dñe exercituū
deus israhel qui sedes sup cherubin. tu
es deus solus omnium regnoꝝ terre:
tu fecisti celū ⁊ terram: inclina domine
aurem tuā ⁊ audi. aperi oculos tuos
et vide: ⁊ audi oīa verba sennacherib
que misit ad blasphemandum deum
uiuentem. Uere enim dñe desertas fece-
runt reges assirioꝝ terras ⁊ regiones
earum. et dederunt deos earū igni: non
enim erant dii sed opera manuū homi-
num. lignū ⁊ lapis: ⁊ comminuerunt
eos. Et nūc domine deus noster salua
nos de manu ei⁹: ⁊ cognoscant oīa
regna terre. quia tu es dominus deus
solus. Et misit ysaias fili⁹ amos ad
ezechiam dicens. Hec dicit dñs deus
isrl. Pro quibus rogasti me de senna-
cherib rege assirioꝝ: hoc est verbū qd
locutus est dñs sup eum. Despexit te ⁊
subsannauit te virgo filia syon: post

te caput mouit filia iherusalē. Cui ex-
probrasti· et quē blasphemasti: et sup
quem exaltasti vocem· ⁊ leuasti altitu-
dinem oculoꝝ tuoꝝ? Ad sanctum isra-
hel. In manu seruoꝝ tuoꝝ exprobra-
sti dn̄o· ⁊ dixisti. In multitudine qua-
drigaꝝ meaꝝ ego ascendi altitudinē
montiū· iuga libani: et succidā excelsa
cedroꝝ eius· et electas abietes illius: ⁊
introibo altitudinē summitatis eius·
saltū carmeli eius: ego fodi et bibi a-
quam: et exsiccaui vestigio pedis mei
omnes riuos aggeꝝ. Numquid non
audisti que olim fecerim ei? Ex diebꝫ
antiquis ego plasmaui illud· et nūc
adduxi: et factum est in eradicationē
colliū compugnantiū· ⁊ ciuitatū mu-
nitaꝝ. Habitatores eaꝝ breuiata ma-
nu cōtremuerūt· et cōfusi sunt: facti sūt
sicut fenū agri· ⁊ gramē pascue: ⁊ herba
tectoꝝ que exaruit anteq̄ maturesceret.
Habitationem tuā ⁊ egressum tuū· et
introitū tuū cognoui: et insaniā tuā
contra me. Cū fureres aduersum me·
supbia tua ascendit in aures meas.
Ponā ergo circulū in auribus tuis· ⁊
frenū in labijs tuis: et reducā te in via
ꝑ quā venisti. Tibi aūt hoc erit signū.
Comede hoc āno que spōte nascunt̄:
et in anno secundo pomis vescere. In
anno aūt tercio seminate et metite: et
plātate vineas· ⁊ comedite fructū eaꝝ:
et mitte id qđ saluatū fuerit de domo
iuda· et qđ reliquū est radicem deorsū·
et faciet fructū sursum: quia de iherusa-
lem exibūt reliquie· et saluatō de mon-
te syon. Zel⁹ dn̄i exercituū faciet istud.
Propterea hec dicit dn̄s de rege assiri-
orum. Non introibit ciuitatem hanc
et non iaciet ibi sagittā· et nō occupa-
bit eā clipeus: et nō mittet ī circuitu ei⁹
aggerē. In via qua venit ꝑ eā reuertet̄:

et ciuitatem hanc non ingredietur di-
cit dn̄s. Et ꝓtegam ciuitatem istam ⁊
saluē eā: ꝓpter me et ꝓpter dauid seruū
meum. Egressus est aūt angelus dn̄i
et ꝑcussit in castris assirioꝝ centūocto-
gintaquinq̄ꝫ milia. Et surrexerūt ma-
ne: ⁊ ecce omnes cadauera mortuorū.
Et egressus est et abijt· et egressus est
sennacherib rex assirioꝝ: et habitauit
in niniue. Et factū est cum adoraret
in tēplo nesrach deū suū ad ramelech
⁊ sarasar· filie ei⁹ ꝑcusserūt eū gladio:
fugerūtq̄ꝫ ī terrā ararath: et regnauit
assaraddon fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. **xxxviij**
In diebus illis egrotauit ezechias usq̄ꝫ
ad mortē: et intrauit ad eum ysaias
filius amos ꝓpheta· et dixit ei. Hec di-
cit dn̄s. Dispone domui tue: quia mo-
rieris tu et nō viues. Et cōuertit ezechi-
as faciem suā ad parietem: ⁊ orauit
ad dn̄m ⁊ dixit. Obsecro dn̄e· memen-
to queso quomō ābulauerim coram
te in veritate ⁊ in corde ꝑfecto: ⁊ qđ bo-
num est ī oculis tuis fecerim. Et fleuit
ezechias fletu magno. Et factū est ver-
bum dn̄i ad ysaiam dicens. Vade ⁊
dic ezechie. Hec dicit dn̄s deus dauid
patris tui. Audiui orationē tuam: et
vidi lacrimā tuā. Ecce ego adiciā sup
dies tuos quindecim ānos: ⁊ de ma-
nu regis assirioꝝ eruam te· ⁊ ciuitatē
istam: ⁊ ꝓtegam eam. Hoc aūt tibi e-
rit signū a domino· quia faciet dn̄s
verbū hoc qđ locutus est. Ecce ego re-
uerti faciam umbrā liniaꝝ ꝑ q̄s descen-
derat in horologio achas· in sole re-
trorsum decem lineis. Et reuersus ē sol
decē lineis ꝑ gradus q̄s descenderat.
Scriptura ezechie regis iuda cū egro-
tasset· ⁊ cōualuisset de infirmitate sua.
Ego dixi in dimidio dierū meorum·
vadā ad portas inferi: quesiui residuū

annorū meoꝝ. Dixi nō videbo dn̄m
deū in terra viuenciū: non aspiciā ho-
minem ultra· ⁊ habitatorem quietis.
Generatio mea ablata est ⁊ cōuoluta
est a me· quasi tabernaculū pastorum.
Precisa ē velut a texente vita mea dū
adhuc ordirer succidit me. De mane
usq̄ꝫ ad vesperā finies me: sperabā usq̄ꝫ
ad mane. Quasi leo sic cōtriuit om̄ia
ossa mea. De mane usq̄ꝫ ad vesperā fi-
nies me. Sicut pullus hirundinis sic
clamabo: meditabor ut colūba. Attenu-
ati sunt oculi mei: suspicientes in excel-
sum. Domine vim patior responde ꝓ
me. Quid dicam: aut quid respōdebit
michi cum ipse fecerit? Recogitabo o-
mnes annos meos in amaritudine
anime mee. Domine si sic viuitur et
in talibus vita spiritus mei· corripies
me ⁊ viuificabis me: ecce in pace ama-
ritudo mea amarissima. Tu autem eru-
isti animā meam ut nō periret: ꝓieci-
sti post tergū tuum om̄ia peccata mea:
quia nō infernus confitebit̄ tibi· neq̄ꝫ
mors laudabit te: non expectabūt qui
descendunt in lacum veritatem tuam.
Viuens viuens ipse confitebitur tibi
sicut et ego hodie: pater filijs notam
faciet veritatem tuā. Domine saluum
me fac: et psalmos nostros cātabim⁹
cunctis diebus vite nostre ī domo do-
mini. Et iussit ysaias ut tollerēt mas-
sam de ficis· et cataplasmarēt super
vulnus et sanaretur. Et dixit ezechi-
as. Quod erit signum quia ascendā
in domo domini? **xxxix**
In tēpore illo misit merodach baladan
filius baladan rex babilonis libros ⁊
munera ad ezechiam. Audierat eñ
q̄ egrotasset ⁊ conualuisset. Letatus
est aūt sup eos ezechias: et ostendit e⁹
cellam aromatū et argenti et auri et

odoramentoꝝ et unguenti optimi et o-
mnes apothecas suppellectilis sue et
uniuersa q̄ inuenta sunt in thesauris
ei⁹. Non fuit verbū qđ nō ostenderet
eis ezechias in domo sua: et in omni
potestate sua. Introiuit autem ysaias
propheta ad ezechiam regem et dixit
ei. Quid dixerūt viri isti: ⁊ unde vene-
rūt ad te? Et dixit ezechias. De terra lon-
ginqua venerūt ad me: de babilone.
Et dixit. Quid viderūt in domo tua?
Et dixit ezechias. Om̄ia q̄ in domo
mea sūt viderūt. Nō fuit res quā non
ostenderim eis in thesauris meis. Et
dixit ysaias ad ezechiam. Audi verbū
dn̄i exercituū. Ecce dies venient: et au-
ferentur· omnia que in domo tua sunt
et que thezaurizauerūt patres tui usq̄ꝫ
ad diem hanc in babilonē. Non relin-
quetur quicq̄ꝫ dicit dn̄s. Et de filijs tu-
is q̄ exibūt de te q̄s genueris tollēt: et
erūt eunuchi ī palatio regis babilonis.
Et dixit ezechias ad ysaiam. Bonū
verbū dn̄i qđ locut⁹ est. Et dixit. Fiat
tantū pax ⁊ veritas ī diebꝫ meis. **xl**
Consolamini consolamini ꝑple
meus: dicit deus vester. Loqui-
mini ad cor iherusalē et aduocate eā:
quoniā completa est malicia eius: di-
missa est iniquitas illius. Suscepit de
manu dn̄i duplicia pro om̄ibus pec-
catis suis. Vox clamātis in deserto.
Parate viā dn̄i: rectas facite ī solitu-
dine semitas dei nr̄i. Om̄is vallis exal-
tabit̄ et om̄is mōs et collis humilia-
bitur: et erūt praua in directa: et aspe-
ra ī vias planas. Et reuelabitur glo-
ria dn̄i: et videbit omnis caro pariter
qđ os domini locutū est. Vox dicen-
tis. Clama. Et dixi. Quid clamabo?
Omnis caro fenū: et omnis gloria e-
ius quasi flos agri. Exsiccatū ē fenū

et cecidit flos:quia spiritus dñi suffla-
uit in eo. Vere fenū est ppłus. Exicca-
tum est fenū et cecidit flos:verbū autē
domini stabit in eternū. Sup mōtem
excelsum ascende tu qui euangelizas
syon:exalta in fortitudine vocem tuā
qui euangelizas ihrusalē. Exalta:no-
li timere. Dic ciuitatibus iude:ecce de-
us vester. Ecce dñs deus in fortitudi-
ne veniet:et brachiū eius dominabit.
Ecce merces eius cum eo: et opus illi⁹
corā illo. Sicut pastor gregem suum
pascet:in brachio suo congregabit a-
gnos·⁊ in sinu suo leuabit:fetas ipse
portabit. Quis mensus est pugillo a-
quas:et celos palmo ponderauit?
Quis appendit tribȝ digitis molem
terre:et librauit in pondere montes et
colles in statera? Quis adiuuit spiri-
tum dñi: aut quis consiliari⁹ ei⁹ fuit
et ostendit illi? Cum quo iniit consili-
um ⁊ instruxit eum·⁊ docuit eū semitā
iusticie·et erudiuit eum scientia:⁊ viā
prudētie ostendit illi? Ecce gentes q̄si
stilla situle: et quasi momentū statere
reputate sunt. Ecce insule q̄si puluis
exiguus: et libanus non sufficiet ad
succendendū:⁊ animalia eius nō suffi-
cient ad olocaustū. Omēs gentes q̄si
nō sint sic sunt corā eo: et quasi nichi-
lum ⁊ inane reputate sunt ei. Cui igit̄
similē fecistis deum: aut quā ymagi-
nem ponetis ei? Nūquid sculptile con-
flauit faber:aut aurifex auro figura-
uit illud·et laminis argenteis argēta-
rius? Forte lignū ⁊ imputribile elegit
artifex sapiens: querit quomō statu-
at simulacrū qđ nō moueatur. Num-
quid non scitis? Nunquid nō audi-
stis? Nunquid nō ānunciatū ē vobis
ab inicio? Nunquid nō intellexistis
fundamenta terre? Qui sedet sup girū
terre: et habitatores ei⁹ sunt quasi lo-
custe. Qui extendit velut nichilū celos:
et expandit eos sicut tabernaculū ad
inhabitandū. Qui dat secretorȝ scruta-
tores quasi non sint: iudices terre ve-
lut inane fecit. Et quidē neqȝ plantat⁹
neqȝ satus neqȝ radicat⁹ in terra trun-
cus eorȝ. Repente flauit in eos et arue-
runt: et turbo quasi stipulam auferet
eos. Et cui assimilastis me·⁊ adequa-
stis dicit sanctus? Leuate in excelsum
oculos vestros·et videte quis creauit
hec. Qui educit in numero miliciam
eorū:et omnes ex nomine vocat. Pre
multitudine fortitudinis et roboris
virtutisqȝ eius: neqȝ vnum reliquum
fuit. Quare dicis iacob et loq̄ris isra-
hel·abscondita ē via mea a domino:
et a deo meo iudiciū meum transiuit?
Nunquid nescis: aut non audisti?
Deus sempitern⁹ dñs: qui creauit ter-
minos terre:et non deficiet neqȝ labo-
rabit: nec est inuestigatio sapientie e-
ius. Qui dat lasso virtutem:et hijs q̄
nō sūt:fortitudinē et robur multiplicat.
Deficiēt pueri ⁊ laborabūt:et iuuenes
in infirmitate cadēt. Qui aūt sperant
ī dño mutabūt fortitudinē: assument
pēnas sicut aquile·currēt ⁊ nō labora-
bunt:ābulabūt et nō deficiēt. xli

Taceant ad me insule: et gentes
mutent fortitudinem. Accedāt
et tūc loquantur: simul ad iudicium
propinquem⁹. Quis suscitauit ab ori-
ente iustum: vocauit eum ut sequeretˀ
se? Dabit ī cōspectu ei⁹ gentes:⁊ reges
obtinebit. Dabit q̄si puluerē gladio
ei⁹: sicut stipulā vento raptam arcui
ei⁹. Persequetˀ eos:trāsibit ī pace:semi-
ta in pedibȝ ei⁹ nō apparebit. Quis hec
operat⁹ est et fecit:vocās generatiōes
ab exordio? Ego domin⁹: primus et

nouissimus ego sū. Viderūt insule et
timuerūt: extrema terre obstupuerunt
appropiquauerūt:et accesserūt. Vnus-
quisqȝ pximo suo auxiliatur:et fratri
suo dicet confortare. Cōfortabit faber
erarius percutiens malleo eū qui cude-
bat tūc temporis dicens:glutino bo-
num est:et confortabit eum clauis ut
nō moueatur. Et tu israhel serue me⁹:
iacob quē elegi:semen abraham ami-
ci mei·in quo apprehendi te. Ab extre-
mis terre ⁊ a longinquis eius vocaui
te:⁊ dixi tibi. Seruus meus es tu:elegi
te et non abieci te. Ne timeas quia te-
cum ego sum: ne declines: quia ego
deus tuus. Confortaui te et auxilia-
tus sum tibi: et suscepit te dextera iusti
mei. Ecce confundentur et erubescent
omnes qui pugnāt aduersū te. Erūt
quasi non sint:et peribūt viri qui con-
tradicunt tibi. Queres eos et nō inue-
nies viros rebelles tuos: et erunt q̄si
non sint ⁊ veluti cōsumptio hominis
bellantis aduersum te:quia ego dñs
deus tuus apprehendens manū tuā
dicensqȝ tibi. Ne timeas: ego adiuui
te. Noli timere vermis iacob:qui mor-
tui estis ex israhel. Ego auxiliat⁹ sum
tui dicit dominus:et redemptor tuus
sanct⁹ israhel. Ego posui te q̄si plau-
strum triturans nouū: habens rostra
serrantia. Et triturabis mōtes et com-
minues:et colles quasi puluerē pones.
Ventilabis eos et ventus tollet ⁊ tur-
bo disperget eos:et tu exultabis ī domi-
no: in sancto israhel letaberis. Egeni
et pauperes querūt aquas et non sūt:
lingua eorȝ siti aruit. Ego dominus
exaudiā eos·deus israhel: nō derelin-
quam eos. Aperiā in supinis collibȝ
flumina:et in medio camporȝ fontes.
Ponam desertum in stagna aquarū:
et terram in viā in riuos aquarȝ. Da-
bo in solitudinē cedrū: et spinam et
mirtum et lignū oliue. Ponā in deser-
to abietem vlmū ⁊ buxū simul ut vide-
ant et sciāt et recogitent et intelligant
pariter:quia man⁹ dñi fecit hoc: et san-
ctus isrł creauit illud. Prope facite iu-
dicium vestrū dicit dominus:afferte si
quid forte habetis dixit rex iacob. Ac-
cedāt: et nūcient nobis quecunqȝ ven-
tura sunt. Priora que fuerūt nuncia-
te:et ponem⁹ cor nostrū et sciemus:no-
uissima eorȝ et que ventura sunt indi-
cate nobis. Annunciate que ventura
sunt ī futurū:et sciem⁹ q̄a dij vos estis.
Bene quoqȝ aut male si potestis faci-
te:et loquamur et videam⁹ simul. Ec-
ce vos estis ex nichilo: et opus vestrū
ex eo qđ non est. Abominatio est qui
elegit vos. Suscitaui ab aquilone:et
veniet ab ortu solis. Vocauit nomen
meum:et adducet magistratus quasi
lutum: et velut plastes conculcās hu-
mum. Quis annūciauit ab exordio
ut sciamus: ⁊ a principio ut dicam⁹
iustus es? Non est neqȝ annuncians
neqȝ p̄dicans:neqȝ audiens sermones
vestros. Primus ad syon dicet ecce as-
sunt:et ihrusalē euangelistā dabo. Et
vidi:⁊ nō erat neqȝ ex istis quisqȝ q̄ ini-
ret cōsiliū ⁊ īterrogat⁹ respōderet verbū.
Ecce omēs iniusti: et vana opera eorȝ:
vent⁹ ⁊ inane simulacra eorȝ. xlii

Ecce seruus meus suscipiā eum: e-
lectus meus: cōplacuit sibi in il-
lo anima mea. Dedi spiritū meū sup
eum: iudiciū gentibȝ pferet. Non cla-
mabit neqȝ accipiet psonā: nec audie-
tur vox eius foris. Calamū quassatū
non conteret: et linū fumigans non
extinguet. In veritate educet iudiciū:
non erit tristis neqȝ turbulent⁹ donec

ponat in terra iudiciū: ⁊ legē eius insule
expectabūt. Hec dicit dominus deus
creans celos et extendens eos: firmās
terram ⁊ que germināt ex ea: dās fla-
tum ꝓplo qui est sup terrā: et spiritum
calcantibꝫ eam. Ego dominus voca-
ui te in iusticia: et apprehendi manum
tuam: ⁊ seruaui te. Et dedi te in fedus
populi: in lucem gentiū: ut aperires o-
culos cecoꝝ ⁊ educeres de conclusione
vinctū: de domo carceris sedentes in
tenebris. Ego dn̄s: hoc est nomē meū.
Gloriā meā alteri nō dabo: et laudē
meā sculptilibꝫ. Que prima fuerūt ecce
venerunt: noua q̄ꝫ ego ānuncio: ante-
q̄ꝫ oriātur audita vobis faciā. Cātate
dn̄o canticū nouū: laus eius ab extre-
mis terre. Qui descenditis in mare et
plenitudo eius insule et habitatores
eaꝝ. Subleuetur desertum ⁊ ciuitates
eius: i domibus habitabit cedar. Lau-
date habitatores petre: de vertice mon-
tiū clamabūt. Ponent dn̄o gloriā:
et laudem eius in insulis nunciabūt.
Dominus sicut fortis egredietur: sicut
vir preliator suscitabit zelū. Vocifera-
bitur et clamabit: sup inimicos suos
cōfortabitur. Tacui: semp silui: paties
fui: sicut parturiēs loquar. Dissipabo
et absorbebo simul: desertos faciā mon-
tes ⁊ colles: et omē gramē eoꝝ exsicca-
bo. Ponā flumina in insulas: et sta-
gna arefaciā. Et educā cecos in viā
quā nesciūt: et in semitis quas igno-
rauerūt ambulare eos faciā. Ponā
tenebras coram eis in lucē: et praua
in recta. Hec verba feci eis: et non de-
reliqui eos. Cōuersi sunt retrorsū. Con-
fundātur cōfusione qui confidunt in
sculptili: qui dicunt conflatili vos dii
nr̄i. Surdi audite: et ceci intuemini
ad videndū. Quis cecus nisi seruus meus:
et surdus nisi ad quē nuncios meos
misi? Quis cecus: nisi qui venundatus
est? Et quis cecus? Nisi seruus dn̄i?
Qui vides multa: nonne custodies?
Qui apertas habes aures: nōne audi-
es? Et dn̄s voluit ut sanctificaret eū ⁊
magnificaret legem et extolleret: ipse
aūt ꝓpls direptus et vastatus. Laque-
us iuuenū omnes simul: et in domi-
bus carcerū abscōditi sunt. Facti sunt
in rapinā nec est qui eruat: in direpti-
onem: nec est qui dicat redde. Quis ē
in vobis qui audiat hoc attendat et
auscultet futura? Quis dedit ī direpti-
onem iacob: et israhel vastantibus?
Nōne dn̄s ipse cui peccauimus? Et no-
luerūt in viis eius ambulare: non au-
dierūt legem eius. Et effudit sup eum
indignationē furoris sui ⁊ forte bellū:
et combussit eū ī circuitu et nō cogno-
uit: et succēdit eū ⁊ nō intellexit. xliii

Et nunc hec dicit dominus creās te
iacob: et formās te israhel. No-
li timere quia redemi te: et vocaui te
nomine tuo. Meus es tu. Cum trāsie-
ris p aquas tecū ero: et flumina non
operient te. Cum ambulaueris in igne
non combureris: et flāma nō ardebit
in te: quia ego dominus deus tuus san-
ctus israhel saluator tuus. Dedi ꝓpi-
ciationē tuā egiptū: et ethiopiam et
saba pro te. Ex quo honorabilis factus
es in oculis meis et gloriosus: ego di-
lexi te. Et dabo homines pro te: ⁊ po-
pulos pro anima tua. Noli timere:
quia ego tecū sum. Ab oriēte adducā
semen tuū: et ab occidente cōgregabo
te. Dicam aquiloni da: ⁊ austro: noli
prohibere. Affer filios meos de lon-
ginquo: ⁊ filias meas ab extremis ter-
re. Et omnē qui inuocat nomē meū:
in gloriam meam creaui eū: formaui

eum et feci eum. Educ foras populū
cecū ⁊ oculos habentem: surdū: et au-
res ei sunt. Omnes gentes congrega-
te sunt simul: et collecte sūt tribꝫ. Quis
in vobis annūciet istud: et que prima
sūt audire nos faciet? Dēt testes eoꝝ
et iustificentur: et audiant et dicant.
Vere vos testes mei dicit dn̄s: ⁊ seruus
meus quē elegi: ut sciatis et credatis
michi: et intelligatis quia ego ipse sū.
Ante me non est formatus deus: et
post me nō erit. Ego sum ego sum do-
minus: et non est absq̄ꝫ me saluator.
Ego annunciaui et saluaui: auditū
feci: et non fuit in vobis alienus. Vos
testes mei dicit dominus: et ego deus.
Et ab inicio ego ipse: et non est qui de
manu mea eruat. Operabor: et quis a-
uertet illud? Hec dicit dn̄s redemptor
vester sanctus israhel. Propter vos e-
misi in babilonem: et detraxi vectes uni-
uersos: et chaldeos in nauibus suis
gloriantes. Ego dn̄s sanctus vester: cre-
ans israhel: rex vester. Hec dicit dn̄s
qui dedit in mari viam: et in aquis
torrentibꝫ semitā. Qui eduxit q̄drigā
et equum: agmē et robustum. Simul
obdormierūt nec resurgent: cōtriti sūt
quasi linū: et extincti sunt. Ne memi-
neritis prioꝝ: ⁊ āntiqua ne intueamini.
Ecce ego facio noua: et nunc orientur
utiq̄ꝫ cognoscetis ea. Ponā in deserto
viam: ⁊ in inuio flumina. Et glorifi-
cabit me bestia agri: dracones ⁊ stru-
tiones: quia dedi ī deserto aquas: flu-
mina in inuio: ut darem potū populo
meo electo meo. Populū istū formaui
michi: laudē meā narrabit. Non me
inuocasti iacob: nec laborasti in me
israhel. Non obtulisti michi arietem
olocausti tui: et victimis tuis nō glori-
ficasti me. Nō te fuire feci ī oblatone:
nec laborem tibi p̄bui in thure. Non
emisti michi argento calamū: ⁊ adipe
victimaꝝ tuaꝝ nō inebriasti me. Verū-
tamen seruire me fecisti in peccatis tu-
is: p̄buisti michi laborem in iniquita-
tibus tuis. Ego sum ego sum ipse q̄
deleo iniquitates tuas ꝓpter me: ⁊ pec-
catoꝝ tuoꝝ nō recordabor. Reduc me
in memoriā et iudicemur simul: nar-
ra si quid habes ut iustificeris. Pater
tuus primus peccauit: et interp̄tes tui
preuaricati sunt in me. Et cōtamina-
ui principes sanctos: dedi ad interfectionē
iacob: ⁊ isrl̄ ī blasphemiā. xliiii

Et nunc audi iacob serue meus:
et israhel quē elegi. Hec dicit do-
minus faciens ⁊ formans te: ab utero
auxiliator tuus. Noli timere serue me-
us iacob: et rectissime quē elegi. Effun-
dam enim aquas sup sitientem: et flu-
enta sup aridā. Effundā spiritū meū
sup semen tuū: et benedictionē meā su-
per stirpem tuā: et germinabunt inter
herbas quasi salices iuxta p̄terfluen-
tes aquas. Iste dicet dn̄i ego sum: et
ille vocabit in nomine iacob. Et hic
scribet manu sua domino: et in noīe
israhel assimilabitur. Hec dicit dn̄s
rex israhel ⁊ redemptor eius: dominus
exercituū. Ego primus et ego nouissi-
mus: ⁊ absq̄ꝫ me nō est deus. Quis si-
milis mei? Vocet et annunciet: ⁊ or-
dinē exponat michi. Ex quo constitui
michi ꝓplm antiquū: ventura ⁊ q̄ futu-
ra sunt ānuncient eis. Nolite timere:
neq̄ꝫ cōturbemini. Ex tunc audire te fe-
ci: et annunciaui. Vos estis testes mei.
Numquid est deus absq̄ꝫ me: ⁊ forma-
tor quē ego nō nouerim? Plaste ydo-
li omnes nichil sunt: ⁊ amātissima e-
orū nō ꝓderūt eis. Ipsi sunt testes eoꝝ
quia non vident neq̄ꝫ intelligunt: ut

confundantur. Quis formauit deum: ⁊
sculptile cõflauit ad nichil vtile? Ecce
omnes participes eius cõfundentur.
Fabri enim sunt ex hominibꝫ. Conue-
niant omnes: stabũt ⁊ pauebũt: ⁊ con-
fundentur simul. Faber ferrarius lima o-
peratus est: in prunis ⁊ in malleis for-
mauit illud: et operatus est in brachi-
o fortitudinis sue. Esuriet et deficiet:
non bibet aquã et lassescet. Artifex li-
gnarius extendit normã: formauit illud
in runcina. Fecit illud ĩ angularibꝫ:
et ĩ circino tornauit illud: et fecit yma-
ginem viri quasi speciosum hominẽ
habitãtem in domo. Succidit cedros:
tulit ilicem et quercũ que steterat inter
ligna saltus. Plãtauit pinũ quã plu-
uia nutriuit: et facta est hominibꝫ in
focũ. Sumpsit ex eis et calefactus est:
et succendit et coxit panes: de reliquo
autẽ operatus est deũ et adorauit: fecit
sculptile: et curuatus est ante illud. Me-
dium eius combussit igni: de medio
eius carnes coxit. Comedit pulmentũ
et saturatus ẽ: et calefactus est ⁊ dixit.
Vah calefactus sum: vidi focũ. Reliquũ
autẽ eius: deũ fecit ⁊ sculptile sibi. Cur-
uatur ante illud: et adorat illud ⁊ ob-
secrat dicens. Libera me: quia deus me-
us es tu. Nescierũt neqꝫ intellexerunt.
Obliti enim sunt ne videãt oculi eorꝫ:
et ne intelligant corde suo. Non reco-
gitant in mente sua: neqꝫ cognoscunt
neqꝫ sentiũt ut dicant. Medietatẽ eius
combussi igni: et coxi sup carbones e-
ius panes. Coxi carnes et comedi: et
de reliquo eius ydolum faciã? Ante
truncũ ligni procidam? Pars eius cinis
est. Cor insipiens adorauit illud: et
non liberauit animã suã: neqꝫ dicit
forte mendaciũ est in dextera mea. Me-
mento horꝫ iacob et israhel: quoniã
seruus meus es tu. Formaui te: seruus
meus es tu. Israhel nõ obliuiscaris
mei. Deleui ut nubẽ iniquitates tuas:
et quasi nebulã peccata tua. Reuertere
ad me: quoniã redemi te. Laudate celi
quoniã misericordiã fecit dñs: iubila-
te extrema terre. Resonate montes lau-
dationem: saltus et omne lignũ eius.
Quoniã redemit dñs iacob: et israhel
gloriabitur. Hec dicit dñs redemptor
tuus: ⁊ formator tuus ex utero. Ego do-
minus faciens omnia: extendens celos
solus. Stabiliens terrã et nullus me-
cũ: irrita faciẽs signa diuinorꝫ: ⁊ ario-
los ĩ furorẽ vertens. Cõuertẽs sapiẽtes
retrorsũ: et scientiã eorꝫ stultã faciens.
Suscitãs verbũ serui sui: et consiliũ
nũciorꝫ suorꝫ cõplẽs. Qui dico ihrlm
habitaberis: et ciuitatibus iuda: edi-
ficabimini: et deserta eius suscitabo.
Qui dico profundo desolare: et flu-
mina tua arefaciam. Qui dico cyro
pastor meus es: et omnẽ voluntatẽ meã
complebis. Qui dico iherusalem edi-
ficaberis: et tẽplo fũdaberis. xlv

Hec dicit dñs cristo meo cyro cuius
apprehendi dexteram ut subiciam
ante faciem eius gentes: et dorsa re-
gum vertã. Et aperiã corã eo ianuas:
et porte nõ claudentur. Ego ante te i-
bo: ⁊ gloriosos terre humiliabo. Por-
tas ereas cõteram: ⁊ vectes ferreos con-
fringã. Et dabo tibi thesauros abscon-
ditos et archana secretorꝫ: ut scias qȝ
ego dñs: q̃ voco nomẽ tuũ deus isra-
hel: propter seruũ meũ iacob ⁊ israhel
electũ meũ. Et vocaui te noĩe tuo: as-
similaui te: et nõ cognouisti me. Ego
dominus: et non est ãplius. Extra me
non est deus. Accinxi te et nõ cogno-
uisti me: ut sciant hij qui ab ortu solis
et qui ab occidente quoniã absqꝫ me

non est deus. Ego dominus et non est
alter: formãs lucem et creãs tenebras:
faciens pacem ⁊ creans malum. Ego
dominus faciens om̃ia hec. Rorate
celi desuper et nubes pluant iustũ: ape-
riatur terra ⁊ germinet saluatorem: et
iusticia oriatur simul: ego dñs creaui
eũ. Ve qui cõtradicit fictori suo: testa
de samijs terre. Numquid dicet lutum
figulo suo: qȝd facis: et opus tuũ absqꝫ
manibꝫ est? Ve qui dicit patri qȝd ge-
neras: et mulieri quid parturis. Hec
dicit dñs sanctus israhel: plastes eius.
Ventura interrogate me: super filios
meos et sup opus manuũ mearꝫ man-
date michi. Ego feci terrã: ⁊ hominẽ su-
per eam creaui. Ego et manus mee te-
tenderũt celos: et omni milicie eorum
mãdaui. Ego suscitaui eũ ad iusticiã:
⁊ omnes vias eius dirigam. Ipse edi-
ficabit ciuitatem meã: ⁊ captiuitatem
meã dimittet non in p̃cio neqꝫ in mu-
neribꝫ: dicit dñs deus exercituũ. Hec di-
cit dñs. Labor egipti et negociatio ethi-
opie ⁊ sabaim viri sublimes ad te trã-
sibunt ⁊ tui erũt: et post te ambulabũt.
Vincti manicis pgent: et te adora-
bunt teqꝫ dep̃cabuntur. Tantũ in te est
deus: et non est deus absqꝫ te. Vere tu
es deus absconditus: deus isrl saluator.
Confusi sunt ⁊ erubuerũt omnes
simul: abierũt in confusione fabrica-
tores errorꝫ. Israhel saluatus est in do-
mino salute eterna. Non cõfundemi-
ni ⁊ non erubescetis usqꝫ in seculũ secu-
li: quia hec dicit dñs creãs celos. Ipse
deus formãs terrã ⁊ faciens eam: ipse
plastes eius. Non in vanũ creauit eã:
ut habitaretur formauit eam. Ego do-
minus: ⁊ non est alius. Non ĩ abscõ-
dito locutus sũ: in loco terre tenebroso.
Nõ dixi semini iacob frustra: q̃rite me.
Ego dominus loquens iusticiã: an-
nunciãs recta. Congregamini ⁊ veni-
te: et accedite simul qui saluati estis ex
gentibus. Nescierunt qui leuant lignũ
sculpture sue: et rogant deũ non sal-
uantem. Annũciate ⁊ venite: ⁊ consili-
amini simul. Quis auditũ fecit hoc?
Ab inicio ex tunc p̃dixi illud. Numqȝd
non ego dominus: ⁊ non est vltra de-
us absqꝫ me? Deus iustus et saluans
non est p̃ter me. Conuertimini ad me
et salui eritis omnes fines terre: quia
ego deus ⁊ non est alius. In memetipso
iuraui: egredietur de ore meo iusticie
verbũ: et non reuertetur: quia michi
curuabunt omnia genu: et iurabit o-
mnis lingua. Ergo in domino dicet.
Mee sunt iusticie et imperiũ. Ad eum
venient: et confundentur omnes qui
repugnant ei. In domino iustificabitur
et laudabitur omne semẽ israhel. xlvi

Confractus est bel cõtritus ẽ nabo:
facta sunt simulacra eorꝫ bestijs
et iumẽtis. Onera nostra graui pon-
dere usqꝫ ad lassitudinem cõtabuerũt:
et contrita sunt simul. Non potuerũt
saluare portantẽ: et anima eorꝫ in ca-
ptiuitatem ibit. Audite me domus
iacob: et om̃e residuũ domus isrl. Qui
portamini a meo utero: q̃ gestamini
a mea vulua. Usqꝫ ad senectã ego ipse:
et usqꝫ ad canos ego portabo. Ego fe-
ci et ego ferã: et ego portabo et salua-
bo. Cui assimilastis me ⁊ adequastis:
et comparastis me et fecistis similem?
Qui confertis aurũ de sacculo: ⁊ argẽ-
tum statera ponderatis. Conducentes
artificem ut faciat deum: et procidunt ⁊
adorant. Portant illum in humeris
gestantes: et ponentes in loco suo. Et
stabit: ac de loco suo nõ mouebitur.
Sed et cum clamauerint ad eum non

audiet: de tribulatione nō saluabit eos. Mementote istud ⁊ cōfundamini: redite ꝑuaricatores ad cor. Recordamini p̄oris seculi quoniā ego sum deꝰ et nō est ultra deus: nec est similis mei annūcians ab exordio nouissimum: et ab inicio q̄ necdū facta sūt. Dicēs. cōsiliū meum stabit: ⁊ om̄is volūtas mea fiet. Vocans ab oriente iustum: et de terra longinqua virū volūtatis mee. Et locutus sum ⁊ adducā illud: creaui et faciā illud. Audite me duro corde: qui longe estis a iusticia. Prope feci iusticiā meā: nō elōgabit̄: et salꝰ mea nō morabitur. Dabo ī syon salutem: et israheli gloriā meā. xlvii

Descende: sede in puluere virgo filia babylon: sede in terra. Non est soliū filie caldeoꝝ: quia ultra non vocaberis mollis et tenera. Tolle molam et mole farinā: denuda turpitudinem tuā. Discooperi humerū: reuela crura: trāsi flumina. Reuelabit̄ ignominia tua: et videbit̄ obprobriū tuū. Vltionē rapiā: et nō resistet michi homo. Redēptor noster dn̄s exercituū: nomen illiꝰ sanctꝰ israhel. Sede tacens ⁊ intra in tenebras filia chaldeoꝝ: quia non vocaberis ultra domina regnorum. Iratus sum sup̄ ppl̄m meū: cōtaminaui hereditatem meā. Et dedi eos in manu tua: nō posuisti eis misericordias. Sup̄ senem aggrauasti iugum tuū valde: ⁊ dixisti. In sempiternū ero domina. Non posuisti hec sup̄ cor tuū: neq; recordata es nouissimi tui. Et nūc audi hec delicata. et habitans cōfidenter: que dicis ī corde tuo ego sū: et nō ē preter me āplius. Non sedebo vidua: et ignorabo sterilitatem. Venient tibi duo hec subito in die una: sterilitas et viduitas. Vniuersa venerunt super te propter multitudinē maleficiorū tuorum: et ꝓpter duriciā incantatoꝝ tuorum vehementē. Et fiduciā habuisti in malicia tua: et dixisti. Non est qui videat me. Sapientia tua et sciencia tua hec decepit te. Et dixisti in corde tuo. Ego sum: et p̄ter me non est altera. Veniet sup̄ te malū. et nescies ortum eiꝰ: et irruet sup̄ te calamitas quā nō poteris expiare. Veniet sup̄ te repente miseria quā nescies. Sta cū incātatoribus tuis ⁊ cum multitudine maleficioꝝ tuoꝝ in quibus laborasti ab adolescentia tua: si forte q̄d ꝓsit tibi: aut si possis fieri fortior. Defecisti in multitudine cōsilioꝝ tuoꝝ. Stent et saluēt te augures celi qui contemplabantur sydera et supputabāt menses: ut ex eis ānunciarent vētura tibi. Ecce facti sūt q̄si stipula: ignis combussit eos. Nō liberabūt animā suā de manu flāme: nō sūt prune quibꝫ calefiāt: nec focꝰ ut sedeāt ad eū. Sic facta sūt tibi: ī q̄buscunq; laboraueras. Negociatores tui ab adolescētia tua: vnusquisq; ī via sua errauerūt: nō ē q̄ saluet te. xlviii

Audite hec domus iacob qui vocamini noīe israhel ⁊ de aquis iuda existis: qui iuratis in noīe dn̄i. et dei israhel recordamini: non in veritate neq; in iusticia. De ciuitate enim sancta vocati sunt: et sup̄ deū israhel cōstabiliti sunt. Dominꝰ exercituū nomen eius. Priora ex tunc annūciaui et ex ore meo exierūt: ⁊ audita feci ea: repente operatus sum et venerūt. Sciui enī quia durꝰ es tu: et neruus tuus ferreꝰ: ceruix tua et frōs tua erea. Predixi tibi ex tūc: anteq̄; venirent indicaui tibi: ne forte diceres ydola mea fecerūt hec: et sculptilia mea et cōflatilia mea mādauerunt ista. Que audisti vide omnia. Vos autem non annūciastis. Audita feci tibi noua ex tunc: et conseruata que nescis. Modo creata sunt et non ex tūc: et ante diem: et non audisti ea: ne forte dicas ecce cognoui ea. Neq; audisti neq; cognouisti: neq; ex tunc apta est auris tua. Scio enim quia ꝑuaricās ꝑuaricaberis: ⁊ trāsgressorē ex utero vocaui te. Propter nomen meū longe faciā furorem meū: ⁊ laude mea infrenabo te ne intereas. Ecce excoxi te sed nō quasi argentū: elegi te in camino paupertatis. Propter me ꝓpter me faciā. ut non blasphemer: et gloriam meā alteri nō dabo. Audi me iacob: ⁊ israhel quē ego voco. Ego ipse: ego primus ⁊ ego nouissimꝰ. Manꝰ quoq; mea fundauit terrā: et dextera mea mensa ē celos. Ego vocabo eos: et stabūt simul. Cōgregamini om̄es vos et audite. Quis de eis annunciauit hec? Dominus dilexit eum: faciet voluntatē suā in babilone: et brachium suū in chaldeis. Ego ego locutus sum et vocaui eum: adduxi eum: et directa est via eius. Accedite ad me: ⁊ audite hec. Nō a principio in abscōdito locutus sum. Ex tempore anteq̄; fierēt ibi eram: et nūc dn̄s deus misit me et spiritꝰ eius. Hec dicit dn̄s deus redemptor tuus sanctus isrl̄. Ego dn̄s deus tuus docens te utilia: gubernās te in via qua ambulas. Vtinā attendisses mādata mea. Facta fuisset sicut flumē pax tua: et iusticia tua sicut gurgites maris. Et fuisset quasi harena semen tuum: et stirps uteri tui ut lapilli eius. Non interisset et non fuisset attritum nomen eius a facie mea. Egredimini de babilone: fugite a chaldeis. In voce exultationis ānunciate: auditū facite hec: et ferte illud usq; ad extrema terre. Dicite. Redemit dominꝰ seruū suū iacob. Non sitierūt in deserto cū educeret eos. Aquā de petra ꝓduxit eis: et scidit petram et fluxerūt aque. Non est pax impijs dicit dominus. xlix

Audite insule: et attendite ppl̄i de lōge. Dominus ab utero vocauit me: de vētre matris mee recordatꝰ est nominis mei. Et posuit os meum quasi gladiū acutū: in umbra manꝰ sue ꝓtexit me: ⁊ posuit me sicut sagittā electā. In pharetra sua abscondit me: et dixit michi. Seruus meꝰ es tu isrl̄: quia ī te glorificabor. Et ego dixi. In uacuum laboraui: sine causa ⁊ vane fortitudinē meā cōsumpsi. Ergo iudiciū meū cum dn̄o: ⁊ opus meū cū deo meo. Hec dicit dn̄s formās me ex utero seruū sibi: ut reducā iacob ad eum: et isrl̄ ad eum cōgregabitur. Et glorificatꝰ sum in oculis dn̄i: et deus meus factus est fortitudo mea. Et dixit. Parum est ut sis michi seruus ad suscitādas tribꝫ iacob: ⁊ feces isrl̄ cōuertendas. Ecce dedi te in lucem gentiū: ut sis salus mea usq; ad extremū terre. Hec dicit dn̄s. redemptor israhel. sanctꝰ eiꝰ: ad cōtēptibilē animā ad abominatā gentem ad seruū dominoꝝ. Reges videbūt et cōsurgent principes: ⁊ adorabunt ꝓpter dn̄m quia fidelis est: ⁊ sanctum isrl̄ q̄ elegit te. Hec dicit dn̄s. In tempore placito exaudiui te: et in die salutis auxiliatꝰ sum tui. Et seruaui te et dedi te in fedus ppl̄i. ut suscitares terrā et possideres hereditates dissipatas: ut diceres hijs qui vincti sunt exite: et hijs q̄ ī tenebris reuelamini. Super vias pascentur: et in omnibꝫ planis pascua eoꝝ. Non esurient neq; sitient: et nō percutiet eos estus et sol: q̄a miserator eoꝝ reget eos. et ad fontes

aquaȝ potabit eos. Et ponā omnes
montes meos in viā: et semite mee ex-
altabunť. Ecce isti de longe venient: ⁊
ecce illi ab aquilone et mari: et isti de
terra australi. Laudate celi ⁊ exulta ter-
ra: iubilate mōtes laudē: quia conso-
latus est dn̄s pplm̄ suū: et pauperū su-
orū miserebitur. Et dixit syon. Dereli-
quit me dn̄s: et domin⁹ oblit⁹ est mei.
Nunquid oblivisci potest mulier in-
fantem suū: ut nō misereať filio uteri
sui? Et si illa oblita fuerit: ego tamen
nō obliviscar tui. Ecce ī manibȝ meis
descripsi te: muri tui coram oculis me-
is semp. Venerūt structores tui: destru-
entes te et dissipātes a te exibūt. Leva
in circuitu oculos tuos et vide: oīnes
isti cōgregati sunt: venerūt tibi. Vivo
ego dicit dn̄s: quia omnibus hiis ve-
lut ornamento vestieris: et circūdabis
tibi eos q̄si sponsa. Quia deserta tua
et solitudines tue et terra ruine tue nūc
angusta erūt pre habitatoribȝ: et lōge
fugabunť qui absorbebāt te. Adhuc
dicent ī auribȝ tuis filii sterilitatis tue.
Angustus est michi locus: fac spaciū
michi ut habitem. Et dices in corde tu-
o. Quis michi genuit istos? Ego steri-
lis et nō pariens trāsmigrata et capti-
va: ⁊ istos quis enutrivit? Ego destitu-
ta ⁊ desolata: et isti ubi hic erāt? Hec di-
cit dn̄s de⁹. Ecce levabo ad gētes ma-
num meā: ⁊ ad pplos exaltabo signū
meū. Et afferent filios tuos in ulnis:
et filias tuas sup humeros portabūt.
Et erūt reges nutricii tui: et regine nu-
trices tue. Vultu in terra dimisso ado-
rabūt te: ⁊ pulverē pedū tuoȝ lingent.
Et scies quia ego dn̄s: sup quo non
confundenť qui expectant eū. Nunqđ
tolletur a forti preda: aut qđ captum
fuerit a robusto salvum esse poterit?

Quia hec dicit dn̄s. Equidē ⁊ captivi-
tas a forti tolletur: ⁊ qđ ablatū fuerit
a robusto salvabitur. Eos vero qui iu-
dicaverūt te ego iudicabo: ⁊ filios tuos
ego salvabo. Et cibabo hostes tuos
carnibus suis: ⁊ quasi musto sangui-
ne suo inebriabuntur. Et sciet oīnis
caro quia ego dominus salvans te:
et redemptor tuus fortis iacob. L

Hec dicit dn̄s. Quis est hic liber re-
pudii matris vestre: quo dimisi
eam? Aut quis est creditor meus: cui
vendidi vos? Ecce in iniquitatibus
vestris venditi estis et ī sceleribȝ vestris
dimisi matrem vrām: quia veni et nō
erat vir: vocavi et nō erat qui audiret.
Nūquid abbreviata et parvula facta
est manus mea ut nō possim redime-
re: aut nō est in me virtus ad liberan-
dum? Ecce in increpatione mea deser-
tum faciā mare: ponā flumina in sic-
cum. Cōputrescēt pisces sine aqua: et
morienť ī siti. Induā celos tenebris: ⁊
saccū ponā operimentū eoȝ. Domin⁹
dedit michi linguā eruditā: ut sciam
sustentare eū q̄ lassus est verbo. Erigit
mane, mane erigit michi aurē: ut au-
diam quasi magistrū. Dominus de-
us aperuit michi aurē: ego autem nō
cōtradico: retrorsum non abii. Corp⁹
meū dedi percucientibus et genas meas
vellentibus: faciem meā nō averti ab
increpantibus et conspuentibus. Dn̄s
deus auxiliator meus: ideo non sum
confusus. Ideo posui faciem meā ut
petrā durissimā: et scio quoniā non
cōfundar. Iuxta ē q̄ iustificat me. Quis
cōtradicit michi? Stem⁹ simul. Quis
est adversari⁹ meus? Accedat ad me.
Ecce dn̄s deus auxiliator me⁹. Quis
est qui cōdemnet me? Ecce oīnes quasi
vestimentū cōterenť: tynea comedet eos.

Quis ex vobis timens dn̄m audiens
vocē servi sui? Quis ambulavit in te-
nebris: et non est lumen ei? Speret in
nomine domini: et innitať sup deū
suū. Ecce vos oīnes accendentes ignē:
accincti flāmis. Ambulate in lumi-
ne ignis vestri: et in flāmis quas suc-
cendistis. De manu mea factū est hoc
vobis. In doloribus dormietis. LI

Audite me q̄ sequimini qđ iustū
est: et queritis dn̄m. Attendite
ad petrā unde excisi estis: ⁊ ad cavernā
laci de qua p̄cisi estis. Attendite ad a-
braham patrē vestrū et ad saram que
peperit vos. Quia unū vocavi eū: et
benedixi ei: et multiplicavi eum. Cōso-
labitur ergo dn̄s syon: et cōsolabitur
omnes ruinas eius. Et ponet desertū
eius quasi delicias: et solitudinē eius
quasi ortū dn̄i. Gaudiū ⁊ leticia inve-
nietur in ea: graciarȝ actio et vox lau-
dis. Attendite ad me pplus meus: et
tribȝ mea me audite. Quia lex a me ex-
iet: et iudiciū meū in lucem pplorū re-
quiescet. Prope ē iustus me⁹: egressus
est salvator meus: ⁊ brachia mea po-
pulos iudicabunt. Me insule expecta-
bunt: et brachiū meū sustinebūt. Leva-
te in celū oculos vestros: ⁊ videte sub
terra deorsum. Quia celi sicut fum⁹ li-
quescent: ⁊ terra sicut vestimentū atte-
retur: ⁊ habitatores ei⁹ sicut hec interi-
bunt. Salus aūt mea in sempiternū
erit: et iusticia mea non deficiet. Audi-
te me qui scitis iustū: pplus me⁹ lex me-
a ī corde eoȝ. Nolite timere obprobri-
um hominū: et blasphemias eoȝ ne
metuatis. Sicut enim vestimentū sic
comedet eos vermis: et sicut lanā sic
devorabit eos tinea. Salus aūt mea
in sempiternū erit: et iusticia mea ī ge-
nerationes generationum. Consurge

consurge: induere fortitudinē brachi-
um dn̄i. Consurge sicut in diebȝ anti-
quis: in generationibȝ seculorū. Num-
quid non tu percussisti suphum: vulne-
rasti draconē? Nūquid non tu sicca-
sti mare: aquam abyssi vehementis?
Qui posuisti p̄fundū maris viā: ut
transirent liberati. Et nūc q̄ redempti
sunt a dn̄o revertentur: ⁊ venient in sy-
on laudātes: et leticia sempiterna su-
per capita eoȝ. Gaudiū et leticiā tene-
bunt: fugiet dolor et gemit⁹. Ego ego
ipse cōsolabor vos. Quis tu ut time-
res ab homine mortali et a filio ho-
minis: qui quasi fenū ita arescit? Et
oblit⁹ es domini factoris tui qui teten-
dit celos ⁊ fundavit terrā: et formidasti
iugiter tota die a facie furoris eius q̄
te tribulabat: et paraverat ad p̄dendū.
Ubi nūc est furor tribulātis? Cito ve-
niet gradiens ad aperiendū: et non
interficiet usqȝ ad internicionē: nec de-
ficiet panis eius. Ego enim sum dn̄s
deus tuus qui conturbo mare et intu-
mescunt fluctus eius: dominus exerci-
tuū nomen meū. Posui verba mea in
ore tuo: et ī umbra man⁹ mee p̄texi te:
ut plātes celos ⁊ fundes terrā: et dicas
ad syon: pplus me⁹ es tu. Elevare eleva-
re: consurge ierl̄m: q̄ bibisti de manu
dn̄i calicē ire ei⁹. Usqȝ ad fundū cali-
cis soporis bibisti: ⁊ potasti usqȝ ad fe-
ces. Non ē qui sustentet eā ex oīnibus
filiis quos genuit: et non ē qui appre-
hendat manū eius ex omnibus filiis
quos enutrivit. Duo sunt q̄ occurre-
runt tibi. Quis contristabitur sup te?
Vastitas ⁊ cōtricio et fames et gladi-
us: quis cōsolabitur te? Filii tui p̄ie-
cti sūt: dormierūt in capite omniū viaȝ
sicut bestia illaqueata: pleni indigna-
tione domini, increpatione dei tui.

Ideirco audi hoc paupcula· et ebria
non a vino. Hec dicit dominator tu-
us dñs: ⁊ deus tuus qui pugnauit ꝑ
populo suo. Ecce tuli de manu tua
calicem soporis: fundum calicis indi-
gnationis mee. Non adicies ut bi-
bas illum ultra. Et ponam illum in
manu eorum qui te humiliauerunt ⁊
dixerunt anime tue incuruare ut trās-
eamus: et posuisti ut terram corpus
tuū: ⁊ quasi viam trāseuntibus. LII

Consurge consurge: induere for-
titudine tua syon. Induere vesti-
mētis glorie tue iherusalē ciuitas san-
cti quia non adiciet ultra ut ptranse-
at per te incircūcisus ⁊ immūdus. Ex-
cutere de puluere: cōsurge sede ihrlm.
Solue vincula colli tui captiua filia
syon: q̄a hec dicit dñs. Gratis venūda-
ti estis: ⁊ sine argēto redimimini. Qui-
a hec dicit dñs deꝰ. In egiptū descendit
ꝑpls meus in principio ut colonus
esset ibi: et assur absq; ulla causa ca-
lumniatꝰ est eū. Et nunc q̄d michi est
hic dicit dñs? Quoniā ablatꝰ ē ꝑpls
meꝰ gratis. Dominatores eiꝰ inique
agunt dicit dñs: ⁊ iugiter tota die no-
men meū blasphematᷣ. Propter hoc sci-
et ꝑpls meus nomen meū in die illa:
quia ego ipse qui loquebar ecce assum.
Quā pulcri sup mōtes pedes ānunci-
antis et ꝑdicantis pacem: ānuncian-
tis bonū ꝑdicantis salutem: dicentis
syon. Regnabit deus tuus. Vox specu-
latorū tuorū. Leuauerūt vocē: simul lau-
dabūt: quia oculo ad oculū videbūt
cum cōuerterit dñs syon. Gaudete et
laudate simul deserta iherusalē: quia
consolatus est dñs ꝑplm suū: redemit
iherusalē. Parauit dñs brachiū san-
ctum suū ī oculis omniū gentiū: et vi-
debūt omnes fines terre salutare dei
nr̄i. Recedite recedite: exite inde: pollutū
nolite tāgere. Exite de medio eiꝰ: mun-
damini qui fertis vasa dñi. Quoniā
non in tumultu exibitis: nec in fuga
properabitis. Precedet enim vos dñs:
et cōgregabit vos deus israhel. Ecce
intelliget seruus meꝰ: exaltabit᷑ et eleua-
bitur: et sublimis erit valde. Sicut ob-
stupuerūt sup te multi: sic inglorius e-
rit inter viros aspcꝰ eiꝰ et forma eiꝰ inter
filios hoīm. Iste asperget gētes multas:
sup ipm cōtinebūt reges os suū. Quia
quibꝫ nō ē narratū de eo videbunt: et q̄
non audierunt cōtemplati sūt. LIII

Quis credidit auditui nostro: et
brachiū dñi cui reuelatū est? Et
ascendit sicut virgultū corā eo: ⁊ sicut
radix de terra sitienti. Non est species
ei neq; decor. Et vidimus eum et non
erat aspectus: et desiderauimus eum
despectū ⁊ nouissimū virorū: virū dolo-
rum et scientem infirmitatē. Et q̄si ab-
sconditus vultus eiꝰ et despectus: un-
de nec reputauimꝰ eum. Vere languo-
res nostros ipe tulit: et dolores nr̄os
ipse portauit. Et nos putauimꝰ eum
quasi leprosum: et ꝑcussum a deo et
humiliatū. Ipse aūt vulneratꝰ ē ꝑpter
iniquitates nostras: attritus est ꝑpter
scelera nostra. Disciplina pacis nostre
sup eum: et liuore eius sanati sumus
Omnes nos q̄si oues errauimꝰ: unus-
quisq; in viā suā declinauit: ⁊ dñs po-
suit in eo iniquitatem omniū nostrū.
Oblatus est quia ipse voluit: et non
aperuit os suū. Sicut ouis ad occisi-
onem ducetur: ⁊ quasi agnus coram
tondente obmutescet: ⁊ nō aperiet os
suū. De angustia et de iudicio subla-
tus est. Generationē eius quis enarra-
bit? Quia abscisus est de terra viuen-
tium. Propter scelus ꝑpli mei ꝑcussi
eum. Et dabit impios ꝑ sepultura et
diuitē pro morte sua: eo q̄ iniquitatē
non fecerit· neq; dolus fuerit in ore eiꝰ:
et dñs voluit cōterere eū ī infirmitate.
Si posuerit pro peccato animā suā vi-
debit semen longeuū: et volūtas dñi
in manu eius dirigetur. Pro eo q̄ la-
borauit anima eiꝰ: videbit et satura-
bitur. In scientia sua iustificauit ipse
iustus seruos meos multos: ⁊ iniqui-
tates eorū ipe portauit. Ideo dispciā ei
plurimos ⁊ fortiū diuidet spolia: ꝑ eo
q̄ tradidit ī mortē animā suā: ⁊ cū sce-
leratis reputatꝰ ē. Et ipe pcc̄a multorū
tulit: ⁊ ꝑ trāsgressoribꝫ rogauit. LIIII

Lauda sterilis que non paris: de-
canta laudē ⁊ hinni que nō pa-
riebas: quoniā multi filij deserte magis
q̄ eius que habet virum dicit domi-
nus. Dilata locū tentorij tui: et pelles
tabernaculorū tuorū extende ne parcas.
Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos
tuos cōsolida. Ad dexterā enim et ad
leuam penetrabis: et semen tuū gentes
hereditabit: ⁊ ciuitates desertas inha-
bitabit. Noli timere quia non cōfun-
deris neq; erubesces. Non enim te pu-
debit quia confusionis adolescentie
tue obliuisceris: et obprobrij vidui-
tatis tue non recordaberis āplius. Quia
dominabitur tui qui fecit te: dominꝰ
exercituū nomē eius: et redemptor tuꝰ
sanctus isrl· deus omnis terre vocabi-
tur. Quia ut mulierem derelictā et me-
rentem spiritu vocauit te dñs: et uxo-
rem ab adolescentia abiectā. Dixit de-
us tuus. Ad punctum in modico de-
reliqui te: et in miserationibꝫ magnis
cōgregabo te. In momento indigna-
tionis abscondi faciē meā parumper
a te: et ī misericordia sempiterna miser-
tus sum tui. Dixit redemptor tuꝰ dñs.
Sicut in diebꝫ noe istud michi est: cui
iuraui ne inducerem aquas ultra su-
pra terrā: sic iuraui ut nō irascar tibi
et nō increpē te. Montes enī cōmoue-
buntur ⁊ colles cōtremiscent: misericor-
dia aūt mea nō recedet a te: et fedꝰ pa-
cis mee non mouebitur. Dixit mise-
rator tuus dñs. Paupcula tempesta-
te conuulsa absq; ulla consolatione:
ecce ego sternā per ordinem lapides tu-
os: et fundabo te in saphiris. Et po-
nam iaspidē ꝑpugnacula tua: et por-
tas tuas in lapides sculptos: et oīes
terminos tuos in lapides desiderabi-
les: uniuersos filios tuos doctos a do-
mino: et multitudinē pacis filijs tuis:
et in iusticia fundaberis. Recede procul
a calumnia quia nō timebis: et a pa-
uore: q̄a nō appropiquabit tibi. Ecce
accola veniet qui nō erat mecū: adue-
na quondā tuus adiūgetur tibi. Ecce
ego creaui fabrum sufflantem in igne
prunas: et proferentem vas in opus
suū: et ego creaui interfectorē ad disp-
dendū. Omne vas q̄d fictum est con-
tra te non dirigetur: et omnē linguā
resistentē tibi ī iudicio iudicabis. Hec
est hereditas seruorum domini: et iu-
sticia eorū apud me dicit dominꝰ. LV

Omnes sitientes venite ad aquas:
et qui nō habetis argentū ꝑpera-
te. Emite et cōmedite: venite emite absq;
argento: et absq; ulla cōmutatione vi-
num et lac. Quare appenditis argen-
tum nō ī panibꝫ: et laborem vestrū nō
in saturitate? Audite audientes me
et comedite bonū: ⁊ delectabitur in cras-
situdine anima vestra. Inclinate au-
rem vestrā ⁊ venite ad me: audite ⁊ vi-
uet anima vestra: et feriā vobiscū pa-
ctum sempiternū: misericordias dauid
fideles. Ecce testem ꝑplis dedi eū: ducē

ac preceptorē gentibꝫ. Ecce gentē quā
nesciebas vocabis: et gentes q̄ non co-
gnouerunt te ad te current ꝓpter dñm
deū tuū ⁊ sanctū isrl: quia glorificauit
te. Querite dñm dū inueniri potest: in-
uocate eū dū ꝓpe est. Derelinquat im-
pius viam suam · ⁊ vir iniquus cogi-
tacōnes suas: et reuertatur ad dñm ⁊
miserebitur eius: et ad deū nostrū quo-
niam multus est ad ignoscendū. Nō
enim cogitationes mee cogitationes
vestre: neq; vie vestre vie mee dicit dñs.
Quia sicut exaltantur celi a terra sic ex-
altate sunt vie mee a vijs vrīs: ⁊ cogi-
tationes mee a cogitationibꝫ vestris.
Et quomō descendit ymber et nix de ce-
lo ⁊ illuc ultra non reuertitur: sed ine-
briat terram et infundit eam et germi-
nare eā facit et dat semen serenti et pa-
nem comedenti: sic erit verbū meū qđ
egredietur de ore meo. Non reuertetur
ad me vacuū: sed faciet quecūq; volui:
et ꝓsperabitur in hijs ad q̄ misi illud.
Quia in leticia egrediemini: et in pace
deducemini. Montes ⁊ colles cātabūt
corā vobis laudem: et omīa ligna re-
gionis plaudēt manu. Pro saliunca
ascendit abies: et ꝓ vrtica crescet mir-
tus. Et erit dominus nominatus in
signū eternū: qđ non auferetur. lvj

Hec dicit dñs. Custodite iudiciū
et facite iusticiā: quia iuxta ē sa-
lus mea ut veniat: et iusticia mea ut
reueletur. Beatus vir qui facit hoc: et
filius hoīs qui apprehendet istud: cu-
stodiens sabbatū ne polluat illud: cu-
stodiens manus suas ne faciat omē
malū. Et nō dicat filius aduene qui
adheret dño dicens: separatione diui-
det me dñs a ꝓplo suo. Et nō dicat eu-
nuchus: ecce ego lignū aridū. Quia
hec dicit dñs eunuchis q̄ custodierint
sabbata mea: ⁊ elegerint que volui: et
tenuerint fedus meū. Dabo eis in do-
mo mea et in muris meis locū: et no-
men meliꝰ a filijs et filiabus. Nomē
sempiternū dabo eis: qđ nō peribit. Et
filios aduene qui adherent domino
ut colant eum ⁊ diligant nomē eiꝰ ut
sint ei in seruos: omnē custodientem
sabbatū ne polluat illud et tenentem
fedus meū: adducā eos in mōtem san-
ctum meū · et letificabo eos in domo
oratōnis mee. Olocausta eoꝝ ut victi-
me eoꝝ placebūt michi sup altari me-
o: qr̄ domꝰ mea domꝰ orationis vo-
cabit̄ cunctis ꝓplis. Ait dominus deꝰ:
qui cōgregat dispsos israhel. Adhuc
congregabo ad eum congregatos eiꝰ.
Omnes bestie agri venite ad deuoran-
dum: vniuerse bestie saltus. Specula-
tores eiꝰ ceci omnes: nescierūt vniuer-
si: canes muti nō valētes latrare: vidē-
tes vana · dormientes et amantes so-
mnia: et canes inpudētissimi nescierūt
saturitatem. Ipsi pastores ignoraue-
runt intelligenciā: omnes in viā suā
declinauerunt: vnusquisq; ad auariciā
am suam a summo usq; ad nouissi-
mum. Venite sumamus vinum et
impleamur ebrietate: et erit sicut ho-
die sic et cras: et multo ampliꝰ. lvij

Iustus perit ⁊ nemo est qui recogitet in
corde suo: et viri misericordie colligun-
tur: quia nō est qui intelligat. A facie
enī malicie collectus ē iustus. Veniat
pax: requiescat in cubili suo · q̄ ambu-
lauit in directione sua. Vos aūt acce-
dite huc filij auguratricis: semē adul-
teri et fornicarie. Sup quē lusistis: super
quē dilatastis os · et eiecistis linguā?
Numqđ nō vos filij scelesti semē men-
dax: q̄ cōsolamini in dijs subter omē
lignū frondosū immolātes paruulos
in torrentibꝫ subter eminētes petras?
In partibus torrentis pars tua: hec
est sors tua. Et ipsis effudisti libamē:
obtulisti sacrificiū. Numquid sup hijs
non indignabor? Sup mōtem excel-
sum et sublimē posuisti cubile tuū: et
illuc ascendisti ut immolares hostias.
Et post ostiū et retro postem posuisti
memoriale tuū: qr̄ iuxta me discoope-
ruisti et suscepisti adulterū. Dilatasti
cubile tuū: ⁊ pepigisti cū eis fedus. Di-
lexisti stratū eoꝝ manu aperta: ⁊ orna-
sti te regio unguento: et multiplicasti
pigmenta tua. Misisti legatos tuos
procul: et humiliata es usq; ad infe-
ros. In multitudine vie tue laborasti:
non dixisti quiescā. Vitā manus tue
inuenisti: ꝓpterea non rogasti. Pro
quo sollicita timuisti: qr̄ mentita es
et mei nō es recordata: neq; cogitasti
in corde tuo quia ego tacens et quasi
non videns · et mei oblita es. Ego an-
nunciabo iusticiā tuā: et opera tua nō
proderūt tibi. Cū clamaueris liberent
te congregati tui. Et omnes eos aufe-
ret ventus: tollet aura. Qui aūt fidu-
ciam habet mei hereditabit terrā: ⁊ possi-
debit mōtem sanctū meū: et dicā. Vi-
am facite · p̄bete iter: declinate de semi-
ta: auferte offendicula de via ꝓpli mei.
Quia hec dicit excelsus et sublimis ha-
bitans eternitatē et sanctū est nomē e-
ius: in excelso ⁊ in sancto habitans · ⁊
cum cōtrito et humili spiritu: ut viuifi-
cet spiritū humiliū ⁊ viuificet cor cōtri-
toꝝ. Nō enim in sempiternū litigabo
neq; usq; ad finē irascar: quia spiritꝰ
a facie mea egredietur et faciā ego fla-
tus. Propter iniquitatē auaricie eius
iratus sum: et pcussi eum. Abscondi:
et indignatus sum. Et abijt merens ī
via cordis sui. Vias eiꝰ vidi ⁊ sanaui

eum · et reduxi eum: et reddidi cōsolati-
ones ipī et lugentibꝫ eius. Creaui fru-
ctum labioꝝ pacem: pacem ei qui lon-
ge est · et qui ꝓpe dixit dñs: et sanaui e-
um. Impij aūt quasi mare feruēs qđ
quiescere non potest: et redundāt flu-
ctus eius ī cōculcationē ⁊ lutū. Nō est
pax impijs dicit dñs meus. lviij

Clama · ne cesses: qsi tuba exalta
vocem tuā ⁊ annūcia ꝓplo meo
scelera eorum: et domui iacob peccata
eoꝝ. Me etenim de die in diem querūt
et scire vias meas volūt: quasi gens
que iusticiā fecerit: et q̄ iudiciū dei sui
non dereliquerit. Rogant me iudicia
iusticie: appropinqr̄e deo volūt. Qua-
re ieiunauimꝰ ⁊ non aspexisti: humili-
auimꝰ animas nr̄as et nescisti? Ecce
in die ieiunij vestri inuenitur volūtas
vestra: et omnes debitores vestros re-
petitis. Ecce ad lites et cōtentiones ie-
iunatis: ⁊ percutitis pugno impie. No-
lite ieiunare sicut usq; ad hanc diem:
ut audiatur in excelso clamor vester.
Numquid tale est ieiuniū qđ elegi: ꝑ di-
em affligere hominē animam suam?
Numquid cōtorquere qsi circulū caput
suū: et saccū et cinerē sternere? Numquid
istud vocaui ieiuniū: ⁊ diē acceptabilē
domino? Nōne hoc est magis ieiuniū
qđ elegi? Dissolue colligatōnes impi-
etatis: solue fasciculos deprimentes.
Dimitte eos qui cōfracti sunt liberos:
et omne onus dirūpe. Frāge esurienti
panē tuū: et egenos vagosq; induc in
domū tuā. Cū videris nudū operi eū:
et carnē tuā ne despexeris. Tunc erum-
pet quasi mane lumē tuū: et sanitas
tua ciciꝰ orietur. Et anteibit faciē tuā iu-
sticia tua: et gloria dñi colliget te. Tūc
inuocabis ⁊ dñs exaudiet: clamabis ·
⁊ dicet ecce assū. Si abstuleris de medio

tui cathenā: et desieris extendere digitū·
et loqui qđ nō pdest. Cū effuderis esu-
rienti animā tuā· et animā afflictam
repleueris: orietur in tenebris lux tua:
et tenebre tue erūt sicut meridies. Et re-
quiē tibi dabit dn̄s deus tuus semp:
et implebit splendoribȝ animā tuam:
et ossa tua liberabit. Et eris q̄si ortus
irriguus: et sicut fons aquaꝝ cuiꝰ nō
deficiēt aque. Et edificabūtur in te de-
serta seculoꝝ: fundamēta generatōnis
et generatōnis suscitabis. Et vocabe-
ris edificator sepiū: auertēs semitas ī
quietem. Si auerteris a sabbato pedē
tuū facere voluntatē tuā in die sancto
meo: et vocaueris sabbatū delicatum
et sanctū domini gloriosum: et glori-
ficaueris eū dum nō facis vias tuas
et non inueniatꝰ voluntas tua ut loqua-
ris sermonē: tunc delectaberis sup do-
mino· et sustollam te sup altitudines
terre: et cibabo te hereditate iacob pris
tui. Os enī dn̄i locutū est. lix

Ecce non est abbreuiata manus
domini ut saluare nequeat: neqȝ
aggrauata est auris eius ut nō exau-
diat: sed iniquitates vestre diuiserunt
inter vos et deū vestrū: et peccata vr̄a
abscōderūt faciē eius a vobis ne exau-
diret. Manus enī vestre pollute sunt
sanguine: et digiti vr̄i iniquitate. La-
bia vr̄a locuti sunt mēdaciū: ⁊ lingua
vestra iniquitatem fatur. Non est qui
inuocet iusticiā· neqȝ est qui iudicet ve-
re: sed confidūt in nichilo: ⁊ loquūtur
vanitates. Conceperūt laborē: et pepe-
rerūt iniquitatē. Oua aspidū ruperūt:
et telas aranee texuerūt. Qui comederit
de ouis eoꝝ morietur: ⁊ qđ confotum
est erumpet in regulū. Tele eoꝝ nō erūt
in vestimentū: neqȝ operientur operibus
suis. Opera eoꝝ opera inutilia: ⁊ opꝰ
iniquitatis in manibȝ eoꝝ. Pedes eoꝝ
in malū currūt: et festināt ut effundāt
sanguinē innocentem. Cogitationes
eoꝝ cogitationes inutiles. Vastitas ⁊
contritio in vijs eoꝝ: viam pacis nescie-
runt: et nō est iudiciū in gressibus eo-
rum. Semite eoꝝ incuruate sunt eis:
omīs qui calcat in eis ignorat pacē.
Propter hoc elōgatū est iudiciū a vo-
bis: et nō apprehendet vos iusticia. Ex-
pectauimus lucē ⁊ ecce tenebre: splendo-
rem: et in tenebris ambulauimꝰ. Pal-
pauimꝰ sicut ceci parietē: ⁊ quasi absqȝ
oculis attrectauimus. Impegimus
meridie quasi in tenebris: in caligosis
quasi mortui. Rugiemus quasi ursi o-
mnes: ⁊ quasi colūbe meditātes geme-
mus. Expectauimꝰ iudiciū ⁊ nō est: sa-
lutē ⁊ elōgata ē a nobis. Multiplica-
te sūt enī iniquitates nr̄e corā te: et pec-
cata nr̄a respōderūt nobis. Quia scele-
ra nostra nobiscū: et iniquitates nr̄as
cognouimus· peccare et mentiri cōtra
dominū: ⁊ auersi sumꝰ ne iremus post
tergū dei nr̄i ut loq̄remur calūniam
et transgressionē. Concepimꝰ et locuti
sumus de corde verba mēdacij: ⁊ con-
uersum ē retrorsum iudiciū: et iusticia
longe stetit. Quia corruit in platea ve-
ritas: et equitas nō potuit ingredi. Et
facta est veritas in obliuione: et qui re-
cessit a malo prede patuit. Et vidit do-
minus et malū apparuit in oculis eiꝰ:
quia nō est iudiciū. Et vidit deꝰ quia
non est vir: et aporiatus est quia nō
est qui occurrat. Et saluabit sibi bra-
chiū suū: et iusticia eiꝰ ipsa cōfirmabit
eum. Indutus est iusticia ut lorica: et
galea salutis in capite eius. Indutus
est vestimētis ultionis: et opertus est
quasi pallio zeli sicut ad vindictam:
quasi ad retributionē indignationis

hostibus suis· et vicissitudinē inimicis
suis. Insulis vicem reddet. Et timebūt
qui ab occidente· nomen dn̄i: et qui ab
ortu solis gloriam eius. Cum venerit
quasi fluuius violentus quē spiritus
dn̄i cogit: et venerit syon redemptor: et
eis qui redeunt ab iniquitate in iacob
dicit dn̄s. Hoc fedus meū cū eis dicit
dn̄s. Spiritꝰ meꝰ qui ē inte ⁊ verba me-
a· que posui in ore tuo· nō recedent de
ore tuo· ⁊ de ore seminis tui dicit dn̄s:
amodo ⁊ usqȝ in sempiternum. lx·

Surge illuminare ierusalē quia
venit lumē tuū: et gloria dn̄i su-
per te orta ē. Quia ecce tenebre operiēt
terrā· et caligo pplos: sup te autē orietꝰ
dominus: et gloria eius in te videbitꝰ.
Et ambulabūt gentes ī lumine tuo:
et reges in splendore ortus tui. Leua ī
circuitu oculos tuos et vide: omnes
isti congregati sunt: venerūt tibi. Filij
tui de lōge venient et filie tue de latere sur-
gent. Tūc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabitꝰ ⁊
dilatabitꝰ cor tuū: quādo cōuersa fuerit
ad te multitudo maris: fortitudo gentiū
venerit tibi. Inundatio cameloꝝ ope-
riet te: dromedarij madian et effa. O-
mnes de saba venient aurū et thus de-
ferentes: et laudem dn̄o annūciantes.
Omne pecus cedar cōgregabitꝰ tibi: a-
rietes nabaioth ministrabūt tibi. Of-
ferentur sup placabili altari meo: ⁊ do-
mū maiestatis mee glorificabo. Qui
sunt isti qui ut nubes volāt: et quasi
colūbe ad fenestras suas? Me enī in-
sule expectabūt ⁊ naues maris ī prin-
cipio: ut adducā filios tuos de longe.
Argentū eoꝝ et aurū eoꝝ cum eis no-
mini dn̄i dei tui et sancto israhel: quia
glorificauit te. Et edificabūt filij pere-
grinoꝝ muros tuos: et reges eoꝝ mi-
nistrabūt tibi. In indignatione enim
mea pcussi te: et in recōciliatione mea
misertus sum tui. Et aperientur porte
tue iugiter: die ac nocte nō claudentur:
ut afferatꝰ ad te fortitudo gentiū et re-
ges eaꝝ adducantur. Gens enim et re-
gnū qđ nō seruierit tibi peribit: et gen-
tes solitudine vastabuntur. Gloria
libani ad te veniet: abies et buxus et
pinus simul ad ornādū locū sanctifi-
cationis mee: et locū pedū meoꝝ glo-
rificabo. Et venient ad te curui filij eoꝝ
qui humiliauerūt te: et adorabūt ve-
stigia pedū tuoꝝ omnes qui detrahe-
bant tibi: et vocabūt te ciuitatem dn̄i
syon sancti israhel. Pro eo ꝙ fuisti dere-
licta ⁊ odio habita et non erat q̄ per te
transiret: ponā te in supbiā seculorū:
gaudiū in generationē ⁊ generationē.
Et suges lac gentiū: et mamilla regū
lactaberis. Et scies quia ego dominus
saluās te: et redemptor tuus fortis ia-
cob. Pro ere afferā auꝝ· et pro ferro af-
feram argentū: et pro lignis es: ⁊ pro
lapidibus ferrum. Et ponam visita-
tionem tuā pacem: ⁊ ppositos tuos iu-
sticiam. Non audietur ultra iniqui-
tas in terra tua· vastitas et contritio
in terminis tuis: et occupabit salus
muros tuos: et portas tuas laudatio.
Nō erit tibi ampliꝰ sol ad lucendū p
diē: nec splēdor lune illuminabit: sed
erit tibi dn̄s in lucem sempiternam: et
deus tuus in gloriam tuā. Non occi-
det ultra sol tuus et luna tua non mi-
nuetur: quia dominus erit tibi in lu-
cem sempiternā: et cōplebuntur dies
luctus tui. Populus autem tuꝰ omēs
iusti in ppetuū hereditabunt terrā: ger-
men plātationis mee: opus manus
mee ad glorificandū. Minimꝰ erit in
mille: et paruulꝰ ī gentē fortissimā. Ego
dn̄s: in tpe eiꝰ· subito faciā illud.

Spiritus domini super me: eo q
unxerit me. Ad annūciandum
mãsuetis misit me: ut mederer cōtritis
corde et p̄dicarem captiuis indulgen-
tiam et clausis apertionē: ut p̄dicarē
annū placabilē dn̄o et diē ulcionis de-
o nostro: ut cōsolarer om̄es lugentes:
ut ponerem fortitudinē lugentibus sy-
on: ⁊ darem eis coronā pro cinere: ole-
um gaudij pro luctu: palliū laudis
pro spiritu meroris. Et vocabūtur in
ea fortes iusticie: plātatio dn̄i ad glo-
rificandū. Et edificabūt deserta a secu-
lo: et ruinas ātiquas erigēt: ⁊ instau-
rabūt ciuitates desertas ⁊ dissipatas
in generationē et generationē. Et sta-
bunt alieni ⁊ pascent pecora vestra: et
filij peregrinoꝝ agricole et vinitores
vestri erūt. Vos aūt sacerdotes dn̄i vo-
cabimini: ministri dei nostri dicet̄ vo-
bis. Fortitudinē gentiū comedetis: et
in gloria eoꝝ superbietis. Pro cōfusio-
ne vestra duplici ⁊ rubore: laudabunt
partem eoꝝ. Propter hoc in terra sua
duplicia possidebūt: leticia sempiter-
na erit eis. Quia ego dn̄s diligens iu-
diciū: et odio habens rapinā in olo-
caustū. Et dabo opus eoꝝ in veritate:
et fedus ꝑpetuū feriā eis. Et scietur in
gentibꝫ semen eoꝝ: et germē eoꝝ in me-
dio ꝓplorū. Omnes qui viderint eos
cognoscent illos: quia isti sunt semen
cui benedixit dn̄s. Gaudens gaudebo
in dn̄o: ⁊ exultabit anima mea in deo
meo. Quia induit me vestimentis sa-
lutis: ⁊ indumento iusticie circumdedit
me: q̄si sponsum decoratū corona et
quasi sponsam ornatā monilibꝫ suis.
Sicut enim terra ꝓfert germē suū: et si-
cut ortus semen suum germinat: sic
dominus deꝰ germinabit iusticiam
et laudē corā uniuersis gētibus. lxij

Propter syon non tacebo et ꝓpter
ierusalē nō quiescā: donec egre-
diatur ut splendor iustus eius: et sal-
uator eius ut lampas accendatur. Et
videbūt gentes iustū tuū: et cūcti reges
inclitū tuū. Et vocabitur tibi nomen
nouū: qd̄ os dn̄i nominauit. Et eris
corona glorie in manu dn̄i: et dyade-
ma regni in manu dei tui. Non voca-
beris ultra derelicta: et terra tua nō vo-
cabit̄ ampliꝰ desolata. Sed vocaberis
voluntas mea in ea: et terra tua inha-
bitabit̄. Quia cōplacuit dn̄o in te: et
terra tua inhabitabit̄. Habitabit enī
iuuenis cū virgine: et habitabūt in te
filij tui. Et gaudebit spōsus sup spon-
sam: et gaudebit sup te deꝰ tuus. Su-
per muros tuos ierusalē constitui cu-
stodes: tota die ⁊ tota nocte in ꝑpetuū
non tacebunt. Qui reminiscimini dn̄i
ne taceatis: ⁊ ne detis silentium ei: do-
nec stabiliat et donec ponat ierusalē
laudē in terra. Iurauit dn̄s in dextera
sua: et in brachio fortitudinis sue. Si
dedero triticū tuū ultra cibū inimicis
tuis: et si biberint filij alieni vinū tuū
in quo tu laborasti. Quia qui congre-
gabūt illud comedēt et laudabūt do-
minū: et q̄ cōportāt illud bibēt i atrijs
sanctis meis. Trāsite trāsite ꝑ portas:
ꝑparate viā ꝓplo. Planū facite iter: et
eligite lapides: ⁊ eleuate signū ad ꝓplos.
Ecce dn̄s auditū fecit in extremis terre.
Dicite filie syon ecce saluator tuꝰ venit:
ecce merces eiꝰ cū eo et opus eiꝰ corā il-
lo et vocabunt eos populus sanctus
redempti a dn̄o. Tu autem vocaberis
quesita ciuitas ⁊ nō derelicta. lxiij

Quis est iste q̄ venit de edom tin-
ctis vestibꝫ de bosra? Iste formo-
sus in stola sua: gradiens in multitu-
dine fortitudinis sue. Ego q̄ loquor

iusticiā: et ꝓpugnator sū ad saluan-
dum. Quare ergo rubrū est indumen-
tum tuū: et vestimenta tua sicut calcā-
tium i torculari? Torcular calcaui so-
lus: et de gentibꝫ nō est vir mecū. Cal-
caui eos in furore mea· et conculcaui
eos in ira mea. Et aspsus est sanguis
eoꝝ sup vestimenta mea: et omnia in-
dumenta mea inquinaui. Dies enim
ultionis in corde meo: annꝰ retributi-
onis mee venit. Circūspexi et nō erat
auxiliator: quesiui· et non fuit qui ad-
iuuaret. Et saluauit michi brachium
meū: et indignatō mea ipa auxiliata
est michi. Et conculcaui ꝓplos in furo-
re meo: ⁊ inebriaui eos indignatione
mea: et detraxi in terrā virtutem eorum.
Miserationū dn̄i recordabor: laudē
dn̄i sup om̄ibꝫ q̄ reddidit nobis dn̄s:
et sup multitudinē bonoꝝ domꝰ isrl̄
que largitus est eis scd̄m indulgenti-
am suā et scd̄m multitudinē misericor-
diaꝝ suaꝝ. Et dixit. Verūtamē ꝓplus
meus est: filij non negantes. Et factꝰ
est eis saluator: in omni tribulatione
eoꝝ non ē tribulatꝰ: et āgelus faciei e-
ius saluauit eos. In dilectione sua et
i indulgentia sua ipse redemit eos: et
portauit eos ⁊ eleuauit eos cunctis di-
ebus seculi. Ipsi aūt ad iracundiam
prouocauerūt: et afflixerūt spiritū san-
cti eius. Et cōuersus ē eis in inimicū:
et ipē debellauit eos. Et recordatꝰ est
dieꝝ seculi: moysi et ꝓpli sui. Ubi ē qui
eduxit eos de mari cū pastoribus gre-
gis sui? Ubi est q̄ posuit i medio eiꝰ
spiritū sancti sui? Qui eduxit ad dexte-
ram moysen brachio maiestatis sue:
qui scidit aquas ante eos: ut faceret
sibi nomē sempiternū. Qui eduxit eos
per abissos quasi equū in deserto nō
impingentē: quasi animal in campo

descendens. Spiritus dn̄i ductor eius
fuit. Sic adduxisti ꝓplm tuū: ut faceres
tibi nomē glorie. Attende de celo: et
vide de habitaculo sancto tuo· et glorie
tue. Ubi est zelus tuꝰ et fortitudo tua?
Multitudo viscerū tuorū et miseratio-
num tuaꝝ sup me cōtinuerunt se. Tu e-
nim pater noster: et abraham nesciuit
nos: et isrl̄ ignorauit nos. Tu dn̄e pa-
ter noster: redemptor noster: a seculo
nomē tuū. Quare errare nos fecisti do-
mine de vijs tuis: indurasti cor no-
strum ne timeremꝰ te? Cōuertere ꝓpter
seruos tuos: tribꝫ hereditatis tue. Qua-
si nichilū possiderūt ꝓplm sanctū tuū
hostes nostri: conculcauerūt sanctifi-
cationē tuā. Facti sumꝰ quasi in prin-
cipio cū nō dn̄areris nr̄i: neqꝫ inuoca-
retur nomē tuū sup nos. lxiiij

Utinam dirūperes celos et descen-
deres. A facie tua mōtes deflue-
rent: sicut exustio ignis tabescerent at-
qꝫ arderent igni· ut notū fieret nomen
tuū inimicis tuis: a facie tua gentes
turbarentur. Cum feceris mirabilia
nō sustinebimꝰ. Descendisti: et a facie
tua mōtes defluxerūt. A seculo nō au-
dierūt: neqꝫ auribus ꝑceperūt. Oculus
non vidit deus absqꝫ te: que ꝑparasti
expectantibus te. Occurristi letanti et
facienti iusticiā: in vijs tuis recordabū-
tur tui. Ecce tu iratus es ⁊ peccauimꝰ:
in ipis fuimꝰ semp: ⁊ saluabimur. Et
facti sumꝰ ut immūdi omnes nos: et
quasi pannꝰ menstruate uniuerse iu-
sticie nr̄e. Et cecidimꝰ quasi foliū uni-
uersi: et iniquitates nostre q̄si ventus
abstulerūt nos. Non est qui inuocet
nomē tuū: qui consurgat et teneat te.
Abscondisti faciē tuā a nobis: et alli-
sisti nos in manu iniquitatis nostre.
Et nūc domine pater noster es tu· nos

vero lutum:et fictor noster tu:et opra manuū tuaꝝ omnes nos. Ne irascaris dn̄e satis:ꝛ ne ultra memineris iniquitatis nostre. Ecce respice:ṗpls tu⁹ om̄es nos. Civitas sancti tui facta ē deserta:syon deserta facta est. Iherusalem desolata:dom⁹ sanctificationis nostre ꝛ glorie nostre ubi laudaverūt te patres nostri facta est in exustionē ignis:et omnia desiderabilia nostra versa sunt in ruinas. Nūquid super hijs continebis te dn̄e:tacebis et affliges nos vehementer? Quesierunt me qui ante non interrogabant:invenerunt qui non quesierunt me. lxv

Dixi. Ecce ego:ecce ego ad gentem que non invocabat nomē meum. Expādi man⁹ meas tota die ad ṗplm incredulū:qui graditur in via nō bona post cogitationes suas. Populus qui ad iracundiā ꝓvocat me ante faciem meā semp:qui immolant in ortis et sacrificāt sup lateres:qui habitant in sepulcris et in delubris ydoloꝝ dormiūt:qui comedūt carnē suillam:ꝛ ius ꝓfanū in vasis eoꝝ:qui dicunt recede a me nō appropinques michi q̄a immūdus es:isti fum⁹ erūt ī furore meo:ignis ardēs tota die. Ecce scriptū est corā me. Nō tacebo:sed reddam et retribuā in sinu eoꝝ iniquitates vestras et iniquitates patrū vestrorum simul dicit dn̄s. Qui sacrificaverūt sup mōtes ꝛ sup colles exprobraverūt michi:et remetiar opus eoꝝ primū in sinu eoꝝ. Hec dicit dn̄s. Quomō si inveniať granū in botro et dicať ne dissipes illud quoniā benedictio est:sic faciam ꝓpter servos meos ut non disperdam totū. Et educam de iacob semē: et de iuda possidentem montes meos. Et hereditabunt eam electi mei:et servi mei habitabūt ibi. Et erunt cāpestria in caulas gregū:et vallis achor in cubile armentoꝝ ṗplo meo qui requisierunt me. Et vos q̄ dereliquistis dn̄m qui obliti estis montē sanctū meū qui ponitis fortune mensam et libatis super eā:numerabo vos in gladio:et omnes ī cede corruetis:pro eo q̄d vocavi et nō respōdistis michi:locut⁹ sum et nō audistis:et faciebatis malū in oculis meis:ꝛ que nolui elegistis. Propter hoc hec dicit dn̄s de⁹. Ecce servi mei comedent:et vos esurietis. Ecce servi mei bibent:ꝛ vos sitietis. Ecce servi mei letabūtur:ꝛ vos confundemini. Ecce servi mei laudabunt pre exultatione cordis:et vos clamabitis pre dolore cordis et pre cōtritione spiritus ululabitis:et dimittetis nomē vestrū ī iuramentū electis meis. Et interficiet te dn̄s deus:et servos suos vocabit nomine alio. In quo qui benedictus est sup terrā:benedicetur ī dn̄o amen. Et qui iurat in terra:iurabit in deo amē. Quia oblivioni tradite sunt āgustie priores:et quia abscondite sunt ab oculis nr̄is. Ecce enī ego creo celos novos:et terrā novā:ꝛ nō erūt in memoria priora et non ascendēt sup cor:sed gaudebitis et exultabitis usq; ī sempiternū in hijs que ego creo. Quia ecce ego creo iherusalē exultationē et ṗplm eius gaudiū:et exultabo in iherusalē et gaudebo in ṗplo meo:et nō audietur in eo ultra vox fletus et vox clamoris. Non erit ibi amplius infans dierꝫ et senex qui nō impleat dies suos:quoniam puer centū annoꝝ morietur:et peccator centū annoꝝ maledictus erit. Et edificabūt domos ꝛ habitabunt:et plantabūt vineas ꝛ comedent fruct⁹ eaꝝ. Nō edificabūt et ali⁹ habitabit:

nō plantabūt et ali⁹ comedet. Secūdum enim dies ligni erunt dies ṗpli mei:et opera manuū eoꝝ inveterabūt. Electi mei nō laborabunt frustra:neq; generabūt in conturbatione:quia semen benedictoꝝ dn̄i est et nepotes eoꝝ cum eis. Eritq; anteq̄ȝ clament ego exaudiam:adhuc illis loquentibꝫ ego audiam. Lupus ꝛ agnus pascentur simul: et leo et bos comedent paleas:et serpenti pulvis panis eius. Non nocebunt neq; occident:in omni monte sancto meo dicit dominus. lxvi

Hec dicit dn̄s. Celū sedes mea est: et terra scabellū pedū meoꝝ. Que est ista dom⁹ quā edificabitis michi: et quis iste locus requietionis mee? Omnia hec manus mea fecit:et facta sunt universa ista dicit dn̄s. Ad quē aūt respiciā:nisi ad pauperculū et contritū spiritu et trementem sermones meos? Qui immolāt bovem:quasi qui interficiat virum. Qui mactat pecus: quasi qui excerebret canē. Qui offert oblationem:quasi qui sanguinē suillum offerat. Qui recordatur thuris: quasi qui benedicat ydolo. Hec om̄ia elegerūt in vijs suis:et in abominationibus suis anima eoꝝ delectata est. Unde et ego eligam illusiones eorū: et que timebant adducā eis:quia vocavi et non erat qui respōderet:locut⁹ sum et nō audierūt. Feceruntq; malum in oculis meis:ꝛ que nolui elegerunt. Audite verbū dn̄i:qui tremitis ad verbum eius. Dixerūt fratres vestri odientes vos:et abicientes ꝓpter nomē meū. Glorificeť dn̄s:et videbim⁹ in leticia vestra:ipsi aūt cōfundentur. Vox ṗpli de civitate:vox de templo:vox domini reddentis retributionem inimicis suis. Anteq̄ȝ parturiret peperit:anteq̄ȝ veniret partus ei⁹ peperit masculum. Quis audivit unq̄ȝ tale:ꝛ quis vidit huic simile? Nūquid parturiet terra in die una aut parietur gens simul: quia parturivit et peperit syon filios suos? Nūquid ego qui alios parere facio:ipse nō pariā dicit dn̄s? Si ego qui generationē ceteris tribuo sterilis ero:ait dn̄s deus tuus? Letamini cū iherusalē:et exultate in ea omnes qui diligitis eam. Gaudete cū ea gaudio universi qui lugetis sup eā:ut sugatis et repleamini ab ubere cōsolationis eius:ut mulgeatis et delicijs affluatis ab omnimoda gloria eius. Quia hec dicit dn̄s. Ecce ego declinabo sup eam quasi fluviū pacis:ꝛ quasi torrentem inundātem gloriā gentiū quā sugetis. Ad ubera portabimini:ꝛ sup genua blandientur vobis. Quomō si cui mater blandiatur ita ego cōsolabor vos: et in iherusalē consolabimini. Videbitis et gaudebit cor vestrū:et ossa vr̄a q̄si herba germinabunt. Et cognoscetur man⁹ dn̄i servis ei⁹:et indignabitur inimicis suis. Quia ecce dn̄s ī igne veniet:et quasi turbo quadriga ei⁹:reddere in indignatione furorem suū:et increpationē suā in flāma ignis. Quia in igne dn̄s diiudicabit:et ī gladio suo ad omnē carnē:ꝛ multiplicabūtur interfecti a dn̄o. Qui sanctificabātur et mundos se putabāt ī ortis post ianuam intrinsecus:qui comedebāt carnē suillā et abominationē et murem:simul consumentur dicit dn̄s. Ego autē opera eoꝝ et cogitationes eoꝝ venio ut cōgregē cū om̄ibꝫ gentibꝫ et linguis: et venient ꝛ videbūt gloriā meā. Et ponam in eis signū:et mittā ex eis q̄ salvati fuerint ad gentes in mare ī affricam in lidiam:tenentes sagittam in

italiam ⁊ greciā ad insulas lōge: ad
eos qui non audierunt de me et non
viderūt gloriā meā. Et annūciabūt
gloriā meā gentibꝫ: et adducēt om̄es
fratres vestros de cunctis gentibꝫ do-
num dn̄o in equis et in quadrigis et
in lecticis ⁊ in mulis et in carrucis ad
mōtem sanctū meū iherusalē dicit do-
minus: quomō si inferant filij israhel
munus in vase mundo in domū do-
mini. Et assumā ex eis ī sacerdotes ⁊
leuitas dicit dn̄s: quia sicut celi noui
et terra noua que ego facio stare corā
me dicit dn̄s: deus sic stabit semen ve-
strum ⁊ nomē vestrū. Et erit mensis ex
mense: et sabbatū ex sabbato. Veniet
omnis caro: ut adoret corā facie mea
dicit dn̄s. Et egredient̄: et videbūt ca-
dauera viroꝝ qui p̄uaricati sunt ī me.
Vermis eoꝝ nō moriet̄: et ignis eoꝝ
non extinguetur: et erūt usqꝫ ad sacie-
tatē visionis om̄i carni. Explic̄ ysai-
as. Incip̄ prologꝰ in ieremiā ꝓphetam.

Iheremias ꝓpheta cui hic prologus scri-
bit̄: sermone quidē apud hebreos ysaia
et osee ⁊ quibusdā alijs ꝓphetis videt̄
esse rusticior: sed sensibꝫ par est: quippe
qui eodem spiritu ꝓphetauerit. Porro
simplicitas eloquij de loco ei in quo
natus est accidit. Fuit enim anatho-
tites q̄ est usqꝫ hodie viculꝰ tribꝫ ab ihe-
rosolimis distās milibus: sacerdos ex
sacerdotibus ⁊ in matris vtero sancti-
ficatus: virginitate sua euangelicum
virū cristi ecclesie dedicās. Hic vatici-
nare exorsus ē puer: ⁊ captiuitatē urbis
atqꝫ iudee non solū spiritu. sed et ocu-
lis carnis intuitus est. Iam decem tri-
bus israhel assyrij ī medos trāstulerāt:
iam terras eaꝝ coloni gentiū posside-
bant. Unde ī iuda tantū et ī beniamin
prophetauit: et ciuitatis sue ruinas
q̄druplici plāxit alphabeto: q̄d nos
mensure metri versibusqꝫ reddidimus.
Preterea ordinē visionum qui apud
grecos et latinos omnino confusus est
ad pristinā fidē correximꝰ. Librū autē
baruch notarij eius. qui apud hebre-
os nec legitur nec habet̄ premisimus:
pro hijs omnibꝫ maledicta ab emulis
p̄stolantes: quibus me necesse est per
singula opuscula respōdere. Et hoc pa-
tior: quia vos cogitis. Ceterū ad com-
pendiū mali rectius fuerat modū furo-
ri eorū silentio meo ponere: q̄ quoti-
die noui aliquid scriptitantem inui-
doꝝ insaniam prouocare. Explicit
prologus. Incip̄ iheremias ꝓpha. i.

Verba iheremie ꝓphete filij
helchie de sacerdotibꝫ q̄ fu-
erūt in anathoth in terra
beniamin. Quod factū ē
verbū dn̄i ad eū ī diebꝫ iosie filij amos
regis iuda in terciodecimo āno regni
eius: et factum est in diebus ioachim
filij iosie regis iuda usqꝫ ad consuma-
tionē undecimi āni sedechie filij iosie
regis iuda usqꝫ ad trāsmigrationem
iherusalem in mense quinto. Et factū
est verbū dn̄i ad me dicēs. Prius q̄ te
formarē ī utero noui te: ⁊ anteq̄ exires
de vulua sanctificaui te: et prophetā
in gentibꝫ dedi te. Et dixi. A a a dn̄e
deus. Ecce nescio loqui: q̄a puer ego sū.
Et dixit dn̄s ad me. Noli dicere quia
puer sū: quoniā ad omnia q̄ mittam
te ibis: et uniuersa quecūqꝫ mādauero
tibi loqueris. Ne timeas a facie eoꝝ:
quia ego tecū sum ut eruā te dicit dn̄s.
Et misit dn̄s manū suā: et tetigit os
meum: et dixit ad me. Ecce dedi verba
mea in ore tuo: ecce constitui te hodie
sup gentes et sup regna ut euellas et
destruas ⁊ disperdas ⁊ dissipes: ⁊ edifices
et plātes. Et factū ē verbū dn̄i ad me
dicens. Quid tu vides iheremia? Et
dixi. Virgā vigilātem ego video. Et
dixit dn̄s ad me. Bene vidisti: quia vi-
gilabo ego sup verbū meū ut faciam
illud. Et factum est verbū dn̄i scđo ad
me dicens. Quid tu vides? Et dixi. Ol-
lam succensam ego video: et faciem
eius a facie aquilonis. Et dixit dn̄s
ad me. Ab aquilone pandetur om̄e
malum sup omnes habitatores terre.
Quia ecce ego cōuocabo om̄es cogna-
tiones regnoꝝ aquilonis dicit dn̄s: ⁊
venient ⁊ ponent unusquisqꝫ solium
suū ī introitu portaꝝ iherusalē et sup
omnes muros eius in circuitu et sup
uniuersas urbes iuda. Et loquar iu-
dicia mea cū eis sup omnē maliciam
eoꝝ qui dereliquerūt me et libauerunt
dijs alienis: ⁊ adorauerūt opus ma-
nuū suaꝝ. Tu ergo accinge lūbos tuos
et surge: ⁊ loquere ad eos omnia que
ego p̄cipio tibi. Ne formides a facie e-
orū: nec enim timere te faciā vultū eoꝝ.
Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem
munitam et ī columnā ferreā. et ī mu-
rum ereū sup omnē terrā regibus iuda
principibus eius ⁊ sacerdotibꝫ. ⁊ om̄i
populo terre: et bellabunt aduersum
te et non preualebunt: quia ego te-
cum sum ait dominꝰ ut liberē te. ij

Et factum est verbū dn̄i ad me di-
cens. Vade ⁊ clama in auribus
iherusalē dicens. Hec dicit dn̄s. Recor-
datus sum tui miserās adolescentiā
tuam et caritatem desp̄onsationis tue
quādo secuta es me in deserto: ī terra
que nō seminat̄. Sanctꝰ israhel dn̄o:
primitie frugū eius. Omnes qui deuo-
rant eū delinquūt: mala venient sup
eos dicit dn̄s. Audite verbū dn̄i do-
mus iacob: et omnes cognationes
domus israhel. Hec dicit dn̄s. Quid
inuenerūt patres vestri in me iniquita-
tis quia elōgauerūt a me et ābulaue-
runt post vanitatē et vani facti sūt?
Et nō dixerūt ubi ē dn̄s qui ascende-
re nos fecit de terra egipti: qui tradu-
xit nos per desertū per terrā inhabita-
bilē et inuiā. p terrā sitis et ymaginē
mortis: per terrā in qua nō ambula-
uit vir neqꝫ habitauit homo. Et indu-
xi vos in terrā carmeli: ut comederetis
fructū eiꝰ et optima illius. Et ingressi
contaminastis terrā meā: et hereditatē
meā posuistis in abominationē. Sa-
cerdotes nō dixerūt ubi est dn̄s: ⁊ tenē-
tes legem nescierūt me: et pastores pre-
uaricati sunt in me. Et ꝓphete ꝓpheta-
uerūt in baal: ⁊ ydola secuti sunt. Pro-
pterea adhuc iudicio contendā vobis-
cum ait dn̄s: et cum filijs vestris disce-
ptabo. Trāsite ad insulas cethim et vi-
dete: et ī cedar mittite et cōsiderate vehe-
menter: ⁊ videte si factū ē huiuscemodi:
si mutauit gens deos suos: ⁊ certe ipsi
nō sūt dij. Populus vero meꝰ muta-
uit gloriā suā ī ydolū. Obstupescite ce-
li sup hoc: et porte eiꝰ desolamini ve-
hementer dicit dn̄s. Duo enī mala fe-
cit ꝓpls meus. Me dereliquerūt fontē
aque viue: et foderūt sibi cisternas dis-
sipatas que cōtinere nō valent aquas.
Nunquid seruus est israhel aut verna-
culus? Quare ergo factꝰ est ī p̄dam?
Sup eū rugierūt leones et dederūt vo-
cem suā: posuerūt terrā eius ī solitudi-
nem. Ciuitates eius exuste sunt: et nō
est qui habitet in eis. Filij q̄ꝫ memphe-
os et taphneos constuprauerūt te us-
qꝫ ad verticē. Nunquid nō istud factū ē
tibi: quia dereliquisti dn̄m deum tuū eo
tempore quo ducebat te p viam? Et
nunc q̄d tibi vis ī via egipti: ut bibas

aquã turbidã? Et qd tibi cũ via assiri-
oꝝ: et ut bibas aquã fluminis? Argu-
et te malicia tua: ⁊ auſio tua icrepabit
te. Scito ⁊ vide qȝ malũ et amaꝝ ẽ re-
liquisse te dñm deum tuũ: et nõ esse ti-
morem eius apud te dicit dñs deus
exercituũ. A seculo confregisti iugum
meũ: rupisti vincula mea et dixisti. Nõ
seruiã. In omĩ eni colle sublimi ⁊ sub
omĩ ligno frõdoso tu prosternabaris
meretrix. Ego aũt plãtaui te vineã ele-
ctam: omẽ semẽ veꝝ. Quomõ ergo con-
uersa es i prauũ vinea aliena? Si la-
ueris te nitro ⁊ mĺtiplicaueris tibi her-
bam borith: maculata es i iniquitate tu-
a corã me dicit dñs de⁹. Quomõ di-
cis nõ sum polluta: post baalim nõ
ambulaui? Vide vias tuas in cõual-
le: scito quid feceris. Cursor leuis expli-
cans vias tuas: onager assuetus i so-
litudine: in desiderio anime sue attra-
xit ventũ amoris sui. Nullus auertet
eam. Omnes qui querũt eã nõ defici-
ent: in menstruis eius inuenient eam
Prohibe pedẽ tuũ a nuditate: ⁊ guttur
tuũ a siti. Et dixisti. Desperaui: nequa-
qȝ faciã. Adamaui quippe alienos: ⁊
post eos ambulabo. Quomõ cõfun-
ditur fur quãdo dephenditur sic con-
fusi sunt domus israhel: ipi ⁊ reges e-
orũ principes et sacerdotes et ꝓphete
eorũ: dicentes ligno pater me⁹ es tu:
et lapidi tu me genuisti. Verterũt ad
me tergũ et non faciẽ: et in tẽpore affli-
ctionis sue dicent: surge et libera nos.
Vbi sũt dij tui quos fecisti tibi? Sur-
gant et liberent te: in tempore afflictio-
nis tue. Secundũ numerũ quippe ciui-
tatum tuaꝝ erant dij tui iuda. Quid
vultis mecũ iudicio cõtendere? Omnes
dereliquistis me dicit dominus. Fru-
stra percussi filios vr̃os: disciplinam

non receperunt. Deuorauit gladius
vester ꝓphetas vestros: qȝsi leo vastatur
generatio vestra. Videte verbum dñi.
Numquid solitudo fact⁹ sum israheli:
aut terra serotina? Quare ergo dixit
ꝓplus meus: recessimus: non veniem⁹
vltra ad te? Nũquid obliuiscetur vir-
go ornamenti sui: aut spõsa fascie pe-
ctoralis sue? Populus vero meus ob-
litus est mei diebꝫ innumeris. Quid
niteris bonã ostendere viam tuã: ad
querendã dilectionẽ? Que insup ⁊ ma-
licias tuas docuisti vias tuas: et in a-
lis tuis inuent⁹ est sanguis animaꝝ
pauperũ ⁊ innocentũ. Non i fossis in-
ueni eos: sed in omnibus q̃ supra me-
moraui. Et dixisti. Absqȝ peccato et
innocens ego sum: et ꝓpterea auertat̃
furor tuus a me. Ecce ego iudicio con-
tendã tecum: eo qȝ dixeris non peccaui.
Quã vilis facta es nimis: iterans vi-
as tuas. Et ab egipto confunderis: si-
cut cõfusa es ab assur. Nam ⁊ ab ista
egredieris et man⁹ tue erũt sup caput
tuũ: quoniã obtriuit domin⁹ cõfiden-
tiã tuã: ⁊ nichil habebis ꝓsperũ. III
Vulgo dicit. Si dimiserit vir vxo-
rem suã et recedẽs ab eo duxerit
virũ alteꝝ: nunqd reuertet̃ ad eã vltra?
Nũquid nõ polluta erit ⁊ contamina-
ta mulier illa? Tu aũt fornicata es cũ
amatoribus multis: tamen reuertere
ad me dicit dñs. Leua oculos tuos i
directũ: et vide vbi nõ ꝓstrata sis. In
vijs sedebas expectãs eos quasi latro
insidiãs i solitudine: ⁊ polluisti terrã
in fornicatõibus tuis et in malicijs
tuis. Quãobrem prohibite sunt stille
pluuiaꝝ: et serotinus ymber non fuit.
Frons mulieris meretricis facta ẽ tibi:
noluisti erubescere. Ergo saltẽ amodo
voca me pater me⁹: dux virginitatis

mee tu es. Numquid irasceris in perpe-
tuũ: aut ꝑseuerabis in finem? Ecce lo-
cuta es et fecisti mala: ⁊ potuisti. Et di-
xit domin⁹ ad me i diebus iosie regis.
Nunqd vidisti que fecerit auersatrix
israhel? Abijt sibimet super omnem
montem excelsum et sub omni ligno
frondoso: et fornicata est ibi. Et dixi
cum fecisset hec omnia: ad me reuerte-
re: et nõ est reuersa. Et vidit ꝑuarica-
trix soror ei⁹ iuda qȝ pro eo qȝ mecha-
ta esset auersatrix israhel dimisissem
eam ⁊ dedissem ei libellũ repudij: ⁊ nõ
timuit ꝑuaricatrix iuda soror ei⁹: sed
abijt ⁊ fornicata est etiã ipa: ⁊ facilita-
te fornicationis sue cõtaminauit ter-
ram: ⁊ mechata ẽ cum lapide ⁊ ligno.
Et in omnibꝫ hijs non est reuersa ad
me ꝑuaricatrix soror eius iuda i toto
corde suo: sed i mendacio ait dñs. Et
dixit dñs ad me. Iustificauit animã
suã auersatrix isrl' cõparatõne ꝑuari-
catricis iude. Vade ⁊ clama sermones
istos contra aquilonẽ et dices. Reuer-
tere auersatrix israhel ait dñs et non a-
uertam faciẽ meã a vobis: qȝ sanct⁹
ego sum dicit dñs: et non irascar in
ꝑpetuũ. Verũtamen scito iniquitatem
tuã: quia in dñm deũ tuũ ꝑuaricata
es. Et dispersisti vias tuas alienis sub
omni ligno frondoso: et vocem meã
non audisti ait dñs. Cõuertimini filij
reuertentes dicit dñs: quia ego vir ve-
ster. Et assumã vos: unũ de ciuitate ⁊
duos de cognatõne: et introducã vo⁹
in syon. Et dabo vobis pastores iu-
xta cor meũ: et pascent vos sciencia et
doctrina. Cumqȝ multiplicati fueritis
⁊ creueritis in terra in diebꝫ illis ait do-
minus nõ dicent vltra archa testamẽ-
ti dñi: neqȝ ascendet sup cor neqȝ recor-
dabitur illi⁹: nec visitabitur nec fiet

vltra. In tempore illo vocabũt iheru-
salẽ soliũ dñi: et cõgregabũtur ad eã
omnes gentes in nomine dñi in ihe-
rusalẽ: ⁊ nõ ambulabũt post prauita-
tem cordis sui pessimi. In diebus illis
ibit domus iuda ad domũ israhel: ⁊
venient simul de terra aquilonis ad terrã
quã dedi patribꝫ vestris. Ego aũt dixi.
Quomõ ponã te in filios: et tribuã ti-
bi terrã desiderabilẽ hereditatẽ ꝑclarã
exercituũ gentiũ? Et dixi. Patrẽ voca-
bis me: ⁊ post me ingredi nõ cessabis.
Sed quomõ si cõtemnat mulier ama-
torẽ suũ: sic contempsit me dom⁹ isrl'
dicit dñs. Vox in vijs audita est plo-
ratus ⁊ vlulatus filioꝝ israhel: quoni-
am iniqȝ fecerũt viam suã: obliti sunt
domini dei sui. Cõuertimini filij reuer-
tẽtes: ⁊ sanabo auersiones vr̃as. Ecce
nos venimus ad te. Tu eni es dñs de-
us noster. Vere mendaces erãt colles
et multitudo mõtiũ. Vere in domino
deo nostro salus isrl'. Confusio come-
dit laborẽ patrũ vestroꝝ ab adolescen-
tia nr̃a: greges eoꝝ et armẽta eoꝝ: fili-
os eoꝝ et filias eoꝝ. Dormiem⁹ i con-
fusione nr̃a et operiet nos ignominia
nostra: quoniã dño deo nr̃o peccaui-
mus nos et patres nostri ab adolescen-
tia nostra usqȝ ad diem hanc: et non
audiuim⁹ vocẽ dñi dei nostri. IIII
Si reuerteris ad me israhel ait do-
minus: ad me cõuertere. Si ab-
stuleris offendicula tua a facie mea nõ
commoueberis. Et iurabis viuit do-
minus in veritate ⁊ in iudicio et in iu-
sticia: ⁊ benedicent eũ gẽtes ipmqȝ lau-
dabũt. Hec eni dicit dñs viro iuda ⁊ ha-
bitatori ihrlm. Nouate vobis noua-
le: ⁊ nolite serere sup spinas. Circũcidi-
mini dño: ⁊ auferte ꝑpucia cordiũ vro-
rum viri iuda et habitatores iherusalẽ:

ne forte egrediat̃ ut ignis indignatio
mea et succendatur: et nõ sit qui extin-
guat. Omnia autem hec mala veniẽt
propter maliciã cogitationũ vestrarũ.
Annũciate in iuda. et in iherusalem
auditum facite: loquimini ⁊ canite tu-
ba ĩ terra: clamate fortiter et dicite. Con-
gregamini et ingrediamur civitates
munitas: levate signum in syon. Con-
fortamini nolite stare: quia malum
ego adducã ab aquilone et contritio-
nem magnam. Ascendit leo de cubili
suo: et predo gentiũ se levavit. Egres-
sus est de loco suo: ut ponat terrã tuã
in desolationem. Civitates tue vasta-
buntur: remanẽtes absq; habitatore.
Sup hoc accingite vos ciliciis: plan-
gite et ululate: quia nõ est aversa ira
furoris dñi a vobis. Et erit in die illa
dicit dñs peribit cor regis et cor princi-
pum: et obstupescẽt sacerdotes: et pro-
phete cõsternabũtur. Et dixi. Heu. heu.
heu. dñe deus. Ergo ne decepisti popu-
lum istũ ⁊ iherusalẽ dicẽs: pax erit vo-
bis? Et ecce pervenit gladius usq; ad ani-
mam. In tempore illo dicet̃ populo huic
et iherusalẽ ventus urens in viis q̃ sũt
in deserto: vie filie populi mei nõ ad ven-
tilandũ ⁊ ad purgandũ. Spiritus ple-
nus ex hiis veniet michi. Et nũc ego
sed loquar iudicia mea cum eis. Ecce
quasi nubes ascendet: et quasi tempe-
stas currus eius. Velociores aquilis
equi illius. Ve nobis: quoniã vastati
sumus. Lava a malicia cor tuũ iheru-
salem: ut salva fias usquequo mora-
buntur in te cogitationes noxie? Vox
enĩ annũciãtis a dan: et notũ facientis
ydolũ de mõte ephraim. Dicite gentibus.
Ecce auditũ est in ierlm. custodes veni-
re de terra longinqua: ⁊ dare sup civi-
tates iuda vocem suã. Quasi custodes
agrorũ facti sunt sup eam ĩ giro: quia
me ad iracundiã provocavit dicit do-
minus. Vie tue ⁊ cogitationes tue fece-
runt hec tibi. Ista malicia tua quia a-
mara: quia tetigit cor tuũ. Ventrẽ me-
um ventrem meũ doleo: sensus cordis
mei turbati sunt in me. Non tacebo:
quoniã vocẽ bucine audivit anima
mea: clamorẽ prelii. Cõtritio sup con-
tritionem vocata ẽ: et vastata ẽ omnis
terra. Repente vastata sunt tabernacu-
la mea: subito pelles mee. Usquequo
videbo fugientem: audiã vocẽ bucine?
Quia stultus populus meus me non co-
gnovit: filii insipiẽtes sunt. et vecordes.
Sapiẽtes sunt ut faciãt mala: bene
autẽ facere nescierũt. Aspexi terrã ⁊ ecce
vacua erat. et nichil: et celos. ⁊ nõ erat
lux ĩ eis. Vidi mõtes et ecce moveban-
tur: et omnes colles cõturbati sunt. In-
tuitus sum et nõ erat homo: et omne vo-
latile celi recessit. Aspexi et ecce carmelus
desertus: ⁊ omnes urbes eius destructe sũt a
facie dñi et a facie ire furoris eius. Hec
enim dicit dñs. Deserta erit omnis terra:
sed tamen cõsumationẽ nõ faciã. Luge-
bit terra: et merebũt celi desuper: eo q̃ lo-
cutus sum. Cogitavi et non penituit
me: nec aversus sum ab eo. A voce e-
quitis et mittẽtis sagittã fugit omnis
civitas. Ingressi sunt ardua: et ascen-
derunt rupes. Universe urbes derelicte
sunt: et non habitat in eis homo. Tu
autẽ vastata quid facies? Cum vesti-
eris te coccino: cũ ornata fueris monili
aureo. ⁊ pinxeris stibio oculos tuos:
frustra componeris. Contempserũt me
amatores tui: animã tuam querunt.
Vocem enim quasi parturientis au-
divi: et angustias ut puerpere. Vox
filie syon intermorientis expandentis-
que manus suas. Ve michi: quia defecit
anima mea propter interfectos.

V

Circuite vias iherusalẽ et aspicite:
et cõsiderate et querite in plateis
eius. an inveniatis virũ facientem iu-
diciũ. et querentem fidem: et propicius e-
ro ei. Quod si etiã vivit dñs dixerint:
et hoc falso iurabunt. Domine oculi
tui respiciũt fidẽ. Percussisti eos et nõ
doluerũt: attrivisti eos et renuerunt
accipere disciplinã. Induraverũt faci-
es suas supra petrã: et noluerũt reverti.
Ego autẽ dixi. Forsitan pauperes sunt
et stulti: ignorãtes viã dñi et iudiciũ
dei sui. Ibo ergo ad optimates et lo-
quar eis. Ipsi enim cognoverũt viam
dñi: iudiciũ dei sui. Et ecce magis hii
simul cõfregerũt iugũ: ruperũt vincula.
Idcirco percussit eos leo de silva: lupus
ad vesperã vastavit eos: pardus vigilãs
sup civitates eorũ. Omnis qui egres-
sus fuerit ex eis capietur: quia multe
sunt prevaricationes eorũ: confortate sũt
aversiones eorũ. Sup quo propicius tibi
esse potero? Filii tui dereliquerũt me: ⁊
iurant in hiis. qui nõ sunt dii. Satu-
ravi eos ⁊ mechati sunt: et ĩ domo me-
retricis luxuriabãtur. Equi amatores
in feminas: et emissarii facti sũt: unus-
quisq; ad uxorẽ proximi sui hinniebat.
Numquid sup hiis non visitabo dicit
dñs: et in gente tali nõ ulciscetur ani-
ma mea? Ascendite muros eius ⁊ dis-
sipate: consũmationẽ autẽ nolite face-
re. Auferte propagines eorũ: quia non
sũt dñi. Prevaricatione enĩ prevaricata
est in me domus israhel et domus iuda
ait dñs. Negaverũt dñm: et dixerunt.
Non est ipse: neq; veniet sup nos ma-
lum: gladiũ et famẽ non videbimus.
Prophete fuerũt in ventũ locuti: et re-
sponsum nõ fuit in eis. Hec ergo eveni-
ent illis. Hec dicit dñs deus exercituũ.
Quia locuti estis verbũ istud: ecce ego
do verba mea in ore tuo in ignem et
populum istũ ĩ ligna: et vorabit eos. Ecce
ego adducã sup vos gentem de lõgin-
quo domus israhel ait dñs: gentẽ ro-
bustã gentem antiquã gentem cuius
ignorabis linguã: nec intelliges quid
loquatur. Pharetra eius quasi sepulcrum
patens: universi fortes. Et comedet se-
getes tuas et panẽ tuũ devorabit: fili-
os tuos et filias tuas comedet. gregẽ
tuũ et armẽta tua: et comedet vineam
tuã et ficũ tuã. et conteret urbes muni-
tas tuas in quibus tu habes fiduciã
gladio. Veruntamẽ in diebus illis ait do-
minus nõ faciam vos in consũmati-
onem. Quod si dixeritis quare fecit do-
minus deus noster nobis hec omnia:
dices ad eos. Sicut dereliquistis me et
servistis deo alieno in terra vestra: sic
servietis diis alienis in terra nõ vestra.
Annũciate hec domui iacob: et audi-
tum facite in iuda dicentes. Audi po-
pule stulte qui nõ habes cor: qui haben-
tes oculos nõ videtis. et aures et non
auditis. Me ergo non timebitis ait
dñs: ⁊ a facie mea nõ dolebitis? Qui
posui arenam terminũ mari. preceptũ
sempiternũ quod nõ preteribit: et cõmove-
buntur et nõ poterunt: et intumescent
fluctus eius ⁊ nõ transibũt illud. Po-
pulo autẽ huic factũ ẽ cor incredulũ et
exasperãs. Recesserũt et abierunt: et nõ
dixerunt in corde suo. Metuamus dñm
deũ nostrũ qui dat nobis pluviã tem-
poraneã et serotinã in tempore suo:
plenitudinẽ annue messis custodientẽ
nobis. Iniquitates nr̃e declinaverũt
hec: et peccata nostra prohibuerũt bonũ
a nobis: quia inventi sunt in populo meo
impii insidiãtes quasi aucupes: laqueos
ponẽtes et pedicas ad capiendos viros.

sicut decipula plena auibꝫ: sic domus
eoꝝ plene dolo. Ideo magnificati sūt
et ditati: incrassati sunt et impingua-
ti: et pterierūt sermones meos pessime.
Causam vidue nō iudicauerunt: cau-
sam pupilli nō direxerūt: et iudicium
pauperū nō iudicauerūt. Numquid su-
per hijs nō visitabo dicit dn̄s: aut su-
per gentem huiuscemodi nō vlciscetur
anima mea? Stupor et mirabilia fa-
cta sunt in terra. Prophete ꝓphetabāt
mendaciū: et sacerdotes applaudebāt
manibꝫ suis: et ꝑls meꝰ dilexit talia.
Quid igit̄ fiet in nouissimo eiꝰ? VI
Confortamini filij beniamin in
medio ihrl'm: et i thecua clan-
gite bucina: et sup bethacarem leuate
vexillū: quia malū visum est ab aqui-
lone et contritio magna. Speciose et
delicate assimilaui filiā syon: ad eam
venient pastores et greges eoꝝ. Fixerūt
in ea tentoria in circuitu: pascet unuſ-
quisq; eos q̄ sb manu sua sunt. San-
ctificate sup eā bellū: cōsurgite et ascen-
damus in meridie. Ve nobis quia de-
clinauit dies: quia lōgiores facte sūt
umbre vesperi. Surgite et ascendamꝰ
in nocte: et dissipemus domus eius:
quia hec dicit dn̄s exercituū. Cedite li-
gnum eius: et fundite circa ihrusalem
aggerem. Hec est ciuitas visitatōis:
omnis calūnia in medio eius. Sicut
frigidā facit cisterna aquā suā: sic fri-
gidam fecit maliciā suā. Iniquitas et
vastitas audietur ī ea corā me semp:
infirmitas et plaga. Erudire ihrusa-
lem ne forte recedat anima mea a te:
ne forte ponā te desertam · terrā inha-
bitabilem. Hec dicit dn̄s exercituum.
Usq; ad racemū colligent · q̄si ī vinea
reliquias israhel. Converte manum
tuā quasi vindemiator ad cartallum.

Cui loquar: et quē contestabor ut au-
diat? Ecce incircūcise aures eoꝝ: et au-
dire nō possūt. Ecce verbū dn̄i factū ē
eis in obprobriū: et nō suscipiēt illud.
Idcirco furore dn̄i plenus sum: labo-
raui sustinens. Effunde sup paruulū
furorem et sup cōcilium iuuenū simul.
Vir enim cū muliere capietur: senex cū
pleno dieꝝ. Et transibūt domus eorū
ad alteros agri et vxores pariter: quia
extendam manū meā sup habitantes
terrā dicit dn̄s. A minore quippe usq;
ad maiorem omnes auaricie student:
et a ꝓpheta usq; ad sacerdotem cuncti
faciūt dolū. Et curabāt contritionē filie
ꝑli mei cum ignominia dicentes pax
pax: et nō erat pax. Confusi sunt q̄a
abominationē fecerunt: quin potius
confusione non sunt cōfusi: et erubesce-
re nescierūt. Quāobrem cadent inter
ruentes: in tempore visitatōnis sue cor-
ruent dicit dominus. Hec dicit domi-
nus. State super vias et videte · et in-
terrogate de semitis antiquis que sit
via bona et ambulate in ea: et inue-
nietis refrigerium animabus vestris.
Et dixerūt. Nō ambulabimꝰ. Et con-
stitui super vos speculatores. Et dixi.
Audite vocem tube. Et dixerūt. Non
audiemus. Ideo audite gentes et co-
gnosce congregatio: quāta ego faciā eis.
Audi terra. Ecce ego adduco mala su-
per ꝑlm istū fructū cogitationū eius:
quia verba mea nō audierunt: et legē
meā proiecerunt. Ut quid michi thus
de saba affertis: et calamū suaue olen-
tem de terra longinqua? Holocausto-
mata vestra nō sūt accepta: et victime
vestre nō placuerūt michi. Propterea
hec dicit dn̄s. Ecce ego dabo in ꝑlm
istū ruinas: et ruent in eis patres et fi-
lij simul · vicinus et ꝓximus peribunt.

Hec dicit dominus. Ecce venit ꝑlus de
terra aquilonis · et gens magna cōsur-
get a finibꝫ terre: sagittā et gladiū arri-
piet: crudelis est et nō miserebit̄. Vox
eius quasi mare sonabit: et sup equos
ascendent · ꝑparati quasi vir ad preliū
aduersum te filia syon. Audiuimꝰ fa-
mam eius: dissolute sunt manus no-
stre. Tribulatio apphendit nos: dolo-
res ut parturientem. Nolite exire ad a-
gros: et in viam ne ābuletis: quoniā
gladius inimici pauor in circuitu. Fi-
lia ꝑli mei accingere cilicio · et cōsper-
gere cinere: luctū unigeniti fac tibi plā-
ctum amarū: quia repente veniet va-
stator sup vos. Probatorē dedi te in
populo meo robustū: et scies et proba-
bis vias eoꝝ. Omēs isti principes de-
clinātes: ābulantes fraudulenter. Es
et ferrū: uniuersi corrupti sunt. Defecit
sufflatoriū in igne: cōsumptū ē plum-
bum. Frustra conflauit cōflator: ma-
licie enim eorum non sunt cōsumpte.
Argentum reprobū vocate eos: quia
dominus proiecit illos. VII
Verbū quod factū est ad ihere miā
a domino dicens. Sta in porta
domus dn̄i: et pdica ibi verbū istud et
dic. Audite verbū dn̄i omīs iuda: qui
ingredimini p portas has · ut adore-
tis dn̄m. Hec dicit dn̄s exercituū deus
israhel. Bonas facite vias vestras et
studia vr̄a: et habitabo vobiscū in lo-
co isto. Nolite confidere ī verbis men-
dacij: dicentes templū dn̄i · templū dn̄i ·
templū dn̄i est. Quoniā si benedixeritis
vias vr̄as et studia vr̄a · si feceritis iu-
diciū inter virū et ꝓximū eius · aduene
et pupillo et vidue non feceritis calu-
mniā: nec sanguinē innocentē effude-
ritis in loco hoc · et post deos alienos
nō ābulaueritis ī malū vobismetipsis:

habitabo vobiscū in loco isto in terra
quā dedi patribus vr̄is a seculo et usq;
in seculū. Ecce vos cōfiditis vobis in
sermonibꝫ mēdacij qui nō proderunt
vobis: furari · occidere · adulterare · iu-
rare · mēdaciter libare baalim: et ire
post deos alienos quos ignoratis.
Et venistis et stetistis corā me ī domo
hac in qua inuocatū est nomē meum:
et dixistis liberati sumꝰ eo q fecerimus
omēs abominatōnes istas. Ergo spe-
lunca latronū facta est domus ista: ī
qua inuocatū est nomē meū in oculis
vestris? Ego ego sū: ego vidi dicit do-
minus. Ite ad locū meū in sylo ubi ha-
bitauit nomē meū a principio: et vide-
te que fecerim ei ꝓpter maliciā ꝑli mei
israhel. Et nūc quia fecistis omīa ope-
ra hec dicit dn̄s: et locutꝰ sum ad vos
mane consurgens et loquens et non
audistis: et vocaui vos et nō respōdi-
stis: faciā domui huic in qua inuoca-
tum est nomē meū et in qua vos habe-
tis fiduciā et loco quē dedi vobis et pa-
tribꝫ vestris sicut feci sylo: et ꝓiciā vos
a facie mea sicut ꝓieci omēs fratres ve-
stros uniuersum semen ephraim. Tu
ergo noli orare pro ꝑlo hoc: nec assu-
mas pro eis laudem et orationē: et nō
obsistas michi: quia nō exaudiam te.
Nōne vides quid isti faciūt ī ciuitati-
bus iuda · et in plateis ihrl'm? Filij
colligunt ligna · et patres succendunt
ignē: et mulieres cōspergunt adipem
ut faciāt placentas regine celi et libēt
dijs alienis: et me ad iracundiā ꝓuo-
cent. Numquid me ad iracundiā pro-
uocant dicit dn̄s? Nōne semetipsos ī
confusione vultus sui? Ideo hec dicit
dn̄s deus. Ecce furor meus et indigna-
tio mea conflatur sup locū istū sup vi-
ros et super iumenta et super lignum

regionis et sup fruges terre: et succen-
detur ꝛ nō extinguetur. Hec dicit dn̄s
exercituū deus israhel. Olocaustoma-
ta vestra addite victimis vr̄is et com-
edite carnes: quia non sum locut⁹ cū
patrib; vestris et non p̄cepi eis in die
qua eduxi eos de terra egipti de verbo
olocaustomatū ꝛ victimarū: sed hoc
verbū p̄cepi eis dicens. Audite vocem
meā ꝛ ero vobis deus ꝛ vos eritis mi-
chi pp̄ls: ꝛ ambulate in om̄i via quā
mādavi vobis: ut bene sit vobis. Et
non audierūt nec inclinaverunt aurē
suā: sed abierūt in voluptatibus et in
pravitate cordis sui mali: factiq; sūt
retrorsum et non in ante a die qua e-
gressi sūt patres eoꝝ de terra egipti usq;
ad diem hanc. Et misi ad eos omnes
servos meos ꝓphetas per diem · cōsur-
gens diluculo · ꝛ mittens: et nō audie-
runt me nec inclinaverunt aurem suā
sed induraverūt cervicem suā: ꝛ prius
operati sunt q̄ʒ patres eoꝝ. Et loqueris
ad eos omnia verba hec et non audi-
ent te: et vocabis eos et non respōde-
bunt tibi. Et dices ad eos. Hec ē gens
q̄ non audivit vocem dn̄i dei sui: nec
recepit disciplinā. Periit fides: et abla-
ta est de ore eoꝝ. Tonde capillū tuū et
proice · et sume in directū planctū: q̄a
proiecit dn̄s et reliquit generationem
furoris sui: quia fecerūt filii iuda ma-
lum in oculis meis dicit dn̄s. Posue-
runt offendicula sua in domo in qua
invocatū est nomē meū ut polluerent
eam: et edificaverūt excelsa thophet q̄
est in valle filii ennon: ut incenderent
filios suos et filias suas igni · que nō
p̄cepi nec cogitavi in corde meo. Idco
ecce dies venient dicit dn̄s: et nō dicet̄
amplius tophet et vallis filii ennon
sed vallis interfectionis: et sepelient i

thophet eo q̄ nō sit locus. Et erit mor-
ticinū pp̄li huius in cibos volucrib; celi
et bestiis terre: et non erit qui abigat.
Et quiescere faciam de urbibus iuda
et de plateis ih'rlm vocē gaudii ꝛ vocē
leticie: vocem sponsi ꝛ vocē spōse. In
desolatione enim erit terra. viii

In tempore illo ait dn̄s · eicient ossa re-
gis iuda et ossa principū eius et ossa
sacerdotū et ossa ꝓphetaꝝ et ossa eorū
qui habitaverūt ihe'rusalē de sepulcris
suis: et expandent ea ad solē et lunā ꝛ
omnē miliciā celi que dilexerunt ꝛ qui-
bus servierūt et post que ambulaverūt:
et que quesierūt et adoraverūt. Nō col-
ligent̄ et non sepelientur: in sterquili-
niū sup faciem terre erūt. Et eligēt ma-
gis mortē q̄ʒ vitā omnes q̄ residui fu-
erint de cognatione hac pessima: in
universis locis que derelicta sunt ad
que eieci eos dicit dn̄s exercituū. Et di-
ces ad eos. Hec dicit dn̄s. Numquid
qui cadit nō resurget: ꝛ qui aversus ē
non revertetur? Quare ergo aversus
est pp̄ls iste in ih'rusalē aversione con-
tentiosa? Apprehenderunt mendaciū:
et noluerūt reverti. Attendi et ausculta-
vi: nemo quod bonū est loquit̄. Nul-
lus est qui agat penitenciā sup peccato
suo dicens. Quid feci? Omnes cōversi
sunt ad cursum suū: quasi equus im-
petu vadens in p̄liū. Milvus in celo
cognovit tempus suū: turtur ꝛ hirun-
do ꝛ ciconia custodierunt tempus ad-
ventus sui: pp̄lus aūt me⁹ nō cogno-
vit iudiciū dn̄i. Quomō dicitis sapiē-
tes nos sumus: ꝛ lex dn̄i nobiscū est?
Vere mendaciū operat⁹ est stilus men-
dax scribaꝝ. Confusi sunt sapientes:
perteriti et capti sūt. Verbū eni dn̄i pro-
iecerūt: ꝛ sapientia nulla est ī eis. Pro-
pterea dabo mulieres eoꝝ exteris: agros

eoꝝ heredib;. Quia a minimo usq; ad
maximū omnes avariciā secuntur: a
propheta usq; ad sacerdotem cūcti fa-
ciunt mendaciū. Et sanabāt contriti-
ones filie pp̄li mei ad ignominiā dicē-
tes pax pax: cum non esset pax. Cōfu-
si sunt quia abominationē fecerunt:
quin pocius confusione nō sunt cōfu-
si: ꝛ erubescere nescierunt. Idcirco cadēt
inter corruentes: in tempore visitatio-
nis sue corruent dicit dominus. Con-
gregans congregabo eos ait domin⁹.
Nō ē uva in vitib; ꝛ non sunt ficus in
ficulnea: foliū defluxit: ꝛ dedi eis q̄ p̄ter-
gressa sunt. Quare sedem⁹? Cōvenite
et ingrediamur civitatem munitam ·
et sileam⁹ ibi: quia dn̄s deus noster si-
lere nos fecit: et potum dedit nobis a-
quam fellis. Peccavimus enim domi-
no. Expectavimus pacem et non erat
bonum: tempus medele et ecce formi-
do. A dan auditus est fremitus equo-
rum eius: a voce hinnituum pugna-
toꝝ ei⁹ cōmota est omnis terra. Et ve-
nerūt et devoraverūt terrā ꝛ plenitudi-
nem eius: urbem et habitatores eius.
Quia ecce ego mittam vobis serpētes
regulos quibus non est incantatio:
et mordebūt vos ait dn̄s. Dolor me-
us sup dolorem: in me cor meū merens.
Ecce vox clamoris filie pp̄li mei de ter-
ra longinqua. Nūquid dn̄s non est
in syon · aut rex ei⁹ nō ē in ea? Quare
ergo me ad iracundiā concitaverūt ī
sculptilib; suis: ꝛ in vanitatibus alie-
nis? Transiit messis: finita est estas: ꝛ
nos salvati non sumus. Sup contri-
tione filie pp̄li mei contrit⁹ sum ꝛ con-
tristat⁹: stupor obtinuit me. Nūquid
resina nō est in galaad · aut medicus
non est ibi? Quare ergo non ē obdu-
cta cicatrix filie populi mei? ix

Quis dabit capiti meo aquam: ꝛ
oculis meis fontē lacrimaꝝ?
Et plorabo die et nocte interfectos fi-
lie pp̄li mei. Quis dabit me in solitu-
dinem diversoꝝ viatoꝝ? Et derelinquā
pp̄lm meū ꝛ recedā ab eis: quoniam o-
mnes adulteri sunt ꝛ cetus p̄varicato-
rum: et extenderunt linguā suā quasi
arcum mendacii et nō veritatis. Con-
fortati sunt in terra: quia de malo ad
malū egressi sunt: ꝛ me non cognove-
runt dicit dn̄s. Unusquisq; se a pxi-
mo suo custodiat: ꝛ in om̄i fratre suo
non habeat fiduciā: quia om̄is frater
supplantans supplantabit: et om̄is a-
micus fraudulenter incedet: et vir fra-
trem suū deridebit ꝛ veritatem non lo-
quent̄. Docuerūt enim linguā suā lo-
qui mendaciū: ut inique agerent labo-
raverūt. Habitatio tua in medio doli:
in dolo renuerunt scire me dicit dn̄s.
Propterea hec dicit dn̄s exercituū. Ec-
ce ego conflabo et probabo eos. Quid
enim aliud faciā a facie filie pp̄li mei?
Sagitta vulnerans lingua eoꝝ: dolū
locuta est. In ore suo pacem cū amico
suo loquit̄ · ꝛ occulte ponit ei insidias.
Nūquid sup hiis nō visitabo dicit do-
minus: aut in gente huiuscemodi nō
ulciscetur anima mea? Sup montes
assumā fletū ac lamentū et sup specio-
sa deserti planctū: quoniā incensa sūt
eo q̄ nō sit vir pertransiens: ꝛ nō audie-
runt vocem possidentis. A volucre celi
usq; ad pecora transmigraverūt et re-
cesserūt. Et dabo ih'rusalē in acervos
arene et cubilia draconū · et civitates
iuda dabo in desolationē eo q̄ nō sit
habitator. Quis est vir sapiens qui
intelligat hoc et ad quē verbū oris do-
mini fiat: ut annunciet istud: quare
perierit terra et exusta sit q̄si desertū eo

ꝙ non sit qui pertranseat? Et dixit dñs.
Quia dereliquerūt legem meā quam
dedi eis· ⁊ non audierūt vocem meā· ⁊
non ambulauerunt in ea: et abierunt
post prauitatē cordis sui· et post ba-
alim quod didicerunt a patribꝫ suis:
idcirco hec dicit dñs exercituū deꝰ isrl.
Ecce ego cibabo ppłm istū absinthio ⁊
potū dabo eis aquā fellis: et dispgā
eos in gentibus quas non nouerunt
ipsi ⁊ patres eoꝝ: et mittā post eos gla-
dium donec cōsumant̄. Hec dicit do-
minus exercituū. Cōtemplamini ⁊ vo-
cate lamentatrices ut veniāt: et ad eas
que sapientes sunt mittite et ꝓperent:
festinēt et assumāt sup nos lamentū·
deducāt oculi nr̄i lacrimas: et palpebre
nostre defluāt aquis: quia vox lamē-
tationis audita est de syon. Quomō
vastati sumus: ⁊ cōfusi vehementer?
Quia dereliquimꝰ terrā: quoniā deiec-
ta sunt tabernacula nostra. Audite
ergo mulieres verbū dñi· et assumat au-
ris vestra sermonē oris eius: ⁊ docete
filias vestras lamentum et vnaqueqꝫ
proximā suā planctū: quia ascendit
mors per fenestras nr̄as· ingressa est
domos nr̄as: dispdere paruulos defo-
ris· iuuenes de plateis. Loquere. Hec
dicit dñs. Et cadet morticinū hominis
quasi stercus sup faciē regionis: et sicut
fenū post tergū metentis: et nō est qui
colligat. Hec dicit dñs. Non gloriet̄
sapiens in sapientia sua· et nō glorie-
tur fortis in fortitudine sua· et nō glo-
rietur diues in diuicijs suis: sed i hoc
glorietur qui gloriatur· scire et nosse
me: quia ego sum dñs qui facio mise-
ricordiam et iudiciū et iusticiā in terra.
Hec enim placent michi ait dominus.
Ecce dies veniunt dicit dñs· ⁊ visitabo
sup omnē q̄ incircūcisū habet ꝓpuciū·

sup egiptū et sup iudā et sup edom· et
sup filios ammon et sup moab: et su-
per om̄es q̄ attonsi sūt i comam habi-
tantes in deserto: quia omnes gentes
habent ꝓpucium: omnis aūt domus
israhel incircumcisi sunt corde. x

Audite verbū qd̄ locutus est dñs
sup vos domus israhel. Hec di-
cit dñs. Iuxta vias gentiū nolite dis-
cere: et a signis celi nolite metuere que
timent gentes: quia leges ppłorū va-
ne sunt. Quia lignū de saltu p̄cidit:
opus manus artificis in ascia. Argē-
to et auro decorauit illud: clauis et
malleis cōpegit ut nō dissoluatur. In
similitudinē palme fabricata sunt· et
nō loquent̄: portata tollent̄: quia ince-
dere nō valent. Nolite ergo timere ea:
quia nec male possunt facere nec bene.
Non est similis tui dñe: magnus es
tu: ⁊ magnū nomen tuū i fortitudine.
Quis non timebit te o rex gentiū? Tu-
um est enim decus. Inter cunctos sapi-
entes gentiū· ⁊ in vniuersis regnis eo-
rum· nullus est similis tui: pariter in-
sipientes et fatui ꝓbabuntur. Doctri-
na vanitatis eoꝝ lignū est. Argentū
inuolutū de tharsis affertur: et aurū
de ophir opus artificis ⁊ manus era-
rij: iacinctus et purpura indumentū
eoꝝ. Opus artificū vniuersa hec: dñs
aūt deus verus est. Ipse est deꝰ viuēs:
et rex sempiternus. Ab indignatiōe
eius cōmouebit̄ terra: ⁊ nō sustinebūt
gentes cōminationē eiꝰ. Sic ergo di-
cetis eis. Dij qui celos ⁊ terrā non fece-
runt· pereant de terra: et de hijs q̄ sub
celo sunt. Qui facit terrā i fortitudine
sua preparat orbē in sapientia sua et
prudentia sua extendit celos: ad vocē
suā dat multitudinem aquaꝝ in celo
et eleuat nebulas ab extremitatibus

terre. Fulgura in pluuiā facit: et edu-
xit ventū de thesauris suis. Stultꝰ factus
ē om̄is homo a sciētia sua: confusus
est artifex omnis in sculptili: quoniā
falsum est qd̄ cōflauit et non ē spiritꝰ
in eis. Vana sunt: et opus eoꝝ risu di-
gnum. In tēpore visitationis sue pe-
ribunt. Non est hijs similis pars ia-
cob. Qui enim formauit omnia ipse
est? Et israhel virga hereditatis eius.
Dominus exercituū nomē illi. Cōgre-
ga de terra cōfusionē tuā que habitas
in obsidione: quia hec dicit dñs. Ecce
ego longe ꝓiciā habitatores terre in
hac vice: et tribulabo eos ita ut nō in-
ueniant̄. Ve michi sup cōtritione me-
a: pessima plaga mea. Ego autē dixi.
Plane hec infirmitas mea ē: et porta-
bo illā. Tabernaculū meū vastatū est:
omnes funiculi mei dirupti sunt. Fi-
lij mei exierunt a me: ⁊ non subsistunt.
Non est qui extendat ultra tentorium
meū ⁊ erigat pelles meas: quia stulte
egerūt pastores et dominū nō quesie-
runt: ꝓpterea nō intellexerūt· et om̄is
grex eoꝝ dispsus est. Vox auditiōnis
ecce venit: et cōmotio magna de terra
aquilonis: ut ponat ciuitates iude so-
litudinē et habitacula draconū. Scio
dñe quia non est hominis via eius:
nec viri est ut ambulet et dirigat gres-
sus suos. Corripe me dñe: verūtamen
in iudicio ⁊ non in furore tuo: ne forte
ad nichilū redigas me. Effunde indi-
gnationē tuā sup gentes: que non co-
gnouerūt te: et sup ꝓuincias q̄ nomē
tuū nō inuocauerūt: quia comederūt
iacob· ⁊ deuorauerūt eū et consumpse-
runt illū: et decꝰ eiꝰ dissipauerūt. xi·

Verbū qd̄ factū est ad iheremiā a
dño dicens. Audite verba pacti
huius: et loquimini ad viros iuda et

ad habitatores iherusalē: et dicetis ad
eos. Hec dicit dñs deus israhel. Male-
dictus vir qui non audierit verba pa-
cti huius: qd̄ p̄cepi patribꝫ vestris i di-
e qua eduxi eos de terra egipti de for-
nace ferrea dicens. Audite vocem me-
am ⁊ facite omnia que p̄cepi vobis: ⁊
eritis michi in ppłm et ego ero vobis i
deū: ut suscitem iuramentū qd̄ iuraui
patribus vr̄is daturū me eis terrā fluē-
tem lacte et melle sicut est dies hec. Et
respondi et dixi. Amē dñe. Et dixit do-
minus ad me. Vociferare omnia ver-
ba hec in ciuitatibus iuda ⁊ foris ihe-
rusalē dicens. Audite verba pacti huiꝰ
et facite illa: quia cōtestans cōtestatus
sum patres vestros in die qua eduxi
vos de terra egipti usqꝫ ad diem hanc.
Mane consurgens contestatus sum
et dixi audite vocem meā: ⁊ nō audie-
runt nec inclinauerūt aurem suā: sed
abierūt vnusquisqꝫ in prauitate cordis
sui mali. Et induxi sup eos om̄ia ver-
ba pacti huiꝰ: quod precepi ut facerent
et non fecerunt. Et dixit dominꝰ ad
me. Inuenta est cōiuratio in viris iu-
da et in habitatoribus iherusalē. Re-
uersi sunt ad iniquitates patrum su-
orum priores: qui noluerunt audire
verba mea. Et hij ergo abierunt post
deos alienos ut seruirent eis. Irritū
fecerunt domus israhel et domus iu-
da pactum meū: qd̄ pepigi cum patri-
bus eoꝝ. Quamobrem hec dicit dñs.
Ecce ego inducā sup eos mala de qui-
bus exire nō poterunt: et clamabunt
ad me et nō exaudiā eos. Et ibūt ciui-
tates iuda et habitatores iherusalem
et clamabūt ad deos quibus libant: ⁊
non saluabūt eos in tempore afflicti-
onis eoꝝ. Secundū eni numerū ciuita-
tum tuaꝝ erāt dij tui iuda: et secundū

numerū viaꝝ ihꝛusalē posuisti aras
confusionis: aras ad libandum baa-
lim. Tu ergo noli orare pro ꝑplo hoc:
et ne assumas pro eis laudem et ora-
tionē: quia non exaudiā in tempore
clamoris eoꝝ ad me: in tempore affli-
ctionis eoꝝ. Quid est q dilectus meus
ī domo mea facit scelera multa? Mun-
quid carnes sancte auferent a te mali-
cias tuas: in quibꝫ gloriata es? Oli-
uam uberem pulcram fructiferā speci-
osam vocauit dn̄s nomen tuū. Ad
vocem loquele grandis exarsit ignis
in ea: ⁊ combusta sunt fruteta eiꝰ. Et
dominꝰ exercituū qui plātauit te locu-
tus est sup te malū: pro malis domꝰ
israhel et domus iuda que fecerūt si-
bi ad irritandū me libantes baalim.
Tu aūt dn̄e demonstrasti michi et co-
gnoui: tu ostendisti michi studia eo-
rum: et ego quasi agnus mansuetus
qui portatur ad victimā. Et non co-
gnoui quia cogitauerūt sup me cōsi-
lia dicentes: mittamus lignū in panē
eius · ⁊ eradamus eum de terra viuen-
tiū: et nomen eius nō memoretur am-
plius. Tu aūt dn̄e sabaoth qui iudi-
cas iuste ⁊ probas renes ⁊ corda: vide-
am vltionē tuam ex eis. Tibi eni reue-
laui causam meā. Propterea hec dicit
dominꝰ ad viros anathot: qui que-
runt animā tuā ⁊ dicunt. Non ꝓphe-
tabis in nomine dn̄i: et non morieris
in manibus nr̄is. Propterea hec dicit
dominꝰ exercituū. Ecce ego visitabo
sup eos. Iuuenes morientur ī gladio:
filij eorū et filie eorū morientur in fa-
me: et reliquie non erunt ex eis. Indu-
cam enim malum super viros ana-
thot: annū visitationis eorum. XII
Iustus quidem tu es dn̄e si dispute cū
verūtamē iusta loquar ad te. Quare
via impioꝝ ꝓsperatur: bene est omni-
bus q̄ ꝑuaricantur · et inique agūt?
Plantasti eos ⁊ radicem miserūt: pro-
ficiūt et faciūt fructū. Prope es tu ori
eoꝝ: et longe a renibus eoꝝ. Et tu dn̄e
nosti me: vidisti me ⁊ probasti cor me-
um tecum. Cōgrega eos quasi gregē
ad victimā: et sanctifica eos in die oc-
cisionis. Vsqꝫ quo lugebit terra: et her-
ba oīs regionis siccabitur ꝓpter ma-
liciā habitantiū in ea? Consumptū ē
animal ⁊ volucre: quoniā dixerūt nō
videbit nouissima nostra. Si cū pedi-
tibus currens laborasti: quomō con-
tendere poteris cum equis? Cum aūt
in terra pacis secura fueris: quid facies
in supbia iordanis? Nam et fratres
tui ⁊ domus patris tui · etiā ipi pugna-
uerūt aduersum te: ⁊ clamauerūt post
te plena voce. Ne credas eis: cū locuti
fuerint tibi bona. Reliqui domū meā:
dimisi hereditatem meā. Dedi dilectā
animā meā in manū inimicoꝝ eius:
facta est michi hereditas mea q̄si leo ī
silua. Dedit contra me vocem: ideo o-
diui eam. Nūquid auis discolor here-
ditas mea michi? Nunquid auis tin-
cta p totū? Venite cōgregamini oēs
bestie terre: properate ad deuorandum.
Pastores multi demoliti sunt vineā
meā: conculcauerūt partem meā. De-
derūt portionē meā desiderabilem in
desertū solitudinis: posuerūt eam in
dissipationē: luxitqꝫ sup me. Desolati-
one desolata est oīs terra: quia nul-
lus ē qui recogitet corde. Sup oēs
vias deserti venerūt oēs vastatores:
quia gladius dn̄i deuorauit ab extre-
mo terre vsqꝫ ad extremū eius. Nō est
pax vniuerse carni. Seminauerūt tri-
ticum ⁊ spinas messuerūt: hereditatem
acceperunt: ⁊ nō ꝓderit. Cōfundimini
fructibus vestris: ꝓpter iram furoris
dn̄i. Hec dicit dn̄s aduersum omnes
vicinos meos pessimos: qui tangūt
hereditatē quā distribui ꝑplo meo isrl̄.
Ecce ego euellā eos de terra eoꝝ: et do-
mum iuda euellam de medio eoꝝ. Et
cum euulsero eos cōuertar et miserebor
eoꝝ: et reducā eos virū ad hereditatem
suā: et virū in terram suā. Et erit: si eru-
diti didicerint vias ꝑpli mei ut iurent
in nomine meo viuit dn̄s · sicut docu-
erunt ꝑplm meū iurare in baal: edifica-
buntᷓ in medio ꝑpli mei. Quod si nō
audierint: euellā gentē illā euulsione
et perditione ait dominus. XIII.
Hec dicit dn̄s ad me. Vade et posside
tibi lumbare lineū: et pones
illud sup lumbos tuos: et ī aquā nō
inferes illud. Et possedi lūbare iuxta
verbū dn̄i: ⁊ posui circa lumbos meos.
Et factus est sermo dn̄i ad me secūdo
dicens. Tolle lūbare qd̄ possedisti qd̄
est circa lūbos tuos: et surgens vade
ad eufraten: ⁊ absconde ibi illud in fo-
ramine petre. Et abij et abscondi illud
in eufraten: sicut ꝑceperat michi dn̄s.
Et factū est post dies plurimos: dixit
dominꝰ ad me. Surge et vade ad eu-
fraten: ⁊ tolle inde lūbare qd̄ ꝑcepi tibi
ut absconderes illud ibi. Et abij ad eu-
fraten: et fodi et tuli lumbare de loco
vbi absconderā illud. Et ecce compu-
truerat lumbare: ita ut nulli vsui aptū
esset. Et factū est verbum dn̄i ad me di-
cens. Hec dicit dn̄s. Sic putrescere fa-
ciam supbiā iuda · ⁊ supbiā ihꝛusalē
multā: ꝑplm istū pessimū · qui nolunt
audire verba mea · et ambulāt ī pra-
uitate cordis sui: abierūtqꝫ post deos
alienos ut seruirēt eis ⁊ adorarēt eos.
Et erunt sicut lumbare istud: qd̄ nulli
vsui aptū est. Sicut eni adheret lūbare
ad lūbos viri sic agglutinaui michi
omnē domū israhel et omnē domū
iuda dicit dn̄s ut essent michi in ꝑplm
et in nomen ⁊ in laudē ⁊ in gloriā: et
non audierūt. Dices ergo ad eos ser-
monē istū. Hec dicit dn̄s deus israhel.
Omīs laguncula implebit vino. Et
dicent ad te. Nūquid ignoramꝰ q̄a o-
mnis laguncula implebit vino? Et
dices ad eos. Hec dicit dn̄s. Ecce ego
implebo oēs habitatores terre huiꝰ
et reges qui sedent de stirpe dauid su-
per thronū eiꝰ · et sacerdotes et ꝓphetas
et oēs habitatores ihꝛusalē ebrieta-
te: et dispgam eos virū a fratre suo: et
patres ⁊ filios pariter ait dn̄s. Non
parcā ⁊ non concedā: neqꝫ miserebor
ut non dispdam eos. Audite et auri-
bus ꝑcipite: nolite eleuari: quia dn̄s
locutus est. Date dn̄o deo vestro glo-
riā ātēqꝫ cōtenebrescat: et antēqꝫ offen-
dant pedes vestri ad montes caligio-
sos. Expectabitis lucem: et ponet eam
in umbrā mortis · ⁊ in caliginē. Qd̄ si
hoc nō audieritis: in abscondito plo-
rabit anima mea a facie supbie. Plo-
rans plorabit et deducet oculus meꝰ
lacrimā: quia captus ē grex domini.
Dic regi et dn̄atrici. Humiliamini: se-
dete in terra quoniā descendet de capi-
te vestro corona glorie vestre. Ciuita-
tes austri clause sunt: ⁊ non ē qui ape-
riat. Trāslata est omnis iuda transmi-
gratione ꝑfecta. Leuate oculos vr̄os
et videte: q̄ venitis ab aquilone. Vbi ē
grex qui datus est tibi: pecus inclitū
tuū? Quid dices cum visitauerit te?
Tu enim docuisti eos aduersum te: et
erudisti in caput tuū. Nunquid non
dolores apphenderūt te quasi mulierē
parturientē? Quod si dixeris ī corde
tuo quare venerunt michi hec: ꝓpter

multitudinē iniquitatis tue revelata
sunt verecūdiora tua: pollute sunt plā-
te tue. Si mutare potest ethiops pellē
suam aut pardus varietates suas: et
vos poteritis benefacere cū didiceritis
malū. Et disseminabo eos q̄si stipulā
que vento raptat̄ in deserto. Hec sors
tua parsq̄ mensure tue a me dicit do-
minus: quia oblita es mei et confisa
es in mendacio. Unde et ego nudavi
femora tua cōtra faciē tuā: ⁊ apparuit
ignominia tua: adulteria tua et hin-
nitus tuus et scelus fornicationis tue.
Sup colles in agro vidi abominatō-
nes tuas. Ve tibi ihrlm. Nō mūdabe-
ris post me. Usq̄ quo adhuc? XIIII

Verbū dñi qd̄ factū est ad iheremi-
am de sermonibȝ siccitatis. Lu-
xit iudea: et porte eius corruerūt et ob-
scurate sunt in terra: et clamor ihrlm
ascendit. Maiores miserūt minores
suos ad aquā. venerūt ad hauriendū.
Nō invenerūt aquā: reportaverūt va-
sa sua vacua. Cōfusi sūt et afflicti: et o-
peruerūt capita sua ꝓpter terre vastita-
tem: q̄a nō venit pluvia in terrā. Con-
fusi sūt agricole: operuerūt capita sua.
Nam et cerva in agro peperit et reli-
quit quia nō erat herba: et onagri ste-
terūt in rupibȝ. Traxerūt ventū quasi
dracones: defecerūt oculi eoꝝ quia nō
erat herba. Si iniquitates nr̄e respon-
derint nobis: dn̄e fac ꝓpter nomē tuū:
quoniā multe sunt aversiones nr̄e. Ti-
bi peccavim⁹ expectatio isrl̄. salvator
noster ī tempore tribulationis. Qua-
re quasi colonus futurus es in terra:
et quasi viator declinans ad manen-
dum? Quare futurus es velut vir va-
gus: et fortis qui non potest salvare?
Tu autē ī nobis es dn̄e: ⁊ nomē tuū in-
vocatū ē sup nos: ne derelinquas nos.

Hec dicit domin⁹ ꝑplo huic qui dilexit
movere pedes suos ⁊ non quievit: et
domino nō placuit. Nūc recordabit̄
iniquitatū eoꝝ: et visitabit peccata eo-
rum. Et dixit dn̄s ad me. Noli orare
pro ꝑplo isto in bonū. Cum ieiunave-
rint nō exaudiā p̄ces eoꝝ: ⁊ si obtulerit̄
olocaustomata et victimas nō susci-
piam ea: quoniā gladio et fame ⁊ pe-
ste ego cōsumā eos. Et dixi. A a a do-
mine deus. Prophete dicūt eis. Non
videbitis gladiū et fames non erit in
vobis: sed pacem veram dabit vobis
in loco isto. Et dixit domin⁹ ad me.
Falso prophete vaticināt̄ur in nomi-
ne meo. Non misi eos: et non precepi
eis: neq̄ locutus sum ad eos. Visionē
mendacē et divinationē fraudulentā
et seductionē cordis sui prophetant
vobis. Idcirco hec dicit dn̄s de ꝓphe-
tis qui ꝓphetāt in noīe meo quos ego
non misi: dicentes gladius et fames
non erit ī terra hac. In gladio ⁊ fame
cōsumentᵣ prophete illi: et ꝑpli quibus
prophetāt erūt ꝓiecti in vijs iherusalē
pre fame ⁊ gladio: ⁊ nō erit qui sepeli-
at eos ipsi ⁊ uxores eoꝝ filij et filie eoꝝ:
et effundā sup eos malū suū. Et dices
ad eos verbum istud. Deducāt oculi
mei lacrimā ꝑ noctē et diē et non tace-
ant: quoniā cōtritione magna cōtri-
ta est virgo filia ꝑpli mei: plaga pessi-
ma vehementer. Si egressus fuero ad a-
gros ecce occisi gladio: et si introie-
ro ī civitatē ecce attenuati fame. Pro-
pheta quoq̄ ⁊ sacerdos abierūt in terrā
quam ignorabāt. Numquid ꝓiciens
abiecisti iudā: aut syon abominata ē
anima tua? Quare ergo ꝑcussisti nos
ita: ut nulla sit sanitas? Expectavim⁹
pacem et nō est bonū: et tempus cura-
tionis: et ecce turbatio. Cognovim⁹

domine impietates nr̄as: iniquitates
patrū nostroꝝ quia peccavimus tibi.
Ne des nos in obprobrium ꝓpter no-
men tuū: neq̄ facias nobis contume-
liā. Solij glorie tue recordare: ne irri-
tum facias fed⁹ tuū nobiscū. Nūquid
sunt ī sculptilibȝ gētiū q̄ pluāt: aut ce-
li possūt dare ymbres nisi tu volueris?
Nōne tu es dn̄s de⁹ noster quē expe-
ctavim⁹? Tu eni fecisti oīa hec. XV

Et dixit dn̄s ad me. Si steterint
moyses et samuel corā me: nō
est anima mea ad ꝑplm istū. Eice illos
a facie mea: et egrediant̄. Qd̄ si dixerit̄
ad te quo egredimur: dices ad eos.
Hec dicit dn̄s. Qui ad mortē ad mor-
tem: et qui ad gladiū ad gladiū: ⁊ qui
ad famem ad famem: et qui ad capti-
vitatem ad captivitatem. Et visitabo
sup eos quatuor species dicit domin⁹.
Gladiū ad occisionē. et canes ad la-
cerandū: ⁊ volatilia celi ⁊ bestias terre
ad devorandū ⁊ dissipandū: ⁊ dabo
eos in fervorem universis regnis terre
propter manassen filium ezechie regis
iuda sup omnibus que fecit in iherusa-
lem. Quis enim miserebit̄ tui iherusa-
lem? Aut quis cōtristabitur pro te?
Aut quis ibit ad rogandū pro pace
tua? Tu reliquisti me dicit dn̄s: retror-
sum abisti. Et extendā manū meā sup
te: ⁊ interficiā te. Laboravi rogans. Et
dispgam eos ventilabro ī portis terre.
Interfeci ⁊ dispdidi ꝑplm meū: ⁊ tamē
a vijs suis nō sunt reversi. Multipli-
cate sunt michi vidue eius: sup hare-
nam maris. Induxi eis sup matrem
adolescentis vastatorem meridie: mi-
si sup civitates repēte terrorē. Infirma-
ta est q̄ peperit septem: defecit anima e-
ius. Occidit ei sol cum adhuc esset di-
es: confusa est ⁊ erubuit. Et residuos

eius in gladiū dabo in conspectu ini-
micoꝝ eoꝝ ait domin⁹ deus. Ve michi
mater mea. Quare genuisti me virū
rixe: virū discordie in universa terra?
Nō feneravi: nec feneravit michi quis-
q̄. Omnes maledicūt michi dicit dn̄s.
Si nō reliquie tue ī bonū: si nō occur-
rerit tibi in tempore afflictionis: et in
tēpore tribulatōnis adversum inimi-
cum. Numquid federabitur ferrū ferro
ab aquilone et es? Divitias tuas et
thesauros tuos in direptionem dabo
gratis in omnibus peccatis tuis: et in
omnibus terminis tuis. Et adducam
inimicos tuos de terra quā nescis: q̄a
ignis succensus est in furore meo: ⁊ su-
per vos ardebit. Tu scis domine: recor-
dare mei ⁊ visita me: et tuere me ab his
qui ꝑsecunt̄ me. Noli in patientia tu-
a suscipere me. Scito quoniā sustinui
pro te obprobrium. Inventi sunt ser-
mones tuī: et comedi eos. Et factum
est michi verbū tuū in gaudiū et ī leti-
ciam cordis mei: quoniā invocatū est
nomen tuū sup me. domin⁹ de⁹ exerci-
tuū. Nō sedi in cōcilio ludentiū: ⁊ glo-
riat⁹ sum a facie manus tue. Solus
sedebam: quoniā cōminatōne replesti
me. Quare factus ē dolor me⁹ ꝑpetuus:
et plaga mea desperabilis? Renuit cu-
rari. Facta est michi quasi mendaciū
aquaꝝ infideliū. Propter hoc hec di-
cit domin⁹. Si converteris cōvertam
te. et ante faciē meā stabis: et si separa-
veris p̄ciosum a vili. q̄si os meū eris.
Cōvertent̄ ipsi ad te: et tu nō converte-
ris ad eos. Et dabo te ꝑplo huic ī mu-
rum ereum fortem: et bellabūt adver-
sum te et non prevalebunt: quia ego
tecum sum ut salvem te et eruam te di-
cit dn̄s. Et liberabo te de manu pessi-
moꝝ: ⁊ redimā te de manu fortiū. XVI

Et factum est verbū dñi ad me di-
cens. Non accipies uxorem: et
non erunt tibi filij et filie in loco isto.
Quia hec dicit dominꝰ sup filios et fi-
lias qui generant̄ in loco isto: et sup
matres eoꝝ que genuerūt eos: et super
patres eoꝝ de quoꝝ stirpe sunt nati ĩ
terra hac. Mortibus egrotationū mo-
rientur. Non plangent̄ et nō sepelien-
tur: in sterquiliniū sup faciē terre erunt.
Et gladio ⁊ fame cōsumentur: et erit
cadauer eoꝝ in escam volatilibꝫ celi et
bestijs terre. Hec enī dicit dñs. Ne in-
grediaris domū cōuiuij neqꝫ vadas
ad plangendū: neqꝫ consoleris eos
quia abstuli pacem meam a ꝑplo isto
dicit dñs: misericordiā et miseratōnes.
Et morientur grandes ⁊ parui ĩ terra
ista: non sepelient̄ neqꝫ plangentur: ⁊
non se incident neqꝫ caluiciū fiet pro
eis. Et nō frangent inter eos lugenti
panem ad consolandū sup mortuo:
et nō dabūt eis potū calicis ad conso-
landū sup patre suo et matre. Et do-
mum cōuiuij nō ingrediaris ut sede-
as cum eis ⁊ comedas et bibas: quia
hec dicit dominus exercituū deus isrl̄.
Ecce ego auferā de loco isto in oculis
vestris et ĩ diebꝫ vestris vocem gaudij
et vocem leticie: vocem sponsi et vocē
spōse. Et cū annūciaueris ꝑplo huic o-
mnia verba hec et dixerūt tibi. quare
locutꝰ est dñs sup nos omne malum
grāde istud. que nostra iniquitas et
quod peccatū nostrū qd̄ peccauimus
domino deo nr̄o: dices ad eos. Quia
dereliquerūt me patres vestri ait dñs:
et abierunt post deos alienos ⁊ serui-
erunt eis. ⁊ adorauerūt eos: ⁊ me dere-
liquerūt ⁊ legem meā nō custodierunt.
Sed et vos peius operati estis q̄ȝ pa-
tres vestri. Ecce enī ābulat vnusquisqꝫ
post prauitatē cordis sui mali: ut me
non audiat. Et eiciā vos de terra hac
in terrā quā ignoratis vos et patres
vestri: ⁊ seruietis ibi dijs alienis die ac
nocte q̄ nō dabūt vobis requiē. Pro-
pterea ecce dies venient dicit dominꝰ:
et nō dicetur ultra viuit dominꝰ qui
eduxit filios israhel de terra egipti. sed
viuit dominꝰ qui eduxit filios isrl̄ de
terra aquilonis. ⁊ de vniuersis terris
ad quas eieci illos: ⁊ reducam eos ĩ
terrā suā quā dedi patribus eoꝝ. Ecce
ego mittā piscatores multos dicit do-
minus: ⁊ piscabūtur eos. Et post hec
mittam eis multos venatores ⁊ vena-
buntur eos de omni mōte ⁊ de omni
colle ⁊ de cauernis petraꝝ: quia oculi
mei sup omēs vias eoꝝ. Non sūt ab-
condite a facie mea: ⁊ non fuit occul-
tata iniquitas eoꝝ ab oculis meis. Et
reddā primū duplices iniquitates et
peccata eoꝝ: quia cōtaminauerūt ter-
ram meā in morticinis ydolaꝝ suaꝝ:
et abominationibꝫ suis impleuerunt
hereditatem meā. Domine fortitudo
mea ⁊ robur meū: ⁊ refugiū meū ĩ die
tribulationis. Ad te gentes venient ab
extremis terre ⁊ dicent. Vere mendaciū
possederūt patres nostri: vanitatem q̄
eis nō ꝓfuit. Numquid faciet sibi ho-
mo deos? Et ipi nō sunt dij. Idcirco
ecce ego ostendā eis per vicem hanc.
ostendā eis manū meā ⁊ virtutē meā:
et sciēt quia nomē michi dñs. XVII

Peccatū iuda scriptū est stilo ferreo
in ungue adamantino: exaratū
sup latitudinē cordis eoꝝ: et in cordi-
bus araꝝ eoꝝ. Cum recordati fuerint
filij eoꝝ araꝝ suaꝝ ⁊ lucoꝝ suoꝝ ligno-
rumqꝫ frondentiū ĩ mōtibus excelsis
sacrificantes in agro: fortitudinē tuā
et omēs thesauros tuos ĩ direptionē

dabo: excelsa tua ꝓpter peccata in uni-
uersis finibus tuis. Et relinqueris so-
la ab hereditate tua quā dedi tibi: et
seruire te faciā inimicis tuis ĩ terra quā
ignoras. Quoniā ignē succendisti in
furore meo: usqꝫ in eternū ardebit. Hec
dicit dñs. maledictus homo q̄ cōfidit
in homine: et ponit carnē brachium
suū: et a dño recedit cor eiꝰ. Erit enim
quasi mirice in deserto: ⁊ non videbit
cum venerit bonū: sed habitabit ĩ sic-
citate in deserto in terra salsuginis et
inhabitabili. Benedictus vir q̄ con-
fidit in dño: et erit dominus fiducia
eius. et erit quasi lignū qd̄ transplan-
tatur sup aquas: qd̄ ad humorē mit-
tit radices suas: ⁊ nō timebit cū vene-
rit estus. Et erit foliū eius viride: et in
tempore siccitatis non erit sollicitum:
nec aliquando desinet facere fructum.
Prauū est cor hominis et inscrutabi-
le. Quis cognoscet illud? Ego dominꝰ
scrutans cor ⁊ probans renes: qui do
vnicuiqꝫ iuxta viā suā: et iuxta fructū
adinuentionū suaꝝ. Perdix fouit q̄ nō
peperit. Fecit diuitias ⁊ nō in iudicio.
In dimidio dieꝝ suoꝝ derelinquet eas:
et in nouissimo suo erit insipiēs. So-
liū glorie altitudinis a principio: lo-
cus sanctificationis nostre expectatio
israhel. Domine omēs qui te derelin-
quunt cōfundent̄: recedētes a te in ter-
ra scribent̄: quoniā dereliquerūt venā
aquaꝝ viuentiū dñm. Sana me dñe
et sanabor: saluū me fac ⁊ saluus ero:
quoniā laus mea tu es. Ecce ipi dicūt
ad me. Vbi est verbū dñi? Veniat. Et
ego non sum turbatus te pastorem se-
quens: et diē hominis nō desideraui.
Tu scis q̄ egressum est de labijs meis:
rectum in conspectu tuo fuit. Non sis
michi tu formidini: spes mea tu in die
afflictionis. Cōfundātur qui me per-
secunt̄ et non confundar ego: paueāt
illi: ⁊ non paueam ego. Induc sup eos
diē afflictionis: ⁊ duplici contritione
contere eos. Hec dicit dominꝰ ad me.
Vade ⁊ sta in porta filioꝝ ꝑpli tui per
quā ingrediūtur reges iuda. et egredi-
untur: et in cunctis portis iherusalem: ⁊
dices ad eos. Audite verbū dñi reges
iuda. et omīs iudea cunctiqꝫ habitato-
res iherusalē: q̄ ingredimini ꝑ portas
istas. Hec dicit dominꝰ. Custodite a-
nimas vr̄as: ⁊ nolite portare pōdera
in die sabbati. nec inferatis ꝑ portas
iherusalē: ⁊ nolite eicere onera de domi-
bus vr̄is in die sabbati et omē opus
nō facietis. Sanctificate diē sabbati
sicut p̄cepi patribus vr̄is. Et nō audi-
erūt nec inclinauerūt aurem suā: sed
indurauerūt ceruicem suā ne audirent
me: ⁊ ne acciperent disciplinā. Et erit
si audieritis me dicit dominꝰ. ut nō
inferatis onera per portas ciuitatis
huiꝰ in die sabbati ⁊ si sanctificaueritis
diē sabbati ne faciatis in ea omē opꝰ:
ingredient̄ ꝑ portas ciuitatis huiꝰ re-
ges ⁊ principes sedentes sup soliū da-
uid. ⁊ ascendentes in curribus et equis
ipi et principes eoꝝ viri iuda ⁊ habita-
tores iherusalē: ⁊ habitabitur ciuitas
hec in sempiternū. Et venient de ciuita-
tibus iuda in circuitu iherusalem et de
terra beniamin et de campestribus et
de montuosis et ab austro portantes
olocaustum et victimam et sacrificiū
et thus: et inferent oblationem in do-
mum domini. Si autem non audi-
eritis me ut sanctificetis diē sabbati et
ne portetis onus et ne inferatis per
portas iherusalē in die sabbati: succen-
dam ignē ĩ portis eiꝰ et deuorabit do-
mos ihrlm: ⁊ nō extinguet̄. XVIII

Verbū qd̄ factū est ad iheremiā a
dn̄o dicens. Surge ⁊ descende
in domum figuli: et ibi audies verba
mea. Et descendi ī domū figuli: ⁊ ecce
ipse faciebat opus sup rotā: et dissipa-
tum est vas qd̄ ipe faciebat e luto ma-
nibus suis. Cōversusqꝫ fecit illud vas
alterū: sicut placuerat in oculis eiꝰ ut
faceret. Et factum est verbū dn̄i ad me
dicens. Nūquid sicut figulus iste nō
potero vobis facere domꝰ israhel ait
dominꝰ? Ecce sicut lutū in manibus
figuli: sic vos domꝰ isrl' in manu mea.
Repente loquar adversum gentem et
adversus regnū: ut eradicē ⁊ destruā ⁊
disꝑdam illud. Si penitentiam egerit
gens illa a malo suo qd̄ locutus sum
adversus eam: agā et ego penitentiā
sup malo qd̄ cogitavi ut facerem ei: et
subito loquar de gēte ⁊ regno: ut edifi-
cem et plantem illud. Si fecerit malū
in oculis meis ut non audiat vocem
meā: penitentiā agam sup bono qd̄
locutus sum ut facerem ei. Nunc ergo
dic viro iuda et habitatori iherusalē
dicens. Hec dicit dn̄s. Ecce ego fingo
contra vos malū: ⁊ cogito contra vos
cogitationē. Revertat̄ unusquisqꝫ a
via sua mala: ⁊ dirigite vias vestras
et studia vestra. Qui dixerūt. Despera-
vimus. Post cogitationes enī nr̄as
ibimꝰ: ⁊ unusquisqꝫ pravitatē cordis
sui mali facienꝰ. Ideo hec dicit dn̄s.
Interrogate gētes. Quis audivit talia
horribilia: q̄ fecit nimis virgo israhel
Nūquid deficiet de petra agri nix liba-
ni: aut evelli possūt aque erumpentes fri-
gide et defluētes? Quia oblitꝰ ē mei po-
pulus meus: frustra libātes et impin-
gentes in viis suis: et in semitis seculi:
ut ambularent ꝑ eas in itinere nō tri-
to: ut fieret terra eorū in desolationem
et in sibilū sempiternū. Omnis q̄ pterie-
rit per eam obstupescet: et movebit ca-
put suū. Sicut ventus urens dispgā
eos corā inimicis: dorsum et nō faciē
ostendā eis in die pditionis eorū. Et
dixerūt. Venite et cogitemꝰ contra ihe-
remiā cogitationes. Non enī peribit
lex a sacerdote: neqꝫ consiliū a sapiēte:
nec sermo a ꝓpheta. Venite et percutia-
mus eū lingua: ⁊ nō attendamus ad
universos sermones eius. Attende do-
mine ad me: ⁊ audi vocem adversari-
orū meoꝶ. Nunquid redditur ꝓ bo-
no malū: quia foderūt foveā anime
mee? Recordare q̄ steterim in cōspectu
tuo ut loquerer pro eis bonū: ⁊ averte-
rem indignatōnē tuā ab eis. Propter-
ea da filios eoꝶ ī famē: et deduc eos in
manꝰ gladii. Fiant uxores eoꝶ absqꝫ
liberis et vidue: et viri eaꝶ interficiā-
tur morte. Iuvenes eoꝶ confodiātur
gladio in ꝓlio: audiatur clamor de
domibus eoꝶ. Adduces enim sup eos
latronē repente: quia foderūt foveam
ut caperēt me: ⁊ laqueos absconderūt
pedibus meis. Tu aūt dn̄e scis omne
consiliū eoꝶ adversum me in mortem.
Ne propicieris iniquitati eorū: et pec-
catum eorū a facie tua non deleatur.
Fiant corruentes in conspectu tuo: in
tēpore furoris tui abutere eis. XIX
Hec dicit dn̄s. Vade ⁊ accipe lagū-
culā figuli testē a senioribꝫ ppli ⁊
a senioribꝫ sacerdotū: et egredere ad val-
lem filiorū ennon que ē iuxta introitū
porte fictilis: ⁊ pdicabis ibi verba que
ego loquor ad te et dices. Audite ver-
bum dn̄i reges iuda: et habitatores
iherusalē. Hec dicit dominꝰ exercituū
deus israhel. Ecce ego inducā afflicti-
onem sup locū istū: ita ut omnis qui
audierit illā tinniant aures eiꝰ eo q̄
dereliquerint me: et alienū fecerīt locū
istū: et libaverūt in eo diis alienis q̄s
nescierūt ipi ⁊ patres eoꝶ et reges iuda:
et repleverūt locū istū sanguine inno-
centū: ⁊ edificaverūt excelsa baalim ad
comburendos filios suos igni ī olo-
caustū que non p̄cepi: nec locutꝰ sum
nec ascenderūt in cor meū. Propterea
ecce dies venient dicit dn̄s: ⁊ non vo-
cabitur amplius locus iste thophet ⁊
vallis filii ennon: sed vallis occisionis.
Et dissipabo cōsiliū iuda et iherusalē
in loco isto: et subvertā eos gladio in
conspectu inimicoꝶ suorū et in manu
querentiū animas eoꝶ: et dabo cada-
vera eoꝶ escas volatilibꝫ celi ⁊ bestiis
terre: ⁊ ponā civitatem hanc in stupo-
rem ⁊ in sibilū. Omnis qui p̄terierit per
eam obstupescet: et sibilabit sup univer-
sa plaga eius. Et cibabo eos carnibꝫ
filioꝶ suoꝶ ⁊ carnibus filiaꝶ suaꝶ: et
unusquisqꝫ carnē amici sui comedet ī
obsidione et in angustia in qua con-
cludent eos inimici eoꝶ: et qui querūt
animas eoꝶ. Et conteres lagunculā
in oculis viroꝶ qui ibūt tecū: ⁊ dices
ad eos. Hec dicit dn̄s exercituū. Sic
conterā ꝓplm istū ⁊ civitatem istā sicut
conterit̄ vas figuli qd̄ nō potest ultra
instaurari. Et in thophet sepelientur:
eo q̄ nō sit alius locus ad sepeliendū.
Sic faciā loco huic ait dn̄s ⁊ habita-
toribus eiꝰ: ut ponā civitatem istam
sicut thophet. Et erūt domꝰ iherusalē
et domꝰ regū iuda sicut locꝰ thophet
immūde: omnes domꝰ in quaꝶ do-
matibus sacrificaverūt omni militie
celi: ⁊ libaverūt libamina diis alienis.
Venit aūt iheremias de thophet quo
miserat eum dn̄s ad ꝓphetandū: ⁊ ste-
tit in atrio domꝰ dn̄i: ⁊ dixit ad omnē
ꝓplm. Hec dicit dn̄s exercituū deꝰ isrl'.
Ecce ego inducam sup civitatem hanc
et sup omnes urbes eiꝰ universa ma-
la que locutus sum adversum eam:
quoniam induraverunt cervicem suā
ut nō audirēt s'mones meos. XX
Et audivit phassur filius emmer
sacerdos qui cōstitutꝰ erat prin-
ceps in domo dn̄i iheremiā ꝓphetan-
tem sermones istos: ⁊ percussit phassur
iheremiā ꝓphetā: et misit eū in nervū
qd̄ erat in porta beniamin superiori
in domo dn̄i. Cūqꝫ illuxisset ī crastinū
eduxit phassur iheremiam de nervo:
et dixit ad eū iheremias. Nō phassur
vocavit dominꝰ nomē tuū sed pavo-
rem undiqꝫ: quia hec dicit dominus.
Ecce ego dabo te in pavorem et omnes
amicos tuos ⁊ corruent gladio inimi-
coꝶ suoꝶ: ⁊ oculi tui videbūt. Et omnē
iudā dabo in manu regis babilonis:
⁊ traducet eos ī babilonē: et percutiet eos
gladio. Et dabo universam substan-
tiam civitatis huiꝰ: ⁊ omnē laborem
eiꝰ omneqꝫ p̄ciū et cunctos thesauros
regū iuda dabo in manu inimicorū
eoꝶ: et diripient eos et tollent: et ducēt
in babilonē. Tu aūt phassur et omnes
habitatores domꝰ tue ibitis in capti-
vitatem: et ī babilonē venies ⁊ ibi mo-
rieris: ibiqꝫ sepelieris tu et omnes ami-
ci tui quibus ꝓphetasti mendaciū. Se-
duxisti me dn̄e ⁊ seductus sum: fortior
me fuisti et invaluisti. Factus sum in
derisum tota die. Omnes subsanna-
bant me quia iam olim loquor voci-
ferās: iniquitatē et vastitatē clamito.
Et factꝰ ē michi s'mo dn̄i ī obprobriū
et ī derisū tota die. Et dixi. Nō recorda-
bor eius: neqꝫ loquar ultra ī nomine
illius. Et factus est ī corde meo quasi
ignis exestuans: claususqꝫ in ossibus
meis: ⁊ defeci ferre nō sustinēs. Audivi

enim cõtumelias multoꝝ et terrorem
in circuitu ꝑsequimini ⁊ ꝑsequamur
eum: ab omnibus viris qui erãt pacifi-
ci mei ⁊ custodientes latus meum. Si
quo modo decipiatur ⁊ ꝑualeam⁹ ad-
uersus eũ: et consequamur ultionem
ex eo. Domin⁹ autẽ mecũ est quasi bel-
lator fortis: idcirco qui ꝑsequũtur me
cadent et infirmi erunt et confundent
vehementer: quia non intellexerũt ob-
probriũ sempiternũ qḋ nunq̃ delebit.
Et tu dñe exercituũ ꝓbator iusti qui vi-
des renes ⁊ cor: videã queso ultionem
tuã ex eis. Tibi enim reuelaui causam
meã. Cantate dño laudate dñm: q̃a
liberauit animã pauperis de manu
maloꝝ. Maledicta dies in qua nat⁹
sum: dies ĩ qua peperit me mater mea
non sit benedicta. Maledictus vir q̃
annũciauit patri meo dicens natus
est tibi puer masculus: ⁊ quasi gaudi-
o letificauit eũ. Sit homo ille ut sunt
ciuitates quas subuertit dñs: et non
penituit eum. Audiat clamorem ma-
ne et ululatũ ĩ tempore meridiano: q̃a
non me interfecit a vulua ut fieret mi-
chi mater mea sepulcrũ: et vulua eius
cõcept⁹ etern⁹. Quare de vulua egressus
sum ut viderẽ laborẽ ⁊ dolorẽ: et consu-
merent̃ ĩ cõfusione dies mei? xxi

Verbũ qḋ factũ est ad ihereniam a dño: quãdo misit ad eũ rex se-
dechias phassur filiũ helchie ⁊ sopho-
niam filiũ maasie sacerdotem dicens.
Interroga pro nobis dominũ: quia
nabuchodonosor rex babilonis pre-
liatur aduersum nos: si forte faciat
dominus nobiscũ scḋm omnia mira-
bilia sua et recedat a nobis. Et dixit
iheremias ad eos. Sic dicetis sedechie.
Hec dicit dñs de⁹ israhel. Ecce ego con-
uertã vasa belli que in manibus vris

sunt et quibus vos pugnatis aduer-
sum regem babilonis et caldeos qui
obsident vos ĩ circuitu muroꝝ: ⁊ con-
gregabo ea in medio ciuitatis hui⁹.
et debellabo ego vos in manu extenta
et in brachio forti ⁊ in furore ⁊ in indi-
gnatione ⁊ in ira grandi: et ꝑcutiam
habitatores ciuitatis hui⁹. Homines
et bestie ꝑstilencia magna morientur.
Et post hec ait dñs. dabo sedechiam
regem iuda ⁊ seruos eius ⁊ ꝑplm eius
et qui derelicti sunt ĩ hac ciuitate a peste
et gladio et fame in manu nabucho-
donosor regis babilonis et in manu
inimicoꝝ eoꝝ et in manu querentiũ a-
nimã eoꝝ: ⁊ ꝑcutiet eos in ore gladij:
et non mouebit̃ neq̃ parcet nec mise-
rebitur. Et ad ꝑplm hunc dices. Hec
dicit domin⁹. Ecce ego do corã vobis
viã vite et viam mortis. Qui habita-
uerit in urbe hac morietur gladio et
fame et peste: qui autẽ egressus fuerit et
transfugerit ad caldeos qui obsident
vos viuet: et erit ei anima sua quasi
spoliũ. Posui enim faciẽ meã sup ciui-
tatem hanc in malũ et non in bonũ
ait dñs. In manu regis babilonis da-
bitur: ⁊ exuret eam igni et domũ regis
iuda. Audite verbũ dñi dom⁹ dauid.
Hec dicit dñs. Iudicate mane iudiciũ
et eruite vi oppressum de manu calu-
mniantis: ne forte egrediatur ut ignis
indignatio mea et succendat̃ et nõ sit
qui extinguat: ꝑpter maliciã studioꝝ
vestrorũ. Ecce ego ad te habitatricem
vallis solide atq̃ campestris ait domi-
nus: qui dicitis quis percutiet nos
et quis ingredietur domus nostras:
et visitabo super vos iuxta fructum
studiorũ vestrorũ dicit domin⁹: et suc-
cendam ignem in saltu eius et deuo-
rabit omnia in circuitu eius. xxii

Hec dicit domin⁹. Descende ĩ do-
mum regis iuda: et loqueris ibi
verbum hoc ⁊ dices. Audi verbũ dñi
rex iuda qui sedes sup soliũ dauid: tu
et serui tui ⁊ ꝑplus tuus qui ingredimi-
ni per portas istas. Hec dicit domin⁹.
Facite iudiciũ et iusticiã et liberate vi
oppressum de manu calumniatoris:
et aduenã et pupillũ et viduã nolite
contristare neq̃ opprimatis inique: ⁊
sanguinẽ innocentem ne effundatis
in loco isto. Si enim facientes feceritis
verbũ istud. ingredient̃ per portas do-
mus hui⁹ regis sedentes de genere da-
uid super thronũ eius: et ascendentes
currus et equos: ipsi et serui et ꝑplus e-
orũ. Qḋ si nõ audieritis verbũ hoc: in
memetipõ iuraui dicit dñs: quia in
solitudinẽ erit domus hec. Quia hec
dicit dñs sup domũ regis iuda. Ga-
laad tu michi caput libani. Si non
posuero te solitudinẽ: vrbes inhabi-
tabiles. Et sanctificabo sup te interfi-
cientem virũ et arma eius: et succident
electas cedros tuas et ꝑcipitabũt in i-
gnem: et ꝑtransibũt gentes multe per
ciuitatem hãc et dicet vnusquisq̃ ꝓxi-
mo suo. Quare sic fecit domin⁹ ciuita-
ti huic grandi? Et respõdebũt. Eo q̃
reliquerint pactũ dñi dei sui: ⁊ adora-
uerint deos alienos: et seruierint illis.
Nolite flere mortuũ: neq̃ lugeatis su-
per eũ fletu. Plangite eũ qui egreditur:
quia non reuertetur vltra: nec videbit
terram natiuitatis sue. Quia hec dicit
dñs ad sellũ filiũ iosie regẽ iuda q̃ re-
gnauit pro iosia patre suo q̃ egressus
est de loco isto. Nõ reuertetur huc am-
plius: sed in loco ad quẽ transtuli eũ
ibi morietur: ⁊ terrã istam nõ videbit
amplius. Ve qui edificat domũ suã ĩ
iniusticia: ⁊ cenacula sua nõ ĩ iudicio.

Amicũ suũ opprimet frustra: et merce-
dem non reddet ei. Qui dicit edificabo
michi domũ latam et cenacula spaci-
osa: qui aperit sibi fenestras et facit la-
quearia cedrina: pingitq̃ sinopide.
Nunquid regnabis: quoniã confers
te cedro? Pater tu⁹ nũquid nõ come-
dit et bibit et fecit iudiciũ et iusticiã:
tũc eũ bene erat ei? Iudicauit causam
pauperis et egeni in bonũ suũ. Nun-
quid non ideo: quia cognouit me di-
cit dñs? Tui vero oculi ⁊ cor ad auarici-
am et ad sanguinẽ innocentẽ funden-
dum et ad calũniã: et ad cursũ mali
operis. Propterea hec dicit dñs ad io-
achim filiũ iosie regem iuda. Nõ plã-
gent eũ ve frater et ve soror: nõ concre-
pabũt ei ve dñe et ve inclite. Sepultu-
ra asini sepelietur: putrefact⁹ ⁊ ꝓiect⁹
extra portas iherusalẽ. Ascende liba-
num et clama: et in basan da vocem
tuã ⁊ clama ad transeũtes: quia con-
triti sunt omñes amatores tui. Locut⁹
sum ad te in abundantia tua: dixisti
non audiam. Hec est via mea ab ado-
lescentia tua: quia non audisti vocem
meam. Omnes pastores tuos pascet
ventus: ⁊ amatores tui in captiuitatẽ
ibunt. Et tunc cõfunderis ⁊ erubesces
ab omni malicia tua: que sedes in li-
bano et nidificas in cedris. Quomõ
cõgemuisti cum venissent tibi dolores
quasi dolores parturientis? Viuo e-
go dicit dñs: quia si fuerit iechonias
filius ioakim regis iuda anulus in
manu dextera mea inde euellam eum.
Et dabo te ĩ manu querentiũ animã
tuã et in manu quoꝝ tu formidas fa-
ciem: et in manu nabuchodonosor
regis babilonis: et ĩ manus caldeoꝝ.
Et mittam te et matrẽ tuã que genuit
te in terrã alienã in qua nati nõ estis:

ibiq; moriemini. Et in terram ad quã
ipsi leuãt animã suã ut reuãtant illuc:
nõ reuertent̄. Nũquid vas fictile atq;
contritũ vir iste iechonias? Nunquid
vas absq; omni voluptate? Quare
abiecti sunt ipsi et semen eius: et piecti ĩ
terrã quã ignorauerũt? Terra terra ter-
ra audi sermonem dñi. Hec dicit dñs.
Scribe virũ istũ sterilem: virũ qui in
dieb; suis nõ psperabit. Nec enĩ erit de
semine ei⁹ vir q̃ sedeat sup soliũ dauid:
⁊ potestatẽ habeat ultra ĩ iuda. xxiij

Ve pastoribus: qui disperdunt ⁊ dila-
cerant gregem pascue mee dicit
dñs. Jdeo hec dicit dñs deus israhel
ad pastores qui pascunt pplm meum.
Vos dispersistis gregem meũ ⁊ eiecistis
eos: ⁊ non visitastis eos. Ecce ego visi-
tabo sup vos maliciã studiorũ vror;
ait dñs. Et ego congregabo reliquias
gregis mei de oĩbus terris ad quas
eiecero eos illuc: ⁊ cõuertã eos ad rura
sua ⁊ crescẽt ⁊ multiplicabũtur: ⁊ susci-
tabo sup eos pastores ⁊ pascẽt eos. Nõ
formidabũt ultra et nõ pauebũt: ⁊ nul-
lus querẽt ex numero dicit dñs. Ec-
ce dies veniunt dicit dñs: ⁊ suscitabo
dauid germen iustũ et regnabit rex et
sapiens erit: et faciet iudiciũ ⁊ iusticiã
in terra. Jn diebus illis saluabitur iu-
da: ⁊ israhel habitabit confidenter. Et
hoc est nomẽ qd̃ vocabũt eũ: domin⁹
iustus noster. Propter hoc ecce dies
veniunt dicit domin⁹: et non dicent
ultra viuit domin⁹ q̃ eduxit filios isra-
hel de terra egipti. Sed viuit dominus
q̃ eduxit et adduxit semẽ dom⁹ isrl̃ de
terra aquilonis et de cũctis tris ad q̃s
eieceram eos illuc: et habitabunt in
terra sua. Ad pphetas. Contritũ est
cor meũ in medio mei: cõtremuerunt
omnia ossa mea. Factus sum quasi
vir ebrius: et quasi homo madidus
a vino a facie domini et a facie verbo-
rum sanctor; eius: quia adulterijs re-
pleta est terra: quia a facie maledictio-
nis luxit terra: arefacta sunt arua de-
serti. Factus est cursus eor; malus: et
fortitudo eorũ dissimilis. Propheta
namq; ⁊ sacerdos polluti sunt: ⁊ in do-
mo mea inueni malũ eor; ait domin⁹.
Jdcirco via eorũ erit quasi lubricũ in
tenebris: impellent̄ enim et corruent ĩ
ea. Afferam enĩ sup eos mala: annũ
visitationis eor; ait dñs. Et in pphe-
tis samarie vidi fatuitatem: ⁊ pphera-
bant in baal: et decipiebãt pplm meũ
israhel. Et in pphetis ihrlm̃ vidi si-
militudinem adulterantiũ et iter men-
dacij: ⁊ confortauerũt manus pessimo-
rum: ut non cõuerteretur unusquisq; a
malicia sua. Facti sunt michi omnes
ut zodoma: et habitatores ei⁹ q̃si go-
morra. Propterea hec dicit dñs exerci-
tuũ ad pphetas. Ecce ego cibabo eos
absinthio: ⁊ potabo eos felle. A pphe-
tis enĩ ihrlm̃ egressa est pollutio
sup omnẽ terram. Hec dicit dominus
exercituũ. Nolite audire verba pphera-
rum qui prophetãt vobis ⁊ decipiũt
vos. Visionẽ cordis sui locunt̄: non
de ore domini. Dicũt hijs q̃ blasphe-
mant me locutus est domin⁹. pax erit
vobis: et omni qui ambulat in pra-
uitate cordis sui dixerunt: non veniet
sup vos malũ. Quis enĩ affuit in con-
silio dñi: ⁊ vidit et audiuit sermonem
eius? Quis cõsiderauit verbũ ill⁹ et
audiuit? Ecce turbo dominice indigna-
tionis egredietur: ⁊ tempestas erũpẽs
sup caput impior; veniet. Non reuer-
tetur furor dñi usq; dum faciat: ⁊ usq;
dũ cõpleat cogitacionẽ cordis sui. Jn
nouissimis diebus intelligetis cõsiliũ
eius. Non mittebã pphetas et ipsi cur-
rebant: non loquebar ad eos. et ipsi
prophetabãt. Si stetissent in consilio
meo et nota fecissent verba mea pplo
meo: auertissem utiq; eos a via sua
mala ⁊ cogitationibus suis pessimis.
Putasne deus e vicino ego sum dicit
dñs: et non deus de longe? Si occul-
tabitur vir in abscõditis? Et ego nõ
videbo eũ dicit dñs? Nũquid nõ celũ
et terrã ego impleo ait dñs? Audiui
que dixerũt pphete: pphetantes in no-
mine meo mendaciũ atq; dicẽtes. So-
mniaui: somniaui. Usq; quo istud ẽ ĩ
corde pphetar; vaticinãtiũ mẽdaciũ: ⁊
prophetãtiũ seductiones cordis sui?
Qui volũt facere ut obliuiscat̄ pplus
me⁹ nois mei. pp̃ter somnia eor; que
narrãt unusquisq; ad pximũ suũ: si-
cut obliti sunt patres eorũ nois mei
propter baal. Propheta qui habet
somniũ narret somniũ: et qui habet
sermonẽ meũ loquat̄ sermonẽ meum
vere. Quid paleis ad triticũ dicit dñs?
Nũquid non verba mea sunt quasi i-
gnis ait dñs: et quasi malleus conte-
rens petrã? Propterea ecce ego ad pro-
phetas ait dñs: q̃ furant̄ verba mea
unusquisq; a pximo suo. Ecce ego ad
prophetas ait dñs qui assumũt lin-
guas suas: ⁊ aiũt dicit dñs. Ecce ego
ad prophetas somniantes mẽdaciũ
dicit dñs: qui narrauerũt ea et seduxe-
runt pplm meũ in mendacio suo et in
miraculis suis cũ ego nõ misissẽ eos
nec mandassem eis: q̃ nichil pfuerũt
pplo huic dicit dñs. Si igitur interro-
gauerit te pplus iste vel ppheta aut sa-
cerdos dicens. qd̃ est onus dñi: dices
ad eos. Vt quid vobis on⁹? Proiciã
quippe vos dicit domin⁹: et ppheta et
sacerdos et pplus qui dicit onus dñi:
visitabo sup virũ illũ et sup domũ ei⁹.
Hec dicetis unusquisq; ad pximum ⁊
ad fratrem suũ. Quid respõdit dñs?
Et quid locut⁹ est domin⁹? Et onus
domini ultra non memorabitur: q̃a
onus erit unicuiq; sermo suus. Et puer-
tistis verba dei viuentis: domini exer-
cituum dei nostri. Hec dices ad pphe-
tam. Quid respõdit tibi domin⁹: ⁊ qd̃
locutus est domin⁹? Si autẽ onus do-
mini dixeritis: pp̃ter hoc hec dicit do-
minus. Quia dixistis sermonẽ istũ o-
nus domini: ⁊ misi ad vos dicẽs. no-
lite dicere onus domini: pp̃terea ecce e-
go tollã vos portans. ⁊ derelinquam
vos ⁊ ciuitatẽ quã dedi vobis ⁊ patrib;
vrĩs a facie mea: et dabo vos ĩ oppro-
briũ sempiternũ: et ĩ ignominiã eternã
q̃ nũq; obliuione delebit̄. xxiiij

Ostendit michi domin⁹: ⁊ ecce duo
calathi pleni ficis positi ãte tem-
plum dñi: postq; transtulit nabucho-
donosor rex babilonis iechoniã filiũ
ioakim regem iuda ⁊ principes eius ⁊
fabrum ⁊ inclusorem de ihrlm̃ ⁊ ad-
duxit eos in babilonẽ. Calathus un⁹
ficus bonas habebat nimis: ut solent
ficus esse pmi tẽporis. Et calathus v-
nus ficus habebat malas nimis: que
comedi nõ poterãt eo q̃ essẽt male. Et
dixit domin⁹ ad me. Quid tu vides ihe-
remia? Et dixi. Ficus bonas. bonas
valde: ⁊ malas. malas valde: q̃ come-
di nõ possunt eo q̃ sint male. Et factũ
est verbũ dñi ad me dicens. Hec dicit
domin⁹ deus israhel. Sicut ficus hee bo-
ne sic cognoscã transmigrationẽ iuda
quã emisi de loco isto in terrã caldeor;
in bonũ: et ponã oculos meos sup eos
ad placãdũ. Et reducã eos in terram
hanc: ⁊ edificabo eos et nõ destruã: et
plantabo eos et non euellam: et dabo

eis cor ut sciant me quia ego sum do-
minus. Et erūt michi in ppl'm: et ego
ero eis in deū: quia revertentur ad me
in toto corde suo. Et sicut fic⁹ pessime
que comedi nō possūt eo q̄ sint male:
hec dicit domin⁹ sic dabo sedechiam
regem iuda et principes eius et reliq̄s
de ierusalē qui remāserūt in urbe hac:
et qui habitant in terra egipti. Et da-
bo eos in vexationē afflictionemq; o-
mnibus regnis terre: in opprobriū et
in parabolā et in proverbiū et in male-
dictionē in universis locis ad quas
eieci eos: et mittā in eis gladiū ⁊ famē
⁊ pestem donec cōsumātur de terra quā
dedi eis et patribus eorum. xxv

Verbū qđ factū ē ad ieremiā de o-
mni ppl'o iude in anno quarto
ioakim filij iosie regis iuda: ipe ē an-
nus primus nabuchodonosor regis
babilonis. Et locutus est ieremias
propheta ad omnē ppl'm iuda et ad
universos habitatores ierusalē dicēs.
A terciodecimo āno iosie filij āmon
regis iuda usq; ad diem hanc iste est
tercius ⁊ vicesim⁹ annus: factū est ver-
bum dñi ad me: et locutus sum ad
vos de nocte consurgens et loquens
et non audistis. Et misit domin⁹ ad
vos omnes servos suos prophetas con-
surgens diluculo mittensq; ⁊ non au-
distis: neq; inclinastis aures vestras
ut audiretis cum diceret. Revertimini
unusquisq; a via sua mala. et a pessi-
mis cogitacōibus vestris: et habita-
bitis ī terra quā dedit dñs vobis et pa-
tribus vestris a seculo ⁊ usq; in seculum.
Et nolite ire post deos alienos ut ser-
viatis eis adoretisq; eos: neq; me ad
iracūdiam provocetis in operibus ma-
nuū vestrarū: ⁊ non affligam vos. Et
non audistis me dicit domin⁹: ut me
ad iracūdiam provocaretis in operib;
manuū vestrarū in malū vestrū. Pro-
pterea hec dicit dñs exercituū. Pro eo
q̄ non audistis verba mea: ecce ego
mittam et assumā universas cogna-
cōnes aquilonis ait dñs ⁊ nabucho-
donosor regē babilonis servū meū ⁊ ad-
ducā eos sup terrā istā et sup habitato-
res eius et sup omnes naciones que ī
circuitu eius sunt: et interficiā eos ⁊ po-
nam eos in stuporem et in sibilū et in
solitudines sempiternas. Perdamq;
ex eis vocem gaudij et vocem leticie:
vocem sponsi ⁊ vocem sponse: vocem
mole ⁊ lumē lucerne. Et erit universa
terra eius in solitudinē ⁊ in stuporem:
et servient omnes gentes iste regi ba-
bilonis septuaginta ānis. Cumq; im-
pleti fuerint anni septuaginta visita-
bo sup regem babilonis ⁊ sup gentem
illā dicit dñs iniquitatem eorū: et sup
terrā caldeorū: et ponā illā in solitudi-
nes sempiternas. Et adducā sup terrā
illā omīa verba mea que locut⁹ sum
cōtra eam: omne qđ scriptū est ī libro
isto. quecūq; prophetavit ieremias ad-
versum omnes gentes: quia servierūt
eis cū essent gētes multe ⁊ reges magni.
Et reddā eis scđm opera eorū: et secūdū
facta manuū suarū. Quia sic dicit dñs
exercituū deus israhel. Sume calicem
vini furoris hui⁹ de manu mea: ⁊ pro-
pinabis de illo cūctis gentibus ad q̄s e-
go mittam te et bibent: ⁊ turbabunt̄
et insaniēt a facie gladij quē ego mit-
tam inter eos. Et accepi calicē de ma-
nu dñi. ⁊ propinavi cūctis gentibus ad
quas misit me dñs: ierusalē ⁊ civita-
tibus iude et regibus eius et principi-
bus ei⁹ ut darem eos in solitudinem
et in stuporem et in sibilū et in male-
dictionē sicut ē dies ista: ⁊ pharaoni
regi egipti et servis eius ⁊ pricipibus
eius et omni ppl'o ei⁹: et universis ge-
neraliter cunctis regibus terre ausiti-
dis. et cūctis regib; terre philistijm et
ascalonis et gaze et accaroni et reli-
quis azoti: ydumee ⁊ moab et filijs
āmon et cūctis regibus tyri et univer-
sis regibus sydonis et regib; tre insu-
larū q̄ sunt trans mare: et dedan et the-
man et buz et universis q̄ attonsi sūt
in comam et cūctis regibus arabie et
cūctis regibus occidētis q̄ habitāt in
deserto: et cūctis regibus zambri ⁊ cun-
ctis regibus elam et cūctis regib; me-
dorū et cūctis q̄; regibus aquilonis de-
prope ⁊ delonge: unicuiq; cōtra fratrē
suū: ⁊ omnibus regnis terre que super
faciē eius sunt. Et rex sesach bibet post
eos. Et dices ad eos. Hec dicit dñs ex-
ercituū deus israhel. Bibite et inebria-
mini: et vomite et cadite: neq; surgatis
a facie gladij quē ego mittā inter vos.
Cumq; noluerint accipere calicem de
manu tua ut bibāt: dices ad eos. Hec
dicit domin⁹ exercituū. Bibentes bibe-
tis. Quia ecce in civitate in qua invo-
catū ē nomē meū ego incipio affligē-
re: et vos quasi innocentes et immu-
nes eritis? Non eritis immunes. Gla-
diū enī ego voco sup omnes habita-
tores terre: dicit dñs exercituū. Et tu
prophetabis ad eos omīa verba hec:
⁊ dices ad illos. Dominus de excelso
rugiet: et de habitaclo sācto suo dabit
vocem suā. Rugiens rugiet sup deco-
rem suū. Celeuma q̄si calcantiū conci-
netur adversus omnes habitatores
terre. Pervenit sonit⁹ usq; ad extrema
terre: quia iudiciū dño cū gētibus. Iu-
dicat̄ ipe cū omni carne. Impios tra-
didi gladio dicit dñs. Hec dicit dñs
exercituū. Ecce afflictio egrediet̄ de gēte
in gentem: et turbo magnus egredie-
tur de summitatibus terre: et erunt inter-
fecti dñi in die illa a summo terre usq;
ad summū eius. Nō plangent̄: et nō
colligent̄ neq; sepelient̄: ī sterquilinio
sup faciē terre iacebūt. Ululate pasto-
res et clamate. et aspgite vos cinere o-
ptimates gregis: quia cōpleti sunt di-
es vestri ut interficiamini: et dissipa-
tiones vestre. ⁊ cadetis quasi vasa p̄ci-
osa. Et peribit fuga a pastoribus: et
salvatio ab optimatib; gregis. Vox
clamoris pastorū ⁊ ululatus optima-
tum gregis: q̄a vastavit dñs pascua
eorū: ⁊ conticuerūt arva pacis a facie ire
furoris dñi. Dereliquit q̄si leo umbra-
culum suū: facta est terra eorum in de-
solationem a facie ire columbe: et a
facie ire furoris domini. xxvi

In principio regni ioakim filie iosie re-
gis iuda factū ē verbū istud a dño di-
cens. Hec dicit dñs. Sta in atrio do-
mus dñi: et loqueris ad omnes civi-
tates iuda de quib; veniūt ut adorēt
in domo dñi universos sermones: q̄s
ego mandavi tibi ut loquaris ad eos.
Noli subtrahere verbū: si forte audiāt
⁊ convertant̄ unusquisq; a via sua ma-
la: et peniteat me mali qđ cogito face-
re eis propter maliciā studiorū eorū. Et
dices ad eos. Hec dicit dñs. Si non
audieritis me ut ābuletis in lege mea
quā dedi vobis ut audiatis sermonē
servorū meorū prophetarū quos ego misi
ad vos de nocte cōsurgens et dirigēs
et nō audistis: dabo domū istā sicut
sylo: et urbē hāc dabo ī maledictionē
cūctis gētibus terre. Et audierūt sacer-
dotes et prophete et omīs ppl's ieremi-
am loquentem verba hec in domo do-
mini. Cumq; complesset ieremias lo-
quens omnia que preceperat ei domin⁹

ut loquerer̄ ad uniuersum ꝓlm: appꝛe-
henderūt eū sacerdotes et ꝓphete ⁊ omīs
ꝓlus dicens. Morte moriat̄. Quare
prophetauit in nōie dn̄i dicens: sicut
sylo erit domus hec. et urbs ista deso-
labitur eo ꝙ nō sit habitator? Et con-
gregatus est omnis ꝓlus aduersus
iheremiā ī domo dn̄i. Et audierūt prin-
cipes iuda verba hec: et ascenderūt de
domo regis in domū dn̄i: ⁊ sederūt in
introitu porte domus dn̄i noue. Et lo-
cuti sunt sacerdotes et ꝓphete ad prin-
pes ⁊ ad omnē ꝓlm dicentes. Iudici-
um mortis est viro huic: quia ꝓphera-
uit aduersus ciuitatem istam sicut au-
distis auribȝ vestris. Et ait iheremias
ad omēs principes et ad uniuersum
ꝓlm dicens. Dn̄s misit me ut ꝓphera-
rem ad domū istā et ad ciuitatē hanc
omīa verba que audistis. Nunc ergo
bonas facite vias vestras ⁊ studia ve-
stra: et audite vocem dn̄i dei vestri: et
penitebit dn̄m mali qd̄ locut⁹ est ad-
uersum vos. Ego autē ecce in manibȝ
vestris sum: facite michi qd̄ bonū et
rectū est in oculis vestris. Verūtamen
scitote et cognoscite: si occideritis me
sanguinē innocentem tradetis contra
vosmetipsos: ⁊ contra ciuitatem istā et
habitatores eius. In veritate enī mi-
sit me dn̄s ad vos: ut loquerer ī auri-
bus vestris omnia verba hec. Et dixe-
runt principes et omīs ꝓlus ad sacer-
dotes et ad ꝓphetas. Non ē viro huic
iudiciū mortis: qr̄ in nōie dn̄i dei no-
stri locut⁹ est ad nos. Surrexerūt ergo
viri de senioribus terre: et dixerunt ad
omnē cetū ꝓli loquētes. Micheas de
morasthim fuit ꝓpheta ī diebȝ ezechie
regis iuda: et ait ad omnē ꝓlm iude
dicens. Hec dicit dn̄s exercituū. Syon
quasi ager arabitur: ⁊ iherusalem in
aceruū lapidū erit: et mons domus
in excelsa siluarȝ. Nūquid morte con-
dēnauit eū ezechias rex iuda et omīs
iuda? Nūquid nō timuerūt dominū
et deprecati sūt faciē dn̄i: et penituit dn̄m
mali qd̄ locut⁹ fuerat aduersum eos?
Itaqȝ non faciam⁹ malū grāde cōtra
animas nr̄as. Fuit quoqȝ vir ꝓphetās
in nōie dn̄i urias filius semei de cari-
athiarim: et ꝓphetauit adūsus ciuita-
tem istā. et aduersus terrā hanc iuxta
omnia verba iheremie. Et audiuit rex
ioakim ⁊ omēs potentes ⁊ principes
eius verba hec: et quesiuit rex interfice-
re eū. Et audiuit urias ⁊ timuit: fugit
qȝ et ingressus est egiptū. Et misit rex
ioakim viros in egiptum helnathan
filiū achobor et viros cū eo in egiptū.
Et eduxerūt uriam de egipto: et addu-
xerūt eum ad regem ioakim et percussit
eum gladio: et ꝓiecit cadauer eius in
sepulcris vulgi ignobilis. Igitur ma-
nus achan filij saphan fuit cum ihe-
remia ut non traderetur in manus po-
puli et interficerent eum. xxvij

In principio regni ioakim filij iosie re-
gis iuda factū est verbū istud ad ihere-
miā a dn̄o dicens. Hec dicit dominus
ad me. Fac tibi vincula ⁊ cathenas ⁊
pones eos in collo tuo: et mittes eas
ad regem edom ⁊ ad regē moab et ad
regem filiorȝ āmon et ad regem tyri et
ad regem sydonis in manu nūciorȝ q̄
venerunt iherusalē ad sedechiam regē
iuda: et p̄cipies eis ut ad dn̄os suos
loquant̄. Hec dicit dn̄s exercituū deus
isrl̄. Hec dicetis ad dn̄os vr̄os. Ego fe-
ci terrā et hominē et iumēta que sunt
sup faciē terre in fortitudine mea ma-
gna: ⁊ in brachio meo extento: et dedi
eā ei q̄ placuit in oculis meis. Et nūc
itaqȝ ego dedi omnes terras istas in
manu nabuchodonosor regis babi-
lonis serui mei: insup et bestias agri
dedi ei ut seruiāt illi: et seruiēt ei omēs
gētes et filio ei⁹ ⁊ filio filij ei⁹ donec ve-
niat tēpus terre ei⁹ et ipsi⁹. Et seruiēt ei
gentes multe et reges magni: gens au-
tem ⁊ regnū qd̄ non seruierit nabucho-
donosor regi babilonis et quecūqȝ
nō curuauerit collū suum sub iugo re-
gis babilonis in gladio et in fame ⁊
in peste visitabo sup gentem illā ait
dn̄s: donec cōsumā eos in manu ei⁹.
Vos ergo nolite audire ꝓphetas vr̄os
et diuinos ⁊ somniatores ⁊ augures
et maleficos qui dicūt vobis nō serui-
etis regi babilonis: quia mendaciū
prophetāt vobis ut longe faciāt vos
de terra vestra: et eiciāt vos et pereatis.
Porro gens q̄ subiecerit ceruicem suā
sub iugo regis babilonis et seruierit
ei et dimittā eā in terra sua dicit dn̄s:
et colet eam et habitabit in ea. Et ad
sedechiam regem iuda locut⁹ sum se-
cundū omīa verba hec dicens. Subi-
cite colla vestra sub iugo regis babilo-
nis: et seruite ei et ꝓlo eius: et viuetis.
Quare moriemini tu ⁊ populus tuus
gladio fame et peste: sicut locutus est
dn̄s ad gentem que seruire noluerit re-
gi babilonis? Nolite audire verba
prophetarū dicentiū vobis nō seruie-
tis regi babilonis: quia mendacium
ipi loquunt̄ vobis. Quia non misi eos
ait dn̄s: et ipi ꝓphetant in nōie meo
mendaciter: ut eiciant vos ⁊ pereatis
tam vos q̄ȝ ꝓphete qui vaticinant̄ vo-
bis. Et ad sacerdotes et ad ꝓlm istū
locut⁹ sum dicens. Hec dicit domin⁹.
Nolite audire verba ꝓphetarȝ vestrorȝ
qui ꝓphetāt vobis dicentes: ecce vasa
domini reuertent̄ de babilone nūc cito.
Mendaciū enī ꝓphetāt vobis. Nolite
ergo audire eos: sed seruite regi babi-
lonis ut viuatis. Quare datur hec ci-
uitas in solitudinē? Et si ꝓphete sunt:
et est verbū dn̄i in eis occurrāt dn̄o ex-
ercituū: ut non veniāt vasa que dere-
licta fuerant in domo dn̄i et in domo
regis iuda et in iherusalē in babilonē.
Quia hec dicit dn̄s exercituū ad colu-
mnas ⁊ ad mare ⁊ ad bases et ad re-
liqua vasorȝ que manserūt in ciuitate
hac: que non tulit nabuchodonosor
rex babilonis cū trāsferret iechoniam
filiū ioachim regem iuda de iherusa-
lem in babilonē ⁊ omēs optimates iu-
da ⁊ iherusalē. Quia hec dicit dn̄s ex-
ercituū deus isrl̄ ad vasa que derelicta
sunt in domo dn̄i ⁊ in domo regis iu-
da et iherusalē. In babilonē transferē-
tur: et ibi erūt usqȝ ad diē visitationis
sue dicit dominus. Et afferri faciam
ea et restitui in loco isto. xxviij

Et factū est in āno illo ī principio
regni sedechie regis iuda in āno
quarto in mense quīto: dixit ad me a-
nanias fili⁹ azur ꝓpheta de gabaon
in domo dn̄i corā sacerdotibȝ ⁊ omni
ꝓlo dicens. Hec dicit dn̄s exercituū de-
us israhel. Cōtriui iugū regis babilo-
nis. Adhuc duo anni dierȝ: et ego re-
ferri faciā ad locū istū omīa vasa dn̄i
que tulit nabuchodonosor rex babi-
lonis de loco isto: et transtulit ea in
babilonē. Et iechoniam filiū ioakim
regem iuda et omnē trāsmigrationē
iude qui ingressi sunt in babilonē ego
cōuertā ad locū istū ait dn̄s. Cōteram
enim iugū regis babilonis. Et dixit
iheremias ꝓpheta ad ananiam ꝓphe-
tam ī oculis sacerdotū et ī oculis omīs
ꝓli qui stabat in domo dn̄i: et ait
iheremias propheta. Amen. Sic faci-
at dn̄s. Suscitet dn̄s verba tua que

propheꝛasti: ut referant̄ vasa ī domū
dn̄i: et om̄is trāsmigratio de babilo-
ne ad locū istū. Verūtamē audi verbū
hoc qđ ego loquor in auribus tuis: ⁊
in aurib; vniūsi ꝓpli. Prophete q̄ fue-
runt āte me et te ab inicio et ꝓpheraue-
runt sup terras multas ⁊ sup regna de
ꝓlio ⁊ de afflictione et de fame: ꝓpheta
q̄ vaticinatꝰ ē pacem cū venerit verbū
eius: scietur ꝓpheta quē misit dominꝰ
in veritate. Et tulit ananias ꝓpheta
cathenam de collo iheremie ꝓphete: et
cōfregit eam. Et ait ananias in cōspe-
ctu om̄is ꝓpli dicens. Hec dicit dominꝰ.
Sic cōfringā iugū nabuchodonosor
regis babilonis post duos annos di-
erū de collo omniū gencium. Et abijt
iheremias ꝓpheta in viam suā. Et fa-
ctum est verbū dn̄i ad iheremiā postq̄
cōfregit ananias ꝓpheta cathenā de
collo iheremie ꝓphete dicens. Vade: ⁊
dices ananie. Hec dicit dominus. Ca-
thenas ligneas cōtriuisti et facies ꝓ eis
cathenas ferreas: quia hec dicit dn̄s
exercituū deus israhel. Iugū ferreū po-
sui sup collū cūctaꝝ gentiū istaꝝ ut ser-
uiant nabuchodonosor regi babilo-
nis: et seruient ei: insup et bestias terre
dedi ei. Et dixit iheremias ꝓpheta ad
ananiā ꝓphetam. Audi anania. Nō
misit te dominus: et tu confidere feci-
sti populū istum in mendacio. Idcir-
co hec dicit dominus. Ecce ego mit-
tam te a facie terre. Hoc anno morie-
ris. Aduersum enim dominum locu-
tus es. Et mortuus est ananias ꝓ-
pheta in ãno illo mēse septio. xxix

Et hec sunt verba libri quē misit
iheremias de ierusalem ad reli-
quias seniorū transmigracōnis et ad
sacerdotes et ad ꝓphetas et ad omnē
ꝓplm quē traduxerat nabuchodonosor
de ierusalē in babilonē: postq̄ egres-
sus est iechonias rex ⁊ dn̄a et eunuchi
et principes iuda et ierusalē et faber
et inclusor de ierusalem in manu ela-
sa filij saphan et gamalie filij helchie
quos misit sedechias rex iuda ad na-
buchodonosor regem babilonis in ba-
bilonē: dicens. Hec dicit dn̄s exercituū
deus israhel om̄i trāsmigratōni quā
transtuli de ierusalē ī babilonē. Edi-
ficate domos et habitate: et plantate
ortos et comedite fructū eoꝝ. Accipite
uxores ⁊ generate filios ⁊ filias: ⁊ date
filijs vr̄is uxores et filias vr̄as viris
date: et pariāt filios et filias: et mltipli-
cabimini ibi ⁊ nolite esse pauci nume-
ro: et q̄rite pacē ciuitatis ad quā trans-
migrare vos feci et orate pro ea ad do-
minū: q̄a in pace illiꝰ erit pax vobis.
Hec dicit dn̄s exercituū deꝰ isrl̄. Nō vos
seducāt prophete vestri qui sunt in me-
dio vestrū ⁊ diuini vestri: et ne attendā-
tis ad sompnia vestra que vos sompni-
atis quia falso ipi ꝓpherant vobis in
nomine meo: ⁊ nō misi eos dicit dn̄s.
Quia hec dicit dn̄s. Cum ceperint im-
pleri in babilone septuaginta anni vi-
sitabo vos ⁊ suscitabo sup vos verbū
meū bonū: ut reducā vos ad locū istū.
Ego enim scio cogitatōnes q̄s cogito
sup vos ait dn̄s: cogitatōnes pacis
et nō afflictionis ut dem vobis finē ⁊
paciēciā: ⁊ inuocabitis me ⁊ ibitis: et
orabitis me et ego exaudiā vos: que-
retis me ⁊ inuenietis. Cum quesieritis
me in toto corde vestro: inueniar a vo-
bis ait dn̄s. Et reducā captiuitatem
vestrā: et cōgregabo vos de vniuersis
gentib; ⁊ de cūctis locis ad que expuli
vos dicit dn̄s. Et reuerti vos faciā de
loco ad quē transmigrare vos feci: q̄a
dixistis. Suscitauit nobis dominus

prophetas in babilone. Quia hec di-
cit dn̄s ad regem q̄ sedet sup soliū da-
uid ⁊ ad omnē ꝓplm habitatorem vr-
bis huiꝰ: ad fratres vestros qui non
sunt egressi vobiscū in trāsmigratōnē.
Hec dicit dn̄s exercituū. Ecce mittā in
eos gladiū et famē et pestem: et ponā
eos quasi ficus malas q̄ comedi non
possunt eo q̄ pessime sint: et ꝑsequar
eos in gladio et in fame et in pestilen-
cia. Et dabo eos in vexationē vniuer-
sis regnis terre in maledictionem ⁊ in
stuporem ⁊ in sibilū ⁊ in opprobrium
cūctis gentib; ad quas ego eieci eos:
eo q̄ non audierint verba mea dicit
dn̄s que misi ad eos per seruos meos
prophetas de nocte cōsurgens et mit-
tens: et non audistis dicit dn̄s. Vos
ergo audite verbū dn̄i omnis trāsmi-
gratio quā emisi de ierusalē in babi-
lonē. Hec dicit dn̄s exercituū deus isrl̄
ad ahab filiū chulie ⁊ ad sedechiā fili-
um maasie qui ꝓpherant vobis ī no-
mine meo mendaciter. Ecce ego tradā
eos in manus nabuchodonosor re-
gis babilonis: et percutiet eos ī oculis
vestris. Et assumetur ex eis maledictō
omni trāsmigratōni iude que est ī ba-
bilone dicentiū. Ponat te dominꝰ sicut
sedechiam ⁊ sicut ahab quos frixit rex
babilonis in igne: pro eo q̄ fecerint
stulticiam in israhel et mechati sunt in
uxores amicorū suorū: et locuti sunt
verbū in nomine meo mendaciter qđ
non mādaui eis. Ego sum iudex et te-
stis dicit dn̄s. Et ad semeiā neelami-
ten dices. Hec dicit dn̄s exercituū deus
israhel. Pro eo q̄ misisti in noīe meo
libros ad omnē ꝓplm qui ē in ihrlm
et ad sophoniā filiū maasie sacerdotē
et ad vniuersos sacerdotes dicens: do-
minus dedit te sacerdotem ꝓ ioiade
sacerdote ut sis dux in domo domini
sup omnē virū arrepticiū ⁊ ꝓpherantē
ut mittas eum in neruū et in carcerem.
Et nūc quare non increpasti ieremi-
am anathotiten qui ꝓpherat vobis?
Quia sup hoc misit in babilonem ad
nos dicens. Longū ē: edificate domos
et habitate: et plātate ortos ⁊ comedi-
te fructus eoꝝ. Legit ergo sophonias
sacerdos librū istū in aurib; iheremie
prophete. Et factum est verbū dn̄i ad
iheremiam dicens. Mitte ad omnem
trāsmigrationē dicens. Hec dicit dn̄s
ad semeiā neelamiten. Pro eo q̄ pro-
phetauit vobis semeias et ego nō mi-
si eū: ⁊ fecit vos cōfidere in mendacio:
idcirco hec dicit dn̄s. Ecce ego visita-
bo sup semeiam neelamiten ⁊ super se-
men eius. Nō erit ei vir sedens ī medio
ꝓpli huiꝰ: et non videbit bonū qđ ego
faciā ꝓplo meo ait dn̄s: quia ꝑuarica-
tionē locutꝰ ē aduū̄sus dn̄m. xxx

Hoc verbū qđ factū est ad iheremi-
am a dn̄o dicens. Hec dicit do-
minus deus israhel dicens. Scribe tibi
om̄ia verba que locutus sum ad te in
libro. Ecce enī dies veniūt dicit dn̄s: ⁊
cōuertā conuersionē ꝓpli mei israhel et
iuda ait dn̄s: et cōuertā eos ad terrā
quā dedi patrib; eoꝝ et possidebūt eā.
Et hec verba que locutꝰ est dn̄s ad isrl̄
et iudā: quoniā hec dicit dn̄s. Vocem
terroris audiuimꝰ: formido: ⁊ nō ē pax.
Interrogate ⁊ videte si generat mascu-
lus. Quare ergo vidi omnis viri ma-
nus supra lumbū suū quasi parturiē-
tis? Et cōuerse sunt vniuerse facies in
auruginē. Ve quia magna dies illa
nec est similis eiꝰ: tempusq; tribulatōnis
est iacob: et ex ipo saluabitur. Et erit:
in die illa ait dn̄s exercituū conteram
iugū eius de collo tuo: ⁊ vincula eius

dirumpā. Et nō dn̄abunt ei amplius alieni: sed servient dn̄o deo suo: et david regi suo quē suscitabo. Tu ergo ne timeas serve meꝰ iacob ait dn̄s: neq; paveas israhel: q̄a ecce ego salvabo te de terra longinqua et semē tuū de terra captivitatis eoꝝ. Et revertet iacob et quiescet: ⁊ cunctis affluet bonis. et non erit quē formidet: quoniā tecū ego sū ait dn̄s ut salvē te. Faciā enī consumationē in cūctis gentibus ī quibus dispsi te: te aūt non faciā in cōsumationem: sed castigabo te ī iudicio ut nō tibi videaris innoxius: quia hec dicit dn̄s. Insanabilis fractura tua: pessima plaga tua. Non ē qui iudicet iudiciū tuū: ad alligandā curationem tuā utilitas non est tibi. Omnes amatores tui obliti sunt tui: teq; non querent. Plaga enī inimici pcussi te: castigatōne crudeli. Propter multitudinē iniquitatis tue dura facta sunt peccata tua. Quid clamas sup cōtritiōne tua? Insanabilis est dolor tuus. Propter multitudinē iniquitatis tue ⁊ dura peccata tua feci hec tibi. Propterea omnes qui comedūt te devorabuntur: et universi hostes tui in captivitatē ducent. Et omnes qui te vastant vastabūtur: cunctosq; pdatores tuos dabo in pdam. Obducā enī cicatricem tibi: et a vulneribus tuis sanabo te dicit dn̄s. Quia eiectam vocaverūt te syon: hec est que non habebat requirentem. Hec dicit dn̄s. Ecce ego cōvertam cōversionē tabernaculoꝝ iacob: ⁊ tectis eius miserebor. Et edificabit civitas ī excelso suo: et templū iuxta ordinē suū fundabit. Et egredietur de eis laus voxq; ludentiū: ⁊ multiplicabo eos ⁊ nō minuentur: et glorificabo eos et nō attenuabuntur: et erunt filij eiꝰ sicut a principio: ⁊ cetꝰ eius corā me pmanebit. Et visitabo adversum omnes qui tribulant eū: et erit dux eius ex eo ⁊ princeps de medio eiꝰ pducetur. Et applicabo eū: et accedet ad me. Quis enī iste est qui applicet cor suū: ut appropinquet michi ait dn̄s? Et eritis michi in ppl̄m: ⁊ ego ero vobis in deū. Ecce turbo dn̄i furor egrediens: pcella ruens in capite impiorū cōquiescet. Non avertet irā indignationis dn̄s: donec faciat et compleat cogitationē cordis sui. In novissimo dierum intelligetis ea. xxxi

In tempore illo dicit dn̄s ero deus universis cognationibꝫ isrl̄: et ipi erūt michi ī ppl̄m. Hec dicit dominꝰ. Invenit graciā in deserto ppl̄s qui remanserat gladio. Vadet ad requiē suā israhel. Longe dn̄s apparuit michi. Et in caritate ppetua dilexi te: ideo attraxi te miserās. Rursumq; edificabo te: ⁊ edificaberis virgo israhel. Adhuc ornaberis tympanis tuis: ⁊ egredieris in choro ludentiū. Adhuc plātabis vineas in mōtibus samarie. Plantabūt plantantes: et donec tempus veniat non vindemiabunt: quia erit dies in qua clamabūt custodes in mōte ephraim. Surgite et ascendamꝰ in syon ad dominū deū nostrū: quia hec dicit dn̄s. Exultate ī leticia iacob: et hinnite contra caput gentiū: psonate et canite: et dicite. Salva dn̄e ppl̄m tuū reliquias israhel. Ecce ego adducā eos de terra aquilonis: ⁊ congregabo eos ab extremis terre: inter quos erūt cecꝰ ⁊ claudꝰ et pregnās et pariēs simul cetꝰ magnꝰ revertentiū huc. In fletu venient: et in pcibus reducā eos. Et adducam eos per torrentes aquaꝝ in via recta et nō impingēt in ea: q̄a factus sum israheli pater: et ephraim primogenitꝰ meꝰ ē.

Audite verbū dn̄i gētes: ⁊ annūciate in insulis que pcul sunt: ⁊ dicite. Qui dispsit israhel cōgregabit eū: ⁊ custodiet eum sicut pastor gregē suū. Redimet enim dn̄s iacob: ⁊ liberabit eū de manu potencioris. Et venient ⁊ laudabūt in mōte syon: ⁊ cōfluent ad bona dn̄i sup frumento ⁊ vino ⁊ oleo ⁊ fetu pecorum et armētoꝝ: eritq; anima eorū q̄si ortus irriguus: et ultra non esurient. Tūc letabit virgo in choro: iuvenes et senes simul. Et cōvertā luctū eoꝝ in gaudiū: ⁊ cōsolabor eos: ⁊ letificabo a dolore suo. Et inebriabo animā sacerdotū pīguedine: ⁊ ppl̄s meus bonis meis adimplebit ait dn̄s. Hec dicit dn̄s. Vox in excelso audita est lamentatōnis luctus ⁊ fletus: rachel plorantis filios suos. ⁊ nolentis consolari super eis: quia non sunt. Hec dicit dn̄s. Quiescat vox tua a ploratu et oculi tui a lacrimis: quia est merces operi tuo ait dn̄s. Et revertent de terra inimici: et est spes novissimis tuis ait dominꝰ: et revertent filij tui ad terminos suos. Audiens audivi ephraim trāsmigrātem. Castigasti me dn̄e: et erudit⁹ sum q̄si iuvenculus indomitꝰ. Cōverte me ⁊ revertar: quia tu dn̄s deꝰ meus. Postq̄ enī cōvertisti me egi penitentiam: ⁊ postq̄ ostendisti michi pcussi femur meū. Cōfusus sum ⁊ erubui: quoniam sustinui opprobrium adolescentie mee. Si filius honorabilis michi ephraim: si puer delicatꝰ: quia ex quo locutus sum de eo adhuc recordabor eius. Idcirco conturbata sunt viscera mea sup eū: miserās miserabor eius ait dn̄s. Statue tibi speculā: pone tibi amaritudines. Dirige cor tuū in viā rectā. in qua ambulasti. Revertere virgo isrl̄: revertere ad civitates tuas istas. Usq; quo deliciis dissolveris filia vaga? Quia creavit dn̄s novū sup terrā: femina circūdabit virū. Hec dicit dn̄s exercituū deus isrl̄. Adhuc dicent verbum istud in terra iuda et in urbibus eiꝰ: cū cōvertero captivitatem eoꝝ. Benedicat tibi dominꝰ pulcritudo iusticie mons sanctus. Et habitabunt in eo iudas et omnes civitates eiꝰ simul agricole ⁊ mināntes greges: quia inebriavi animā lassam: ⁊ omnē animā esurientem saturavi. Ideo quasi de somno suscitatus sum ⁊ vidi: et somnus meꝰ dulcis michi. Ecce dies venient dicit dn̄s: ⁊ seminabo domū iuda ⁊ domū israhel semine hominis et semine iumentorū. Et sicut vigilavi sup eos ut evellerem et demolirer et dissiparem et dispderem et affligerem: sic vigilabo sup eos ut edificem et plantem ait dominus. In diebus illis non dicent ultra. patres comederūt uvam acerbam et dentes filioꝝ obstupuerūt: sed unusquisq; ī iniquitate sua morietur. Omnis homo qui comederit uvam acerbam: obstupescent dentes eius. Ecce dies venient dicit dn̄s. et feriam domui isrl̄ et domui iuda fedus novū. Nō secūdū pactū qd̄ pepigi cū patribꝫ eorū in die qua apphendi manū eoꝝ ut educerem eos de terra egipti: pactū qd̄ irritū fecerunt ⁊ ego dominatꝰ sum eoꝝ dicit dominꝰ: sed hoc erit pactū qd̄ feriā cū domo israhel. Post dies illos dicit dn̄s dabo legem meā in visceribꝫ eoꝝ: ⁊ in corde eoꝝ scribā eā: et ero eis in deū. et ipi erūt michi ī ppl̄m. Et nō docebit ultra vir pximū suū. ⁊ vir fratrem suum dicens: cognosce dn̄m. Omnes enī cognoscent me a minimo eorū usq; ad maximū ait dn̄s: quia ppiciabor iniquitati eoꝝ ⁊ peccati eoꝝ nō ero memor

amplius. Hec dicit dñs qui dat solem
in lumine diei· ordinē lune ⁊ stellarū i
lumine noctis: q̄ turbat mare ⁊ sonāt
fluctus eius: dñs exercituū nomen illi.
Si defecerint leges iste coram me dicit
dñs: tunc ⁊ semen isrl' deficiet ut non
sit gēs corā me cūctis diebꝫ. Hec dicit
dñs. Si mensurari poterint celi sursū
et investigari fundamenta terre deor-
sum: ⁊ ego abiciā universum semē isrl'
propter omnia que fecerūt dicit dñs.
Ecce dies veniunt dicit dñs: ⁊ edifica-
bit̄ civitas dño a turre ananehel usqꝫ
ad portam āguli. Et exibit ultra nor-
ma mensure in cōspectu eius sup collē
gareb: ⁊ circuibit goatha ⁊ omnē val-
lem cadaverū ⁊ cineres ⁊ universam re-
gionē mortis· usqꝫ ad torrentē cedron
et usqꝫ ad angulū porte equorū orien-
talis. Sanctū dñi non evellet̄: et non
destruetur ultra in ꝑpetuū. XXXII

Verbū qđ factū est ad ihereminam
a dño in anno decimo sedechie
regis iuda: ipē est annus octavus de-
cimus nabuchodonosor. Tunc exerci-
tus regis babilonis obsidebat ihrlm:
et iheremias ꝓpheta erat clausus in a-
trio carceris q̄ erat in domo regis iuda
Clauserat enī eū sedechias rex iuda di-
cens. Quare vaticinaris dicens hec
dicit dominꝰ· ecce ego dabo civitatem
istam in manus regis babilonis ⁊ ca-
piet eā· et sedechias rex iuda nō effugi-
et de manu caldeoꝝ sed tradetur i ma-
nus regis babilonis· ⁊ loquetur os e-
ius cū ore illius ⁊ oculi eius oculos il-
lius videbūt· ⁊ in babilonem ducet se-
dechiam et ibi erit donec visitem eum
ait dñs: si aūt dimicaveritis adversū
caldeos nichil ꝓsperū habebitis? Et
dixit iheremias. Factū ē verbū dñi ad
me dicens. Ecce ananehel filius sellū
patruelis tuus veniet ad te dicēs. Eme
tibi agrū meū qui est in anathot. Tibi
enim competit ex ꝓpinquitate ut emas.
Et venit ad me ananehel filiꝰ patrui
mei scḋm verbū dñi ad vestibulū car-
ceris: ⁊ ait ad me. Posside agrū meū
qui est in anathot in terra beniamin:
quia tibi competit hereditas ⁊ tu ꝓpin-
quus es ut possideas. Intellexi autē
q̄ verbū dñi esset. Et emi agrū ab ana-
nehel filio patrui mei q̄ ē i anathot. Et
appēdi ei argētū septē stateres· et decē ar-
gēteos: ⁊ scripsi i libro et signavi: ⁊ ad-
hibui testes. Et appēdi argentū i state-
ra: ⁊ accepi librū possessionis signatū
et stipulacōnes ⁊ rata ⁊ signa forinse-
cus. Et dedi librū possessionis baruch
filio neri filij maasie i oclis ananehel
patruelis mei ⁊ in oculis testiū qui scri-
pti erāt i libro empcionis: ⁊ i oculis o-
mniū iudeoꝝ qui sedebāt in atrio car-
ceris. Et p̄cepi baruch corā eis dicens.
Hec dicit dñs exercituū deus isrl'. Su-
me libros istos: librū empcionis hūc
signatū· ⁊ librū hūc qui apertus est: ⁊
pones illos in vase fictili ut ꝑmane-
re possint diebꝫ multis. Hec enī dicit
dñs exercituū deꝰ israhel. Adhuc possi-
debunt̄ domꝰ et agri ⁊ vinee i terra ista.
Et oravi ad dñm postq̄ꝫ tradidi librū
possessionis baruch filio neri dicens.
Heu heu heu dñe deꝰ. Ecce tu fecisti ce-
lum et terrā i fortitudine tua magna:
et in brachio tuo extento. Nō erit tibi
difficile omne verbū: q̄ facis misericor-
diam in milibꝫ: ⁊ reddis iniquitatem
patrū in sinū filioꝝ eorū post eos for-
tissime magne ⁊ potēs· dñs exercituū
nomen tibi: magnus i cōsilio et incō-
prehensibilis in cogitatu: cuiꝰ oculi a-
perti sunt sup oīes vias filioꝝ adam:
ut reddas unicuiqꝫ scḋm vias suas· ⁊
scḋm fructū adinventionū eiꝰ: qui po-
suisti signa et portenta in terra egipti
usqꝫ ad diem hanc ⁊ in israhel et i ho-
minibꝫ: et tibi fecisti nomē sicut ē dies
hec. Et eduxisti ꝓplm tuū israhel de ter-
ra egipti in signis et in portentis et in
manu robusta ⁊ in brachio extento et
in terrore magno: et dedisti eis terram
hanc quā iurasti patribus eoꝝ ut da-
res eis terrā fluentem lacte ⁊ melle: ⁊ in-
gressi sunt ⁊ possederūt eā. Et nō obe-
dierūt voci tue et in lege tua non am-
bulaverūt: omnia que mandasti eis
ut facerent non fecerūt: et evenerūt eis
omnia mala hec. Ecce municiones ex-
structe sunt adversum civitatem ut ca-
piatur: ⁊ urbs data est in manus cal-
deorū qui p̄liant̄ adversus eā a facie
gladij ⁊ famis ⁊ pestilencie: ⁊ quecūqꝫ
locutꝰ es acciderūt ut tu ipse cernis. Et
tu dicis michi dñe deus· eme agrū ar-
gento ⁊ adhibe testes: cum urbs data
sit in manꝰ caldeoꝝ? Et factū ē verbū
dñi ad iheremiā dicens. Ecce ego dñs
deus universe carnis. Numquid michi
difficile erit omne verbū? Propterea
hec dicit dñs. Ecce ego tradā civitatē
istam in manus caldeoꝝ et in manus
regis babilonis ⁊ capient eam: et veni-
ent caldei p̄liantes adversum urbem
hanc· ⁊ succendēt eā igni ⁊ comburent
eam: ⁊ domꝰ in quaꝝ domatibus sa-
crificabāt baal ⁊ libabant dijs alienis
libamina ad irritandū me. Erāt enī
filij israhel et filij iuda iugiter facientes
malū in oculis meis ab adolescencia
sua: filij israhel q̄ usqꝫ nūc exacerbabāt
me in opere manuū suarū dicit dñs:
quia i furore et i indignacōne mea fa-
cta est michi civitas hec a die qua edi-
ficaverunt eam usqꝫ ad diē istam qua
auferet̄ de cōspectu meo ꝓpter maliciā
filioꝝ israhel et filioꝝ iuda quā fecerūt
ad iracūdiā me ꝓvocātes· ipi ⁊ reges
eoꝝ ⁊ pricipes eoꝝ ⁊ sacerdotes ⁊ ꝓphete
eoꝝ viri iuda et habitatores ihrlm. Et
verterūt ad me terga et nō facies: cum
docerē eos ⁊ erudirem diluculo: ⁊ nol-
lent audire ut acciperent disciplinam.
Et posuerūt ydola sua in domo i qua
invocatū est nomē meū ut polluerent
eam: ⁊ edificaverūt excelsa baal q̄ sunt
in valle filij ennon ut iniciarent filios
suos ⁊ filias suas moloch qđ nō mā-
davi eis nec ascendit in cor meū ut fa-
cerent abominacionē hanc: ⁊ in pecca-
tum deducerent iudam. Et nunc ꝓpter
ista hec dicit dñs deus israhel ad civi-
tatem hanc: de qua vos dicitis q̄ tra-
dat̄ in manus regis babilonis i gla-
dio et in fame et in peste. Ecce ego con-
gregabo eos de universis terris ad q̄s
eieci eos in furore meo et in ira mea et
in indignacione grādi: et reducā eos
ad locū istū et habitare eos faciā cōfi-
dēter: et erūt michi i ꝓplm et ego ero eis
in deū. Et dabo eis cor unū ⁊ viā unā
ut timeāt me universis diebꝫ: et bene
sit eis et filijs eoꝝ post eos. Et feriam
eis pactū sempiternū et nō desinā eis
benefacere: ⁊ timorem meum dabo in
corde eoꝝ ut non recedāt a me: et leta-
bor sup eis cū bene eis fecero. Et plan-
tabo eos in terra ista in veritate in to-
to corde meo et in tota anima mea:
quia hec dicit dñs. Sicut adduxi sup
ꝓplm istū omne malū hoc grande: sic
adducā sup eos omne bonū qđ ego
loquor ad eos. Et possidebunt̄ agri
in terra ista de qua vos dicitis q̄ de-
serta sit eo q̄ nō remāserit homo et iu-
mentū: ⁊ data sit in manus caldeorū.
Agri ement̄ pecunia et scribētur in li-
bro et imprimetur signum: et testis

adhibetur in terra beniamin et ī circu-
itu iherusalē in civitatibꝫ iuda et in ci-
vitatibus mōtanis et in civitatibus
campestribus et ī civitatibus que ad
austrum sunt: quia convertam capti-
vitatem eoꝝ ait dominus. xxxiii

Et factū est verbū dn̄i ad iheremiā
secūdo: cum adhuc clausus esset ī
atrio carceris dicens. Hec dicit dn̄s q̄
facturus est ⁊ formaturꝰ illud et para-
turus: dn̄s nomē eius. Clama ad me
et exaudiā te: et annūciabo tibi grādi-
a et firma que nescis. Quia hec dicit
dn̄s deꝰ israhel ad domos urbis hu-
ius ⁊ ad domos regis iuda q̄ destru-
cte sunt ⁊ ad municiones ⁊ gladiū ve-
nientiū ut dimicent cū caldeis ⁊ imple-
ant eas cadaveribus hominū quas
ꝑcussi in furore meo et in indignatio-
ne mea: abscondens faciē meā a civi-
tate hac ꝓpter omnē maliciā eoꝝ. Ec-
ce ego obducā eis cicatricem ⁊ sanita-
tem: ⁊ curabo eos: ⁊ revelabo eis dep-
recationē pacis ⁊ veritatis. Et cōvertā
cōversionē iuda et cōversionē iherusa-
lem: et edificabo eos sicut a principio:
et emūdabo eos ab omni iniquitate
sua in qua peccaverūt michi: ⁊ ꝓpicius
ero cūctis iniquitatibus eoꝝ in quibꝫ
deliquerūt michi ⁊ spreverūt me. Et e-
runt michi in nomen et in gaudiū et
in laudem ⁊ in exultationē cūctis gen-
tibus terre que audierint omīa bona
que ego facturus sum eis: ⁊ pavebūt
et turbabūtur in universis locis et in
omī pace quā ego faciā eis. Hec dicit
dominꝰ. Adhuc audietur ī loco isto
quē vos dicitis esse desertū eo ꝙ non
sit homo ⁊ iumentū in civitatibꝫ iuda
et foris iherusalē q̄ desolate sunt absq;
homine et absq; habitatore et absq;
pecore: vox gaudii et vox leticie vox
sponsi et vox sponse: vox dicentium
cōfitemini dn̄o exercituū quoniā bonꝰ
dn̄s: quoniā in eternū misericordia e-
ius: et portantiū vota in domo dn̄i.
Reducā enī conversionē terre sicut a
principio dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s ex-
ercituū. Adhuc erit in loco isto deserto
absq; homine ⁊ absq; iumento: et in
cunctis civitatibꝫ eius habitaculū pa-
storꝫ accubantiū gregū in civitatibus
mōtuosis ⁊ in civitatibꝫ cāpestribus:
et ī civitatibus que ad austrū sunt et
in terra beniamin et in circuitu ihrlm
et ī civitatibus iuda: adhuc trāsibūt
greges ad manū numerantis ait do-
minus. Ecce dies venient dicit domi-
nus: ⁊ suscitabo verbum bonū quod
locutꝰ sum ad domū israhel ⁊ ad do-
mum iuda. In diebꝫ illis ⁊ in tempore
illo germinare faciā david germē iu-
sticie: ⁊ faciet iudiciū et iusticiā ī terra.
In diebus illis salvabit̄ iuda: ⁊ isra-
hel habitabit cōfidenter. Et hoc ē no-
men qd̄ vocabūt eū: dn̄s iustꝰ noster.
Quia hec dicit dn̄s. Non interibit de
david vir qui sedeat sup thronū do-
mus israhel: ⁊ de sacerdotibus ⁊ de le-
vitis non interibit vir a facie mea qui
offerat olocaustomata ⁊ incendat sa-
crificiū ⁊ cedat victimas omnibus di-
ebus. Et factū est verbū dn̄i ad ihere-
miā dicēs. Hec dicit dn̄s. Si irritū po-
test fieri pactū meū cū die pactū meū cū
nocte ut nō sit dies et nox in tp̄e suo: ⁊
pactū meū irritū esse poterit cū david
servo meo ut nō sit ex eo filꝰ q̄ regnet ī
throno eius: et levite ⁊ sacerdotes mi-
nistri mei. Sicuti enumerari non pos-
sunt stelle celi ⁊ metiri arene maris: sic
multiplicabo semen david servi mei:
et levitas ministros meos. Et factū ē
verbū dn̄i ad iheremiā dicēs. Nunqd

non vidisti quid ꝑplus hic locutꝰ sit
dicens. Due cognationes q̄s elegerat
dn̄s abiecte sunt? Et ꝑplm meū despe-
xerunt: eo ꝙ non sit ultra gens coram
eis. Hec dicit dn̄s. Si pactū meū inter
diem et noctē et leges celo et terre non
posui: equidē et semen iacob et david
servi mei ꝓiciā: ut nō assumā de semi-
ne eiꝰ principes seminis abraham et
ysaac ⁊ iacob. Reducam enim cōversi-
onē eoꝝ: ⁊ miserebor eis. xxxiiii

Verbū qd̄ factū est ad iheremiam
a dn̄o: quādo nabuchodono-
sor rex babilonis ⁊ omīs exercitus eiꝰ
universaq; regna terre que erant sub
potestate manꝰ eiꝰ et omēs ꝑpli bella-
bant cōtra ihrlm ⁊ cōtra omēs urbes
eius dicēs. Hec dicit dn̄s deus israhel.
Vade ⁊ loquere ad sedechiam regem
iuda: ⁊ dices ad eū. Hec dicit dn̄s. Ec-
ce ego tradam civitatem hanc in ma-
nus regis babilonis: et succendet eā
igni. Et tu nō effugies de manu eius
sed cōprehensione capieris ⁊ in manu
eius traderis: ⁊ oculi tui oculos regis
babilonis videbunt: ⁊ os eius cū ore
tuo loquetur: et babilonem introibis.
Attamen audi verbum dn̄i sedechia
rex iuda. Hec dicit dn̄s ad te. Nō mo-
rieris in gladio sed in pace morieris:
⁊ scd̄m cōbustiones patrū tuorū regū
prioꝝ qui fuerunt ante te sic cōburent
te: et ve dn̄e plangent te: q̄a verbū hoc
ego locutus sum dicit dn̄s. Et locutꝰ
est iheremias ꝓpheta ad sedechiam re-
gem iuda universa verba hec in iheru-
salem: ⁊ exercitus regis babilonis pu-
gnabat cōtra iherusalē ⁊ cōtra omēs
civitates iuda que relique erāt contra
lachis et contra azecha. Hee enī supe-
rant de civitatibꝫ iuda urbes munite.
Verbū qd̄ factū ē ad iheremiā a dn̄o:
postq̄ ꝑcussit rex sedechias fedus cum
omni ꝑplo in iherusalē ꝓdicans ut di-
mitteret unusquisq; servū suū et unus-
quisq; ancillā suā hebreū et hebream
liberos: ⁊ nequaq̄ dominarent̄ eis id
est in iudeo ⁊ in fratre suo. Audierūt
ergo omēs pricipes et univsus ꝑplus
q̄ inierūt pactū ut dimitteret unusquis-
q; servū suū et unusquisq; ancillā suā
liberos: et ultra non dominarent̄ eis.
Audierūt igit̄: ⁊ dimiserūt. Et conver-
si sunt deinceps ⁊ retraxerūt servos su-
os et ancillas suas quos dimiserunt
liberos: ⁊ subiugaverūt ī famulos et
famulas. Et factū ē verbū ad iheremi-
am a dn̄o dicens. Hec dicit dominus
deus israhel. Ego ꝑcussi fedus cū pa-
tribus vestris: in die qua eduxi eos de
terra egipti de domo servitutis dicēs.
Cum completi fuerīt septem anni di-
mittat unusquisq; fratrem suū hebre-
um qui venditꝰ est ei: et serviet tibi sex
annis: ⁊ dimittes eum a te liberum. Et
non audierūt patres vr̄i me: nec incli-
naverūt aurem suā. Et conversi estis
vos hodie ⁊ fecistis qd̄ rectū est ī oclis
meis ut ꝓdicaretis libertatē unusquis-
q; ad amicū suū: ⁊ inistis pactū ī con-
spectu meo in domo in qua invocatū
est nomē meū sup eā. Et reversi estis et
cōmaculastis nomē meū: et reduxistis
unusquisq; servū suū et unusquisq; an-
cillā suā quos dimiseratis ut essent li-
beri et sue potestatis: et subiugastis e-
os ut sint vobis servi et ancille. Pro-
pterea hec dicit dn̄s. Vos nō audistis
me: ut ꝓdicaretis libertatem unusquis-
q; fratri suo et unusquisq; amico suo.
Ecce ego ꝓdico libertatem ait dominꝰ
ad gladiū ad pestem et ad famem: et
dabo vos in commotionē cunctis re-
gnis terre. Et dabo viros q̄ ꝑvaricant̄

fedus meum et nō obsuauerūt verba
federis quibus assensi sunt ī cōspectu
meo · vitulū quē conciderunt in duas
partes ⁊ trāsierūt inter diuisiones eiꝰ.
principes iuda et principes iherusalē·
eunuchi ⁊ sacerdotes et omīs pplus ter-
re qui transierūt inter diuisiones vitu-
li: ⁊ dabo eos in manꝰ inimicoꝝ suoꝝ
et ī manꝰ querentiū animā eoꝝ: et erit
morticinū eoꝝ ī escam volatilibꝫ celi
et bestijs terre. Et sedechiam regem iu-
da et principes eius dabo in manus
inimicoꝝ suoꝝ ⁊ in manus querentiū
animas eoꝝ: et in manus exercituū re-
gis babilonis qui recesserūt a vobis.
Ecce ego p̄cipio dicit dñs: ⁊ reducam
eos in ciuitatem hanc et p̄liabuntur
aduersum eam: et capiēt eā et incendēt
igni. Et ciuitates iuda dabo ī solitudi-
nem: eo ꝙ nō sit habitator. XXXV

Verbū qđ factū est ad iheremiā a
dño in diebus ioakim filij iosie
regis iuda dicens. Vade ad domū re-
chabitaꝝ ⁊ loquere eis: ⁊ introduces e-
os in domū dñi in unā exedrā thesau-
roꝝ: ⁊ dabis eis bibere vinū. Et assum-
psi iechoniā filiū iheremie filij absanie
et fratres eius ⁊ omnes filios eiꝰ ⁊ uni-
uersam domū rechabitaꝝ: ⁊ introdu-
xi eos in domū dñi ad gazophilaciū
filioꝝ anan filij iezedelie hominis dei
qđ erat iuxta gazophilaciū principū
sup thesauꝝ maasie filij sellū: qui erat
custos vestibuli. Et posui corā filijs
domus rechabitarum ciphos plenos
vino ⁊ calices: ⁊ dixi ad eos. Bibite vi-
num. Qui responderūt. Non bibemꝰ
vinū: quia ionadab filius rechab pa-
ter noster p̄cepit nobis dicens. Nō bi-
betis vinū vos ⁊ filij vestri usq; in sem-
piternū. Et domū non edificabitis et
sementem non seretis et vineas non
plātabitis nec habebitis: sed in taber-
naculis habitabitis cūctis diebꝫ vrīs:
ut viuatis diebus multis sup faciem
terre in qua vos peregrinamini. Ob-
ediuimꝰ ergo voci ionadab filij rechab
patris nostri in omnibꝫ que p̄cepit no-
bis: ita ut non biberemꝰ vinū cunctis
diebus nrīs nos et mulieres nostre fi-
lij et filie nostre et non edificaremꝰ do-
mos ad habitandū: et vineam et a-
grum ⁊ sementem nō habuimꝰ: sed ha-
bitauimꝰ in tabernaculis: ⁊ obedien-
tes fuimꝰ iuxta omnia que p̄cepit no-
bis ionadab pater noster. Cum aūt
ascendisset nabuchodonosor rex babi-
lonis ad terrā nostrā diximus. Veni-
te et ingrediamur ī iherusalem a facie
exercitus caldeoꝝ ⁊ a facie exercitꝰ syrie:
⁊ mansimꝰ in iherusalem. Et factū est
verbū dñi ad iheremiā dicens. Hec di-
cit dñs exercituū deus israhel. Vade ⁊
dic viris iuda ⁊ habitatoribꝫ iherusa-
lem. Nūquid nō recipietis disciplinā:
ut obediatis verbis meis dicit dñs?
Preualuerunt sermones ionadab filij
rechab quos p̄cepit filijs suis ut nō bibe-
rent vinū: ⁊ nō biberunt usq; ad diem
hanc: quia obedierunt p̄cepto patris
sui. Ego aūt locutus sum ad vos de
mane cōsurgens ⁊ loquens: ⁊ nō ob-
edistis michi. Misiq; ad vos omnes
seruos meos pphetas cōsurgens dilu-
culo: mittensq; ⁊ dicens. Cōuertimini
unusquisq; a via sua pessima ⁊ bona
facite studia vestra: ⁊ nolite sequi deos
alienos neq; colatis eos: ⁊ habitabitis
in terra quā dedi vobis ⁊ patribus ve-
stris. Et nō inclinastis aurem vestrā:
neq; audistis me. Firmauerūt igitur
filij ionadab filij rechab p̄ceptū patris
sui qđ p̄ceperat eis: pplus autem iste
nō obediuit michi. Idcirco hec dicit
dominus exercituū · deus israhel. Ecce
ego adducā sup iudam ⁊ sup omnes
habitatores iherusalē uniuersam affli-
ctionem quā locutus sum aduersum
illos: eo ꝙ locutus sum ad illos ⁊ nō
audierūt: vocaui illos ⁊ nō responde-
runt michi. Domui aūt rechabitarū
dixit iheremias. Hec dicit dñs exercitu-
um · deus israhel. Pro eo ꝙ obedistis
p̄cepto ionadab patris vestri et custo-
distis omnia mādata eius et fecistis
uniūsa que p̄cepit vobis: ppterea hec
dicit dñs exercituū deus isrl · Nō defici-
et vir de stirpe ionadab filij rechab stās
ī cōspectu meo cūctis diebꝫ. XXXVI

Et factum ē in anno quarto ioa-
kim filij iosie regis iude: factū ē
verbū hoc ad iheremiā a dño dicens.
Tolle volumen libri et scribes in eo o-
mnia verba que locutus sum tibi ad-
uersus israhel et iudam et aduersum
omnes gentes a die qua locutꝰ sum
ad te ex diebus iosie usq; ad diē hanc:
si forte audiente domo iuda · uniuersa
mala que ego cogito facere eis · reuerta-
tur unusquisq; a via sua pessima: et
propicius ero iniquitati ⁊ peccato eoꝝ.
Vocauit ergo iheremias baruch filiū
nerie: ⁊ scripsit baruch ex ore iheremie
omnes sermones dñi quos locutus
est ad eū in volumine libri. Et p̄cepit
iheremias baruch dicēs. Ego clausus
sum: nec valeo ingredi in domum do-
mini. Ingredere ergo tu ⁊ lege de volu-
mine in quo scripsisti ex ore meo verba
dñi audiente pplo in domo dñi in die
ieiunij: insup et audiētē uniuerso iuda
qui veniūt de ciuitatibus suis. Leges
eis: si forte cadat oratio eoꝝ in cōspe-
ctu dñi et reuertatur unusquisq; a via
sua pessima: quoniā magnus furor
et indignatio est quā locutus est dñs
aduersus pplm hunc. Et fecit baruch
filius nerie iuxta omnia que p̄ceperat
ei iheremias ppheta: legens ex volu-
mine sermones dñi ī domo dñi. Fa-
ctum est aūt in anno quinto ioakim
filie iosie regis iuda: in mense nono
p̄dicauerūt ieiuniū in cōspectu domini
omni pplo in iherusalē ⁊ uniuerse mul-
titudini que cōfluxerat de ciuitatibus
iuda in iherusalem. Legitq; baruch ex
volumine sermones iheremie ī domo
dñi in gazophilacio gamarie filij sa-
phan scribe · in vestibulo superiori in
introitu porte noue domus dñi: au-
diente omni pplo. Cumq; audisset mi-
cheas filꝰ gamarie filij saphan om̄es
sermones dñi ex libro: descendit in do-
mum regis ad gazophilacium scribe.
Et ecce ibi omnes principes sedebāt:
elisama scriba et dalaias filius semeie
et helnathan filꝰ achobor et gamari-
as filius saphan et sedechias filꝰ an-
nanie ⁊ uniuersi principes. Et nūcia-
uit eis micheas omnia verba: que au-
diuit legentem baruch ex volumine ī
auribus ppli. Miserunt itaq; omnes
principes ad baruch iudi filiū natha-
nie filij selemie filij chusi dicētes. Vo-
lumen ex quo legisti audiente pplo su-
me in manu tua ⁊ veni. Tulit ergo ba-
ruch filius nerie volumē ī manu sua:
et venit ad eos. Et dixerūt ad eū. Sede:
et lege hec in auribus nostris. Et legit
baruch in auribus eoꝝ. Igit̄ cū audis-
sent omnia verba · obstupuerūt unus-
quisq; ad pximū suū: ⁊ dixerūt ad ba-
ruch. Nūciare debemꝰ regi omnes ser-
mones istos. Et interrogauerūt eum
dicentes. Indica nobis: quomō scri-
psisti omnes sermones istos ex ore e-
ius. Dixit aūt eis baruch. Ex ore suo
loquebatur q̄si legens ad me omnes

sermones istos: et ego scribebā in vo-
lumine atramento. Et dixerūt princi-
pes ad baruch. Vade ⁊ abscondere tu
et iheremias: et nemo sciat ubi sitis.
Et ingressi sunt ad regem ī atriū. Por-
ro volumen cōmendauerunt in gazo-
philacio elisame scribe: et nūciauerūt
audiente rege omnes sermones. Mi-
sitq; rex iudi ut sumeret volumen: qui
tollens illud de gazophilacio elisame
scribe legit audiente rege: ⁊ universis
principibus qui stabant circa regem.
Rex autē sedebat in domo hiemali in
mense nono: ⁊ posita erat arula corā
eo plena prunis. Cumq; legisset iudi
tres pagellas vel quatuor scidit illud
scalpello scribe et ꝓiecit in ignem qui
erat sup arulam: donec consumeretur o-
mne volumen igni qui erat in arula.
Et non timuerūt neq; sciderūt vestimē-
ta sua rex et omnes servi eius: qui au-
dierūt universos sermones istos. Ve-
runtamē elnathan ⁊ dalaias ⁊ gama-
rias cōtradixerūt regi ne combureret
librū: et nō audiuit eos. Et pcepit rex
iheremiel filio amalech et saraie filio
ezrihel et selemie filio abdehel: ut com-
prehēderēt baruch scribā ⁊ iheremiā pro-
phetā. Abscōdit autē eos dñs. Et factū
ē verbū dñi ad iheremiā ꝓphetā: postq;
cōbusserat rex volumen ⁊ sermones quos
scripserat baruch ex ore iheremie dicēs.
Rursū tolle volumē aliud: ⁊ scribe in
eo omēs sermones priores qui erāt in
primo volumine qđ combussit ioa-
kim rex iuda. Et ad regem ioakim re-
gem iuda dicens. Hec dicit dñs. Tu
combussisti volumē istud dicēs. Qua-
re scripsisti in eo annūcians. festinus
veniet rex babilonis: ⁊ vastabit terrā
hanc et cessare faciet ex illa hominem
et iumentū? Propterea hec dicit dñs

deus contra ioakim regem iuda. Nō
erit ex eo qui sedeat sup soliū david: ⁊
cadaver eius ꝓiicietur ad estum p die
et ad gelu per noctem. Et visitabo con-
tra eum ⁊ contra semen eius et contra
servos eius iniquitates suas: ⁊ addu-
cam sup eos ⁊ sup habitatores ihrlm
et sup viros iuda omne malū qđ locu-
tus sū ad eos: ⁊ nō audierūt. Iheremi-
as autē tulit volumen aliud ⁊ dedit il-
lud baruch filio nerie scribe: q̄ scripsit i
eo ex ore iheremie omnes sermones li-
bri quē combusserat ioakim rex iuda
igni: ⁊ insup additi sūt sermones mul-
to plures q̄ antea fuerūt. XXXVII

Et regnauit rex sedechias fili⁹ io-
sie ꝓ iechonia filio ioakim quē
cōstituit regem nabuchodonosor rex
babilonis ī terra iuda: ⁊ nō obediuit
ipse ⁊ servi eius ⁊ ꝑplus terre verbis dñi
que locutus est in manu iheremie pro-
phete. Et misit rex sedechias iuchal fi-
lium selemie ⁊ sophoniam filiū maa-
sie sacerdotem ad iheremiā ꝓphetam
dicens. Ora p nobis dñm deū nrm.
Iheremias autē libere ambulabat in
medio ppli. Non enim miserat eū in
custodiā carceris. Igitur exercit⁹ pha-
raonis egressus est de egipto: ⁊ audiē-
tes caldei qui obsidebāt ihrlm huius-
cemodi nunciū recesserūt ab iherusalē.
Et factū est verbū dñi ad iheremiam
prophetam dicens. Hec dicit domin⁹
deus israhel. Sic dicetis regi iuda q̄
misit vos ad me interrogandum. Ec-
ce exercitus pharaonis qui egressus ē
vobis in auxiliū revertetur in terram
suā in egiptū: ⁊ redient caldei et bella-
bunt contra civitatem hanc: ⁊ capient
eam et succendent igni. Hec dicit dñs.
Nolite decipere animas vestras dicen-
tes euntes abibūt et recedent a nobis

caldei: q̄a nō abibūt. Sed ⁊ si percusseri-
tis omnē exercitū caldeorū q̄ pliantur
adversum vos ⁊ derelicti fuerint ex eis
aliqui vulnerati: singuli de tentorio
suo consurgent. et incendent civitatem
hanc igni. Ergo cū recessisset exercitus
caldeorū ab iherusalē ꝓpter exercitū pha-
raonis. egressus est iheremias de ihe-
rusalē ut iret in terrā beniamin: ⁊ divi-
deret ibi possessionē in cōspectu civiū.
Cumq; pervenisset ad portā beniamin
erat ibi custos porte p vices nomine
iherias filius selemie filij ananie: et
apphendit iheremiā ꝓphetā dicēs. Ad
caldeos ꝓfugis. Et respondit iheremi-
as. Falsum est. non fugio ad caldeos.
Et non audiuit eum: sed cōprehendit
iherias iheremiam: ⁊ adduxit eum ad
principes. Quāobrem irati principes
contra iheremiā: cesum eum miserunt
in carcerem qui erat ī domo ionathan
scribe. Ipse enim prepositus erat super
carcerem. Itaq; ingressus est iheremi-
as ī domū laci ⁊ in ergastulū: et sedit
ibi iheremias diebus multis. Mittēs
autē sedechias rex tulit eū: ⁊ interroga-
vit eum in domo sua absconditē: ⁊ di-
xit. Putasne est sermo a dño? Et dixit
iheremias. Est. Et ait. In man⁹ regis
babilonis traderis. Et dixit iheremias
ad regem sedechiam. Quid peccavi ti-
bi ⁊ servis tuis et ꝑplo tuo: quia misisti
me in domū carceris? Ubi sunt ꝓphe-
te vri q̄ ꝓphetabāt vobis ⁊ dicebāt: nō
veniet rex babilonis sup vos et super
terrā hanc? Nūc ergo audi obsecro do-
mine mi rex. Valeat depcatio mea in
cōspectu tuo: ⁊ ne me remittas in do-
mum ionathe scribe ne moriar ibi.
Precepit ergo rex sedechias ut traderēt
iheremias in vestibulum carceris: et
daretur ei torta quotidie panis excepto

pulmēto: donec consumerentur omēs
panes de civitate. Et mansit iheremi-
as in vestibulo carceris. XXXVIII

Audivit autē saphacias fili⁹ ma-
dian ⁊ ihedelias fili⁹ phassur ⁊
iuchal filius selemie et phassur filius
melchie sermones quos iheremias lo-
quebatur ad omnē ꝑplm dicens. Hec
dicit dñs. Quicūq; manserit in civita-
te hac morietur gladio et fame et pe-
ste: qui autē ꝓfugerit ad caldeos vivet:
⁊ erit anima eius sospes ⁊ vivēs. Hec
dicit dñs. Tradendo tradetur civitas
hec in manu exercit⁹ regis babilonis:
et capiet eā. Et dixerūt principes regi.
Rogam⁹ ut occidatur homo iste. De
industria enī dissolvit manus virorū
bellantiū qui remāserūt in civitate hac
et manus universi ꝑpli: loquens ad e-
os universa verba hec. Siquidē ho-
mo iste non querit pacem ꝑplo huic:
sed malū. Et dixit rex sedechias. Ecce
ipse in manib; vestris est. Nec enī fas ē
regem vobis quicq; negare. Tulerunt
ergo iheremiā et ꝓiecerūt eū in lacū el-
chie filij amalech: qui erat ī vestibulo
carceris. Et summiserūt iheremiā in funi-
bus in lacū: in quo nō erat aqua sed
lutū. Descendit itaq; iheremias ī cenū.
Audivit autē abdemelech ethiops vir
eunuchus qui erat in domo regis: q
misissent iheremiā in lacū. Porro rex
sedebat in porta beniamin. Et egres-
sus est abdemelech de domo regis: et
locutus est ad regem dicens. Domi-
ne mi rex male fecerūt viri isti omnia
quecūq; ꝑpetrarūt cōtra iheremiā ꝓphe-
tam: mittentes eū in lacū ut moriatur
ibi fame. Non sunt enim panes ultra
in civitate. Precepit itaq; rex abdeme-
lech ethiopi dicens. Tolle tecū hinc tri-
ginta viros: ⁊ leva iheremiā ꝓphetam

de lacu antequā moriatur. Assūptis ergo
abdemelech secū viris ingressus est do-
mum regis que erat sub cellario: et tu-
lit inde veteres pānos ⁊ antiqua que
cōputruerāt: et sūmisit ea ad iheremi-
am ī lacū ꝑ funiculos. Dixitq; abdeme-
lech ethiops ad iheremiā ꝓphetā. Po-
ne veteres pānos ⁊ hec scissa ⁊ putrida
sub cubitu manuū tuaꝝ: et sup funes.
Fecit ergo iheremias sic. Et extraxerūt
iheremiā funibus: ⁊ eduxerunt de lacu.
Mansit autē iheremias in vestibulo
carceris. Et misit rex sedechias: ⁊ tulit
ad se iheremiā ꝓphetā ad ostiū tercium
qd erat ī domo dñi: ⁊ dixit rex ad ihere-
miā. Interrogo ego te sermonē: ne abs-
condas a me aliqd. Dixit autē iheremi-
as ad sedechiam. Si annūciavero ti-
bi: nunquid non interficies me? Et si
consiliū dedero tibi: non me audies.
Iuravit ergo rex sedechias iheremie clā
dicens. Vivit dñs qui fecit nobis ani-
mam hanc si occidero te: ⁊ si tradidero
in manus viroꝝ istoꝝ qui querūt ani-
mam tuā. Et dixit iheremias ad sede-
chiam. Hec dicit dñs exercituū deus isrl.
Si ꝓfectus exieris ad principes regis
babilonis vivet anima tua: et civitas
hec non succendetur igni: et salvus
eris tu ⁊ domus tua. Si autē non exie-
ris ad principes regis babilonis tra-
detur civitas hec in manus caldeorū
et succendent eā igni: ⁊ tu nō effugies
de manu eorū. Et dixit rex sedechias
ad iheremiā. Sollicitus sum ꝓpter iu-
deos qui transfugerūt ad caldeos: ne
forte tradar in manus eoꝝ et illudāt
michi. Respondit autē iheremias. Nō
te tradent. Audi queso vocem domini
quā ego loquar ad te: ⁊ bene tibi erit
et vivet anima tua. Qd si nolueris e-
gredi: iste est sermo quē ostendit michi
dominus. Ecce omnes mulieres que
remanserunt in domo regis iuda edu-
centur ad principes regis babilonis:
et ipe dicent. Seduxerūt te ⁊ ꝑvaluerūt
adversum te viri pacifici tui: demerse-
runt in cenū et in lubricū pedes tuos:
et recesserūt a te. Et omnes uxores tue
et filij tui educentur ad caldeos et nō
effugies manus eorū: sed in manu re-
gis babilonis capieris. et civitatem
hanc comburet igni. Dixit ergo sede-
chias ad iheremiā. Nullus sciat ver-
ba hec: ⁊ non morieris. Si autē audie-
rint principes quia locutus sum tecū.
et venerint ad te ⁊ dixerint tibi indica
nobis quid locutus sis cum rege ne
celes nos ⁊ non te interficiemus. ⁊ qd
locutus est tecū rex: dices ad eos. Pro-
stravi ego ꝓces meas coram rege: ne
me reduci iuberet in domū ionathan
et ibi morerer. Venerūt ergo omēs pri-
cipes ad iheremiā: ⁊ interrogaverunt
eum. Et locutus est eis iuxta omnia
verba que ꝑceperat ei rex. Et cessaverūt
ab eo. Nichil enī fuerat auditū. Mansit
vero iheremias in vestibulo carceris:
usq; ad diem quo capta est ihrlm. Et
factū ē ut caperet ihrlm. XXXIX

Anno nono sedechie regis iuda
mense decimo venit nabucho-
donosor rex babilonis ⁊ omīs exerci-
tus eius ad iherusalē: ⁊ obsidebāt eā.
Undecimo autē anno sedechie mense
quarto quinta mēsis apta ē civitas:
et ingressi sunt omēs principes regis
babilonis ⁊ sederūt in porta media ne-
regel sereser semegar nabusarsathim
rabsares neregel sereser rebmag et o-
mnes reliqui principes regis babilo-
nis. Cumq; vidisset eos sedechias rex
iuda ⁊ omnes viri bellatores fugerūt:
et egressi sunt nocte de civitate ꝑ viam
orti regis et per portam que erat inter
duos muros: ⁊ egressi sunt ad viā de-
serti. Persecut⁹ est autē eos exercit⁹ cal-
deoꝝ. ⁊ cōprehenderūt sedechiā ī cāpo
solitudinis iherichūtine: et captū ad-
duxerūt ad nabuchodonosor regem
babilonis in reblatha que est in terra
emath: et locutus est ad eum iudicia.
Et occidit rex babilonis filios sedechi-
e in reblatha in oculis eius: ⁊ omnes
nobiles iuda occidit rex babilonis.
Oculos quoq; sedechie eruit: et vinxit
eum cōpedibz ut duceretur in babilo-
nem. Domū quoq; regis et domū vul-
gi succenderūt caldei igni: ⁊ muꝝ iheru-
salē subverterūt. Et reliquias ꝑpli que
remāserāt ī civitate et ꝑfugas q̄ trāsfu-
gerant ad eum. ⁊ superfluos vulgi qui
remāserāt trāstulit nabuzardan ma-
gister militū in babilonē: et de plebe
pauperū qui nichil penitus habebāt
dimisit nabuzardan magister militū
in terra iuda: ⁊ dedit eis vineas ⁊ cister-
nas in die illa. Preceperat autē nabu-
chodonosor rex babilonis de ihere-
mia nabuzardan magistro militum
dicēs. Tolle illū: ⁊ pone sup eū oculos
tuos nichilq; ei mali facias: sed ut vo-
luerit sic facies ei. Misit ergo nabuzar-
dan princeps milicie ⁊ nabu et sesban
et rapsares et neregel et sereser et reb-
mag et omēs optimates regis babi-
lonis miserūt ⁊ tulerūt iheremiā de ve-
stibulo carceris: ⁊ tradiderūt eū godolie
filio aycham filij saphan: ut intraret
in domū et habitaret in ꝑplo. Ad ihere-
miā autē factus fuerat sermo dñi cum
clausus fuisset in vestibulo carceris di-
cens. Vade et dic abdemelech ethiopi
dicēs. Hec dicit dñs exercituū deus isrl.
Ecce ego inducā sermones meos sup
civitatem hāc in malū ⁊ non ī bonū:
et in cōspectu tuo in die illa: et liberabo
te in die illa ait dñs. Et non traderis
in manus virorū quos tu formidas:
sed eruēs liberabo te ⁊ gladio nō cades:
sed erit tibi anima tua in salutē quia
in me habuisti fiduciā ait dñs. XL

Sermo qui factus est ad iheremiā
a dño: postq̄ dimissus est a na-
busardan magistro militie de rama
quādo tulit eū vinctū cathenis in me-
dio omniū qui migrabāt de ihrlm ⁊
iuda: ⁊ ducebantur in babilonē. Tollēs
ergo princeps militie iheremiam dixit
ad eū. Dñs deus tuus locut⁹ ē malū
hoc sup locū istū: ⁊ adduxit ⁊ fecit do-
minus sicut locutus ē. quia peccastis
dño et non audistis vocem eius: et fa-
ctus est vobis sermo hic. Nūc ergo ec-
ce solui te hodie de cathenis que sunt
in manibz tuis. Si placet tibi ut veni-
as mecū in babilonē veni: ⁊ ponam
oculos meos sup te. Si autē displicet
tibi venire mecū in babilonem. reside.
Ecce omīs terra in cōspectu tuo ē. Qd
elegeris ⁊ quo placuerit tibi ut vadas.
illuc ꝑge: ⁊ mecū noli venire: sed habi-
ta apud godoliā filiū aycham filij sa-
phan quē ꝑposuit rex babilonis civi-
tatibus iude. Habita ergo cum eo in
medio ꝑpli. vel quocūq; placuerit tibi
ut vadas vade. Dedit quoq; ei magi-
ster militie cibaria et munuscula: et di-
misit eū. Venit autē iheremias ad go-
doliā filiū aycham in masphath: ⁊ habi-
tavit cū eo ī medio ꝑpli q̄ relict⁹ fuerat
in terra. Cūq; audissent omēs princi-
pes exercitus qui dispsi fuerāt ꝑ regio-
nes ipi ⁊ socij eoꝝ. q ꝑfecisset rex babi-
lonis godoliā filiū aycham terre: ⁊ q
cōmendasset ei viros ⁊ mulieres et par-
vulos et de pauperibz terre qui non fu-
erāt translati in babilonē: venerūt ad

godoliā in masphath et ysmahel filiꝰ
nathanie et iohanan filiꝰ caree et io-
nathan ⁊ sareas filius thenoemeth et
filij offi qui erāt de nechophan et iheco-
nias filiꝰ maachati ipi ⁊ viri eorū. Et
iuravit eis godolias filiꝰ aycham fi-
lij saphan ⁊ comitibꝫ eoꝝ dicens. No-
lite timere servire caldeis. Habitate in
terra et servite regi babilonis: et bene
erit vobis. Ecce ego habito i masphat:
ut respondeā pcepto caldeoꝝ qui mit-
tunt ad nos. Vos aūt colligite vinde-
miā ⁊ messem et oleū ⁊ condite i vasis
vestris: et manete in urbibus vestris
quas tenetis. Sed ⁊ omnes iudei qui
erāt in moab et in finibꝫ āmon et in
ydumea ⁊ in univsis regionibus: au-
dito q dedisset rex babilonis reliqui-
as in iudea ⁊ q ppposuisset sup eos go-
doliā filiū aycham filij saphan: reversi
sunt inqꝫ omēs iudei de universis lo-
cis ad que pfugerāt: et venerūt ad ter-
ram iuda ad godoliā in masphat: ⁊
collegerūt vinū ⁊ messem multā nimis.
Iohanan aūt filiꝰ caree ⁊ omēs prici-
pes exercitus qui dispsi fuerāt in regio-
nibus venerūt ad godoliā i masphat:
et dixerunt ei. Scito q baalis rex fili-
orū āmon misit ysmahel filiū natha-
nie pcutere animā tuā. Et nō credidit
eis godolias filiꝰ aycham iohanan
aūt filius caree dixit ad godoliā secre-
tum in masphat loquens. Ibo ⁊ per-
cutiam ysmahel filiū nathanie nullo
sciente: ne interficiat animā tuā. et dis-
spentur omēs iudei q cōgregati sunt
ad te: ⁊ peribūt reliquie iuda. Et ait
godolias filiꝰ aycham ad iohanan
filium caree. Noli facere verbum hoc.
Falsū eni tu loqris de ysmahel. xli

Et factum est in mense septimo ve-
nit ysmahel filiꝰ nathanie filij
elisama de semine regali et optimas
regis ⁊ decem viri cum eo ad godoliā
filiū aycham in masphat: et comede-
runt ibi panes simul in masphat. Sur-
rexit autē ysmahel filiꝰ nathanie et de-
cem viri qui cum eo erāt et pcusserunt
godoliam filiū aycham filij saphan
gladio: ⁊ interfecerūt eum quē pfecerat
rex babilonis terre. Omnes quoqꝫ iu-
deos qui erāt cū godolia in masphat:
et caldeos qui reperti sunt ibi et viros
bellatores percussit ysmahel. Secūdo
autem die postqꝫ occiderat godoliā
nullo adhuc sciēte venerunt viri de sy-
chem et de sylo ⁊ de samaria octoginta
viri rasi barba ⁊ scissis vestibꝫ ⁊ squa-
lētes: et munera ⁊ thus habebāt i ma-
nu: ut offerrent in domo dūi. Egressus
ergo ysmahel filiꝰ nathanie in occur-
sum eoꝝ de masphat: incedens et plo-
rans ibat. Cum aūt occurrisset eis: di-
xit ad eos. Venite ad godoliā filiū a-
ycham. Qui cū venissent ad mediū ci-
vitatis: interfecit eos ysmahel filiꝰ na-
thanie circa mediū laci ipe et viri qui
erant cum eo. Decem autē viri reperti
sunt inter eos. qui dixerūt ad ysmahel.
Noli occidere nos: quia habemꝰ the-
sauros in agro frumenti et hordei et
olei ⁊ mellis. Et cessavit: ⁊ non interfe-
cit eos cū fratribus suis. Lacꝰ autem
in quē pieccerat ysmahel omnia cada-
vera viroꝝ quos pcussit ppter godoli-
am: ipse est quē fecit rex asa ppter baa-
sa regem israhel. Ipm replevit ysmahel
filius nathanie occisis. Et captivas
duxit ysmahel omēs reliquias ppli q
erant in masphat filias regis ⁊ univ-
sum pplm qui remāserāt in masphat:
quos cōmendaverat nabuzardan pri-
ceps milicie godolie filio aycham. Et
cepit eos ysmahel filius nathanie: et
abije ut trāsiret ad filios āmon. Au-
divit aūt iohanan filiꝰ caree. ⁊ omēs
principes bellatoꝝ qui erāt cū eo omē
malū qd fecerat ysmahel filiꝰ nathani-
e: ⁊ assumptis universis viris profecti
sunt ut bellarēt advsū ysmahelē filiū
nathanie: ⁊ invenerūt eū ad aqs mul-
tas q sunt in gabaon. Cumqꝫ vidisset
omnis pplus qui erat cum ysmahel io-
hanan filiū caree et universos princi-
pes bellatoꝝ q erāt cū eo letati sūt. Et
reūsus ē omīs pplus quē ceperat ysma-
hel in masphat: reversusqꝫ abije ad io-
hanan filiū caree. Ysmahel aūt filius
nathanie fugit cū octo viris a facie io-
hanan: ⁊ abijt ad filios āmon. Tulit
ergo iohanā filius caree ⁊ omēs prin-
cipes bellatorū qui erant cum eo uni-
versas reliquias vulgi quas reduxe-
rant ab ysmahel filio nathanie de mas-
phat: postqꝫ pcussit godoliā filiū ay-
cham fortes viros ad pliū ⁊ mulieres
et pueros ⁊ eunuchos qs reduxerat de
gabaon: ⁊ abierūt ⁊ sederūt peregrinā-
tes in chamaan que est iuxta bethle-
em ut pgerent ⁊ introirent egiptum a
facie caldeoꝝ. Timebāt enim eos: qa
pcusserat ysmahel filius nathanie go-
doliā filium aycham quē preposuerat
rex babilonis in terra iuda. xlii

Et accesserūt omnes principes bel-
latoꝝ ⁊ iohanan filiꝰ caree et ie-
zonias filius osie et reliquū vulgus
a parvo usqꝫ ad magnū: dixeruntqꝫ
ad iheremiā pphetam. Cadat oratio
nostra i cōspectu tuo ⁊ ora pro nobis
ad dūm deū tuū pro univsis reliqui-
is istis: quia derelicti sumus pauci de
pluribus sicut ocli tui nos intuētur:
et annūciet nobis dūs deus tuus vi-
am p quā pergamus: ⁊ verbū qd faci-
amus. Dixit autē ad eos iheremias
propheta. Audivi. Ecce ego oro ad
dūm deū vrm scdm verba vra: omē ver-
bum qdcunqꝫ respōderit michi indica-
bo vobis nec celabo vos quicqꝫ. Et il-
li dixerunt ad iheremiā. Sit dūs inter
nos testis veritatis ⁊ fidei: si nō iuxta
omne verbū in quo miserit te dominꝰ
deus tuus ad nos sic faciemꝰ sive bo-
num est sive malū. Voci dūi dei nri
ad quē mittimꝰ te obedienꝰ: ut bene
sit nobis cū audierimus vocē dūi dei
nostri. Cum aūt completi essent decē
dies: factū est verbū dūi ad iheremiā.
Vocavitqꝫ iohanan filium caree et o-
mnes principes bellatoꝝ qui erant cū
eo et universum pplm a minimo usqꝫ
ad magnū: ⁊ dixit ad eos. Hec dicit
dūs deus israhel ad quē misistis me:
ut psternerem pces vestras in cōspectu
eius. Si quiescentes māseritis in terra
hac. edificabo vos ⁊ non destruā: plā-
tabo et non evellā. Iam enim placa-
tus sum sup malo qd feci vobis. No-
lite timere a facie regis babilonis: quē
vos pavidi formidatis. Nolite metu-
ere eum dicit dūs: quia vobiscū sum e-
go ut salvos vos faciā ⁊ eruā de ma-
nu eius: ⁊ dabo vobis misericordias.
et miserebor vestri. ⁊ habitare vos fa-
ciā in terra vestra. Si aūt dixeritis vos
non habitabimꝰ in terra ista nec audi-
emus vocem dūi dei nostri dicentes ne-
quaqꝫ: sed ad terrā egipti pgemus ubi
non videbimꝰ bellū. ⁊ clāgorem tube
non audiemꝰ. ⁊ famem non sustinebi-
mus. ⁊ ibi habitabimꝰ: ppter hoc nūc
audite verbū dūi reliquie iuda. Hec di-
cit dūs deꝰ exercituū. deus israhel. Si
posueritis faciē vestrā ut ingrediami-
ni egiptum ⁊ intraveritis ut ibi habite-
tis: gladius quē vos formidatis ibi
comprehendet vos in terra egipti: et

fames ꝓ qua estis solliciti adherebit
vobis i egipto ⁊ ibi moriemini. Oēs
q; viri qui posuerunt faciem suā ut in-
grediantur egiptum ut habitent ibi:
morientur gladio ⁊ fame ⁊ peste. Nul-
lus de eis remanebit: nec effugiet a fa-
cie mali qđ ego afferam sup eos: q̄a
hec dicit dñs exercituū·deꝰ israhel. Si-
cut cōflatus est furor meꝰ et indigna-
tio mea sup ihrusalē: sic cōflabit indi-
gnatio mea sup vos cum ingressi fue-
ritis egiptū: ⁊ eritis in iusiurādū et in
stuporem ⁊ in maledictū ⁊ in obprobri-
um: et nequaq̄ ultra videbitis locum
istum. Verbū dñi sup vos reliquie iu-
da. Nolite intrare egiptum. Sciētes
scietis quia obtestatus sum vobis ho-
die: quia decepistis animas vestras.
Vos enim misistis me ad dñm deum
nostrum dicentes. Ora pro nobis ad
dñm deū nostrū: ⁊ iuxta oīa quecūq;
dixerit tibi deus noster sic annūcia no-
bis et faciemus. Et annūciaui vobis
hodie: ⁊ non audistis vocem domini
dei vestri super vniuersis pro quibus
misit me ad vos. Nunc ergo scientes
scietis: quia gladio et fame et peste
moriemini i loco ad quem voluistis
intrare ut habitaretis ibi. xliij.

Factū est autē cum cōplesset ihere-
mias loquens ad ppłm vniuer-
sos sermones dñi dei eoꝶ pro quibus
miserat eum dñs deus eoꝶ ad illos o-
mnia verba hec: dixit azarias filius
ozie et iohanan filius caree et omnes
viri supbi dicentes ad iheremiā. Men-
daciū tu loqueris. Non misit te dñs
deus noster dicens ne ingrediamini
egiptū ut habitetis illic: sed baruch filiꝰ
nerie incitat te aduersū nos ⁊ tradat nos
in manꝰ caldeoꝶ ut interficiat nos ⁊ tra-
duci faciat i babilonē. Et nō audiuit
iohanan filiꝰ caree· et oēs pricipes
bellatorum et vniuersus populus vo-
cem domini ut manerēt in terra iuda:
sed tollens iohanan filius caree ⁊ vni-
uersi principes bellatoꝶ vniuersos re-
liquias iuda qui reuersi fuerāt de cun-
ctis gentibus ad quas fuerant ante
dispersi ut habitarent in terra iuda· vi-
ros ⁊ mulieres ⁊ paruulos ⁊ filias re-
gis ⁊ omnē animā quā reliquerat na-
buzardan princeps milicie cū godolia
filio aycham filio saphan et iheremiā
prophetā ⁊ baruch filiū nerie: ⁊ ingres-
si sunt in terrā egipti· q̄a nō obedierūt
voci dñi: ⁊ venerūt usq; ad taffnis. Et
factꝰ ē sermo dñi ad iheremiā in taffnis
dicēs. Sume tibi lapides grādes i ma-
nu tua et abscōdes eos in cripta q̄ ē sb
muro latericio in porta domus pha-
raonis in taffnis cernentibus viris iu-
deis: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dominꝰ
exercituū·deus israhel. Ecce ego mittā
et assumā nabuchodonosor regē ba-
bilonis seruū meū ⁊ ponā thronū eiꝰ
sup lapides istos quos abscondi: et
statuet solium suū sup eos. Veniensq;
percutiet terrā egipti quos in mortem in
mortem: ⁊ quos in captiuitatem in ca-
ptiuitatē: ⁊ q̄s in gladiū i gladiū. Et
succendet ignē in delubris deoꝶ egipti
et cōburet ea: et captiuos ducet illos.
Et amicietur terra egipti sicut amicitr
pastor pallio suo: ⁊ egredietur inde i pa-
ce. Et conteret statuas domus solis
que sunt in terra egipti: ⁊ delubra de-
orū egipti comburet igni. xliiij

Verbū qđ factū est ad iheremiā: et
ad omnes iudeos q̄ habitabāt
in terra egipti habitātes in magdalo
et in taffnis et in memphis et in terra
phatures dicens. Hec dicit dñs exerci-
tuū·deus israhel. Vos vidistis omne

malū istud qđ adduxi sup ihrusalem
et sup oēs urbes iuda: ⁊ ecce deserte sūt
hodie ⁊ non est in eis habitator ꝓpter
maliciā quā fecerūt ut me ad iracun-
diam ꝓuocarēt: ⁊ irent et sacrificarēt
et colerent deos alienos quos nescie-
bant ⁊ illi ⁊ vos et patres vestri. Et mi-
si vos ad oēs seruos meos ꝓphetas
de nocte cōsurgens·mittensq; et dicēs.
Nolite facere verbū abhominationis
huiuscemodi. Et non audierunt: nec
inclinauerūt aurem suā ut non conu-
terentur a malis suis: ⁊ non sacrifica-
rent dijs alienis. Et conflata est indi-
gnatio mea ⁊ furor meus: ⁊ succensa
est in ciuitatibus iuda ⁊ in plateis ihe-
rusalem: ⁊ verse sunt in solitudinem ⁊
vastitatem scdm diem hanc. Et nunc
hec dicit dñs exercituū·deus israhel.
Quare vos facitis malū grande con-
tra animas vestras ut intereat ex vo-
bis vir et mulier paruulus et lactens
de medio iude nec relinquatur vobis
quicq; residuū: ꝓuocātes me in ope-
ribus manuū vestraꝶ sacrificādo dijs
alienis in terra egipti in quā ingressi
estis ut habitetis ibi· ⁊ dispereatis ⁊ si-
tis in maledictionē et in obprobrium
cunctis gentibus terre? Numquid ob-
liti estis mala patrū vestrorū et mala
regū iuda ⁊ mala vxorū eius et mala
vestra ⁊ mala vxoꝶ vrarū q̄ fecerūt in
terra iuda ⁊ in regionibus ihrusalē?
Non sunt mūdati usq; ad diem hāc:
et non timuerunt et non ambulaue-
runt in lege domini et in p̄ceptis me-
is: que dedi corā vobis ⁊ corā patribꝫ
vestris. Ideo hec dicit dominus exer-
cituū·deus israhel. Ecce ego ponam
faciē meā in vobis in malū: ⁊ disꝑdā
omnem iudam. Et assumam reliqui-
as iude qui posuerunt facies suas ut
ingrederētur i terrā egipti ut habitarēt
ibi: ⁊ cōsumentur omnes in terra egi-
pti: ⁊ cadent in gladio et in fame. Cō-
sumētur a minimo usq; ad maximū:
in gladio ⁊ in fame morientur: ⁊ erūt
in iusiurādū ⁊ in miraculū ⁊ in male-
dictionē et in obprobriū. Et visitabo
habitatores terre egipti sicut visitaui
sup ihrusalē in gladio ⁊ in fame ⁊ in
peste: et non erit qui effugiat et sit resi-
duus de reliquijs iudeoꝶ qui vadūt
ut peregrinentr in terra egipti et reuertā-
tur in terrā iuda: ad quā ipi eleuāt ani-
mas suas ut reuertantr et habitent ibi.
Nō reuertentr nisi qui fugerint. Respō-
derūt aūt iheremie omnes viri sciētes
q̄ sacrificarent vxores eoꝶ dijs alienis
et vniuerse mulieres quaꝶ stabat mul-
titudo grandis: ⁊ omnis ꝓplus habi-
tantiū in terra egipti in phatures dicē-
tes. Sermonē quē locutꝰ es ad nos i
nomine dñi non audiemꝰ ex te: sed fa-
cientes faciemꝰ omne verbū qđ egredi-
etur de ore nr̄o: ut sacrificemꝰ regine
celi· et libemꝰ ei libamina· sicut fecimꝰ
nos ⁊ patres nostri reges nostri ⁊ prī-
cipes nostri· in urbibus iuda ⁊ in pla-
teis ihrusalē: et saturati sumus pani-
bus· et bene nobis erat· malūq; non
vidimꝰ. Ex eo aūt tempore quo cessa-
uimꝰ sacrificare regine celi et libare ei
libamina indigemꝰ oīnibꝫ: et gladio
et fame cōsumpti sumus. Qđ si nō sa-
crificamꝰ regine celi: et libamꝰ ei liba-
mina. Numquid sine viris nostris feci-
mus ei placentas ad colendam eam:
et liba ad libandū? Et dixit iheremi-
as ad omnem populum aduersum vi-
ros et aduersum mulieres et aduersū
vniuersam plebē qui respōderāt ei ver-
bum dicens. Numquid non sacrificiū
qđ sacrificastis in ciuitatibus iuda ⁊

in plateis ihrusalē vos et patres vri
reges vestri ⁊ principes vestri ⁊ ꝑplus
terre: hoꝝ recordat⁹ est dn̄s ⁊ ascendit
sup cor eius? Et non poterat dn̄s vl-
tra portare ꝓpter maliciā studiorū ve-
stroꝝ et ꝓpter abominatōnes quas fe-
cistis: ⁊ facta est terra vr̄a in desolatio-
nem et in stuporem et in maledictum
eo ꝙ non sit habitator: sicut est dies
hec. Propterea ꝙ sacrificaueritis ydo-
lis ⁊ peccaueritis dn̄o: ⁊ non audieri-
tis vocem dn̄i ⁊ in lege ⁊ in ꝑceptis et
in testimonijs eius nō ābulaueritis:
idcirco euenerūt vobis mala hec sicut
est dies hec. Dixit aūt iheremias ad o-
mnem ꝑplm: ⁊ ad vniuersas mulieres.
Audite verbū dn̄i omīs iuda ꝗ estis
in terra egipti. Hec inquit dn̄s exerci-
tuū-deus israhel dicens. Vos et vxo-
res vestre locuti estis ore vr̄o: et mani-
bus vr̄is implestis dicētes. Faciam⁹
vota nostra que vouim⁹: ut sacrifice-
mus regine celi et libem⁹ ei libamina.
Implestis opera vr̄a: ⁊ opere ꝑpetrastis
ea. Ideo audite verbū dn̄i omīs iuda
qui habitatis in terra egipti. Ecce ego
iuraui in nomine meo magno ait do-
min⁹: quia nequaꝗ̄ vltra vocabitur
nomē meū ex ore omnis viri iudei di-
centis: viuit dn̄s deus in omni terra
egipti. Ecce ego vigilabo super eos in
malū ⁊ non in bonū: et cōsumentur
omnes viri iuda qui sunt in terra egi-
pti gladio et fame donec penitus con-
sumātur. Et qui fugerint gladiū reu-
tentur de terra egipti in terrā iuda viri
pauci: ⁊ scient omnes reliquie iuda in-
gredientiū terrā egipti ut habitent ibi-
cui⁹ sermo cōpleat̄: meus-an illoꝝ. Et
hoc vobis signū ait dn̄s ꝙ visitem e-
go sup vos in loco isto: ut sciatis ꝗa
vere complebūtur s̄mones mei cōtra
vos in malū. Hec dicit dn̄s. Ecce ego
tradā pharaonē efree regem egipti in
manu inimicoꝝ eius et in manu que-
rentiū animā illius: sicut tradidi sede-
chiam regem iuda i manu nabucho-
donosor regis babilonis inimicī sui
et querentis animam eius. xlv

Verbū qd̄ locut⁹ ē iheremias ꝓphe-
ta ad baruch filiū nerie cum scri-
psisset verba hec in libro ex ore ihere-
mie: anno quarto ioakim filij iosie
regis iuda dicens. Hec dicit dn̄s deus
israhel ad te baruch. Dixisti. Ve mise-
ro michi: quoniā addidit domin⁹ do-
lorem dolori meo. Laboraui cū gemi-
tu meo: ⁊ requiē nō inueni. Hec dicit
domin⁹. Sic dices ad eū. Ecce quos
edificaui ego destruo: et quos planta-
ui ego euello: ⁊ vniuersam terram hāc.
Et tu queris tibi grandia? Noli que-
rere: quia ecce ego adducā malū super
omnē carnē ait domin⁹: ⁊ dabo tibi
animā tuā in salutem in omnibus lo-
cis ad quecunqꝫ perrexeris. xlvi

Quod factū ē vbū dn̄i ad iheremi-
am ꝓphetā cōtra gētes-ad egiptū
aduersum exercitū pharaonis nechao
regis egipti: ꝗ erat iuxta fluuiū eufra-
ten in charchamis quē ꝑcussit nabu-
chodonosor rex babilonis in quarto
āno ioakim filij iosie regis iuda. Pre-
parate scutū ⁊ clipeū: et ꝓcedite ad bel-
lum. Iungite equos et ascendite equi-
tes: state in galeis polite lanceas: in-
duite vos loricis. Quid igitur? Vidi
ipsos pauidos ⁊ terga vertentes: for-
tes eoꝝ cesos. Fugerunt concitati: nec re-
spexerūt. Terror vndiqꝫ ait dominus.
Non fugiet velox: nec saluari se putet
fortis. Ad aquilonē iuxta flumen eu-
fraten victi sunt: ⁊ ruerūt. Quis est iste
qui quasi flumen ascendit: et veluti
fluuioꝝ intumescunt gurgites eius?
Egiptus fluminis instar ascendit: et
velut flumina mouebūtur fluct⁹ ei⁹:
et dicet. Ascendens operiā terrā: ꝑdā
ciuitatem ⁊ habitatores eius. Ascen-
dite equos ⁊ exultate in curribꝫ: et ꝑce-
dant fortes. Ethiopia ⁊ libies tenētes
scutū: ⁊ lidij arripientes ⁊ iacientes sa-
gittas. Dies aūt ille dn̄i dei exercituū
dies vltionis: ut sumat vindictam de
inimicis suis. Deuorabit gladius et
saturabit̄: ⁊ inebriabit̄ sanguine eoꝝ.
Victima enim dn̄i exercituū in terra a-
quilonis: iuxta fluuiē eufraten. Ascen-
de in galaath: et tolle resinā virgo fili-
a egipti. Frustra multiplicas medi-
camina: sanitas non erit tibi. Audie-
runt gentes ignominiā tuā: ⁊ vlulat⁹
tu⁹ repleuit terrā. Quia fortis impegit
in fortē: et ambo pariter conciderūt.
Verbū qd̄ locutus est dn̄s ad iheremi-
am ꝓphetam sup eo ꝙ venturus esset
nabuchodonosor rex babilonis ⁊ per-
cussur⁹ terrā egipti. Annūciate egipto:
et auditū facite in magdalo ⁊ resonet
in memphis: ⁊ in taphnis dicite. Sta ⁊
ꝑpara te: ꝗa deuorabit gladi⁹ ea ꝗ̄ per
circuitū tuū sūt. Quare cōputruit for-
tis tu⁹? Nō stetit: quoniā dn̄s subuer-
tit eum. Multiplicauit ruētes: cecidit
qꝫ vir ad ꝓximū suū. Et dicent. Sur-
ge: et reuertamur ad ꝑplm nr̄m et ad
terrā natiuitatis nostre a facie gladij
columbe. Vocate nomē pharaonis
regis egipti: tumultū adduxit temp⁹.
Viuo ego inquit rex-dn̄s exercituū no-
men eius: quoniā sicut thabor i mō-
tibus et sicut carmelus in mari veniet.
Vasa trāsmigrationis fac tibi habi-
tatrix filia egipti: quia memphis in
solitudine erit: ⁊ deseret̄ et inhabitabi-
lis erit. Vitula elegans atqꝫ formosa
egiptus: stimulator ab aquilone veni-
et ei. Mercennarij quoqꝫ eius qui ver-
sabant̄ in medio eius quasi vituli sa-
ginati-versi sunt ⁊ fugerūt simul-nec
stare potuerūt: ꝗa dies interfectionis
eoꝝ venit sup eos: temp⁹ visitatōnis
eoꝝ. Vox eius quasi eris sonabit: qm̄
cum exercitu ꝓperabunt ⁊ cum securibꝫ
venient ei. Quasi cedentes ligna succi-
derūt saltū eius ait dn̄s: qui supputa-
ri non potest. Multiplicati sunt super
locustas-⁊ non est eis numer⁹. Cōfu-
sa est filia egipti-⁊ tradita in manus
ꝑpli aquilonis dicit dn̄s exercituū-de⁹
israhel. Ecce ego visitabo sup tumultū
allexandrie ⁊ sup pharao ⁊ super egi-
ptum ⁊ sup deos eius et sup reges ei⁹
et sup pharao-⁊ sup omnes qui confi-
dunt in eo: ⁊ dabo eos in manus que-
rentiū animā eoꝝ: ⁊ in manus nabu-
chodonosor regis babilonis ⁊ in ma-
nus seruoꝝ eius. Et post hec habita-
bitur sicut diebus pristinis ait dn̄s.
Et tu ne timeas serue me⁹ iacob: ⁊ ne
paueas israhel. Quia ecce ego saluū te
faciam de longinquo: ⁊ semen tuū de
terra captiuitatis tue. Et reuertetur ia-
cob ⁊ requiescet et ꝓsperabitur: ⁊ non
erit qui exterreat eum. Et tu noli timere
serue meus iacob ait dn̄s quia tecum
ego sum: ꝗa ego cōsumā cūctas gen-
tes ad quas eieci te. Te vero nō consu-
mam: sed castigabo te in iudicio: nec
quasi innocenti parcā tibi. xlvii

Quod factū est verbū dn̄i ad ihere-
miā ꝓphetam contra palestinos:
anteqꝫ ꝑcuteret pharao gazam. Hec
dicit dn̄s. Ecce aque ascendent ab a-
quilone ⁊ erūt quasi torrēs inundās:
et operient terrā et plenitudinem eius:
urbem et habitatorē eius. Clamabūt
hoīes et vlulabūt omēs habitatores

terre a strepitu pompe armorꝫ et bella-
torꝫ eius: a cōmotiōne quadrigarꝫ eiꝰ:
et multitudine rotarꝫ illius. Nō respe-
xerunt patres filios manibus dissolu-
tis. ꝓ aduentu diei in quo vastabun-
tur omnes philistijm: et dissipabitur
tyrus ⁊ sydon cum omnibus reliquis
auxilijs suis. Depopulatus est enim
dn̄s palestinos: reliquias insule capa-
docie. Venit caluiciū sup gazam: con-
ticuit ascalon: ⁊ reliquie vallis earum
usqꝫquo cōcideris? O mucro dn̄i: usqꝫ-
quo non quiesces? Ingredere in vagi-
nam tuā: refrigerare ⁊ sile. Quomodo
quiescet cum dn̄s ꝓcepit ei: aduſus as-
calonē et aduersū maritimas eiꝰ regi-
ones: ibiqꝫ cōdixerit illi? xlviij

Ad moab. Hec dicit dn̄s exercituū
deus israhel. Ve sup nabo: qm̄
vastata est ⁊ confusa. Capta est cari-
athiarim: confusa est fortis ⁊ tremuit.
Non est vltra exultatio in moab: con-
tra esebon cogitauerūt malū. Venite
et disꝑdamꝰ eam de gente. Ergo silēs
conticesces: sequeturqꝫ te gladiꝰ. Vox
clamoris de oronaim: vastitas et con-
tritio magna. Contrita est moab: an-
nūciate clamorem paruulis eius. Per
ascensum enim luith plorans ascen-
det in fletu: quoniam in descensu oro-
naim hostes vlulatū contritionis au-
dierūt. Fugite: saluate animas vr̄as:
et eritis quasi mirice in deserto. Pro
eo enim ꝙ habuisti fiduciā in muniti-
onibꝫ tuis ⁊ in thesauris tuis: tu q̄ꝫ ca-
pieris. Et ibit chamos in transmigra-
tionē: sacerdotes eius ⁊ principes eiꝰ
simul. Et veniet ꝑdo ad omnē urbē:
et urbs nulla saluabitur. Et peribūt
valles: ⁊ dissipabuntur campestria:
quoniā dixit dn̄s. Date florem mo-
ab: quia florens egredietᷣ: et ciuitates

eius deserte erūt et inhabitabiles. Ma-
ledictus qui facit opus dn̄i fraudulen-
ter: ⁊ maledictus qui ꝓhibet gladium
suū a sanguine. Fertilis fuit moab
ab adolescentia sua: ⁊ requieuit in feci-
bus suis. Nec trāsfusus est de vase in
vas: ⁊ in transmigrationē non abijt.
Idcirco ꝑmansit gustus eius in eo: et
odor eiꝰ nō est immutatꝰ. Propterea
ecce dies veniunt dicit dn̄s: ⁊ mittam
eis ordinatores et stratores laguncu-
larꝫ ⁊ sternent eum: ⁊ vasa eius exhau-
rient ⁊ lagunculas eorꝫ collident. Et
confundetur moab a chamos: sicut
confusa est domus israhel a bethel in
qua habebat fiduciā. Quomō dicitis
fortes sumus: ⁊ viri robusti ad ꝓlian-
dum? Vastata est moab: ⁊ ciuitates
illius succenderunt. ⁊ electi iuuenes eiꝰ
descenderūt in occisionē ait rex: dn̄s
exercituū nomē eius. Prope est interi-
tus moab ut veniat: ⁊ malū eiꝰ velo-
citer accurret nimis. Consolamini eū
omnes qui estis in circuitu eiꝰ: et uni-
uersi q̄ scitis nomē eiꝰ dicite. Quomo-
do confracta est virga fortis: baculus
gloriosus? Descende de gloria: et se-
de in siti habitatio filie dibon: quoni-
am vastator moab ascendet ad te: dis-
sipabit munitiones tuas. In via sta:
et ꝓspice habitatō aroer. Interroga fu-
gientem: et eū q̄ euasit. Dic. Quid acci-
dit? Cōfusus ē moab: quoniā victꝰ ē.
Vlulate et clamate: annunciate in ar-
non quoniā vastata ē moab: ⁊ iudi-
ciū venit ad terrā campestrem sup elon
et sup iasa ⁊ sup mefat ⁊ sup dibon ⁊
sup nabo et sup domū deblathaim ⁊
sup cariathaim et sup bethgamul et
sup bethmaon et sup carioth et super
bosra ⁊ sup omnes ciuitates terre mo-
ab que longe ⁊ ꝓpe sunt. Abscisum ē

cornu moab: et brachiū eius contritū
est ait dn̄s. Inebriate eum quoniam
contra dn̄m erectus est. Et allidet ma-
num moab in vomitu suo: ⁊ erit in de-
risum etiam ipse. Fuit enim in derisum
tibi israhel: q̄si inter fures repperisses eū.
Propter verba ergo tua que aduersū
illū locutus es captiuus duceris. Re-
linquite ciuitates ⁊ habitate in petra
habitatores moab: ⁊ estote quasi co-
lumba nidificans in summo ore fora-
minis. Audiuimꝰ supbiā moab. Su-
perbus est valde. Sublimitatem eiꝰ et
arrogantiā ⁊ supbiā et altitudinē cor-
dis eiꝰ ego scio ait dn̄s. Iactanciam
eius et ꝙ non sit iuxta eā virtus eiꝰ:
nec iuxta quod poterat conata sit fa-
cere. Ideo sup moab eiulabo: ⁊ ad mo-
ab vniuersā clamabo ⁊ ad viros mu-
ri fictilis lamentātes. De planctu iazer
plorabo tibi vinea sabama. Propa-
gines tue trāsierūt mare: usqꝫ ad ma-
re iazer ꝑuenerūt. Sup messem tuā et
vindemiā tuā ꝑdo irruit. Ablata est
leticia et exultatio de carmelo et de ter-
ra moab: et vinū de torcularibꝫ sustu-
li. Nequaq̄ꝫ calcator vue solitum celeu-
ma cantabit. De clamore esebon usqꝫ
eleale ⁊ iasa dederūt vocē suā: a segor
usqꝫ ad oronaim vitulā cōsternātem
aque vero nemrim ꝑssime erūt. Et au-
feram de moab ait dn̄s offerentem in
excelsis: ⁊ sacrificantem dijs eius. Pro-
pterea cor meū ad moab quasi tibia
etis resonabit: ⁊ cor meū ad viros mu-
ri fictilis dabit sonitū tibiarꝫ: q̄a plus
fecit q̄ꝫ potuit: idcirco perierūt. Omne
enim caput caluiciū: ⁊ omnis barba
rasa erit. In cūctis manibꝫ colligatō:
et sup omne dorsum ciliciū. Et sup o-
mnia tecta moab et in plateis eius o-
mnis planctus: quoniā cōtriui moab

sicut vas inutile ait dn̄s. Quomodo
victa est et vlulauerūt? Quomodo de-
iecit ceruicem moab ⁊ cōfusus ē? Erit
qꝫ moab in derisum: ⁊ in exemplum o-
mnibus in circuitu suo. Hec dicit dn̄s.
Ecce quasi aquila volabit: ⁊ extendet
alas suas ad moab. Capta est cari-
oth: ⁊ munitiones cōprehense sūt. Et
erit cor fortium moab: in die illa sicut
cor mulieris parturientis. Et cessabit
moab esse ꝑplus: quoniā cōtra dn̄m
gloriatus est. Pauor ⁊ fouea ⁊ laque-
us sup te o habitator moab ait dn̄s.
Qui fugerit a facie pauoris cadet in
foueā: et qui conscenderit de fouea ca-
pietur laqueo. Adducam enim sup
moab annū visitationis eorꝫ dicit do-
minus. In umbra esebon steterūt de
laqueo fugientes: quia ignis egressus
est de esebon ⁊ flāma de medio seon: ⁊
deuorauit partem moab ⁊ verticem fi-
liorꝫ tumultus. Ve tibi moab. Peristi
ꝑple chamos: quia comprehensi sunt
filij tui et filie tue in captiuitatem. Et
conuertam captiuitatem moab in no-
uissimis diebus ait dominus. Huc-
usqꝫ iudicia moab. xlix

Ad filios ammon. Hec dicit dn̄s.
Numquid non filij non sunt isrl̄
an heres non est ei? Cur ergo heredi-
tate possedit melchon gad: ⁊ ꝑplus e-
ius in urbibus eius habitauit? Ideo
ecce dies veniēt in te dicit dn̄s: ⁊ audi-
tum faciā sup rabbath filiorū āmon
fremitū ꝓlij. Et erit in tumultū dissipa-
ta: filieqꝫ eiꝰ igni succendentur: ⁊ possi-
debit israhel possessores suos ait do-
minus. Vlula esebon: quoniā vasta-
ta est hai. Clamate filie rabbath: ac-
cingite vos cilicijs. Plangite ⁊ circui-
te ꝑ sepes: quoniā melchon in trāsmi-
grationē ducetur: sacerdotes eius et

principes eius simul. Quid gloriaris
in vallibus? Defluxit vallis tua filia
delicata: que confidebas in thesauris
tuis. ⁊ dicebas. Quis veniet ad me?
Ecce ego inducam sup te terrorem ait
dñs deus exercituũ ab omnibus qui
sunt in circuitu tuo: ⁊ dispgemini sin-
guli a cõspectu vestro: nec erit qui con-
greget fugientes. Et post hec reuerti fa-
ciã fugientes ⁊ captiuos filiorꝫ amon
ait dñs. Ad ydumeã. Hec dicit dñs
exercituũ. Nunquid non vltra est sapi-
entia in theman? Periit consiliũ a fi-
liis. Inutilis facta est sapientia eorũ.
Fugite et terga vertite: descendite in vo-
raginem habitatores dedan: quoniã
pditionẽ esau adduxi sup eum: temp⁹
visitationis eius. Si vindemiatores
eius venissent sup te non reliquissent
racemũ: si fures in nocte: rapuissent qḋ
sufficeret sibi. Ego vero discooperui e-
sau: reuelaui abscondita eius ⁊ celari
non poterit. Vastatũ est semẽ ei⁹. ⁊ fra-
tres ei⁹. ⁊ vicini ei⁹: ⁊ nõ erit. Relinque
pupillos tuos. ⁊ ego faciã illos viue-
re: ⁊ vidue tue ĩ me sperabũt: qꝛ hec di-
cit dñs. Ecce quibꝫ nõ erat iudiciũ vt
biberent calicem. bibentes bibent: ⁊ tu
quasi innocens relinqueris? Non e-
ris innocens: sed bibens bibes. Quia
p memetipm iuraui dicit dñs: qḋ ĩ so-
litudinẽ ⁊ in opprobriũ et in desertum
et in maledictionẽ erit bosra: ⁊ omnes
ciuitates eius erũt in solitudines sem-
piternas. Auditũ audiui a dño: et le-
gatus ad gentes missus sum. Cõgre-
gamini ⁊ venite contra eam: ⁊ cõsur-
gamus in pliũ. Ecce enim paruulum
dedi te in gentibus: cõtemptibilẽ inter
homines. Arrogantia tua decepit te
et supbia cordis tui: qui habitas ĩ ca-
uernis petre: et apprehendere niteris

altitudinẽ collis. Cum exaltaueris qsi
aquila nidum tuũ: inde detrahã te di-
cit dñs. Et erit ydumea deserta. Omnis
qui transibit per eam stupebit: ⁊ sibila-
bit sup omnes plagas eius: sicut sub-
uersa est zodoma ⁊ gomorra ⁊ vicine
eius ait dñs. Non habitabit ibi vir:
et non incolet eam filius hominis. Ec-
ce quasi leo ascendet de supbia iorda-
nis ad pulcritudinẽ robustam: quia
subito currere faciã eum ad illã. Et qs
erit electus quẽ ꝑponam ei? Quis est si-
milis mei. Et quis sustinebit me? Et
quis est iste pastor qui resistat vultui
meo? Propterea audite cõsiliũ dñi qḋ
iniit de edom: ⁊ cogitationes ei⁹ quas
cogitauit de habitatoribus theman.
Si nõ deiecerint eos paruuli gregis:
nisi dissipauerint cum eis habitaculũ
eorꝫ. A voce ruine eorꝫ cõmota ẽ terra:
clamor in mari rubro auditus est vo-
cis eius. Ecce quasi aquila ascendet: ⁊
euolabit et expandet alas suas super
bosram. Et erit cor fortiũ ydumee in
die illa. quasi cor mulieris parturien-
tis. Ad damascũ. Confusa est emath
et arfath: quia auditũ pessimũ audie-
runt. Turbati sunt in mari pre sollici-
tudine. quiescere non potuit. Dissolu-
ta est damascus: versa est in fugã: tre-
mor apprehẽdit eam. Angustia ⁊ do-
lores tenuerũt eam: quasi parturientẽ.
Quomodo dereliquerũt ciuitatem lau-
dabilem: urbem leticie? Ideo cadent
iuuenes ei⁹ in plateis eius: et omnes
viri plii cõticescent in die illa ait dñs
exercituũ. Et succendã ignem in muro
damasci. ⁊ deuorabit menia benadab.
Ad cedar et ad regna asor: qͣ pcussit
nabuchodonosor rex babilonis. Hec di-
cit dñs. Surgite ⁊ ascendite ad cedar:
et vastate filios orientis. Tabernacla

eorũ ⁊ greges eorꝫ capient: pelles eorũ
et omnia vasa eorꝫ ⁊ camelos eorꝫ tol-
lent sibi: et vocabũt sup eos formidi-
nem in circuitu eius. Fugite: abite ve-
hementer: in voraginibus sedete qui
habitatis asor ait dñs. Iniit enĩ con-
tra vos nabuchodonosor rex babilo-
nis consilium: ⁊ cogitauit aduersus
vos cogitationes. Consurgite ⁊ ascẽ-
dite ad gentem quietam: ⁊ habitãtem
confidenter ait dñs. Non ostia nec
vectes eis: soli habitabũt. Et erũt ca-
meli eorꝫ in direptionẽ: et multitudo
iumentorꝫ in pdam ⁊ dispgam eos in
omnẽ ventum qui sunt attonsi in co-
mam: et ex omni confinio eorꝫ addu-
cam interitũ sup eos ait dñs. Et erit
asor in habitaculũ draconũ: deserta
vsqꝫ in eternũ. Non manebit ibi vir:
nec incolet eam filius hominis. Qḋ
factũ est verbũ dñi ad iheremiã ꝓphe-
tam aduũsus elam in principio regni
sedechie regis iuda dicens. Hec dicit
dñs exercituũ. Ecce ego confringã ar-
cum elam ⁊ summã fortitudinẽ eorꝫ: ⁊ in-
ducam super elam quatuor ventos a
quatuor plagis celi. et ventilabo eos
in omẽs ventos istos: ⁊ nõ erit gens
ad quã non perueniãt pfugi elam. Et
pauere faciã elam corã inimicis suis:
et ĩ cõspectu querẽtiũ animã eorꝫ. Et ad-
ducã sup eos malũ: irã furoris mei
dicit dñs. Et mittã post eos gladiũ
donec cõsumã eos: ⁊ ponã soliũ meũ ĩ
elam: ⁊ pdã inde reges et principes ait
dñs. In nouissimis aũt diebꝫ reuti fa-
ciam captiuos elam dicit dñs. L

Verbũ qḋ locutus est domin⁹ de
babilone et de terra caldeorꝫ: in
manu iheremie ꝓphete. Annũciate in
gentibus. ⁊ auditum facite. Leuate si-
gnum: pdicate: ⁊ nolite celare. Dicite.

Capta est babilon. confusus est bel:
victus est marodach. Confusa sunt
omnia sculptilia eorũ: superata sunt
ydola eorꝫ. Quoniã ascendet contra e-
am gens ab aquilone: que ponet ter-
ram eius in solitudinem: ⁊ non erit q̇
habitet in ea ab homine vsqꝫ ad pec⁹.
Et moti sunt: ⁊ abierũt. In diebus il-
lis ⁊ in tempore illo ait dñs. venient
filii israhel ipsi. ⁊ filii iuda simul. Am-
bulantes ⁊ flentes ꝓperabunt: ⁊ dñm
deum suũ querent. In syon interroga-
bunt viam: huc facies eorꝫ venient: et
apponẽtur ad dñm federe sempiterno.
quod nulla obliuione delebit̃. Grex
pditus factus est ꝑplus me⁹: pastores
eorꝫ seduxerũt eos: feceruntqꝫ vagari in
montibꝫ. De monte in collem transie-
runt: obliti sunt cubilis sui. Omẽs q̇
inuenerũt comederũt eos: ⁊ hostes eo-
rum dixerũt. Non peccauimus: p eo
qḋ peccauerunt dño decori iusticie: et
expectationem patrũ eorꝫ dño. Recedi-
te de medio babilonis: de terra calde-
orũ egredimini: ⁊ estote quasi hedi an-
te greges. Quoniã ecce ego suscitabo
et adducam in babilonẽ congregati-
onem gentiũ magnarũ de terra babi-
lonis. ⁊ ꝑparabũtur aduersus eam: ⁊
inde capietur. Sagitta eius quasi vi-
ri fortis interfectoris: non reuertetur
vacua. Et erit caldea in pdam: omẽs
vastantes eam replebũtur ait domin⁹.
Quoniã exultatis ⁊ magna loquimi-
ni diripientes hereditatem meã: quo-
niam effusi estis sicut vituli sup herbã:
et mugitis sicut thauri. Confusa est
mater vrã nimis: ⁊ adequata pulueri
q̄ genuit vos. Ecce nouissima erit in
gẽtibꝫ: deserta ĩ via et arens ab ira dñi.
Nõ inhabitabit̃: sed redigetur tota in
solitudinem. Omnis qui transibit per

babilonē stupebit: ⁊ sibilabit sup uni-
uersis plagis eius. Preparamini con-
tra babilonem ꝑ circuitū. Omnes qui
tenditis arcum debellate eam: non
parcatis iaculis: quia dn̄o peccauit.
Clamate aduersus eam. Ubiq; dedit
manū. Ceciderūt fundamenta eiꝰ: de-
structi sunt muri eius: quoniam ultio
domini est. Ultionē accipite de ea. Si-
cut fecit·facite ei. Disꝑgite satorem de
babilone: ⁊ tenentem falcem in tēpore
messis a facie gladij columbe. Unus-
quisq; ad ꝓplm suū conuertetur: ⁊ sin-
guli ad terram suā fugient. Grex disꝑ-
sus israhel: leones eiecerūt eum. Primꝰ
comedit eum rex assur: iste nouissimꝰ
exossauit eum nabuchodonosor rex
babilonis. Propterea hec dicit dn̄s ex-
ercituū·deus israhel. Ecce ego visitabo
regem babilonis ⁊ terram eiꝰ sicut vi-
sitaui regem assur: ⁊ reducam israhel
ad habitaculū suū. Et pascetur carme-
lus ⁊ basan: ⁊ in mōte ephraim ⁊ ga-
laad saturabitur anima eiꝰ. In dieb;
illis ⁊ in tempore illo ait dn̄s queret̄
iniquitas israhel ⁊ non erit: ⁊ peccatū
iuda ⁊ non inuenietur: quoniā ꝓpiciꝰ
ero eis quos reliquero. Sup terrā do-
minantiū ascende: ⁊ sup habitatores
eius visita. Dissipa ⁊ interfice que post
eos sunt ait dn̄s: ⁊ fac iuxta omnia
que ꝑcepi tibi. Vox belli in terra: ⁊ con-
tritio magna. Quomō confractus est
et contritꝰ malleꝰ uniuerse terre? Quo-
modo versa est in desertū babilon in
gentib;? Illaqueaui te ⁊ capta es ba-
bilon ⁊ nesciebas: inuenta es ⁊ appre-
hensa: quoniā dn̄m ꝓuocasti. Aperu-
it dn̄s thesaurū suū et ꝓtulit vasa ire
sue: quoniā opus ē dn̄o deo exercituū
in terra caldeoꝝ. Venite ad eam ab ex-
tremis terre finibus: aperite ut exeant

qui conculcent eā. Tollite de via lapi-
des· ⁊ redigite in aceruos: ⁊ interficite
eam: nec sit quicq; reliquū. Dissipate
uniuersos fortes eius: descendant in
occisionē. Ve eis quia venit dies eoꝝ:
tempus visitationis eoꝝ. Vox fugien-
tiū et eoꝝ qui euaserūt de terra babilo-
nis: ut annūcient in syon ultionē dn̄i
dei nostri: ultionē templi eius. Annū-
ciate in babilonē plurimis: omnibus
qui tendūt arcum. Consistite adūsus
eam ꝑ gyrum: et nullus euadat. Red-
dite ei secūdū opus suū: iuxta omnia
que fecit facite illi· quia contra dn̄m e-
recta est: aduersum sanctū israhel. Id-
circo cadent iuuenes eius in plateis e-
ius: ⁊ omnes viri bellatores eiꝰ contri-
cescent in die illa ait dn̄s. Ecce ego ad
te supbe dicit dn̄s deus exercituū: quia
venit dies tuus: tempus visitationis
tue. Et cadet supbus ⁊ corruet: et non
erit qui suscitet eum. Et succendā ignē
in urbibus eius: ⁊ deuorabit omnia
in circuitu eius. Hec dicit dn̄s exercitu-
um. Calumniā sustinent filij israhel et
filij iuda simul. Omēs qui ceperūt eos
tenent: nolūt dimittere eos. Redēptor
eoꝝ fortis: dn̄s exercituū nomē eiꝰ. Iu-
dicio defendet causam eoꝝ: ut exterre-
at terrā ⁊ cōmoueat habitatores ba-
bilonis. Gladius ad caldeos ait dn̄s:
et ad habitatores babilonis ⁊ ad prī-
cipes ⁊ ad sapientes eius. Gladiꝰ ad
diuinos eius: qui stulti erunt. Gladiꝰ
ad fortes illius: qui timebūt. Gladius
ad equos eius· ⁊ ad currus eius· ⁊ ad
omne vulgus eius qđ est in medio e-
ius: et erūt quasi mulieres. Gladiꝰ ad
thesauros eiꝰ: q̄ diripientur. Siccitas
sup aquas eius erit et arescent: quia
terra sculptiliū est: ⁊ in portentis: glo-
riant̄. Propterea habitabūt dracones

cum fatuis ficarijs: ⁊ habitabūt in ea
strutiones. Et non inhabitabitur ul-
tra usq; in sempiternū: nec extruetur
usq; ad generationē et generationem.
Sicut subuertit dn̄s zodomam ⁊ go-
morrā et vicinos eius· ait dn̄s. Non
habitabit ibi vir: ⁊ non incolet eam
filius hominis. Ecce ꝑplus veniet ab
aquilone ⁊ gens magna: ⁊ reges ma-
gni consurgent a finib; terre. Arcū et
scutum apphendent: crudeles sunt et
immisericordes. Vox eoꝝ quasi mare
sonabit: et sup equos ascendent sicut
vir paratꝰ ad p̄liū cōtra te filia babi-
lonis. Audiuit rex babilonis famā
eoꝝ: ⁊ dissolute sunt manus eius. An-
gustia apprehendit eum: dolor quasi
parturientem. Ecce quasi leo ascendet
de supbia iordanis ad pulcritudinē
robustam: quia subito currere faciā e-
um ad illā. Et quis erit electꝰ quē ꝓpo-
nam ei? Quis enim similis mei: ⁊ q̄s
sustinebit me? Et quis ē iste pastor: q̄
resistat vultui meo? Propterea audi-
te consiliū dn̄i qđ mēte concepit adū-
sum babilonem: ⁊ cogitatōnes eiꝰ q̄s
cogitauit sup terrā caldeoꝝ. Nisi detra-
xerint eos paruuli gregū: nisi dissipa-
tum fuerit cū ipsis habitaculū eorū. A
voce captiuitatis babilonis cōmota ē
terra: ⁊ clamor īter gētes auditꝰ ē. LI

Hec dicit dn̄s. Ecce ego suscitabo
sup babilonē· ⁊ sup habitatores
eiꝰ q̄ cor suū leuauerūt contra me qua-
si ventū pestilentem: ⁊ mittam in babi-
lonem ventilatores ⁊ ventilabunt eā.
Et demolientur terrā eius: quoniam
venerūt sup eam undiq; in die afflicti-
onis eius. Non tendat qui tendit ar-
cum suū: ⁊ non ascendet loricatꝰ. No-
lite parcere iuuenib; eius: interficite o-
mnem militiā eiꝰ. Et cadent interfecti

in terra caldeoꝝ: vulnerati in regioni-
bus eius. Quoniā nō fuit viduatus
israhel ⁊ iuda a dn̄o deo suo: dn̄o exer-
cituū. Terra aūt eoꝝ repleta est delicto
a sancto israhel. Fugite de medio ba-
bilonis: ut saluet unusquisq; animā
suā. Nolite tacere sup iniquitatem eiꝰ:
quoniā tempus ultionis eiꝰ est dn̄o:
vicissitudinē ip̄e retribuet ei. Calix au-
reus babilon in manu dn̄i: inebriās
omnē terrā. De vino eius biberūt gen-
tes: ⁊ ideo cōmote sunt. Subito cecidit
babilon: ⁊ contrita est. Ululate sup eā:
tollite resinā ad dolorem eius si forte
sanetur. Curauimꝰ babilonē: et non
est sanata. Derelinquamꝰ eā: ⁊ eamꝰ
unusquisq; in terram suā. Quoniam
ꝑuenit usq; ad celos iudiciū eius: et e-
leuatū est usq; ad nubes. Protulit do-
minus iusticias nostras: venite ⁊ nar-
remꝰ in syon opus dn̄i dei nostri. Acu-
ite sagittas: ⁊ implete pharetras. Su-
scitauit dn̄s spiritū regū medoꝝ: ⁊ con-
tra babilonē mens eiꝰ est: ut ꝑdat eam.
Quoniā ultō dn̄i ē: ultio tēpli sui. Su-
per muros babilonis leuate signū: au-
gete custodiā. leuate custodes: ꝑpara-
te insidias: q̄a cogitauit dn̄s et fecit
quecunq; locutus est contra habitato-
res babilonis. Que habitas sup aq̄s
multas locuples in thesauris: venit
finis tuus: pedalis p̄cisionis tue. Iu-
rauit dn̄s exercituū per animā suam:
quoniā replebo te hominib; q̄si bru-
cho: ⁊ sup te celeuma cantabitur. Qui
fecit terrā in fortitudine sua: ꝑparauit
orbem in sapientia sua: et prudentia
sua extendit celos. Dāte eo voces: mul-
tiplicant̄ aque in celo. Qui leuat nu-
bes ab extremo terre: fulgura ī pluuiā
fecit: ⁊ ꝓduxit vētos de thesauris suis.
Stultꝰ factꝰ est omīs homo a sciētia:

confusus est omnis conflator in scul-
ptili. Quia mendax est conflatio eiꝰ:
nec est spiritus in eis. Vana sunt ope-
ra et risu digna: in tempore visitatio-
nis sue peribunt. Non sicut hec pars
iacob. Quia qui fecit omnia ipse est: et
israhel sceptrum hereditatis eius: dñs
exercituū nomen eius. Collidis tu mi-
chi vasa belli: ⁊ ego collidam in te gen-
tes: et disperdam in te regna. Collidam
in te equū ⁊ equitem eius: et collidam
in te currū ⁊ ascensorem eius. ⁊ collidā
in te virū ⁊ mulierem. Et collidam in
te senem ⁊ puerū: ⁊ collidā in te iuuenē
et virginē. Et collidā in te pastorem ⁊
gregem eius: et collidā in te agricolā
et iugales eius. Et collidā in te duces
et magistratus: et reddā babiloni et
cunctis habitatoribꝫ caldeorū omne
malū suū, qḋ fecerūt in syon in oculis
vestris, ait dñs. Ecce ego ad te mons
pestifer ait dñs: q̇ corrūpis vniūsam
terrā. Et extendā manū meā sup te et
euoluā te de petris: ⁊ dabo te in mon-
tem cōbustionis. Et non tollam de te
lapidem in angulū ⁊ lapidem in fun-
damenta: sed pditus in eternū eris ait
dñs. Leuate signū in terra: clangite bu-
cina in montibus. Sanctificate super
eam gentes: annūciate contra illam
regibus ararath menni ⁊ ascenez: nu-
merate contra eā tapsar. Adducite equū
q̄si brachū aculeatū. Sanctificate cō-
tra eam gētes: reges medie, duces eiꝰ
et vniuersos magistratus eius: cūctā
qꝫ terrā potestatis eius. Et cōmouebi-
tur terra ⁊ conturbabitur: quia euigi-
lauit contra babilonē cogitatio dñi:
ut ponat terrā babilonis desertam et
inhabitabilem. Cessauerūt fortes ba-
bilonis a p̄lio: habitauerūt in p̄sidijs.
Deuoratū est robur eoꝝ: et facti sunt

quasi mulieres. Incensa sunt taberna-
cula eius: contriti sunt vectes eiꝰ. Cur-
rens obuiā currenti veniet et nuncius
obuiꝰ nūciāti: ut annūciet regi babilo-
nis q̄a capta est ciuitas eiꝰ a summo
usqꝫ ad summū: ⁊ vada p̄occupata sūt.
Et paludes incense sūt igni: ⁊ viri bella-
tores conturbati sunt: quia hec dicit
dñs exercituū deus israhel. Filia ba-
bilonis quasi area: tempus triture eiꝰ.
Adhuc modicū: ⁊ veniet tempꝰ messi-
onis eius. Comedit me: deuorauit me
nabuchodonosor rex babilonis. Red-
didit me quasi vas inane. Absorbu-
it me quasi draco: repleuit ventrē suū
teneritudine mea: ⁊ eiecit me. Iniqui-
tas aduersum me, et caro mea sup ba-
bilonē dicit habitatio syon: ⁊ sanguis
meꝰ sup habitatores caldee dicit ihe-
rusalē. Propterea hec dicit dominus.
Ecce ego iudicabo causā tuā: ⁊ vlciscar
ultionē tuā. Et desertū faciā mare eiꝰ:
et siccabo venam eiꝰ. Et erit babilon in
tumulos: habitatio draconū stupor
et sibilus: eo q̄ non sit habitator. Si-
mul ut leones rugiēt: excutiēt comas
veluti catuli leonū. In calore eorū po-
nam potus eoꝝ: ⁊ inebriabo eos ut so-
piantur et dormiāt somnū sempiternū:
et non consurgant dicit dñs. Deducā
eos quasi agnos ad victimā: ⁊ quasi
arietes cum hedis. Quomō capta est
sesach, ⁊ comp̄hensa est inclita vniuer-
se terre? Quomō facta est in stuporem
babilon inter gentes? Et ascendit su-
per babilonem mare: multitudine flu-
ctuū eius operta est. Facte sunt ciuita-
tes eius in stuporem: terra inhabita-
bilis ⁊ deserta: terra in qua nullus ha-
bitet nec transiet per eam filius hois.
Et visitabo sup bel in babilone: et eici-
am qḋ absorbuerat de ore eius: ⁊ nō

confluent ad eū ultra gētes. Siquidē
et murus babilonis corruet. Egredi-
mini de medio eius p̄plus meꝰ: ut sal-
uet unusquisqꝫ animā suā ab ira fu-
roris dñi. Et ne forte mollescat cor ve-
strum: ⁊ timeatis auditū q̇ audietur
in terra. Et veniet in anno auditio, et
post hunc annū auditio ⁊ iniquitas
in terra: ⁊ dñator sup dñatorem. Pro-
pterea ecce dies veniūt, ⁊ visitabo sup
sculptilia babilonis: ⁊ omnis terra eiꝰ
confundetur: ⁊ vniuersi interfecti eius
cadent in medio eius. Et laudabunt
sup babilonē celi ⁊ terre et omnia que
ī eis sūt: q̄a ab aquilone veniēt ei pre-
dones ait dñs. Et quomō fecit babi-
lon ut caderent occisi in israhel: sic de
babilone cadent occisi in vniuersa ter-
ra. Qui fugitis gladiū venite: nolite
stare. Recordamini p̄cul dñi: ⁊ ihr̄lm
ascendat sup cor vestrū. Confusi sumꝰ:
quoniā audiuimꝰ obprobriū. Operu-
it ignominia facies nostras: quoniā
venerūt alieni sup sanctificationē do-
mus dñi. Propterea ecce dies veniunt
ait dñs, ⁊ visitabo sup sculptilia eius:
et in omni terra eiꝰ mugiet vulneratꝰ.
Si ascenderit babilon in celū ⁊ firma-
uerit in excelso robur suū: a me veniēt
vastatores eiꝰ ait dñs. Vox clamoris
de babilone, ⁊ contritio magna de ter-
ra caldeoꝝ: quoniā vastauit dñs ba-
bilonē ⁊ pdidit ex ea vocem magnā:
et sonabūt fluctus eoꝝ q̄si aque multe.
Dedit sonitū vox eoꝝ: quia venit sup
eam id est sup babilonē p̄do. Et appre-
hensi sunt fortes eiꝰ: et emarcuit arcꝰ
eoꝝ: quia fortis vltor dñs reddens re-
tribuet. Et inebriabo principes eius
et sapientes eius: duces eius et magi-
stratus eius et fortes eiꝰ. Et dormient
somnū sempiternū: ⁊ nō expergiscētur

ait rex: dñs exercituū nomē eius. Hec
dicit dñs exercituū. Murꝰ babilonis
ille altissimꝰ suffosione suffodietur: et
porte eius excelse igne comburentur: ⁊
labores p̄plorū ad nichilū ⁊ gentiū in
ignem erūt ⁊ disperibūt. Verbū quod
p̄cepit iheremias p̄pheta saraye filio
nerie filij maasie, cū pgeret cū sedechia
rege in babilonē: in āno quarto regni
eius. Saraias aūt erat princeps pro-
phetie. Et scripsit iheremias omē ma-
lum qḋ venturū erat sup babilonem
in libro uno: oīa verba hec que scri-
pta sunt contra babilonē. Et dixit ihe-
remias ad sarayam. Cū veneris ī ba-
bilonē ⁊ videris ⁊ legeris oīa verba
hec dices. Dñe tu locutus es cōtra lo-
cum istū ut disperderes eum: ne sit qui
in eo habitet ab homine usqꝫ ad pecꝰ:
et sit p̄petua solitudo. Cumqꝫ compleue-
ris legere librū istū: ligabis ad eū lapi-
dem et proicies illū in medium eufra-
ten: et dices. Sic submergetur babilon:
et non consurget a facie afflictionis
quam ego adduco super eam: et dis-
soluetur. Hucusqꝫ verba iheremie. lij

Filius viginti et unius anni erat
sedechias cum regnare cepisset:
et vndecim annis regnauit in ihr̄lm.
Et nomē matris eius amithal: filia
iheremie de lobna. Et fecit malū ī ocu-
lis dñi iuxta oīa q̄ fecerat ioachim:
quoniā furor dñi erat in iherusalem ⁊
in iuda usqꝫquo p̄iceret eos a facie sua.
Et recessit sedechias a rege babilonis.
Factū est aūt in anno nono regni eiꝰ
in mense decimo, decima die mensis
venit nabuchodonosor rex babilonis
ipse et omnis exercitꝰ eiꝰ aduersus ihe-
rusalē ⁊ obsederūt eam: ⁊ edificauerūt
contra eam municiones in circuitu: ⁊
fuit ciuitas obsessa usqꝫ ad vndecimū

annū regni sedechie. Mēse aūt quarto
nona die mensis obtinuit fames civi-
tatem: ⁊ non erāt alimenta ppło terre.
Et dirupta ē civitas. et omēs viri bel-
latores eius fugerūt: exieruntq; de civi-
tate nocte per viam porte que est inter
duos muros et ducit ad ortū regis.
caldeis obsidentibus urbem in giro:
et abierūt per viā que ducit in heremū.
Persecutus est aūt caldeoꝝ exercit9 re-
gem: ⁊ apprehenderūt sedechiā in deser-
to qd̄ est iuxta ihericho: ⁊ omīs comi-
tatus eius diffugit ab eo. Cumq; com-
prehendissent regem adduxerunt eum
ad regem babilonis in reblatha que
est in terra emath: et locutus est ad eū
iudicia. Et iugulavit rex babilonis
filios sedechie in oculis eius: sed et o-
mnes principes iuda occidit in rebla-
tha. Et oculos sedechie eruit: et vinxit
eum in compedib3. Et adduxit eū rex
babilonis in babilonem: et posuit eū
in domo carceris usq; ad diē mortis
eius. In mense aūt quīto. decima mē-
sis. ipse est ānus decimusnon9 nabu-
chodonosor regis babilonis: venit
nabuzardan princeps milicie qui sta-
bat coram rege babilonis in iherusa-
lem: ⁊ incendit domū domini et domū
regis ⁊ omēs dom9 iherusalē ⁊ omnē
domū magnā igne combussit: et to-
tum murū iherusalem per circuitū de-
struxit cunctus exercitus caldeoꝝ qui e-
rat cum magistro milicie. De paupe-
ribus aūt ppli ⁊ de reliquo vulgo quod
remāserat in civitate et de perfugis q̄
transfugerant ad regem babilonis ⁊
ceteros de multitudine. transtulit na-
buzardan princeps milicie: de paupe-
ribus vero terre reliquit nabuzardan
prīceps milicie vinitores ⁊ agricolas.
Columnas quoq; ereas que erant in
domo domini ⁊ bases et mare ereum
quod erat in domo domini confrege-
runt caldei: et tulerūt omne es eoꝝ in
babilonē. Et lebetes et creagras ⁊ psal-
teria ⁊ fialas ⁊ mortariola ⁊ oīa vasa
erea q̄ ī ministerio fuerāt tulerūt: ⁊ ydri-
as ⁊ thimiamateria ⁊ urceos ⁊ pelves ⁊
cādelabra ⁊ mortaria ⁊ ciatos. Quot-
q̄t aurea aurea: ⁊ q̄tq̄t argētea argētea.
Tulit magister milicie colūnas duas
⁊ mare unū. et vitulos duodecī ereos q̄
erāt sub basib3: q̄s fecerat rex salomō
in domo dn̄i. Nō erat pōd9 eris om-
nium vasoꝝ hoꝝ. De colūnis aūt: decē ⁊ octo
cubiti altitudinis erāt ī colūna una: ⁊
funicul9 duodecī cubitoꝝ circuibat eā.
Porro grossitudo ei9 q̄tuor digitoꝝ:
et intrinsec9 cava erat: ⁊ capitella sup
utrāq; erea. Altitudo capitelli uni9 quī-
q; cubitoꝝ: ⁊ retiacula ⁊ malagranata
supra coronā in circuitū: omīa erea.
Et fuerūt malagranata nonagītasex
dep̄ndencia: ⁊ omīa malagranata cen-
tum retiaculis circūdabant. Et tulit ma-
gister milicie saraiam sacerdotem pri-
mum: et sophoniā sacerdotē secūdū:
⁊ tres custodes vestibuli. Et de civitate
tulit eunuchū unū q̄ erat p̄posit9 sup vi-
ros bellatores: et septē viros de hiis q̄
videbāt faciē regis q̄ inventi sūt in civi-
tate: ⁊ scribā principē militū q̄ p̄babat
tyrones: ⁊ sexagīta viros de ppło terre
qui inventi sūt ī medio civitatis. Tulit
aūt eos nabuzardā magister milicie:
et duxit eos ad regē babilonis ī rebla-
tha. Et percussit eos rex babilonis: et inter-
fecit eos ī reblatha in terra emath. Et
trāslat9 ē iuda de t̄ra sua. Iste ē ppłs quē
trāstulit nabuchodonosor ī āno septio:
iudeos tria milia. ⁊ vigīti tres. In āno
octavodecio nabuchodonosor trāstulit
de ihrłm aīas octīgētastrigītaduas.
In anno vicesimotercio nabuchodo-
nosor transtulit nabuzardan magi-
ster milicie animas iudeoꝝ septingen-
tas quadragīta quinq;. Omēs ergo
anime: quatuor milia sexcente. Et fa-
ctum est in tricesimoseptimo āno trās-
migrationis ioachin regis iuda duo-
decimo mense vicesima quinta mēsis
elevavit evilmerodach rex babilonis
ipso anno regni sui caput ioachin re-
gis iude. ⁊ eduxit eum de domo car-
ceris: et locutus est cum eo bona. Et po-
suit thronū eius sup thronos regum
qui erant post se in babilonē: ⁊ muta-
vit vestimenta carceris eius: ⁊ comede-
bat panem coram eo semp cunctis di-
eb3 vite sue. Et cibaria ei9 cibaria p̄petu-
a dabātur ei a rege babilonis statuta
per singulos dies: usq; ad diē mortis
sue cunctis diebus vite eius. Explicit
iheremias p̄ph̄a: Incipiūt lamētacio-
nes ei9 que cynoth hebraice inscribūt.

Et factum ē postq̄ī in
captivitatē redactus
est israhel et iherusa-
lem deserta est: sedit
iheremias propheta
flens et plāxit lame-
tacione hac in iherusalem: et ama-
ro animo suspirās et eiulās dixit.
Aleph. Quomodo sedet sola civi-
tas plena ppło. Facta est q̄si vidua do-
mina gentiū: princeps p̄vinciaꝝ facta
est sub tributo. Beth Plorans plora-
vit in nocte: et lacrime eius in maxillis
eius. Non est qui consoletur eam: ex
omnibus caris eius. Omnes amici
ei9 spreverūt eā: et facti sunt ei inimici.
Gimel Migravit iudas p̄pter affli-
ctionē ⁊ multitudinē servitutis. Habi-
tavit inter gentes: nec invenit requiē.
Omnes persecutores ei9 apprehenderūt
eam inter angustias. Deleth Vie sy-
on lugent: eo q̄ nō sint qui veniant
ad solempnitatem. Omnes porte eius
destructe: sacerdotes ei9 gementes. Vir-
gines eius squalide: et ipa oppressa a-
maritudine. He Facti sunt hostes ei9
in capite: ⁊ inimici ei9 locupletati sūt:
quia dn̄s locutus est sup eā p̄pter mul-
titudinē iniquitatū eius. Parvuli ei9
ducti sunt in captivitatem: āte faciem
tribulāntis. Vau. Et egressus ē a filia
syon omnis decor ei9. Facti sunt prin-
cipes eius velut arietes non invenien-
tes pascua: et abierunt absq; fortitudi-
ne ante faciem subsequētis. Zay Re-
cordata est iherusalē dierū afflictionis
sue. et p̄varicationis omniū deside-
rabiliū suorū. que habuerat a dieb3 an-
tiquis: cum caderet ppłus eius ī manu
hostili: ⁊ non esset auxiliator. Viderūt
eā hostes: ⁊ deriserūt sabbata ei9. Heth
Peccatū peccavit iherusalē: propterea
instabilis facta est. Omnes qui glo-
rificabāt eam spreverūt illā: quia vide-
runt ignominiā ei9. Ipa aūt gemēs:
et cōversa retrorsum. Teth. Sordes
eius in pedibus eius: nec recordata est
finis sui. Deposita est vehementer: nō
habens consolatorē. Vide domine
afflictionē meā: quoniā erectus est ini-
micus. Ioth. Manū suā misit hostis
ad omnia desiderabilia eius: quia vi-
dit gentes ingressas sanctuariū suū:
de quib3 p̄ceperas ne intrarent in eccle-
siam tuā. Caph Omnis ppłus eius
gemens: ⁊ querens panem. Dederunt
pciosa queq; pro cibo: ad refocillādā
animā. Vide domine et cōsidera: qm̄
facta sum vilis. Lamech O vos omēs
qui transitis per viam attendite et vi-
dete: si est dolor sicut dolor me9. Quo-
niā vindemiavit me ut locut9 est dn̄s:

in die ire furoris sui. Mem De excelso
misit ignem in ossibꝫ meis: ⁊ erudiuit
me. Expandit rethe pedibus meis: con-
uertit me retrorsum. Posuit me deso-
latam: tota die merore confectã. Nun
Vigilauit iugũ iniquitatũ mearũ in
manu eius: conuolute sunt ⁊ imposi-
te collo meo. Infirmata ẽ virtꝰ mea:
dedit me dñs in manũ de qua nõ po-
tero surgere. Samech Abstulit om̃es
magnificos meos dñs de medio mei:
vocauit aduersum me tẽpus: ut cõte-
reret electos meos. Torcular calcauit
dñs virgini filie iuda. Ayn Idcirco e-
go plorans et oculus meꝰ deducens
aquas: quia longe factus est a me cõ-
solator: cõuertens animã meã. Facti
sunt filij mei ꝑditi: quoniã inualuit
inimicꝰ. Phe Expandit syon manus
suas: non est qui consoletur eã. Man-
dauit dñs aduersum iacob: in circui-
tu eiꝰ hostes eiꝰ. Facta est ihrlm q̃si pol-
luta menstruis inter eas. Sade Iustus
est dñs: quia os eius ad iracundiam
prouocaui. Audite obsecro vniuersi
ꝑpli: ⁊ videte dolorem meũ. Virgines
mee et iuuenes mei abierũt in captiui-
tatem. Coph Vocaui amicos meos: ⁊
ipsi deceperũt me. Sacerdotes mei et
senes mei in vrbe cõsumpti sunt: quia
quesierũt cibũ sibi ut refocillarent ani-
mas suas. Res Vide dñe quoniam
tribulor: tribulatꝰ est venter meꝰ. Sub-
uersum est cor meũ in memetipã: qm̃
amaritudine plena sum. Foris inter-
ficit gladius: et domi mors similis ẽ.
Sin Audierũt quia ingemisco ego: ⁊
non est qui cõsoletur me. Omnes ini-
mici mei audierunt malũ meũ: letati
sũt qm̃ tu fecisti. Adduxisti diẽ cõsola-
tionis: et fient siles mei. Thau Ingredi-
atur om̃e malũ eoꝝ corã te: ⁊ vindemia
eos sicut vindemiasti me ꝓpter om̃es
iniquitates meas. Multi enim gemi-
tus mei: et cor meũ merẽs. Aleph
Quomodo obtexit caligine i furo-
re suo dñs filiã syon. Proiecit
de celo in terram inclitam israhel: ⁊ nõ
est recordatus scabelli pedũ suoꝝ i die
furoris sui. Beth Precipitauit dñs nec
pepercit omnia speciosa iacob: destru-
xit in furore suo municiones virginis
iuda ⁊ deiecit in terram: polluit regnũ
et principes eiꝰ. Gymel Confregit in
ira furoris sui omne cornu israhel: a-
uertit retrorsũ dexterã suã a facie inimi-
ci: et succendit in iacob q̃si ignẽ flãme
deuorãtis i giro. Deleth Tetendit ar-
cum suũ quasi inimicus: firmauit de-
xteram suã quasi hostis: et occidit o-
mne qḋ pulcrum erat visu. In taber-
naclo filie syon effudit q̃si ignẽ indi-
gnatõnẽ suã. He Factꝰ ẽ dñs velut in-
imicus: precipitauit israhel. Precipita-
uit omnia menia eius: dissipauit mu-
niciones eius: ⁊ repleuit in filia iuda
humiliatum et humiliatã. Vau Et
dissipauit quasi ortum tentoriũ suũ:
demolitus est tabernaculũ suũ. Obli-
uioni tradidit dñs in syon festiuitatẽ
et sabbatũ: ⁊ in obprobriũ et in indi-
gnatõnẽ furoris sui regem ⁊ sacerdotẽ.
Zay Repulit dñs altare suũ: maledi-
xit sanctificationi sue: tradidit in ma-
nus inimici muros turriũ eiꝰ. Vocem
dederunt in domo dñi: sicut in die so-
lemni. Heth Cogitauit dñs dissipare
murũ filie syon: tetendit funiculũ suũ
et non auertit manũ suã a ꝑditione.
Luxitq; ãte murale: ⁊ murꝰ pariter dis-
sipatꝰ est. Theth Defixe sũt i terra por-
te eiꝰ: ꝑdidit ⁊ contriuit vectes eius: re-
gem eiꝰ et principes eius in gentibus.
Non est lex: ⁊ ꝓphete eiꝰ nõ inuenerũt
visionẽ a dño. Ioth Sederũt in terra:
conticuerũt senes filie syon: cõsperserũt
cinere capita sua. Accincti sũt cilicijs:
abiecerũt in terra capita sua virgines
iherusalẽ. Caph Defecerũt ꝑ lacrimis
oculi mei: cõturbata sunt viscera mea.
Effusum est in terra iecur meũ sup con-
tritionẽ filie ꝑpli mei: cũ deficeret paruu-
lus et lactẽs i plateis oppidi. Lamech
Matribus suis dixerũt ubi ẽ triticũ et
vinũ: cũ deficerent quasi vulnerati in
plateis ciuitatis: cum exalarent aĩas
suas in sinu matrũ suarũ. Mem Cui
comparabo te: vel cui assimilabo te fi-
lia iherusalẽ? Cui exequabo te: et con-
solabor te virgo filia syon? Magna
enim velut mare contritio tua. Quis
medebitur tui? Nun Prophete tui vi-
derũt tibi falsa ⁊ stulta: nec aperiebãt
iniquitatem tuã: ut te ad penitentiam
prouocarẽt. Viderũt autẽ tibi assum-
ptiones falsas ⁊ eiectiones. Samech
Plauserũt sup te manibꝫ om̃es trãse-
untes ꝑ viã: sibilauerũt ⁊ mouerũt ca-
pita sua sup filiã ihrlm: heccine ẽ vrbs
dicẽtes ꝑfecti decoris: gaudiũ vniũse ter-
re. Phe Aperuerũt sup te os suũ om̃es
inimici tui: sibilauerũt ⁊ fremuerũt den-
tibus suis: ⁊ dixerũt deuorabimꝰ. En
Ista est dies quã expectabamꝰ: inue-
nimus: vidimus. Ayn Fecit deꝰ que
cogitauit: compleuit sermonẽ suũ quẽ
ꝑceperat a diebꝫ ãtiquis. Destruxit et
non pepercit: letificauit sup te inimicũ:
et exaltauit cornu hostiũ tuoꝝ. Sade
Clamauit cor eoꝝ ad dñm: super mu-
ros filie syon. Deduc quasi torrẽtem
lacrimas per diem ⁊ noctem: nõ des
requiẽ tibi: neq; taceat pupilla oculi
tui. Coph Consurge: lauda in nocte
in principio vigiliarũ: effunde sicut
aquã cor tuũ ante conspectũ domini.
leua ad eum manus tuas ꝓ anima
paruuloꝝ tuoꝝ: qui fame perierũt in ca-
pite omniũ compitoꝝ. Res Vide dñe
et considera: quem vindemiaueris ita.
Ergo ne comedẽt mulieres fructũ suũ:
paruulos ad mensurã palme? Si oc-
ciditur in sanctuario dñi: sacerdos et
propheta? Sin Iacuerũt in terra foris
puer et senex: virgines mee et iuuenes
mei ceciderũt in gladio. Interfecisti i die
furoris tui: percussisti: nec misertus es.
Thau Vocasti quasi diẽ solemnem
qui terrerent me de circuitu: ⁊ non fuit
in die furoris dñi qui effugeret et reli-
queretur. Quos educaui ⁊ enutriui: in-
imicꝰ meꝰ cõsumpsit eos. Aleph
Ego vir videns paupertatẽ meã: in
virga indignatõnis eiꝰ. Aleph
Me minauit ⁊ adduxit in tenebris: ⁊
nõ i lucẽ. Aleph Tantũ in me vertit: ⁊
conuertit manũ suã tota die. Beth
Vetustam fecit pellẽ meã ⁊ carnẽ meã:
contriuit ossa mea. Beth Edificauit
in giro meo: ⁊ circũdedit me felle et la-
bore. Beth In tenebrosis collocauit
me: q̃si mortuos sempiternos. Gymel
Circũedificauit aduersum me ut non
egrediar: aggrauauit compedem meũ.
Gymel Sed ⁊ clamauero ⁊ cũ rogaue-
ro: exclusit orationẽ meã. Gymel Cõ-
clusit vias meas lapidibus quadris:
semitas meas subuertit. Deleth Vrsus
insidiãs factꝰ ẽ michi: leo i abscõdito.
Deleth Semitas meas subuertit: ⁊ con-
fregit me: posuit me desolatã. Deleth
Tetendit arcũ suũ: et posuit me quasi
signũ ad sagittam. He Misit in reni-
bus meis filias pharetre sue. He Fa-
ctus sum in derisũ om̃i ꝑplo meo: can-
ticum eoꝝ tota die. He Repleuit me a-
maritudinibus: inebriauit me absin-
thio. Vau Et fregit ad numerũ dentes

meos: cibauit me cinere. Vau Et repul-
sa est anima mea: oblitꝰ sum bonoꝝ.
Vau Et dixi periit finis meus et spes
mea a dño. Zay Recordare paupta-
tis et transgressionis mee: absinthij
et fellis. Zay Memoria memor ero:
⁊ tabescet ī me anima mea. Zay Hoc
recolens in corde meo: ideo sperabo.
Heth Misericordie dñi quia non su-
mus consumpti: quia non defecerūt
miserationes eius. Heth Novi dilu-
culo: multa est fides tua. Heth Pars
mea dñs dixit anima mea: ꝓpterea ex-
spectabo eū. Theth Bonꝰ est dñs sperā-
tibus in eū: anime querenti illū. Theth
Bonū est prestolari cum silencio salu-
tare dñi. Theth Bonū est viro: cū por-
tauerit iugū ab adolescēcia sua. Joth
Sedebit solitarius et tacebit: quia le-
uauit se super se. Joth Ponet in pul-
uere os suum: si forte sit spes. Joth
Dabit percutienti se maxillam: satura-
bitur opprobrijs. Caph. Quia non
repellet in sempiternū dominꝰ. Caph
Quia si abiecit ⁊ miserebit᷑: scdm mul-
titudinē misericordiarū suarū. Caph.
Non enim humiliauit ex corde suo:
et abiecit filios hominū. Lamech Ut
contereret sub pedibus suis omēs vin-
ctos terre. Lamech Ut declinaret iudi-
cium viri: in cōspectu vultus altissimi.
Lamech Ut peruerteret hominē in iudi-
cio suo: dñs ignorauit. Mem Quis
est iste qui dixit ut fieret: dño nō iuben-
te? Mem Ex ore altissimi nō egrediē-
tur: nec mala nec bona? Mem Quid
murmurauit homo viuens: vir pro
peccatis suis? Nun Scrutemur vias
nostras: et queramus et reuertamur
ad dñm. Nun Leuemꝰ corda nr̃a cū
manibꝫ: ad dominum ī celos. Nun
Nos inique egimus et ad iracundiā

prouocauimꝰ: idcirco tu inexorabilis
es. Samech Operuisti ī furore ⁊ percus-
sisti: occidisti nec pepercisti. Samech
Opposuisti nubē tibi: ne trāseat oratio.
Samech Eradicationē et abiectionē
posuisti me: ī medio ꝑploꝝ. Phe Aperu-
erunt sup nos os suū omnes inimici.
Phe Formido et laqueꝰ facta ē nobis
vaticinatio ⁊ cōtritio. Phe Divisiones
aquaꝝ deduxit oculus meus: in con-
tritione filie ꝑpli mei. Ayn Oculꝰ meꝰ
afflictꝰ ē nec tacuit: eo ꝙ nō esset requi-
es. Ayn Donec respiceret ⁊ videret deꝰ
de celis. Ayn Oculus meꝰ depredatꝰ
ē aīam meā: ī cūctis filiabꝫ urbis mee.
Sade Venatione ceperūt me q̄si auē
inimici mei gratis. Sade Lapsa ē in
lacū vita mea: ⁊ posuerūt lapidē sup me.
Sade Inundauerūt aque sup caput
meū: dixi perij. Coph Invocaui nomē
tuum dñe: de lacu novissimo. Coph
Vocem meā audisti: ne auertas aurē
tuā a singultu meo ⁊ clamoribꝫ. Coph
Appropinquasti in die quādo invo-
caui te: dixisti ne timeas. Res Iudica-
sti dñe causam anime mee: redēptor
vite mee. Res Vidisti dñe iniquitatē
illorū aduersū me: iudica iudiciū me-
um. Res Vidisti omnē furorem: uni-
uersas cogitationes eoꝝ aduersū me.
Sin Audisti opprobriū eorū dñe: o-
mnes cogitatiōnes aduersū me. Sin
Labia insurgentiū michi ⁊ meditatio-
nes eoꝝ: aduersum me tota die. Sin
Sessionē eoꝝ ⁊ resurrectionē vide: ego
sum psalmus eoꝝ. Thau Reddes eis
vicem dñe: iuxta opera manuū suarū.
Thau Dabis eis scutum cordis: labo-
rem tuū. Thau Persequeris ī furore: ⁊
conteres eos sub celis dñe. Aleph

Quomodo obscuratū ē aurū: mu-
tatus est color optimus: dispsi

sūt lapides sanctuarij ī capite omniū
plateaꝝ. Beth Filij syon incliti et a-
micti auro ꝑmo: quomō reputati sūt
in vasa testea: opus manuum figuli.
Gymel Sed ⁊ lamie nudauerūt mam-
mam lactauerūt catulos suos. Filia
ꝑpli mei crudelis: quasi strucio ī deserto.
Deleth Adhesit lingua lactentis ad
palatū eius in siti: paruuli pecierunt
panem: et nō erat q̄ frangeret eis. He
Qui vescebantur voluptuose interie-
runt in vijs: qui nutriebātur ī croceis
amplexati sunt stercora. Vau Et ma-
ior effecta ē iniquitas filie ꝑpli mei pec-
cato sodomorū: q̄ subuersa est in mo-
mento: ⁊ non ceperūt ī ea manꝰ. Zay
Candidiores nazarei eius nive: niti-
diores lacte: rubicūdiores ebore an-
tiquo: saphiro pulcriores. Heth De-
nigrata est sup carbones facies eorū:
et non sunt cogniti in plateis. Adhe-
sit cutis eoꝝ ossibus: aruit ⁊ facta est
quasi lignū. Theth Melius fuit occi-
sis gladio q̄ȝ interfectis fame: quoniā
isti extabuerunt cōsumpti a sterilitate
terre. Joth Manꝰ mulierū misericor-
diū coxerūt filios suos: facti sunt cibꝫ
eaꝝ in contritione filie ꝑpli mei. Caph
Compleuit dñs furorem suū: effudit
iram indignatiōnis sue. Et succendit
ignē in syon: ⁊ devorauit fundamēta
eius. Lamech Non crediderunt reges
terre ⁊ universi habitatores orbis: qm̄
ingrederet᷑ hostis ⁊ inimicus ꝑ portas
iherusalē. Mem Propter peccata pro-
phetaꝝ eius et iniquitas sacerdotum
eius: qui effuderūt in medio eius san-
guinē iustoꝝ. Nun Errauerūt ceci in
plateis: polluti sūt sāguine. Cūq; nō
possēt: tenuerūt lacinias suas. Samech
Recedite polluti clamauerunt eis: re-
cedite abite: nolite tangere. Iurgati

quippe sunt ⁊ cōmoti dixerūt: inter gen-
tes non addet ultra ut inhabitet ī eis.
Phe Facies dñi diuisit eos: nō addet
ut respiciat eos. Facies sacerdotū nō
erubuerūt: neq; senū misereti sunt. Ayn
Cum adhuc subsisteremus defecerunt
oculi nostri ad auxiliū nostrū vanū:
cum respiceremus attenti ad gentem q̄
saluare nō poterat. Sade Lubricaue-
runt vestigia nostra in itinere plateaꝝ
nostraꝝ: appropinquauit finis noster:
completi sunt dies nostri: quia venit
finis noster. Coph Velociores fuerūt
ꝑsecutores nr̃i aquilis celi: sup mōtes
ꝑsecuti sunt nos: in deserto insidiati
sūt nobis. Res Spiritꝰ oris nr̃i xp̄cꝰ
dñs captus est in peccatis nr̃is: cui di-
ximus: in umbra tua vivemus in gen-
tibus. Sin Gaude ⁊ letare filia edom
que habitas ī terra hus. Ad te quoq;
perueniet calix: inebriaberis atq; nuda-
beris. Thau Cōpleta ē iniquitas tua
filia syon: nō addet ultra ut trāsmigret
te. Visitabit iniquitatē tuā filia edom:
discooperiet pc̄ca tua. Explicit lam-
tacōēs ieremie. Incipit oro eiusdē.

Recordare dñe quid acciderit no-
bis: intuere et respice obprobriū
nr̃m. Hereditas nr̃a versa ē ad
alienos: domꝰ nr̃e ad extraneos. Pu-
pilli facti sumꝰ absq; pr̄e: matres nr̃e
q̄si vidue. Aquā nr̃am pecunia bibi-
mus: ligna nr̃a ꝑcio cōparauimꝰ. Cer-
vicibꝫ minabam᷑: lassis nō dabat᷑ re-
quies. Egipto dedimꝰ manū ⁊ assirijs:
ut saturemur pane. Patresꝰ nr̃i peccaue-
runt ⁊ non sunt: ⁊ nos iniquitatem e-
orū portauimus. Servi dominati sūt
nr̃i: non fuit qui redimeret de manu
eoꝝ. In manibꝫ nr̄is afferebamꝰ panē:
nobis a facie gladij in deserto. Pellis
nr̃a quasi clibanus exusta est: a facie

tempestatū famis. Mulieres in syon
humiliauerūt: ⁊ virgines ĩ ciuitatibꝫ
iuda. Principes manu suspensi sunt:
facies senū non erubuerūt. Adolescen-
tibus impudice abusi sunt: ⁊ pueri in
ligno corruerūt. Senes defecerunt de
portis: iuuenes de choro psallentium.
Defecit gaudium cordis nostri: ver-
sus est in luctū chorus noster. Cecidit
corona capitis nostri: ve nobis quia
peccauim⁹. Propterea mestū factū est
in dolore cor nr̄m: ideo cōtenebrati sūt
ocli nostri. Propter mōtem syon quia
disperijt: vulpes ābulauerūt in eo. Tu
aūt dñe ineternū pmanebis: soliū tuū
in generationē ⁊ generationē. Quare
imperpetuū obliuisceris nr̄i: derelinques
nos ĩ longitudinē dierꝫ? Cōuerte nos
domine ad te ⁊ cōuertemur: innoua
dies nostros sicut a principio. Sed
proiciēs repulisti nos: iratus es cōtra
nos vehementer. Explicit oro iheremie
Incipit pfacio in librum baruch

Liber iste qui baruch nōie
pnotatur in hebreo cano-
ne nō habetur sed tantū
in vulgata editiōne: simi-
liter et epistola iheremie. Propter noti-
ciam autem legentiū hic scripta sunt:
quia multa de cristo nouissimisqꝫ tem-
poribꝫ indicant. Incipit lib baruch .j.

Et hec verba libri q̄
scripsit baruch fili⁹
nerie filij maasie fi-
lij sedechie filij sedei
filij helchie in babi-
lonia in āno quin-
to in septima die mensis: in tempore
quo ceperūt caldei iherusalē ⁊ succende-
runt eam igni. Et legit baruch verba
libri hui⁹ ad aures iechonie filij io-
akim regis iuda ⁊ ad aures vniuersi

ppli venientis ad librū: ⁊ ad aures po-
tentiū filiorꝫ regū. ⁊ ad aures presbite-
rorꝫ ⁊ ad aures ppli a minimo usqꝫ ad
maximū eorꝫ: omniū habitantium in
babilonia ad flumen sedi. Qui audi-
entes plorabāt ⁊ ieiunabāt: ⁊ orabāt
in conspectu dñi. Et collegerūt pecuni-
am in conspectu dñi: scdm qꝫ potuit
uniuscuiusqꝫ manus. Et miserūt ĩ ihe-
rusalē ad ioakim filiū helchie filij sa-
lon sacerdotem: ⁊ ad sacerdotes ⁊ ad
omnē ppl'm qui inuenti sunt cum eo ĩ
iherusalē: cum acciperent vasa templi
dñi que ablata fuerant de templo re-
uocare in terram iuda. decima die mē-
sis syban. vasa argentea que fecit se-
dechias filius iosie rex iuda postea qꝫ
accepisset nabuchodonosor rex babi-
lonis iechoniā ⁊ principes et vinctos
et potentes et ppl'm terre a iherusalē: et
duxit eos vinctos in babilonē. Et di-
xerūt. Ecce misimus ad vos pecunias:
de quibꝫ emite olocaustomata ⁊ thus
et facite manna: ⁊ offerte pro peccato
ad aram dñi dei nostri. Et orate p vi-
ta nabuchodonosor regis babilonie
et p vita balthasar filij ei⁹: ut sint di-
es eorꝫ sicut dies celi super terrā: ut det
dñs virtutem nobis et illuminet ocu-
los nostros: ut viuamus sub umbra
nabuchodonosor regis babilonis et
sub umbra balthasar filij eius: ⁊ seruia-
mus eis multis diebus. ⁊ inueniam⁹
graciā in conspectu eorꝫ. Et pro nobis
ipis orate ad dominū deū nostrū q̄a
peccauim⁹ domino deo nostro: et non
est auersus furor eius a nobis usqꝫ in
hunc diem. Et legite librū istū quē mi-
simus ad vos recitari in templo dñi
in die solemni: ⁊ in die oportuno. Et
dicetis. Domino iusticia: nobis autē
cōfusio faciei nostre sicut est dies hec:

omni iuda ⁊ habitantibꝫ iherusalem
regibus nostris et principibꝫ nostris
sacerdotibus et pphetis nostris. et pa-
tribus nostris. Peccauim⁹ ante dñm
deū nostrū et non credim⁹ diffidentes
in eum: ⁊ non sum⁹ subiectibiles illi: ⁊
nō obaudiuim⁹ vocem dñi dei nostri
ut ambularem⁹ in mandatis eius q̄
dedit nobis. A die qua eduxit patres
nostros de terra egipti usqꝫ ad diē hāc
eramus incredibiles ad dñm deū no-
strum: ⁊ dissipati recessimus ne audi-
remus vocem ipsius. Et adheserūt no-
bis multa mala ⁊ maledictiones que
constituit domin⁹ moysi seruo suo: q̄
eduxit patres nostros de terra egipti
dare nobis terrā fluentem lac et mel:
sicut hodierna die. Et non audiuim⁹
vocem domini dei nostri secundum
omnia verba prophetarꝫ quos misit
ad nos ⁊ ad iudices nostros: ⁊ abiui-
mus unusquisqꝫ in sensū cordis nr̄i
maligni operari dijs alienis: facientes
mala ātē oculos domini dei nostri. ij

Propter qd statuit dñs de⁹ noster
verbū suū qd locut⁹ est ad nos:
et ad iudices nostros qui iudicauerūt
in iherusalē et ad reges nostros et ad
principes nostros ⁊ ad omnē israhel
⁊ iuda: ut adduceret dñs sup nos ma-
la magna que nō sunt facta sub celo
quēadmodū facta sunt in iherusalem
secūdū que scripta sunt in lege moysi
ut manducaret homo carnes filij sui
et carnes filie sue. Et dedit eos in ma-
nu regū omniū qui sunt ĩ circuitu no-
stro in improperiū ⁊ in desolationē: ⁊
in omnibus ppl'is in quibus nos dispꝫ-
sit dñs. Et facti sum⁹ subtus ⁊ non su-
pra: quia peccauim⁹ dño deo nostro.
non obaudiendo voci ipsius. Dño
deo nr̄o iusticia: nobis aūt ⁊ patribus

nostris cōfusio faciei sicut est dies hec.
Quia locutus est deus sup nos omnia
mala hec que venerūt sup nos: et nō
sum⁹ deprecati faciē dñi dei nostri ut
reuerteretur unusquisqꝫ nostrū a vijs
nostris pessimis. Et vigilauit dñs in
malis: et adduxit ea sup nos: quia
iustus est domin⁹ in omībꝫ operibus
suis que mandauit nobis: ⁊ non au-
diuim⁹ vocem ipius: ut iremus in pre-
ceptis dñi que edidit ante faciē nr̄am.
Et nunc domine de⁹ israhel qui edu-
xisti ppl'm tuū de terra egipti in manu
valida ⁊ in signis et in pdigijs et in
virtute tua magna ⁊ in brachio excel-
so: ⁊ fecisti tibi nomē sicut est dies ista:
peccauim⁹. impie gessim⁹ inique egi-
mus dñe deus noster: in omnibus iu-
sticijs tuis. Auertatꝫ ira tua a nobis:
quia derelicti sum⁹ pauci inter gentes
ubi dispsisti nos. Exaudi dñe preces
nr̄as ⁊ orationes nr̄as: et educ nos
propter te: ⁊ da nobis inuenire graci-
am ante faciem eorꝫ qui nos abduxe-
runt: ut sciat omnis terra quia tu es
dñs deus noster: ⁊ quia nomē tuum
inuocatū est sup israhel ⁊ sup genus
ipi⁹. Respice domine de domo sancta
tua in nos: ⁊ inclina aurē tuā ⁊ exau-
di nos. Aperi oculos tuos ⁊ vide: q̄a
nō mortui qui sunt in inferno. quorū
spiritus acceptus est a visceribus suis
dabūt honorem et iustificationē dño:
sed anima que tristis est sup magni-
tudinē mali ⁊ incedit curua et in infir-
mis ⁊ cui⁹ oculi deficientes: et anima
esuriens dat tibi gloriā et iusticiā do-
mino: quia non secūdū iusticias pa-
trum nr̄orū nos fundim⁹ p̄ces et peti-
mus misericordiā ante conspectū tuū
domine deus noster: sed quia misisti
iram tuā ⁊ furorem tuū sup nos: sicut

locutus es ĩ manu puerorꝝ tuorꝝ ꝓphe-
tarꝝ dicens. Sic dicit dñs. Inclinate
humerū vestrū ⁊ ceruicem vestrā: ⁊ ope-
ram facite regi babilonis: ⁊ sedebitis
in terra quā dedi patribꝫ vestris. Quod
si nō feceritis nec audieritis vocē dñi
dei vestri operari regi babilonie defe-
ctionē vestrā faciā de ciuitatibꝫ iuda
et a foris ierusalē: et auferā a vobis
vocem iocūditatis ⁊ vocem gaudij et
vocem sponsi ⁊ vocem sponse: et erit
omnis terra sine vestigio ab inhabi-
tantibus eam. Et non audierūt vocē
tuā ut operarent regi babilonis: ⁊ sta-
tuisti verba tua que locutus es in ma-
nibus puerorꝝ tuorꝝ ꝓphetarꝝ: ut trāsfe-
rentur ossa regū nostrorꝝ ⁊ ossa patrū
nrōrꝝ de loco suo. Et ecce sunt ꝓiecta
in calore solis ⁊ in gelu noctis: ⁊ mor-
tui sunt in doloribus pessimis in fa-
me ⁊ in gladio ⁊ emissione. Et posui-
sti templū in quo inuocatū est nomē
tuū in ipō sicut hec dies: ꝓpter iniqui-
tatem domus israhel et domus iuda.
Et fecisti ĩ nobis dñe deꝰ noster scdm
omnē bonitatē tuā et scdm omnē mi-
serationē tuā illā magnā sicut locutꝰ
es in manu pueri tui moysi: ĩ die qua
precepisti ei scribere legem tuā coram
filijs israhel dicens. Si non obaudie-
ritis vocem meā · multitudo hec ma-
gna conuertetur in minimā gentem
quoniā eos dispgam: qȝa scio qꝛ me
non audiet ꝓplus. Populus est enim
dura ceruice. Et conuertet ad cor suū
in terra captiuitatis sue: et scient quia
ego sum dñs deus eorū. Et dabo eis
cor ⁊ intelligēt: et aures ⁊ audient. Et
laudabūt me ĩ terra captiuitatis sue:
et memores erunt nominis mei. Et a-
uertent se a dorso suo duro et a mali-
gnitatibus suis: quia reminiscentur
viam patrū suorꝝ qui peccauerūt ĩ me.
Et reuocabo illos in terrā quā iuraui
patribus illorꝝ abraham ysaach ⁊ ia-
cob: ⁊ dominabūtur eiꝰ. Et multipli-
cabo eos: ⁊ non minorabūtur. Et sta-
tuā illis testamentū alterꝝ sempiternū:
ut sim illis in deum: ⁊ ipsi erūt michi in
ꝓplm. Et nō mouebo ampliꝰ ꝓplm meū
filios isrl' a terra quam dedi eis. iij

Et nunc dñe deus israhel: anima
in angustijs et spiritus anxius
clamat ad te. Audi dñe et miserere qȝa
deus es misericors: ⁊ miserere nri quia
peccauimus ante te. Quia tu sedes in
sempiternū: et nō peribimꝰ in euum?
Dñe deus omnipotēs deus isrl' audi
nūc orationem mortuorꝝ isrl' et filiorꝝ
ipsorꝝ: quia peccauerūt ante te ⁊ nō au-
dierunt vocem dñi dei sui: ⁊ aggluti-
nata sūt nobis mala. Noli meminis-
se iniquitatis patrum nostrorꝝ: sed me-
mento manꝰ tue ⁊ nominis tui in tpe
isto: quia tu es deus deus noster ⁊ lau-
dabimꝰ te dñe: quia ꝓpter hoc dedisti
timorem tuū in cordibus nrīs · et ut
inuocemꝰ nomē tuū et laudemꝰ te in
captiuitate nrā: quia cōuertimur ab
iniquitate patrum nrōrꝝ qui peccaue-
rūt āte te. Et ecce nos ĩ captiuitate nrā
sumꝰ hodie quo nos dispsisti in im-
properiū ⁊ in maledictionē ⁊ in pecca-
tum scdm omnes iniquitates patrū no-
strorꝝ: qui discesserūt a te dñe deus no-
ster. Audi israhel mādata vite: auribꝫ
pcipe ut scias prudentiā. Quid ē isrl'
qꝛ ĩ terra inimicorꝝ es? Inueterasti ĩ ter-
ra aliena: coinquinatus es cum mor-
tuis. Deputatꝰ es cū descendentibus
in infernū: dereliquisti fontem sapien-
tie. Nam si in via dei ambulasses: ha-
bitasses utiqꝫ in pace sup terrā. Disce
ubi sit prudentia ubi sit virtus ubi sit

intellectus: ut scias simul ubi sit lōgi-
turnitas vite ⁊ victꝰ: ubi sit lumē ocu-
lorꝝ ⁊ pax. Quis inuenit locum eius?
Et quis intrauit in thesauros eius?
Ubi sunt principes gentiū: et qui do-
minant sup bestias que sunt sup ter-
ram? Qui in auibꝫ celi ludūt: qui ar-
gentum thesaurizant et aurū in quo
confidūt homines: ⁊ non est finis ac-
quisitiōnis eorꝝ. Qui argētū fabricāt:
et solliciti sūt: nec ē inuentio operꝝ suorꝝ.
Exterminati sunt et ad inferos descen-
derūt: ⁊ alij loco eorꝝ exsurrexerūt. Iuue-
nes viderūt lumen: ⁊ habitauerūt sup
terrā. Viam aūt discipline ignoraue-
runt: neqꝫ intellexerūt semitas eiꝰ: neqꝫ
filij eorꝝ susceperūt eam. A facie ipsorꝝ
longe facta est. Non est audita ĩ terra
chanaan: neqꝫ visa est in theman. Fi-
lij quoqꝫ agar qui exquisierūt prudē-
tiam que de terra est · negociatores ter-
re et theman: ⁊ fabricatores et exquisi-
tores prudentie ⁊ intelligentie: viam
aūt sapientie nescierūt: neqꝫ cōmemo-
rati sunt semitas eiꝰ. O israhel qȝ ma-
gna est domus dei: ⁊ ingens locꝰ pos-
sessionis eius. Magnus ⁊ nō habēs
finē: excelsus ⁊ immensus. Ibi fuerūt
gigātes nominati: illi qui ab initio
fuerūt statura magna scientes bellum.
Non hos elegit dñs: neqꝫ viam disci-
pline inuenerūt: ꝓpterea perierunt. Et
quoniā nō habuerūt sapientiā: perie-
runt ꝓpter suā insipientiā. Quis ascē-
dit in celū et accepit eam: ⁊ eduxit eam
de nubibus? Quis transfretauit ma-
re et inuenit illā: et attulit illā sup au-
rum electū? Non est qui possit scire vi-
as eius: neqꝫ qui exquirat semitas eiꝰ.
Sed qui scit uniuersa nouit eam: ⁊ in-
uenit eam prudentia sua. Qui ꝓpara-
uit terram in eterno tēpore: et repleuit
eam pecudibꝫ et quadrupedibꝫ. Qui
emittit lumē ⁊ vadit: ⁊ vocauit illud:
et obedit illi in tremore. Stelle autem
dederūt lumen in custodijs suis: ⁊ leta-
te sunt. Vocate sunt: ⁊ dixerunt. Assu-
mus. Et luxerūt ei cū iocunditate: qui
fecit illas. Hic est deus noster: non esti-
mabitur alius aduersus eum. Hic ad-
inuenit omnē viam discipline: et tra-
didit illā iacob puero suo: ⁊ israhel di-
lecto suo. Post hec in terris visus est: ⁊
cum hominibus cōuersatꝰ est. iiij

Hic liber mandatorꝝ dei: ⁊ lex que
est in eternū. Omnes qui tenent
eam puenient ad vitam: qui aūt dere-
liquerūt eam in mortem. Cōuertere ia-
cob ⁊ apprehende eam: ambula ꝑ viam
ad splendorem eius contra lumen eiꝰ.
Ne tradas alteri gloriā tuā: et digni-
tatem tuā genti aliene. Beati sumus
israhel: quoniā que deo placent mani-
festa sunt nobis. Animequior esto
ꝓplus dei: memorabilis israhel. Venū-
dati estis gentibus non in ꝑditionē:
sed ꝓpter qd ĩ ira ad iracūdiā ꝓuoca-
stis dūm · traditi estis aduersarijs. Ex-
acerbastis enim eum qui fecit vos de-
um eternū: imolantes demonijs et nō
deo. Obliti eñi estis eū q̄ nutriuit vos:
et contristastis nutricem vestrā ihrlm.
Vidit enim iracūdiā a deo venientem
vobis: ⁊ dixit. Audite ciuitates syon.
Adduxit eñi michi deus luctū magnū.
Vidi enim captiuitatē ꝓpli mei filiorꝝ
meorꝝ ⁊ filiarꝝ: quā supduxit illis eter-
nus. Nutriui enim illos cū iocundita-
te: dimisi aūt illos cū fletu ⁊ luctu. Ne-
mo gaudeat sup me viduā ⁊ desolatā:
a multis derelicta sum propter pecca-
ta filiorꝝ meorꝝ: quia declinauerūt a le-
ge dei. Iustitias aūt ipsius nescierūt:
nec ambulauerūt per vias mādatorꝝ

dei: neq̧ per semitas veritatis eius cū iusticia ingressi sunt. Veniāt cōfines syon: ⁊ memorentur captiuitatem filiorū ⁊ filiarꝫ mearꝫ: quā supduxit illis eternus. Adduxit enim sup illos gentem de longinquo: gentem improbā et alterius lingue qui nō sunt reueriti senem: neq̧ puerorꝫ misereti sūt. Et abduxerūt dilectos vidue: et a filijs unicam desolauerūt. Ego aūt quid possū adiuuare vos? Qui enī adduxit sup vos mala: ipē vos eripiet de manibꝫ inimicorꝫ vestrorꝫ. Ambulate filij ambulate: ego enim derelicta sum sola. Exui me stola pacis: indui aūt me sacco obsecrationis: ⁊ clamabo ad altissimū in diebus meis. Animequiores estote filij: clamate ad dnm̄ et eripiet vos de manu pricipū inimicorꝫ. Ego enim speraui in eternū salutem vestrā: et venit michi gaudiū a sancto super misericordia: q̄ veniet vobis ab eterno salvatore vestro. Emisi enim vos cū luctu ⁊ ploratu: reducet aūt vos michi deus cum gaudio ⁊ iocunditate in eternum. Sicut enim viderūt vicine syon captiuitatem vestrā a deo: sic videbūt et in celeritate salutem vestrā in deo: q̄ superueniet vobis cū honore magno et splendore eterno. Filij paciēter sustinete iram que superuenit vobis. Persecutus est enim te inimicus tuus: sed cito videbis pditionē ipsius: ⁊ sup ceruices ipsius ascendes. Delicati mei ambulauerunt vias asperas: ducti sunt enim ut grex direptꝰ ab inimicis. Animequiores estote filij: ⁊ pclamate ad dnm̄. Erit enī memoria vestra ab eo qui ducit vos. Sicut enī fuit sensus vester ut erraretis a deo: decies tantū iterū cōuertentes requiretis eum. Qui enim induxit vobis mala: ipē rursū

adducet vobis sempiternā iocūditatē cum salute vestra. Animequior esto iherusalē. Exhortatur enim te: qui te nominauit. Nocentes peribūt qui te vexauerūt: ⁊ qui gratulati sunt in tua ruina punientur. Ciuitates quibꝫ seruierunt filij tui punientur: ⁊ que accepit filios tuos. Sicut enim gauisa est in tua ruina ⁊ letata ē ī casu tuo: sic cōtristabitur in sua desolatione. Et amputabitur exultatio multitudinis eiꝰ: et gaudimoniū eiꝰ erit in luctū. Ignis enim superueniet ei ab eterno in longiturnis diebus: ⁊ habitabitur a demonijs in multitudine temporis. Circūspice iherusalem ad orientē: ⁊ vide iocunditatē a deo tibi venientem. V

Ecce enim veniūt filij tui: q̄s dimisisti dispsos veniūt collecti ab oriente usq̧ ad occidentē: in verbo sancti gaudentes in honorem dei. Exue te iherusalē stola luctus et vexationis tue: ⁊ indue te decore ⁊ honore que a deo tibi est ī gloria sempitēna. Circūdabit te deꝰ dyployde iusticie: ⁊ imponet mitrā capiti tuo honoris eterni. Deus enim ostendet splendorem suū in te: omnī q̄ sub celo est. Nominabit̄ enim tibi nomē tuū a deo ī sempiternū: pax iusticie ⁊ honor pietatis. Exsurge iherusalē et sta in excelso: et circūspice ad orientem et vide collectos filios tuos ab oriēte sole usq̧ ad occidentē: ī verbo sancti gaudentes dei memoria. Exierunt enim abs te pedibus ducti ab inimicis: adducet aūt illos dominus ad te portatos in honorē sicut filios regni. Constituit enim deꝰ humiliare omnē montē excelsum et rupes perhennes: et conualles replere in equalitatē terre: ut ambulet israhel diligenter in honorem dei. Obumbrauerūt autem

silue: ⁊ omne lignū suauitatis israhel mandato dei. Adducet enim deꝰ isrl' cum iocūditate in lumine maiestatis sue: cum misericordia ⁊ iusticia que ē ex ipso. Incipit exemplū epl'e eiusdem quā misit iheremias ad abductos captiuos in babiloniā a rege babiloniorum: ut annūciaret illis secundum quod preceptum est illi a deo. VI

Propter peccata que peccastis ante deū: abducemini in babiloniā captiui a nabuchodonosor rege babiloniorū. Ingressi itaq̧ in babilonē eritis ibi annis plurimis et tempus lōgū usq̧ ad generationes septē: post hoc aūt educā vos inde cum pace. Nunc aūt videbitis ī babilonia deos aureos ⁊ argēteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos ī humeris portari: ostentantes metū gentibus. Videte ergo ne ⁊ vos similes efficiamini factis alienis ⁊ metuatis: ⁊ metus vos capiat in ipis. Visa itaq̧ turba de retro et ab ante: orātes dicite in cordibus vestris. Te oportet adorari dn̄e. Angelꝰ aūt meꝰ vobiscū est. Ipse aūt exquirā animas vr̄as. Nam lingua ipsorꝫ polita a fabro ip̄a etiā inaurata ⁊ inargētata falsa sūt: ⁊ nō possūt loqui. Et sicut virgini amanti ornamenta: ita accepto auro fabricata sūt. Coronas certe aureas habēt sup capita sua dij illorꝫ: unde subtrahūt sacerdotes ab eis aurū ⁊ argentū: ⁊ erogant illud in semetip̄is. Dant aūt ⁊ ex ip̄o prostitutis et meretrices ornāt: ⁊ iterū receperint illud a meretricibus ornant deos suos. Dij aūt non liberantur ab erugine et tinea. Opertis aūt illis veste purpurea extergent faciē ipsorꝫ pp̄ter puluerē domus: q̄ est plurimꝰ inter eos. Sceptrū aūt habet ut homo sicut iudex regionis:

qui in se peccantem non interficit. Habet etiā in manu gladiū et securim: se aūt de bello et a latronibus non liberat. Unde vobis notū sit: quia non sūt dij. Nō ergo timueritis eos. Sicut enim vas hominis cōfractū inutile efficitur: tales sunt ⁊ dij illorꝫ. Cōstitutis illis ī domo: oculi eorꝫ pleni sūt puluere a pedibus introeuntiū. Et sicut alicui qui regem offendit circūsepte sunt ianue: aut sicut ad sepulcrū adductum mortuum ita tutant sacerdotes ostia clausuris ⁊ seris: ne a latronibꝫ expolientur. Lucernas accendūt illis: ⁊ quidem multas: ex quibꝫ nullā videre possunt. Sunt aūt sicut trabes in domo. Corda vero eorū dicūt elingere serpentes qui de terra sūt dū comedūt eos et vestimentū ipsorꝫ: ⁊ nō sentiūt. Nigre fiūt facies eorꝫ a fumo: qui in domo fit. Supra corpus eorꝫ ⁊ supra caput eorꝫ volant noctue ⁊ hyrundines: ⁊ aues etiā similiter ⁊ catte. Unde sciatis quia non sunt dij. Ne ergo timueritis eos. Aurū etiā q̄d habet ad speciē est: nisi aliquis extercerit eruginē nō fulgebunt. Neq̧ enim dum cōflarentē sentiebant: ex omni p̄cio empta sunt ī quibus spiritus nō est in ip̄is. Sine pedibus in humeris portant̄: ostentātes ignobilitatē suā hominibꝫ. Confundantur etiā qui colūt ea. Propterea si ceciderint in terrā a semetip̄is nō consurgūt: neq̧ si quis eum statuerit rectū per semetip̄m stabit: sed sicut mortuis humeri illis apponētur. Hostias illorum vendūt sacerdotes ip̄orꝫ ⁊ abutuntur: similiter ⁊ mulieres eorꝫ decerpētes neq̧ infirmo neq̧ mendicāti aliquid impertiūt de sacrificijs eorꝫ: fete ⁊ menstruate eos contingūt. Scientes itaq̧ ex hijs quia non sunt dij: ne timeatis

ros. Unde ergo vocant̄ dij? Quia mu-
lieres apponūt dijs argenteis et aure-
is ⁊ ligneis: ⁊ in domibꝫ eorꝫ sacerdo-
tes sedent habentes tunicas scissas et
capita ⁊ barbā rasam: quorꝫ capita
nuda sunt. Rugiūt aūt clamātes cō-
tra deos suos: sicut i cena mortui. Ve-
stimenta eorꝫ auferunt sacerdotes: et
vestiūt uxores suas ⁊ filios suos. Ne-
qꝫ si quid mali patiūtur ab aliquo ne-
qꝫ si quid boni poterūt retribuere: neqꝫ
regem cōstituere possunt neqꝫ auferre.
Similiter neqꝫ dare divicias possunt:
neqꝫ malū retribuere. Si qs illis vo-
tum voverit ⁊ nō reddiderit: neqꝫ hoc
requirūt. Hominē a morte nō liberāt:
neqꝫ infirmū a potentiore eripiūt. Ho-
minē cecū ad visum non restituūt: de
necessitate hominē non liberabūt. Vi-
due non miserebūtur: neqꝫ orphanis
bene facient. Lapidibus de mōte simi-
les sunt dij illorꝫ lignei ⁊ lapidei ⁊ au-
rei et argentei: qui aūt colūt ea cōfun-
dētur. Quomō ergo estimādū est aut
dicendū illos esse deos? Adhuc enim
ipsis caldeis non honorātibus ea: q
cum audierint mutū non posse loqui
offerūt illud ad bel: postulātes ab eo
loqui: quasi possint sentire qui nō ha-
bēt motū. Et ipsi cū intellexerint: relin-
quent ea. Sensum enim non habent
ipsi dij illorꝫ. Mulieres aūt circūdate
funibꝫ in vijs sedent: succendētes ossa
olivarꝫ. Cū aūt aliqua ex ipsis abstra-
cta ab aliquo transeūte dormierit: pro-
xime sue exprobrat qꝫ ea non sit digna
habita sicut ipsa: neqꝫ funis eius diru-
ptus sit. Omnia aūt que illis fiūt falsa
sunt. Quomō estimādū aut dicendū
est illos esse deos? A fabris aūt ⁊ au-
rificibꝫ facta sūt. Nichil aliud erūt nisi
id qd volūt esse sacerdotes. Aurifices

etiā ipsi qui ea faciunt non sunt multi
temporis. Nūquid ergo possunt ea q
fabricata sūt ab ipsis esse dij? Reliquē-
runt aūt falsa et opprobriū · postea fu-
turis. Nam cum supvenerit illis pliū
et mala: cogitant sacerdotes ubi se ab-
scondant cum illis. Quomō ergo sen-
tiri debeāt quoniā dij sunt qui nec de
bello se liberāt: neqꝫ de malis se eripiūt?
Nam cum sint lignea et inaurata et
inargentata: scietur postea quia falsa
sunt ab univsis gentibꝫ et regibꝫ que
manifestata sunt quia non sunt dij:
sed opera manuū hominū · ⁊ nullū opꝰ
dei cū illis. Unde ergo notū est qa non
sūt dij: sed opera manuū hoim: ⁊ nul-
lum dei opꝰ i ipsis ē. Regē regioni nō
suscitant: neqꝫ pluviā hominibꝫ da-
bunt. Iudiciū quoqꝫ non discernent:
neqꝫ regiones liberabunt ab iniuria:
quia nichil possunt sicut cornicule in-
ter mediū celi et terre. Etenī cū inciderit
ignis in domū deorꝫ ligneorꝫ ⁊ argen-
teorꝫ ⁊ aureorꝫ: sacerdotes quidē ipsorꝫ
fugient et liberabuntur: ipsi vero sicut
trabes i medio cōburentur. Regi aūt
et bello nō resistent. Quomō ergo esti-
mandū ē aut recipiēdū quia dij sūt?
Non a furibꝫ neqꝫ a latronibꝫ se libe-
rabūt dij lignei ⁊ lapidei ⁊ inaurati ⁊
inargētati: quibꝫ iniqui fortiores sūt.
Aurū et argentū et vestimentū quo o-
perti sunt auferent illis et abibūt: nec
sibi auxiliū ferent. Itaqꝫ melius est esse
regem ostentantē virtutē suā aut vas
in domo utile i quo gloriabitur qui
possidet illud qꝫ falsi dij: vel ostiū i do-
mo qd custodit que in pace sunt: qꝫ
falsi dij. Sol quidē et luna ac sidera
cum sint splendida et emissa ad utili-
tates obaudiunt: similiter et fulgur
cū apparuerit pspicuū est. Idipm aūt

et spiritꝰ in omī regione spirat: ⁊ nu-
bes quibꝫ cum imperatū fuerit a deo
pambulare in universum orbem: pfi-
ciūt qd imperatū est eis. Ignis etiam
missus desup ut consumat montes ⁊
silvas: facit qd pceptū est ei. Hec autē
neqꝫ speciebus neqꝫ virtutibus uni eo-
rum similia sunt. Unde neqꝫ estiman-
dum est neqꝫ dicendū illos esse deos:
quādo non possunt neqꝫ iudiciū iudi-
care: neqꝫ facere hominibꝫ. Scientes
itaqꝫ quia non sunt dij: ne ergo timu-
eritis eos. Neqꝫ enī regibꝫ maledicēt:
neqꝫ benedicent. Signa etiam in celo
gentibus non ostendunt: neqꝫ ut sol
lucebūt: neqꝫ illuminabūt ut luna. Be-
stie meliores sunt illis: que possunt
fugere sub tectū ac pdesse sibi. Nullo
itaqꝫ modo nobis est manifestū quia
sūt dij: ppter qd ne timeatis eos. Nā
sicut in cucumerario formido nichil cu-
stodit: ita sūt dij illorꝫ lignei ⁊ argen-
tei et inaurati. Eodē modo et in orto
spina alba: supra quā omnis avis se-
det. Similiter ⁊ mortuo piecto in tene-
bris: similes sunt dij illorꝫ lignei ⁊ in-
aurati ⁊ inargentati. A purpura qꝫ
et murice q supra illos tineant scietis
utiqꝫ: quia non sunt dij. Ipsi etiā po-
stremo comedūtur: ⁊ erit opprobrium
in regione. Melior est homo iustus
qui non habet simulacra: nā erit lon-
ge ab opprobrijs. Explic lib baruch
Incipit plogus in ezechiele pphām

Ezechiel ppheta cum ioa-
kim rege iuda captivus
ductus est in babilonem:
ibiqꝫ hijs qui cū eo capti-
vi fuerāt pphetavit penitentibꝫ qꝫ ad
iheremie vaticiniū se ultro adūsarijs
tradidissent: ⁊ viderent adhuc urbem
iherosolimā stare: quā ille casuram

esse pdixerat. Tricesimo aūt etatis sue
anno et captivitatis quinto exorsus ē
ad cōcaptivos loqui. Et eodē tpe licet
posterior hic i caldea: iheremias i iudea
prophetaverūt. Sermo eius nec satis
desertus nec ad modū rusticus est: sed
ex utroqꝫ medie temperatꝰ. Sacerdos
et ipse fuit sicut iheremias: principia
voluminis ⁊ finem magnis habens
obscuritatibꝫ involuta. Sed ⁊ vulga-
ta eius editio non multū distat ab he-
braico. Unde satis miror quid cause
extiterit: ut si eosdem in univsis libris
habemus interptes: in alijs eadem · in
alijs diversa trāstulerūt. Legite igit ⁊
hunc iuxta translationē nostrā: quo-
niam per cola scriptus et commata · ma-
nifestiorem legentibus sensum tribuit.
Si autem amici mei et hunc subsan-
naverunt dicite eis qꝫ nemo eos com-
pellat ut scribant. Sed vereor ne illud
eis eveniat quod grece significantius
dicitur ut vocentur fagolidori quod
est māducātes sentencias. Explic pro
logꝰ. Incipit ezechiel ppheta · i ·

Et factum est in trice-
simo anno in quarto
in quīta mensis: cū
essem i medio capti-
vorꝫ iuxta fluvium
chobar: aperti sunt
celi ⁊ vidi visiones dei. In quīta men-
sis ipe ē ānus quintꝰ transmigratio-
nis regis ioakim: factū est verbū dnī
ad ezechielē filiū buzi sacerdotem in ter-
ra caldeorꝫ secus flumen chobar. Et
facta est sup eum ibi manus dnī. Et
vidi: et ecce ventus turbinis veniebat
ab aquilone: ⁊ nubes magna ⁊ ignis
involvens. Et splendor in circuitu eiꝰ:
et de medio eius quasi species electri:
id est de medio ignis. Et in medio eiꝰ

similitudo quatuor animaliū et hic
aspectus eorū. Similitudo hominis
in eis. Et quatuor facies uni: ⁊ quatu-
or penne uni. Et pedes eoꝝ pedes recti:
et planta pedis eorū quasi planta pe-
dis vituli: ⁊ scintille quasi aspectꝰ eris
cādentis. Et manꝰ hominis sub pen-
nis eoꝝ in quatuor partibꝫ: ⁊ facies ⁊
pennas ꝑ quatuor partes habebāt:
iunceqꝫ erant penne eoꝝ alterꝰ ad al-
terū. Non revertebātur cum incederēt:
sed unūqdqꝫ ante faciē suā gradieba-
tur. Similitudo autē vultus eoꝝ: facies
hominis ⁊ facies leonis a dextris ipsoꝝ
quatuor: facies autē bovis a sinistris
ipsorū quatuor: ⁊ facies aquile desu-
per ipsoꝝ quatuor: et facies eoꝝ ⁊ pen-
ne eoꝝ extente desup. Due pēne singu-
lorū iungebantᷣ: et due tegebāt corpo-
ra eoꝝ. Et unūqdqꝫ eoꝝ corā facie sua
ambulabat. Ubi erat impetꝰ spiritꝰ
illuc gradiebātur: nec revertebantur
cum ambularent. Et similitudo ani-
maliū aspectus eorū quasi carbonū i-
gnis ardentiū: et quasi aspectus lam-
padaꝝ. Hec erat visio discurrens ī me-
dio animaliū: splendor ignis et de i-
gne fulgur egrediens. Et animalia i-
bant et revertebantᷣ in similitudinem
fulguris choruscātis. Cumqꝫ aspicerē
animalia: apparuit rota una sup ter-
ram iuxta animalia habens quatu-
or facies. Et aspectꝰ rotaꝝ ⁊ opus eaꝝ
q̄si visio maris: ⁊ una similitudo ipaꝝ
quatuor: ⁊ aspectꝰ eaꝝ ⁊ opera quasi
sit rota in medio rote. Per quatuor
partes eaꝝ euntes ibant: ⁊ non rever-
tebantur cū ambularent. Statura q̄qꝫ
erat rotis ⁊ altitudo ⁊ horribilis aspe-
ctus: ⁊ totum corpus oculis plenum
in circuitu ipsaꝝ quatuor. Cumqꝫ am-
bularent animalia: ābulabāt pariter
et rote iuxta ea: et cū elevarentᷣ anima-
lia de terra · elevabantur simul et rote.
Quocūqꝫ ibat spiritus: illuc eunte spi-
ritu · et rote pariter levabātur sequētes
eum. Spiritus enim vite erat in rotis.
Cū euntibꝫ ibant · ⁊ cū stantibꝫ stabāt:
et cū elevatis a terra · pariter elevabātur
et rote sequentes ea: quia spiritus vite
erat in rotis. Et similitudo sup caput
animaliū firmamenti quasi aspectus
cristalli horribilis · et extente sup capita
eoꝝ desup. Sub firmamento autē pen-
ne eoꝝ recte alterꝰ ad alteꝝ. Unūqdqꝫ
duabꝫ alis velabat corpus suū: et al-
terū similiter velabatur. Et audiebā
sonū alaꝝ quasi sonū aquarū multa-
rum: quasi sonū sublimis dei. Cū am-
bularent quasi sonus erat multitudi-
nis · ut sonus castroꝝ. Cumqꝫ starent
dimittebātur penne eorū. Nā cū fieret
vox super firmamentū qd̄ erat sup ca-
put eoꝝ: stabāt ⁊ submittebāt alas su-
as. Et sup firmamentū qd̄ erat immi-
nens capiti eoꝝ quasi aspectꝰ lapidis
saphiri. Similitudo throni: ⁊ sup simi-
litudinē throni similitudo quasi aspe-
ctus hominis desup. Et vidi q̄si speci-
em electri: velut aspectū ignis intrinsecꝰ eiꝰ
per circuitū · a lumbis eius ⁊ desup: et
a lumbis eius usqꝫ deorsum vidi q̄si
speciem ignis splendentis in circuitu:
velut aspectū arcus cum fuerit in nube
ī die pluvie. Hic erat aspectꝰ splendoris ꝑ
gyrū: hec visio similitudinis glie dn̄i. II

Et vidi et cecidi in faciē meā: et au-
divi vocem loquentis. Et dixit
ad me. Fili hominis sta sup pedes tu-
os: ⁊ loquar tecum. Et ingressus ē in
me spiritus postq̄ locutus est michi:
et statuit me supra pedes meos. Et au-
divi loquentē ad me et dicentem. Fili
hominis · mitto ego te ad filios isrl̄·
ad gentes apostatrices que recesserūt
a me. Patres eoꝝ p̄varicati sūt pactū
meū usqꝫ ad diem hanc: ⁊ filij dura fa-
cie ⁊ indomabili corde sunt ad quos
ego mitto te. Et dices ad eos. Hec di-
cit dn̄s deus: si forte vel ipi audiāt · et
si forte quiescant · quoniā domus exa-
sperans est: et scient quia ꝓpheta fue-
rit in medio eoꝝ. Tu ergo fili hominis
ne timeas eos neqꝫ sermones eoꝝ me-
tuas: quoniā increduli ⁊ subversores
sunt tecum: et cum scorpionibꝫ habi-
tas. Verba eoꝝ ne timeas: ⁊ vultꝰ eoꝝ
ne formides: quia domus exasperās
est. Loqueris ergo verba mea ad eos
si forte audiant ⁊ quiescāt: quoniā ir-
ritatores sūt. Tu autē fili hominis audi
quecunqꝫ loquor ad te: ⁊ noli esse exa-
sperās sicut domꝰ exasperatrix ē. Aperi
os tuū: ⁊ comede quecūqꝫ ego do tibi. Et
vidi: ⁊ ecce manꝰ missa ad me · ī q̄ erat
involutꝰ liber: ⁊ expādit illū corā me q̄
erat scriptꝰ intꝰ ⁊ foris: ⁊ scripte erāt in
eo lamētatiōes et carmē et ve. III

Et dixit ad me. Fili hominis · qd̄-
cunqꝫ inveneris comede. Comede
volumen istud: ⁊ vadens loquere ad
filios israhel. Et aperui os meū: ⁊ ciba-
vit me volumine illo. Et dixit ad me.
Fili hominis: venter tuus comedet · ⁊
viscera tua cōplebūtur volumine isto
quod ego do tibi. Et comedi illud: et
factū est in ore meo sicut mel dulce. Et
dixit ad me. Fili hominis vade ad
domū isrl̄: ⁊ loqueris verba mea ad e-
os. Nō eni ad ꝑplm ꝓfundi s̄monis ⁊
ignote lingue tu mitteris ad domū isrl̄:
neqꝫ ad ꝑplos multos ꝓfundi s̄monis
⁊ ignote lingue: quoꝝ nō possis audire
sermones. Et si ad illos mitteris ipi
audirent te. Domus autē israhel no-
lunt audire te: quia nolūt audire me.
Omnis quippe domꝰ israhel attrita
fronte est: ⁊ duro corde. Ecce dedi faciē
tuā valentiorem faciebꝫ eoꝝ: ⁊ frontē
tuā duriorem frontibꝫ eoꝝ: ut adamā-
tem ⁊ ut silicem dedi faciē tuā. Ne time-
as eos neqꝫ metuas a facie eoꝝ: quia
domus exasperās est. Et dixit ad me.
Fili hominis: omnes sermones meos
quos ego loquor ad te assume in cor-
de tuo · ⁊ auribꝫ tuis audi: ⁊ vade in-
gredere ad transmigrationē ad filios
ꝑpli mei: ⁊ loqueris ad eos: ⁊ dices eis.
Hec dicit dn̄s deus: si forte audiant ⁊
quiescant. Et assumpsit me spiritus:
et audivi post me vocem cōmotiōis
magne · benedicta gloria dn̄i de loco
suo: ⁊ vocem alarū animaliū percuci-
entiū alterā ad alteram: et vocem ro-
taꝝ sequentiū animalia · ⁊ vocem com-
motiōnis magne. Spiritꝰ quoqꝫ leva-
vit me ⁊ assumpsit me: ⁊ abij amarꝰ
in indignatione spiritꝰ mei. Manus
enim dn̄i erat mecū confortās me. Et
veni ad trāsmigratiōnē ad acervū no-
varū frugū · ad eos qui habitabāt iu-
xta flumen chobar: ⁊ sedi ubi illi sede-
bant: ⁊ mansi ibi septem diebꝫ merēs
in medio eorū. Cum autē pertransissent
septem dies: factū est verbū dn̄i ad me
dicens. Fili hominis · speculatorē dedi
te domui israhel: ⁊ audies de ore meo
verbū · ⁊ annūciabis eis ex me. Si di-
cēte me ad impiū morte morieris · nō
annūciaveris ei · neqꝫ locutꝰ fueris ut
avertatᷣ a via sua impia ⁊ vivat: ipse
impius in iniquitate sua morietᷣ: san-
guinē autē eius de manu tua requirā.
Si autē tu annūciaveris impio · et ille
non fuerit cōversus ab impietate sua
et a via sua impia: ipse quidē in impie-
tate sua morietur: tu autē animā tuā
liberasti. Sed et si conversus iustus a

iusticia sua fuerit · et fecerit iniquitatē:
ponā offendiculū coram eo. Ipse mo-
rietur: quia non annūciasti ei. In pec-
cato suo morietur: ⁊ nō erūt in memo-
ria iusticie eius quas fecit: sanguinē
vero eiꝯ de manu tua requirā. Si aūt
tu annūciaueris iusto ut nō peccet iu-
stus · ⁊ ille nō peccauerit: viuēs viuet
quia annūciasti ei: ⁊ tu animā tuā li-
berasti. Et facta est sup̱ me manꝯ dn̄i:
et dixit ad me. Surgēs egredere i cam-
pū: et ibi loquar tecū. Et surgēs egres-
sus sū in cāpū: ⁊ ecce ibi gloria dn̄i sta-
bat q̄si gloria quā vidi iuxta fluuiū
chobar: et cecidi i faciē meā. Et ingres-
sus ē in me spiritꝯ · ⁊ statuit me sup̱ pe-
des meos: ⁊ locutꝯ ē michi: ⁊ dixit ad
me. Ingredere: ⁊ includere i medio do-
mus tue. Et tu fili hominis · ecce data
sūt sup̱ te vincula et ligabūt te in eis · et
nō egredieris in medio eoꝝ: ⁊ linguā
tuā adherere faciā palato tuo et eris
mutꝯ · nec q̄si vir obiurgās: q̄a domꝯ
exasperās ē. Cū aūt locutꝯ fuero tibi · a-
periā os tuū: ⁊ dices ad eos. Hec dicit
dn̄s deꝯ. Qui audit audiat · ⁊ q̄ quiescit
quiescat: q̄a domꝯ exasperās est. IIII

Et tu fili hominis · sume tibi late-
rem ⁊ pones eum corā te: ⁊ descri-
bes in eo ciuitatem iherusalē. Et ordi-
nabis aduersus eam obsidionē: ⁊ edi-
ficabis municiones ⁊ cōportabis ag-
gerem: ⁊ dabis cōtra eam castra · ⁊ po-
nes arietes i gyro. Et tu sume tibi sar-
taginē ferreā · ⁊ pones eam in murū fer-
reū inter te et inter ciuitatem: et obfir-
mabis faciē tuā ad eam et erit in obsi-
dionē: ⁊ circūdabis eam. Signū est
domui israhel. Et tu dormies sup̱ la-
tus tuū sinistrū: ⁊ pones iniquitates
domus israhel sup̱ eo numero dierū
quibꝫ dormies sup̱ illud: et assumes
iniquitates eoꝝ. Ego autem dedi tibi
annos iniquitatis eoꝝ numero dierū
trecentos ⁊ nonaginta dies: et porta-
bis iniquitatē domꝯ israhel. Et cum
cōpleueris hec · dormies sup̱ latꝯ tuū
dexterū secūdo: ⁊ assumes iniquitatē
domus iuda quadraginta diebꝫ. Diē
pro anno: diem inquā p̱ anno dedi
tibi. Et ad obsidionē ihrusalē cōuertes
faciē tuā: ⁊ brachiū tuū erit extentū: et
prophetabis aduersus eam. Ecce cir-
cūdedi te vinculis: ⁊ non te cōuertes a
latere tuo in latus aliud: donec cōple-
as dies obsidionis tue. Et tu sume ti-
bi frumentū ⁊ ordeū ⁊ fabam ⁊ lentē et
miliū et viciā · et mittes ea i vas unū:
et facies tibi panes numero dieꝝ qui-
bus dormies sup̱ latus tuū. Trecentis
et nonaginta diebꝫ comedes illud. Ci-
bus aūt tuus quo vesceris: erit in pon-
dere viginti stateres in die. A tempore
usqꝫ ad tempꝯ comedes illud. Et aquā
in mensura bibes sextam partem hin.
A tempore usqꝫ ad tempꝯ bibes illud.
Et quasi subcinericiū ordeaceū come-
des illud: et stercore qd̄ egredit̄ de ho-
mine operies illud in oculis eoꝝ. Hec
dicit dn̄s. Sic comedēt filij isrl̄ panē
suū pollutū inter gētes: ad quas eiciā
eos. Et dixi. Ah ah ah dn̄e deus. Ec-
ce anima mea nō est polluta: ⁊ morti-
cinū ⁊ laceratū a bestijs nō comedi ab
infantia mea usqꝫ nūc: ⁊ nō est ingres-
sa os meū omnis caro immūda. Et
dixit ad me. Ecce dedi tibi fimū boum
pro stercoribꝫ humanis: et facies pa-
nem tuū i eo. Et dixit ad me. Fili hoīs:
ecce cōterā baculū panis i ihrlm et cō-
medent panē suū in pōdere ⁊ in sollicitu-
dine: ⁊ aquā in mensura et i āgustia
bibent: ut deficientibus pane et aqua
corruat unusquisqꝫ ad fratrem suū: et

contabescat i iniquitatibus suis. V

Et tu fili hominis sume tibi gla-
diū acutū radentem pilos: ⁊ as-
sumes eum et duces per caput tuū et
per barbā tuā: ⁊ assumes tibi staterā
ponderis ⁊ diuides eos. Terciā partē
igni combures in medio ciuitatis iu-
xta cōpletionē dieꝝ obsidionis: ⁊ assu-
mes terciā partem ⁊ concides gladio
in circuitu eius: terciā vero aliā disper-
ges in ventū · ⁊ gladiū nudabis post
eos. Et sumes inde paruū numerū et
ligabis eos in sūmitate pallij tui: ⁊ ex
eis rursū tolles ⁊ p̱icies eos in medio
ignis ⁊ combures eos igni: et ex eis e-
gredietur ignis in omnē domū isrl̄.
Hec dicit dn̄s deus. Ista est iherusalē.
In medio gentiū posui eā: et in circui-
tu eius terras. Et contempsit iudicia
mea ut plus esset impia q̄ȝ gentes: et
p̄cepta mea ultra q̄ȝ terre que in circui-
tu eiꝯ sunt. Iudicia eni mea p̱iecerūt:
et in p̄ceptis meis nō ambulauerunt.
Idcirco hec dicit dn̄s deus. Quia su-
perastis gentes que in circuitu vestro
sunt et in p̄ceptis meis nō ambulastis
et iudicia mea non fecistis: ⁊ iuxta iu-
dicia gentiū que in circuitu vestro sūt
nō estis operati: ideo hec dicit dn̄s deꝯ.
Ecce ego ad te: ⁊ ipse ego faciā i medio
tui iudicia in oculis gentiū: ⁊ faciā in
te q̄ nō feci · ⁊ quibꝫ similia ultra non
faciā: p̱pter omēs abominatōnes tu-
as. Ideo comedēt patres filios in me-
dio tui: et filij comedent patres suos.
Et faciā in te iudicia: ⁊ ventilabo uni-
uersas reliquias tuas in omnē ventū.
Idcirco viuo ego dicit dn̄s deꝯ nisi p̱
eo q̄ sanctū meū violasti in omnibus
offensionibꝫ tuis et in cunctis abomi-
nationibꝫ tuis: ego quoqꝫ cōfringā:
et nō parcet oculꝯ meꝯ ⁊ nō miserebor.
Tercia pars tui peste morietur ⁊ fame
consumetur i medio tui: ⁊ tercia pars
tui in gladio cadet in circuitu tuo. Ter-
ciā vero partē tuā i omnē ventū disp̱gā:
et gladiū euaginabo post eos. Et cō-
plebo furorē meū: et requiescere faciā
indignationē meā in eis: et cōsolabor.
Et scient quia ego dn̄s locutus sum
in zelo meo: cū impleuero omnē indi-
gnationē meā in eis. Et dabo te in de-
sertū et in opprobriū gentibꝫ que i cir-
cuitu tuo sunt: in cōspectu omnis pre-
tereūtis. Et eris opprobriū et blasphe-
mia exemplū et stupor in gentibꝫ que
in circuitu tuo sunt: cū fecero in te iudi-
cia in furore ⁊ in indignatione ⁊ in in-
crepationibꝫ ire que ego dn̄s locutus
sum: quando misero sagittas famis
pessimas que erūt mortifere: et quas
mittā ut disp̱dam vos. Et famē con-
gregabo sup̱ vos: ⁊ conterā in vobis
baculum panis: et immittā i vos fa-
mem et bestias pessimas usqꝫ ad inter-
nicionem. Et pestilencia et sanguis
trāsibūt p̱ te: ⁊ gladiū inducam super
te. Ego dominus locutus sum. VI

Et factus est sermo dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis · pone faciē
tuā ad mōtes israhel: et p̱phetabis ad
eos ⁊ dices. Mōtes israhel audite ver-
bum dn̄i dei. Hec dicit dn̄s deꝯ mōti-
bus ⁊ collibus rupibus ⁊ vallibꝫ. Ec-
ce ego inducā sup̱ vos gladiū et disp̱-
dam excelsa vestra: ⁊ demoliar aras
vestras ⁊ cōfringent̄ simulacra vr̄a: ⁊
deiciā interfectos vestros ante ydola
vestra. Et dabo cadauera filioꝝ israhel
ante faciē simulacroꝝ vestroꝝ: et disp̱-
gam ossa vestra circū aras vestras in
omnibus habitatōnibus vestris. Ur-
bes deserte erūt: et excelsa demolientur
et dissipabūtur: et interibūt are vr̄e et

confringent̃: ⁊ cessabũt ydola vestra.
et cõterent̃ delubra vr̃a: ⁊ delebunt̃ ope-
ra vr̃a: ⁊ cadet īterfect⁹ ī medio vr̃i: ⁊ scie-
tis q̃a ego sum dñs. Et relinquã ī vo-
bis eos q̃ fugerĩt gladiũ in gentibꝫ: cũ
dispsero vos in terris: ⁊ recordabũtur
mei liberati vestri in gentibꝫ ad quas
captiui ducti sunt: q̃a cõtriui cor eoꝝ
fornicans ⁊ recedens a me. et oculos
eoꝝ fornicãtes post ydola sua: ⁊ displi-
cebũt sibimet sup malis que fecerant
in vniuersis abominatõibꝫ illis: et
scient quia ego dñs. non frustra locu-
tus sum ut facerem eis malũ hoc. Hec
dicit dñs deus. Percute manũ tuã et
allide pedẽ tuũ: ⁊ dic heu ad omñes ab-
ominatões maloꝝ domus israhel:
quia gladio fame ⁊ peste ruituri sunt.
Qui longe est peste morietur: qui aũt
prope. gladio corruet: ⁊ qui relict⁹ fue-
rit ⁊ obsessus fame morietur. Et com-
plebo indignationẽ meã in eis: ⁊ scie-
tis quia ego dñs cum fuerint interfecti
vestri in medio ydolorũ vestroꝝ in cir-
cuitu araꝝ vestraꝝ in omni colle excel-
so. ⁊ in cũctis sũmitatibus montiũ: et
subtus omne lignũ nemorosũ et sub-
tus vniuersam quercũ frõdosam vbi
accenderũt thura redolentia vniũsis
ydolis suis. Et extẽdã manũ meã sup
eos: ⁊ faciã terrã eoꝝ desolatã ⁊ destitu-
tam a deserto deblatha ī omĩbꝫ habita-
tõibꝫ eoꝝ: ⁊ sciẽt q̃a ego dñs. VII

Et factus est sermo dñi ad me di-
cens. Et tu fili hominis: hec di-
cit dñs deus terre israhel. Finis venit:
venit finis sup quatuor plagas terre.
Nũc finis sup te: ⁊ immittã furorem
meũ in te. Et iudicabo te iuxta vias tu-
as: ⁊ ponã cõtra te omnes abomina-
tiones tuas. Et non parcet ocul⁹ me⁹
sup te ⁊ non miserebor: sed vias tuas
ponã sup te et abominatões tue in
medio tui erũt: ⁊ scieti⁹ q̃a ego dñs. Hec
dicit dñs de⁹. Afflictio vna: afflictio
ecce venit. Finis venit: venit finis. Eui-
gilauit aduũsũ te: ecce venit. Venit cõtri-
tio sup te q̃ habitas ī terra. Venit tẽpus:
prope est dies occisionis: ⁊ nõ glorie
mõtiũ. Nũc de ꝓpinquo effundã irã
meã sup te: et cõplebo furorẽ meũ ī te.
Et iudicabo te scd̃m vias tuas: ⁊ im-
ponã tibi oĩa scelera tua. Et nõ par-
cet oculus me⁹ nec miserebor: sed vias
tuas imponã tibi. ⁊ abominatões
tue ī medio tui erũt: ⁊ scietis quia ego
sum dñs percutiẽs. Ecce dies: ecce venit.
Egressa est cõtritio: floruit virga. ger-
minauit supbia: iniquitas surrexit in
virga impietatis. Nõ ex eis et non ex
ꝓplo: neq3 ex sonitu eoꝝ: ⁊ non erit re-
quies in eis. Venit tempus: appropi-
quauit dies. Qui emit nõ letetur. et q̃
vendit nõ lugeat. quia ira sup omnẽ
ꝓplm ei⁹: quia qui vendit ad id qd̃ ven-
didit nõ reuertetur: ⁊ adhuc in viuen-
tibꝫ vita eoꝝ. Visio enĩ ad omnẽ mul-
titudinẽ ei⁹ nõ regredietur. ⁊ vir ī iniqui-
tate vite sue nõ ꝯfortabitur. Canite tu-
ba: ꝑparentur omñes: ⁊ nõ ẽ qui vadat
ad ꝑliũ. Ira enim mea sup omnẽ mul-
titudinẽ ei⁹. Gladius foris: pestis ⁊ fa-
mes intrinsec⁹. Qui in agro ẽ gladio
morietur: ⁊ qui in ciuitate. pestilencia
et fame deuorabũtur: ⁊ saluabũtur q̃
fugerint ex eis. Et erũt in mõtibus q̃si
columbe cõuallium: omnes trepidi:
vnusquisq3 in iniquitate sua. Omñes
manus dissoluẽtur: ⁊ omnia genua
fluent aquis. Et accingent se cilicijs. ⁊
operiet eos formido: ⁊ in omni facie
confusio: ⁊ in vniuersis capitibꝫ eorũ
caluiciũ. Argentũ eoꝝ foris ꝓicietur:
et aurũ eoꝝ ī sterquiliniũ erit. Argẽtũ

eoꝝ et auꝝ eoꝝ nõ valebit liberare eos:
in die furoris dñi. Animã suã nõ sa-
turabũt ⁊ ventres eoꝝ nõ implebunt̃:
quia scãdalũ iniquitatis eoꝝ factũ ẽ:
et ornamentũ moniliũ suoꝝ in super-
biã posuerũt: ⁊ imagines abomina-
tionũ suaꝝ et simulacroꝝ fecerũt ex eo.
Propter hoc dedi eis illud in immũ-
diciã: ⁊ dabo illud in man⁹ alienorũ
ad diripiendũ ⁊ impijs terre in ꝑdam:
et contaminabũt illud. Et auertã fa-
ciem meã ab eis: ⁊ violabũt archanũ
meũ: et introibũt in illud emissarij. et
contaminabũt illud. Fac cõclusionẽ:
quoniã terra plena est iudicio sangui-
nũ: ⁊ ciuitas plena iniquitate. Et ad-
ducã pessimos de gentibꝫ: et posside-
bunt domos eorũ. Et quiescere faciã
supbiã potentiũ: ⁊ possidebũt sanctu-
aria eoꝝ. Angustia superueniente requi-
rent pacem: ⁊ non erit. Conturbatio su-
per cõturbationẽ veniet: ⁊ audit⁹ sup
auditũ. Et querent visionẽ de ꝓpheta:
et lex peribit a sacerdote: et consiliũ a
senioribꝫ. Rex lugebit: ⁊ principes in-
duentur merore: ⁊ man⁹ ꝓpli terre con-
turbabũtur. Scd̃m viã eoꝝ faciã eis:
et secundũ iudiciũ eoꝝ iudicabo eos:
et scient quia ego dominus. VIII

Et factũ est in anno sexto. in sexto
mense in quinta mensis: ego se-
debã in domo mea: ⁊ senes iuda sede-
bant corã me. Et cecidit ibi super me
man⁹ dñi dei. Et vidi: et ecce similitu-
do quasi aspectus ignis. Ab aspectu
lumboꝝ ei⁹ ⁊ deorsum ignis: ⁊ a lum-
bis ei⁹ ⁊ sursum. q̃si aspectus splendo-
ris: ⁊ visio electri. Et emissa similitudo
man⁹ apphendit me in cincinno capi-
tis mei: ⁊ eleuauit me spiritus inter ce-
lum ⁊ terrã: ⁊ adduxit me in ihrlm in
visione dei iuxta ostiũ interius. quod
respiciebat ad aquilonẽ. vbi erat statu-
tum ydolũ zeli ad ꝓuocandã emula-
tionẽ. Et ecce ibi gloria dei isrl' secundũ
visionẽ quã videram in cãpo: ⁊ dixit ad
me. Fili hominis: leua oculos tuos
ad viã aquilonis. Et leuaui oculos
meos ad viam aquilonis: ⁊ ecce ab a-
quilone porte altaris. ydolũ zeli ī ipso
introitu. Et dixit ad me. Fili hominis:
putas ne vides tu quid isti faciũt. ab-
ominatões magnas quas domus
israhel facit hic. ut ꝓcul recedã a san-
ctuario meo? Et adhuc cõuersus vide-
bis abominatões maiores. Et in-
troduxit me ad ostiũ atrij. Et vidi: et
ecce foramẽ vnũ ī pariete. Et dixit ad
me. Fili hominis: fode parietẽ. Et cũ
fodissem parietẽ: apparuit ostiũ vnũ.
Et dixit ad me. Ingredere: ⁊ vide abo-
minatões pessimas quas isti faciũt
hic. Et ingressus vidi: ⁊ ecce omnis si-
militudo reptilium et animaliũ abo-
minatio: ⁊ vniuersa ydola dom⁹ isra-
hel depicta erant in pariete in circuitu
ꝑ totum. Et septuaginta viri de senio-
ribus domus israhel. et iechonias fi-
lius saphan stabat in medio eoꝝ stan-
tiũ ante picturas: ⁊ vnusquisq3 habe-
bat thuribulũ in manu sua: ⁊ vapor
nebule de thure consurgebat. Et dixit
ad me. Certe vides fili hoĩs que seni-
ores dom⁹ israhel faciũt in tenebris:
vnusquisq3 in abscondito cubilis sui.
Dicũt enim. Nõ videt dñs nos. Dere-
liquit dñs terrã. Et dixit ad me. Ad-
huc cõuersus videbis abominatões
maiores quas isti faciũt. Et introdu-
xit me per ostiũ porte domus dñi qd̃
respiciebat ad aquilonẽ. Et ecce ibi mu-
lieres sedebãt plãgentes adonidẽ. Et
dixit ad me. Certe vidisti fili hoĩs. Ad-
huc ꝯuersus videbis abominatões

maiores hijs. Et introduxit me in atrium domus domini interius. Et ecce in ostio templi dñi inter vestibulum et altare quasi viginti quinque viri dorsa habentes contra templum dñi et facies ad orientem: et adorabant ad ortum solis. Et dixit ad me. Certe vidisti fili hominis. Numquid leve est hoc domui iuda: ut facerent abominationes istas quas fecerunt hic? Quia replentes terram iniquitate conversi sunt ad irritandum me. Et ecce applicant ramum ad nares suas. Ergo et ego faciam in furore: non parcet oculus meus: nec miserebor: et cum clamaverint ad aures meas voce magna non exaudiam eos. IX

Et clamavit in auribus meis voce magna dicens. Appropinquaverunt visitationes urbis: et unusquisque vas interfectionis habet in manu sua. Et ecce sex viri veniebant de via porte superioris que respicit ad aquilonem: et unusquisque vas interitus in manu eius. Vir quoque unus in medio eorum vestitus lineis: et atramentarium scriptoris ad renes eius. Et ingressi sunt: et steterunt iuxta altare eneum. Et gloria dñi israel assumpta est de cherub: que erat super eum ad limen domus. Et vocavit virum qui indutus erat lineis: et atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis. Et dixit dñs ad eum. Transi per mediam civitatem in medio ierusalem: et signa thau super frontes virorum gementium et dolentium super cunctis abominationibus que fiunt in medio eius. Et illis dixit audiente me. Transite per civitatem sequentes eum: et percutite. Non parcat oculus vester: neque misereamini. Senem adolescentulum et virginem: parvulum et mulieres interficite: usque ad internecionem. Omnem autem super quem videritis thau ne occidatis: et a sanctuario meo incipite. Ceperunt ergo a viris senioribus: qui erant ante faciem domus. Et dixit ad eos. Contaminate domum: et implete atria interfectis. Egredimini. Et egressi sunt: et percutiebant eos qui erant in civitate. Et cede completa remansi ego: ruique super faciem meam: et clamans aio. Heu heu heu dñe deus. Ergo ne disperdes omnes reliquias israel effundens furorem tuum super ierusalem? Et dixit ad me. Iniquitas domus israel et iuda magna est nimis valde: et repleta est terra sanguinibus: et civitas repleta est aversione. Dixerunt enim. Dereliquit dñs terram: et dñs non videt. Igitur et meus non parcet oculus: neque miserebor. Viam eorum super caput eorum reddam. Et ecce vir qui erat indutus lineis qui habebat atramentarium in dorso suo: respondit verbum dicens. Feci sicut precepisti michi. X

Et vidi: et ecce in firmamento quod erat super caput cherubim quasi lapis saphirus: et quasi species similitudinis solii apparuit super eum. Et dixit ad virum qui indutus erat lineis: et ait. Ingredere in medio rotarum que sunt subtus cherubim: et imple manum tuam prunis ignis que sunt inter cherubim: et effunde super civitatem. Ingressusque est in conspectu meo. Cherubim autem stabant a dextris domus cum ingrederetur vir: et nubes implevit atrium interius. Et elevata est gloria dñi desuper cherub ad limen domus: et repleta est domus nube. Et atrium repletum est splendore glorie dñi: et sonitus alarum cherubim audiebatur usque ad atrium exterius: quasi vox loquentis dei omnipotentis. Cumque precepisset viro qui indutus erat lineis dicens. Sume ignem de medio rotarum que sunt inter cherubim: ingressus ille stetit iuxta rotam. Et extendit cherub manum de medio cherubim ad ignem qui erat inter cherubim: et sumpsit et dedit in manus eius qui indutus erat lineis: qui accipiens egressus est. Et apparuit in cherubim similitudo manus hominis subtus pennas eorum. Et vidi: et ecce quatuor rote iuxta cherubim. Rota una iuxta cherub unum: et rota alia iuxta cherub unum. Species autem rotarum erat quasi visio lapidis crisoliti: et aspectus earum similitudo una quatuor: quasi sit rota in medio rote. Cumque ambularent in quatuor partes gradiebantur: et non revertebantur ambulantes: sed ad locum ad quem ire declinabat que prima erat: sequebantur et cetere: nec convertebantur. Et omne corpus earum et colla et manus et penne et circuli plena erant oculis in circuitu quatuor rotarum: et rotas istas vocavit volubiles audiente me. Quatuor autem facies habebat unum. Facies una facies cherub: et facies secunda facies hominis: et in tercio facies leonis: et in quarto facies aquile. Et elevata sunt cherubim: ipsum est animal quod videram iuxta flumen chobar. Cumque ambularent cherubim ibant pariter et rote iuxta ea: et cum elevarent cherubim alas suas ut exaltarentur de terra non residebant rote: sed et ipse iuxta erant. Stantibus illis stabant: et cum elevatis elevabantur. Spiritus enim vite erat in eis. Et egressa est gloria domini a limine templi: et stetit super cherubim. Et elevantia cherubim alas suas egressa sunt a terra coram me: et illis egredientibus rote quoque subsecute sunt. Et stetit in introitu porte domus dñi orientalis: et gloria dei israhel erat super eos. Ipsum est animal quod vidi subter deum israhel iuxta fluvium chobar. Et intellexi quia cherubim essent. Quatuor per quatuor vultus uni: et quatuor ale uni: et similitudo manus hominis sub alis eorum. Et similitudo vultuum eorum: ipsi vultus quos videram iuxta fluvium chobar: et intuitus eorum et impetus singulorum: ante faciem suam ingredi. XI

Et elevavit me spiritus: et introduxit me ad portam domus dñi orientalem que respicit ad solis ortum. Et ecce in introitu porte viginti quinque viri: et vidi in medio eorum iechoniam filium azur et pheltiam filium banaie principes populi. Dixitque ad me. Fili hominis: hii viri cogitant iniquitatem: et tractant consilium pessimum in urbe ista dicentes. Nonne dudum edificate sunt domus? Hec est lebes: nos autem carnes. Idcirco vaticinare de eis: vaticinare fili hominis. Et irruit in me spiritus dñi: et dixit ad me. Loquere. Hec dicit dñs. Sic locuti estis domus israhel: et cogitationes cordis vestri ego novi. Plurimos occidistis in urbe hac: et implestis vias eius interfectis. Propterea hec dicit dñs. Interfecti vestri quos posuistis in medio eius: hii sunt carnes: et hec est lebes: et educam vos de medio eius. Gladium metuistis: et gladium inducam super vos dicit dñs deus. Et eiciam vos de medio eius. Daboque vos in manu hostium: et faciam in vobis iudicia. Gladio cadetis. In finibus israel iudicabo vos: et scietis quia ego dñs. Hec non erit vobis in lebetem: et vos non eritis in medio eius carnes. In finibus israhel iudicabo vos: et scietis quia ego dñs. Quia in preceptis meis non ambulastis: et iudicia mea non fecistis: sed iuxta iudicia gentium que in circuitu vestro sunt estis operati. Et factum est cum prophetarem: pheltias filius banaie mortuus est. Et cecidi in faciem meam: clamans voce magna. Et dixi. Heu heu heu dñe

deꝰ: cōsummatōnē tu facis reliquiaꝝ
israhel? Et factū est verbū dñi ad me
dicēs. Fili hoīs: fratres tui · fratres tui
viri ꝓpinqui tui · ⁊ omīs domꝰ isrl · vniū
si quibꝫ dixerūt habitatores iherusalē.
longe recedite a dño: nobis data est
terra in possessionē: ꝓpterea hec dicit
dñs deus. Quia longe feci eos in gen-
tibus: et quia dispsi eos in terris: ero e-
is in sanctificationē modicā in terris
ad quas venerūt. Propterea loquere.
Hec dicit dñs deꝰ. Cōgregabo vos de
ꝓplis: ⁊ adunabo de terris in quibꝰ
dispsi estis: daboq; vobis humū isrl.
Et ingredient̄ illuc: et auferent omēs
offensiones cūctasq; abominationes
eiꝰ de illa. Et dabo eis cor vnū: ⁊ spi-
ritū nouū tribuā in visceribus eoꝝ. Et
auferā cor lapideū de carne eoꝝ · ⁊ da-
bo eis cor carneū: vt in p̄ceptis meis
ambulēt · et iudicia mea custodiāt · fa-
ciātq; ea: ⁊ sint michi ī ꝓplm · ⁊ ego sim
eis in deū. Quoꝝ aūt cor post offendi-
cula ⁊ abominationes suas ābulat:
hoꝝ viā in capite suo ponā dicit dñs
deus. Et eleuauerūt cherubim alas su-
as · ⁊ rote cum eis: ⁊ gloria dei israhel
erat super eos. Et ascendit gloria dñi
de medio ciuitatis: stetitq; sup mōtē
qui est ad orientem vrbis. Et spiritꝰ
leuauit me: adduxitq; in caldeam ad
transmigrationē in visionē in spiritu
dei: ⁊ sublata ē a me visio quā viderā.
Et locutꝰ sū ad trāsmigrationē omīa
verba dñi: q̄ ostenderat michi. xij

Et factus est sermo dñi ad me di-
cens. Fili hominis · in medio do-
mus exasperātis tu habitas: qui ocu-
los habēt ad videndū et nō vidēt · et
aures ad audiendū ⁊ nō audiūt: q̄a
domus exasperās est. Tu ergo fili ho-
minis fac tibi vasa trāsmigratōnis:
et transmigrabis per diem coram eis.
Trāsmigrabis aūt de loco tuo · ad lo-
cum alterū in cōspectu eoꝝ: si forte aspi-
ciant: quia domꝰ exasperās est. Et effe-
res foras vasa tua · quasi vasa trans-
migrationis ꝑ diem: in cōspectu eorū.
Tu aūt egredieris vespere coram eis si-
cut egreditur migrans: ante oculos e-
orū. Perfode tibi parietem: et egredie-
ris ꝑ eū in conspectu eoꝝ. In humeris
portaberis: in caligine efferetis. Faciē
tuā velabis et non videbis terrā: qui
portentū dedi te domui israhel. Feci er-
go sicut p̄ceperat michi dominꝰ. Vasa
mea ꝓtuli quasi vasa transmigrātis
per diem: ⁊ vespere ꝑfodi michi pari-
tem manu: ⁊ in caligine egressus sum
et in humeris portatꝰ in cōspectu eorū.
Et factꝰ ē s̄mo dñi mane ad me dicēs.
Fili hominis: nūquid nō dixerūt ad
te domus israhel domꝰ exasperās · q̄d
tu facis? Dic ad eos. Hec dicit dñs de-
us. Sup ducem onus istud qui est in
iherusalem: ⁊ sup omnē domū israhel
que est in medio eoꝝ. Dic. Ego portē-
tum vestrum. Quomō feci: sic fiet illis.
In transmigrationē et in captiuitatē
ibunt: ⁊ dux qui est in medio eoꝝ ī hu-
meris portabit̄: ī caligine egredietur.
Parietē ꝑfodient vt educāt eū: facies
eiꝰ operietur vt nō videat oculo terrā.
Et extendā rete meū sup eū et capietur
in sagena mea ⁊ adducā eū in babilo-
nem in terrā caldeoꝝ: ⁊ ipsam nō vide-
bit: ibiq; morietur et omnes qui circa
eum sunt. Presidiū eiꝰ · ⁊ agmina eius
dispgā in omnē ventū: et gladiū eua-
ginabo post eos. Et scient quia ego
dñs: quādo dispsero illos in gentibꝫ
et disseminabo eos in terras. Et relin-
quā ex eis viros paucos a gladio et
fame ⁊ pestilentia: vt enarrāt omnia
scelera eoꝝ ī gentibꝫ ad q̄s ingredient̄:
et scient quia ego dñs. Et factus ē ser-
mo dñi ad me dicens. Fili hominis
panē tuū in cōturbatōne comede: sed
et aquā tuā in festinatione et merore
bibe: ⁊ dices ad ꝓplm terre. Hec dicit
dñs deus ad eos qui habitant in ihe-
rusalē: in terra israhel. Panē suū in so-
litudine comedēt et aquā suā in deso-
latione bibent: vt desolet̄ terra a mul-
titudine sua ꝓpter iniquitates omniū
qui habitāt in ea: ⁊ ciuitates que nūc
habitant̄ desolate erūt · terraq; deserta:
et scietis quia ego dñs. Et factus ē ser-
mo dñi ad me dicens. Fili hominis ·
quod est ꝓuerbiū istud vobis in terra
israhel dicentiū: in longū differuntur
dies · ⁊ peribit omnis visio? Ideo dic
ad eos. Hec dicit dñs deus. Quiescere
faciā ꝓuerbiū istud: neq; vulgo dicet̄
vltra in israhel. Et loquere ad eos q̄
appropinquauerit dies: ⁊ s̄mo omīs
visionis. Nō enim erit vltra omīs vi-
sio cassa · neq; diuinatio ambigua in
medio filioꝝ israhel: quia ego dominꝰ
loquar q̄cunq; locutꝰ fuero verbum
et fiet. Prolōgabit̄ amplꝰ: sed in die-
bus vestris domꝰ exasperās loquar
verbū: ⁊ faciā illud dicit dñs deus. Et
factus est sermo dñi ad me dicens. Fi-
li hominis: ecce domꝰ israhel dicentiū.
Visio quā hic videt in dies multos:
et in tempora lōga iste ꝓphetat. Pro-
pterea dic ad eos. Hec dicit dñs deus.
Nō ꝓlongabitur vltra sermo omnis
meus. Verbum quod locutus fuero
complebitur dicit dñs deus. xiij.

Et factus est sermo dñi ad me di-
cens. Fili hominis vaticinare
ad ꝓphetas israhel qui ꝓphetant: ⁊ di-
ces ꝓphetantibꝫ de corde suo. Audite
verbum dñi. Hec dicit dñs deus. Ve
prophetis insipientibus: qui sequunt̄
spiritū suū ⁊ nichil vident. Quasi vul-
pes in deserto · ꝓphete tui israhel erant.
Nō ascendistis ex aduerso: neq; oppo-
suistis murū ꝓ domo israhel vt stare-
tis in prelio in die dñi. Vident vana
et diuināt mendaciū: dicentes ait do-
minꝰ · cū dñs nō miserit eos: ⁊ ꝑseuera-
uerūt cōfirmare sermonē. Nūquid nō
visionē cassam vidistis: ⁊ diuinatio-
nem mēdacē locuti estis? Et dicitis a-
it dñs: cū ego nō sim locutꝰ. Propter-
ea hec dicit dñs deꝰ. Quia locuti estis
vana ⁊ vidistis mendaciū: ideo ecce e-
go ad vos ait dominꝰ deꝰ: ⁊ erit ma-
nus mea sup ꝓphetas qui vident va-
na ⁊ diuināt mendaciū. In consilio
ꝓpli mei non erūt · et in scriptura domꝰ
israhel non scribent̄: nec in terra israhel
ingredient̄: ⁊ scietis quia ego dominꝰ
deus. Eo q̄ deceperint ꝓplm meū dicē-
tes pax pax ⁊ non est pax: ⁊ ipse edifica-
bat parietē: illi aūt liniebāt eum luto
absq; paleis. Dic ad eos qui liniunt
absq; temperatura: q̄ casurꝰ sit. Erit
enim ymber inūdans: ⁊ dabo lapides
pergrādes desup irruentes: ⁊ ventum
procelle dissipātē. Siquidē ecce cecidit
paries. Nūquid non dicetur vobis:
vbi est litura quā linistis? Propterea
hec dicit dñs deꝰ. Et erūpere faciā spi-
ritū tempestatū in indignatōne mea:
et ymber inūdans in furore meo erit:
et lapides grandes in ira in consum-
ptionē. Et destruā parietem quā lini-
stis absq; temperamēto: ⁊ adequabo
eum terre ⁊ reuelabit̄ fundamentū eiꝰ:
et cadet ⁊ cōsumetur in medio eius: et
scietis q̄a ego sum dñs. Et cōplebo in-
dignationē meā in pariete: et ī his q̄
liniūt eū absq; temperamēto: dicamq;
vobis. Non est paries: et nō sunt qui

liniūt eū. Prophete israhel qui ꝓphe-
tant ad iherusalē: ⁊ vident ei visionē
pacis et nō est pax ait dn̄s de⁹. Et tu
fili hominis pone faciē tuā contra fi-
lias ꝑpli tui que ꝓphetāt de corde suo:
et vaticinare sup eas et dic. Hec dicit
dn̄s deus. Ve hijs q̄ ꝯsuūt pulvillos
sub omni cubitu man⁹: ⁊ faciūt cervi-
calia sub capite universe etatis ad ca-
piendas animas. Et cū caperent ani-
mas ꝑpli mei · vivificabant animas e-
orū · ⁊ violabāt me ad ꝑplm meū ꝓpter
pugillū ordei ⁊ fragmen panis: ut in-
terficerent animas que nō moriūtur
⁊ vivificarent animas que nō vivūt:
mentiētes ꝑplo meo credenti mēdacijs.
Propter hoc dicit dn̄s de⁹. Ecce ego
ad pulvillos vestros quibus vos ca-
pitis animas volantes: ⁊ dirūpam e-
os de brachijs vestris: ⁊ dimittā ani-
mas quas vos capitis · animas ad
volandū. Et dirūpam cervicalia vr̄a:
et liberabo ꝑplm meū de manu vestra:
neq₃ erūt ultra in manibus vestris ad
ꝑdandum: ⁊ scietis q̄a ego dn̄s. Pro
eo ꝙ merere fecistis cor iusti mēdacit-
er quē ego nō ꝯtristavi: et ꝯfortastis ma-
nus impij ut non reverteret̄ a via sua
mala ⁊ viveret: ꝓpterea vana nō vide-
bitis et divinationes nō divinabitis
ampli⁹: ⁊ eruā ꝑplm meū de manu ve-
stra: ⁊ scietis q̄a ego domin⁹. XIIII

Et venerūt ad me viri seniorꝫ isra-
hel: ⁊ sederūt corā me. Et factus
est sermo dn̄i ad me dicens. Fili hoīs:
viri isti posuerūt immūdicias suas in
cordib₃ suis: et scandalū iniquitatis
sue statuerunt ꝯtra faciē suā. Nūquid
interrogatus respōdebo eis? Propter
hoc loquere eis: ⁊ dices ad eos. Hec di-
cit dn̄s de⁹. Homo homo de domo
israhel q̄ posuerit immūdicias suas
in corde suo · ⁊ scādalū iniquitatis sue
statuerit contra faciē suā · ⁊ venerit ad
prophetā interrogās ꝑ eum me: ego
dn̄s respondebo ei in multitudine im-
mūdiciarꝫ suarꝫ: ut capiat̄ dom⁹ isra-
hel in corde suo quo recesserūt a me in
cunctis ydolis suis. Propterea dic ad
domū israhel. Hec dicit dn̄s de⁹. Con-
vertimini et recedite ab ydolis vestris:
et ab universis ꝯtaminatōnib₃ vestris
avertite facies vr̄as. Quia homo ho-
mo de domo isrl̄ et de ꝓselitis quicūq₃
advena fuerit in israhel · si alienatus
fuerit a me ⁊ posuerit ydola sua in cor-
de suo ⁊ scandalū iniquitatis sue sta-
tuerit contra faciē suā ⁊ venerit ad pro-
phetā ut interroget ꝑ eū me: ego dn̄s
respōdebo ei ꝑ me ⁊ ponā faciē meā su-
per hominē illū: ⁊ faciā eū in exemplū
et in ꝓverbiū ⁊ disꝑdam eū de medio
ꝑpli mei: et scietis q̄a ego dn̄s. Et pro-
pheta cū erraverit ⁊ locut⁹ fuerit verbū:
ego dn̄s decepi prophetā illū. Et exten-
dam manū meā sup illū: ⁊ delebo eū
de medio ꝑpli mei israhel: et portabūt
iniquitatem suā. Iuxta iniquitatē in-
terrogantis · sic iniquitas prophete e-
rit: ut nō erret ultra dom⁹ israhel a me:
neq₃ polluatur in universis ꝑvaricati-
onib₃ suis: sed sit michi in ꝑplm ⁊ ego
sim eis in deū · ait dn̄s exercituū. Et fa-
ctus ē sermo dn̄i ad me dicens. Fili ho-
minis · terra cū peccaverit michi · ut pre-
varicetur ꝑvaricans: extendā manū
meā sup eam ⁊ conterā virgā panis e-
ius · ⁊ immittā in eam famē: ⁊ interfici-
am de ea hominē ⁊ iumentū. Et si fu-
erint tres viri isti in medio e⁹ noe da-
niel et iob: ipi iusticia sua liberabūt
animas suas ait dn̄s exercituū. Qđ
si bestias pessimas induxero sup terrā
ut vastent eam et fuerit invia eo ꝙ nō

sit pertransiēs ꝓpter bestias: tres viri isti
si fuerint in ea · vivo ego dicit dn̄s deus ·
q̄a nec filios nec filias liberabunt · sed
ipi soli liberabuntur: terra aūt desola-
bitur. Vel si gladiū induxero sup ter-
ram illā · ⁊ dixero gladio · trāsi ꝑ terrā ·
⁊ interfecero de ea hoīem ⁊ iumētū: et tres
viri isti fuerint ī medio eius vivo ego
dicit dn̄s de⁹ nō liberabūt filios neq₃
filias: sed ipi soli liberabūtur. Si aūt
et pestilentiā immisero sup terrā illā ⁊
effudero indignationē meā sup eam
in sanguine ut auferā ex ea hominē ⁊
iumentū: ⁊ noe daniel ⁊ iob fuerūt in
medio ei⁹: vivo ego dicit dn̄s de⁹ · q̄a
filiū ⁊ filiam non liberabūt: sed ipi iu-
sticia sua liberabunt animas suas:
quoniā hec dicit dn̄s. Quod ⁊ si qua-
tuor iudicia mea pessima · gladiū et
famem ac bestias malas ⁊ pestilentiā
immisero in iherusalē ut interficiā de
ea hominē ⁊ pecus: et tamē relinque-
tur in ea salvatio educentiū filios et fi-
lias. Ecce ipsi egredientur ad vos et vi-
debitis viā eorꝫ ⁊ adinventiones eorꝫ:
et ꝯsolabimini sup malo qđ induxi ī
iherusalē in omnibus que importavi
sup eam: ⁊ consolabunt̄ vos cū vide-
ritis viam eorū et adinventōnes eorū:
et cognoscetis ꝙ nō frustra fecerim o-
mnia q̄ feci in ea: ait dn̄s de⁹. XV

Et factus est sermo dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis: quid fiet de
ligno vitis ex omnib₃ lignis nemorꝫ q̄
sunt inter ligna silvarū? Nūquid tol-
letur de ea lignū ut fiat opus: aut fa-
bricabitur de ea paxillus ut depende-
at in eo quodcūq₃ vas? Ecce igni da-
tum est in escam: utrāq₃ partē ei⁹ con-
sumpsit ignis: ⁊ medietas ei⁹ redacta
est in favillā. Nūquid utile erit ad o-
pus? Etiā cū esset integrū nō erat aptū
ad opus: quātomagis cū illud ignis
devoraverit ⁊ combusserit nichil ex eo
fiet operis. Propterea hec dicit dn̄s de⁹.
Quomō lignū vitis inter ligna sil-
varū quod dedi igni ad devorandū:
sic tradā habitatores ihr̄lm: ⁊ ponā
faciē meā ī eos. De igne egredient̄: et i-
gnis ꝯsumet eos. Et scietis q̄a ego dn̄s
cū posuero faciē meā in eos: et dedero
terrā inviā et desolatā: eo ꝙ ꝑvarica-
tores extiterit dicit dn̄s deus. XVI

Et factus est sermo dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis: notas fac
iherusalē abominationes suas: ⁊ di-
ces. Hec dicit dn̄s de⁹ israhel. Radix
tua ⁊ generatō tua de terra chanaan:
pater tu⁹ amorre⁹: et mater tua cethea.
Et quādo nata es in die ortus tui nō
est ꝑcisus umbilic⁹ tu⁹: et aqua nō es
lota in salutem · nec sale sallita: nec in-
voluta pānis. Nō pepercit sup te ocu-
lus ut faceret tibi unū de hijs miserer⁹
tui: sed ꝓiecta es sup faciē terre in abie-
ctione anime tue: in die qua nata es.
Transiens aūt ꝑ te: vidi te conculcatā
in sanguine tuo. Et dixi tibi cū esses ī
sanguine tuo. Vive. Dixi inq̄ꝫ tibi in
sanguine tuo. Vive. Multiplicatam
quasi germen agri dedi te: et multipli-
cata es ⁊ grandis effecta: ⁊ ingressa es
et ꝑvenisti ad mūdū muliebrem. Ube-
ra tua intumuerūt: ⁊ pilus tu⁹ germi-
navit: ⁊ eras nuda et ꝯfusionis plena.
Et transivi ꝑ te ⁊ vidi te: ⁊ ecce tempus
tuū · tempus amantiū. Et expandi a-
mictū meū sup te: ⁊ operui ignominiā
tuā. Et iuravi tibi: ⁊ ingressus sum pa-
ctum tecū ait dn̄s de⁹. Et facta es mi-
chi: et lavi te aqua: ⁊ emūdavi sangui-
nem tuū ex te. Et unxi te oleo: ⁊ vestivi
te discoloribus: ⁊ calciavi te iacincto.
Et cinxi te bisso: et indui te subtilib₃: ⁊

ornaui te ornamento. Et dedi armil-
las in manibꝫ tuis: ⁊ torquē circa col-
lum tuū: ⁊ dedi inaurem sup os tuū: ⁊
circulos auribus tuis: ⁊ coronā deco-
ris in capite tuo. Et ornata es auro
et argento: ⁊ vestita es bisso ⁊ polimi-
to ⁊ multis coloribꝫ. Similā ⁊ mel et o-
leū comedisti: et decora facta es vehe-
menter nimis. Et ꝓfecisti in regnū: et
egressum est nomē tuū in gentes ꝓpter
speciē tuā: quia ꝑfecta eras in decore
tuo quē posuerā sup te dicit dn̄s deus.
Et habens fiduciā ī pulcritudine tua
fornicata es ī noīe tuo: ⁊ exposuisti o-
mnē fornicationē tuā omni transeunti: ut
eius fieres. Et sumens de vestimentis
tuis fecisti tibi excelsa hinc inde cōsuta:
et fornicata es sup eis: sicut nō ē factū
neqꝫ futurū est. Et tulisti vasa decoris
tui de auro meo et argento meo que
dedi tibi: ⁊ fecisti tibi ymagines mascu-
linas: ⁊ fornicata es in eis. Et sumpsi-
sti vestimenta tua multicoloria: et ope-
ruisti illas. Et oleū meū ⁊ thimiama
meū posuisti corā eis: et panem meū
quē dedi tibi similā et oleū et mel qui-
bus enutriui te: posuisti in conspectu
eoꝝ in odorem suauitatis. Et factū est
ait dn̄s deus: ⁊ tulisti filios tuos ⁊ fi-
lias tuas quos generasti michi ⁊ immola-
sti eis ad deuorādū. Nūquid parua
est fornicatio tua immolantis filios
meos? Et dedisti illos consecrās eis. Et
post omēs abominatiōes tuas ⁊ for-
nicatiōnes nō es recordata dierū ado-
lescentie tue: quādo eras nuda et cōfu-
sione plena: conculcata ī sanguine tuo.
Et accidit post omnē maliciā tuā: ve
ve tibi ait dn̄s deus. Et edificasti tibi lu-
panar: ⁊ fecisti tibi ꝓstibulū in cūctis
plateis. Ad omē caput vie edificasti
signū ꝓstitutiōnis tue: ⁊ abominabilē

fecisti decorem tuū. Et diuisisti pedes
tuos omni transeunti: ⁊ multiplicasti o-
mnes fornicationes tuas. Et fornica-
ta es cum filijs egipti vicinis tuis ma-
gnaꝝ carniū: ⁊ multiplicasti fornica-
tionē tuā ad irritādū me. Ecce ego ex-
tendam manū meā sup te: ⁊ auferam
iustificatonem tuā. Et dabo te in ani-
mas odientiū te filiaꝝ palestinaꝝ: que
erubescūt in via tua scelerata. Et forni-
cata es in filijs assirioꝝ: eo q nec di-
fueris expleta. Et postq̄ fornicata es:
nec sic es saciata: ⁊ multiplicasti fornica-
tionē tuā in terra chanaan cū chaldeis:
et nec sic saciata es. In quo mūdabo
cor tuū ait dn̄s deus: cū facias omnia hec
opera mulieris meretricis et procacis?
Quia fabricasti lupanar tuū ī capite
omnis vie: ⁊ excelsum tuū fecisti ī omni
platea. Nec facta es quasi meretrix fa-
stidio augens precium: sed quasi mu-
lier adultera: que sup virū suū inducit
alienos. Omnibus meretricibus dan-
tur mercedes: tu aūt dedisti mercedes
cunctis amatoribꝫ tuis: ⁊ dona dona-
bas eis ut intrarent ad te undiqꝫ ad
fornicādum tecum. Factumqꝫ est in te
contra consuetudinē mulierū in forni-
cationibꝫ tuis: et post te nō erit forni-
catio. In eo enim q dedisti mercedes
et mercedes nō accepisti: factū est in te
contrariū. Propterea meretrix audi
verbū dn̄i. Hec dicit dn̄s deus. Quia
effusum est es tuū: et reuelata est igno-
minia tua in fornicationibꝫ tuis sup
amatores tuos et sup ydola abomi-
nationū tuarū ī sanguine filioꝝ tuorū
quos dedisti eis: ecce ego congregabo
omēs amatores tuos quibꝫ commixta
es: ⁊ omnes quos dilexisti cū uniuersis
quos oderas. Et cōgregabo eos sup
te undiqꝫ: et nudabo ignominiā tuā

corā eis. Et videbūt omnē turpitudi-
nem tuā: ⁊ iudicabo te iudicijs adul-
teraꝝ ⁊ effundentiū sanguinē. Et dabo
te in sanguinē furoris ⁊ zeli: et dabo
te ī man9 eoꝝ. Et destruēt lupanar tuū:
et demolientur ꝓstibulū tuū. Et denu-
dabūt te vestimentis tuis: ⁊ auferent
vasa decoris tui. Et derelinquēt te nu-
dam plenamqꝫ ignominia: et addu-
cent sup te multitudinē. Et lapidabūt
te lapidibꝫ: ⁊ trucidabunt te gladijs
suis. Et cōburent domos tuas igni:
et facient in te iudicia in oculis mu-
lierū plurimaꝝ. Et desines fornicari:
et mercedes ultra nō dabis. Et requi-
escet indignatio mea in te: ⁊ auferetur
zelus me9 a te. Et quiescā nec irascar
ampli9: eo q nō fueris recordata dieꝝ
adolescentie tue: ⁊ ꝓuocasti me ī omi-
bus hijs. Quapropter et ego vias tu-
as ī capite tuo dedi ait dn̄s de9: et nō
feci iuxta scelera tua in omnibus abo-
minationibꝫ tuis. Ecce omīs q dicit
vulgo ꝓuerbiū: in te assumet illud di-
cens. Sicut mater: ita ⁊ filia ei9. Filia
matris tue es tu que ꝓiecit virū suū ⁊
filios suos: ⁊ soror soroꝝ tuaꝝ: q ꝓie-
cerūt viros suos ⁊ filios suos. Mater
vestra cethea: ⁊ pater vester amorreus.
Et soror tua maior samaria: ipā ⁊ fi-
lie ei9 que habitant ad sinistram tuā.
Soror aūt tua minor te: q habitat a
dextris tuis sodoma et filie ei9. Sed
nec in vijs eaꝝ ambulasti: neqꝫ secūdū
scelera eoꝝ fecisti. Pauxillū min9 pene
sceleratiora fecisti illis: in omibꝫ vijs
tuis. Viuo ego dicit dn̄s de9: qa nō
fecit sodoma soror tua ipā et filie ei9:
sicut fecisti tu ⁊ filie tue. Ecce hec fuit ini-
quitas sodome sororis tue: supbia
saturitas panis ⁊ abundātia et ociū
ipsi9 et filiarū eius: et manū egeno et

pauperi nō porrigebāt: ⁊ eleuate sunt
et fecerūt abominationes corā me: et
abstuli eas sicut vidisti. Et samaria
dimidiū peccatoꝝ tuoꝝ non peccauit:
sed vicisti eas sceleribꝫ tuis: ⁊ iustifica-
sti sorores tuas ī omibꝫ abominati-
onibus tuis quas operata es. Ergo
et tu porta confusionē tuā: que vicisti
sorores tuas peccatis tuis sceleratius
agens ab eis. Iustificate sunt enim a
te. Ergo ⁊ tu confundere: ⁊ porta igno-
miniā tuā: que iustificasti sorores tu-
as. Et conuertā restituens eas conuer-
sione sodomoꝝ cū filiabus suis: ⁊ cō-
uersione samarie ⁊ filiaꝝ ei9. Et cōuer-
tam reuersionē tuā in medio earū: ut
portes ignominiā tuā: ⁊ cōfundaris
in omibus que fecisti cōsolās eas. Et
soror tua sodoma ⁊ filie ei9 reuertent̄
ad antiquitatem suā: ⁊ samaria ⁊ filie
ei9 reuertentur ad antiquitatem suā: ⁊
tu et filie tue reuertimini ad antiquita-
tem vestrā. Non fuit aūt sodoma so-
ror tua audita ī ore tuo in die supbie
tue: antequā reuelaret̄ malicia tua sicut
hoc tempore in opprobriū filiaꝝ syrie:
⁊ cunctaꝝ in circuitu tuo filiaꝝ palesti-
narū q ambiūt te ꝑ gyrū. Scelus tuū
et ignominiā tuā tu portasti ait dn̄s
de9. Quia hec dicit dn̄s de9. Et faciā
tibi sicut despexisti iuramentū ut irri-
tum faceres pactū: ⁊ recordabor ego
pacti mei tecum in diebꝫ adolescentie
tue: ⁊ suscitabo tibi pactū sempiternū.
Et recordaberis viarū tuaꝝ: ⁊ confun-
deris cū receperis sorores tuas te ma-
iores cum minoribus tuis. Et dabo
eas tibi in filias: sed nō ex pacto tuo:
et suscitabo ego pactum meū tecū. Et
scies quia ego dn̄s: ut recorderis ⁊ cō-
fundaris: ⁊ nō sit ultra aperire os pre
confusione tua: cū placat9 tibi fuero

in quibꝫ q̄ fecisti ait dn̄s deꝰ. xvii

Et factū est verbū dn̄i ad me dicēs.
Fili hominis: ꝓpone enigma ⁊
narra parabolā ad domū israhel: et
dices. Hec dicit dn̄s deꝰ. Aquila grā-
dis· magnaꝝ alaꝝ· lōgo membrorū
ductu· plena plumis ⁊ varietate· venit
ad libanū: ⁊ tulit medullā cedri. Sū-
mitatem frondiū eiꝰ euellit: ⁊ trāspor-
tauit eam in terrā chanaan: in vrbem
negociatorū posuit illā. Et tulit de se-
mine terre et posuit illud in terra ꝓ se-
mine: ut firmaret radicem sup aquas
multas. In supficie posuit illud. Cum-
q; germinasset creuit in vineā latiorē
humili statura· respiciētibꝫ ramis eiꝰ
ad eam: ⁊ radices eiꝰ sub illa erāt. Fa-
cta ē ergo vinea: ⁊ fructificauit in pal-
mites: et emisit ꝓpagines. Et facta est
aquila altera grandis: magnis alis·
multisq; plumis. Et ecce vinea ista q̄si
mittens radices suas ad eam: palmi-
tes suos extendit ad illā ut irrigaret e-
am de areolis germinis sui: que ī terra
bona sup aquas multas plātata est·
ut faciat frondes ⁊ portet fructū· ut sit
in vineā grandem. Dic. Hec dicit dn̄s
deus. Ergone ꝓsperabit? Nōne radi-
ces eiꝰ euellet: ⁊ fructus eiꝰ distringet?
Et siccabit oēs palmites germinis
eiꝰ ⁊ arescet: et nō in brachio grandi
neq; in ꝑplo multo: ut euelleret eā radi-
citꝰ. Ecce plātata est. Ergone ꝓspera-
bitur? Nōne cū tetigerit eam ventus
vrens siccabitur: ⁊ in areis germinis
sui arescet? Et factū est verbū dn̄i ad
me dicens. Dic ad domū exasperantē.
Nescitis qd̄ ista significent? Dic. Ecce
venit rex babilonis in iherusalē: ⁊ as-
sumet regem ⁊ principes eiꝰ: ⁊ adducet
eos ad semetipm̄ in babilonē. Et tol-
let de semine regni: ferietq; cū eo fedus:
et ab eo accipiet iusiurādū. Sed et for-
tes terre tollet ut sit regnum humile et
nō eleuetur: sed custodiat pactū eiꝰ ⁊ ser-
uet illud. Qui recedens ab eo misit nū-
cios ad egiptū: ut daret sibi equos et
ꝑplm multum. Nūquid ꝓsperabit vel
consequetur salutem· qui fecit hec: et
qui dissoluit pactū: nūquid effugiet?
Viuo ego dicit dn̄s deꝰ: quoniā ī loco
regis qui constituit eū regem cuiꝰ fecit
irritū iuramentū ⁊ soluit pactū qd̄ ha-
bebat cum eo: ī medio babilonis mo-
rietur. Et nō in exercitu grandi neq; in
ꝑplo multo faciet contra eum pharao
ꝑliū in iactu aggeris et in extructione
vallorū: ut interficiat animas multas.
Spreuerat enī iuramētū ut solueret fe-
dus: et ecce dedit manū suā: ⁊ cū omnia
hec fecerit nō effugiet. Propterea hec di-
cit dn̄s deꝰ. Viuo ego: quoniā iura-
mentū qd̄ spreuit et fedus qd̄ ꝑuarica-
tus est ponā in caput eiꝰ. Et expandā
sup eum rethe meū et cōprehendet in
sagena mea: ⁊ adducam eum in babi-
lonē ⁊ iudicabo eum ibi in ꝑuaricatio-
ne qua despexit me: ⁊ oēs ꝓfugi eiꝰ
cum uniuerso agmine suo gladio ca-
dent. Residui aūt in omnē ventū disp-
gentur: ⁊ scietis quia ego dn̄s locutꝰ
sum. Hec dicit dn̄s deꝰ. Et sumā ego
de medulla cedri sublimis: ⁊ ponā de
vertice ramorū eiꝰ. Tenerū disrūpam: et
plantabo sup mōtem excelsum et emi-
nentem. In monte sublimi israhel plā-
tabo illud: ⁊ erumpet in germen· et fa-
ciet fructū: ⁊ erit ī cedrū magnā. Et ha-
bitabūt sub ea oēs volucres: ⁊ uniuer-
sum volatile sub umbra frōdiū eiꝰ ni-
dificabit. Et scient oīa ligna regionis
q̄a ego dn̄s humiliaui lignū sublime: ⁊
exaltaui lignū humile: ⁊ siccaui lignū
viride: ⁊ frondere feci lignū aridū. Ego

dominꝰ locutus sum ⁊ feci. xviii

Et factus est sermo dn̄i ad me di-
cens. Quid ē q͏ inter vos para-
bolā vertitis in ꝓuerbiū istud in terra
isrl̄ dicentes? Patres comederūt uuā
acerbā· et dentes filioꝝ obstupescunt?
Viuo ego dicit dn̄s deus: si erit vltra
vobis parabola hec ī ꝓuerbiū in isrl̄.
Ecce omnes anime mee sunt. Ut ani-
ma patris: ita et aīa filij mea est. Ani-
ma que peccauerit: ipsa morietur. Et
vir si fuerit iustus et fecerit iudicium et
iusticiā: in mōtibꝫ nō comederit ⁊ ocu-
los suos nō leuauerit ad ydola domus
israhel: et vxorem proximi sui non vi-
olauerit et ad mulierē menstruatā nō
accesserit· ⁊ hominē nō contristauerit:
pignus debitori reddiderit· ꝑ vim ni-
chil rapuerit· panē suū esurienti dederit·
et nudū operuerit vestimēto: ad vsurā
nō cōmodauerit· et āpliꝰ nō acceperit:
ab iniquitate auerterit manū suam· ⁊
iudiciū verum fecerit inter virū et virū·
et in preceptis meis ambulauerit et iu-
dicia mea custodierit ut faciet veritatē:
hic iustus est. Vita viuet: ait dn̄s deꝰ.
Quod si genuerit filiū latronem effun-
dētem sanguinē· et fecerit vnū de istis·
et hec qdē oīa nō faciētem: sed ī mō-
tibꝫ comedentē· ⁊ vxorē ꝓximi sui pol-
luentē· egenū et pauperē contristātem·
rapientem rapinas· pignus non red-
dentem· et ad ydola leuātem oculos su-
os abominationē faciētem· ad vsurā
dantem· ⁊ āplius accipiētem: nūquid
viuet? Non viuet. Cum uniuersa hec
detestāda fecerit: morte morietur. Sā-
guis eius ī ipso erit. Quod si genuerit
filiū qui videns omnia peccata patris
sui q̄ fecit timuerit· et non fecerit simile
eis: sup mōtes nō comederit· et oculos
suos non leuauerit ad ydola domus
israhel: et vxorem ꝓximi sui nō viola-
uerit· ⁊ viꝝ nō ꝯtristauerit· pignꝰ nō re-
tinuerit· et rapinā nō rapuerit· panē
suū esurienti dederit· et nudū operuerit ve-
stimēto: a pauperis iniuria auerterit ma-
nū suā: vsurā et supabūdantiā nō ac-
ceperit et iudicia mea fecerit· et in pre-
ceptis meis ambulauerit· hic non mo-
rietur in iniq̄tate pr̄is sui: sed vita viuet.
Pater eiꝰ q̄a calumniatus est et vim
fecit fratri: ⁊ malum operatus est ī me-
dio ꝑpli sui: ecce mortuꝰ est in iniquita-
te sua. Et dicitis. Quare nō portabit
filius iniquitatē patris? Videlicet q̄a
filius iudiciū ⁊ iusticiā operatꝰ est: o-
mnia ꝓcepta mea custodiuit et fecit il-
la: vita viuet. Anima q̄ peccauerit ipsa
morietur. Filius nō portabit iniqui-
tatem patris: ⁊ pater non portabit in-
iquitatem filij. Iusticia iusti sup eum
erit: et impietas impij erit super eū. Si
aūt impiꝰ egerit penitentiā ab oībꝫ
peccatis suis que operatus est· ⁊ custo-
dierit omnia ꝓcepta mea: ⁊ fecerit iudi-
ciū ⁊ iusticiā: vita viuet et non morietur.
Omniū iniquitatū eiꝰ quas operatus
est nō recordabor. In iusticia sua quā
operatꝰ est· viuet. Nūquid volūtatis
mee est mors impij dicit dn̄s deus: et
non ut ꝯuertatur a vijs suis et viuat?
Si aūt auerterit se iustꝰ a iusticia sua
et fecerit iniquitatem secundū omnes
abominationes quas operari solet
impiꝰ: nūquid viuet? Omnes iusticie
eiꝰ quas fecerat nō recordabūtur. In
ꝑuaricatiōe qua ꝑuaricatꝰ ē: ⁊ in pec-
cato suo qd̄ peccauit: in ip̄is morietur.
Et dixistis. Nō est equa via dn̄i. Au-
dite ergo domꝰ israhel. Nūquid via
mea non est equa: ⁊ nō magis vie ve-
stre praue sunt? Cum enim auerterit se
iustꝰ a iusticia sua ⁊ fecerit iniquitatē:

moritur ī eis. In iniusticia quā operatꝰ ē morietur. Et cū auerterit se impius ab impietate sua quā operatus est ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā: ipe aīam suā viuificabit. Considerās enim et auertens se ab oībꝫ iniquitatibꝫ suis quas operatꝰ est: vita viuet et nō morietur. Et dicūt filij israhel. Nō ē equa via dñi. Nunquid vie mee nō sūt eque domꝰ israhel. ⁊ non magis vie vestre praue? Idcirco unūquēqꝫ iuxta vias suas iudicabo domus israhel: ait dominus deus. Cōuertimini ⁊ agite penitentiā ab omnibꝫ iniquitatibꝫ vrīs: et nō erit vobis in ruinam iniquitas. Proicite a vobis omnes iniquitates vestras in quibus p̄uaricati estis: ⁊ facite vobis cor nouū ⁊ spiritum nouū. Et quare moriemini domꝰ israhel? Quia nolo mortē morientis dicit dominꝰ deꝰ. Reuertimini ⁊ viuite. xix

[E]t tu fili hominis assume planctum sup principes israhel: ⁊ dices. Quare mater tua leena īter leones cubauit? In medio leunculorū enutriuit catulos suos. Et eduxit unū de leunculis suis: leo factꝰ est: ⁊ didicit capere p̄dam hominēqꝫ comedere. Et audierūt de eo gentes: ⁊ non absqꝫ vulneribus suis ceperūt eū: ⁊ adduxerūt eū in cathenis ī terra egipti. Que cum vidisset quoniā infirmata est et periit expectatio eiꝰ: tulit unū de leunculis suis: leonē constituit eum. Qui incedebat inter leones ⁊ factꝰ est leo: ⁊ didicit predam capere et hoīes deuorare: didicit viduas facere ⁊ ciuitates earum in desertum adducere: et desolata est terra et plenitudo eius. A voce rugitus illius. Et conuenerūt aduersus eum gentes undiqꝫ de prouincijs: ⁊ expāderunt sup eum rethe suū. In vulneribꝫ earū captus est ⁊ miserūt eum ī cauea in cathenis: adduxerūt eū ad regē babilonis miserūtqꝫ eū ī carcerem: ne audiret vox eiꝰ ultra sup montes israhel. Mater tua quasi vinea in sanguine tuo sup aquā plantata est: fructus eius et frondes eiꝰ creuerūt ex aquis multis: ⁊ facte sunt ei virge solide in sceptra dominātiū: ⁊ exaltata est statura eius inter frondes. Et vidit altitudinē suā in multitudine palmitū suoꝝ: ⁊ euulsa est in ira in terrāqꝫ proiecta. ⁊ ventus vrēs siccauit fructū eiꝰ: marcuerūt ⁊ arefacte sunt virge roboris eiꝰ. Ignis comedit eam. Et nūc trāsplātata est ī desertum ī terra inuia ⁊ sitienti: ⁊ egressus ē ignis de virga ramoꝝ eiꝰ q̄ fructū eiꝰ comedit: ⁊ nō fuit ī ea virga fortis sceptrū dñantiū. Planctꝰ est: ⁊ erit in planctū. xx

[E]t factū est in āno septimo ī quīto in decima mensis: venerunt viri de senioribꝫ israhel ut interrogarēt dominū: et sederunt corā me. Et factꝰ est sermo dñi ad me dicens. Fili hominis loquere senioribꝫ israhel: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs deꝰ. Num ad interrogādū me vos venistis? Viuo ego: quia nō respōdebo vobis ait dñs deꝰ. Si iudicas eos: si iudicas fili hoīs. Abominatōnes patrū eoꝝ ostende eis: et dices ad eos. Hec dicit dñs deus. In die qua elegi isrl' ⁊ eleuaui manū meā pro stirpe domꝰ iacob et apparui eis in terra egipti et eleuaui manū meā p eis dicens ego dñs deꝰ vester: in die illa leuaui manū meā p eis ut educerē eos de terra egipti in terrā quam prouiderā eis fluentem lacte ⁊ melle: que est egregia inter oēs terras. Et dixi ad eos. Unusquisqꝫ offensiones oculorū suoꝝ abiciat: ⁊ in ydolis egipti nolite pollui. Ego dominus deus vester. Et irritauerūt me: noluerūtqꝫ me audire. Unusquisqꝫ abominatōnes oculorū suoꝝ non proiecit: nec ydola egipti reliquerūt. Et dixi ut effunderem indignationē meā sup eos: ⁊ implerē irā meā in eis ī medio terre egipti. Et feci pter nomē meū: ut nō violaretur corā gentibus in quaꝝ medio erant: ⁊ inter quos apparui eis ut educerem eos de terra egipti. Eieci ergo eos de terra egipti et eduxi eos in desertū: ⁊ dedi eis p̄cepta mea ⁊ iudicia mea ostendi eis: q̄ faciet homo ⁊ viuet in eis. Insup ⁊ sabbata mea dedi eis ut esset signū inter me et eos: ⁊ scirent quia ego dñs sanctificans eos. Et irritauerūt me domꝰ isrl' in deserto: in p̄ceptis meis nō ambulauerūt ⁊ iudicia mea proiecerūt que faciens homo viuet in eis: et sabbata mea violauerūt vehementer. Dixi ergo ut effunderem furorē meū sup eos ī deserto: ⁊ consumerem eos. Et feci pter nomen meū ne violaretur corā gentibꝫ: de quibus eieci eos ī cōspectu eaꝝ. Ego igitur leuaui manū meā sup eos ī deserto ne inducerem eos in terrā quā dedi eis fluentem lacte ⁊ melle precipuā terrarū omniū: quia iudicia mea proiecerūt et in p̄ceptis meis nō ambulauerūt: ⁊ sabbata mea violauerūt. Post ydola enim cor eoꝝ gradiebatur. Et pepercit oculus meus sup eos ut non interficerem eos: nec cōsumpsi eos in deserto. Dixi aūt ad filios eoꝝ in solitudine. In p̄ceptis patrū vroꝝ nolite incedere: nec iudicia eoꝝ custodiatis: nec ī ydolis eoꝝ polluamini. Ego dñs deꝰ vester. In p̄ceptis meis ambulate: ⁊ iudicia mea custodite ⁊ facite ea et sabbata mea sanctificate ut sit signū inter me et vos: et sciatur quia ego dñs deus vester. Et exacerbauerūt me filij: et in p̄ceptis meis nō ābulauerūt ⁊ iudicia mea non custodierūt ut facerent ea q̄ cum fecerit homo viuet in eis: ⁊ sabbata mea violauerūt. Et cōminatꝰ sum ut effunderem furorem meū sup eos: ⁊ implerem iram meam in eis in deserto. Auerti aūt manū meā: ⁊ feci pter nomen meū ut nō violaretur corā gentibus: de quibus eieci eos in oculis eaꝝ. Iterū leuaui manū meā in eos in solitudine ut dispgerem illos ī nationes et ventilarem ī terras: eo qd iudicia mea nō fecissent. ⁊ p̄cepta mea reprobassent. et sabbata mea violassent: ⁊ post ydola patrū suorū fuissent oculi eoꝝ. Ergo et ego dedi eis p̄cepta non bona et iudicia in quibus non viuēt: ⁊ pollui eos in muneribus suis cum offerrent omne qd aperit vuluam pter delicta sua: ⁊ sciēt quia ego dñs. Quāobrem loquere ad domū israhel fili hoīs: et dices ad eos. Hec dicit dñs deꝰ. Adhuc et in hoc blasphemauerūt me patres vrī cum spreuissent me cōtemnētes: et induxissem eos in terrā. sup quā leuaui manū meā ut darem eis. Viderūt omnē collē excelsum. ⁊ omne lignum nemorosū ⁊ immolauerūt ibi victimas suas: et dederūt ibi irritatōnē oblatōnis sue: ⁊ posuerūt ibi odorē suauitatis sue ⁊ libauerūt libatōnes suas. Et dixi ad eos. Quid ē excelsum: ad qd vos ingredimini? Et vocatū ē nomē eiꝰ excelsū usqꝫ ad hāc diē. Propterea dic ad domū isrl' hec dicit dñs deꝰ. Certe ī via patrū vroꝝ vos polluimini: et post offendicula eoꝝ vos fornicamini. Et ī oblatione donoꝝ vroꝝ cū traducitis filios vros p ignem vos polluimini in omnibus ydolis vris usqꝫ hodie: et ego respōdebo vobis domꝰ israhel? Viuo ego dicit dñs deus: quia non

respondebo vobis: neque cogitatio mentis vestre fiet dicentium. Erimus sicut gentes et sicut cognationes terre: ut colamus ligna et lapides. Vivo ego dicit dominus deus: quoniam in manu forti et in brachio extento et in furore effuso regnabo super vos. Et educam vos de populis: et congregabo vos de terris in quibus dispersi estis. In manu valida et in brachio extento et in furore effuso regnabo super vos: et adducam vos in desertum populorum: et iudicabor vobiscum ibi facie ad faciem. Sicut iudicio contendi adversum patres vestros in deserto terre egipti: sic iudicabo vos dicit dominus. Et subiciam vos sceptro meo: et inducam vos in vinculis federis. Et eligam de vobis transgressores et impios: et de terra incolatus eorum educam eos: et terram israhel non ingredientur: et scietis quia ego dominus. Et vos domus israhel: hec dicit dominus deus. Singuli post ydola vestra ambulate: et servite eis. Quod si et in hoc non audieritis me: et nomen meum sanctum pollueritis ultra in muneribus vestris et in ydolis vestris: in monte sancto meo in monte excelso israhel ait dominus deus ibi serviet michi omnis domus israhel: omnes inquam in terra in qua placebunt michi. Et ibi queram primitias vestras: et initium decimarum vestrarum in omnibus sanctificationibus vestris. In odorem suavitatis suscipiam vos: cum eduxero vos de populis et congregavero vos de terris in quas dispersi estis: et sanctificabor in vobis in oculis nationum. Et scietis quia ego dominus cum eduxero vos ad terram israhel: in terra pro qua levavi manum meam ut darem eam patribus vestris. Et recordabimini ibi viarum vestrarum et omnium scelerum vestrorum quibus polluti estis in eis: et displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus maliciis vestris quas fecistis: et scietis quia ego dominus cum benefecero vobis propter nomen meum: et non secundum vias vestras malas neque secundum scelera vestra pessima domus israhel: ait dominus deus. Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis: pone faciem tuam contra viam austri et stilla ad affricum. Et propheta ad saltum agri meridiani: et dices saltui meridiano. Audi verbum domini. Hec dicit dominus deus. Ecce ego succendam in te ignem: et comburam in te omne lignum viride et omne lignum aridum. Non extinguetur flamma succensionis. Et comburetur in ea omnis facies ab austro usque ad aquilonem: et videbit universa caro quia ego dominus succendi eam: nec extinguetur. Et dixi. A a a domine deus. Ipsi dicunt de me. Numquid non per parabolas loquitur iste?

XXI

Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis pone faciem tuam ad ierusalem: et stilla ad sanctuaria: et propheta contra humum israhel: et dices terre israhel. Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te: et eiciam gladium meum de vagina sua: et occidam in te iustum et impium. Pro eo autem quod occidi in te iustum et impium: idcirco egredietur gladius meus de vagina sua ad omnem carnem ab austro usque ad aquilonem: ut sciat omnis caro quia ego dominus eduxi gladium meum de vagina sua irrevocabilem. Et tu fili hominis ingemisce in contritione lumborum: et in amaritudinibus ingemisce coram eis. Cumque dixerint ad te quare tu gemis: dices. Pro auditu quia venit: et tabescet omne cor: et dissolventur universe manus: et infirmabitur omnis spiritus: et per cuncta genua fluent aque. Ecce venit: et fiet ait dominus deus. Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis propheta et dices. Hec dicit dominus deus. Loquere. Gladius gladius exacutus est et limatus. Ut cedat victimas exacutus est: ut splendeat limatus est. Qui moves sceptrum filii mei succidisti omne lignum. Et dedi eum ad levigandum: ut teneatur manu. Iste exacutus est gladius: et iste limatus est in manu interficientis. Clama et ulula fili hominis: quia hic factus est in populo meo: hic in cunctis ducibus israhel qui fugerant. Gladio traditi sunt cum populo meo. Idcirco plaude super femur quia probatus est: et hoc cum sceptrum subverterit: et non erit dicit dominus deus. Tu ergo fili hominis propheta: et percute manu ad manum: et duplicetur gladius ac triplicetur gladius interfectorum. Hic est gladius occisionis magne: qui obstupescere eos facit et corde tabescere: et multiplicat ruinas. In omnibus portis eorum dedi conturbationem gladii acuti et limati ad fulgendum: amicti ad cedem. Exacuere: vade ad dexteram sive ad sinistram: quocumque faciei tue est appetitus. Quin et ego plaudam manu ad manum: et implebo indignationem meam. Ego dominus locutus sum. Et factus est sermo domini ad me dicens. Et tu fili hominis pone tibi duas vias: ut veniat gladius regis babilonis. De terra una egredientur ambo. Et manu capiet coniecturam: in capite vie civitatis coniciet. Viam pones: ut veniat gladius ad rabbath filiorum amon: et ad iudam in ierusalem munitissimam. Stetit enim rex babilonis in bivio in capite duarum viarum divinationem querens: commiscens sagittas. Interrogavit ydola: exta consuluit. Ad dexteram eius facta est divinatio super ierusalem: ut ponat arietes: ut aperiat os in cede ut elevet vocem in ululatu: ut ponat arietes contra portas: ut comportet aggerem ut edificet munitiones. Eritque quasi consulens frustra oraculum in oculis eorum: et sabbatorum otium imitans. Ipse autem recordabitur iniquitatis ad capiendum. Idcirco hec dicit dominus deus. Pro eo quod recordati estis iniquitatis vestre et revelastis prevaricationes vestras: et apparuerunt peccata vestra in omnibus cogitationibus vestris. Pro eo inquam quod recordati estis: manu capiemini. Tu autem prophane impie dux israhel cuius venit dies in tempore iniquitatis prefinita: hec dicit dominus deus. Aufer cydarim: tolle coronam. Nonne hec est que humilem sublevavit: et sublimem humiliavit? Iniquitatem iniquitatem iniquitatem ponam eam. Et hoc non factum est donec veniret cuius est iudicium: et tradam ei. Et tu fili hominis propheta et dic. Hec dicit dominus deus ad filios amon: et ad opprobrium eorum. Et dices. Mucro mucro evagina te ad occidendum: lima te ut interficias et fulgeas cum tibi viderentur vana et divinarentur mendacia: ut dareris super colla vulneratorum impiorum quorum venit dies in tempore iniquitatis prefinita. Revertere ad vaginam tuam in locum in quo creatus es. In terra nativitatis tue iudicabo te: et effundam super te indignationem meam. In igne furoris mei sufflabo in te: daboque te in manus hominum insipientium et fabricantium interitum. Igni eris cibus. Sanguis tuus erit in medio terre: oblivioni traderis: quia ego dominus locutus sum.

XXII

Et factum est verbum domini ad me dicens. Et tu fili hominis nonne iudicas civitatem sanguinum: et ostendis ei omnes abominationes suas? Et dices. Hec dicit dominus deus. Civitas effundens sanguinem in medio sui ut veniat tempus eius: et que fecit ydola contra semetipsam ut pollueretur. In sanguine

tuo qui a te effusus est deliquisti: et in
ydolis tuis que fecisti polluta es. Et
appropinquare fecisti dies tuos: ⁊ addu-
xisti tempus annorū tuoꝝ. Propterea
dedi te opprobriū gentibꝫ: et irrisionē
universis terris que iuxta sunt et que
procul a te. Triūphabūt de te: sordida-
nobilis-grandis interitu. Ecce princi-
pes israhel singuli in brachio suo fue-
runt in te ad effundendū sanguinem:
patrem ⁊ matrem cōtumelijs affecerūt
in te. Advenā calumniati sunt in me-
dio tui: pupillū ⁊ viduā ꝯtristaverūt
apud te: sanctuaria mea sprevistis et
sabbata mea polluistis. Viri detracto-
res fuerūt ī te ad effundēdū sanguinē:
⁊ sup mōtes cōmederūt ī te: scelus ope-
rati sunt in medio tui. Verecūdiora
patris discoperuerūt in te: immūdi-
ciam menstruate humiliaverūt in te.
Et unusquisqꝫ in uxorem ꝓximi sui o-
peratꝰ est abominationē: ⁊ socer nurꝫ
suā polluit nepharie: frater sororem
suā filiā patris sui oppressit in te. Mu-
nera acceperūt apud te ad effundendū
sanguinē: usurā ⁊ supabūdantiā ac-
cepisti ⁊ avare ꝓximos tuos calūnia-
baris: meiqꝫ oblita es dicit dn̄s deus.
Ecce complosi manꝰ meas sup avari-
ciam tuā quā fecisti: et sup sanguinē
qui effusus est in medio tui. Nunquid
sustinebit cor tuū: aut ꝑvalebūt manꝰ
tue in diebꝫ quos ego faciā tibi? Ego
dn̄s locutꝰ sum-et faciā. Et dispgam
te in nationes: ⁊ ventilabo te in terras.
Et deficere faciā immūdiciā tuā a te:
et possidebo te in conspectu gentiū: et
scies quia ego dn̄s. Et factū est verbū
dn̄i ad me dicens. Fili hominis: versa
est michi domꝰ israhel ī scoriā. Omnes
isti es ⁊ stannū et ferrū et plumbū ī me-
dio fornacis. Scoria argēti facti sunt.

Propterea hec dicit dn̄s deꝰ. Eo ꝙ ver-
si estis omnes in scoriā: propterea ecce
ego cōgregabo vos in medio ierusa-
lem cōgregatione argēti ⁊ eris et stāni
⁊ ferri ⁊ plumbi in medio fornacis: ut
succendā in ea ignē ad cōflandū. Sic
cōgregabo in furore meo et ī ira mea:
et requiescam. Et conflabo vos ⁊ con-
gregabo vos: et succendā vos in igne
furoris mei: ⁊ cōflabimini in medio e-
ius ut conflatur argentū in medio for-
nacis: sic eritis in medio eiꝰ. Et scietis
quia ego dn̄s: cum effuderim indigna-
tionē meā sup vos. Et factū est verbū
dn̄i ad me dicens. Fili hominis-dic
ei. Tu es terra immūda et nō cōpluta
in die furoris. Coniuratio ꝓphetarū
in medio eiꝰ. Sicut leo rugiēs rapiēs-
qꝫ ꝑdam animas devoraverūt: opes
et ꝑciū acceperūt: viduas eiꝰ mltiplica-
verūt in medio illiꝰ. Sacerdotes eius
contempserūt legem meā: ⁊ polluerūt
sanctuaria mea. Inter sanctū ⁊ ꝓpha-
nū nō habuere distātiā: inter pollutū
et mundū nō intellexerūt et a sabbatis
meis averterūt oculos suos: ⁊ coinqui-
nabar in medio eoꝝ. Principes eius
in medio illius quasi lupi rapientes
predam: ad effundendū sanguinem ⁊
ad predendas animas et avare sectā-
da lucra. Prophete aūt eiꝰ liniebāt eos
absqꝫ temperamēto videntes vana et
divinātes ei mendaciū: dicentes hec di-
cit dn̄s deus: cum dn̄s nō sit locutus.
Populi terre calumniabātur calūni-
am et rapiebāt violenter: egenū ⁊ pau-
perem affligebāt: et advenā opprime-
bant calumnia absqꝫ iudicio. Et que-
sivi de eis virū qui interponeret sepem:
et staret oppositꝰ contra me ꝓ terra ne
dissiparem eam: ⁊ nō inveni. Et effudi
sup eos indignationē meā: ⁊ ī igne ire

mee consumpsi eos. Viam eoꝝ in ca-
put eoꝝ reddidi ait dn̄s deꝰ. XXIII
Et factus est sermo dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis: due mulieres
filie matris unꝰ fuerūt: ⁊ fornicate sūt
in egipto. In adolescentia sua fornica-
te sunt. Ibi subacta sunt ubera eaꝝ: et
fracte sunt māme pubertatis eaꝝ. No-
mina aūt eaꝝ oolla maior: ⁊ ooliba
soror eiꝰ minor. Et habui eas: et pepe-
rerūt filios et filias. Porro eaꝝ nomi-
na-samaria oolla: ⁊ ierusalē ooliba.
Fornicata est igit̄ sup me oolla: ⁊ in-
sanivit in amatores suos in assyrios
propinquātes-vestitos iacincto-prin-
cipes ⁊ magistratꝰ-iuvenes cupidinis-
universos equites ascensores equoꝝ:
et dedit fornicationes suas sup eos e-
lectos filios assyrioꝝ universos: et in
omnibꝫ in quos insanivit ī immūdicijs
eoꝝ polluta est. Insup ⁊ fornicationes
suas quas habuerat in egipto nō re-
liquit. Nam ⁊ illi dormierūt cum ea ī
adolescentia sua: ⁊ illi ꝯfregerūt ubera
pubertatis eiꝰ: ⁊ effuderūt fornicationē
suā sup eam. Propterea tradidi eam
in manꝰ amatoꝝ suoꝝ: ⁊ in manꝰ fili-
orū assur sup quorū insanivit libidi-
ne. Ipsi discoperuerūt ignominiā eiꝰ:
filios ⁊ filias eiꝰ tulerūt: ⁊ ipsam occi-
derūt gladio. Et facte sūt famose mu-
lieres: ⁊ iudicia ꝑpetrarunt in ea. Qđ
cum vidisset soror eiꝰ ooliba-plus ꝙ
illa insanivit libidine: ⁊ fornicationē
suā sup fornicationē sororis sue ad
filios assyriorū ꝑbuit impudenter: du-
cibus ⁊ magistratibꝫ ad se venientibus
indutis veste varia: equitibꝫ q̄ vecta-
bantur equis: ⁊ adolescentibus forma
cunctis egregia. Et vidi ꝙ polluta es-
set via una ambaꝝ: ⁊ auxit fornicatio-
nes suas. Cūqꝫ vidisset viros depictos

in pariete ymagines chaldeoꝝ expres-
sas coloribus-⁊ accinctos baltheis re-
nes-⁊ tyaras tinctas in capitibus eoꝝ
formā ducū omniū-similitudinē filiorū
babilonis terreqꝫ chaldeoꝝ in qua or-
ti sunt: insanivit sup eos ꝯcupiscen-
tia oculoꝝ suoꝝ: ⁊ misit nūcios ad eos
in chaldeam. Cūqꝫ venissent ad eā fi-
lij babilonis-ad cubile mammarū-pollu-
erūt eam in stupris suis: ⁊ polluta est
ab eis-et saturata est anima eiꝰ ab il-
lis. Denudavit quoqꝫ fornicationes
suas: ⁊ discoperuit ignominiā suā.
Et recessit aīa mea ab ea: sicut recesse-
rat anima mea a sorore eiꝰ. Multipli-
cavit enim fornicationes suas recor-
dans dies adolescentie sue quibus for-
nicata est in terra egipti: ⁊ insanivit li-
bidine sup cōcubitū eoꝝ quoꝝ carnes
sunt ut carnes asinoꝝ: et sicut fluxus
equoꝝ fluxus eorū. Et visitasti scelus
adolescentie tue: quādo subacta sunt
in egipto ubera tua: et confracte sunt
māme pubertatis tue. Propterea oo-
liba hec dicit dn̄s deꝰ. Ecce ego susci-
tabo omnes amatores tuos contra te
de quibus saturata est anima tua: et
congregabo eos adversum te in circu-
itu: filios babilonis ⁊ universos chal-
deos-nobiles tyrannosqꝫ ⁊ principes-
omnes filios assyrioꝝ: iuvenes forma
egregia-duces et magistratꝰ-universos pri-
cipes principū: et nominatos ascensores e-
quoꝝ. Et venient sup te instructi curru
et rota: et multitudo ꝑplorū. Lorica et
clipeo ⁊ galea armabūtur cōtra te un-
diqꝫ. Et dabo corā eis iudiciū: ⁊ iudi-
cabūt te iudicijs suis. Et ponā zelum
meū ī te: quē tecū exercēt ī furore. Nasū
tuū ⁊ aures tuas ꝑcident: ⁊ que remā-
serūt gladio concidēt. Ipsi filios tuos
et filias tuas capiēt: ⁊ novissimū tuū

deuorabit ignis. Et denudabūt te ve-
stimentis tuis: ⁊ tollēt vasa glorie tue.
Et requiescere faciā scelus tuū de te: et
fornicationē tuā de terra egipti. Nec
leuabis oculos tuos ad eos: et egipti
non recordaberis amplius: quia hec
dicit dn̄s deꝰ. Ecce ego tradam te ī ma-
nus eoꝝ quos odisti: in manꝰ de qui-
bus saciata est anima tua: ⁊ agent te-
cum in odio. Et tollent om̄es labores
tuos: ⁊ dimittent te nudam ⁊ ignomi-
nia plenā: et reuelabitur ignominia
fornicationū tuaꝝ. Scelus tuū et for-
nicationes tue fecerūt hec tibi: quia for-
nicata es post gentes inter quas pol-
luta es in ydolis eoꝝ. In via sororis
tue ambulasti: ⁊ dabo calicem eius in
manu tua. Hec dicit dn̄s deꝰ. Calicē
sororis tue bibes · profundū ⁊ latum.
Eris in derisum et in subsannationē
que es capacissima: ebrietate ⁊ dolore
repleberis: calice meroris ⁊ tristicie · ca-
lice sororis tue samarie. Et bibes illū
et epotabis usq; ad feces: et fragmen-
ta eiꝰ deuorabis ⁊ ubera tua lacerabis:
q̄a ego locutꝰ sum ait dn̄s deꝰ. Pro-
pterea hec dicit dn̄s deꝰ. Quia oblita
es mei et proiecisti me post corpꝰ tuū:
tu quoq; porta scelus tuū ⁊ fornicatio-
nes tuas. Et ait dn̄s ad me dicēs. Fi-
li hominis: nūquid iudicas oollam
et oolibā ⁊ annūcias eis scelera earū·
quia adultere sunt · ⁊ sanguis ī ma-
nibus eaꝝ · ⁊ cum ydolis suis fornica-
te sunt? Insup ⁊ filios suos quos ge-
nuerūt michi obtulerūt eis ad deuorā-
dum. Sed ⁊ hoc fecerūt michi. Pollu-
erūt sanctuariū meū in die illa: ⁊ sab-
bata mea ꝓphanauerūt. Cumq; imo-
larent filios suos ydolis suis · ⁊ ingre-
derentur sanctuariū meū in die illa ut
polluerēt illud: etiā hec fecerūt ī medio
domꝰ mee. Miserūt ad viros venien-
tes de longe: ad quos nūciū miserāt.
Itaq; ecce venerūt quibus te lauisti et
circūliuisti stibio oculos tuos: ⁊ orna-
ta es mundo muliebri. Sedisti in lecto
pulcerrimo: ⁊ mensa ornata est ante
te. Thimiama meū et ungentū meū po-
suisti sup eam: ⁊ vox multitudinis exul-
tantis erat in ea. Et in viris q̄ de mul-
titudine hominū adducebant̄: et venie-
bant de deserto · posuerūt armillas in
manibus eaꝝ: ⁊ coronas speciosas in
capitibus eaꝝ. Et dixi ei que attrita ē
in adulterijs. Nūc fornicabitur in for-
nicatione sua · etiā hec. Et ingressi sūt
ad eam: quasi ad mulierem meretricem.
Sic ingrediebant̄ ad oollam ⁊ ad ooli-
bam mulieres nepharias. Viri ergo
iusti sunt. Hij iudicabūt eas iudicio
adulterarū et iudicio effundentiū san-
guinem: quia adultere sunt: ⁊ sanguis
in manibus eaꝝ. Hec enim dicit dn̄s
deus. Adduc ad eas multitudines et
trade eas in tumultum ⁊ in rapinā: et
lapidentur lapidibꝫ ꝑplorū: et confo-
diant̄ gladijs eoꝝ. Filios ⁊ filias eaꝝ
interficient: ⁊ domos eaꝝ igne succen-
dent. Et auferam scelus de terra: et di-
scent om̄es mulieres ne faciāt scd̄m sce-
lus eaꝝ. Et dabūt scelus vestrū super
vos: ⁊ peccata ydoloꝝ vestroꝝ portabi-
tis: ⁊ scietis q̄a ego dn̄s deꝰ. xxiiij

Et factum est verbū dn̄i ad me in
anno nono: in mense decimo
decima die mensis dicens. Fili homi-
nis: scribe tibi nomē diei huiꝰ in qua
cōfirmatus ē rex babilonis adūsum
ihrl'm hodie: ⁊ dices ꝑ ꝓuerbiū ad
domū irritatricem parabolā: ⁊ loque-
ris ad eos. Hec dicit dominꝰ deꝰ. Po-
ne ollam: pone inq̄: et mitte in eam
aquam. Congere frusta eius in eam:

omnē partē bonā · ⁊ femur · et armū · e-
lecta: ⁊ ossibus plena. Pinguissimū
pecꝰ assume: compone quoq; strues
ossiū sub ea. Efferbuit coctio eius: et
discocta sunt ossa illius ī medio eius
Propterea hec dicit dn̄s deus. Ve ci-
uitati sanguinū oolle cuiꝰ rubigo in
ea ē: et rubigo eiꝰ nō exiuit de ea. Per
partes ⁊ per partes suas eice eam. Nō
cecidit sup eam sors. Sanguis enim
eius in medio eius est: sup limpidissi-
mā petrā effudit illū. Nō effudit illū
sup terram ut possit operiri puluere:
ut superinducerem indignationē meā
et vindicta ulciscerer. Dedi sanguinē
eius sup petram limpidissimā: ne ope-
riret̄. Propterea hec dicit dn̄s deꝰ. Ve
ciuitati sanguinū: cuiꝰ ego grandē fa-
ciam piram. Cōgerere ossa: que igne
succendā. Consumentur carnes: et co-
quetur uniūsa compositio: et ossa ta-
bescent. Pone quoq; eam sup prunas
vacuam ut incalescat ⁊ liquefiat es e-
ius: et conflet̄ur in medio eius inqui-
namentū eius: ⁊ consumatur rubigo
eius. Multo labore sudatū est: et nō
exiuit de ea nimia rubigo eius · neq;
per ignē. Immūdicia tua execrabilis:
quia mūdare te volui: ⁊ non es mū-
data a sordibus tuis. Sed nec mūda-
beris priꝰ: donec quiescere faciā indi-
gnationē meā in te. Ego dn̄s locutꝰ
sum. Veniet ⁊ faciā: non transeā neq;
parcam: nec placabor. Iuxta vias tu-
as et iuxta adinuentiones tuas iudi-
cabo te dicit dn̄s. Et factū est verbum
dn̄i ad me dicens. Fili hominis: ecce
ego tollo a te desiderabile oculoꝝ tuoꝝ
in plaga: ⁊ non planges neq; plora-
bis neq; fluent lacrime tue. Ingemisce
tacens: mortuorū luctum non facies.
Corona tua circumligata sit tibi: et
calciamenta tua erunt in pedibꝫ tuis:
nec amictu ora velabis · nec cibos lu-
gentiū comedes. Locutꝰ sum ergo ad
ꝓplm mane: et mortua est uxor mea
vespere. Feciq; mane sicut p̄ceperat mi-
chi. Et dixit ad me ꝓplus. Quare non
indicas nobis quid ista significent q̄
tu facis? Et dixi ad eos. Sermo dn̄i
factus est ad me dicens. Loquere do-
mui israhel. Hec dicit dn̄s deꝰ. Ecce e-
go polluā sanctuariū meū · supbiam
imperij vestri · ⁊ desiderabile oculoꝝ ve-
strorū · ⁊ sup quo pauet anima vestra:
et filij vestri et filie vestre quas reliqui-
stis gladio cadent: ⁊ facietis sicut feci.
Ora amictu non velabitis: ⁊ cibos lu-
gentiū non comedetis. Coronas ha-
bebitis in capitibꝫ vestris: ⁊ calciamē-
ta in pedibus. Non plangetis neq;
flebitis: sed tabescetis in iniquitatibꝫ
vestris: ⁊ unusquisq; gemet ad fratrē
suū. Eritq; ezechiel vobis in portentū.
Iuxta om̄ia que fecit facietis cum ve-
nerit istud: ⁊ scietis quia ego dn̄s deꝰ.
Et tu fili hominis ecce in die qua tol-
lam ab eis fortitudinē eorū · ⁊ gaudiū
dignitatis · ⁊ desideriū oculoꝝ eoꝝ · sup
quo requiescūt anime eorū · filios ⁊ fi-
lias eorū: in die illa cum venerit fugi-
ens ad te ut annūciet tibi: ī die inquā
illa aperietur os tuū cum eo qui fugit:
et loqueris ⁊ nō silebis ultra · eritq; eis
ī portentū: ⁊ scietis q̄a ego dn̄s. xxv

Et factus est sermo dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis: pone faciē
tuā contra filios ammon et prophe-
tabis de eis: ⁊ dices filijs āmon. Audi-
te verbum dn̄i dei. Hec dicit dn̄s deus.
Pro eo ꝙ dixisti euge euge sup sanctu-
ariū meū q̄a pollutū ē · ⁊ sup terrā isra-
hel q̄m desolata est · et sup domū iuda
quoniā ducti sūt ī captiuitatē: idcirco

ego tradam te filijs orientalibꝫ in he-
reditatem: ⁊ collocabūt caulas suas
in te. ⁊ ponent in te tentoria sua. Ipsi
comedēt fruges tuas: ⁊ ipsi bibent lac
tuū. Daboq; rabbath in habitaculū
camelorū. ⁊ filios āmon in cubile pe-
corū: et scietis quia ego dñs: quia hec
dicit dñs deꝰ. Pro eo ꝙ plausisti ma-
nu ⁊ ꝑcussisti pede ⁊ gauisa es ex toto
affectu sup terram israhel: idcirco ecce
ego extendam manū meā sup te. ⁊ tra-
dam te in direptionē gentiū: ⁊ interfi-
ciam te de ꝑplis. ⁊ perdam de terris et
conteram: ⁊ scietis quia ego dñs. Hec
dicit dñs deꝰ. Pro eo ꝙ dixerūt moab
et seyr ecce sicut omnes gentes domꝰ
iuda: idcirco ecce ego aperiam humeꝝ
moab de ciuitatibꝫ: de ciuitatibꝫ inqꝫ
eiꝰ. ⁊ de finibus eius inclitas terre. be-
thiesimoth ⁊ beelmeon et cariathaim
filijs orientis cum filijs āmon. Et da-
bo eam in hereditatem: ut non sit ul-
tra memoria filiorū ammon in genti-
bus. Et in moab faciam iudicia: ⁊ sci-
ent quia ego dominus. Hec dicit dñs
deꝰ. Pro eo ꝙ fecit ydumea ultionē ut
se vindicaret de filijs iuda. peccauitq;
delinquens et vindictam expetiuit de
eis: idcirco hec dicit dñs deꝰ. Extendā
manū meā sup ydumeā: ⁊ auferam de
ea hominē ⁊ iumentū: et faciam eam
desertam ab austro. Qui sunt ī dedan
gladio cadent: ⁊ dabo ultionē meam
sup ydumeā ꝑ manū ꝑpli mei israhel.
Et facient in edom iuxta iram meā ⁊
furorem meū: ⁊ scient vindictā meā di-
cit dñs deus. Hec dicit dominꝰ deus.
Pro eo ꝙ fecerūt palestini vindictā. ⁊
ulti se sunt toto animo. interficientes
et implentes inimicicias veteres: pro-
pterea hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego exten-
dam manū meā super palestinos: et
interficiā interfectores. Et perdam reli-
quias maritime regionis: faciamq;
in eis ulciones magnas arguens in
furore: et scient quia ego dominus cū
dedero vindictā meā sup eos. XXVI

Et factum est in undecimo anno
prima mensis: factus est sermo
dñi ad me dicens. Fili hominis: pro
eo ꝙ dixit tyrus de ierusalē: euge con-
fracte sunt porte ꝑploꝝ: cōuersa est ad
me: implebor. deserta est: propterea hec
dicit dñs deus. Ecce ego sup te tyre: et
ascendere faciam ad te gentes multas.
sicut ascendit mare fluctuans. Et dissi-
pabunt muros tyri: et destruent tur-
res eius. Et radam puluerem eiꝰ de ea:
et dabo eam in limpidissimā petram.
Siccatio sagenarū erit in medio ma-
ris: quia ego locutus sum ait dominꝰ
deꝰ: et erit in direptionē gentibus. Fi-
lie quoq; eius que sunt ī agro gladio
interficientur: ⁊ sciēt quia ego dominꝰ:
quoniā hec dicit dominꝰ deus. Ecce
ego adducam ad tyrum nabuchodo-
nosor regem babilonis ab aquilone:
regem regum. cum equis ⁊ curribus et
equitibus ⁊ cetu ꝑploq; magno. Fili-
as tuas que sunt ī agro gladio inter-
ficiet: ⁊ circūdabit te municionibus ⁊
comportabit aggerem in gyro. Et ele-
uabit contra te clipeum: ⁊ vineas ⁊ a-
rietes temperabit ī muros tuos: ⁊ tur-
res tuas destruet in armatura sua. In-
undatione equorū eius operiet te pul-
uis eorū: a sonitu equitū ⁊ rotaꝝ ⁊ cur-
ruū mouebūtur muri tui. Cum ingres-
sus fuerit portas tuas quasi ꝑ introi-
tum urbis dissipate. ungulis equorū
suoꝝ cōculcabit omēs plateas tuas:
ꝑplm tuū gladio cedet: ⁊ statue tue no-
biles in terram corruent. Vastabūt o-
pes tuas. diripiēt negociaciones tuas:

et destruent muros tuos. ⁊ domos tu-
as ꝑclaras subuertēt: ⁊ lapides tuos
et ligna tua ⁊ puluerem tuū in medio
ponent. Et quiescere faciam multitu-
dinem canticorū tuorū: ⁊ sonitus ci-
thararū tuarū nō audietur amplius.
Et dabo te in limpidissimā petrā: sic-
catio sagenarū eris nec edificaberis
ultra: quia ego dominꝰ locutus sum
dicit dñs deus. Hec dicit dñs deus de
tyro. Nūquid non a sonitu ruine tue.
et gemitu interfectorū tuoꝝ cū occisi fu-
erint in medio tui. cōmouebūtur insu-
le: et descendent de sedibus suis omēs
principes maris. et auferent exuuias
suas: ⁊ vestimenta sua varia abicient
et induentur stupore: In terra sedebūt:
et attoniti sup repentino casu suo am-
mirabūtur: ⁊ assumentes sup te lamē-
tum dicent tibi. Quomō peristi que ha-
bitas in mari urbs inclita: que fuisti
fortis in mari cum habitatoribꝫ tuis
quos formidabāt uniuersi: Nūc stu-
pebunt naues in die pauoris tui: et
turbabūtur insule in mari eo ꝙ nullꝰ
egrediatur ex te: quia hec dicit dominꝰ
deus. Cum dedero te urbem desolatā
sicut ciuitates que non habitātur: et
adduxero sup te abissum. ⁊ operuerint
te aque multe ⁊ detraxero te cum hijs ꝗ
descendūt in lacum ad ꝑplm sempiter-
nū: et collocauero in terra nouissima
sicut solitudines veteres cum hijs qui
deducūtur in lacum ut non habiteris:
porro cū dedero gloriā in terra viuen-
tiū. in nichilū redigam te: ⁊ non eris.
et requisita non inuenieris ultra ī sem-
piternū dicit dominꝰ deꝰ. XXVII

Et factū est verbum dñi ad me di-
cens. Tu ergo fili hominis assu-
me sup tyrum lamentū: ⁊ dices tyro. ꝗ
habitat ī introitu maris: negociatori
ꝑplorū ad insulas multas. Hec dicit
dominꝰ deus. O tyre tu dixisti. Perfe-
cti decoris ego sum: ⁊ in corde maris
sita. Finitimi tui qui te edificauerunt
impleuerūt decorem tuū: abietibꝫ de
sanir extruxerūt te cum omnibꝫ tabu-
latis maris. Cedrum de libano tule-
runt ut facerent tibi malū: quercus de
basan dolauerūt ī remos tuos: trāstra
tua fecerūt tibi ex ebore indico: ⁊ preto-
riola de insulis ytalie. Bissus varia
de egipto texta est tibi in velum ut po-
neretur in malo: iacinctus ⁊ purpura
de insulis elisa facta sunt operimentū
tuū. Habitatores sydonis et aradij
fuerunt remiges tui: sapientes tui tyre
facti sunt gubernatores tui: senes bi-
blij et prudentes eius prebuerūt nau-
tas. ad ministeriū varie suppellectilis
tue. Omēs naues maris et naute eaꝝ
fuerūt in ꝑplo negociationis tue: perse
⁊ lidij ⁊ libies erant in exercitu tuo viri
bellatores tui: clipeū ⁊ galeam suspen-
derūt in te ꝓ ornatu tuo. Filij aradij
cum exercitu suo super muros tuos in
circuitu: sed et pigmei qui erant in tur-
ribus tuis pharetras suas suspende-
runt in muris tuis per gyrum. Ipsi cō-
pleuerūt pulcritudinē tuā. Carthagi-
nenses negociatores tui. A multitudi-
ne cunctarū diuitiarū argēto ferro stā-
no plumboq; repleuerunt nundinas
tuas. Grecia thubal et mosoch insti-
tores tui. Mācipia ⁊ vasa erea addu-
xerunt ꝑplo tuo de domo thogorma:
equos et equites et mulos adduxerūt
ad forum tuū. Filij dedan negociato-
res tui. Insule multe negociatio ma-
nus tue. Dentes eburneos et hebeni-
nos cōmutauerūt in ꝑcio tuo. Syrus
negociator tuus. Propter multitudi-
nem operū tuorū gemmā et purpurā

et scutulata ⁊ bissū ⁊ sericū ⁊ chodchod
posuerūt in mercatu tuo. Juda ⁊ terra
isrl' ipi institores tui in frumēto primo:
balsamū et mel ⁊ oleū et resinā ꝓposu-
erūt in nūdinis tuis. Damascen⁹ ne-
gociator tuus in multitudine operū
tuorū: in multitudine diuersarū opū
in vino pingui: in lanis coloris opti-
mi. Dan ⁊ grecia ⁊ mozel in nūdinis
tuis ꝓposuerūt ferrū fabrefactū: stacte
et calamus in negociatōne tua. De-
dan institores tui in tapetibus ad se-
dendum. Arabia ⁊ vniuersi principes
cedar ipsi negociatores manus tue:
cum agnis et arietibus et hedis vene-
runt ad te negociatores tui. Vendito-
res saba ⁊ rema ipi negociatores tui:
cum vniuersis primis aromatibus ⁊
lapide p̄cioso ⁊ auro qd' ꝓposuerūt in
mercatu tuo. Arā ⁊ chenne ⁊ eden nego-
ciatores tui. Saba assur ⁊ chelmath
vēditores tui: ipi negociatores tui mul-
tiphariā īuolucris iacincti ⁊ polimitoꝝ
gazarūq; p̄ciosaꝝ q̄ obuolute et astri-
cte erāt funib3: cedrosq; habebāt ī nego-
ciatōnibus tuis. Naues maris prin-
cipes tui ī negociatione tua: ⁊ repleta
es: ⁊ glorificata nimis in corde maris.
In aquis maris adduxerunt te remi-
ges tui. Vent⁹ auster contriuit te. In
corde maris diuitie tue: ⁊ thesauri tui
et m̄ltiplex instrumētum tuū. Naute
tui et gubernatores tui q̄ tenebāt sup-
pellectilem tuā ⁊ ꝑplo tuo preerāt: viri
quoq; bellatores tui qui erant in te cū
vniuersa multitudine tua que est ī me-
dio tui: cadent in corde maris in die
ruine tue. A sonitu clamoris guberna-
torū tuorū cōturbabūtur classes: ⁊ de-
scendent de nauibus suis omēs qui
tenebant remū. Naute ⁊ vniuersi gu-
bernatores maris in terra stabunt: et
eiulabūt super te voce magna: et cla-
mabunt amare. Et supiacient pulue-
rem capitibus suis. ⁊ cinere cōspergen-
tur: ⁊ radent sup te caluiciū: ⁊ accingen-
tur cilicijs. Et plorabunt te ī amaritu-
dine anime ploratu amarissimo: et
assument super te carmen lugubre: ⁊
plangent te. Que est ut tyrus que ob-
mutuit in medio maris? Que ī exitu
negociationū tuarū de mari implesti
ꝓplos multos: ī multitudine diuitiaꝝ
tuarū ⁊ ꝓplorū tuoꝝ ditasti reges terre.
Nūc contrita es a mari: in ꝓfundis
aquarū opes tue: ⁊ omnis multitudo
tua q̄ erat ī medio tui cecideRūt. Vniu-
si habitatores insularū obstupuerūt
sup te: et reges eaꝝ oēs tēpestate perculsi
mutauerūt vult⁹. Negociatores ꝓploꝝ
sibilauerūt sup te. Ad nichilū deducta
es: ⁊ nō eris usq; ī ꝑpetuū. xxviii

Et fact⁹ est s̄mo dn̄i ad me dicens.
Fili hominis: dic principi tyri.
Hec dicit domin⁹ deus. Eo q̄ eleuatū
est cor tuū ⁊ dixisti. deus ego sum et in
kathedra dei sedi in corde maris: cū
sis homo ⁊ nō deus: ⁊ dedisti cor tuū
quasi cor dei. Ecce sapientior es tu da-
niele: omne secretū nō est absconditū
a te. In sapientia et prudentia tua fe-
cisti tibi fortitudinē: ⁊ acquisisti aurū et
argentū in thesauris tuis in multitu-
dine sapientie tue: ⁊ in negociatione
tua multiplicasti tibi fortitudinē. ⁊ e-
leuatū est cor tuū in robore tuo. Pro-
pterea hec dicit dn̄s deus. Eo q̄ eleua-
tum est cor tuū quasi cor dei: idcirco
ecce ego adducā super te alienos robu-
stissimos gentiū. Et nudabūt gladi-
os suos sup pulcritudinē sapiētie tue:
et polluent decorem tuū. Interficient
et detrahent te: et morieris in interitu
occisorū in corde maris. Numquid
dicens loqueris deus ego sum coram
interficientib3 te: cū sis homo ⁊ nō de⁹?
In manu occidentiū te morte incircū-
cisoꝝ morieris: in manu alienoꝝ: q̄a
ego locut⁹ sum ait dn̄s deus. Et fact⁹
est sermo dn̄i ad me dicens. Fili hoīs:
leua planctum sup regem tyri et dices
ei. Hec dicit domin⁹ deus. Tu signacu-
lum similitudinis plenus sapientia
ꝑfectus decore: in delicijs paradisi dei
fuisti. Omnis lapis p̄ciosus operimē-
tum tuū: sardius thopazius ⁊ iaspis.
crisolitus et onix ⁊ berillus. saphirus
et carbunculus ⁊ smaragdus. Aurū
quoq; decoris tui ⁊ foramina tua in
die qua conditus es ꝑparata sunt. Tu
cherub extentus et ꝓtegens: ⁊ posui te
in mōte sancto dei. In medio lapidū
ignitorū ambulasti: perfectus in vijs
tuis a die conditionis tue: donec in-
uenta est iniquitas in te. In multitu-
dine negociationis tue repleta sunt
interiora tua iniquitate. ⁊ peccasti: et
eieci te de mōte dei: ⁊ ꝑdidi te o cherub
protegens de medio lapidū ignitorū.
Et eleuatum est cor tuū in decore tuo.
Perdidi sapientiā tuā in decore tuo:
in terrā ꝓieci te: ante faciem regū dedi
te ut cernerēt te. In multitudine iniqui-
tatū tuarū ⁊ iniquitate negociatōnis
tue polluisti sanctificationē tuā. Pro-
ducam ergo ignem de medio tui qui
comedat te: ⁊ dabo te in cinerem sup
terrā in conspectu omniū videntiū te.
Omnes qui viderint te in gentibus
obstupescent sup te. Nichili factus es:
et non eris in ꝑpetuum. Et factus est
sermo dn̄i ad me dicens. Fili hominis:
pone faciē tuā contra sydonem ⁊ ꝓphe-
tabis de ea: ⁊ dices. Hec dicit domin⁹
deus. Ecce ego ad te sydon et glorifica-
bor ī medio tui: ⁊ scient quia ego dn̄s
cum fecero in ea iudicia: ⁊ sanctificat⁹
fuero in ea. Et immittā ei pestilentiā et
sanguinē in plateis eius: et corruent
interfecti in medio eius gladio ꝑ circu-
itum: ⁊ scient quia ego domin⁹. Et nō
erit ultra domui israhel. offendiculū
amaritudinis et spina dolorem infe-
rens undiq; per circuitū eorū qui adū-
santur eis: et scient quia ego domin⁹
deus. Hec dicit domin⁹ deus. Quādo
congregauero domū israhel de ꝓplis
in q̄bus dispsi sunt. sanctificabor ī eis
corā gētib3: ⁊ habitabūt ī terra sua quā
dedi seruo meo iacob: ⁊ habitabūt in
ea securi. Et edificabūt domos ⁊ plā-
tabūt vineas: ⁊ habitabūt confidēter
cum fecero iudicia in omnibus q̄ ad-
uersantur eis ꝑ circuitū: ⁊ scient quia
ego dominus deus eorū. xxix

In anno decimo in duodecimo mense
una die mensis factū est verbū dn̄i ad
me dicens. Fili hominis pone faciem
tuā contra pharaonem regem egipti:
et ꝓphetabis de eo: ⁊ de egipto uniūsa
loquere ⁊ dices. Hec dicit domin⁹ de⁹.
Ecce ego ad te pharao rex egipti dra-
co magne q̄ cubas in medio fluminū
tuorū ⁊ dicis. meus est fluuius: ⁊ ego
feci memetipm. Et ponā frenū ī maxil-
lis tuis: ⁊ cōglutinabo pisces fluminū
tuorū squamis tuis. Et extraham te
de medio fluminū tuorū: et uniūsi pi-
sces tui squamis tuis adherebūt. Et ꝓ-
iciā te in desertū: ⁊ omēs pisces flumi-
nis tui. Super faciem terre cades. Nō
colligeris: neq; cōgregaberis. Bestijs
terre ⁊ volatilibus celi dedi te ad deuo-
randum: ⁊ scient omēs habitatores
egipti quia ego domin⁹. Pro eo q̄ fu-
isti baculus arundineus domui isra-
hel quādo app̄henderunt te manu. et
confract⁹ es ⁊ lacerasti omnē humerū

torũ: ⁊ innitentibus eis sup te cominu-
tus es ⁊ dissoluisti omnes renes eoꝝ:
propterea hec dicit dñs deus. Ecce ego
adducam sup te gladiũ: et interficiã
de te hominẽ ⁊ iumentũ. Et erit terra
egipti in desertum ⁊ in solitudinẽ: ⁊ sci-
ent q̃a ego dñs. Pro eo ꝙ dixeris flu-
uius meꝰ est ⁊ ego feci eũ: idcirco ecce e-
go ad te ⁊ ad flumina tua. Daboq̃
terrã egipti in solitudinẽ gladio dissi-
patã: a turre siene usq̃ ad terminos
ethiopie. Non ptransibit eam pes ho-
minis: neq̃ pes iumẽti gradietur ĩ ea:
et non habitabiť quadraginta ãnis.
Daboq̃ terrã egipti desertam ĩ medio
terrarũ desertarũ: et ciuitates eius in
medio urbiũ subuersarũ: et erũt deso-
late quadraginta annis. Et dispgã
egiptios ĩ nationes: ⁊ uentilabo eos
in terras: quia hec dicit dominꝰ deus.
Post finẽ quadraginta annorũ con-
gregabo egiptũ de ꝑplis in quibꝫ disp-
si fuerãt: ⁊ reducam captiuitatem egi-
pti ⁊ collocabo eos in terra phatures
in terram natiuitatis sue: in terra de
qua sumpti sunt. Et erunt ibi ĩ regnũ
humile: ⁊ inter cetera regna erit humi-
lima. Et nõ eleuabiť ultra sup natio-
nes: et ĩminuã eos ne imperẽt gentibꝫ:
neq̃ erunt ultra domui israhel in con-
fidentia docentes iniquitatẽ ut fugi-
ant ⁊ sequãtur eos: et scient quia ego
sum dominꝰ deus. Et factum est in vi-
gesimo et septimo anno in primo in
una mensis: factum est verbũ dñi ad
me dicens. Fili hominis: nabuchodo-
nosor rex babilonis seruire fecit exer-
citum suũ seruitute magna aduersus
tyrum. Omne caput decaluatũ: et o-
mnis humerus depilatꝰ est. Et merces
non est reddita ei neq̃ exercitui eius de
tyro: pro seruitute qua seruiuit michi
aduersus eam. Propterea hec dicit do-
minꝰ deus. Ecce ego dabo nabucho-
donosor regẽ babilonis ĩ terra egipti:
et accipiet multitudinẽ eius et depre-
dabitur manubias eius ⁊ diripiet spolia
eius: ⁊ erit merces exercitui illius ⁊ ope-
ri pro quo seruiuit aduersus eã. Dedi
ei terram egipti: pro eo ꝙ laborauerit
michi ait dominꝰ deꝰ. In die illa pul-
lulabit cornu domui israhel: ⁊ tibi da-
bo apertum os in medio eorũ: et sci-
ent quia ego dominus. xxx.

Et factum est verbũ dñi ad me di-
cens. Fili hominis ꝓpheta ⁊ dic.
Hec dicit dominꝰ deus. Ululate ve
ve diei: q̃a iuxta est dies ⁊ appropinq̃-
bit dies dñi: dies nubis tempus gen-
tium erit. Et ueniet gladius ĩ egiptũ:
et erit pauor in ethiopia cum ceciderint
uulnerati ĩ egipto: ⁊ ablata fuerit mlti-
tudo illius et destructa fundamenta e-
ius. Ethiopia et libia ⁊ lidii et omne
reliquũ uulgus ⁊ chub et filii terre fede-
ris cum eis gladio cadent. Hec dicit
dominꝰ deus. Et corruent fulcientes
egiptũ: ⁊ destruetur supbia imperii eiꝰ.
A turre siene gladio cadent in ea: a-
it dominꝰ exercituũ. Et dissipabũtur
in medio terrarũ desolatarũ: ⁊ urbes
eiꝰ in medio ciuitatũ desertaꝝ erũt: ⁊ sci-
ent quia ego dominꝰ deus cũ dedero
ignem in egipto ⁊ attriti fuerĩt oĩ̃s
auxiliatores eius. In die illa egredien-
tur nũcii a facie mea in trieribꝫ ad con-
terendã ethiopie confidentiã: ⁊ erit pa-
uor in eis in die egipti: quia absq̃ du-
bio ueniet. Hec dicit dñs deꝰ. Et cessa-
re faciã multitudinẽ egipti in manu
nabuchodonosor regis babilonis.
Ipse ⁊ ꝑplus eius cũ eo: fortissimi gẽ-
tiũ adducentur ad disꝑgendam terrã.
Et euaginabũt gladios suos super

egiptum: et implebũt terrã interfectis:
et faciã alueos fluminũ aridos et tra-
dam terrã in manꝰ pessimorũ: ⁊ dissi-
pabo terram et plenitudinẽ eius ĩ ma-
nus alienorũ. Ego dominꝰ locutus
sum. Hec dicit dominꝰ deus. Et dispe-
dam simulacra: ⁊ cessare faciã ydola
de memphis: ⁊ dux de terra egipti nõ
erit amplius. Et dabo terrorem in ter-
ram egipti: ⁊ dispdam terrã phatures
et dabo ignem in taphnis: ⁊ faciam
iudicia mea in alexãdria. Et effundã
indignationẽ meã sup pelusiũ robur
egipti: et interficiã multitudinẽ alexã-
drie: ⁊ dabo ignem in egipto. Quasi
parturiens dolebit pelusiũ: et alexan-
dria erit dissipata: ⁊ memphis angu-
stie quotidiane. Iuuenes eliopoleos
et bubasti gladio cadent: ⁊ ipse capti-
ue ducentur. Et in taphnis nigrescet
dies: cũ contriuero ibi sceptra egipti: et
defecerit in ea supbia potẽtie eiꝰ. Ipsam
nubes operiet: filie autẽ eius in captiui-
tatẽ ducentur. Et iudicia faciã in egi-
pto: ⁊ scient quia ego dñs. Et factũ est
in undecimo ãno in primo mense in
septima mensis: factũ est verbum dñi
ad me dicens. Fili hominis brachiũ
pharaonis regis egipti cõfregi: ⁊ ecce
non est obuolutũ ut restitueretur ei sa-
nitas ut ligaretur pãnis et fasciaretur
linteolis: ⁊ recepto robore posset tene-
re gladiũ. Propterea hec dicit dñs de-
us. Ecce ego ad pharaonẽ regem egi-
pti: ⁊ comminuã eius brachiũ forte sed
confractũ: ⁊ deiciã gladiũ de manu eiꝰ.
Et dispgam egiptum in gentibus: et
uentilabo eos in terris. Et confortabo
brachia regis babilonis: daboq̃ gla-
diũ meũ in manu eius. Et confringã
brachiũ pharaonis: ⁊ gement gemiti-
bus interfecti corã facie eiꝰ. Et confortabo
brachia regis babilonis: et brachia
pharaonis concident. Et scient quia
ego dominꝰ cum dedero gladiũ meũ
in manũ regis babilonis: ⁊ extenderit
eum sup terrã egipti. Et dispgam egi-
ptum in nationes: ⁊ uentilabo eos in
terras: ⁊ sciẽt quia ego dñs. xxxi.

Et factum est in anno undecimo
tercio mense una mensis: factũ
est verbum dñi ad me dicens. Fili ho-
minis: dic pharaoni regi egipti ⁊ ꝑplo
eius. Cui similis factus es in magnitu-
dine tua? Ecce assur quasi cedrus ĩ li-
bano pulcer ramis et frondibꝫ nemo-
rosus excelsusq̃ altitudine: ⁊ inter cõ-
densas frõdes eleuatũ est cacumẽ eius.
Aque nutrierũt illũ: abissus exaltauit
illũ. Flumina eiꝰ manabãt in circuitu
radicũ eius: ⁊ riuos suos emisit ad u-
niuersa ligna regionis. Propterea e-
leuata est altitudo eius sup omnia li-
gna regionis: ⁊ multiplicata sunt ar-
busta eius: ⁊ eleuati sunt rami eius p̃
aquis multis. Cumq̃ extendisset um-
bram suã in ramis eius fecerũt nidos
omnia volatilia celi: ⁊ sub frondibus
eiꝰ genuerũt oĩ̃s bestie saltuũ: et sub
umbraculo illiꝰ habitabit cetus genti-
um plurimarũ. Eratq̃ pulcerrimꝰ in
magnitudine sua: et in dilatione ar-
bustorũ suorũ. Erat enim radix illiꝰ
iuxta aquas multas. Cedri nõ fuerũt
altiores illo in paradiso dei. Abietes
non adequauerũt summitatẽ eiꝰ: ⁊ pla-
tani non fuerũt eque frõdibus illius.
Omne lignũ paradisi dei nõ est assi-
milatũ illi ⁊ pulcritudini eius: quoniã
speciosum feci eum: et multis conden-
sisq̃ frondibus. Et emulata sunt eum
omnia ligna voluptatis: que erãt in
paradiso dei. Propterea hec dicit do-
minꝰ deus. Pro eo ꝙ sublimatus est

in altitudine et dedit summitatem suā
uirentem atq; condensam et eleuatū ē
cor eius in altitudine sua: tradidi eū
in man⁹ fortissimi gentiū. Faciēs fa-
ciet ei: iuxta impietatem ei⁹. Et eieci eū:
et succident eam alieni et crudelissimi
natōnū. Et ꝓicient eum sup montes:
et in cunctis cōuallib; corruent rami
eius. Et confringentur arbusta eius
in uniuersis rupibus terre: ⁊ recedent
de umbraculo eius om̄es ꝑpli terre: et
relinquent eum. In ruina eius habi-
tauerūt om̄ia uolatilia celi: ⁊ ī ramis
eius fuerunt uniuerse bestie regionis.
Quāobrem non eleuabūtur in altitu-
dine sua om̄ia ligna aquarū: nec po-
nent sublimitatem suā inter nemoro-
sa atq; frondosa: nec stabunt in subli-
mitate sua omnia q̄ irrigātur aquis:
quia omnes traditi sunt in mortem
ad terrā ultimā in medio filioꝝ homi-
nū ad eos qui descendūt in lacū. Hec
dicit dn̄s deus. In die quādo descen-
dit ad inferos indixi luctū: operui eum
abisso: ⁊ ꝓhibui flumina eius: et coer-
cui aquas multas. Contristat⁹ est su-
per eum liban⁹: et omnia ligna agri
concussa sunt. A sonitu ruine ei⁹ com-
moui gentes: cū deducerem eū ad in-
fernū cum hijs qui descendebāt in lacū.
Et ꝯsolata sunt in terra infima om̄ia
ligna uoluptatis egregia atq; p̄clara
in libano: uniuersa que irrigabātur
aquis. Nam ⁊ ipi cum eo descendunt
ad infernū ad īterfectos gladio: ⁊ bra-
chiū uniuscuiusq; sedebit sub umbra-
culo eius in medio nationū eius. Cui
assimilat⁹ es o inclite atq; sublimis in-
ter ligna uoluptatis? Ecce deduct⁹ es
cum lignis uoluptatis ad terram ulti-
mam. In medio incircūcisorū dormi-
es: cum eis qui interfecti sunt gladio.
Hic est pharao et omnis multitudo
eius: dicit dominus deus. XXXII

Et factum est duodecimo ānō in
mense duodecimo in una men-
sis: factum est verbū dn̄i ad me dicēs.
Fili hominis assume lamentū super
pharaonē regem egipti: ⁊ dices ad eū.
Leoni gentiū assimilat⁹ es: ⁊ draconi
qui est in mari. Et uentilabas cornu
in fluminibus tuis: ⁊ conturbabas a-
quas pedibus tuis: ⁊ conculcabas flu-
mina earū. Propterea hec dicit dn̄s
deus. Expandam sup te rete meū in
multitudine ꝑplorū multorū: ⁊ extrahā
te in sagena mea et ꝓiciam te in terrā.
Sup faciem agri abiciam te: et habi-
tare faciā sup te omnia uolatilia celi:
et saturabo de te bestias uniuerse terre.
Et dabo carnes tuas sup montes: et
implebo colles tuos sanie tua. Et irri-
gabo terrā fetore sanguinis tui super
montes: ⁊ ualles implebūtur ex te. Et
operiā cū extinct⁹ fueris celos: ⁊ nigresce-
re faciā stellas eius. Solē nube tegā:
et luna non dabit lumen suū. Om̄ia
luminaria celi merere faciā super te: ⁊
dabo tenebras super terrā tuā dicit do-
min⁹ de⁹. Et irrigabo cor ꝑplorū mul-
torū cū induxero contritionē tuā in gen-
tibus sup terras quas nescis: ⁊ stupe-
scere faciā sup te ꝑplos multos. Et reges
eorū horrore nimio formidabūt sup
te cum uolare ceperit gladi⁹ me⁹ super
facies eorū: et obstupescent repente sin-
guli ꝓ anima sua in die ruine sue: q̄a
hec dicit domin⁹ de⁹. Gladius regis
babilonis ueniet tibi: ī gladijs fortiū
deiciā multitudinē tuā. Inexpugnabi-
les omnes gentes hec. Et uastabunt
suꝑbiā egipti: ⁊ dissipabitur multitu-
do eius. Et perdā om̄ia iumenta eius
que erant sup aquas plurimas: ⁊ nō

conturbabit eas pes hominis ultra:
neq; ungula iumentoꝝ turbabit eas.
Tunc purissimas reddā aquas eorū:
et flumina eaꝝ quasi oleum adducā
ait domin⁹ deus: cum dedero terrā egi-
pti desolatā. Deseretur aūt terra a ple-
nitudine sua quādo ꝑcussero omnes
habitatores eius: ⁊ scient quia ego do-
min⁹. Planctus est: ⁊ plangent eum
filie gentiū: sup egiptū ⁊ sup multitudinē
ei⁹ plangent eū: ait domin⁹ deus. Et
factū ē ī duodecimo ānō: in quītadeci-
ma mensis: factū est verbū dn̄i ad me
dicens. Fili hominis: cane carmen lu-
gubre sup multitudinē egipti. Et de-
trahe eam: ipam ⁊ filias gentiū robu-
staꝝ ad terrā ultimā: cum hijs qui de-
scendunt in lacū. Quo pulcrior es de-
scende: ⁊ dormi cū incircūcisis. In me-
dio interfectorū gladio cadent. Gladi-
us datus est. Et attraxerūt eā: ⁊ om̄es
ꝑplos ei⁹. Loquentur ei potentissimi ro-
bustorū de medio inferni: qui cū auxi-
liatoribus eius descenderūt ⁊ dormie-
runt incircūcisi interfectiq; gladio. Ibi
assur ⁊ om̄is multitudo eius: in circu-
itu illius sepulcra eorū om̄es interfecti
et qui ceciderunt gladio: quorū data
sunt sepulcra ī nouissimis laci. Et fa-
cta est multitudo eius ꝑ gyrum sepul-
cri eius: uniuersi interfecti cadentesq;
gladio: qui dederāt quondā formidi-
nem suā in terra uiuentiū. Ibi elam: ⁊
omnis multitudo eius ꝑ gyrum sepul-
cri sui. Omnes hij interfecti ruentesq;
gladio: qui descenderūt incircūcisi ad
terrā ultimā. Qui posuerūt terrorē suū
in terra uiuentiū: et portauerūt igno-
miniā suā cū hijs qui descenderūt in
lacum. In medio interfectoꝝ posuerūt
cubile ei⁹ in uniuersis ꝑplis ei⁹: in cir-
cuitu eius sepulcrū illius. Omnes hij
incircūcisi interfectiq; gladio. Dederūt
enim terrorem in terra uiuentiū: ⁊ por-
tauerūt ignominiā suā cum hijs qui
descendūt in lacum. In medio interfe-
ctoꝝ positi sunt. Ibi mosoch ⁊ tubal ⁊
om̄is multitudo ei⁹: in circuitu eius se-
pulcra illius. Omnes hij incircūcisi
interfectiq; ⁊ cadentes gladio: quia de-
derunt formidinē suā in terra uiuentiū:
et non dormient cum fortibꝫ cadenti-
busq; ⁊ incircūcisis qui descenderūt ad
infernū cum armis suis. Et posuerūt
gladios suos sub capitibꝫ suis: ⁊ fue-
runt iniquitates eorū in ossibus eoꝝ:
quia terror fortiū facti sunt in terra ui-
uentiū. Et tu ergo ī medio īcircūcisorū
contereris: et dormies cum interfectis
gladio. Ibi ydumea ⁊ reges eius et o-
mnes duces eius: qui dati sunt cū exer-
citu suo cum interfectis gladio: et qui
cum incircūcisis dormierūt: et cū hijs
qui descenderūt in lacū. Ibi principes
aquilonis om̄es ⁊ uniuersi uenatores
qui deducti sunt cum interfectis: pauē-
tes ⁊ in sua fortitudine cōfusi: q̄a dor-
mierūt incircūcisi cū interfectis gladio:
et portauerūt confusionē suā cū hijs
qui descendūt in lacū. Vidit eos pha-
rao ⁊ cōsolat⁹ est sup uniuersa multitudi-
ne sua q̄ interfecta est gladio: pharao
et om̄is exercitus ei⁹ ait domin⁹ deus:
quia dedit terrorem suū in terra uiuen-
tiū: ⁊ dormiuit in medio incircūcisoꝝ
cū interfectis gladio: pharao et om̄is
multitudo ei⁹ ait dn̄s de⁹. XXXIII

Et factum est verbū dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis loquere ad
filios ꝑpli tui: ⁊ dices ad eos. Terra cū
induxero sup eam gladiū et tulerit po-
pul⁹ terre virū unū de nouissimis suis
et cōstituerit eum sup se speculatorem
et ille uiderit gladiū uenientem super

terrā· et cecinerit bucina et ānūciauerit
populo: audiēs aūt quisquis ille est
sonitum bucine et non obseruauerit
veneritq; gladius ⁊ tulerit eū: sanguis
ipsiꝰ sup caput eiꝰ erit. Sonū bucine
audiuit ⁊ non se obseruauit: sanguis
eius ī ipso erit. Si aūt se custodierit:
animā suā saluabit. Qđ si speculator
viderit gladiū venientem ⁊ nō insonu-
erit bucina ⁊ ꝑplus se non custodierit·
veneritq; gladius et tulerit de eis ani-
mā: ille quidē in iniquitate sua captꝰ
est: sanguinē aūt eius de manu specu-
latoris requirā. Et tu fili hominis: spe-
culatorē dedi te domui isrl'. Audiēs
ergo ex ore meo sermonem: annūcia-
bis eis ex me. Si me dicēte ad impiū·
impie morte morieris· non fueris lo-
cutus ut se custodiat impiꝰ a via sua:
ipse impius in iniquitate sua morie-
tur: sanguinē autem eiꝰ de manu tua
requirā. Si aūt annūciante te ad im-
piū ut a vijs suis cōuertantur· non fue-
rit conuersus a via sua: ipse in iniqui-
tate sua morietur: porro tu animā tu-
am liberasti. Tu vero fili hominis: dic
ad domū israhel. Sic locuti estis di-
centes. Iniquitates nostre et peccata
nostra sup nos sunt: et in ipsis nos
tabescimus. Quomodo ergo viuere
poterimus? Dic ad eos. Viuo ego
dicit dominꝰ deus: nolo mortē impij:
sed ut cōuertatur impius a via sua et
viuat. Cōuertimini a vijs vestris pes-
simis. Et quare moriemini domus
isrl'? Tu itaq; fili hominis: dic ad fili-
os ꝑpli tui. Iusticia iusti nō liberabit
eum in quacunq; die peccauerit: ⁊ im-
pietas impij nō nocebit ei in quacūq;
die cōuersus fuerit ab impietate sua.
Et iustus non poterit viuere in iustici-
a sua: in quacūq; die peccauerit. Etiā
si dixero iusto ꝙ vita viuat· et cōfisus
in iusticia sua fecerit iniquitatē: omēs
iusticie eius obliuioni tradentur: ⁊ in
iniquitate sua quā operatꝰ est in ipsa
morietur. Si autē dixero impio: mor-
te morieris· ⁊ egerit penitentiā a pecca-
to suo· feceritq; iudiciū et iusticiam· et
pignus restituerit ille impius· rapinā-
q; reddiderit: in mandatis vite ambu-
lauerit nec fecerit quicq̄ iniustū: vita
viuet ⁊ non morietur. Omnia peccata
eius que peccauit nō imputabūtur ei.
Iudiciū et iusticiā fecit: vita viuet. Et
dixerunt filij populi tui. Non est equi
ponderis via dn̄i. Et ipsoꝝ via iniusta
est. Cum enim recesserit iustus a iusti-
cia sua feceritq; iniquitates: morietur
in eis. Et cum recesserit impius ab im-
pietate sua feceritq; iudicium et iusticia-
am: viuet in eis. Et dicitis. Non est re-
cta via domini. Unūquēq; iuxta vi-
as suas iudicabo de vobis domus
israhel. Et factum est in duodecimo
anno in decimo mense· in quinta mē-
sis transmigrationis nostre: venit ad
me qui fugerat de iherusalem dicens.
Vastata est ciuitas. Manus autem
domini facta fuerat ad me vespere an-
tequā veniret qui fugerat: aperuitq;
os meū donec veniret ad me mane: et
aperto ore meo non silui ampliꝰ. Et factū
est verbū dn̄i ad me dicēs. Fili hoīs:
q̇ habitāt in ruinosis hijs sup humū
isrl' loquētes aiūt. Unꝰ erat abrahā:
⁊ hereditate possedit terrā. Nos aūt multi
sumꝰ: nobis data ē tra ī possessionē. Id-
circo dices ad eos. Hec dicit dn̄s deꝰ q̇
in sanguine comeditis et oculos vros
leuatis ad immūdicias vras ⁊ sāguinē
funditis: nūq̇d terrā hereditate possi-
debitis? Stetistis ī gladijs vris· fecistis
abominatiōes· ⁊ vnusquisq; vxorem

proximi sui polluit: ⁊ terram heredita-
te possidebitis? Hec dices ad eos. Sic
dicit dominꝰ deus. Viuo ego: quia
qui in ruinosis habitant gladio ca-
dent: ⁊ qui in agro est· bestijs tradetur
ad deuorandū: qui aūt in ꝑsidijs ⁊ in
speluncis sunt peste morientur. Et da-
bo terram in solitudinē ⁊ in desertū: et
deficiet supba fortitudo eius: et deso-
labūtur montes israhel· eo ꝙ nullus
sit qui ꝑ eos trāseat. Et scient qa dn̄s
cum dedero terrā eorū desolatam ⁊ de-
sertam: ꝓpter vniuersas abominatio-
nes suas quas operati sunt. Et tu fili
hominis filij ꝑpli tui qui locuntur de
te iuxta muros et in ostijs domorū ⁊
dicūt unꝰ ad alterū vir ad ꝓximū suū
loquētes venite et audiamꝰ qui sit ser-
mo egrediens a dn̄o: et veniunt ad te
q̄si si ingrediat' ꝑplus. Et sedent corā
te ꝑplus meus: ⁊ audiūt sermones tu-
os ⁊ non faciūt eos: quia ī canticū o-
ris sui vertunt illos. Et auariciā suā
sequit' cor eoꝝ: ⁊ es eis q̄si carmē musi-
cū qđ suaui dulciq; sono canit'. Et au-
diūt verba tua et nō faciūt ea: et cū ve-
nerit qđ ꝑdictū ē ecce enī venit: tūc scient
q̄a ꝓpheta fuerit inter eos.

XXXIIII

Et factum est verbū dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis ꝓpheta de
pastoribꝫ israhel: ꝓpheta ⁊ dices pasto-
ribus. Hec dicit dominꝰ deus. Ve pa-
storibus israhel: q̇ pascebāt semetipōs.
Nōne greges a pastoribꝫ pascūtur?
Lac comedebatis ⁊ lanis operiebami-
ni: ⁊ qđ crassum erat occidebatis: gre-
gem aūt meū non pascebatis. Qđ in-
firmū fuit non cōsolidastis: ⁊ qđ egro-
tum non sanastis. Qđ fractū est non
alligastis· ⁊ qđ abiectū ē nō reduxistis:
et qđ perierat non quesistis: sed tamē
austeritate iꝑabatis eis et cū potētia.
Et disꝑse sunt oues mee eo ꝙ nō esset
pastor: ⁊ facte sunt in deuoratione o-
mniū bestiaꝝ agri: ⁊ disꝑse sunt. Erra-
uerūt greges mei in cūctis montibus
et ī vniuerso colle excelso: ⁊ sup omnē
faciem terre disꝑsi sunt greges mei: et
non erat qui requireret. Nō erat inq̄
qui requireret. Propterea pastores au-
dite verbum dn̄i. Viuo ego dicit dn̄s
deus: quia ꝓ eo ꝙ facti sūt greges mei
in rapinā ⁊ oues mee in deuoratiōnē
omniū bestiarū agri· eo ꝙ nō esset pa-
stor: neq; enim quesierūt pastores gre-
gem meū: sed pascebāt pastores semet-
ipōs ⁊ greges meos nō pascebāt: pro-
pterea pastores audite verbū dn̄i. Hec
dicit dn̄s deꝰ. Ecce egoipse sup pasto-
res: requirā gregē meū de manu eoꝝ ⁊
cessare faciā ut vltra non pascant gre-
gem meū: nec pascāt ampliꝰ pastores
semetipōs. Et liberabo gregem meū
de ore eorū: ⁊ nō erūt eis in escam: qa
hec dicit dominꝰ deus. Ecce egoipse re-
quirā oues meas: ⁊ visitabo eas sicut
visitat pastor gregem suū: in die quā-
do fuerit in medio ouiū suaꝝ dissipa-
tarū. Sic visitabo oues meas: ⁊ libe-
rabo eas de omnibꝫ locis in quibus
disꝑse fuerāt in die nubis et caliginis.
Et educam eas de ꝑplis ⁊ congregabo
eas de terris: ⁊ inducā eas in terrā suā:
et pascam eas in montibꝫ israhel in ri-
uis et in cūctis sedibꝫ terre. In pascuis
uberrimis pascam eas: ⁊ in montibus
excelsis israhel erunt pascue eaꝝ. Ibi re-
quiescent in herbis virentibꝫ: ⁊ ī pascuis
pinguibus pascent' sup mōtes israhel.
Ego pascā oues meas: et ego eas accu-
bare faciā dicit dn̄s deus. Qđ perierat
requiram ⁊ qđ abiectū erat reducam: ⁊
qđ fractū fuerat alligabo ⁊ qđ infirmū
fuerat consolidabo: et quod pingue

et forte custodiā: et pascam illas in iu-
dicio. Vos autē greges mei: hec dicit
dominus deus. Ecce ego iudico inter
pecus ⁊ pecus: arietū ⁊ hircorū. Nōne
satis vobis erat pascua bona depasci?
Insup et reliquias pascuarū vestrarū
conculcastis pedibus vestris: ⁊ cū pu-
rissimā aquā biberetis: reliquā pedibꝫ
vestris turbastis. Et oues mee hijs q̄
conculcata pedibus vestris fuerāt pa-
scebantur: ⁊ que pedes vestri turbaue-
rant hec bibebant. Propterea hec di-
cit dn̄s deus ad eos. Ecce ego ipse iudi-
co inter pecꝰ pingue et macilentū. Pro
eo ꝙ lateribus et humeris impingeba-
tis et cornibus vestris ventilabatis o-
mnia infirma pecora donec disꝑgerē-
tur foras: saluabo gregem meū et nō
erit vltra in rapinam: ⁊ iudicabo inter
pecus ⁊ pecus. Et suscitabo super eas
pastorē vnū q̄ pascat eas seruū meū
dauid: ipse pascet eas: et ipse erit eis in
pastorem. Ego autē dominꝰ ero eis in
deum: et seruus meꝰ dauid princeps
in medio eorū. Ego dominꝰ locutus
sum. Et faciam cum eis pactū pacis:
et cessare faciā bestias pessimas de ter-
ra. Qui habitant in deserto securi dor-
mient in saltibus: ⁊ ponam eos in cir-
cuitu collis mei benedictionē: ⁊ dedu-
cam ymbrem in tēpore suo: et pluuie
benedictionis erunt. Et dabit lignū
agri fructum suū: ⁊ terra dabit germē
suū: ⁊ erunt in terra sua absqꝫ timore.
Et scient quia ego dominꝰ cū contriue-
ro cathenas iugi eorū: ⁊ eruero eos de
manu imperantiū sibi. Et non erunt
vltra in rapinā in gentibꝫ: neqꝫ bestie
terre deuorabūt eos: sed habitabunt
confidenter absqꝫ vllo terrore. Et susci-
tabo eis germen nominatū: et non e-
rūt vltra imminuti fame in terra neqꝫ
portabūt vltra opprobriū gentiū. Et
scient quia ego dominꝰ deus eorū cū
eis: ⁊ ipsi ꝑplus meus domus israhel
ait dominꝰ deꝰ. Vos autē greges mei
greges pascue mee hoīes estis: et ego
dn̄s deꝰ vester: dicit dn̄s deꝰ. XXXV

Et factus est sermo dn̄i ad me di-
cens. Fili hominis pone faciem
tuā aduersum montem seyr: et ꝓpheta-
bis de eo ⁊ dices illi. Hec dicit dominꝰ
deus. Ecce ego ad te mons seyr: ⁊ extē-
dam manū meā sup te: et dabo te de-
solatū atqꝫ desertum. Urbes tuas de-
moliar ⁊ tu desertus eris: ⁊ scies quia
ego dominꝰ eo ꝙ fueris inimicꝰ sempi-
ternꝰ: et concluseris filios israhel ī ma-
nus gladij in tēpore afflictionis eoꝝ
in tp̄e iniquitatis extreme. Propterea vi-
uo ego dicit dominꝰ deꝰ: quoniā san-
guini tradam te: ⁊ sanguis te ꝑsequetᷣ:
et cum sanguinē oderis sanguis ꝑse-
quetur te. Et dabo montē seyr desola-
tum et desertum: ⁊ auferam de eo eun-
tem ⁊ redeuntem: ⁊ implebo montes e-
ius occisorū suorū. In collibus tuis ⁊
in vallibus tuis atqꝫ in torrentibꝫ in-
terfecti gladio cadent. In solitudines
sempiternas tradam te: ⁊ ciuitates tue
nō habitabūtur. Et scietis q̄a ego dn̄s
deꝰ: eo ꝙ dixeris due gentes ⁊ due ter-
re mee erunt ⁊ hereditate possidebo e-
as: cum dn̄s esset ibi. Propterea viuo
ego dicit dominꝰ deus: quia faciam
iuxta iram tuā ⁊ secundum zelum tuū
quē fecisti odio habens eos: ⁊ notus
efficiar ꝑ eos cū te iudicauero: et scies
quia ego dominꝰ. Audiui vniuersa
opprobria tua que locutꝰ es de mon-
tibus israhel dicēs. Deserti nobis ad
deuorandū dati sunt. Et insurrexistis
sup me ore vestro: ⁊ derogastis aduer-
sum me. Uerba vr̄a ego audiui. Hec

dicit dominꝰ deus. Letante vniuersa
terra: in solitudinem te redigam: sicut
gauisus es sup hereditatem domꝰ isra-
hel eo ꝙ fuerit dissipata: sic faciā tibi.
Dissipatus eris mōs seyr: et ydumea
om̄is: ⁊ sciēt q̄a ego dn̄s. XXXVI

Tu autē fili hominis ꝓpheta sup
montes israhel: ⁊ dices. Mōtes
israhel audite verbum dn̄i. Hec dicit
dominꝰ deus. Eo ꝙ dixerit inimicꝰ de
vobis euge altitudines sempiterne in
hereditatem date sunt nobis: propter-
ea vaticinare ⁊ dic. Hec dicit dominꝰ
deus. Pro eo ꝙ desolati estis ⁊ cōcul-
cati ꝑ circuitū ⁊ facti in hereditatem reli-
quis gentibus: ⁊ ascendistis sup labi-
um lingue ⁊ opprobriū ꝑpli: propterea
montes israhel audite verbū dn̄i dei.
Hec dicit dominꝰ deus montibus et
collibus torrentibꝫ vallibusqꝫ et deser-
tis parietinis ⁊ urbibus derelictis que
depopulate sunt: ⁊ subsannate a reli-
quis gentibus ꝑ circuitū. Propterea
hec dicit dominꝰ deꝰ. Quoniā ī igne
zeli mei locutꝰ sū de reliquis gentibus
et de ydumea vniuersa: que dederunt
terrā meā sibi in hereditatē cū gaudio
et toto corde ⁊ ex animo: ⁊ eiecerūt eam
ut vastarent: idcirco vaticinare super
humū israhel: ⁊ dices montibus ⁊ col-
libus iugis ⁊ vallibus. Hec dicit dn̄s
deus. Ecce ego in zelo meo et in furore
meo locutus sum: eo ꝙ confusionem
gentiū sustinueritis. Idcirco hec dicit
dominꝰ deus. Ego leuaui manū meā
ut gentes q̄ in circuitu vestro sunt ipe
confusionē suā portent: vos autē mō-
tes israhel ramos vestros germinetis:
et fructū vestrū afferatis ꝑplo meo isra-
hel. Prope enim est ut veniat. Quia
ecce ego ad vos: ⁊ conuertar ad vos:
⁊ arabimini: ⁊ accipietis sementem: et
multiplicabo ī vobis hoīes omnēqꝫ
domū israhel. Et habitabūtur ciuita-
tes: ⁊ ruinosa instaurabūtur: ⁊ reple-
bo vos hominibꝫ ⁊ iumentis: ⁊ multi-
plicabūtur ⁊ crescent. Et habitare vos
faciam sicut a principio: bonisqꝫ do-
nabo maioribus q̄ habuistis ab ini-
tio: ⁊ scietis quia ego dominꝰ. Et ad-
ducā sup vos hoīes ꝑplm meū israhel:
⁊ hereditate possidebūt te. Et eris eis ī
hereditatē: ⁊ non addes vltra ut absqꝫ
eis sis. Hec dicit dominꝰ deꝰ. Pro eo
ꝙ dicunt de vobis deuoratrix hoīm
es ⁊ suffocans gentem tuā: propterea
homines nō comedes ampliꝰ: ⁊ gentem
tuā non necabis vltra ait dominꝰ deꝰ.
Nec auditam faciā in te ampliꝰ con-
fusionem gentiū: et opprobriū ꝑplorū
nequaq̄ portabis: ⁊ gentem tuā non
amittes ampliꝰ ait dominꝰ deus. Et
factum est verbū dn̄i ad me dicens. Fi-
li hominis: domꝰ israhel habitauerūt
in humo sua: ⁊ polluerūt eam in vijs
suis et in studijs suis. Iuxta immūdi-
ciam menstruate facta ē via eoꝝ corā
me: ⁊ effudi indignationē meā super
eos pro sanguine quē fuderunt super
terram. Et in ydolis suis polluerūt eā:
et dispersi eos in gentes ⁊ ventilati sūt
in terras: iuxta vias eorū ⁊ adinuenti-
ones eoꝝ iudicaui eos. Et ingressi sūt
ad gentes ad quas introierūt ⁊ pollu-
erūt nomē sanctū meū: cum diceretur
de eis ꝑplus domini iste est et de terra
eiꝰ egressi sunt. Et peperci nomini san-
cto meo: qd̄ polluerat domꝰ israhel in
gentibꝫ ad quas ingressi sunt. Idcirco
dices domui israhel. Hec dicit dn̄s deꝰ.
Nō ꝓpter vos ego faciā domꝰ isrl̄: sed
propter nomē sanctū meū qd̄ pollui-
stis in gentibꝫ ad quas intrastis. Et
sanctificabo nomen meū magnū qd̄

pollutū est inter gentes qđ polluistis
in medio eaꝝ: ut sciāt gētes quia ego
dn̄s · dicit dn̄s exercituū. Cum sancti
ficatꝰ fuero ī vobis coram eis. Tollā
quippe vos de gentibus: ⁊ congrega-
bo vos de universis terris: ⁊ adducā
vos in terrā vestrā. Et effundam super
vos aquā mūdam: et mūdabimini
ab omnibꝫ inquinamentis vestris: et
ab universis ydolis vestris mūdabo
vos. Et dabo vobis cor novū: ⁊ spiri-
tum novū ponā in medio vestri. Et
auferam cor lapideū de carne vestra:
⁊ dabo vobis cor carneū: ⁊ spiritū meū
ponā in medio vestri. Et faciam ut in
p̄ceptis meis āmbuletis: ⁊ iudicia mea
custodiatis ⁊ operemini. Et habitabi-
tis in terra quā dedi patribus vestris:
et eritis michi in p̄plm: ⁊ ego ero vobis
in deum. Et salvabo vos ex universis
inquinamentis v̄ris: ⁊ vocabo frumē-
tum ⁊ multiplicabo illud: ⁊ nō impo-
nam vobis famem. Et multiplicabo
fructū ligni ⁊ germina agri: ut non
portetis ultra opprobriū famis in gē-
tibus. Et recordabimini viarū v̄rarū
pessimarū studiorūq; nō bonorū: et
displicebunt vobis iniquitates v̄re et
scelera v̄ra. Non propter vos ego faci-
am ait dominꝰ deꝰ: notum sit vobis.
Confundimini ⁊ erubescite super viis
v̄ris domꝰ israhel. Hec dicit dominꝰ
deus. In die qua mūdavero vos ex o-
mnibus iniquitatibꝫ v̄ris ⁊ inhabita-
ri fecero urbes · ⁊ instauravero ruino-
sa: ⁊ terra deserta fuerit exculta · q̄ quōdā
erat desolata in oculis omnis viato-
ris: dicent. Terra illa inculta facta ē ut
ortus voluptatis: ⁊ civitates deserte ⁊
destitute atq; suffosse munite sederūt.
Et scient gentes quecumq; derelicte fue-
rint ī circuitu vestro: quia ego dominꝰ
edificavi dissipata · plantaviq; incul-
ta: ego dominꝰ locutus sim ⁊ fecerim.
Hec dicit dominꝰ deꝰ. Adhuc in hoc
invenient me domꝰ israhel: ut faciā e-
is. Multiplicabo eos sicut gregē hoīm
ut gregem sanctum: ut gregem ihrlm
in solemnitatibꝫ eiꝰ. Sic erūt civitates
deserte plene gregibus hominū: et sci-
ent quia ego dominus. xxxvij

Facta est super me manus dn̄i: et
eduxit me in spiritu dn̄i · ⁊ dimi-
sit me in medio campi qui erat plenꝰ
ossibus: ⁊ circūduxit me per ea in gyrū.
Erant autem multa valde sup faciem
campi: siccaq; vehementer. Et dixit ad
me. Fili hominis: putasne vivēt ossa
ista? Et dixi. Dn̄e deus tu nosti. Et di-
xit ad me. Vaticinare de ossibꝫ istis.
Et dices eis. Ossa arida: audite verbū
dn̄i. Hec dicit dn̄s deus ossibus hiis.
Ecce ego intromittā in vos spiritum
et vivetis: ⁊ dabo super vos nervos ·
et succrescere faciam super vos carnes ·
et superextendam in vobis cutem: ⁊ da-
bo vobis spiritum ⁊ vivetis · ⁊ scietis
q̄a ego dominꝰ. Et prophetavi sicut
p̄ceperat michi. Factus est autem soni-
tus prophetante me: et ecce cōmotio.
Et accesserunt ossa ad ossa: unūquodq;
ad iūcturam suam. Et vidi: ⁊ ecce sup
ea nervi ⁊ carnes ascenderunt · ⁊ exten-
ta est in eis cutis desuper: et spiritum
non habebant. Et dixit ad me. Vati-
cinare ad spiritū: vaticinare fili hoīs:
et dices ad spiritum. Hec dicit dominꝰ
deus. A quatuor ventis veni spiritus:
et insuffla sup interfectos istos · ⁊ revi-
viscāt. Et p̄phetavi sicut p̄ceperat mi-
chi. Et ingressus ē in ea spiritꝰ ⁊ vixerūt:
steteruntq; super pedes suos exercitus
grandis nimis valde. Et dixit ad me.
Fili hoīs: ossa hec univ̄sa · domꝰ isrl̄ ē.

Ipsi dicūt. Aruerūt ossa nostra: ⁊ periit
spes nostra: ⁊ abscisi sumꝰ. Propterea
vaticinare: et dices ad eos. Hec dicit
dominꝰ deꝰ. Ecce ego aperiā tumulos
vestros: ⁊ educam vos de sepulcris ve-
stris p̄plus meꝰ: ⁊ inducam vos in ter-
ram israhel. Et scietis quia ego dn̄s ·
cum aperuero sepulcra vestra: ⁊ edux-
ero vos de tumulis vestris p̄ple meus:
et dedero spiritū meū in vobis et vixe-
ritis. Et requiescere vos faciam super
humū vestrā: et scietis quia ego dn̄s
locutꝰ sum ⁊ feci: ait dn̄s deꝰ. Et factꝰ
est sermo dn̄i ad me dicens. Et tu fili
hoīs sume tibi lignū unū: et scribe sup
illud · iude et filiorꝫ isrl̄ sociis eiꝰ. Et tol-
le lignū alterū: ⁊ scribe sup illud · ioseph
lignū effraim: et cūcte domꝰ israhel so-
ciorūq; eiꝰ. Et adiūge illa unū ad al-
terū tibi in lignū unū: ⁊ erūt in unionē
in manu tua. Cū aūt dixerit ad te filii
p̄pli tui loquētes nōne indicas nobis
quid ī hiis tibi velis: loqueris ad eos.
Hec dicit dn̄s deꝰ. Ecce ego assumā li-
gnū ioseph · quod est ī manu effraim
et tribus israhel que sunt ei adiūcte: ⁊
dabo eas pariter cum ligno iude ⁊ fa-
ciam eas in lignū unū: ⁊ erūt unū in
manu eius. Erunt aūt ligna sup que
scripseris in manu tua in oculis eoꝝ:
et dices ad eos. Hec dicit dominꝰ deꝰ.
Ecce ego assumā filios israhel de me-
dio nationū ad quas abierūt: ⁊ con-
gregabo eos undiq; et adducam eos
ad humū suā. Et faciā eos in gentem
unam in terra in montibꝫ israhel: ⁊ rex
unus erit omnibus imperans. Et nō
erunt ultra due gentes: nec dividētur
amplius in duo regna. Neq; pollue-
tur ultra in ydolis suis ⁊ abominati-
onibus et cunctis iniquitatibus suis:
et salvos eos faciā de univ̄sis sedibꝫ
suis ī quibus peccaverūt: ⁊ emūdabo
eos. Et erunt michi p̄pls · ⁊ ego ero eis
deꝰ: ⁊ servꝰ meus david rex sup eos: ⁊
pastor unꝰ erit omniū eoꝝ. In iudiciis
meis ambulabunt: ⁊ mandata mea
custodient: ⁊ facient ea. Et habitabūt
sup terram quā dedi servo meo iacob
in qua habitaverūt patres vestri: ⁊ ha-
bitabunt sup eam ipsi ⁊ filii eorū ⁊ filii
filiorū eorū usq; in sempiternū: et da-
vid servꝰ meꝰ princeps eorū in p̄petuū.
Et percutiā illis fedus pacis: pactū sem-
piternū erit eis. Et fūdabo eos et multi-
plicabo: et dabo sanctificationē meā
in medio eorū in perpetuū. Et erit ta-
bernaculū meū in eis ⁊ ero eis deus: ⁊
ipsi erunt michi p̄plus. Et scient gen-
tes quia ego dominus sanctificator
israhel: cū fuerit sanctificatio mea in
medio eoꝝ in p̄petuum. xxxviij

Et factꝰ est sermo dn̄i ad me dicēs.
Fili hominis pone faciem tuā
cōtra gog et terram magog principē
capitis mosoch ⁊ tubal: ⁊ vaticinare
de eo · ⁊ dices ad eum. Hec dicit dn̄s
deꝰ. Ecce ego ad te gog pricipē capitis
mosoch ⁊ tubal. Et circūagam te ⁊ po-
nam frenū in maxillis tuis: et educā
te ⁊ omnē exercitū tuū equos ⁊ equites
vestitos loricis universos: multitudi-
nem magnā hastam ⁊ clipeū et arripi-
entiū ī gladiū. Perse ethiopes ⁊ libies
cum eis: omnes scutati ⁊ galeati. Go-
mer et universa agmina eiꝰ: domꝰ tho-
gorma latera aquilonis ⁊ totū robur
eiꝰ: p̄plīq; multi tecū. Prepara ⁊ instrue
te et omnē multitudinē tuā q̄ coacer-
vata est ad te: ⁊ esto eis ī p̄ceptū. Post
dies multos visitaberis. In novissi-
mo annoꝝ venies ad terram que rev̄-
sa est a gladio: cōgregata est de p̄plis
multis: ad montes israhel qui fuerūt

deserti iugiter. Hec de ppl'is educta est: et habitabunt in ea confidenter universi. Ascendens autem q̃si tempestas venies et quasi nubes: ut operias terram·tu ⁊ omnia agmina tua: et ppl'i multi tecum. Hec dicit domin⁹ deus. In die illa ascendent sermones super cor tuũ: ⁊ cogitabis cogitacionẽ pessimam: ⁊ dices. Ascendam ad terram absq; muro. Veniam ad quiescentes habitantesq; secure·omnes habitant sine muro. Vectes et porte non sunt eis. Ut diripias spolia et invadas predam: ut inferas manũ tuã super eos qui deserti fuerant ⁊ postea restituti: ⁊ sup ppl'm qui est cõgregat⁹ ex gentibus qui possidere cepit·et esse habitator umbilici terre. Saba ⁊ dedan et negociatores tharsis ⁊ om̃es leones eius dicent tibi. Nũquid ad sumẽda spolia tu venis? Ecce ad diripiendã predam congregasti multitudinẽ tuã: ut tollas argentum et aurũ: auferas supellectilẽ atq; substãtiã et diripias manubias infinitas. Propterea vaticinare fili hominis: ⁊ dices ad gog. Hec dicit domin⁹ deus. Nũquid nõ in die illo cum habitaverit ppl's meus israhel confidenter scies ⁊ venies tu de loco tuo a lateribꝫ aquilonis tu ⁊ ppl'i multi tecum: ascensores equorũ universi·cetus magnus ⁊ exercit⁹ vehemẽs? Et ascendes sup ppl'm meũ israhel q̃si nubes ut operias terram. In novissimis diebus eris: et adducam te super terram meã: ut sciant gentes me cum sanctificat⁹ fuero in te in oculis eorꝫ o gog. Hec dicit domin⁹ deus. Tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiquis in manu servorũ meorꝫ prophetarũ israhel: qui prophetaverũt in diebus illorꝫ temporũ ut adducerẽ te super eos. Et erit in die illa·in die advent⁹ gog sup terrã israhel ait dominꝰ de⁹: ascendet indignatio mea in furore meo ⁊ in zelo meo. In igne ire mee locutus sum: quia in die illa erit cõmotio magna super terram israhel: et cõmovebũtur a facie mea pisces maris et volucres celi et bestie agri: ⁊ om̃e reptile qd' movetur super humũ: cunctiq; homines qui sunt sup faciem terre. Et subvertentur montes: ⁊ cadent sepes: ⁊ om̃is mur⁹ corruet in terram. Et convocabo adversus eum in cunctis montibꝫ meis gladiũ: ait dñs deus. Gladius uniuscuiusq; in fratrem suũ dirigetur. Et iudicabo eum peste et sanguine ⁊ ymbre vehementi: et lapidibus immensis. Ignem ⁊ sulphur pluam sup eum ⁊ sup exercitũ ei⁹: ⁊ super ppl'os multos qui sunt cum eo. Et magnificabor ⁊ sanctificabor: et notus ero in oculis multarũ gentiũ: ⁊ scient quia ego sum dñs. xxxix

Tu autem fili hoĩs vaticinare adversum gog: ⁊ dices. Hec dicit domin⁹ de⁹. Ecce ego sup te gog principem capitis mosoch ⁊ tubal. Et circũagam te·⁊ educam te·⁊ ascendere te faciam de lateribus aquilonis: ⁊ adducam te sup montes israhel. Et percutiã arcum tuũ in manu sinistra tua: ⁊ sagittas tuas de manu dextera tua. Deiciam te sup mõtes israhel: ⁊ cades tu ⁊ omnia agmina tua ⁊ ppl'i tui q̃ sunt tecũ. Feris·avibus·omniq; volatili ⁊ bestijs terre dedi te ad devorandũ. Super faciẽ agri cades: quia ego locutus sum ait domin⁹ de⁹. Et immittã ignẽ in magog et in hijs qui habitant in insulis confidenter: ⁊ scient quia ego dñs. Et nomẽ sanctũ meũ notũ faciã ĩ medio ppl'i mei isrl': ⁊ nõ polluã nomẽ

sanctũ meũ amplius: et scient gentes quia ego domin⁹ sanctus israhel. Ecce venit: ⁊ factum est ait domin⁹ deus. Hec est dies de qua locutus sum. Et egredientur habitatores de civitatibꝫ israhel: ⁊ succendent ⁊ comburent arma clipeum et hastas arcum et sagittas ⁊ baculos manuũ et contos: ⁊ succendent ea igni septem annis. Et non portabunt ligna de regionibus·neq; succident de saltibus·quoniã arma succendent igni: ⁊ depredabũtur eos quibus prede fuerant: ⁊ diripient vastatores suos ait domin⁹ de⁹. Et erit: in die illa dabo gog locũ nominatũ sepulcrũ in israhel·vallem viatorꝫ ad orientem maris: que obstupescere faciet pretereuntes. Et sepelient ibi gog et omnẽ multitudinẽ eius: ⁊ vocabit' vallis multitudinis gog: ⁊ sepelient eos dom⁹ israhel ut mũdent terrã septem mensibus. Sepeliet aũt eum omnis ppl's terre: et erit eis nominata dies in qua glorificat⁹ sum ait dñs deus. Et viros iugiter constituent lustrãtes terram: qui sepeliant ⁊ requirãt eos q̃ remãserant sup faciẽ terre: ut emũdent eam. Post menses aũt septem querere incipient: ⁊ circuibũt peragrantes terrã. Cumq; viderint os hominis statuent iuxta illud titulum donec sepeliãt illud pollinctores in valle multitudinis gog. Nomẽ autem civitatis amona: et mũdabunt terrã. Tu ergo fili hoĩs: hec dicit domin⁹ de⁹. Dic omni volucri et universis avibus cũctisq; bestijs agri. Convenite ꝑperate: cõcurrite undiq; ad victimã meã quã ego ĩmolo vobis·victimã grãdem sup montes israhel: ut comedatis carnes ⁊ bibatis sanguinẽ. Carnes fortiũ comedetis: ⁊ sanguinẽ principũ terre bibetis: arietũ et agnorũ ⁊ hircorꝫ thaurorũq; et altilium et pinguiũ omniũ. Et comedetis adipem in saturitatem: et bibetis sanguinem in ebrietatem de victima quã ego ĩmolavi vobis: et saturabimini sup mensam meã de equo et de equite forti·⁊ de universis viris bellatoribus ait domin⁹ deus. Et ponam gloriã meã ĩ gẽtibꝫ: ⁊ videbũt om̃es gẽtes iudiciũ meũ qd' feceri·et manũ meã quã posuerim sup eos: et scient dom⁹ israhel quia ego domin⁹ de⁹ eorũ a die illa et deinceps. Et scient gentes quoniã in iniquitate sua capta sit dom⁹ israhel: ⁊ eo q' dereliquerint me et abscondetim faciẽ meã ab eis: ⁊ tradiderim eos in man⁹ hostiũ ⁊ ceciderint in gladio universi. Iuxta inmundiciã eorũ et scelus feci eis: ⁊ abscondi faciẽ meã ab illis. Propterea hec dicit domin⁹ deus. Nũc reducam captivitatẽ iacob: ⁊ miserebor omnis dom⁹ israhel. Et assumam zelum ꝓ nomine sancto meo: ⁊ portabunt confusionẽ suã et omnem ꝑvaricationem quã ꝑvaricati sunt in me cum habitaverit in terra sua confidenter neminẽ formidãtes: ⁊ reduxero eos de ppl'is·⁊ congregavero de terris inimicorꝫ suorũ·⁊ sanctificat⁹ fuero in eis in oculis gentiũ plurimarũ. Et scient quia ego domin⁹ deus eorũ eo q' transtulerim eos in nationes: et congregavero eos sup terrã suã: ⁊ non dereliquerim quẽq; ex eis ibi. Et nõ abscondã ultra faciem meã ab eis: eo q' effuderim spiritum meum sup omnẽ domũ israhel ait dñs deus. xl

In vigesimoquinto ãno trãsmigrationis nr̃e ĩ exordio ãni decima mẽsis quartodecimo ãno postq̃ ꝑcussa est civitas: in ipsa hac die facta est sup me man⁹ dñi: ⁊ adduxit me illuc in visionibus

dei. Adduxit me in terrā israhel: et di-
misit me sup̄ mōtem excelsum nimis
sup̄ quē erat quasi edificium civitatis
vergēis ad austrum: ⁊ introduxit me
illuc. Et ecce vir cuiꝰ erat species quasi
species eris: ⁊ funiculus lineꝰ in manu
eius: ⁊ calamꝰ mensure in manu eiꝰ.
Stabat autem in porta: ⁊ locutus est
ad me idem vir. Fili hominis: vide
oculis tuis ⁊ auribus tuis audi: ⁊ po-
ne cor tuū in omnia que ego ostendā
tibi: quia ut ostendatur tibi adductꝰ
es huc. Annūcia omnia que tu vides
domui israhel. Et ecce murus forinse-
cus in circuitu domꝰ undiq;: ⁊ in ma-
nu viri calamꝰ mensure sex cubitoꝝ et
palmo. Et mēsus ē latitudinē edificij
calamo uno: altitudinē quoq; cala-
mo uno. Et venit ad portam que re-
spiciebat viam orientalē: et ascendit
per gradus eiꝰ. Et mensus ē limē por-
te calamo uno latitudinē: id est limē
unū calamo uno in latitudine: ⁊ tha-
lamū uno calamo ī longum: et uno
calamo in latum: et inter thalamos
quinq; cubitos: ⁊ limen porte iuxta
vestibulū porte īt̄rinsecꝰ calamo uno.
Et mensus est vestibulū porte octo cu-
bitoꝝ: ⁊ frontem eius duobus cubitꝭ.
Vestibulū autem porte erat intrinse-
cus. Porro thalami porte ad viam
orientalē tres hinc ⁊ tres inde: mensu-
ra una triū: ⁊ mensura una frontiū ex
utraq; parte. Et mensus est latitudi-
nem liminis porte decem cubitorū: ⁊
longitudinē porte tredecim cubitorū:
et marginē āte thalamos cubiti uniꝰ:
et cubitꝰ unꝰ finis utrinq;. Thalami
autem sex cubitorū erant hinc et inde.
Et mensus est portā a tecto thalami
usq; ad tectū eiꝰ latitudinē vigītiquinq;
cubitorū: ostiū contra ostium. Et fecit
frōtes ꝑ sexaginta cubitos: et ad fron-
tem atriū porte undiq; ꝑ circuitum: ⁊
ante faciem porte que ꝑtingebat usq;
ad faciem vestibuli porte interioris
quīquaginta cubitos: et fenestras ob-
liquas in thalamis ⁊ in frontibꝫ eoꝝ:
que erant intra portā undiq; per circu-
itum. Similiter aūt erāt et in vestibu-
lis fenestre ꝑ gyrū intrinsecꝰ: ⁊ ante frō-
tes pictura palmarū. Et eduxit me ad
atriū exterius: et ecce gazophilacia et
pavimentū stratum lapide in atrio ꝑ
circuitum. Triginta gazophilacia in
circuitu pavimēti: ⁊ pavimētū ī frōte
portaꝝ secūdū lōgitudinē portaꝝ erat
inferiꝰ. Et mēsus est latitudinē a facie
porte inferioris usq; ad frōtē atrij interi-
oris exterinsecꝰ: centū cubitos ad oriētē
et aquilonē. Portā vero q̄ respiciebat
viā aquilonis atrij exterioris mēsus ē
tā in lōgitudine q̄ꝫ ī latitudine et tha-
lamos eius tres hinc et tres inde: ⁊ frō-
tem eiꝰ et vestibulū eiꝰ secūdū mensurā
porte prioris: quīquaginta cubitorū
longitudinē eiꝰ: et latitudinē viginti-
quinq; cubitoꝝ. Fenestre aūt eiꝰ et vesti-
bulū et sculpture secūdū mensurā porte
q̄ respiciebat ad oriētem: ⁊ septē graduū
erat ascensus eiꝰ. Et vestibulū āte eā: et
porta atrij interioris contra portā a-
quilonis et orientalē. Et mēsus est a
porta usq; ad portā: centū cubitos. Et
eduxit me ad viā australē: ⁊ ecce porta
q̄ respiciebat ad austrū. Et mēsus est
frōtē eiꝰ et vestibulū eiꝰ iuxta mēsuras
superiores: ⁊ fenestras eiꝰ ⁊ vestibula in
circuitu sicut fenestras ceteras: quīqua-
gīta cubitorū lōgitudine ⁊ latitudine
vigītiquinq; cubitoꝝ: et ī gradibꝫ septem
ascendebat̄ ad eā. Et vestibulū āte fores
eiꝰ: ⁊ celate palme erāt una hic et altera
inde in frōte eiꝰ: et porta atrij interioris

in via australi. Et mensus est a porta
usq; ad portam in via australi: cen-
tum cubitos. Et introduxit me in atri-
um interius ad portam australem: ⁊
mensus est portam iuxta mensuras
superiores: thalamū eius: et frontem
eius: et vestibulū eius hijsdem mensu-
ris: ⁊ fenestras vestibuloꝝ eius in cir-
cuitu quinq̄ginta cubitos lōgitudinis
et latitudinis vigintiquinq; cubitos: ⁊
vestibulū ꝑ gyrum lōgitudine vigin-
quinq; cubitoꝝ: ⁊ latitudine quinq; cu-
bitorū. Et vestibulū eius ad atriū exte-
riꝰ: ⁊ palmas eiꝰ in fronte: ⁊ octo gra-
dus erant quibus ascendebat̄ ꝑ eā. Et
introduxit me in atriū interiꝰ ꝑ viā o-
rientalē: ⁊ mensus est portā secūdum
mensuras superiores: thalamū eius
et frontē eiꝰ ⁊ vestibula eiꝰ sicut supra:
⁊ fenestras eiꝰ ⁊ vestibulū in circuitu lō-
gitudine quīquaginta cubitoꝝ et lati-
tudine vigintiquinq; cubitoꝝ: ⁊ vestibu-
lum eius id est atrij exterioris: ⁊ palme
celate in fronte eiꝰ hinc ⁊ inde: ⁊ ī octo
gradibꝫ ascensus eiꝰ. Et introduxit me
ad portā q̄ respiciebat ad aquilonē.
Et mēsus ē secūdū mēsuras superiores
thalamū eiꝰ ⁊ frontem eiꝰ et vestibulū
eiꝰ ⁊ fenestras eiꝰ ꝑ circuitū lōgitudine
quinq̄ginta cubitorū et latitudine vi-
gintiquinq; cubitoꝝ: ⁊ vestibulū eiꝰ respi-
ciebat ad atriū exterius: ⁊ celatura pal-
maꝝ in fronte eiꝰ hinc ⁊ inde: ⁊ in octo
gradibꝫ ascensus eiꝰ: ⁊ ꝑ singla gazo-
philacia ostiū in frontibꝫ portaꝝ. Ibi
lavabūt olocaustū. Et in vestibulo por-
te due mēse hinc ⁊ due mense inde: ut
immolēt sup̄ eas olocaustū et ꝑ peccato
et ꝑ delicto. Et ad latꝰ exteriꝰ qđ ascen-
dit ad ostiū porte q̄ ꝑgit ad aq̄lonē du-
e mēse: ⁊ ad latꝰ alteꝝ āte vestibulū por-
te due mēse. Quatuor mēse hic ⁊ quatuor
mēse inde: ꝑ latera porte octo mēse erāt:
sup̄ q̄s immolabant. Quatuor aūt mēse
ad olocaustū de lapidibus q̄dris ex-
structe: longitudine cubiti uniꝰ ⁊ dimi-
dij: et latitudine cubiti unius et dimi-
dij: ⁊ altitudine cubiti uniꝰ: sup̄ quas
ponāt vasa ī quibus immolat̄ olocau-
stum ⁊ victima. Et labia earū palmi
uniꝰ: reflexa intrinsecꝰ ꝑ circuitū. Sup̄
mēsas aūt carnes oblationis. Et ex-
tra portā interiorē gazophilacia can-
torū in atrio interiori qđ erat in latere
porte respicientis ad aquilonē: ⁊ faci-
es eoꝝ contra viā australē: una ex late-
re porte orientalis: q̄ respiciebat ad viā
aquilonis. Et dixit ad me. Hoc ē ga-
zophilaciū qđ respicit viā meridianā
sacerdotū q̄ excubāt ī custodijs tēpli: por-
ro gazophilaciū qđ respicit ad viā a-
quilonis sacerdotū erit q̄ excubant ad
ministeriū altaris. Isti sūt filij sadoch
qui accedunt de filijs levi ad dn̄m: ut
ministrent ei. Et mensus est atriū lon-
gitudine centum cubitorū: et latitudi-
ne centum cubitorū: per quadrum: et
altare ante faciem templi. Et introdu-
xit me in vestibulū templi: et mensus
est vestibulum quinq; cubitis hinc et
quinq; cubitis inde: ⁊ latitudinē porte
triū cubitoꝝ hinc: ⁊ triū cubitoꝝ inde: lō-
gitudinē aūt vestibuli viginti cubitos et
latitudinē undeci cubitoꝝ. Et octo gra-
dibus ascendebat̄ ad eā: ⁊ colūne erāt in
frōtibꝫ: una hinc ⁊ altera inde.

XLI

Et introduxit me in templum: et
mensus est frontes: sex cubitos
latitudinis hinc: et sex cubitos latitu-
dinis inde: latitudo tabernaculi: ⁊ la-
titudo porte decem cubitorū erat: ⁊ la-
tera porte quinq; cubitis hinc: ⁊ quin-
q; inde. Et mensus est longitudinem
eiꝰ q̄dragīta cubitorū: ⁊ latitudinē

uiginti cubitorũ. Et introgressus in-
trinsecꝰ mensus est in fronte porte du-
os cubitos: ⁊ portã sex cubitoꝝ: ⁊ lati-
tudinẽ porte septem cubitoꝝ. Et mẽsus
est lõgitudinẽ eiꝰ uiginti cubitoꝝ: ⁊ la-
titudinẽ uiginti cubitoꝝ ãte faciẽ tem-
pli. Et dixit ad me. Hoc est sanctũ san-
ctoꝝ. Et mẽsus est parietẽ domꝰ sex cu-
bitoꝝ: ⁊ latitudinẽ lateris q̃tuor cubi-
toꝝ: undiq; ꝑ circuitũ domus. Latera
aũt latꝰ ad latꝰ: bis triginta tria. Et e-
rant eminentia que ingrederent̃ ꝑ pa-
rietẽ domꝰ in lateribꝫ ꝑ circuitũ ut con-
tinerent: ⁊ nõ attingerent parietẽ tem-
pli. Et platea erat in rotũdũ. ascendẽs
sursum ꝑ cocleã: et in cenaculum templi
deferebat ꝑ gyrũ. Idcirco latiꝰ erat tem-
plum in superioribꝫ: ⁊ sic de inferiori-
bus ascendebat̃ ad superiora: ⁊ ĩ me-
diũ. Et uidi in domo altitudinẽ ꝑ cir-
cuitũ fundata latera ad mensurã ca-
lami sex cubitoꝝ spacio: et latitudinẽ
ꝑ parietẽ lateris forinsecꝰ quinq; cubitoꝝ.
Et erat interior domꝰ ĩ lateribꝫ domꝰ. Et
inter gazophilacia latitudine uiginti
cubitoꝝ ĩ circuitu domꝰ ũdiq;. Et ostiũ
lateris ad orationẽ: ostiũ unũ ad uiã
aquilonis: ⁊ ostiũ unũ ad uiã austra-
lem ⁊ latitudinẽ loci ad orationẽ qui-
nq; cubitoꝝ in circuitu. Et edificium qđ
erat separatum uersumq; ad uiam re-
spicientem ad mare latitudinis septu-
aginta cubitorũ paries autem edificij
quinq; cubitorũ latitudinis per circu-
itum ⁊ longitudo eius nonaginta cu-
bitorũ. Et mensus est domus longi-
tudinem centum cubitorũ: ⁊ quod se-
paratum erat edificiũ et parietes eius
longitudinis centum cubitorũ. Lati-
tudo aũt ante faciem domus: ⁊ eius
quod erat separatũ contra orientem
centũ cubitoꝝ. Et mẽsus ẽ lõgitudinẽ
edificij contra faciem eiꝰ qđ erat sepa-
ratũ ad dorsũ ethecas ex utraq; par-
te: centũ cubitorũ. ⁊ templũ interius. et
uestibula atrij. limina ⁊ fenestras obli-
quas: ethecas in circuitu ꝑ tres par-
tes contra uniuscuiusq; limẽ: stratũq;
ligno ꝑ gyrũ in circuitu. Terra autem
usq; ad fenestras: ⁊ fenestre clause sup
ostia. ⁊ usq; ad domũ interiorem et fo-
rinsecꝰ ꝑ omnẽ parietem in circuitu in-
trinsecꝰ ⁊ forinsecus ad mensurã: ⁊ fa-
brefacti cherubim ⁊ palme. Et palma
inter cherub et cherub. Duasq; facies
habebat cherub: faciẽ hominis iuxta
palmã ex hac parte: et faciem leonis
iuxta palmã ex alia parte expressam.
Per omnẽ domũ in circuitu de terra
usq; ad superiora porte: cherubim et
palme celate erant in pariete templi.
Limen quadrangulũ: ⁊ facies sanctu-
arij aspectꝰ contra aspectum. Altaris
lignei triũ cubitorũ altitudo: et longi-
tudo eius duorũ cubitorũ: et anguli
eius ⁊ longitudo eius ⁊ parietes eius
lignei. Et locutus est ad me. Hec est
mensa coram domino. Et duo ostia
erant in templo et in sanctuario: et in
duobus ostijs ex utraq; parte bina
erant ostiola: que in se inuicem plica-
bantur. Bina enim ostia erãt ex utra-
q; parte ostiorum. Et celata erant in
ipsis ostijs templi cherubim ⁊ sculptu-
ra palmarum: sicut in parietibꝫ quo-
q; expressa erant. Quamobrem ⁊ gros-
siora erant ligna in uestibuli frõte fo-
rinsecus: super que fenestre oblique:
et similitudo palmarũ hinc atq; inde
in humerulis uestibuli secundũ latera
domꝰ latitudinisq; parietũ. xlij.

Et eduxit me in atrium exterius ꝑ
uiã ducentem ad aquilonẽ. Et in-
duxit me in gazophilaciũ quod erat
contra separatũ edificiũ: ⁊ contra edem
uergentem ad aquilonẽ. in facie lõgi-
tudinis centum cubitos ostij aquilo-
nis: ⁊ latitudinis quinquaginta cu-
bitos contra uiginti cubitos atrij interioris:
et contra pauimẽtũ stratũ lapide atrij exte-
rioris: ubi erat porticꝰ iũcta porticui
triplici. Et ãte gazophilacia deãbulacio
decẽ cubitorũ latitudinis: ad interiora
respiciens uie cubiti uniꝰ. Et ostia eoꝝ
ad aquilonẽ ubi erant gazophilacia
in superioribꝫ humiliora: q̃a supporta-
bãt porticꝰ q̃ ex illis eminebãt de inferi-
oribꝫ ⁊ de medijs edificij. Tristega enĩ
erãt: et nõ habebãt colũnas sicut erãt
columne atriorũ. Propterea eminebãt
de inferioribus ⁊ de medijs a terra cu-
bitis quinquaginta. Et peribolus
exterior secundũ gazophilacia que e-
rant in uia atrij exterioris ante gazo-
philacia. Longitudo eius quinqua-
ginta cubitorũ: quia longitudo erat
gazophilaciorũ atrij exterioris quin-
quaginta cubitoꝝ: ⁊ longitudo ante
faciem templi centum cubitoꝝ. Et erat
subter gazophilacia hec introitus ab
oriente ingredientiũ in ea de atrio ex-
teriori: in latitudine periboli atrij qđ
erat contra uiã orientalem in faciem
edificij separati. Et erant ante edificiũ
gazophilacia: ⁊ uia ante faciem eoꝝ
iuxta similitudinẽ gazophilaciorũ q̃
erant in uia aquilonis. Secundũ lõ-
gitudinẽ eoꝝ sic ⁊ latitudo eoꝝ ⁊ omis
introitus eorũ ⁊ similitudines ⁊ ostia
eoꝝ secundũ ostia gazophilaciorũ. q̃
erãt in uia respiciẽte ad austrũ. Ostiũ
in capite uie: que erat ante uestibulũ
separatũ ꝑ uiã orientalem ingredien-
tibus. Et dixit ad me. Gazophilacia
aq̃lonis et gazophilacia austri que
sunt ante edificiũ separatũ: hec sunt
gazophilacia sãcta: ĩ quibꝫ uescũtur
sacerdotes q̇ appropinquãt ad dñm
in sancta sanctorũ. Ibi ponent sancta
sanctorum: et oblationem pro pec-
cato et pro delicto. Locus enim sanctꝰ
est. Cum autem ingressi fuerint sacer-
dotes: nõ egredientur de sanctis in a-
triũ exterius. Et ibi reponent uestimen-
ta sua in quibus ministrant: q̃a san-
cta sunt: uestienturq; uestimẽtis alijs
⁊ sic ꝓcedent ad ꝓplm. Cumq; cõplesset
mẽsuras domꝰ interioris: eduxit me
per uiam porte que respiciebat ad uiã
orientalem: ⁊ mensus est eam undiq;
per circuitum. Mensus est aũt contra
uentum orientalem calamo mensure:
quingentos calamos in calamo mẽ-
sure ꝑ circuitum. Et mensus est cõtra
uentũ aquilonis quĩgẽtos calamos:
in calamo mensure per gyrum. Et ad
uentũ australem mensus est quingen-
tos calamos: in calamo mensure per
circuitũ. Et ad uentũ occidentalẽ mẽ-
sus est quingentos calamos: in cala-
mo mensure. Per quatuor uentos mẽ-
sus est: longitudinẽ quingentorũ cu-
bitorũ: ⁊ latitudinem quingentorũ cu-
bitorum. Et murus diuidit inter san-
ctuarium et uulgi locum. xliij.

Et duxit me ad portam que respi-
ciebat ad uiam orientalem. Et
ecce gloria dei israhel. ingrediebatur
ꝑ uiam orientalem: ⁊ uox erat ei qua-
si uox aquarũ multarũ: ⁊ terra splen-
debat a maiestate eius. Et uidi uisio-
nem secundũ speciẽ quã uiderã quãdo
uenit ut disperderet ciuitatem: ⁊ species
secũdum aspectum quẽ uideram iuxta
fluuiũ chobar. Et cecidi super faciem
meã. Et maiestas dñi ingressa est tem-
plum: per uiam porte que respiciebat
ad orientem. Et eleuauit me spiritus:

⁊ introduxit me in atriū exteriꝰ. Et ecce
repleta erat gloria dñi domꝰ. Et audi-
ui loquentem ad me de domo. Et uir
qui stabat iuxta me: dixit ad me. Fili
hominis: locus solij mei · et locus ve-
stigiorū pedum meorū: ubi habito in
medio filiorū israhel in eternum. Et
non polluet ultra domus israhel no-
men sanctum meū: ipsi et reges eorū
in fornicationibus suis ⁊ in ruinis re-
gum suorū ⁊ in excelsis: qui fabricati
sunt limen suū iuxta limen meū: ⁊ po-
stes suos iuxta postes meos: ⁊ murꝰ
erat inter me et eos. Et polluerunt no-
men sanctum meū in abominationi-
bus quas fecerunt: propter quod con-
sumpsi eos in ira mea. Nunc ergo re-
pellant procul fornicationem suā et
ruinas regū suorū a me: et habitabo
in medio eorū semper. Tu ergo fili ho-
minis ostende domui israhel templū
et confundantur ab iniquitatibꝫ su-
is: et metiantur fabricā: ⁊ erubescāt
ex omnibus que fecerunt. Figurā do-
mus ⁊ fabrice eius · exitus et introitꝰ ·
et omnē descriptionem eius et uniuer-
sa precepta eius · cūctūq; ordinē eius · et
omnes leges eius ostende eis · et scribe
in oculis eorū: ut custodiāt omnes de-
scriptiones eiꝰ et precepta illiꝰ: ⁊ faciāt ea.
Ista est lex domꝰ in summitate montis.
Omnes fines eiꝰ in circuitu · sanctū san-
ctorū est. Hec ē ergo lex domꝰ. Iste aūt
mensure altaris in cubito uerissimo:
qui habebat cubitū ⁊ palmū. In sinu
eiꝰ erat cubitꝰ: ⁊ cubitꝰ in latitudine: ⁊
definitio eiꝰ usq; ad labiū eiꝰ ⁊ in circu-
itu palmi uniꝰ. Hec q̄ꝫ erat fossa alta-
ris. Et de sinu terre usq; ad crepidinē
nouissimā duo cubiti · ⁊ latitudo cubi-
ti uniꝰ: ⁊ a crepidine minore usq; ad cre-
pidinē maiorē quatuor cubiti: et latitudo

cubiti uniꝰ. Ipse aūt ariel quatuor cu-
bitorꝫ: ⁊ ab ariel usq; ad sursū cornua
quatuor. Et ariel duodecim cubitorꝫ
in longitudine ꝑ duodecim cubitos
latitudinis: quadrāgulatum equis
lateribus. Et crepido quatuordecim cu-
bitorū longitudinis ꝑ quatuordecim
cubitos latitudinis in quatuor angu-
lis eius: et corona in circuitu eius di-
midij cubiti: et sinus eius uniꝰ cubiti
per circuitū. Gradus autem eius uer-
si ad orientem. Et dixit ad me. Fili
hominis: hec dicit dominꝰ deus. Hij
sunt ritus altaris in quacunq; die fu-
erit fabricatū: ut offeratur super illud
olocaustum et effundatᷣ sanguis. Et
dabis sacerdotibꝫ et leuitis qui sunt
de semine sadoch qui accedūt ad me
ait dominus deus: ut offerant mi-
chi uitulum de armento pro peccato.
Et assumens de sanguine eiꝰ pones
super quatuor cornua eius et super
quatuor angulos crepidinis et super
coronam in circuitu: et mundabis
illud et expiabis. Et tolles uitulum
qui oblatus fuerit pro peccato: ⁊ com-
bures eum in separato loco domus
extra sanctuarium. Et in die secunda
offeres hircum caprarū immaculatū
pro peccato: ⁊ expiabunt altare sicut
expiauerunt in uitulo. Cumq; comple-
ueris expians illud offeres uitulum de
armento immaculatū: et arietem de
grege immaculatū: et offeres eos in
conspectu domini. Et mittent sacerdo-
tes super eos sal: et offerent eos in olo-
caustum domino. Septem diebus fa-
cies hircum pro peccato quotidie: et
uitulum de armento et arietem de pe-
coribus immaculatos offerent. Se-
ptem diebus expiabunt altare et mū-
dabunt illud: ⁊ implebūt manū eius.

Expletis aūt diebus in die octaua et
ultra · facient sacerdotes super altare
olocausta ūra · ⁊ que ꝓ pace offerūt: ⁊
placatꝰ ero uobis ait dñs deꝰ. xliiij
Et cōuerti me ad uiā porte sanctu-
arij exterioris que respiciebat ad
orientē: ⁊ erat clausa. Et dixit dñs ad
me. Porta hec clausa erit · ⁊ non ape-
rietur: ⁊ uir non transibit per eā · quo-
niā dñs deus israhel ingressus est per
eam: eritq; clausa principi. Princeps
ipse sedebit in ea: ut comedat panem
corā dño. Per uiā porte uestibuli īgre-
dietᷣ: et per uiā eiꝰ egredietᷣ. Et adduxit
me ꝑ uiā porte aquilonis ī cōspectu do-
mus · ⁊ uidi: et ecce īpleuit gloria dñi
domū dñi. Et cecidi in faciem meā: et
dixit ad me dñs. Fili hominis pone
cor tuū ⁊ uide oculis tuis: ⁊ auribus
tuis audi omnia que ego loquor ad
te: de uniuersis cerimonijs domꝰ dñi
et de cunctis legibus eius. Et pones
cor tuū in uijs templi ꝑ omnes exitus
sanctuarij: ⁊ dices ad exasperātem me
domū israhel. Hec dicit dominꝰ deus.
Sufficiant uobis omnia scelera ūra
domus israhel: eo q̄ inducitis filios
alienos incircūcisos corde et incircūci-
sos carne ut sint in sanctuario meo et
polluāt domū meā: ⁊ offertis panes
meos adipē ⁊ sanguinē: ⁊ dissoluistis
pactū meū in omnibus sceleribꝫ ūris: ⁊
nō seruastis precepta sanctuarij mei: et
posuistis custodes obseruationū me-
arū in sanctuario meo uobismetipsis.
Hec dicit dñs deꝰ. Omnis alienigena
incircūcisus corde ⁊ incircūcisus carne
nō ingredietur sanctuariū meū: omnis
filiꝰ alienꝰ qui est in medio filiorꝫ isra-
hel. Sed ⁊ leuite qui longe recesserūt a
me in errore filiorꝫ israhel · et errauerūt
a me post ydola sua · et portauerunt

iniquitatem suā: erunt in sanctuario
meo editui ⁊ ianitores portarꝫ domꝰ:
et ministri domꝰ. Ipsi mactabūt olo-
causta ⁊ uictimas ppli: et ipi stabūt in
conspectu eorū ut ministrent eis. Pro
eo q̄ ministrauerūt illis ī cōspectu ydo-
lorū suorū · ⁊ facti sunt domui israhel
in offendiculū iniquitatis: idcirco le-
uaui manū meā sup eos ait dñs deꝰ:
et portauerūt iniquitatem suā. Et nō
appropinquabūt ad me ut sacerdotio
fungantur michi: neq; accedent ad o-
mne sanctuariū meū iuxta sancta san-
ctorū: sed portabunt confusionē suā ⁊
scelera sua que fecerūt. Et dabo eos ia-
nitores domus ⁊ in omni ministerio
eius: ⁊ uniuersis que fient in ea. Sacer-
dotes autem et leuite filij sadoch qui
custodierūt cerimonias sctuarij mei
cum errarent filij israhel a me: ipi ac-
cedent ad me ut ministrent michi: et
stabunt in conspectu meo: ut offerant
michi adipē ⁊ sanguinē ait dñs deus.
Ipi ingredientur sanctuariū meū: ⁊ ipi
accedent ad mensam meam: ut mini-
strent michi ⁊ custodiant cerimonias
meas. Cumq; ingredientur portas a-
trij interioris uestibus lineis induen-
tur: nec ascendet sup eos quicq̄ laneū
quādo ministrant in portis atrij inte-
rioris et intrinsecus. Uitte linee erunt
in capitibus eorū: ⁊ feminalia linea e-
runt in lūbis eorū: et nō accingentur
in sudore. Cumq; egredientur atrium
exterius ad ppłm exuent se uestimentis
suis in quibus ministrauerāt: ⁊ repo-
nent ea in gazophilacio sanctuarij et
uestient se uestimentis alijs: ⁊ nō san-
ctificabūt ppłm in uestibꝫ suis. Caput
aūt suū non radēt: neq; comā nutriēt:
sed tondētes attōdēt capita sua. Et ui-
nū nō bibet omnis sacerdos quando

ingressus est atriū interiꝰ. Et viduā et repudiatam nō accipient uxores: sed virgines de semine domꝰ israhel. Sed ⁊ viduā q̄ fuerit vidua a sacerdote accipiēt: et ppl'm meū docebūt q̄d sit inter sanctū ⁊ pollutū: ⁊ inter mūdū ⁊ immūdū ostendēt eis. Et cū fuerit controuersia stabūt i iudicijs meis: et iudicabūt leges meas. Et ꝑcepta mea i oīb; solemnitatib; meis custodiēt: ⁊ sabbata mea sanctificabūt. Et ad mortuū hominē nō igredient̄ ne polluant̄: nisi ad patrē ⁊ matrē ⁊ filiū ⁊ filiā et fratrē ⁊ sororē q̄ alterū virū nō habuerit: i quib; cōtaminabūtur. Et postq̄ fuerit emūdatꝰ septē dies numerabūtur ei: ⁊ i die introitꝰ sui in sanctuariū ad atriū interiꝰ ut ministrent michi i sanctuario: offeret ꝓ peccato suo ait dn̄s deꝰ. Nō erit aūt eis hereditas. Ego hereditas eorū: et possessionem non dabitis eis in isrl'. Ego enī possessio eorū. Victimā ⁊ pro peccato ⁊ ꝓ delicto ipi comedēt: ⁊ oē votū in israhel ipoꝝ erit. Et ꝑmitiua omniū ꝑmogenitorū ⁊ oīa libamēta ex omnibus q̄ offerūtur: sacerdotū erunt. Et ꝑmitiua ciborū vestrorū dabitis sacerdoti: ut reponat benedictionem domui sue. Omne morticinū et captum a bestia de auibus ⁊ de pecoribus nō comedēt sacerdotes. xlv

Cumq; ceperitis terrā diuidere sorte: separate ꝑmicias dn̄o sanctificatum de terra: longitudinē vigintiquinq; milia: ⁊ latitudinē decem milia. Sanctificatū erit in oī termino eiꝰ ꝑ circuitū. Et erit ex oī parte sanctificatū quingētos ꝑ quingētos q̄drifariā per circuitū: ⁊ quinquaginta cubitis in suburbana eiꝰ ꝑ girū. Et a mēsura ista mensurabis longitudinē vigintiquinq; miliū: ⁊ latitudinē decē miliū. Et i ipo erit tēplū sanctūq; sanctoꝝ: sanctificatū de t̄ra erit sacerdotib; ministris sanctuarij: q̄ accedūt ad ministeriū dn̄i. Et erit eis locꝰ i domos ⁊ in sanctuariū sanctitatis. Vigintiquinq; aūt milia longitudinis et decē milia latitudinis erūt leuitis: q̄ ministrāt domui. Ipi possidebūt viginti gazophilacia. Et possessionē ciuitatis dabitis quinq; milia latitudinis ⁊ lōgitudinis vigintiquinq; milia: sc'dm separatōnē sanctuarij oī domui isrl'. Principi q̄q; hinc ⁊ inde i separatōnē sanctuarij ⁊ i possessionē ciuitatis ꝯtra faciē separatōnis sanctuarij: ⁊ ꝯtra faciē possessionis urbis a latere maris usq; ad mare: ⁊ a latere orientis usq; ad orientem. Longitudinis aūt iuxta vnāquāq; partē a termino occidētali usq; ad terminū orientalē: de terra erit ei possessio in isrl'. Et nō depopulabūtur ultra principes ppl'm meū: sed terrā dabūt domui isrl' sc'dm tribꝰ eoꝝ. Hec dicit dn̄s deꝰ. Sufficiat vobis principes isrl': iniquitatē ⁊ rapinas intermittite: ⁊ iudiciū et iusticiā facite. Separate cōfinia vr̄a a ꝑplo meo ait dn̄s deꝰ. Statera iusta ⁊ ephi iustū ⁊ batꝰ iustꝰ erit vobis. Ephi ⁊ batꝰ equalia ⁊ vniꝰ mēsure erūt: ut capiāt decimā partē chori batꝰ: ⁊ decimā partē chori ephi. Iuxta mēsurā chori erit equa libratō eoꝝ. Siclus aūt viginti obulos habet. Porro viginti sicli ⁊ vigintiquinq; sicli ⁊ quindecī sicli minā faciūt. Et hee sūt ꝑmicie q̄s tolletis: sextā partē ephi de choro frumēti: ⁊ sextā partē ephi de choro ordei. Mēsura q̄q; olei. Batꝰ olei decia pars chori ē: q̄a decē bati implēt chorū. Et arietē vnū de grege ducētorū de hijs q̄ nutriunt isrl' i sacrificiū et i olocaustū et i pacifica: ad expiādū ꝓ eis ait dn̄s deus. Oīs ppl's terre tenebitur primicijs hijs principi in israhel. Et sup principem erūt olocausta ⁊ sacrificiū et libamina i solemnitatibus et in kalendis et i sabbatis: in vniuersis solēnitatib; domus isrl'. Ipe faciet pro peccato sacrificium ⁊ olocaustū ⁊ pacifica: ad expiandū pro domo isrl'. Hec dicit dn̄s deus. In ꝑmo mense vna mensis sumes vitulū de armēto immaculatū: et expiabis sanctuariū. Et tollet sacerdos de sanguine q̄d erit pro peccato: ⁊ ponet in postib; domus et in quatuor angulis crepidinis altaris: et in postibus porte atrij interioris. Et sic facies in septima mensis pro unoquoq; qui ignorauit et errore deceptus est: et expiabis pro domo. In primo mense quartadecima die mensis erit vobis pasche solemnitas. Septem diebus azima comedent̄. Et faciet princeps i die illa pro se et pro vniuerso populo terre vitulū pro peccato. Et in septem dierum solemnitate faciet olocaustum domino: septem vitulos et septem arietes immaculatos quotidie septem diebus: et pro peccato hircum caprarum: et sacrificium ephi per vitulum et ephi per arietem faciet: et olei hyn ꝑ singula ephi. Septimo mense quintadecima die mensis in solemnitate faciet sicut supradicta sūt per septem dies: tam ꝓ peccato q̄ pro olocausto ⁊ i sacrificio ⁊ i oleo. xlvi

Hec dicit dominus deus. Porta atrij interioris que respicit ad orientem erit clausa sex diebus in quibus opus fit: die autem sabbati aperietur. Sed et in die kalendarū aperietur: et intrabit princeps per viā vestibuli porte deforis: et stabit in limine porte. Et facient sacerdotes olocaustū eius ⁊ pacifica eius: ⁊ adorabit super limen porte: et egredietur. Porta

autē non claudetur usq; ad vesperam. Et adorabit ppl's terre ad ostiū porte illius i sabbatis ⁊ in kalendis coram dn̄o. Olocaustū aūt hoc offeret princeps domino i die sabbati: sex agnos immaculatos et arietē immaculatū: et sacrificiū ephi ꝑ arietem. In agnis autē sacrificium quod dederit manꝰ eius: ⁊ olei hyn ꝑ singl'a ephi. In die autē kalendarū vitulum de armēto īmacl'atū et sex agni et arietes īmaculati erūt: et ephi ꝑ vitulū: ephi q̄q; ꝑ arietē faciet sacrificiū. Agnis aūt sicut inuenerit manꝰ eiꝰ: olei hyn ꝑ singula ephi. Cūq; ingressurꝰ ē princeps ꝑ viā vestibuli porte ingrediatur: ⁊ ꝑ eādē viā exeat. Et cū intrabit ppl's terre i ꝯspectu dn̄i i solēnitatib;: q̄ ingredit̄ ꝑ portā aquilonis ut adoret: egrediatur ꝑ viā porte meridiane. Porro qui ingredit̄ ꝑ viam porte meridiane: egrediatur per viā porte aquilonis. Nō reuertet̄ ꝑ viam porte ꝑ quā ingressus ē: sed e regione illiꝰ egredietur. Princeps aūt in medio eorū erit. Cū ingredientib; ingredietur: ⁊ cū egredientib; egredietur. Et i nundinis ⁊ solemnitatib; erit sacrificiū ephi ꝑ vitulū: et ephi ꝑ arietē: agnis aūt erit sacrificium sicut inuenerit manꝰ eiꝰ: ⁊ olei hyn ꝑ singl'a ephi. Cū aūt fecerit princeps spōtaneū olocaustū aut pacifica volūtaria dn̄o: aperietur ei porta q̄ respicit ad orientē: ⁊ faciet olocaustū suū ⁊ pacifica sua sicut fieri solet i die sabbati ⁊ egredietur: clauditq; porta postq̄ exierit. Et agnū eiusdē āni īmacl'atum faciet olocaustū quotidie dn̄o. Semꝑ mane faciet illud. Et faciet sacrificiū sup eo cathmane mane sextā partē ephi: ⁊ de oleo terciā partē hyn ut misceatur simile. Sacrificiū dn̄o legitimū: iuge atq; ꝑpetuū. Faciet agnum et sacrificium

et oleū rathamane mane olocaustū
sempiternū. Hec dicit dominus deus.
Si dederit princeps donū alicui de fi-
lijs suis: hereditas eius filiorū suorū
erit: possidebūt eā hereditarie. Si autē
dederit legatum de hereditate sua uni
seruoꝝ suoꝝ: erit illius usq; ad annū
remissionis: et reuertet̄ ad principem.
Hereditas autē eius filijs eius erit. Et
nō accipiet princeps de hereditate po-
puli per violentiam et de possessione
eorū: sed de possessione sua hereditatē
dabit filijs suis: ut nō dispergatur po-
pulus meus unusquisq; a possessione
sua. Et introduxit me ꝑ ingressum q̄
erat ex latere porte ī gazophilacia sanc-
tuarij ad sacerdotes q̄ respiciebāt ad
aquilonē: ⁊ erat ibi locus vergēs ad
occidentē: et dixit ad me. Iste est locus
ubi coquēt sacerdotes pro peccato et ꝑ
delicto: ubi coquent sacrificium: ut nō
efferāt in atrio exteriori et sanctificetur
populus. Et eduxit me in atrium exte-
rius: et circunduxit me per quatuor
angulos atrij. Et ecce atriolum erat
in angulo atrij: atriola singula ꝑ an-
gulos atrij. In quatuor āgulos atrij
atriola disposita: quadraginta cubi-
torum per longum: et triginta per la-
tum. Mensure unius quatuor erant.
Et paries per circuitum ambiens qua-
tuor atriola: et culine fabricate erant
subter porticus per gyrum. Et dixit
ad me. Hec est domus culinarum: in
qua coquent ministri domus domi-
ni victimas populi. xlvij

Et conuertit me ad portam do-
mus: et ecce aque egrediebantur
subter limen domus ad orientem. Fa-
cies enim domus: respiciebat ad ori-
entem. Aque autem descendebant in
latus templi dextrum: ad meridiem
altaris. Et eduxit me per viam porte
aquilonis: et conuertit me ad viam
foras portam exteriorem: viam que
respiciebat ad orientem. Et ecce aque
redundantes a latere dextro cum egre-
deretur vir ad orientem qui habebat
funiculum in manu sua: et mensus
est mille cubitus: et transduxit me per
aquam usq; ad talos. Rursumq; men-
sus est mille: ⁊ transduxit me ꝑ aquā
usq; ad genua. Et mēsus est mille: et
trāsduxit me ꝑ aquam usq; ad renes.
Et mēsus ē mille torrentē quē non po-
tui pertransire: qm̄ intumuerāt aque ꝓ-
fūde torrētis: q̄ nō potest trāsuadari. Et
dixit ad me. Certe vidisti fili hoīs. Et e-
duxit me: ⁊ cōuertit ad ripā torrētis. Cū-
q; me cōuertissē: ecce ī ripa torrētis ligna
multa nimis ex utraq; parte. Et ait ad
me. Aque iste q̄ egrediūt̄ ad tumulos
sabuli orientalis ⁊ descendūt ad plana
deserti: intrabūt mare: ⁊ exibūt ⁊ sana-
bunt̄ aque. Et oīs aīa viuēs q̄ serpit
quocūq; venerit torrēs viuet: et erunt
pisces multi satis: postq̄ venerint illuc
aque iste. Et sanabunt̄ ⁊ viuēt oīa
ad que venerit torrens: et stabunt su-
per illa piscatores. Ab engaddi us-
q; ad engallim siccatio sagenarum e-
runt. Plurime species erunt piscium
eius: sicut pisces maris magni mul-
titudinis nimie. In litoribꝫ aūt eiꝰ et ī
palustribꝫ nō sanabūt̄: q̄a ī salinas
dabūt̄. Et sup torrentē orient̄ ī ripis eiꝰ
ex utraq; parte omne lignū pomiferum.
Nō defluet foliū ex eo: ⁊ non deficiet fru-
ctus eiꝰ. Per singlos menses afferet pri-
mitiua: q̄a aque eiꝰ de sāctuario egredi-
ent̄. Et erūt fructus eiꝰ in cibū: et folia
eiꝰ ad medicinā. Hec dicit dn̄s deus.
Hic est terminus ī quo possidebitis ter-
ram in duodecim tribus israhel: quia

ioseph duplicē funiculū habet. Possi-
debitis aūt eam singuli eque ut frater
suus: super quā leuaui manū meā ut
darē patribꝫ vr̄is. Et cadet terra hec vo-
bis in possessionē. Hic est aūt terminꝰ
terre ad plagam septentrionalē a ma-
ri magno via ethalon venientibꝫ seda-
da emath berotha sabarim q̄ est inter
mediū damasci et confiniū emath do-
mus thicon que est iuxta terminū au-
ran: et erit terminꝰ a mari usq; ad atri-
um enon terminꝰ damasci: ⁊ ab aqui-
lone ad aquilonē terminꝰ emath: pla-
ga septentrionalis. Porro plaga ori-
entalis de medio auran et de medio
damasci ⁊ de medio galaad et de me-
dio terre israhel iordanis disterminās:
ad mare orientale metiemini plagā
orientalem. Plaga autem australis
meridiana a thamar usq; ad aquas
contradictionis cades: et torrens usq;
ad mare magnū: ⁊ hec est plaga ad
meridiem australis. Et plaga maris:
mare magnū a confinio per directum
donec venias emath: hec ē plaga ma-
ris. Et diuidetis terram istā vobis per
tribus israhel: ⁊ mittetis eam in here-
ditatem vobis et aduenis qui accesse-
rint ad vos qui genuerint filios in
medio vestrū: ⁊ erunt vobis sicut indi-
gene inter filios israhel. Vobiscum
diuident possessionem in medio tri-
buū israhel. In tribu aūt quacunq;
fuerit aduena: ibi dabitis possessionē
illi ait dominus deus. xlviij

Et hec nomina tribuū. A finibus
aquilonis iuxta viam ethalon
pergentibus emath atriū enon terminꝰ
damasci ab aq̄lone iuxta viā emath: ⁊
erit ei plaga orientalis mare dan vna.
Et a termino dan: a plaga orientali
usq; ad plagā maris aser una. Et
super terminū aser: a plaga orientali
usq; ad plagā maris neptalim una.
Et super terminū neptalim: a plaga
orientali usq; ad plagam maris ma-
nasse una. Et super terminū manasse:
a plaga orientali usq; ad plagā ma-
ris effraym una. Et sup terminū effra-
ym: a plaga orientali usq; ad plagā
maris ruben una. Et super terminū
ruben: a plaga orientali usq; ad pla-
gam maris iuda una. Et sup terminū
iuda: a plaga orientali usq; ad pla-
gam maris erunt primitie quas sepa-
rabitis viginti quinq; milibus latitu-
dinis et longitudinis: sicuti singule
partes a plaga orientali usq; ad pla-
gam maris. Et erit sanctuariū in me-
dio eius. Primitie quas separabitis
dn̄o: longitudo viginti quinq; mili-
bus: ⁊ latitudo decem milibus. Hec
autem erūt primitie sanctuarij sacerdo-
tum: ad aquilonē lōgitudinis vigin-
tiquinq; milia: ⁊ ad mare latitudinis
decem milia. Sed ⁊ ad orientem latitu-
dinis decem milia: et ad meridiem vi-
gintiquinq; milia. Et erit sanctuariū
dn̄i in medio eius. Sacerdotibꝫ san-
ctuariū erit de filijs sadoch: qui custo-
dierūt ceremonias meas: ⁊ nō errauer-
runt cū errarent filij israhel: sicut erra-
uerūt et leuite. Et erunt primitie de pri-
mitijs terre sanctū sanctorū: iuxta ter-
minū leuitarū. Sed ⁊ leuitis similiter
iuxta fines sacerdotum viginti quinq;
milia lōgitudinis: ⁊ latitudinis decē
milia. Omis lōgitudo viginti ⁊ quinq;
miliū: ⁊ latitudo decem miliū. Et nō
vendūdabūt ex eo neq; mutabūt: neq;
trāsferent̄ primitie terre: q̄a sanctificate
sunt dn̄o. Quinq; milia aūt q̄ supsunt
in latitudine per viginti quinq; milia:
prophana erūt urbis in habitaculū et

in suburbana. Et erit civitas ī medio
eius: et hee mensure e9. Ad plagam
septentrionalē quingenta et quatuor
milia: ⁊ ad plagam meridianā quin-
genta ⁊ quatuor milia: ⁊ ad plagā o-
rientalem quingenta et quatuor mili-
a: ⁊ ad plagam occidentalē quingen-
ta et quatuor milia. Erunt aūt subur-
bana civitatis ad aquilonē ducenta
quinq̄ginta ⁊ ad meridiē ducētaquin-
q̄ginta: et ad oriētē ducētaquinq̄gīta
⁊ ad mare ducētaquinq̄gīta. Qd aūt
reliquū fuerit ī lōgitudine scd'm pmici-
as sāctuarij decem milia ī orientem: ⁊
decē milia in occidētē: erūt sicut pmitie
sanctuarij: ⁊ erūt fruges eius in panes
hijs qui serviūt civitati. Servientes aūt
civitati operabūtur ex omībus tribu-
bus israhel. Omnes primitie viginti-
quinq; miliū per viginti quinq; milia
in quadrū-separabūtur in primitias
sanctuarij. et in possessionē civitatis.
Qd aūt reliquū fuerit principis erit ex
omni parte primitiarū sanctuarij et
possessionis civitatis exregione-vigin-
tiquinq; miliū primitiarū usq; ad ter-
minū orientalem: sed ⁊ a mari exregio-
ne vigintiquinq; miliū usq; ad termi-
nū maris similiter ī partibz pricipis erit.
Et erūt pmitie sāctuarij ⁊ sāctuariū tē-
pli in medio e9. De possessione aūt le-
vitarum ⁊ de possessione civitatis in
medio partiū principis: erit ī terminū
iuda ⁊ in terminū beniamin: ⁊ ad pri-
cipem pertinebit. Et reliquis tribubus
a plaga oriētali usq; ad plagā occidē-
talem: beniamin una. Et cōtra terminū
beniamin a plaga orientali usq; ad
plagā occidentalē: symeon una. Et su-
per terminū symeonis a plaga oriēta-
li usq; ad plagā occidentalē: ysachar
una. Et sup terminū ysachar a plaga

orientali usq; ad plagam occidentalē:
zabulon una. Et super terminū zabu-
lon a plaga orientali usq; ad plagā
maris-gad una. Et sup terminū gad
ad plagā austri ī meridie: et erit finis
de thamar usq; ad aquas cōtradictio-
nis cades: hereditas contra mare ma-
gnū. Hec est terra quā mittetis in sor-
tem tribubz israhel: ⁊ hee partitiones eo-
rum ait dn̄s de9. Et hij egressus civitatis.
A plaga septentrionali quingenta et
quatuor milia mensurabis: et porte
civitatis omnibus tribubus israhel.
Porte tres a septentrione. Porta ru-
ben una: porta iuda una: porta le-
vi una. Et ad plagam orientalem
quingenta ⁊ quatuor milia: et porte
tres. Porta ioseph una: porta benia-
min una: porta dan una. Et ad pla-
gam meridianam quingentaquatu-
or milia-metieris. Porta symeonis
una: porta ysachar una: porta zabu-
lon una. Et ad plagam occidentalē
quingenta et quatuor milia: porte e-
orū tres. Porta gad una: porta aser
una: porta neptalim una. Per circui-
tum decem et octo milia: et nomen ci-
vitatis ex illa die: dominus ibidem.

Explicit Ezechiel propheta

Bible. Latin. ca. 1454-55. Mainz. Gutenberg (42 lines)